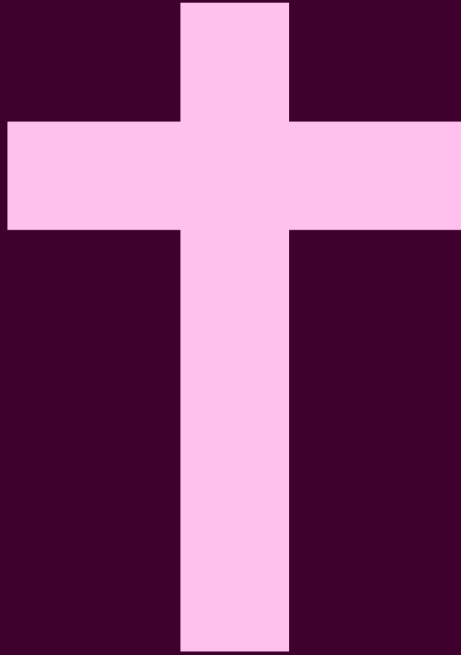

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi

xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

Contents

GÉNESIS	1
San Mateo	82
San Marcos	141
San Lucas	178
San Juan	240
Los Hechos	286
Romanos	343
1 Corintios	370
2 Corintios	393
Gálatas	409
Efesios	418
Filipenses	426
Colosenses	432
1 Tesalonicenses	438
2 Tesalonicenses	443
1 Timoteo	446
2 Timoteo	453
Tito	458
Filemón	462
Hebreos	464
Santiago	484
1 San Pedro	490
2 San Pedro	497
1 San Juan	501
2 San Juan	507
3 San Juan	508
San Judas	509
El Apocalipsis	511

Génesis

Srøsrø Pølbasrig

¹ Ke srøtø chigucha chigaaben, Tiusbe srømbalameranba, pirøwanba marig køn. ² Pirøbe mumay kuinguen asamgaig chiguchagaig pasrøben, pimerabe purø trømbø løstiig pinøgasraig pasrabig køn. Inchen Tiuswei Espiritube pi palawan llirabig køn. ³ Tiusbe trenchibig køn: “Tør kønrrain” cha. Inchen tørbe misrøbig køn. ⁴ Incha Tiusbe tørwane tab kui asha, tørwane løstøyugurri nuingui mendamarøbig køn. ⁵ Tiusbe tørwane “kwaløm” cha wamappe, løstiigwane “yem” cha wamabig køn. Inchen maabenba løtsøba købig køn, tru srøsrø kwaløm.

⁶ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Larrø lendiig chiguchagaig kønrrain cha, tru pimeran nuingui, nuingui tarømartrabig tøbøtag pasrønrrai.” ⁷ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwan marøbig køn, tru pimeran tarømarøbigwan. Tru pimera pala købelanba, umbu købelanba nuingui tarømarig kørrømisrtrai. ⁸ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwane “srømbala” cha wamabig køn. Inchen maabenba, løtsøba køben, pa kwaløm købig køn.

⁹ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Srømbalamerai umbu pimera købeløbe kanbalatø misrtrain cha, pur kenamisrtrai.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁰ Incha purwane Tiusbe “pirø” cha wamappe, pimera kanbalatø misrigwane “marmera” cha wamig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹¹ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pirøbe misringarubash cha, pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzheelø tøgar, mamig nigab tusrmera, chi tusr køppe, treeg yell truyu tøgar pirau treeg kønrrai. Inchen treeg kuig køn. ¹² Inchen pirøbe pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzhig nigar, mamig nigab tusrmera yellzheelø truyu nigar misrøbig køn, nø chi tusr køppe, treekke. Inchen Tiusbe tabig kui asig køn. ¹³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, pøn kwaløm købig køn.

¹⁴ Tiusbe katø trenchibig køn: “Tru srømbala larrø lendiig chiguchagaigube pilabelø kønrrain cha, kwalømwanba, yemwanba tarømartrabelø, iiløbe chi utømera køben amrrubellan ashib kømig kønrrai, kwalømmerawan, pilamerawan.” ¹⁵ Incha truiløbe srømbalasrø larrø lendiig chiguchagaigu pilabelø kønrrain cha, pirøwan pilønrrabelø.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁶ Tiusbe pagatø pilabelø nørreelan marig køn: tru pilabig larrø tøriibe kwaløm piløben, pilabig tre tør kømiibe yem piløben inchai, katø nøbe kønchabiimeragucha marig køn. ¹⁷ Tiusbe tru srømbalamera larrø lendiig chiguchagaigu iilan pønstrøppe, pirøwan pilønrrai pønraig køn. ¹⁸ Kwalømwan lata, yemwan lata pilamburab pilabeløbe nøm pønrrønrrai marig køn, tørwanba, løstiigwanba tarømartrabelø. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹⁹ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben pib kwaløm købig køn. ²⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pimerabe chigurrimbunø øsiguelø tøgagøbash cha, katø illimera tru pirøbalawan llirabeløgucha kønrrain cha, tru larrø lendiig chiguchagaigu srømbalamerawan amøñibelø.” ²¹ Incha Tiusbe piyu ushamera kwaaramdø nørreelø marig køn. Chigurrimbunø øsiguelø kønab purrønrrabelanba, chitøgucha nøm chimera køppe, treelø kønrrai pimerabe treeg misringaruig køn, katø chigurrimbunø kwaldzariimera tøgargucha nøm chi køppe, treeløtøwein kønrrai. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ²² Incha Tiusbe truilane mayanguen tabig kønrrai marabe, trenchibig køn: “Larrø nørø tøgagøb, larrø nørø larrøbitchigay cha, marmerayu netsab, katø illimeragucha larrø nørø larrøbitchigay” cha. ²³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, truiibe trattrø kwaløm købig køn.

²⁴ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pirøbe øsiguelø misringarubash cha, kusreeg ushamera køben, namig ushamera køben, srala ambubelø køben, nøm chimera køppe, treelø kønraingue.” Inchen treeg kuig køn. ²⁵ Tiusbe namig ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, katø kusreeg ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb,

maya ushamera pirau sralig ambubelø nøm chimera kōppe, treelø kōnrrai marøbig kōn. Incha Tiusbe tabig kui asig kōn.

²⁶ Incha Tiusbe trenchibig kōn: “Møg misag margun cha, nam mailø køben ke tre lataitøwein køb, katø nam lataitøwei isub, marøbelø kōnrrai. Incha maryu piyaumeran, srømbala amøñib illimeran, kusreeg ushameran, namig ushameran, pirau sralig ambub ushameran, truilø nun chinchaingaig, nø ashib tōga pasrønrrain” cha.

²⁷ Incha Tiusbe mōwan marøppe nø maig køben ke tre lataitøwein kōnrrai marig kōn. Pøs nøbe tre lataitøwein kōnrrai marig kōn. Møg misag, ishug misag treeg marig kōn.

²⁸ Incha Tiusbe mayanguen tabig nebuilø kōnrrigay chib, trenchibig kōn: “Srøig larrøbitchabig yellmera tōgagøb, srøitø srøitø larrø nørø nemisrtrigay cha. Ñimbe pirøwan netsøgana, pirøwane ñim ashib tōga pønrramisra, chinchaingaig ñim ashib karunrrigay cha, maryu piyaumeran, pala amøñib illimeran, katø maya ushamera pirau srala ambubelan købengue.”

²⁹ Incha Tiusbe trenchibig kōn: “Asay cha, nabe ñimune pirau mamig nigab kauzheelø yellmera tōgartø kōnrrai tranar cha. Katø maya tusrmera mamig nigabelø, yell tōgarmera tranar cha, iibe kerriguba ñim mab kōmig kōnrrai.” ³⁰ Inchen pirau namig ushameranba, pala amøñib illimeranba, katø maya ushamera pirau srala ambubelanba, truilane pilli puzhigwan mab kōmig tranar cha. Inchen treeg kuig kōn.

³¹ Incha kerrigu Tius nø mariilan ashabe, truba truba tabig kui ashibig kōn. Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, trattrø y kan kwaløm købig kōn.

2

¹ Inchen srømbalameranba, pirøwanba truyu kerriguh chi købelanba chab marig kōrrømisrig kōn.

² Incha Tiusbe kerrigu nui maramigwan yandø patsøga, trattrø y pa kwalømyube isrig kōn nø kerrigu chi marigwan. ³ Incha Tiusbe tru trattrø y pa kwaløm kōnrrabyuigwane mayanguen tabig kōnrrai mara, nuyasig kōnrrai tarømara pasrøbig kōn, kaguende nø chigurrimbunø mara pønsra tru kwalømbe nø isrig kua.

⁴ Srømbalawan køben, pirøwan køben mara pønsrailan øyeeg købig kōn cha wamindig iig kōn.

Møg Misag Ellmarin Tulyu Inchen Jehová Pirøwanba Srømbalameranba Marmøwatøbe

⁵ piraube ka nøtø kal-lab tusrmera chigucha kawei, chigucha kaumera kal-laig kawein købig kōn, kaguende Jehová Tiusbe piraumay srewan pungarumø srø køben. Inchagucha kwallchabig mu møg mugawein køben. ⁶ Pibe piraugurri webarrub, pirø palawan kerrigu sømarøbig kōn. ⁷ Inchen Jehová Tiusbe pirøyu usrøtøga møg misag mara, trugurrimbe øsiguig kōnrrai kimyu urrøben, møøbe øsiguig misrig kōn.

⁸ Incha Jehová Tiusbe Eden taisrø kan ellmarin tul mara pasrøbig kōn, tru pørr neeshibgatømaysrø. Incha tru nø mari mōwan truyu kōrrømarøbig kōn. ⁹ Incha Jehová Tiusbe chi tusrkurrimbunø chull asamdø tab tusrmera pirau kal-langarubig kōn, chull mamdø mamiimera nigabelø. Inchen tru tul tøbøtabe tru kwamø øsig køm tusrwanba, katø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asam tusrwanba kal-langarubig kōn.

¹⁰ Inchen tru Edenyugurrimbe pi webarrubig kōn tru tulwan sømarøb lulrrabig. Incha truyugurrimbe katø pippaløh pirisha webibig kōn. ¹¹ Tru srøsrø pibe Pisón munchi købig kōn, truike tru Havila pirø muba kuimburab pøtøgatanwan pureb ibig køben, trusrømbe oro tōgaikke.

¹² (Incha pirø muba kuimburab tru pirau orobe larrø tabig købig kōn, katø truyube mayzhig irrabig bedelio køben, ónice køben tōgaikke.) ¹³ Inchen tru wendau pibe Kihón taig, truike tru Cus pirø muba kuimburab pureb ibig kōn. ¹⁴ Inchen tru pøn kōnrrabyu pibe Tigris taig kōn, Asiria pirau pørr neeshibgatøwansrø pureb ibig. Inchen tru pib kōnrrabyu pibe Eufrates kōn.

¹⁵ Incha Jehová Tiusbe mowan pera arrua, tru Edén ellmarin tulyu korrømarøbig køn, pirøwan kwallib ashib tsunrrai. ¹⁶ Incha Jehová Tiusbe tru mowane trencha karua pasrøbig køn:

—Tru tulyu chi tusryu mamiimerandøgucha ka manrrig cha. ¹⁷ Inchendø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asamburab asam tusryu mamigwane manrrab kømø cha, kaguende tru tusryuigwan ñi mab kwalømbe isa kømø, ñibe kwanrrabguen— cha.

¹⁸ Incha trugurrimbe Jehová Tiusbe trenchibig køn:

—Møg nøtø unamiibe chi tab kømøn cha, nun purugunrrabig nø maig palain køben, treegwan martrab— cha. ¹⁹ Incha Jehová Tiusbe maya ushameranba, illimeranba pirøwandøwei mara pønsra, møwei merrab pønsrøbig køn, chi munchi pønsramigwan nø asha pønsrønrrai. Inchen møg tru øsiguelan treeg munchi pønsra wamiiløbe tru munchin tøgar korrømisrig køn. ²⁰ Inchen møøbe maya ushamera namiguelan, pala amøñibelø maya illimeran, katø tru kusreeg ushameran mayamba munchi pønsrøbig køn. Inchen køben mowan nø maig palain køben, treegwan purugunrrabiibe mugaabig køn.

²¹ Inchen Jehová Tiusbe mowan purø mur kingarua, nø kib tsumnebe kan tømbul tsutsigwan wesrawa, tru tsutsig wesrub kurigwane katøle treetøweih kasrøbig køn.

²² Inchen Jehová Tiusbe tru tømbul tsutsig wesraigwane ishug misag mara, møweimay pera arrubig køn. ²³ Inchen møøbe trenchibig køn:

—Iibe sí, nain tsutsigugurrin tsutsig køb, katø nai asryugurri asr køb indan cha. “Ishug misag” cha wamig kønrrun chibig køn, kaguende nøbe møweinukkurri wesraig køn— cha.

²⁴ Treekkurri møøbe møskawan, usran tarømisra, sraimba kandø misra, kan asrtø kønrrun.

²⁵ Møøba, ishuubabe pailøba køsaateelø købig køn. Inchendø chi korig kui inchimeeløgue.

3

Adanba Evaba Mørmuig

¹ Inchen tru ulbe maya ushamera lataguen kømø, chigøben maramigwane purø may isua marøbig købig køn, Jehová Tius nø mariiløyu. Incha tru ulbe ishuwane trenchibig køn:

—¿Kabe Tiusbe ñimungan tru ellmarin tulyuigwan ni mø tusryuigwanguen kerri-guwan mamønrrain taig kuitarru?— cha.

² Inchen ishuube ulwane trenchibig køn:

—“Tulyu pønrrab tusryu mamiimerane ka manrrigay” taig køn cha. ³ Inchendø tru ellmarin tul tøbøtag pasrab tusryu mamigwane Tiusbe øyeeg taig køn cha: “Mamønrrigay cha, ni katøramøwei inchigay taig køn cha, kwamig kømønrrai”.—

⁴ Inchene ulbe ishuwane trenchibig køn: —Ñimbe kwamønrrabguen cha. ⁵ Tiusbe asha køn cha, ñim tru tusryuigwan mab kwalømbe, ¡katø! chinetø nebua asamigwan ñimui isubig kuren, ñimbe Tius lataitøwein kønrrabguen cha, kaigwanba, tabigwanba nebua ashibelø.—

⁶ Inchen ishuube tru tusryuigwan larrø chull mamdiig kui ashib, trurrigu tru tusryu mamiibe larrø mayzhig kønraptiig kui ashib, katø chiwandøgucha larrø kusrebig kuinrrabna isumig purø chull kønrraptø tusr kui ashib inchibig køn. Incha tru tusryu mamigwan nemørøb, maptinchibig køn. Inchabe kewangucha srørren, truikkucha mabig køn. ⁷ Inchen mømbe tru pailanba, ¡katø! chinetø nebua asamigwan nømui isubiibe kurøptinchen, nømbe køsaateelø købrain kui wetøgørra, nømbe higuera ishiimeran tsusha, sötøgasrailø marøbelø køn.

⁸ Inchen yandø mawab misrøb pishi isig ichibig webarruben, tru ellmarin tulyu Jehová Tiusbe llirab arri møra, møøbe nui sraimba tusr utumerawansrø trubabelø køn Tius nø pasrainukkurri. ⁹ Treendingucha Jehová Tiusbe mowan wamabe, payibig køn:

—¿Ñibe chu pasrøgu?— cha

¹⁰ Inchene møøbe trenchibig køn:

—Tru ellmarin tulyu ñi llirab arri nabe mørøptindinaben, nane truba kørig køtan cha, kaguende nabe køsaatiig købrain købtinchen, treekkurri nabe trubar— cha.

¹¹ Inchene Tiusbe trencha payibig køn:

—¿Ñune køsaatiig køn chabe, mu eshkata? cha. ¿Na mamønrrain taig tusryu mamigwan ñibe mappeendi?— cha.

¹² Inchen møøbe trenchibig køn:

—Tru ñi nan lincha pera uñchai trani ishug tru tusryu mamigwan nan srørren, nabe mar— cha.

¹³ Inchene Jehová Tiusbe ishuwane trenchibig køn:

—¿Øyeebe chi margu?— cha

Inchene Ishuube

—Tru ul nan purø may wamincha isøben, nabe mar cha— trenchibig køn.

¹⁴ Inchen Jehová Tiusbe tru ulwane trenchibig køn:

—Ñi øyee marikkurrindø maya ushamerai utu ñibe larrø trømbøig nebuig kønrrig cha, kusreeg ushamerai utu lata, namig ushamerai utu lata. Patsøtøgatø sraløb uña, ñi chugatig øsig tsuingatiibe pirøyu usrøwan manrrig cha. ¹⁵ Incha ishuuba ñibabe larrø ashig kømuindiyabelø kønrrai maramønrrun cha, ñuinukkurri amrrubeløba, katø ishuweinukkurri amrrubeløba. Incha tru ishug misagweinukkurri srøig srøig kurrab arrubiguig ñune turwan pusøbunøben, ñibe nune talunyu tsatchun— cha.

¹⁶ Incha ishuwane trenchibig køn:

—Ñune unø tøgamsrøbyu pusrkwabigwan masken trømbøig pusrkwanrrai nemaramønrrun cha. Purø trømbøig pusrkwai incha, ñui ureemeran tøgamsrtrabguen cha. Inchen ñi ureg tøgagukkøb chull isuibe ñui kewein køben, ñui keebe ñune nø karub nø ashchabig køn— cha.

¹⁷ Incha møwane trenchibig køn:

—Ñi ñui srawei wamwan manchitanmaptø mørøb pasrøwa, na mamønrrig tain tusryu mamigwan ñibe main køn cha. Ñigurrindø pirøbe larrø trømbøig nebuig pasrønrrun cha. Ñi chugatig øsig tsumnegatiibe ñibe ¡katø! isua møra marøb megawabe, tryugurri manrrabguen cha. ¹⁸ Inchen pirøbe tsøshambah, kaldusrmerabatø misren, mappe, kau umbu tusrmerandø manrrigay cha. ¹⁹ Ñibe pøsa, pøsa mara mamig tøgagønrrig cha, ñi katøle pirøtøwei misramnegatikke, kaguendø ñibe pirøtøga mara pasrig køn cha. Ñibe pirø usrø kuig køppe, katø ñibe usrøtøwei misrtrabig køn— cha.

²⁰ Inchen Adánbe nui srawane Eva munchi pasrøbig køn, kaguende Evabe maya misagwei usrin kønrrabig kuimba.

²¹ Jehová Tiusbe møweimba, nui sraweimba kemelø ushamerai kalusmeran mara, kennøbig køn. ²² Incha Jehová Tiusbe trenchibig køn: “Møøbe møimbe kan møig køben nam lataitøwei misra pasramisrin køn cha, tabigwanba, kaigwanba nebua ashibig. Pøs, nui tasigwan larrøbitchain kømøn, chibig køn, tru øsig køm tusryu mamigwangucha nemøra, truigwan ma, managatig øsig kønrrab.” ²³ Incha Jehovábe tru Edén tulyugurri nømun webusrøbig køn. Incha pirøwan kwallchain pasrig køn, tru nun mara pasrin pirøwan. ²⁴ Incha møwan wambig wegucha, Edén tru tulyu pørr kal labgatømay querubinmera pønsra, katø kan espada naarabig amburab, iburab llirabig pasrøbig køn, managatig tru øsig køm tusryumay ambam maywan pumønrrai martrab.

4

Cainba Abelba

¹ Adanbe nui srai Evaba unø tøgagønrrab pailø waramisrøbelø køn. Incha Evabe kwanrriig kørrømisra, Cain kal labene, trenchibig køn: “Na unø tøgagømig Jehová treeg kønrrain

køben, kan møg-unø tøgaguinatan” cha. ² Incha katø wendøbe Cainwei nuneg Abelwan tøgamisrig køn. Abelbe ubisha ashibig køben, Cainbe pirøwan kwallibig kuig køn. ³ Inchen kan maya yana køsrøn puraiben, Cainbe Jehováwan ketamig nui kwaliiløyugurri srua arrubig køn. ⁴ Inchen Abelgucha nui ubishamera ke srøsrø lluilan srua arrubig køn, sebowanba. Inchen Jehovábe Abelwanba tru nui kettrab srua arrigwanba truba tab kui ashibig køn. ⁵ Trune Cainwane tab kui ashmuig køn, tru nø keta tranigwan chigucha. Inchen Cainbe truba trømbøig namuben, nui maløbe ke minchiptinchibig køn.

⁶ Trenchene, Cainwane Jehovábe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre namøgu? cha. ¿Chindimbarre ñui maløbe ke peg misrøptinnda? cha. ⁷ Ñi sølwan isua marig kuimbe, ñibe utsøbasrmø kurraasha pasrabsruinrrun cha. Inchendø ñi sølwan isua marmuikkurrimbeh, kaigwan matrai inchabiibe ñun megambunrrab ¡katø! muniitø pasran cha. Inchen køben ñibe tru kaig marmumigwane ñi kananrrabguen— cha.

⁸ Cainbe nui nuneg Abelwane trenchibig køn:

—Chugøben lliranrrab amun— cha. Indig yandø tru llirab amønaistrømbe Cainbe nui nuneg Abelwan namappe, kweechibig køn.

⁹ Inchene Jehovábe Cainwane trencha payibig køn:

—¿Ñui nuneg Abelbe chu unah?— cha. Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Chindindøbeh cha. ¿Nagan nai nunewan ke tru ashib wendautø pasrabig kuitarru?— cha.

¹⁰ Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—¿Chi margu? cha. Ñui nunewei animbe piraugurri trashib nan wamøtan cha. ¹¹ Ñibe larrø trømbøig nebuinanrrabig kørrømisrøb, tru ñui nuneg Abelwan ñi kweechen ani lusigwan muchib piraugurri ñune webya inrrai wegutsig kørrømisrøb inchabguen cha. ¹² Pirøwan kwallib megaingucha, yandø mamig misrmønrrabig køn cha. Inchen ñibe piraube punø panrrø, punø panrrø ka lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumibe chigaig kønrrabguen— cha.

¹³ Inchene Cainbe Jehováwan trenchibig køn:

—Nan øyeeg møra pasrønrrai mariibe purø nuig køtan cha, pasramguengaikke.

¹⁴ Møi na tsuinukkurri yandø nan weguchen; ñui merrabgurrimbe mømibe trubatø unamønrrun cha, pirø muba kuimburab lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumig chigaikke. Inchen mugøben nan ashibiibe nane kwetchautan— cha.

¹⁵ Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Møikkøben Cainwan kweechibiibe siete pijisken purab trømbøig nebuin pasrønrrun— cha. Incha Jehovábe Cainwane kan siñal asamdiig tøgag kønrrai marøbig køn, mugøben ashagucha, nune kweechimønrrai. ¹⁶ Incha Cainbe Jehováwei merrabgurri yandø tarømisra ya, Nod tain pirau Edén pørr kalabgatømaysrø tsubig køn.

Cainweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁷ Cainbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn. Inchen sraimbe kwanrriig kørrømisra, unø tøgamisrig køn, tru Enocwan. Incha Cainbe kan ciuda mara pasrabe, truigwane tru nui nusrkai Enocwei munchin pasrøbig køn. ¹⁸ Incha Enocbe kan nusrkai Irad taig tøgaguig køn. Inchen tru Iradbe Mehujaelwei møskain køben, Mehujaelbe Metusaelwei møskain køben, Metusaelbe Lamecwei møskain kuig køn.

¹⁹ Incha Lamecbe nuyasig pagatø ishumburmera tøgaguig køn. Kan ishuwei munchibe Ada købene, katøgan ishuwei munchibe Zila købig køn. ²⁰ Adabe kan unø tøgamisrig køn, tru Jabalwan. Tru merrabsrø kølli misag Jabalweinukkurri pølbasra amrrub mendig kuig køn, carpa lasrua pønsrailøyu warab, katø nømbe ushamera karrøgøb inchibelø. ²¹ Jabalbe kan nuneg Jubal taig tøgag køben, tru merrabsrø kølli misag Jubalweinukkurri pølbasra amrrub mendig kuig køn, mayeelø arpa kønabeløba, lus urrabeløba. ²² Inchen Zilagucha Tubal-Cainwan tøgaguig køn. Truibe chigurrimbunø bronze tsandzøntøgaba,

hierro tsandzøntøgaba larrø tabelø marøbig kuig køn. Katø Tubal-Cainwei nuchaabe Naama købig køn.

²³ Kan piji Lamecbe nui sralan trenchibig køn:

—Adaba, Zilaba, nai wamwan mørtray cha. Lamecwei sralø, nai wamwan tab mørtray cha. Nan kørriinchen, nabe kan møwan kweechib, nan mur kebachen, nabe kan matsinan kweechar cha. ²⁴ Cainwanma siete pijisken purab trømbøig nebunrrai pasrig kuibe, Lamecbe sietebatø setenta pijisken treetø treetø purab trømbøig nebuin pasrønrrun” cha.

²⁵ Adánbe nui sraimba unø tøgagønrab pailøba waramisrøbelø køn.

Incha Evabe kan nusrkai tøgagua, trunune Set munchi pasrig køn. “Tiusbe nane katøgan nusrkai trandan cha, Cain Abelwan kweetsig købene truburø tøgagønrarai.”

²⁶ Incha Setgucha kan nusrkai tøgagua, truigwane Enós munchi pasrig køn.

Indig truyugurrimbunø yandø møgueløbe Jehováwei munchiwan wamab miabelø køn.

5

Adanweinukkurri Amrrub Ureemera

¹ Iig køn tru Adánweinukkurri amrrub misaameran munchin merrarrailø, Tius møwan nø mara pasrøb kwalømbe, møwane Tius lataitøwein kønrrai marig køn. ² Incha møøba ishuuba kønrrai Tiusbe treeg mara pønsra, katø mayanguen tabig nebuilø kønrrai mara, tru nø mara pønsrøb kwaløm “Adan” cha wamig køn.

³ Adanbe pilamera ciento treinta tøgagua kan nusrkai tøgaguig køn chiyutøgucha nø lataitøwei, treeg unø. Incha truigwane Set munchi pasrig køn. ⁴ Adanbe Setwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tøgag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ⁵ Inchawei Adanbe pilamera novecientos treinta tøgagua, yandø kwaig køn.

⁶ Setbe pilamera ciento cinco tøgagua, nusrkai Enóswan tøgaguig køn. ⁷ Setbe Enóswan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos siete tøgag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ⁸ Inchawei Set kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos doce kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

⁹ Enósbe pilamera noventa tøgag kua, kan nusrkai tøgaguig køn, Cainán taig. ¹⁰ Enósbe Cainánwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos quince tøgag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹¹ Inchawei kerrigu Enós øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos cinco køben, yandø kwaig køn.

¹² Cainánbe pilamera setenta tøgag kua, nusrkai Mahalaleelwan tøgaguig køn. ¹³ Cainánbe Mahalaleelwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos cuarenta tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁴ Inchawei Cainán kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos diez køben, yandø kwaig køn.

¹⁵ Mahalaleelbe pilamera setenta y cinco tøgag kua, nusrkai Jaredwan tøgaguig køn. ¹⁶ Incha Mahalaleelbe Jaredwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos treinta tøgag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁷ Inchawei Mahalaleelbe kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ochocientos noventa y cinco køben, yandø kwaig køn.

¹⁸ Jaredbe pilamera ciento sesenta y dos tøgag kua, nusrkai Enócwan tøgaguig køn. ¹⁹ Jared Enocwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ²⁰ Inchawei Jared kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y dos køben, yandø kwaig køn.

²¹ Enoche pilamera sesenta y cinco tøgag kua, nusrkai Matusalénwan tøgaguig køn.

²² Matusalénwan tøgaguinukkurrimbunø Enoche Tiusba maig unamig køben, treeg uñibig kuig køn, pilamera trescientos tøgag. Incha nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig

køn. ²³ Inchawei Enoc kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera trescientos sesenta y cinco tøgaguig køn. ²⁴ Enoche Tiusba maig unamigwan unig køn. Incha chindinguen asiimíig pinaptindig kuig køn, kaguende Tius nune øsiibatø pera iben.

²⁵ Matusalénbe pilamera ciento ochenta y siete øsig tsua, nusrkai Lamecwan tøgaguig køn. ²⁶ Incha Matusalénbe nusrkai Lamecwan tøgaguinukkurimbunø pilamera setecientos ochenta y dos tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ²⁷ Inchawei Matusalén kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y nueve køben, yandø kwaig køn.

²⁸ Lamecbe pilamera ciento ochenta y dos øsig tsua, kan nusrkai tøgaguig køn. ²⁹ Incha truigwane Noé cha wamig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Jhová pirøwan larrø trømbøig nebunrrai mara pasrim pirau, nam chi mariiløyu purø trømbøig murig pui melaigugurri namun i unøbe chairannrrun” chib. ³⁰ Incha Lamecbe nusrkai Noéwan tøgaguinukkurimbunø pilamera quinientos noventa y cinco tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ³¹ Inchawei Lamec kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera setecientos setenta y siete køben, yandø kwaig køn.

³² Noébe pilamera quinientos tøgag kua, pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

6

Misaamera Larrø Kaig Marøb

¹ Inchen yandø møguelø pirau truørø larrøbichib menda, nømbe nimbasrmera tøgagøb mendig køn. ² Inchen Tiuswei nusrkaløbe, tru Tiuswan ashmø misaamerai nimbasrmerabe truba truba tabzheelø kua asha, tru utu mas tab ishumburmeran lawa, nømyasig sralø marøbelø køn. ³ Inchene Jhovábe trenchibig køn: “Nai Espiritube misag øsig kønrrai nuinuube managatikkuha pasrønrraamøn cha, kaguende møøbe patsønrrabig ka treetø køn cha. Inchawei nøbe øsig tsumibe pilamera ciento veintebe tøgagønrrun” cha.

⁴ Tru kwalømmerawane purø nørrø møguelø warabig køn, larrø nørreelø. Inchen katø tru Tiuswei nusrkaløbe tru møguelai nimbasrmeraba kasharawa, ureg tøgaguig køn. Inchen tru i møgueløbe chish møguelø chiyugucha kørmeelø købig køn, truiløbe merrabsrøngurri mumera kuilan nebua asi misaamera.

⁵ Inchen Jhovábe ashibig køn pirau misaamera larrø trømbøig marøb amrruibe chi lamøtiig kømø, purø nuig kui, nømui manrraube chu uragucha kerrigu chi isuiløbe kaigwandø, kaigwandø isubelø kuikkurri. ⁶ Inchen Jhovábe yeekkucha kuitamab isubig køn, pirau misagwan tsunrrai marigwan. Nui manrraube purø kørø isub pusrkwabig køn. ⁷ Incha Jhovábe trenchibig køn: “Misagwan mara pønrrailan chigucha kaanrrai patsøgønrrab cha, misagwan lata, ushameran lata, srala amøñibelan lata, pala amøñib illimeran lata. Karrenguitamab isur cha, øsig kønrrai na mariilan.” ⁸ Inchen køben Noébe Jhováwein kabyu nøbe tabig kui asig kuig køn.

Noé Arcan Marøb

⁹ Iig køn, Noéwan maig pureb arrigwan waminchibig:

Noébe sølgandø maig maramigwan marøb, nøbagnetø nørrørawarmerai utu nøbe sølgandø maig maramigwan marøb, katø Noébe Tiusba maig unamig køben treeg uñibig købig køn. ¹⁰ Noébe pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

¹¹ Inchen piraube larrø trømbøig minchib, katø melambuyab kalø marig truitø netsain pasrabig køn Tiuswei merrab. ¹² Tiusbe pirøwan ashene, truyube larrø trømbøig mincha pasrabig køn, kaguende maya misaamerabe larrø trømbøig mincha pasrøben tru nømui amønainug. ¹³ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

—Maya misagwan øyandø kønrrai nabe treeg isur cha. Kaguende nømgurrindø pirøbe larrø trømbøitø netsaim pasran cha. Incha nømune pirøwanbañau pinishinrrab cha.

¹⁴ Incha ñibe gofer tsiitøga kan arca mar chibig køn. Incha truyube cuartomera mara, umbuwan lata, wambigwan lata, pi larraimønrrai brea srølrrig cha. ¹⁵ Incha marøppe, øyeeg martrig chibig køn: Yammaybe ciento cuarenta metrosig, lendømaybe veintitrés metros tøgaig køben, palamaybe catorce metros tøgaikke. ¹⁶ Incha arcane pøn itøniisraig mara, pala patsabsrøngurri pinag cincuenta centímetrosyuh pendanarrab pasrtrig cha. Incha mumay malømay køben kan yaskab pasrtrig cha. ¹⁷ Kaguende nabe pirau pi pulab arrubig ørtrab kur cha, tru srømbala umbuwan chigurrimbunø øsig warabelan pinishinrrai. Inchawei pirau chigurrimbunø købiibe chishtø pinønrrun cha. ¹⁸ Inchendø nabe ñune øyamay pasramønrrun cha, ñibe ñui sraimba, ñui nørskaløba ñui nusrkalai sraløba tru arcayu kebamrrigay cha. ¹⁹ Incha chigurrimbunø øsig købigwan trumørig truilan parchig, parchig kebambingarunrrig cha, chi ushamerandøgucha, kan ishuuba, kan møøba, ñiba øsig kønrrai. ²⁰ Chi illimerandøgucha, chi ushamerandøgucha, sraløb amøñibelangucha trumørig parbatø øsig kønrrab ñiba kebamrrun cha. ²¹ Incha nøm chi mabelø køben, chi mamikkurrimbunø ñi tulisha, esegau cha, truilaimba, ñuimba mab kømig kønrrai. ²² Inchen Noébe Tius maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

7

Pirau Pi Pulab Netsab Arrubig

¹ Incha Jehovábe Noéwan trenchibig køn: —Ñiba ñui yaueløba arcayu kebinrrø cha, kaguendø nai merrab ñundøwei sølgandø tabigwan marøbig kui ashar cha, møi misaamerai utu. ² Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelane trattrø y pagatøbatø møg ushameraba, trattrø y pagatøbatø ishug ushameraba kertrig cha møøba ishuuba, møøba ishuuba. Inchen chi ushameratøgucha chishig kømee lane, kan møøba, kan ishuuba, pagatø, pagatø kertrig cha. ³ Katø treetøwei pala illimerangucha, trattrø y pagatøbatø kertrig cha, møøba, ishuuba, pirau tru illimeran piniimíig tøgagønrrab. ⁴ Kaguendø trattrø y pa kwalømyube yu pirau kwalømmera cuarenta, yemmera cuarenta purayamne sre pungarumønrrun cha. Na mariilø chigurrimbunø øsig købigwane kerrigu chish paluuncha pinisamønrrun cha.

⁵ Inchen Noébe Jehová maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

⁶ Tru uras Noébe pilamera seiscientos tøgaig købig køn, tru pi pulab arrubig pirøwan chishtø kasrøb arrub uras. ⁷ Inchen Noébe nui srain køben, nusrkalø køben, yernamera køben arcayu kebibig køn, tru pi pulab arrubigugurri kwamø, øsig webinrrab. ⁸ Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelø lata, chishig kømee lø lata, pala amøñib illimera lata, katø pirau srala amøñibelø lata ⁹ Noéba arcayu kebambubelø køn, parbatø, parbatø, møøba ishuuba, møøba ishuuba, Noéwan Tius mandø karuig, treekke. ¹⁰ Indig tru trattrø y pa kwalømyu tru pi pulab arrubiibe pirau chishtø kasrøb netsab arrub mendabig køn.

¹¹ Inchen Noéwei øsig tsuin pilamera seiscientos køben, tru pila kebyaig pa pølyu diecisiete kwalømh, tru marmera mas purø nørreelø umbusrøngurri chab wesurrøben, tru srømbalærø pimeran katab pønrrabelan truilangucha kuren, ¹² piraube yemmera cuarenta, kwalømmera cuarenta purayamne sre arrubig køn.

¹³ Inchen tru kwalømh arcayu kebambig køn Noé køben, nui nusrkalø Sem køben, Cam køben, Jafet køben, Noéwei srain køben, nusrkalai pøngatø sralø købengue. ¹⁴ Incha nømbe kebambubelø køn, tru kau umbu namig ushamera trumørig, kusreeg ushamera trumørig, pirau srala ambub ushamera trumørig, katø illimera trumørikke, katø kwaldzariibarmera købendø pala ammeelø købengue. ¹⁵ Øyeeg kebambig køn arcayu Noéba, chigurrimbunø øsig købeløbe parbatø, parbatøgue. ¹⁶ Inchen tru kebambubeløbe trumørig ishuuba, møøba kebambig køn, Tius maig karuig, treekke. Inchen Jehovábe yaskabwan yandø kasrøb big køn.

¹⁷ Inchen pirau tru pi pulab arrubiibe kwalømmera cuarenta nemisramnegatig pulab iben; pimerabe pulab menda, tru pimerabe arcane piraugurri pala kusruig køn. ¹⁸ Inchen pimerabe pirau nurabig nurab arruben, arcabe pi palawan uñibig køn. ¹⁹ Inchen pimerabe piraube truba truba pulab nebib iben, maya srømbalamerai umbu tunmera purø paleelø pønrrabeløguen chishtøh pinøgasraig kørrømisrøbelø køn. ²⁰ Inchen tru purø pala tunmerawan pimerabe chab pinøgasrainukkurri katøgucha pimerabe palabunø siete metros purab neguchib pulabig køn. ²¹ Inchen chigurrimbunø pirau øsig warabeløbe kerriguh chab kwabig køn, illimera lata, ushamera kusreeg ushamera lata, namig ushamera patsøtøga srala ambubelø lata, trugurri maya misaamera lata. ²² Inchen chitøgucha kimrrabmay israbig øsiguelø pirau warabeløbe mayambah chishtø kwaig køn. ²³ Øyamay chimeratøgucha pirau øsiguig warabeløbe chab pinisailø kuig køn. Misag lata, ushamera lata, patsøtøga srala ambubelø lata, katø pala amøñib illimera lata pinisaig kørrømisrig køn. Øsig kørrømisrøppe, Noébah tru arcayu tru nøba kebambubeløtøwei øsig kørrømisrig køn. ²⁴ Inchen pimerabe tru pirø palawan kwalømmera ciento cincuenta nemisramnegatig pi netsaig kørrømisrig køn.

8

¹ Tiusbe Noéwanba, truyu kusreeg ushameranba, namig ushameranba kerriguba tru arcayu Noéba purrabelan isubig køn. Incha Tiusbe pirau kan isig ichibig arringaruben, pimerabe kørreb mendabig køn. ² Pimerabe pirø umbusrøngurri wesurrabeløbe kasrøben, tru srømbalasarø pimeran katab pønrrabelan kuriiløgucha kasrøben, srømbalasarøngurri sre arrubiibe yandø mas pumøben inchibig køn. ³ Inchen pimerabe pirau lamøh, lamø kørreb ib mendøben, kwalømmera ciento cincuenta puraiben pimerabe chab lamørabig køn. ⁴ Inchen tratrø y pa pøl misren, diecisiete kwalømh arcabe Ararat tunmerasarø pasramisrøbig køn. ⁵ Inchen pimerabe pa tratrø pølgatig kørreibig kørreb arruben, tru pa tratrø pøl ke srøsrø kwalømyuh tru nørrø tunmerain pala yuumerabe kenamisrøbig køn.

⁶ Indig truyugurrimbunø kwalømmera cuarenta nemisren, Noébe tru nø mari arcayu pendanawan kura, ⁷ kan yalø illiwan øren, truiibe yaitø, arriitø inchib uñibig køn pimerabe pirau kølamnegatig. ⁸ Incha katø kan palomangucha inrrai ørøbig køn pirau pimerabe køliitashchab ashchab. ⁹ Inchen palomabe arcayumay katø arrubig køn, kaguende ni chugucha punamig chi kaaben. Pimerabe katøgucha pirø palawan kasraig srø køben. Inchen Noébe nui kwalwan yuula, paloman kemøra, katø umbu kesrubig køn. ¹⁰ Incha kan trune muniirawa, paloman arcayugurri katø inrrai ørøbig køn. ¹¹ Indig tru palomabe maaben misrøb køben arruppe, kan olivo ishiizhig kimtsigu mutaig arruptinchen, Noébe pimerabe pirau yandø chab kølin kui wetøbeñibig køn. ¹² Incha trugurrimbunø katøgan trune muniirawa, katø paloman øriibe, yandø katøle truiibe nuimay arrumøtø, pinab pinabig køn.

¹³ Noé øsig tsuin pilamerabe seiscientosba kan pilaba køben, tru srøsrø pølyu ke pølbasarø kwalømyuh pimerabe pirau chishtø chab kølabig køn. Inchen Noébe tru arcayu pala kasraigwan kusrua ashene, møimbe pirøbe yandø pur køptinchibig køn. ¹⁴ Inchen katø tru wendø pølyu tru veintisiete kwalømyube pirøbe yandø kerrigu pur købig køn. ¹⁵ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

¹⁶ —Arcayugurri ñiba, ñui sraimba, ñui nusrkaløba ñui nusrkalai sraløba webambay cha. ¹⁷ Incha ushamera tru ñiba purrabelangucha mayamba chishtøh wer chibig køn; maya illimeran køben, ushameran køben, katø pirau srala amøñibelan køben, pirau ørøba truørø amrrain cha; pirau yellmera purø nørrø misrøb purø nu larrøbichib amrrain—cha.

¹⁸ Inchen Noébe nui nusrkaløba, nui sraimba, nusrkalai sraløba webarrubig køn. ¹⁹ Inchen kerrigu ushamera køben, srala amøñib ushamera køben, illimera køben, pirau chimera køben øsig købeløbe trumørig, trumørig arcayugurri webambubelø køn.

²⁰ Incha trugurrimbe Noébe Jehováweyasig kan altar mara, tabig chish ushameran møigwanguen palab kømø, kerriguba, katø chish illimeran møigwanguen palab kømø, kerriguba, altarbala chishtø parrøb Jehováwan keta tranøbig køn. ²¹ Inchen larrø mayzhig irrabig nuinug puben, Jehovábe trenchibig køn: “Misakkurrindø pirøwane managuen katølebe larrø trømbøig nebuim pasrønrrai marmumønrrun cha, kaguende møwei manrøbe shushkurrimbunø kaigwandø, kaigwandø martrab isubelø køn cha. Katø chigurrimbunø øsig købigwane katølebe kerriguba pinishimumønrrun cha, mõi lataibe.

²² Pirøbe ka pasraingatiibe ellmariilø køb, ellmariilan tulisamelø køb, chu urastøgucha pachig købig køb, pishin købig køb inchun cha. Chu urastøgucha sre pølmera køb, kwarø pølmera køb, katø yemmera køb, kwalømmera køb inchun” cha, trenchibig køn.

9

Tiusbe Noéba Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrig

¹ Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba mayanguen tabig nebuilø kønrrai trana, nømune trenchibig køn:

—Ureemera nørrø tøgagøb pirøwan netsøganrrigay cha. ² Pirau chi ushameratøgucha ñimune larrø kørig kuinchib kwartrun cha. Pala illimeran lata, pirau chigurrimbunø øsig warabelan lata, maryu piyaumeran lata, ñim ashib tøgagønrrai nabe ñimui tasku pønrrar cha. ³ Chigurrimbunø kønabig øsiguelø købiiba, katø mamig tusrcheeløbabe ñim mab kømig kønrrun cha. Iigwan kerrigu na ñimun tranar chibig køn. ⁴ Inchendø yau animbaigwan aniwan lusøskaimligwane mamønrrigay cha, kaguende øsig kømibe aniyuweim pasran cha. ⁵ Inchawei nabe tru ñimui øsig kui aniwane nabe ulø payamønrrun chibig køn. Ushamera pinisaig kui lata, kabe møguelai tasku pinisaig kui lata truigwane ulø payamønrrun cha. Nui mendaigwei øsig kuigwan pinishibigwane mu møwandøgucha ulø payamønrrun chibig køn.

⁶ Inchawei møikkøben misag aniwan lushibigwane nui aniwangucha katøgan møg lusig kønrrain køn cha, kaguende møøbe Tius maig køppe, treetøwein kønrrai marig kuig kua.

⁷ Trune ñimbe ureg nørrø tøgagøb, larrø nørrø larrøbitsay chibig køn, pirau purø nørrø misag karrab, pirau netsøganøb.—

⁸ Incha Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba katø treekkucha taig køn:

⁹ —Nabe ñimba, katø ñuikkurri amrrub misaameraba øyamay kønrrai martrab cha kørrømaramønrrun cha, ¹⁰ katø tru chigurrimbunø øsig købelø ñimba pønrrabelø, kerrigu tru arcayugurri werrubelø: tru illimeraba, kusreeg ushameraba, namig ushameraba, pirau maya ushameraba. ¹¹ Nabe ñimba øyamay kønrrai martrab cha pasramønrrun cha, nabe kerrigu øsig warabelan pi pulab arrubiitøgabe katølebe chishtø pinishinrrab kømur cha. Ni katø pirøwan pinishinrrab pi pulab attrabig katølebe chigaanrrabig køn— cha.

¹² Incha katø trenchibig køn:

—Tru ñimba, katø trugurri tru chigurrimbunø chi øsig købeløba tru managatig na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isunanøb eshkaab pasrønrrabiibe iig køn cha:

¹³ Nai køshømbøtøn nabe wañiyu pasrar cha, iibe pirøba na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab ashib kømig kønrrai pasrønrrabig. ¹⁴ Inchawei wañiwan na pirau pibøndøzhiibaig arringarubene, tru køshømbøtøbe wañiyu kenamisrtrun cha. ¹⁵ Inchen nabe ñimba katø chigurrimbunø øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun cha. Chigøben øsig købelan pinishinrrabig pi pulab arrubiibe

katølebe kaanrrun cha. ¹⁶ Inchawei køshømbøtø wañiyu kenamisrimørig maya misaameraba, katø i pirau kerrigu øsig købeløba tru na managatig øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun— chibig køn.

¹⁷ Incha Noéwan trendaig køn:

—Maya misaameraba, pirau chigøben øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab asamiibe, iig køn— cha.

Noéwei Nusrkalø

¹⁸ Noéwei nusrkalø arcayugurri webambubeløbe Semba, Camba, Jafetba køn. Inchen Cambe Canaánwei møskain kuig køn. ¹⁹ I tru pøngatøbe Noéwei nusrkalø kuig køn. I tru pønelainukkurri amrrub misaamerayugurri pirau muba kuimburab misag netsaig køn.

²⁰ Incha Noébe pirau kwallib menda kan uvas ellguain tra marøbig køn. ²¹ Indiibe kan piji Noébe vino mucha mutsiirawa, tru nui carpa yau kebya, peña tsumisrøppe, køsaatiig tsuben, ²² tru Canaánwei møskai Cambe, møskai køsaatiig tsui ashabe, nui pa nunelan wambiisrø eshkanrrab webyain købig køn. ²³ Inchen Semba, Jafetbabe kan itøtsinsramig pamisra, nømui kildunyu pinøgucha, wendømaytø amba, møskai køsaatiig tsuben, trutøga kasma trarrøbelø køn. Incha ashmønrrab wendømaytø amba, treeg køsaatiig tsuben nui asr køsagwan ashmuig køn.

²⁴ Incha Noébe tru mutsiguig kib tsua kiagasra, tru mas unø nusrkai treeg indigwan wammørabe, ²⁵ trenchibig køn:

Canaánbe larrø trømbøig nebuinanrrabig kønrrun cha. “Nunelø ka karuindiig megabig mas chigucha kømíig købash” cha. ²⁶ Incha katø trenchibig køn: “Jehová, Semwei Tiuswane maya nuguen tab indig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Sem manchiben, ka karuindiig megabig kønrrain cha. ²⁷ Inchen Jafetwane purø nuig kønrrai Tius kusrua pasrig kønrrain cha. Incha Jafetbe Semwei carpa yamerayu tsubig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Jafet manchiben, ka karuindiig megabig købash” cha.

²⁸ Indig Noébe tru pirau pi pulab arrubig arrinukkurrimbunø pilamera trescientos cincuentagatig tsuig købig køn. ²⁹ Inchen Noé kerrigu øsig tsuim pilamerabe novecientos cincuenta kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

10

Noéweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iiløbe tru Noéwei nusrkalø Semweimba, Camweimba, Jafetweimba truilø nøm tøgagui nusrkalø køn, tru pirau pimera pulabig arrua puraiben tøgaguilø.

² Jafetwei nusrkaløbe iilø køn: Gomer køben, Magog køben, Maday køben, Javan køben, Tubal køben, Mesec køben, Tiras købengue.

³ Inchen tru Gomerwei nusrkaløbe iilø køn: Askenaz køben, Rifat køben, Togarma købengue.

⁴ Inchen Javanwei nusrkaløbe: Elisa køben, Tarsis køben, Kitim køben, Rodanim købengue.

⁵ Inchen truilainukkurri amrrub misaamerabe mar puluwan pirømerawansrø warabelø kuig køn. Truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø købig køn, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibeløgue.

⁶ Inchen Camwei nusrkaløbe iilø køn: Cus køben, Mizraim køben, Fut køben, Canaán købengue.

⁷ Inchen Cuswei nusrkaløbe: Seba køben, Havila køben, Sabta køben, Raama køben, Sabteca købengue. Inchen tru Raamawei nusrkaløbe: Sebaba, Dedánba kuig køn.

⁸ Inchen Cusbe Nimrodwei møskain kuig køn. Tru Nimrodbe pirau mugucha chinchaingaig ke nø karub pølbassrig køn, yu pirau ke srøsrøzhiitø. ⁹ Truibe Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramibe ke piaig lataig købig køn. Inchawei

misaabe treeg taig tōgar købig køn: “Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramigwan larrø may kemørammaybe, Nimrod lataig køn” cha. ¹⁰ Inchen nø karub tōgagui ciudamera mas nørreeløbe iilø køn: Babel køben, Erec køben, Acad køben, Calne købengue, tru Sinar pirau. ¹¹ Incha Sinargurrimbe Nimrodbe Asursrømay webya, truyube Ninive ciudameran mara pønsrøbig køn, tru Rehobot ciudawanba, Cala ciudawanba. ¹² Trugurrimbe tru Niniveba tru Calaba tru i pa ciudamerai tøbøtag pasrabig tru Resen purø nu ciudawan mara pasrig køn.

¹³ Inchen Mizraimweinukkurimbe ludeos misaamera køben, anameos køben, lehabitasmera køben, naftuhitasmera køben, ¹⁴ patruseosmera køben, casluitas misaamera køben, caftoritasmera køben købig køn. Tru i caftoritasmerai misaamerayugurri tru filisteos misaamera amrruig købig køn.

¹⁵ Inchen Canaánbe tru nui mayur nusrkai Sidonweimba, Hetweimba møskain købig køn. ¹⁶ Inchen tru i Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe jebuseosmera køben, amorreosmera køben, gergeseosmera køben, ¹⁷ heveosmera køben, araceosmera køben, sineosmera køben, ¹⁸ arvadeosmera køben, zemareosmera køben, hamateosmera køben købig køn. ¹⁹ Inchen tru Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe chu pirausrøn køben tru ørø, tru ørø chab ambubelø køn. Inchawei tru Canaán pirø muba kuimburab luløbiibe Sidongurri Gazasrøngatig larrøbichib luløbig køn, tru Gerarguebsrø. Incha trugurrimbe Lesasrøngatig luløbig køn, tru Sodomaba, Gomorraba, Admaba, Zeboimba truguebsrø.

²⁰ Iilø kuig køn, tru Camweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tōgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwane waminchibeløgue.

²¹ Inchen tru Sem Jafetwei mayur nuneg truikkucha nusrkalø tōgaguig køn. Semweinukkurri amrrub misaamera kuig køn tru Heberwei maya nusrkaløbe.

²² Semwei nusrkaløbe iilø køn: Elam køben, Asur køben, Arfaxad køben, Lud køben, Aram købengue.

²³ Inchen Aramwei nusrkaløbe: Uz køben, Hul køben, Geter køben, Mash køben kuig køn.

²⁴ Inchen Arfaxadbe Selajwei møskain køben, Selajbe Eberwei møskain kuig køn.

²⁵ Indig katø wendø Eberbe pagatø nusrkalø tōgaguig køn: tru srøsriibe Peleg munchi købig køn, kaguende nø tsuin kwalømmerawan pirøwan pirisaig købig kua. Inchen kan nunebe Joctán taig købig køn.

²⁶ Inchen Joctánbe Almodadwan køben, Shelefwan køben, Hazarmavetwan køben, Jeran køben, ²⁷ Hadoramwan køben, Uzalwan køben, Diklan køben, ²⁸ Obalwan køben, Abimaelwan køben, Sheban køben, ²⁹ Ofirwan køben, Havilan køben, Jobabwan køben tōgaguig købig køn. Iiløbe kerriguba tru Joctánwei nusrkalø kuig køn. ³⁰ Inchen tru nøm waraig pirømerabe Mesagurri ibiibe, Sefarburabsrø puraya, trugurrimbe tru nørø tunmera tōga pirømera tru pørr neeshibgatøwansrøngatig ibig køn,

³¹ Iilø kuig køn, tru Semweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tōgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibelø.

³² Iilø køn tru Noéwei nusrkalainukkurri mu møskalø køben, yau misaamera numeratø købig kuig, katø mōigweinukkurri amrrub misaamera købig kuig, misag nørø sötømera møyuelø købig kuig, treekke. Inchawei tru pi pulabig chab pinisha puraiben, truiløbe ambuurab, iburab larrøbichib amba, yu pirø muba kuimburab misaamera nørø sötø misrig købig køn.

11

Babel Pirau Purø Pala Ya Marøb

¹ Tru urassrømbe misaamerabe pirø muba kuimburab kan wamdø waminchibelø købig køn. ² Incha tru pørr neeshibgatøsrøngurri webamba ambub kuabe, tru Sinar

pirausrømbe kan purø tab chag pirø wetørrawa, yandø nømbe truyu waramisrøbelø køn. ³Incha kan kwaløm nømbe kangurri, kangurri trenchibelø køn: “Naarillusmera margun cha. Incha nagu partrab” cha. Incha øyamay sruumeratøga marøbgunrriibe naarillutøga marig køben, chilliitøga marøbgunrriibe asfaltotøga maramig købig køn. ⁴Incha trugurrimbe trenchibelø køn: “Kan ciuda margun cha, kan purø palaig marig tøgagig, truiibe pala patsabsrømbe srømbalærøngatig kachibikke. Treekkurrimbe mugui nebua asiilø nørreelø misra, pirø muba kuimburab ke tru ørøtø amba waramig kaanrrun” cha.

⁵Inchen Jehovábe kørraarrubig køn, tru ciudawanba tru torrenba tru møguelai nusrkalo marigwanba ashchab. ⁶Incha Jehovábe trenchibig køn: “I misaamerabe kandø køb, wamgucha kandø waminchib, katø tru maramigwangucha yandø martrab pølbasa køn cha, trurrigu nøm martrab indigwane muguin katiasamørra cha. ⁷Inchawei kørraamun chibig køn, nømui wamindi wamwan ni chiwan wamindi møramgaig misrtrai martrab cha, møikkurrindøgucha nømasiitø ni chi tainguen mørtrab kaimanrrai.”

⁸Incha øyamay Jehovábe pirø muba kuimburab tru ørø larrøbichib amrrai maren, yandø tru ciudawan marmøtø, yandø lelachibelø køn. ⁹Incha treekkurri Babel cha wamig køn, kaguende pirau muba kuimburab wamindi wamwan Jehová truyuh nøm mandø kuinguen mørmønrrai marig købig kua. Incha trusrøngurri nømune pirau muba kuimburab tru ørø amba warønrrai marig køn.

Semweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁰Iilø køn tru Semweinukkurri amrrub misaamera: Sembe pilamera cien tøgagig kua, Arfaxadwan tøgaguig køn, tru pirau pi pulab arrubig purayaig pa pila køben. ¹¹Incha Sembe tru Arfaxadwan tøgaguikkurrimbunø pilamera quinientos øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹²Arfaxadbe pilamera treinta y cinco tøgagua, Salan tøgaguig køn. ¹³Arfaxadbe Salan tøgaguikkurrimbunø pilamera cuatrocientos treskatig øsig tsua, nusrkalo køben nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁴Salabe pilamera treinta tøgagua, Eberwan tøgaguig køn. ¹⁵Incha Salabe Eberwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁶Eberbe pilamera treinta y cuatro tøgagua, Pelegwan tøgaguig køn. ¹⁷Incha Eberbe Pelegwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera cuatrocientos treinta tøgagig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁸Inchen Pelegbe pilamera treinta tøgagua, Reuwan tøgaguig køn. ¹⁹Incha Pelegbe Reuwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera doscientos nueve øsig tøgagig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁰Reube pilamera treinta y dos tøgagua, Serugwan tøgaguig køn. ²¹Inchen Reube Serugwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos siete øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²²Serugbe pilamera treinta tøgagig tsua, Nacorwan tøgaguig køn. ²³Incha Serugbe Nacorwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos tøgagig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁴Nacorbe pilamera veintinueve tøgagua Térájan tøgaguig køn. ²⁵Nacorbe Térájan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ciento diecinueve tøgagua nusrkalo køben, nimbasrmera køben, tøgaguig køn.

²⁶Térájanbe pilamera setenta tøgagua, Abramwan køben, Nacorwan køben, Haranwan køben tøgaguig køn.

Térájanweinkkurri Amrrub Misaamera

²⁷Iilø køn tru Térájanweinkkurri amrrub misaamera: Térájanbe Abramwan køben, Nacorwan køben, Haránwan køben tøgaguig køn. Inchen Haránbe tru Lotwan tøgaguig køn.

²⁸ Inchen nui mōskai Téráj kwamōwatø, tru Haránbe Caldeosmeraim pirausrø, tru nø kal-laim pirau kwaig købig køn. ²⁹ Inchen Abramba, Nacorbabe nōmuyasig sralø laig køn. Tru Abramwei sraimbe Sarai købene, Nacorwei sraimbe Milca taig købig køn, tru Haránwei nimbasr. Tru Haránbe Milcaimba, Iscaimba mōskain kuig køn. ³⁰ Inchen Saraibe chi ureg tøgagønrabig kømíg kua, chi urekkaig købig køn.

³¹ Inchen tru Tarébe tru nui nusrkai Abramwanba, katø Haránwei nusrkai nui awelu Lotwanba, nui yerna tru Abramwei srai Saraiwanba, pera webibig køn, caldeosmerai pirau Ur tainukkurri tru Canaán pirausrømay inrrab. Inchendø tru Harán taig pirausrø puabe, truyu kørrømisrøbelø køn. ³² Inchen tru Téráj øsig tsuin kwalømmerabe pilamera doscientos cinco kuig køn. Incha Térájbe Harán pirausrø kwaig købig køn.

12

Abramwan Wamig

¹ Jehovábe Abramwane trenchibig køn:

—Ñuim piraugurrimba, ñui yau misaamerainukkurrimba, trugurri ñui mōskawei yaugurrimba inrrø cha, na ñun eshkam pirausrømay. ² Nabe ñigurri purø nørø misag sötømera kønrrai marøb, katø mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñui munchiwane mayeelø nebua asig kønrrai maramønrrun cha, ñibe katøganelayasig maya nuguen tabig kønrrai, ñibe treeg kønrrabguen cha. ³ Nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbelane, nōmungucha mayanguen tabig nebuilø kønrrai maramønrrun cha. Ñun trømbøig nebunrrai marøbelane, nōmungucha trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun cha. Incha pirau chi misaamera køben pirø muba kuimburab warabeløbe ñuinug mayanguen tabig nebuilø kønrrai mariilø kønrrun— chibig køn.

⁴ Inchen Abrambe Jehová maig chiben ibig køn. Inchen nøbabe Lotgucha ibig køn. Tru Harán piraugurri Abram webib urasbe nøbe pilamera setenta y cinco tøgagig kuig køn. ⁵ Incha Abrambe nui srai Saraiwan køben, nui nunewei nusrkai Lotwan køben pera ibig køn, katø chigurrimbunø nø chi tøgaguilan køben, katø tru Harán pirau nui karuig mendig melab misaameran købengue. Nøbe Canaán pirausrø truiløba pubig køn. ⁶ Incha Abrambe Canaánsrø puabe, tru pirau kerrigu pureb ya, tru Siquénsrø pubig køn, tru Moré Tusr taig pasramnug. Inchen tru urassrø tru cananeo misaamerabe Canaan pirau warabelø købig køn. ⁷ Inchen Jehovábe Abramwan kenamisrabe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran nabe truilan i pirøwan trananmønrrun— cha. Inchen Abrambe kan altar kusrabig køn tru Jehová nun kenamisrøbigweyasig. ⁸ Incha trugurrimbe tunmeragøba tøga pirømerasrømay ibig køn, tru Betel pørr neeshibgatømayrø. Incha tru nui carpa yawan truyuh lasrua pasrøbig køn. Inchen Betelbe pørr pinebgatømay kørrømisrene, Haibe pørr neeshibgatømayrø kørrømisrøbig køn. Incha nøbe Jehováweyasig kan altar kusrua, nui munchiwan isub wamabig køn. ⁹ Incha Abrambe truyugurri webya, ibig køn, kørrømisrøb, kørrømisrøb tru Neguev pirausrøngatig.

Abram Egipto Pirausrø

¹⁰ Tru Neguev pirausrømbø parø arrum mendøben, Abrambe Egipto pirausrømay kørraarubig køn truyu tsunrrab, kaguendø tru Neguev piraube purø trømbøig parø pasrøben. ¹¹ Incha Abrambe ke Egiptosrø chab pub ib pasrøwabe, nui srai Saraiwane trenchibig køn:

—Na ashen ñibe purø tab ishug køn cha. ¹² Egipto misaamera ñun ashippe, trenchinrrun cha: “Ñui srain køn” cha. Incha nane kweecha kuchippe, ñune øsig kønrrai ka uñbashchun cha. ¹³ Inchawei tiusmanda ñibe naimbe nuchag kur chinrrig cha, ñigurri nan chigucha kømø, tab kønrraimba, katø nan kweechimønrraimba.—

¹⁴ Indiibe yandø Abram Egiptosrø kebibene, tru egipciomerabe tru ishuube larrø tabzhig kui ashibelø køn. ¹⁵ Inchen tru Faraonwei merrab nørreelø pønrrabelø ashabe,

truiløgucha Faraónwei merrab purø tab waminchib køben, tru ishuwane Faraón nø waig yaumay pera ambubelø køn. ¹⁶ Incha tru Saraigurri tru Faraónbe Abramwan larrø tab inchib, ubishamera køben, waaramera køben, burrumera køben, karuindiig mendig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, camellomera køben keta, tranøbig køn. ¹⁷ Inchendø tru Abramwei srai Saraigurri Jehovábe tru Faraónwanba nui yau misaameranba murba kebatig køn, purø trømbø kwanrrømeratøga. ¹⁸ Inchen Faraónbe Abramwan wama, trenchibig køn:

—¿Nan øyeebe chi margu? cha. ¿Chindimbarre ñui srain køn cha eshkamugu? cha. ¹⁹ Chindimba trenchigu cha: “Nai nuchag køn” chabe. Nai srain kønrrai na treeg marig kuimasr cha. Møimbe ñui sraimbe yu pasran cha. ¡Pereptsu!— chibig køn. ²⁰ Incha Faraónbe nui karuig pønrab møguelan ørøbig køn ¡katø! webambi ashib pønrørraingue, Abramwanba nui srawanba nui chigurrimbunø købigwanbañau sruaamrrai.

13

Abramba Lotba Mendamisrøb

¹ Incha Abrambe Egiptogurri nui sraimba katø nui chine tøgaguiløbañau Neguev pirausrømay katø arruben, nui kuchiunø Lotgucha nøba arrubig køn. ² Abrambe ushamera tøga kuiløyu lata, an tøgaguiyu lata, oro tøgaguiyu lata purø pua møg købig køn. ³ Incha Abrambe Neguevsrøngurri katøle arruppe kørrømisrøb, kørrømisrøb arrub tsubig køn tru Betel misag sətømera waraisrøngatig, tru merrabwansrø nø tru carpa yawan lasrua tsuig købiisrø, tru Betelba, Haiba misaamera warabnug tru tøbøtag. ⁴ Truyu kuig køn tru merrabsrø nø kan altar mara kusruinug. Incha truyu Abrambe Jehováwei munchiwan isub wamabig køn.

⁵ Lot tru Abramba lincha ibikkucha ubishamera køben, waaramera køben, carpa yamera køben tøgaig købig køn. ⁶ Incha pirøbe kanbalatø lincha waramibe truburab tre lendø kømíig køn, kaguende nøm tøgaguiløbe purø nørrø kua, trubalatøbe waramgaig købig køn. ⁷ Indiibe kan kwaløm Abramwei ushameran ashibeløba, Lotwei ushameran ashibeløba aleguiab kurrabelø køn. Inchagucha tru urasbe cananeosmeraba ferezeosmeraba truiløgucha truyu warabelø købig køn. ⁸ Inchen Abrambe Lotwane trenchibig køn:

—Nam pailainug lata, katø nai ubisha ashibeløba, ñui ubishameran ashibeløba truiløgucha chi kwayab kømig chi kaanrrain cha, kaguende nambe nunelø ker cha. ⁹ ¿Pirøbe asimburab kerriguba ñui merrab pasrømuitarru? cha. Tiusmanda nainukkurri tarømisrtra cha, ñi atsimay ibene, nabe kursmay yamønrrun cha, ñi kursmay ibene, nabe atsimay inrrur— cha.

¹⁰ Inchen Lotbe ashib pasrøwabe, tru Jordan chaabe kerriguba Zoarsrøngatig pizheelø purø tøga pirømera kui ashibig køn. Jehováwei ellmarin tul lata tabzhikke; kabe tru Egipto pirømera lataikke. Tru Jordanbe treeg kuig køn, Jehová Sodoma ciudawanba Gomorra ciudawanba pinishimøwatøbe. ¹¹ Incha Lotbe kerrigu Jordan chagwan nø merrarrawa, Lotbe tru pørr neeshibguebwansrø ibig køn. Incha øyamay Abramba, Lotba nøørø misrig køn. ¹² Abrambe Canaán pirau kørrømisra tsuben, trune Lotbe tru Jordan chag pirø ciudamerasrø tsunrrab ibig køn. Incha tru nui carpa yamerane Sodomasrøngatig lasrua pønsrøb ibig køn. ¹³ Inchen tru Sodoma warab misaamerabe larrø kailø kua, larrø trømbøgølig marøbelø købig køn, Jehováwan kalø marøb.

¹⁴ Inchen yandø Lotbe Abramwan tarømisringuen køben, Jehovábe Abramwane trenchibig køn:

—Abram, kurrasha cha, ñi pasrainukkurri tab ash cha, waguebwansrø, walligueb-wansrø, pørr neeshibgatøwansrø, pørr pinebgatøwansrø, ¹⁵ pirøwan muba kuimburab mayamba ñi nebua asigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba managatig-weyasig na ñun tranamønrrun cha. ¹⁶ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nørrø køptø kan pirau usrøtui lataig kønrrai maramønrrun cha. Usrøwanma muguen mundamgaig kuig

køppe, ñuinukkurri amrrub misaameragucha mundamgaig kønrrun cha. ¹⁷ Kurra, tru pirø yammay maya yab kuigwanba, lendømay mayan kuigwanba llirab inrrø chibig køn, kaguende nabe ñun tranamig køn— cha.

¹⁸ Incha Abrambe tru nui carpa yameran picha kusrua, Manre tainug nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrabnug tsunrrab ibig køn, tru Hebrónsrø. Incha truyube Jehováweyasig kan altar kusrubig køn.

14

Lotwan Wesrawa Srua Amben Abram Kerrab

¹ Tru kwalømmerawan tru Amrafelbe Sinarsrø rey køben, Ariocbe Eleasarsrø rey køben, Quedorlaomerbe Elamsrø rey køben, Tidalbe Goyimsrø rey købig køn. ² Incha truiløbe kwayabbrren købig køn, Sodomasrø rey Beraba køben, Gomorrasrø rey Birsaba køben, Admasrø rey Sinabpa køben, Zeboimsrø rey Semeberba køben, katø tru Belasrø reyba købengue, truike Zoargucha taig. ³ Incha tru i tratrøgatø reymerabe nømui suldaumeraba tru Sidim chagu kanbalatø misrig køn kwayanrrab, tru Mar Trebi taisrø.

⁴ Tru rey Quedorlaomerbe nømune pa tratrø y pa pila nø karub tøgagøben, pa tratrø y pøn pilayube tru tratrøgatø reymerabe tru Quedorlaomerwan mas karuig mørøb melømønrrab mur pønrramisrøbelø køn.

⁵ Incha tru pa tratrø y pib pilayube Quedorlaomerbe tru reymera nuingatø pønrrabeløba Astarot Karnaim pirausrømay amba, truyube refaitasmeran kanawa kørrømarøppe, Ham taisrømbe zuzitasmeran, Save Quiriataimsrømbe emitasmeran, ⁶ Seir tunmerawansrømbe horeosmeran kanawa kørrømara, tru Paran chaamerasrøngatig ambubelø køn, tru misag waraimíig chi misrmø pirø puluwansrø. ⁷ Incha truiløbe katøle amrruabe, tru Gadessrø Enmispat taisrø pua, amalecitasmerai pirømerasrømbe kerriguh chi købigwan chishtø pinisha, katø tru Hazon Tamar pirau amorreosmera warabelan treetøweih mara kørrømarøbelø køn.

⁸ Inchen Sodoma rey køben, Gomorra rey køben, Adma rey køben, Zeboim rey køben, Bela rey køben, Zoarsrø rey køben werrua, Sidim chaasrø tru reymeraba kwayab mendabelø køn. ⁹ Tru Quedorlaomer Elamsrø reyba, Tidal Goyimsrø reyba, Amrafel Sinarsrø reyba, Arioc Eleasarsrø reyba truilø nøm pib reymera tru tratrøgatø reymeraba kwayabelø køn. ¹⁰ Inchen tru Sidim chaasrømbe asfaltos pisumera truba, truba tøgannug kuig køppe, tru Sodoma reyba Gomorra reyba tru kwayabygurri nui suldaumeraba wegørra lulen, møiløbe truyu chab kegørrøben, kan reymerabe tunmerasrømay trubab chab luløbelø køn. ¹¹ Inchen tru pib reymera kanabeløbe Sodomaba, Gomorraba ciudayu chigurrimbunø købigwan, mamiimeran nømui mara wesrawabe, yandø truyugurri ambubelø køn. ¹² Inchen tru Abramwei nunewei nusrkai Lotgucha sodomasrø tsubig kuig køppe, nungucha merrarrawa, tøgga srua ambuptinchibelø køn, nui chi tøgamisrigwanbañaungue.

¹³ Inchen møikkøsrøn truyugurri welula arrubiibe, tru hebreo Abramwan ígwan kerriguh eshkabig køn. Inchen Abrambe amorreo tru Mamre taigwei tru nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrab puluwan tsubig kuig køn. Tru Mamrebe Escolweimba, Anerweimba nuneg køben, truiløbe Abramwanweingatø pønrrabelø treelø købig køn. ¹⁴ Incha Abrambe tru nui yautøwei kal-lawarmeran trescientos dieciocho tru kwayamigweyasig kusrenani møgueløba tulaamba, truiløba webya, tru pibgatø reymeran wetøgønrrab Dansrøngatig pasra ibig køn. ¹⁵ Incha yandø yem køben, Abrambe tru kwayamig kusrenni møgueløba, pesan københ kwayanrrab kegørra, Hoba taisrøngatig pasra ambubelø køn, Damasco tru waguebgatømay pasrab ciudasrø. ¹⁶ Treencha chigurrimbunø wesra srua ambiilan katøle chab kerrab, katø nui kasugunø Lotwan nui chigurrimbunø tøgamisriilanbañau kerriguh chab kerrabig køn, katø ishumburmeranba, katøganelanba.

Melquisedec Abramwan Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrun Chib

¹⁷ Abrambe Quedorlaomerwanba truigweingatø pønrrab reymeranba kanawa ar-ruben, Sodoma reybe, tru Save taig chaasrø katønrrab webibig køn, trube tru Reywein Chagu.

¹⁸ Inchen tru Salemsrø rey Melquisedecbe, Tius Mayeelain Pala Pasrabigwei sacer-dotebe pirrimba, vinoba wesrua, ¹⁹ Abramwan mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbig køn, øyeeg wammeratøga: “Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba, Pirøwanba Marøbig ²⁰ Tius Mayeelain Pala Pasrabig Purø Nuigwan maya nuguen tabig wamindig kønrrain cha, tru ñun ashig kømui inchibelan ñui tasku tranøbigwan. Inchen Abrambe chigurrimbunø katøle wetørrawa srua arrigwan cienyugurri diezwane wes-rawa, Melquisedecwan tranøbig køn.

²¹ Inchene tru Sodomasrø reybe Abramwane trenchibig køn: —Misaamerane nan trannrra cha, chigurrimbunø købigwane ñi tøga kørrømisrtrig— cha.

²² Inchene Abrambe tru Sodomasrø reywane trencha løtabig køn: —Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba Pirøwanba Marøbig Jehováwan ¡katø! nabe treebe marmumønrrun cha, nabe trendaig kuig køn cha. ²³ Ni kan train pititøguen—, kabe nai alpargatis tsi-unøtøguen nabe ñuiwane chiwangucha nai marmumønrrun chibig køn, ñi managuen øyeeg chimønrrai: “Abrambe nagurrinrre pua misrig køn” cha. ²⁴ Tru na pera pasraig møguelø mab mutsigwandø srørri maig kørrømistrain cha. Inchen tru naba amrrub møguelø Anerba, Escolba, Mamreba truiløbe si, nømuimburappe ka utønrrun— chibig kø n.

15

Tius Abramwan Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrøb

¹ Inchen øyeelø chab puraiben, kan piab lataigu Jehováweinukkurri wam Abramwan trenchibig køn:

—Abram, chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñun chi kømønrrai ashib tøga pasrabig truig kur cha. Ñun tranamibe purø nuig kønrrabig køn— cha.

² Inchendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius ¿Ñi nan keta traniibe chi puruguimøriasamørra cha, na chi urekkaig-wane? Inchen tru na chine tøgamisriilan merrarranrabiibe tru Damascosrø Eliezer kømuitarru?— cha. ³ Incha katø Abrambe trenchibig køn:

—Ñi nan kan nusrkai tranmuig købene, kan nai yautøwei kal-lawei nai kan karuindiig mendig megabig, truig nai chi tøgaguilan ketig utønrrabig køn— cha.

⁴ Inchen katø Jehovaweinukkurri wam trenchibig køn:

—Ñui chi købigwane truig ashchabig kømøtø, truilane ñui nusrkai utønrrabig køn— cha.

⁵ Incha wambiisrø pera yabe, trenchibig køn:

—¡Au! srømbalaneb nesh cha, kønchabiimeran mundamdø køtamørtrig— cha. Incha katø trenchibig køn:

—Ñuinukkurri katøburø ureemerabe øyeetøwein kønrrun— cha.

⁶ Inchen Abrambe Jehováwan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig marmíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn. ⁷ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jehová kur cha, caldeosmeraim pirau tru Ur taisrøngurri wesrabig i Canáan pirøwan na ñun keta trannrab.—

⁸ Inchendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius, ¿tru na truigwan nain kønrraitamappe nabe mandø incha asamerah?— cha.

⁹ Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Kan ishug waara-unøzhig pøn pilaiba, kan cabra pøn pilaiba, kan carnero pøn pilaiba, katø kan palomaba, kan paloma-unøzhiiba srua amø— cha.

¹⁰ Inchen Abrambe tru ushameran kerriguh srua arrua, truilan sølgørrab tab tøbøtag para, tru pariilan tru pinrrøgue, tru pinrrøgue warøbig køn. Inchendø tru illimerane tøbøtag parmuig køn. ¹¹ Inchen yau mab illimerabe tru usha kweetsiilø warabelaim-balawan kørørrub amrruben, Abrambe kwaarøsrøbig køn.

¹² Inchen yandø chab pilliraben, Abrambe truba mur kib tsubenba ;møimbe ke yalø løstøgølig nun itøgasrøptinchen! nøbe truba kørig kui inchibig køn. ¹³ Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, ñuinukkurri amrrub misaamerabe, ka peguelaim pirautø warørrabelø køn cha, nømbe truilø karub sruaguindeelø meløwa, pilamera cuatrocientos nebumne larrø kaig indinab melørrabelø køn cha. ¹⁴ Inchendø tru nu sötø misaamera pasrabig nømun ka karuptø srua kønrrabelangucha numune møra melørrai maramønrrun cha. Inchen trugurrimbunø tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe yandø treeg melainukkurri wegørra ambuppe, purø tøgä misaamera webamba amrrun chibig køn. ¹⁵ Trune ñibe ñui møskaløba pishindø tab israb tsumisrtrabguen cha, larrø køllizhig misra kwaben, sørøben.

¹⁶ Inchen tru pimmaygatig srøig srøig misag kurrab amrrubeløbe katøle i pirautøweih amrrunrrab køn cha, kaguende truilø pumuatøbe tru amorreosmera larrø kaig marøb amrruibe ke awentamgaikkatiibe pumø srø kønrrun cha.

¹⁷ Inchen yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, kan horno naguish kuchibiiba kan nag tulun pilabiiba kenamisrøbig køn. Incha truiløbe tru ushameran kweecha tab tøbøtag pirisha ambumay, imay wari utøwan puraambubelø køn. ¹⁸ Tru kwaløm Jehovábe Abramba øyamay kønrrai martrab cha kørømarabe, trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan na tranamig køn cha, Egipto pirau piyugurrimbunø, Eufrates tru nu pisrøngatikke: ¹⁹ ceneosmeraim pirømeran køben, cenezosmeraim pirømeran køben, cadmoneosmeraim pirømeran køben, ²⁰ heteosmeraim pirømeran køben, ferezosmeraim pirømeran køben, refaitasmeraim pirømeran køben, ²¹ amorreosmeraim pirømeran køben, cananeosmeraim pirømeran køben, gergeseosmeraim pirømeran køben, jebuseosmeraim pirømeran købengue.

16

Agarba Ismaelba

¹ Abramwei srai Saraibe ureg tøgagønrrab kaimabig kuig køn. Inchende kan nui karuindiig megabig egipcia ishug Agar taig tøgäig kua, ² Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Nane Jehovábe ureg chigaig kønrrai treeg martan cha. Inchendø tiusmanda tru namui karuindiig megabig tru Agarwan pera, ki chibig køn. Inchippa truikkurri na ureg tøgaguinabgun— cha.

Inchen Abrambe Sarai taigwan mørøbig køn. ³ Inchen Saraibe tru karuindiig megabig Egiptosrø Agarwan pera arrua, Abramwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Abram Canaán pirau pa tratrø pila tsuben, øyeeg purayaig køn. ⁴ Inchen Abrambe tru Agarba kib waramisren, tru ishuube kwanrriig misra, yandø unø tøgämisrarmab isua, nun karub pera købig Saraiwane namig ashib kebibig køn. ⁵ Incha Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Ñigurrindø køn cha, nan mandøguen kømui isui uñchai marøbiibe. Ñune ñui srai lataig kønrrai nai karuindiig megabigwan na tranig køn cha. Incha møimbe nøbe unø tøgä kønrrab køppe, nane namig ashib kebitan cha. Incha Jehová nø ashchun chibig køn, na kalø marig kuin kui, ñi kalø marig kuin kui.—

⁶ Inchen Abrambe Saraiwane trenchibig køn:

—Ñui ka karuindiig megabiibe ñuin tasku køn cha. Ñun maig marøg køben, treeg mar— chibig køn. Inchen Saraibe kaig inchib mendøben, Agarbe welula yam nebuig køn.

⁷ Indig Jehováwei ángelbe tru mu misag waraimø pirømerasø kan pigab menda Agarwane wetørrabig køn, Shursrømay ambi maywansrø. ⁸ Inchabe payibig køn:

—Agar, Saraiwei ka karuindiig megabig, ¿Chugurri arrugu? cha. ¿Chumay inrrab inchigu?— cha. Inchenen nøbe trenchibig køn:

—Nan karub pera købig Saraiwan nabe trubab welula arrur— cha.

⁹ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Ñui karub pera købigweimay katøle llirawa ya, tammay mur kurrashmø, nø maig chiben nui tasku treeg mørøb megau— cha.

¹⁰ Incha katø ángelbe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, purø nørrø køptø mundamguengaikke.—

¹¹ Incha ángelbe katø trenchibig køn:

—Ñibe kwanrriig køn cha. Ñibe kan nusrkai tøgagønrrun cha. Incha Ismael munchi pasrtrig chibig køn, kaguendø ñi larrø isui miaben, Jehovábe mørig køn cha. ¹² Nøbe muguen kemalamgaig kønrrabig køn cha, kan kaambu mula-unø lataig. Incha nøbe mayeelan kwayam lanrrabig køben, katø nungurringucha mayeelø kwayam lanrrun chibig køn. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsunrrun— cha.

¹³ Incha Agarbe Jehovába wamindig køppe, nøbe nune trencha wamabig køn:

—Ñibe tru nan ashib wab Tius køn— cha. Kaguen Agarbe trenchibig køn: “Øsig Wab, katø Nan Ashibigwan nabe ashar” cha.

¹⁴ Incha tru pisuwane treeg wamig købig køn: “Øsig Wab, Nan Ashib Inchibigwein Pisu” cha. Inchen tru i pisube Gadesba, Beredba tøbøtagu kørrømisrøbig køn.

¹⁵ Indig Agarbe Abramwei kan møg-unø tammisren, Abrambe Ismael munchi pasrøbig køn, tru unan.

¹⁶ Inchen tru Agar Ismaelwan tammisrøb uras Abrambe pilamera ochenta y seis tøgaguig købig køn.

17

Tru Srøig Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømarigwanba Circunsicion Marigwanba Caminchibig

¹ Abram pilamera noventa y nueve tøgagøben Jehovábe kenamisra trenchibig køn:

—Nabe Maramburab Marøbig Purø Nuig tru Tius kur cha. Ñibe nai merrab sølgandø, mu mandamgaig uñ cha. ² Nabe ñiba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarøb, katø ñui misaamera larrø nørrø larrøbitchai marøb indamønrrun— cha.

³ Inchen Abrambe maløwan pirau kebatamne utsøbasren, Tiusbe nune trenchibig køn:

⁴ —Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg maramønrrun cha kørrømaribe, ñibe tru purø nørrø chi misag sötømeraindøgucha ñi møkain kønrrai. ⁵ Ñibe mas Abram munchi kømøtø, ñibe Abraham cha wamig kønrrun cha. Kaguende nabe ñune tru purø nørrø chi misag sötømeraindøgucha ñibe nømui møkain kønrrai pasrar cha.

⁶ Ñuinukkurrimbe purø nørrø misag nemisrtrai maramønrrun cha. Ñuinukkurrimbe misag sötømera nørrø køb, ñuinukkurri katø reymera køb inchun cha. ⁷ Katø nabe, ñiba ñuinukkurri amrrub misaameraba øyeeg martrab cha kørrømaramønrrun cha, katøle srøig, srøig misag kurrab amrruimørig katø øyeeg martrab cha mara pasramønrrun chibig køn, managatig pasrønrrabig, nabe ñuimba, ñuinukkurri amrrub misaameraimba nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun cha. ⁸ Ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tru ñi ka arruatiig tsuin pirøwan tranamønrrun cha, Canaán pirøwan muba kuimburab managatig tøgagønrrai. Inchen nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun— chibig køn.

⁹ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Tru na ñun øyeeg martrab cha kørrømarigwane ñibe, maramig køn cha, ñiba, ñuinukkurri katøle srøig, srøig kurrab amrrub misaameraba. ¹⁰ Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg martrab cha kørrømarig, katø ñiba tru wendø ñuinukkurri amrrub misaameraba. Inchen trunun maramig køben, ñimui utube mu møøtøgucha circuncidaig kønrrun chibig køn. ¹¹ Ñimbe circuncidanrrigay cha, naba, ñimba tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan treeg marigu asamig pasrønrrai. ¹² Trune kwalømyube mu møguelandøgucha circuncidanrrigay cha, katøle katøle ureemera kurrab amrruimørig, ñui yau kal-laweig kui lata, kabe amrrub misaameran peniilø kui lata. ¹³ Inchawei ñui yau kal-laweig kui lata, kabe kan anwei penig kui lata nømbe circuncidaig kønrrabelø køn cha. Inchen, tru asru siñalbe tru treeg martrab cha kørrømarigwan managatigwein køn cha eshkabig køn.

¹⁴ Inchen tru circuncidamílgwane ñimui misag utugurrimbe wegutsig kønrrun chibig køn, kaguende na øyeeg martrab cha kørrømarigwan itøbunikkurri.—

¹⁵ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui sraimbe Sarai cha wamig kømøtø, yandø Sara cha wamig kønrrun cha. ¹⁶ Nabe nune mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe ñui kan nusrkai tøgagønrrun cha. Nabe mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe nørrø sötø misaamerai usrin kønrrabig køben, katø nuinukkurrimbe misag sötømerai reymera werrunrrun— chibig køn.

¹⁷ Inchen Abrahambe nui maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe, nui manrrø umbutø intsab trenchibig køn: “¿Kan møg pilamera cien tøgag kua, unø tøga kønrrautah? cha. ¿Katø Saragucha pilamera noventa tøgag kua, unø tøgagømdø kønrrautah?” cha.

¹⁸ Inchene Abrahambe Tiuswan trenchibig køn: —Ñi treeg martrab cha kørrømisrigu Ismael truigwane nø tøga pasrønrrai tranø— cha.

¹⁹ Inchene Tiusbe trenchibig køn:

—Isa kømø, Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrab køn cha, truigwane Isaac munchi pasrtrig cha. Nabe tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan Isaacweinukkucha katøle treetøwei marig kørrømisstrai indamønrrun cha. Inchawei na treeg marigwane wendø nuinukkurri amrrub misaameraba managatig tøga pasramønrrun chibig køn.

²⁰ Inchen Ismaelweimburabgucha nabe ñun mørar cha, nungucha mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun chibig køn. Nøgucha ureemera larrø nørrø tøgagønrrai marøb, purø nørrø misag sötø larrøbitchai marøb indamønrrun chibig køn. Ismaelbe karub ashib pønrrønrrabelø doce nørreelai møskain kønrrun cha. ²¹ Inchendø na tru øyeeg martrab cha kørrømarigwane Isaacba kønrrai mara pasramønrrun cha, tru Sara katø pila øyan kwalømmerawan tru tøgagønrrab kui unøyu.— ²² Incha Tiusbe Abrahamba chab waminchabe, nuinukkurri tarømisra ibig køn.

²³ Inchen Abrahambe nui nusrkai Ismaelwan køben, tru nui karuig mendig melabelø nui yau kal-lawarmeran køben, anwei pena tøgaguilan køben, Abrahamwei yau mu møguelø purrabelane kerriguba wama, tru kwalømdøwei circuncidabig køn, Tius maig karuig køben, treekke.

²⁴ Abraham tru circuncidab urasbe pilamera noventa y nueve tøgag købig køn.

²⁵ Inchen nusrkai Ismaelbe tru circuncidab urasbe pilamera pa trattrø y pøn pilaig købig køn.

²⁶ Inchawei tru kwalømdø Abraham køben, nui nusrkai Ismael køben, ²⁷ mayeelø tru nui yau purrab møguelø køben, katø nui yau kal-lawar kui lata, katø amrrub misaameran peniilø kui lata, mayeeløbah circuncidaig kuig køn.

18

Isaac Kal-lanrrun Cha Kørrømisrig Købig

¹ Incha Jehovábe Abrahamwan kenamisrøbig køn tru Mamre tainug nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrab pulu, tru nui carpa yau yaskabu waben kwaløm tru mas purø

mur pørr asentab pasrøben. ² Incha møyimbe nø kurraashene, pøngatø møyuelø nuin pinrrøgue pønrraptinchen, nøbe tru møyuelan amrruy chinrrab yaskabugurri luløb ya, maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe trenchibig køn:

³ —Nai kasuku, na ñui karui megabigwan ñi nan tab indamdiig kui asønaig købene, trube, ib imøtø, lincha kørrømisrtra cha. ⁴ Nabe pi srua amrrungarumønrrun cha, ñimui katiimeran kwalamig. Trugurrimbe tusr umbu isrønrrigay cha. ⁵ Na ñi maig chiben purugunrraptøwei wabigwei yaburab puramrrab amrruig købene, nabe lamø mamig manrrai sruaarumønrrun chibig køn, ñimui ambamigwan chishtø ambamdø kønrrai.— Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi maig taigwan mar— cha.

⁶ Inchen Abrahambe tru Sara waig carpa yausrømay kørinatø lulabe, trenchibig køn: —Petøzhiitø purø tab harinawan arroba y media menrra, nemøra, harinawan masawa, trutøga pirrimera naarrøsyru kar— cha.

⁷ Incha Abrahambe tru waara purrabsrømay luløb ya, kan truba tab waara-unøzhigwanh merrarrawa, nui karuig mendig megabigwan tranen, trube mamigweyasig ¡katø! petøzhiitø tamarøbig køn. ⁸ Incha queso køben, pitsø køben, tru waara kweecha tamarigwan køben, nømun manrrai pønsrøbig køn. Incha Abrahambe nøm mab kømne tru tusr umbu ashib pasrøben,

⁹ truiløbe payibelø køn:

—¿Ñui srai Sarabe chu wah?— cha.

Inchen Abrahambe:

—Yu carpa yau wainrrun— chiben, ¹⁰ kan møyig køsrønbe trenchibig køn:

Nabe katø pila katø øyan kwalømmerawandøwei arrumønrrun cha. ¡Au! Tru urasbe Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrun— chibig køn.

Inchen Sarabe, nømui wendau, tru carpa yau kebambi yaskabu tru wamindigwan mørøb pasrabig køn. ¹¹ Inchen Abrahamba Sarababe yandø mur køllireelø, Sarabe yandø pabøguen pinig købig køn. ¹² Inchen Sarabe intsaptinchibig køn, nui umbutø treeg isub: “¡Paare! kan na yan kølliibe, ke trengatikkucha kønrrai indamdiig kønrraitarru cha katø nai kekkucha yan kølligwein køben.”

¹³ Inchene Jehovahé Abrahamwane trenchibig køn:

—Sarabe trenchib intsan cha, ¿Kan isa kømø, treeg kønrrab kø chinder? chib. ‘Na yan køllig købendø, kan unø tøgagømig.’ ¹⁴ ¿Kabe Jehovahéweingan kaimamdiig chi købig kuitarru? cha. Inchawei katø pila arrubigu tru chu ura treeg kønrrun taiguh, na katø ashchab arrubene, tru urasbe Sarabe kan nusrkai tøgaguen wanrrun— chibig køn.

¹⁵ Inchen Sarabe kwaarøppa, trenchib isabig køn:

—Nabe intsømuig køn— cha.

Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—Ñibe intsabwei indig køn— cha.

Abraham Sodomayasig Purøwaminchib

¹⁶ Incha tru møyueløbe kurra, Sodomaguebsrø ashabe yandø truguebsrø ambub mendøben, Abrahambe ungua chinrrab nømbe lincha ibig køn.

¹⁷ Inchen Jehovahé nuinøtø treeg isubig køn:

“¿Na chi martrab indigwan nagan Abrahamwan eshkamø maramuitarru? cha.

¹⁸ Nøbe purø nørø misag sötømera, trurri mu chindamgaig murig, katø nøgurri chi misaameratøgucha pirø muba kuimburab warabeløbe mayanguen tabig nebuilø treeg kønrrab køben. ¹⁹ Nabe nui ureemeranba nuinukkurri amrrub misaameranba kusrennrrai wesrawa pasrar cha, tru nø martrai karua pønsraillan møra marøppe, tru tabig sølgandø mariguba, nø tabig kui asamig mariguba kønrrain cha, tru øyee mariiløgurri Abrahamwan Jehova maig martrab cha kørrø mariibe kerrigu treeg nebunrrai”.

²⁰ Incha Jehovahé Abrahamwan trenchibig køn:

—Sodomaimburappa, Gomorraimburappa, truyu misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshkab melaibe masken, masken køben, nømui kaig mariiløgucha masken, masken nuraben, purø trømbøig mindin køn cha. ²¹ Møimbe na kørraarumønrrun cha, tru nøm øyeeg, øyeeg køtan chib trashib melaig nainug pubig isa kømøtø, treeg købwei indiitashchab. Treeg kuin kuisruandøbe, trube, na asamønrrun— cha.

²² Inchen tru pailø møgueløbe nøørø misra, Sodomaguebsrø amben, trune Abrahambe Jehovába pasrabig køn. ²³ Inchen Abrahambe Jehováwan kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Sølgandø tabig marøbigwanba, kaig marøbigwanba tøgatø pinishinrrapteh?— cha.

²⁴ Inchippa tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø cincuenta købene, ¿tru ciudawan ka pinishinrrapteh? cha, tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø tru cincuentaeløgurri ciudawan pinishimø, ¿ka købasamdiig kømuitarru? cha. ²⁵ Treekkatig maramibe chigaaguinrrun cha, tabigwanba, kaigwanba kanbalatø kwanrrai indamig, kan pailøba treetø kalø marig kui lataig. ¡Ñibe mana treeg martrab kø! cha. Pirau muba kuimburab kerriguba maig kønrrabigwan ñi asha marøbig køppe, ¿ñibe maig maramigwan sølgandø tab asha marmønrraitirru?— cha

²⁶ Inchene Jehovábe trencha løtabig køn:

—Sodoma ciudayu cincuenta sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe, truilan isua, truyube chinchimø, kagøbasamønrrun— cha.

²⁷ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nai Señorwan ke menrra inchib lata indinatan cha, nabe ka usrø tuindø kuinabendø. ²⁸ Inchen cuarenta y cincotø købene, trube cincuenta kømuikkurrindø ciudawan kerrigu pinishinrrapteh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Pinishimumønrrun cha, truyu na cuarenta y cinco sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe.—

²⁹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—¿Inchippa cuarenta wetørrappe?— chiben, Jehovábe trenchibig køn:

—Tru cuarenteelan isua, chinchimumønrrun— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe katøgucha payibig køn:

—Nai Señor, na øyeeg chiben namømørrunrrig cha. ¿Inchippa truyu treinta wetørrabeneh?— cha.

—Tru treinteelan isua, kagøbasamønrrun— chibig køn Jehovábe.

³¹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—Nabe nai Señorwan ke menrra indinatan cha, ¿truyu veinte wetørraimbe maig købsruerah?— chiben,

—Veinteelan isua, nabe pinishimumønrrun— chibig køn.

³² Incha katøle Abrahambe trenchibig køn:

—¡Nai Señor, nan namømørrunrrig cha, i piejindøh na ñun katølø trenchibashibsrumuguh cha: ¿Inchippa truyu pa tratrø wetørraimbeh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Tru pa tratrøn isuptø, pinishimumønrrun— cha.

³³ Incha Jehovábe Abrahambe øyeegwan chab waminchabe, yandø truyugurri iben, Abrahambe nui carpa yaumay katø arrubig køn.

19

Sodomanba Gomorranba Pinishib

¹ Incha tru pagatø angelesmerabe tru Sodomasrømbø nøsig pineb iben, pubene, Lotbe tru Sodoma ciudayu kebambi yaskabsrø wabig køn. Incha Lotbe truilan ashippe, amrruy chinrrab pasramisrøptincha, maløwan pirausrø kebatamnøgatig utsøbasrøbig køn. ² Inchabe trenchibig køn:

—Nai kasukumera, na ñui karui megabigwei yausrø kørrømisrtrab amrrurray cha. Incha ñimui katsiimeran kwallchigay cha. Incha srønabe løtsø kurra ñimui ambamigwan amrrigay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Kah cha, møi yembe nambe yu umbu puinuutø, ka kørrømisrtrab ker— cha.

³ Inchen Lotbe truba truba inchen, nømbe nøba amba, nui yau kebamben, nøbe tab mamiimera tamarøb, pirri chi levaduragailø karøb inchen, nømbe mabelø køn.

⁴ Inchen nømbe kinrrabguen waramismøwatø, tru ciudayu møgueløbe yawan kerrigu chab tulsrubelø køn, maya misag matsøreløgurrimbunø kølleeløgatikke. ⁵ Incha Lotwane trenchib trashibelø køn:

—Tru ñui yau kinrrab amrrub møgueløbe chu purra? chib. ¡Wambig webetay! chib. Nambe nømbe ishumburmeraba lataitøwei marøg kuin pønrrer— chib.

⁶ Inchen Lotbe wambig webya, yaskabwan kasrøb trenchibig køn:

⁷ —Nai misaamera, tiusmanda øyeekkatig trømbøgøliibe martrab inchimøtay cha.

⁸ Nabe pagatø nimbasrmera tøgag kur cha, managuen kan mu møøba kimeelø. Nabe truilane wertrur chibig køn, ñim truilan maig marøg køben martrigay cha. I møguelane chigucha treebe marmørrunrrigay chibig køn. Kaguende truiløbe nai yaambu mugøben kaig martrab inchib kønrrain kømøtø, na ashib tøgaguilø purran— cha.

⁹ Inchene nømbe trenchib løtabelø køn:

—¡Yugurrimbe mendatsu!— cha. Inchabe treekkucha chibelø køn:

—Ya peesriig namui utu ka tsunrrab arruatiig købendø, ¡paare! ¿namune maig maramigwan ke ñi asha karunrrab indirru? cha. Møimbe truilan lataguen kømø, ñune purø trømbøikken martrumøn— chibelø køn. Inchabe Lotwan melambua, yaskabsrø kemalla, yaskabwan wesra kutchab inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru pailø møgueløbe yaambugurri taska kemøøppa Lotwane yaambumay kesrub, trugurrimbe yaskabwan kasrøptinchibelø køn. ¹¹ Incha tru møgueløbe tru yau yaskabu melambub amrrubelane kammeran ashmeelø misrtrai marøptinchibelø køn, mas unøtiigwangurrimbunø kølliwangatikke. Inchen nømbe yaskab lab ke mandøguen kømui inchib købig køn. ¹² Incha tru møguelø kørrømisrøbeløbe Lotwan trenchibelø køn:

—¿Ñigan ñui yaelø mas tøgagøtirru? cha. Ñui yernomeran køben, ñui nusrkalan køben, ñui nimbasrmeran køben, yugurri wesru chibig køn. ¹³ Kaguende nambe i ciudawan kerrigu pinisamig køn cha. Tru katøgan misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshka melaibe Jehová nø waisrø puin køn cha. Inchagurri Jehovábe namune ciudawan pinishinrrai ørig køn— cha.

¹⁴ Inchen Lotbe tru nui yerno kønrrabeløba waminchab webibig køn, tru nui nimbasrmeran kasharanrrab misrarmøba købeløba. Incha trenchibig køn:

—¡Mallatø webambay! cha, kaguen Jehovábe i ciudawan pinishinrrab køn— cha. Trune nui yerno kønrrabeløbe ka intsab trendaitamaptøh isubelø køn.

¹⁵ Inchen yandø tør— rrab arruben, ángelesmerabe Lotwan mallatø indingarub, trenchibelø køn:

—¡Mallatø inchi chiben! cha. Ñui srawanba, ñui pagatø nimbasrmeranba yu purra-belan pera inrrø chibig køn, ciudayu trømbøig nebunrrai marigu ñim pinømønrrappe.—

¹⁶ Inchen Lotbe ke peguen inchimuben, tru pagatø møgueløbe nunba, nui srawanba, nui pagatø nimbasrmeranba tasku kemøra, nømune ciudayugurri wambiisrø wesrubelø køn, Jehováwei lastima asiitøga. ¹⁷ Incha yandø ciudayugurri wambiisrø wesrawa pasrabe, kane trenchibig køn:

—¡Ñui øsig kuigwan ñi tøgønrrappe, welula inrrø! cha, wendømay keshmøwei, i chagu chu pasramismøweingue. Ñui øsig kuigwan tøgagønrrab tunsrømay lul cha, pinømønrrappe.—

¹⁸ Inchene Lotbe trenchibig køn:

—Kah, cha nai kasuku na ñim maig taigwan megabig tiusmanda, treebe kaimamønrrun cha. ¹⁹ Nabe ñimuïn kabyu tab kui asig kuinaig købene, nai øsig kuigwan na tøgagømig kønrrai ñimbe nane purø nu lastima asig køn cha. Inchendø nabe tunsrømaybe lulrrab kaimamønrrun chibig køn, inchippa na trusrø pumuatø kaig attrabig nan wetøgøben, kwamig kømønrrai. ²⁰ Yu puluwandø kan lamø ciudadøllig køn cha, trusrømaybe lulamønrrun chibig køn nabe. Trusrømay ibashcha cha, pøs, truipe lamø ciudadøllig kømuitarru cha— truyu na øsig kømigwan ka tøgagømig kønrrai.—

²¹ Inchen trenchibig køn:

—Ñi øyeeq miaigwangucha nabe mørar cha. Tru ñi wamindi ciudadwane nabe pinishimumønrrun chibig køn. ²² Trube, øsig kug købene, mallatø trusrømay lul chibig køn. Kaguende ñi trusrø pumuatøbe, nabe chigucha martrab kaimamønrrun— cha. (Inchagurri tru ciudadwane Zoar cha wamig kuig køn.)

²³ Inchen Lotbe Zoarsrø pubene, yandø pørrbe neeshib arrubig køn.

²⁴ Inchen yandø Jehovábe srømbalærøngurri azufreba, naaba sre pubig ørøbig køn Sodomaimbalaba, Gomorraimbalaba. ²⁵ Incha tru ciudadameranba, katø truyu warab misaameranba, tru chaameranba, katø tru pirau chi kal-lawa pønrrabelanbañau chishtøh pinisaig købig køn. ²⁶ Inchen Lotwei sraimbe møimbe wendømay keeshenba, nøbe maig kuimaytiig tre srug misra pasrambuig køn.

²⁷ Katø kwaløm Abrahambe løtsø kurra Jehovába tru nø waminchib pasraisrømay ya, ²⁸ Sodomaba, Gomorraba katø trusrø muba chag kuimburab truguebsrø ashene, naguishbe kan nu tra pachib lataig piraugurrimbe kurrab pasraptinchibig køn.

²⁹ Øyamay tru muba chag kuimburab ciudadameran Tiusbe pinisaig køn. Inchendø Tiusbe Abrahamwane isua tøgø pasrøwa, tru Lot tsuig ciudadameran purø trømbøig pinishib arrubigurri Lotwane wesraig køn.

Lotba Nui Pagatø Nimbærmeraba

³⁰ Inchen Lotwane Zoarsrø kørrømisra tsumibe kørig køben, nui pagatø nimbærmeraba tunmera tøgø pirømerasrø tsunrrab ya, nømbe pønøba kan peña trab pasrabyu warønrrab kørrømisrøbelø køn. ³¹ Indiibe kan kwaløm køli nimbærbe tru wendø numøsrwane trenchibig køn:

—Namui møskaimbe yandø kølliizhig køben, yu nam warainuube namba kasharanrabølø muguen møgøeløbe kaagøn cha, yu piraube mutøgøucha trendø treeg kasharamig købig købene. ³² Namui møskawan vino mutsøsrø mutsiirana, nøba kigun cha, trumay namui møskaweinukkurri amrrub misaamera tøgagømig kønrrain— cha.

³³ Incha tru yem møskawan mutsiirana, køli nimbærbe kebya, møskaimba kibig køn. Inchen møskaimbe nune kinrrab tsumisren, mørmøwei, ni katø kurra iben mørmøwei indin købig køn.

³⁴ Incha katø kwalømbe tru køli numøsrøimbe wendø numøsrwane trenchibig køn:

—Nabe marig yem nai møskaimba kiaig køn cha, katø møi yemgøucha mutsiirana, møimbe ñi kebya kinrrig cha, trumay nam namui møskaweinukkurri amrrub misaamera tøgagømig kønrrain— cha.

³⁵ Incha tru yem katø møskawan vino mutsøsrø mutsiirana, wendiibe kurra, katø møskaimba kibig køn. Inchen møskaimbe chu uras nøba kinrrab tsumisri mørmøwei, ni chu uras kurra, yai mørmøwei inchibig køn. ³⁶ Incha Lotwei pa mimbærmerabe pailøba møskawei kwanrøelø kørrømisra, ³⁷ køli nimbærbe kan nusrkai tøgømisra, truigwane Moab munchi pasrig køn. Treekkurri truipe møi ya moabitasmerai møskain køn. ³⁸ Inchen wendiikkucha kan nusrkai tøgømisra, truigwane Ben-ammi munchi pasrøbig køn. Inchen truipe tru møi ya amonitasmerai møskain køn.

20

¹ Incha Abrahambe tru nø tsuinukkurri Neguev pirausrømay ya, truipe Gadesba tru Shur ciudadameraba pønrrabnug tru utu kørromisrøbig køn. Incha tru Gerarsrømbe ka purainrrab arrubig lataitø tsuabe, ² trusrømbe tru nui srai Sarane, “naimbe nøbe nuchag køn” chibig køn. Inchen Abimélec tru Gerarsrø reybe Sarane wamønrrab øra, nui srain kønrrai isua kørromarøbig køn.

³ Inchen tru yem Abimélecbe kan piaig tøgaguiyu Tiusbe arrua, nune trenchibig køn:

—Ñibe kwanrrabguen cha, kaguende ñi ñui srain kønrrai ñi kørromari ishuube kasharaweig køn— cha.

⁴ Inhendø tru Abimélecbe tru ishuwane pera kib chi marmuig kua, nøbe trenchibig køn: —Señor, ¿chi kalø marmígwangucha ñigan kwetchab indirru? cha. ⁵ Yamba Abraham nõtøwei ¿øyah chimuig kuitarru? cha: “Naimbe nøbe nuchag køn” cha. Inchen katø ishug misakkucha: “Naimbe nuchagwein køn” cha trendaig køn cha. Nabe nai manrrø umbugurri chi kaig isua kømøtø, nai tasiimeran chishig tøga pasrab, iigwan øyeeg marig køn— cha.

⁶ Inchen Tiusbe piaigu trenchibig køn:

—Nagucha asha pasrar cha, ñui manrrø umbugurri tabig isua marigwan. Incha nabe ñi nan kalø marmønrrai na ñun kebachibashmuig køn cha. ⁷ Inchawei ñi katøle nui keeba inrrai ibashmuisruandøbe ñibe isa kømø, kwanrrabguen cha, ñui yau mutø purrabelø køben truiløbañau. Kaguendø nøbe Tius maig karuigwan eshkabig køn cha. Incha ñi øsig kønrrai ñuimburø purøwaminchun cha—

⁸ Indig katø løtsøbe Abimélecbe løtsø kurra, nui tru karub peraguilan wama, truilan mayeelan nun chi purayaigwan kerriguh eshkabig køn. Inchen tru møgueløbe purø kørro kørig kui inchibelø køn.

⁹ Inchen Abimélecbe Abrahamwan wama, trenchibig køn:

—¿Ñibe namune chi mara pasrøgu? cha. ¿Pøs, nabe ñune chiyu kalø marta? cha. Ñibe naimbalaba, na misagwan karub tøga waimbalaba purø trømbøig kalø maringarub-srutan cha. Ñibe nane chi maraamíg mara pasrtan cha. — ¹⁰ Incha katø Abimélecbe Abrahamwane trenchibig køn:

—¿Chi isuarre ñibe øyeeg marig kø?— cha.

¹¹ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nainetø treeg isuig køn cha: “Yusrømbe Tiuswan kørig tøgar muguen kaagua, nai srawan nømui mara kørromarøkkøptø nane kwetchaitamab”. ¹² Inhendø chiwei isamø chibig køn: “nøbe naimbe nuchagwein køn” cha. Nai møskaweimbe nøbe nimbas-rwein køn cha, usrimbe katøgan usrin kuindøgucha. Inchagurri nabe nune nai srain kønrrai marig køn cha. ¹³ Nai møskawei yaugurri nan Tius ka truørøtø, truørøtø uñchai nan webingarub uras nabe Sarane trendaig køn cha: Na ñui keg kuitamab isua ñi tøga pasrøwabe trube, øyeeg chirrunrrig cha. Nam chu pub ambiisrøndøgucha ñibe øyah chirrunrrig cha, ‘ñibe nai nuchag kur’— cha.

¹⁴ Inchen Abimelecbe Abrahamwane ubishamera køben, waaramera køben, katø nui karuig mendig melab møguelan køben, ishumburmeran køben tranøbig køn. Incha katøle nui srai Sarangucha tranøbig køn. ¹⁵ Incha Abimelecbe trenchibig køn:

—Nai pirømerabe kerriguba ñui merrab pasran cha, ñun katøguchi tab tsumdønug, truyu kørromisra tsu— cha.

¹⁶ Incha Sarane trenchibig køn:

—Nabe ñui nuchawane tsantsøn anmera mil tranar cha, tru anbe øyeeg purayaig-wan truburø trani an køn cha, truipe ñi chi kalø marmíg kuin kui ashchai maya misagwei malau kenamarig kønrrain cha. Trumaybe ñune mugucha kaig waminchippe kønrraamøn— cha.

¹⁷ Inchen Abrahambe Tiusba waminchen, Tiusbe Abimelecwanba, nui srawanba trugurri nui karuig mendig melab ishumburmeranba ureg tøgagønrrai tamarøbig køn. ¹⁸ Kaguende Jehovábe Abrahamwei srai tru Saran øyeeg puraiben Abimelecwei yaue-lane ureg chigaanrrai mayelai matrizwan kasraig kua.

21

Isaac Kal-laig

¹ Nø maig taig købigwan trumay martrab Jehovábe Saran ashchab arrua, nune tru maig tranrrab kørømisrigwan treeg marig købig køn. ² Inchen Sarabe kwanrriig kørømisra, Abraham kølli misagwei kan nusrkai tøgaguig køn. Tius tru mana tøgagønrrun taig tru uraske. ³ Inchen tru Sara tøgaguig unø tru møg-unø kal-labigwane Abrahambe Isaac munchi pasrig køn. ⁴ Incha Abrahambe tru nui nusrkai Isaacwan trattrø y pøn kwalømyu circuncidaig køn, Tius maig karuig køben, treekke. ⁵ Nui nusrkai Isaac kal-laben, Abrahambe pilamera cien tøgagig købig køn. ⁶ Incha Sarabe trenchibig køn: “Tiusbe nane ka intsøg kønrrai marig køn cha. Møikkøben na unø tøgaguin kui wammørøbeløbe naba ketøtø intsønrrun cha. ⁷ ¿Abrahamwane mugui trenchinrrautah cha, Sara ureg mutsørønrrun? chabe. Inchen køben, Abraham ya køllig køben nabe kan nusrkai tranar” chibig køn.

Agarwanba Ismaelwanba Abrahamwei Yaugurri Webusriilø

⁸ Inchen Isaache nurab iben, yandø pitsø kuchen, tru pitsø kuchib kwalømbe Abrahambe larrø tab mamiimera tamarøbig køn. ⁹ Inchen Sara ashene, mømimbe tru Egiptosrø Agarwei nusrkai tru Abrahamba tøgaguig unø Ismaelbe, nui nusrkai Isaacwane ke ka intsatø ashen, ¹⁰ Sarabe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui tru karuindiig megab ishuwane nui nusrkawanba yugurri weguchi cha, kaguende tru ka karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe nai nusrkai Isaacbabe chi tøgaguigwan keta tranamigube tøgatø ashchabig kømøn— cha.

¹¹ Inchen øyeeg wammerabe Abrahamwane purø murig pubig køn, kaguen nui trag unan øyeeg nebuben. ¹² Treeg kuindøgucha Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui karuindiig megab ishuweimburab lata unaimburab lata chi isumøta cha. Sara nø maig taigwan kerriguba ka møra, trunun treeg ka mar cha, kaguende ñuinukkurri amrrunrrab misaamerabe Isaackurri kønrrun cha. ¹³ Inchen tru ñui karuindiig megabigwei nusrkaweinukkurringucha truba truba nørø sötø misaamera kønrrai nabe treeg maramønrrun cha, kaguende ñuinukkurri arrubig kuimba.—

¹⁴ Indig katø kwalømbe Abrahambe løtsøzhig kurra, Agarwane pirrin køben, pi niguin kalusyu pi køben trana, kildunyu mutøsrø, Ismaelwane yandø ñi ashchig cha nun tranabe, ka amrrigay chibig køn. Inchen nøbe webya ya, Beerseba tru mu misag warab waraimøsrø chu pumikkaig llirab uñibig køn. ¹⁵ Inchen tru kalusyu niguin pibe patsaptinchen, unane kan lamø tusr umbusrø wanna, ¹⁶ usrimbe truyugurri kan maya yabgøsrøn ashib wanrrab tarømisrøbig køn. Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Nai unan kwai ashig kømøtan” cha. Inchen usri wamisren, unøbe trashib kishibig køn.

¹⁷ Inchen Tiusbe unø trashib kisigwan møren, Tiuswei ángelbe Agarwan srømbalærøngurri wama trenchibig køn:

—¿Agar, chinnda? cha. Chi kørig isumøta cha. Kaguende unø nø wainukkurri kisigwan Tiusbe mörin køn cha. ¹⁸ Kurra ya, unan tasku kemøra, srua pasramisr cha, kaguende nabe nuinukkurri misaamera purø nørø sötø kønrrai maramønrrun— cha.

¹⁹ Inchen tru uras Tiusbe Agarwan kammeran kurøptinchen, nøbe kan pisu waig ashiptinchibig køn. Inchen Agarbe tru pi niguin kalusyu pi netsøgana, unan pizhig srørrøbig køn.

²⁰ Inchen Tiusbe unan lincha pasrøben, unøbe nurab ya, mu misag warab waraimøsrø tsua, nøbe arcotøga søl øramibe kan piaig lataig købig køn. ²¹ Incha nøbe Paran tru mu misag warab waraimø pirausrø tsubig kuig køn. Inchen usrimbe nune kan Egipto pirausrø ishuuba kasharanig køn.

Abrahamba Abimelecha Øyamay Kønrrai martrab cha Kørrømarig

²² Tru kwalømmerawandøwei Abimelecha katø tru nui suldaumeran nø asha karubig Ficolba Abrahamwan trenchibelø køn:

—Ñi chi marøb arrigutøgucha Tiusbe ñiba pasran cha. ²³ Incha møi yutøwei ñibe Tiusken ashen ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taitøga kalø marmørrumøn chirra chibelø køn, tru nan lata, nai nusrkawan lata, nainukkurri amrrub misaameran lata. Incha ¡katø! treeg maramønrrun chirra chibig køn nanba, møi ñi yu tsuim pirau misaameranba tru purainrrab arruatiigwan utabelan tab inchib tøgagørrunrrig cha, tru ñun mandø tab indig køben tru tab indiitøga treetøwei tab inchib.—

²⁴ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—¡Katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun— cha.

²⁵ Inchendø Abrahambe Abimelecwane ‘ñibe nane øyeeg kalø marig køn’ cha trunun wesrabig køn, tru Abimelecwei karuig mendig melabelø Abraham tru pirø umbugurri pi wesraizhig købigwan nun kerraigwan. ²⁶ Inchen Abimelecbe trenchibig køn:

—Nabe øyeegwane murreendi mørmur cha. Katø ñigucha nan wammøsrøsrømwøwei inchene, nabe møinguen wammøsrøb pasrar— cha.

²⁷ Inchen Abrahambe ubishamera køben waaramera køben srua arrua, Abimelecwan tranøbig køn. Incha ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen Abrahambe nui ubisha sötømerayugurri ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par, nuingui tarømarøbig køn. ²⁹ Inchene Abimelecbe trencha payibig køn:

—Iig tru ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par tru ñi nuingui tarømariiløbe ¿maig punrrabigwan eshkabig køh?— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Tru iig ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par iilan na ñun tranen, ñi utiibe tru pirø umbugurri pizhigwane na lalla wesraig købigwan trunun eshkab pasrønrrabig køn— cha.

³¹ Incha treekkurri trusrømbe Beerseba cha wamig køn, kaguende tru pa møguelø truyu ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrig kua.

³² Incha øyamay kønrrab cha kørrømisrøbelø køn tru Beersebasrø. Incha Abimelecha katø tru suldaumeran nø asha karubig Ficolba katø filisteosmerai pirøsrømay katø ambubelø køn. ³³ Incha Abrahambe tru Beersebasrø kan tamarisco tusr ellguawa pasrabe, Jehovah, tru Managurri Managatig Wabigwei munchiwan isub wamabig køn.

³⁴ Incha Abrahambe filisteosmeraim pirausrø purø yana tsuig køn.

22

Tiusweyasig Isaacwan Kwetchai Abrahamwan Tius Karub

¹ Inchen kan maya yanagøsrøn puraiben, Tiusbe Abrahamwane nui isubigwan Tiusweinug tøgga pasraibe maig køtashchab ashchab marøbig køn. Incha Abrahamwan trenchibig køn:

—Abraham— cha.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben, ² Tiusbe trenchibig køn:

—Møimbe ñui kandø nusrkai ñi truba undaaraigwan pera, Moriah pirausrømay ya, truyu kweecha, nan keta tranrra chibig køn. Kan tunyu maramigwan na eshkarumøn— cha.

³ Inchen Abrahambe katø kwalømbe løtsøzhig kurra, nui burrun tsølig pasra, trugurrimbe tru kweecha parramigweyasig trar para, nui karuig mendig melabelø pailanba

nui nusrkai Isaacwanba pera, Tius chumay inrrain taisrømay ibig køn. ⁴ Incha pøn kwalømyube Abrahambe kurraashabe yabgurrindø trusrø nebua ashibig køn. ⁵ Inchabe tru nui karub pera kuilane trenchibig køn:

—Ñimbe yutø burrun srua muniiranrrigay cha. Nabe unøbatø trusrøngatig amba, Tiuswan tabig waminchib kua, katøle ñimuimay amrrumønrrun— cha.

⁶ Incha Abrahambe tru kweetsigwan kerrigu parram trarwan tamara, nui nusrkai Isaacwan niisra, nøbe nagwanba, kuchillunba nemøra srua, pailøba ambub mendabelø køn. ⁷ Inchabe Isaacbe nui møskai Abrahamwane:

—Papá— chiben, møskaimbe:

—Nai nusrkai ¿chi chinrrab inchigu?— chiben, Isaacbe trenchibig køn:

—Nambe nagwanba, trarwanbabe tøgaguer cha. Inchendø tru kweecha keta tranam ubisha unøbe ¿chu pasrah?— cha.

⁸ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkainzhig, tru keta tranam ubisha unane Tius nø ashchab kuinrrun— cha. Incha pailøba ambub købelø køn.

⁹ Incha Tius tru chu taisrø puabe, Abrahambe kan altar kusrua, tru pala trarwan tamara wara, nui nusrkawan lusra, tru pala trarrøbig køn. ¹⁰ Incha Abrahambe nui nusrkawan kwetchab kuchillun srua kwalwan kusrubene, ¹¹ mømbe Jehováwei kan ángel srømbalásrøngurri wamaptinchibig køn:

—¡Abraham! ¡Abraham!— chib.

Inchen nøbe:

—Yu pasar— chiben, ¹² ángelbe trenchibig køn:

—Ñui tasigwan ñui nusrkaweimbala kusramøta cha. Chigucha marmøta cha. Ñibe Tiuswane kørig tøgagig maig købash inchimíg kui ashar cha, kaguende ñui nusrkai kandiigwan treebe marøg kømøtan chimøn— cha.

¹³ Incha Abraham ashene, nui wendaube kan carnero srar kwaliimerayu iløsrka megaptinchibig køn. Inchen Abrahambe tru carneron kemøra nui nusrkawaimburø, kweecha, kerrigu parrøb Tiuswan keta tranøbig køn. ¹⁴ Incha Abrahambe truyube “Jehová Chi Palabigwane Nø Ashibig Køn” cha munchi pasra wamig køn. Incha møin kwalømgatig trenchibelø køn: “Tru tunyube chi palabigwane Tius nø ashchun” cha.

¹⁵ Incha Jehováwei ángel srømbalásrøngurri Abrahamwan katøle wama, ¹⁶ trenchibig køn:

—Na Jehovábe mui katøganwei merrab kømø, nabe naasiitø marig kørrømisrtrai maramønrrun chib pasar cha. Kaguende ñibe øyeeg maran cha, ñui kandø nusrkawan øyeebe marøkkømtan chib, nan trenchib pasrømtø. ¹⁷ Inchawei nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai tranamønrrun cha. Ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, srømbalásrø kønchabiimera pønrrabig lataig, mar menda pisrum lataig kønrrai nørrø køptø. Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømui inchibelai ciudademeran nøm merrarrawa tøga pønrramisrtrun cha. ¹⁸ Ñui yellyu misaameragurri chu pirausrøn køben misaamera nørrø sötø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrun chibig køn, nai wamwan ñi mørikkurri.—

¹⁹ Incha Abrahambe tru pailø nui karui melabelø munig kørrømisrøbelaisrømay katø ibig køn. Incha trugurrimbe ketøtø lincha Beersebasrømay ambubelø køn. Incha Abrahambe yandø trusrø tsumisrig købig køn.

²⁰ Indig wendøsrø Abrahamwane treeg wam pubig køn: “Tru nui nuneg Nacorwei srai Milcabe nusrkalø tøgagøn cha. ²¹ Ke srøsrø tøgagui nusrkaimbe Uz køben, tru wendaube Buz køben, trugurrimbe Kemuel køben købig køn. ²² Tru wendau kal-labeløbe Hazo køben, Pildas køben, Jidlaf køben, Betuel købengue. ²³ Inchen tru Betuelbe Rebecai møskain købig køn. Iilø køn Abrahamwei nuneg tru Nacorwei srai Milca tøgaguig nusrkalø trattrø y

pøngatøba. ²⁴ Katø Nacorbe nui linchaig Reumába nusrkalo tøgaguig købig køn. Truiløbe Teba taig køben, Gaham taig køben, Tahas taig køben, Maaca taig køben kuig køn.

23

Sara Kwaben Sørig

¹ Sarabe pilamera cientoveintisiete tøgag tsua, ² Canaan pirau Hebrón ciudayu Quiriat Arbasrø kwaig købig køn. Incha nøbe Sara kwaben kisha, truba isuin kørrømisrøbig køn.

³ Incha Abrahambe tru kwabig tsunukkurri webya ya, truyu hititasmeran trenchib waminchibig køn:

⁴ —Nabe ñimui utube ka peesrøngurri arruatiig kuinaindøgucha, nai srawan søramigweyasig yanrra— chib.

⁵ Inchen hititasmerabe trenchibelø køn:

⁶ —Tiusmanda namui kølli misag namun mørtra cha: Ñibe namui utube chi maramigwan ñi asha karubig kønrrai Tius wesra pasrig møg køn cha. Ñui srawane namuyasig purø tabig tamarig pønrrabigu sørø chibelø køn. Namui utube møikkucha ñui srawan tru søra tramigwane ka chimønrrun— cha

⁷ Inchen Abrahambe kurra pasramisra, hititasmerai merrab utsøbasrøptinchabe trenchibig køn:

⁸ —Nai kwabigwan na yu sørønrrai ñimun tabig asønabene, Zoharwei nusrkai Efrónwan tiusmanda naimburø wamincha kettray cha, ⁹ tru Macpela tain pirau linderomerayu søramig srug trab lalig pasrabigwan nan yanrrai. Mayaweyig kønrraptiig køben treezhigwan ñim mayeelø ashen anwan na wartrab tan chirrunrrigay cha, trumay nai yau misaameran søramig tøgagønrrab— cha.

¹⁰ Inchen tru Efrón hititabe nui misag utu wawabe, truilø mørøb, katø tru nui ciudayu yaskabwan mayeelø kebambubelø mørøb inchai Abrahamwane trenchibig køn:

¹¹ —Nai kølli misag, tiusmanda, pirøwane ka kettrumøn cha, katø tru søramig srug trab lalig tru pirau pasrabigwanba. Nai misaamerabe nømbe asha kørrømisran cha. Na pirøwane ñune ketig køben, ñui srawane ka sørø— chibig køn.

¹² Inchen Abrahambe tru pirau maya misagwei merrab utsøbasra, ¹³ truyu warab misaamerai merrab tru Efronwan Abrahambe trenchibig køn:

—Ñi pirøwan nan yanrrab isuppe, tiusmanda mørtra cha. Tru pirø mayaweyig køn, chiben, nabe treegwan anwan wartrumøn cha. Trumay kørrømisrtra cha, treebe si, nai srawan na truyu søramønrrun— cha.

¹⁴ Inchene Efrónbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Nai kølli--misag tiusmanda mørtra cha. ¹⁵ Pirøbe tsandzøn an cuatrocientosweyig køn cha. Inchendø anwan isumøtø tru kwabigwan ka sørø— chibig køn.

¹⁶ Inchen Abrahambe tru Efrón trendaigwan trumay kørrømisra, Efrón mayaweyig køn cha eshkaigwan tru hititasmerai merrab Abrahambe cuatrocientos tsantsøn anwan mõi, mõi unaashibig køn, tru penab, yanøb inchibelø maig marøbelø køben treetøweingue.

¹⁷ Inchawei tru Efrónweim pirø tru Mamre taisrø pørr neeshibgatømay Macpela taisrø pasrab pirøbe, tru søramig tru srug trab lalig lata, tru pirau pønrrab tusrmera lata, ¹⁸ yandø Abrahamwei kørrømisrig køn, tru hititasmeraba, katø tru ciudayu yaskabwan kebambubeløba ashen. ¹⁹ Incha trugurri Abrahambe nui srai Saran tru Mamre pørr neeshibgatømay Macpela tain pirau søramig tru srug trab lalig pasrabigu sørabig køn, tru Hebron Canaán pirausrø. ²⁰ Inchawei tru pirøba tru sørig srug trab laliibabe yandø Abrahamweyasig yandø mu kønøgamgaig kørrømisrig køn, truike tru hititasmera Abrahamwan yanig sørab tøgagønrrai.

24

Abraham Isaacwei Srain Kønrrabigwan Lab

¹ Yandø Abrahambe kølliizhig pilameragucha tsabøtø tøgaig, chiyutøgucha Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai tranigwan tøgaig købig køn. ² Incha kan piji Abrahambe tru nui karuig mendig megabig ke managurri peraguig nui chi købigwan nø asha marøb pasrabigwan wamabe, trenchibig køn:

—Ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsartra cha. ³ Incha tru srømbalameranba, pirøwanba nø ashib pasrab Tiuswei merrab ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun chirra chibig køn. Yu Canaán pirau na tsuinug ishuwan nai nusrkaweyasig srain kønrrai lab pasramig kømønrrain cha. ⁴ Treeg kømøtø, naim pirausrømay nai yau misaameraimay irrunrig cha, nai nusrkai Isaácweyasig srain kønrrabigwan lanrrab.—

⁵ Inchen tru karub peraguibe trenchibig køn:

—¿Inchippa ishug unø i pirausrømay naba arrumønrrab misrene, trube, maig punrrerrah? cha. ¿Trube, ñui nusrkawan tru ñi webarrua arri pirausrømay nabe pera yam punrrautah?— cha.

⁶ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkawane chiweinguen trusrømaybe pera imørrunrig cha, ⁷ Jehová srømbalamerai nø Tius, nai møskawei yaugurrimba, nai yau misaamerai piraugurrimba nan wesrabiibe, ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun taitøga nan øyah chib wamindig køn cha: “Ñuinukkurri amrrub misaameran i pirøwan tranrrumøn” cha. Inchawei nøbe nui ángelwan ñui merrab ørtrun cha, nai nusrkaweyasig srain kønrrabigwan trusrøngurri ñi pera attrai. ⁸ Inchene ishug-unø yandø arrumubene, trube, tru ¡katø! nabe treegwan maramønrrun cha, ñi kørromisriibe ñuimburappe yandø ñibe chi isumikkaig kørromisrabguen chibig køn. Inchendø nai nusrkawanesi trusrømayguimbe pera imørrunrig— cha.

⁹ Inchen tru nui karub pera kuibe tru nui karubig Abrahamwei srøptsim umbu nui tasigwan estsarøbig køn, tru chi martrab taigwan ¡katø! nabe treeg maramønrrun chib.

¹⁰ Incha nøbe tru nun karub pera købig Abrahamwei pa trattø camellosmeran nemøra, tru nui karub pera købigwei purø tabelan chine ketamig srua, Nacorwei ciudasrømay ibig køn, tru Mesopotamiasrømay. ¹¹ Incha ciudayu kømøtø, wambiisrø camellosmeran kan pisu pulu tømønrsøngarubig køn isrønrrai, yandø maaben køben, tru srusralmera pi kalrrab werrum uras.

¹² Inchabe trenchib Tiusba waminchibig køn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei Tius, møin kwaløm na purø tab purayamig kønrrai martra cha. Nan karub peragøbig Abrahamwan ñi purø tab indigwan nun kenamar cha. ¹³ Nabe yu pisu pulu pasrar cha, tru i ciudayu srusralmera pi wesranrrab amrrumne. ¹⁴ Incha na tru srusran øyah taig truig kønrrain cha: “Na lamø pi mutsamig kønrrai tiusmanda ñui køtsøn pinøsru” chiben, nøbe løtappe: “Muchi cha. Katø ñui camellosmeran chigucha na pi mutsøsrāmønrrun” cha trenchibig, truig kønrrain cha, tru ñi lawa wesruig, ñui karuig megabig Isaacweyasig. Øyamay nabe wetøbenamønrrun cha, ñi nan karub peragøbigwan purø tab indigwan.—

¹⁵ Inchen nø Tiusba chab waminchimøwatø, møimbe kan srusrø nui køtsøn kildunyu mutaig arruptinchibig køn, truike Rebeca, Betuelwei nimbasr. Tru Betuelbe Milcaimba, Nacorweimba nusrkain købig køn, Abrahamwei nunewei. ¹⁶ Inchen tru srusrøbe truba tab ishug købig køn, mu møøbagucha kia kømíig købig køn. Tru srusrøbe pisuyu kørraarrub, nui køtsøn pi netsøganøb katø inrrab iben, ¹⁷ tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe truigweimay lulabe, trenchibig køn:

—Ñui køtsøyu piwan kuchi srørrøbsrumuguh— cha.

¹⁸ Inchene nõbe:

—Nai kasuku, muchi— chibig køn.

Incha mallatø køtsøn pinøsrub, køtsøn tasku muta pasramisra srørrøbig køn. ¹⁹ Incha:

—Ñui camellosmeraingucha pi wesranrrab chibig køn, mutsamburab mutchai.—

²⁰ Incha mallazhiitø tru køtsøyu piwan tru pi kwarainug kwara treetø, treetø yambiji pi wesrawa, mam camellos kuimba mutsamne kwarøbig køn. ²¹ Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe chigucha chimøtø, asig pasrabig køn, kaguende nõbe ke tab wetøbeñchab inchib pasraig kua, tru nõ arriibe ka kauløtø kømø arrig kønrrai Jehová nun puruguig køtashig køb. ²² Inchen tru camellosmera piwan chab muchen, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe kan oro surtigas seis gramos tøgagigwan kimyu mesrønrrai tranøb, katø kwalmerayu pagatø orotøga mariilan treetøwei põnsrøb inchibig køn, kwatsiimaybe cien gramos menrraikke. Inchabe trencha payibig køn:

²³ —¿Ñibe mui nimbasr kugu? cha. Tiusmanda eshkarra cha. Katø ¿ñui mõskawei yaube naba, nan lincha amrrub mõgueløba chu kørrømisramdiig kø chinderah?— cha.

²⁴ Inchene nõbe trenchibig køn:

—Nabe Betelwei nimbasr kur cha, tru Milcaimba, Nacorweimba nusrkawei.—

²⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Namui yaube ñim kørrømisra kiamiitø kømø, katø camellosmerai pu køben, para kebusriilø menrraguen tøgaguer cha, katø ñimuyasig chigucha.—

²⁶ Inchen tru mõøbe tømboñsra utsøbasrabe, Tiuswan trenchib tabig waminchibig køn:

²⁷ “Jehovábe maya nugucha, tabig køn cha, nan karub peragøbig Abrahamwei Tius. Nõbe nan karub peragøbigwan, purø nu tab indigwanba managuen elachimumigwanba kenamarøb pasrain køn cha. Incha nan karub peragøbigwei nõmmisaamerai yausrø punrrai mariitan” cha.

²⁸ Inchen tru srusrøbe luløbig køn, tru chi purayaigwan nui yauelan eshkanrrab.

²⁹ Inchen tru Rebeca kan nuchag Laban taig tøgaguibe, truiibe tru mõwan lanrrab pisusrøngatig luløbig køn, ³⁰ kaguende Labanbe nuchawei tru surtigaswan køben, katø tru kwalyu põnsraigwan køben ashib, katø ‘tru mõg øyah, øyah chitan’ chib eshkaigwan mõrøb indig kua. Incha Labanbe tru Abrahamwei karuig mendig megabigwein pulusrø kemallibig køn, truiibe nui camellosmeraba pisu pulusrø srø pasramne. ³¹ Incha Labanbe trusrø pua:

—Jehová maya nuguen tabig nebuig kønrrai indi mõg, amø chibig køn. ¿Ñibe wambiitøbe chinchib pasrønrragu? cha. Nabe yawane ñuyasig chab tamarar cha, katø ñui camellosmerain chigucha.—

³² Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe yamay arruben, nõmbe camellosmeran niisrailan chab picha warabe, manrrai põnsrøbig køn. Incha trugurrimbe pi srúa arrubig køn, tru Abrahamwei karuig mendig megabiiba, tru nui lincha amrrubeløba nõmui srømmeran kwallchai. ³³ Incha manrrai mamiimera põnsrøben, Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe na chi wamindamigwan wammørøsrømøwatøbe uta manrrab kaimamønrrun— cha.

Inchen Labanbe:

—Trube, wammørøsrørra— chibene, ³⁴ Tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe tru Abrahamwei mendig megab mõg kur cha. ³⁵ Nan karub peragøbig Abrahamwane Jehovábe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn cha. Nõbe larrø pua mõg køn cha. Nune ubishamera køben, waaramera køben, an køben, oro køben, karuindiig melab mõguelø køben, ishumburmera køben, camellosmera køben, burrusmera køben tranig, treeg tøgagøn cha. ³⁶ Inchen, nan karub pera købigwei srai Sarabe, køllimbala nui kan nusrkai tøgamisrig køn cha. Inchen nan karub peragøbiibe nui chi tøgaguilan

kerriguba nui nusrkaweyasig korrømaran cha. ³⁷ Nane nan karub peragøbiibe, ¡katø! nane øyeegwan marmø kømø, maramønrrun tingaru tan cha, øyah chib: “Nai nusrkaweyimbe yu Canaán pirau tru na tsuinug ishumburmerai utu ishuan srai lanrrain kømøn” cha. ³⁸ “Treeg kømøtø, nai møskawei yau misaameraimay ya, nai misagugurri amrrub ishumburmerai utu ishuan nai nusrkawei srain kønrrai larrunrrig” cha.

³⁹ Inchene nabe nun trenchibig kur cha: “¿Inchippa ishug-unø nai mendig arrumønrrab incheneh?” cha.

⁴⁰ Inchen nøbe nane trenchibig køn cha: “Jehova maig chiben nabe trumay uninabig køben, truig ñune nui ángelwan ñiba inrrai ørtrun cha, ñi webya yaibe mayanguen tab punrrai, tru nai yau misaamerai yau ishug-unan nai nusrkawei srain kønrrai lanrrai, tru nai møskawei yauelainug. ⁴¹ Inchen nai yauelø ishug unan tranøg kømuintcheneguende ñi nan ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taigwane trube, yandø ñibe chi isumikkaig korrømisrabguen chibig køn.” cha.

⁴² Inchen na mõi pisuyu puabe, nabe Jehováwan øyah chib miaig køn cha: “Nan karub pera tøgagøbig Abrahamwei ñi Tius, ñi na arrigwan nan tab webyamig kønrrain kuabe trube, ⁴³ na mõi pisu pulu pasrøben, øyeeg purainrrain cha, tru pi wesrawa srua inrrab arrub srusran: ‘Tiusmanda, ñui køtsøyu piwan nan kuchi srørrøbsrumugu’ chiben, ⁴⁴ nan øyah cha løtabig truig kønrrain cha: nan ‘muchi’ cha srørrøb, ‘katø ñui camellosmeraingucha pi wesrunrrur’ chibig, truig kønrrain cha, tru nan karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai Jehová lawa wesruig ishug unø.”

⁴⁵ Inchen nabe nai umbutø Tiusba chab waminchimøwatø, mømimbe Rebecabe pi mutin køtsøn kildunyu mutaig, arruptindi ashibig kur cha. Incha pisuyu pi wesranrrab kørraiben, nabe trenchibig kur cha: “Tiusmanda, nan pi srøttra” cha.

⁴⁶ Inchen nøbe tru urastø køtsøn pinøsrub, nan “muchi” cha srørrøb, “katø ñui camellosmerangucha pi mutsøsrønrrur” chiptinchibig køn cha. Na muchib pasramne nøbe camellosmeran pi mutsøsrøbig køn cha.

⁴⁷ Inchen nabe “¿Ñibe mui nimbasr kugu?” cha payene, nøbe nane trenchibig køn: “Nabe Betuelwei nimbasr kur cha, tru Nacorweimba Milcaimba nusrkawei.” Inchen nabe nune kan surtigas kimyu mesrøb, kualmerayu pønsraigwan pønsrøb inchibig kur.

⁴⁸ Incha nabe Jehováwan tabig waminchab tømønnsrøbig kur. Jehováwan mayanguen, tabig køn chib, nan karub tøgä pasrabig Abrahamwei Tiuswan, nan tru muba arrum maywan pera arrimburø; tru nø nan karub peragøbig Abrahamwei nusrkawan nui trag yau misagwan srain kønrrai tranen. ⁴⁹ Inchawei nai karub tøgä pasrabigwan ñim yauelø kermab pesannameelø køb, larrø tammayelø køb treelø kuabe, nan eshkarray cha. Inchen treeg kønrrab kømubene, trube, trunungucha eshkarray cha. Trumaybe na mandø indamigwan na isumig kønrrautan— cha.

⁵⁰ Inchene Labánba, Betuelbabe trenchibelø køn:

—Pøs, øyeebe chiguen kømøtø, Jehováweinukkurri arriinrrun cha. Nambe søl køn cha løtamig kømøwei, kabe kalø køn cha løtamig kømøwein køtan cha. ⁵¹ Rebecabe yu wan cha. Ñun karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai trube pera inrrø chibig køn, Jehová nø maig kønrrai isuig, trumay.—

⁵² Inchen Abrahamwei karuig mendig megabiibe øyeeg taigwan mørøppe, Jehováwei merrab tømønnsra pirausrøngatig utsøbasrøbig køn. ⁵³ Incha tabzheelø orotøgä mariilø køben, andøgä mariilø køben, kemelø køben, wesrawa Rebecan ketøbig køn, Incha nuchawanba usranba truilangucha, chigøben ketøbig køn. ⁵⁴ Incha tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe tru nui lincha pera yailøba uta mab, uta muchib incha, truyu korrømisra kibelø køn. Incha katø løtsø kurrabe, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei yausrømay ambashchay— cha.

⁵⁵ Treeg kuingucha Rebecai nuchaaba, usrimbabe trenchibelø køn:

—Ishug unøbe kan pa trattø kwalømdøguen namba ka kørømisrtrain cha. Trugurrim-beguendø ka ibwei inchun— cha.

⁵⁶ Inchen tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nan kørømisrtrai inchumørrunrigay cha, na arrigwan Tiusbe yangucha tab punrrai marig købene, trube, tru nan karub pera købigwei yamay katø ibashchunrigay— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Trube, ishug unan wamønrrab cha, nø manchitashchab— cha.

⁵⁸ Incha nømbe Rebecan wama, payibelø køn:

—¿I møøba inrraguh?— cha. Inchene nøbe:

—Øø, na lincha inrrur— chibig køn.

⁵⁹ Inchen nømbe nuchag Rebecan ibashibelø køn, katø Rebecan lamíkkurri ashib tøgagøb ishuanba. Abraham karub peraguiba, katø tru nø lincha pera arriløba inrrai.

⁶⁰ Incha Rebecane mayanguen tabig nebuig kønrrai nømbe øyeeg chibelø køn:

—Ñi, namui nuchag, misaamera purø nørø katøyug katøyug amrrubelai usrin kønrrai isuer cha. Tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømuinchibelai ciudad-eran nøm merrarrawa tøga pønrramisrtrun— cha.

⁶¹ Incha Rebecabe tru nui karub tøgagui srusralmeraba, yandø camellosmeran itøguana, tru Abrahamwei mendig megabigwei tru mendig ambubelø køn. Øyamay tru Abrahamwei mendig megabiibe Rebecan pera ibig køn, truyugurri.

⁶² Inchen Isaacbe tru “Øsig Wab, katø Nan Ashibig” cha wamim pisuyugurri katø arrin købig køn, kaguende nøbe Néguev pirau tsubig kua. ⁶³ Isaacbe kan maaben wambig-wansrø lliranrrab webarrin købig køn. Incha mømbe kurraashene, camellosmera pulu laturab amrruptinchibelø køn. ⁶⁴ Inchen Rebecagucha kurraasha, Isaacwan ashabe, camelloyugurri pinaarra, ⁶⁵ tru Abrahamwei mendig megabigwan payibig køn:

—¿Mugøh? cha, ø møg namun katønrrab øsrø arrubiibe.—

Inchene nøbe:

—Øibe nan karub pera købig truibig køn— chiben, Rebecabe tru malø kasraitøga pinab kasrøptinchibig køn.

⁶⁶ Inchen tru karuig mendig megabiibe nø maitø marigwan kerriguh Isaacwan waminchibig køn. ⁶⁷ Incha Isaacbe tru nui usri Sara tsui carpa ya købiisrømay Rebecan pera arrua, Rebecane nui srain kønrrai marøbig køn. Isaacbe Rebecane truba truba undaarawa, øyamay Isaacbe nui usrin kwabigwan truba pesrøgui uniibe yandø tabgui

25

Abrahamweimba Srai Ceturaimba Ureemeragurri Amrrub Misaamera

¹ Abrahambe katøgan srai tøgaguig købig køn, truibigwei munchibe Cetura taig. ² Truibe Zimramwan køben, Jocsánwan køben, Medánwan køben, Madiánwan køben, Isbacwan køben, Súajwan køben tøgaguig køn. ³ Inchen Jocsanbe Sebanba, Dedánwanba tøgaguig køn. Inchen tru Dedánweinukkurri amrrub misaamerabe: asureosmera køben, letuseosmera køben, leomeusmera køben kuig køn. ⁴ Inchen tru Madiánwei nusrkaløbe: Efa køben, Efer køben, Janoc køben, Abida køben, Elda køben kuig køn, truiløbe mayamba Ceturainukkurri amrrub misaamera.

⁵ Abrahambe nø kerrigu chi tøgaguilane Isaacwan chishtøh kørømarig køn. ⁶ Inchen nui linchatø ishumburmeraba tøgagui ureemerane chigøben ketiilø trana, incha nø øsig wappatø nusrkai Isaacweinukkurri tarømara, truilane pørø neeshibgatømay pirømerasrø warønrrai ørig køn.

Abraham Kwaigwanba, Sørigwanba Waminchib

⁷ Abraham øsig tsuibe pilamera ciento setenta y cinco kuig køn. ⁸ Larrø kølliizhig misra, kwaig købig køn, larrø yam pilamera øsig tsua. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig købig køn. ⁹ Inchen nui nusrkalø Isaacba, Ismaelba misra kusra sørabelø køn, tru

Macpela tainug, sòramig peñayu trab lalig pasrabigu tru Mamre taig pinrrøguewansrø, tru Zohar hititai nusrkai Efrónweim pirau. ¹⁰ Iibe tru Abraham hititasmeran penin pirø købig kuig køn. Truyu Abrahamwan sòrig købig køn, Sara sraweim pulutøwei. ¹¹ Inchen yandø Abraham kwaben, Tiusbe Isaac nui nusrkawane mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen, Isaacbe tru ‘Øsig Wab, katø Nan Ashibig’ taisrø pisu puluwan kørrømisra, tsubig køn.

Ismaelweinukkurri Amrrub Misaamera

¹² Abrahamwei nusrkai Ismaelweinukkurri amrrub misaamerabe iilø køn, tru Sarai karuindiig megab ishug egipcia tru Agar Abrahamba tøgagui unai. ¹³ Iilø køn tru Ismaelwei nusrkalai munchimera, tru kerrigu mayur kal-labigwei wendautø trumørig kal-lawa amrrubelai. Ismaelwei kerrigu mayur nusrkaimbe Nebayot køben, trugurrimbe Cedar køben, trugurrimbe Adbel køben, Mibsan køben, ¹⁴ trugurrimbe Misma køben, Duma køben, Masa køben, ¹⁵ Hadar køben, Tema køben, Jetur køben, Nafis køben, Cedema køben kuig køn. ¹⁶ Iilø køn tru Ismaelwei doce nusrkalø, tru nømui nørrø misag sötømørig ashib pønrrabelai munchimera. Nømui pirømeraba nøm chu kørrømisra warailøbabe tru munchimeratøgatøwei pønsra wamiilø. ¹⁷ Inchen Ismaelwei øsig kuin pilamerabe ciento treinta y siete kuig køn. Inchen nui israbig luchen, yandø kwaig køn. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig køn. ¹⁸ Incha ismaelitasmerabe Havilasrøngurri Shur taisrøngatig waraig købig køn, Egipto pinrrøguewansrø, tru Asiriamay ambi maywansrø. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsubig køn cha.

Jacobpa Esauba Kal-laig

¹⁹ Iig køn tru Isaacweimbura chi pureb arrigwan wamindig, tru Abrahamwei nusrkawan. ²⁰ Isaacbe Rebecaba kasharab uras pilamera cuarenta tøgagui kuig køn, tru Rebecabe Betuelwei nimbasa Labanwei nuchag købig køn. Inchen Betuelba Labanbabe arameosmera Padan-aramsrø warabelø kuig køn.

²¹ Rebecabe trendø ureg chigagønrrabig køben, Isaacbe nui sraweyasig Jehováwan miabig køn. Inchen Jehovábe nø miaigwan møren, Rebecabe kwanrriig kørrømisrig køn. ²² Inchen tru pa ureemerabe nui patsautø kwayab purrøben, Rebecabe treeg isubig køn: “Øyeeg købene, ¿chiwein kui øsig uñibig unamøtah?” cha. Incha Jehováwan payrrab ibene, ²³ Jehovábe trenchibig køn:

—Ñui patsaube misaamera purø nørrøbatø pa sötø køn cha. Misagwan ashib karub pønrrønrrabelø pailø nørreelø ñui patsau purraisrøngurri nøøromisrøbguen purran cha. Kane katøgan lataguen kømø, mu chindamgaig kønrrabig køn cha.

Inchen mayur kal-labiibe wendiig nø karuig meganrrabig køn— cha.

²⁴ Indig yandø kal-lamig ura pubene, nui patsaube møg ureezheelø par kuin køptinchibig køn. ²⁵ Inchen tru srøsrø kal-labzhiibe ke pigø isig nabzhig købig køn, trurriig asr ørøba isikuzhikke. Treekkurri Esau munchi pasrig køn. ²⁶ Inchen tru wendau nuneebe Esauwei talunwan merrarraweig kal-laben, treekkurri Jacob munchi pasrig køn. Inchen Isaacbe tru parcheelø kal-labene, pilamera sesenta tøgagui kuig køn. Nø Mayur Kal-laig Nusrkain Kuimbura Nø Uta Tøgagømigwan Yanøb

²⁷ Inchen ureemerabe nørrørab amba, Esaube ushameran pasraara kemøramiibe ke kan kaisab lataig inchibig købig køn, kaambumerawansrø unamig chull møg kua. Trune Jacobpe treeg maramigwane chi isumø ka nuimbura uñibig køn, carpa yau kørrømisra chigøben maramigwan chullig. ²⁸ Incha Isaacbe Esaúwan mas undaarabig køn, kaguen nø chi kemøra srua arriilan srørrig mabig kua. Trune Rebecabe Jacobwanre mas undaarabig køn.

²⁹ Indiibe kan kwaløm Jacobpe pigø mamig may tamariizhig nenøb wabene, Esaube wabigwansrø llirab uña, larrø muraaraig puabe, ³⁰ Jacobwane trenchibig køn:

—Ø pigø mamig may tamara ñi neniizhigwan tiusmanda srøttra cha, kaguende nabe larrø muraaraig war— cha. (Inchagurri Edom cha wamig kuig køn.)

³¹ Inchene Jacobpe trencha løtaptinchibig køn:

—Ñi mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan møin kwaløm, trube, yunømariyagun— cha.

³² Inchen Esaube:

—Pøs, nane parøgwabiitø ke kwamdø køtan cha. ¿Na mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguatøbe chigui indamøtah?— chiben, ³³ Jacobpe trenchiptinchibig køn:

—Møin kwaløm ¡katø! treegwan marmø kømø, maramønrrun chirra— cha.

Inchen nøbe: —¡Katø! treegwan maramønrrun— cha kørrømisra, nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguigwan Jacobpa yunømariyabelø køn.

³⁴ Inchen Jacobpe nuimburappe, pirrin køben, tru lentejas tamari mamiizhigwan køben tranen; truigwan uta mab muchib inchabe, truyugurri kurrab ibig køn. Øyeeg mara, Esaube nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan chiguen tabig kømui lataig indig købig køn.

26

Isaacbe Gerarsrø

¹ Tru kwalømmerawan tru pirau parø purø trømbøig arrubig køn, tru Abraham tsub urassrø parø arrub lataitøwei. Inchen Isaacbe Gerarsrømay ibig køn, tru filisteosmerai rey Abimelec tsuisrømay. ² Incha truyu Jehovahé Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Egiptosrømaybe imøta cha. Na chu tsunrrain chiben tru pirau kørrømisra cha. ³ I pirautø ka tsu cha, ka petø purainrrab arruatiig lataitøweingue. Nabe ñiba pasramønrrun cha. Incha nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun cha; kaguen ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirømeran kerriguh tranamønrrun cha. Øyamay ñui møskai Abrahamwan ¡katø! nabe tru treegwan marmø kømø, martrab taigwane maramønrrun cha. ⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerane kan srømbalasarø kønchabiimera lataig nørrø kønrrai mara, i pirømeran kerriguh tranamønrrun. Incha chu pirausrøn køben misaamera nørrø sötø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig kønrrun cha tru ñui misaamera amrrubeløyugurri. ⁵ Kaguende Abrahambe tru na maig taig wamwan nan møra, treeg kørrømisrtra marig køn cha, tru øyeeg kømig køn cha na wamindigwanba, martrai na karua pønsrailanba, mandø kømigwan eshkawa pønsrailanba, katø mu chindamgaig martrai karua pønsrailanba.— ⁶ Incha Isaacbe Gerar pirau kørrømisra tsuig købig køn.

⁷ Inchen trusrø warab møguelø nui sraweimburab payene, nøbe trenchibig køn:

—Naimbe nuchag køn— cha, kaguende nøbe kørig kui inchibig køn ‘nai srain køn’ tamiibe. Nui srai Rebecan nømui marøg køptø trusrø møgueløbe nun kwetchaitamab isubig køn, kaguende nøbe purø tab ishug køben.

⁸ Incha kan maya yana køsrøn Isaacbe trusrø tsuben, tru Abimelec filisteosmerai reybe kan pendanayu ashib pasrøbene, møimbe Isaacbe nui srai Rebecane truba tabzhig undaarab pasrai ashiptinchabe. ⁹ Abimelecbe Isaacwan wamabe, trenchibig køn:

—Chima øibe ñui srain kuirreh cha. Inchendø nane ¿chindimbarre, “naimbe nuchag køn” chigu?— cha.

Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Kaguende nun nømui marøg køptø nabe pinisaig kømuitamab isua trendaig køn— cha.

¹⁰ Inchene Abimelecbe trenchibig køn:

—Ñibe namune ¿chindimbarre øyeeg margu? cha. Katøguchimbe namui misagu møig køben, ñui sraimba kaig marøb waramisrig kuimasrtø cha. Incha treeg kaig mariitøga kangurrindø ñibe namune mayeelan kegørrøsrka pønsrøbsrutan— cha!.

11 Incha Abimelecbe maya misagwan trencha karua pasrøbig køn:

—Møikkøben i mowan kui, kabe nui srawan kui chigøben inchib kalø marøbiibe kwamig kønrrain— cha.

12 Indiibe Isaac tru pirau ellmara, tru pilawan kan yellzhikkurrindø cien menrrabatø purø nørrø tulishibig køn, kaguende Jehová nun mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen. 13 Incha nøbe maskken maskken pua misrøb, larrø nui misrøb ya, muguen treeg tøgagømuinrrunig puaig misrig køn. 14 Incha Isaacbe ubisha sötømera køben, waara sötømera køben, nun mara tranøbelø trurriugu nørrø tøgagøben filisteosmerabe pusrkwai ashib mendabelø køn. 15 Incha nui mōskai Abraham øsig wab urassrø, Abrahamwei karuig mendig melabeløbe aljibesmera lalla, pi wesruilan, truilan filisteosmerabe pirøtøga netsø kasra pønsrøbelø køn.

16 Inchen Abimelecbe Isaacwane trenchibig køn:

—Ñibe namuinukkurrimbe tarømisra, inrrø cha, kaguende ñibe nam lataguen kømø mu chindamga nuig misrin køn— cha.

17 Inchen Isaacbe truyugurri ya, Gerar chag pirømerasrø tsumisrig køn. 18 Mōskai øsig wab urassrø pisumera lalla, wesruilø købigwan, katøle kura wesrubig køn; mōskai kwaimbala tru filisteosmera kasra pønsraig købelan. Incha tru pisumerane mōskai chi munchi pønsraig købelan tru munchimeratøgatøwein pønsra wamabig køn.

19 Indig kan kwaløm Isaacwei karuig mendig melabeløbe tru chaasrø lallib kuabe, luløb pizheelø wetørrabelø køn. 20 Inchen tru Gerar pirau ubisha ashib warabeløbe Isaacwei ubisha ashibeløba ‘i pibe namuin køn’ chib larrø mur aleguiyabelø køn. Incha treekkurri Isaabe tru pisuwane ‘Esek’, (‘Aleguiyaim Pi’) cha munchi pasrig køn, kaguendø nømbe tru pigurri aleguiyaig kua. 21 Inchen katøgan pisu lalla wesruben, katø truiikkurri treetøwei mur aleguiyabelø køn. Incha truigwane “Sitna” (‘Ashig Kømui Indiyab Kørrømisrin Pi’) cha munchi pasrig køn. 22 Inchen Isaacbe truyugurri nørømisra ya, katøgan pisu lalla wesruben, yandø tru pisuwane “Rehobot” cha munchi pasrig køn (‘Pishindø Tab Waramdiig Køn’ chib). “Møimbe chigømø llirab waramig kønrrai Jehovábe trandan cha nam i pirau merraptø webambamig kønrrai”

23 Inchen Isaacbe truyugurri Beersebamay ibig køn. 24 Inchen tru yem Jehovábe Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Nabe ñui mōskai Abrahamwei Tius kur cha. Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñiba pasrar cha. Nai karuigwan marøb megabig Abrahamwan undag køptø nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai marøb, ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø kønrrai marøb indamønrrun— cha.

25 Inchen Isaacbe truyu kan altar kusrua, Jehováwei munchiwan wamab tabig waminchibig køn. Incha tru nui tsumig carpa yawan truyu tamara, pasrøbig køn. Inchen Isaacwei karuig mendig melabeløbe katø truyu lalla, pi wesrubelø køn.

26 Inchen Abimelecbe Gerarsrøngurri Isaac tsuisrømay arrubig køn. Inchen tru Ajuzat tru nun trag lynchib wam purugubiiba, tru nui suldaumeran nø karub pera pasrabig Ficolba lincha amrrubelø køn. 27 Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe naimaybe chinchab amrrugue? cha. Ñimbe nane tsalø køptø, ñimui pirau-gurringuen nan wegucha pønrrøbendøbe?—

28 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe asha ker cha, Jehovábe ñiba pasrain kui. Pøs nambe treeg isuer cha: “Ñiba namba øyamay martrab kandø isua kørrømisram kønrrab kui. Inchen treeg isuigwane jkatø! marmø kømø nabe øyamay maramønrrun taitøga maramig kønrrain cha. Inchen tru øyamay kønrrai martrab cha kørrømariibe mōimbe øyeeg kønrrun cha”

29 Pøs ñibe namun chigucha kaig marmumig kønrrain cha. Pøs namma ñune chigucha chi kaig incha ashmøtø, nambe ñune tab tøgagua, ñune chigucha kømø tab webya inrrai

marig kuig kòn cha. Pøs mòmbe ¡Jhová mayanguen tabig nebuig kònrrai indiibe ñi kòn!— cha

³⁰ Inchen Isaacbe truilayasig truba truba tab mamiimera tamaren, nømbe mab, muchib inchibelø kòn. ³¹ Incha katø kwalømbe løtsøzhig kurra møingurrimbunøbe ambugurri igurri kwayab kømønrrab cha nømbe treeg kørørmisrøbelø kòn, Inchen Isaacbe yandø ungua chiben, nømbe chi isumø, tab webamba ambubelø kòn.

³² Inchen tru kwalømdøwei Isaacwei mendig melabeløbe tru nøm pi wesranrrab lallib kuigwan:

—¡Nambe pi wetørrer!— chib eshkab amrruptinchibelø kòn.

³³ Inchen Isaacbe i pisuwane “Seba” cha munchi pasrig kòn trenchippe: ¡Katø! marmøgømmø maramønrrun tain pisu cha. Inchawei tru ciudawane møin kwalømgatig “Beerseba” cha wamig kòn.

³⁴ Inchen Esaube pilamera cuarenta tøgagua, Judit taigwan nui srai marig kòn, tru hitita Beerri taigwei nimbasrwan. Katø trugurri tru Basematwan srai marig kòn, tru hitita Elónwei nimbasrwan. ³⁵ Inchen Isaacweimba, Rebecaimbabe tru i pagatø ishumburmerabe larrø trømbøig isuindø, isuindø melønrrai marøbelø købig kòn.

27

Møskai Isaac Mayanguen Tabig Nebuig Kònrrai Tranigwan Jacob Utab

¹ Indig Isaac yandø larrø kølliizhig misren, nui kammerabe yandø pilømuben, yandø ashchab kaimabig købig kòn. Kan kwaløm nui mayur nusrkai Esauwan wamabe, trenchibig kòn:

—Nai nusrkain— cha. Inchen nøbe:

—Nabe yu war— chiben, ² Isaacbe trenchibig kòn:

—Nabe yandø køllig kur cha. Nabe chi kwaløm kwam kui mørmur cha. ³ Pøs, ñibe tru ñui usha kemørøb srua uniilan: tru ñui arconba ñui flechaswanba nemøra srua, wambigwansrø kan usha ørtrab inrrø chibig kòn. ⁴ Trugurrimbe, na maig chullig kuaasha, kan mamig larrø mayzhig tamara, srua attra chibig kòn, na manrrur cha. Trugurrimbe na kwamøwatø mayanguen tabig nebuig kònrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab— cha.

⁵ Inchen Rebecabe Isaac tru nui nusrkai Esaúwan waminchen, mørøb wabig kòn. Inchen Esaúbe wambigwansrø ibig kòn, møskaweyasig kan ushawan pasraara, kweecha, sruattrab. ⁶ Inchen Rebecabe nui nusrkai Jacobwane trenchiptinchibig kòn:

—¡Au! nabe ñui møskai Isaacbe ñui nuneg Esaúba: “Kan usha kemøra larrø may mamiizhig tamara, srua attrig” chib øyeeg waminchen trunun mørar cha.

⁷ “Incha nø mamigwan ma, Jehovahwei merrab mayanguen tabig nebuig kònrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab chitan cha, nø kwamøwatø.”

⁸ Inchawei nai nusrkai na mandø cha karuben, trunun tab mørtra chibig kòn. ⁹ Mømbe ubishameraba cabrameraba purrabsrømay ya, pagatø purø tab cabro ureemeran sruattra cha. Pøs, nabe ñui møskai maig mabig kui asha truilan larrø may mamiizhig tamaramønrrun cha.

¹⁰ Inchen ñibe nø manrrai srua inrrig cha, nø kwamøwatø, mayanguen tabig nebuig kònrrabigwan Tiuswan nuyasig miaben, trunun ñi utønrrig— cha.

¹¹ Inchene Jacobpe usri Rebecane trenchibig kòn:

—Nai nuneg Esaúbe ya isiitø møg køben, nabe ya chigucha isikkaibe cha. ¹² Inchippa nai møskaimbe nan katørawa, nan mugui mørabe, nane isa purø may kebenøsrkøptiig kui martrautan cha. Trubeguende nane mayanguen tabig nebuig kònrrai nuyasig Tiuswan miai urasbe nane masken larrø kaig nebuig pasramigwanguen miawa pasrtrautan— cha.

¹³ Inchene usrimbe trenchiptinchibig kòn:

—Nai nusrkai, ñun trømbøig nebunrrabiibe nan nebunrrain cha. Na maig taigwan mørøptø møra, srua amø— chibig kòn.

¹⁴ Inchen nõbe ya srua arrua, usran tranen, usrimbe mõskai maig chullig kuaasha, treeg tamarøbig køn. ¹⁵ Incha trugurrimbe usrimbe mayur nusrkai Esaú kewa uniilø purø tabig yau purrabelan Jacob wendø nusrkawan kenanøbig køn. ¹⁶ Incha trugurrimbe tru usrimbe Jacobwane tasiguba, katø nukaburab chi isikkayube tru cabro ureezhelai kalusmeratøga pinøbula,

¹⁷ trugurrimbe tru may mamiizhig tamarigwanba, tru pirrin tamarigwanba Jacobwan tranøbig køn.

¹⁸ Inchen Jacobpe mõskaweimbulu puabe, trenchibig køn:

—¡Nai Papá!— cha.

Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Nabe yu war cha, nai nusrkai. ¿Ñibe mõ nusrkain kugu?— cha.

¹⁹ Inchene Jacobpe trenchiptinchibig køn:

—Nabe Esaú, ñui mayur nusrkain kur cha. Nabe ñi maig taigwan marar cha. Kurra, wamisra na kemøra srua arrigwan ma chibig køn. Tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasis Tiuswan miaben na utønrrab— cha.

²⁰ Inchen Isaacbe nui nusrkawan trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ¿Mandø incharre malla wetørragu?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Jhová ñui Tiusbe nan petø wetørramig purugutan— cha.

²¹ Inchen Isaacbe Jacobwan trenchibig køn:

—Nai nusrkai mõimbe kemall cha, na katøranrrumøn cha, isa kømø, nai nusrkai Esaú køtamørtrab cha kabe peg kuin kui.—

²² Inchen mõskai Isaacwan Jacobpe kemallen, nõbe katørawabe, trenchibig køn: —Wambe Jacobwein købendø, tasiimerabe Esaúwein købwain inndan— cha. ²³ Pøs nõbe mõig kui mõrtrab kaimabig køn, kaguende tasiimerabe Esaúwei tasiimera lataig isiiteelø køben. Incha mayanguen tabig nebuig kømigwan yandø ke trantrab inchabe,

²⁴ Isaacbe katøle payibig køn: —¿Ñigan isa kømø, nai nusrkai Esaú køtirru?— cha.

Inchen Jacobpe:

—Nabe truwein kur— chiben, ²⁵ Isaacbe trenchibig køn:

—Ñi kemøra srua arrigwan na manrrab srua attra cha, na ñun mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrrumøn— cha. Inchen Jacobpe mamigwan srua kemallen, Isaacbe mabig køn. Incha katø vinogucha srua arruben, trunungucha muchibig køn. ²⁶ Inchen Isaacbe nusrkawan trenchibig køn:

—Nai nusrkai, mõimbe kemalla, nan mucharra— cha.

²⁷ Inchen Jacobpe kemalla, muchaben, Isaacbe tru nui nusrkai kewa pasrailan irrømørabe, mayanguen tabig nebuig kømigwan tranøb trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe wambigwansrø chi købigwan Jhová mayanguen tabig kønrrai mari lataig irrabig køtan cha. ²⁸ Tiusbe tru ellmariiløyu srømbalasarøngurri serenu peñibzhigwan tranrrun cha. Inchen pirøbe misrampurab misren, tirigumera misrøb, vinomeragucha nõrrø weguchib inchun cha. ²⁹ Tru misag sötømera nõrrø pønrrabeløbe ñun utsøbasrtrun cha. Inchen ñibe ñui nunelane ñi karubig kønrrig cha. Inchen truiløbe ñui merrab utsøbasrtrun cha. Ñun ‘trømbøig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nõm trømbøig nebuilø kønrrun cha. Inchen ñun ‘tabig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nõm tabig nebuilø kønrrun— chib.

³⁰ Inchen Isaac tru mayanguen tabig nebuig kømigwan Jacobwan chab tranen, Jacobpe mõskaweinukkurri webiben latatø, nuneg Esaúbe wambigwansrø usha kemørøb uña puptinchibig køn. ³¹ Incha nõgucha kan mamig mayzhig tamara, nui mõskaweimay srua arruabe, trenchibig køn:

—Nai papá, wamisr cha. Na ñui nusrkai kemøra srua arrigwan manrrig cha, ñi nan mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tius nan tranrrai miarrunrig— cha.

³² Inchene Isaac møskaimbe trenchiptinchibig køn:

—¿Trube, ñibe mugugu?— cha.

Inchen nøbe:

—Nabe tru Esaú ñui mayur nusrkain kur— chiben, ³³ Isaacbe itønab menda, purø kørrø kwaarig, trenchibig køn:

—¡Paare! ¿Trube muguig køh? cha, tru usha kemøra srua arrubiibe. Pøs, ñi arrumøwatø, srua arruben, nabe kerrigu chab maig køn cha. Incha nabe mayanguen tabig nebuig kømigwan nun chab tranig køn cha. Pøs, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranig-wane nøbe tøga kørrø misrtrun— cha.

³⁴ Inchen Esaúbe møskai trendaig wamwan mørabe, truba mur wamab trashib, purø kørrø isui inchib ¡karren kønrrab! chib kishibig køn, trenchib:

—Nai møskai, tiusmanda nangucha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrra— cha.

³⁵ Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—Ñui nunebe arrua, nane purø may isa, tru mayanguen tabig nebuig kømig ñuin kønrrabigwan nø uta, tøga, yan— cha.

³⁶ Inchene Esaube trenchiptinchibig køn:

—Nune Jacob cha wamappe, trendambuawei trendaig kuin køn cha. Pamayguen køn cha, nan øyeeg isa kebenøsrkøb arrig, srøtøbe na mayur nusrkain kuimburø na uta tøgagømigwan nø kerraig køn cha. Møimbe tru mayanguen tabig nebuig kømig naiwan katø nøtøwei uta tøga yain køn— cha.

Inchabe katø trenchibig køn:

—¿Nayasikkan tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamig maitøguen tøgagømøtirru?— cha.

³⁷ Inchen Isaacbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñune Jacob karub tøgagønrrai Tiuswan miar cha. Incha katø nui misaamerabe Jacob manchiben marøb melabelø kønrrai miar cha. Trurrigu nøbe tirigumera nørrø tøgagøb, vinomera tøgagøb inchai miar cha. Nai nusrkai, ¡Møimbe yandø ñuyasiibe chi maramig kaatan!— cha.

³⁸ Inchen Esaúbe møskawan trenchibig køn:

—Nai møskai, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamiibe kabe ke kanzhiitø kuig kuitarru cha. Nai møskai, nangucha tru tabig nebuig kømigwan tranrra— cha. Incha srawa, srawaa kishibig køn.

³⁹ Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Ñibe misrøb pirømerasrøngurri purø yabsrø tsunrrabguen cha, katø srømbalasarøngurri serenu peñibig nebumøsrø.

⁴⁰ Ñibe ñui espatatøga kwayawatøwei øsig tsunrrabguen cha. Incha ñibe ñui nuneg karuindiig megamig nebunrrun cha.

Inchendø ñun megamgaig misrøb arruben, ñibe truyugurri welulrrabguen— cha.

Jacob Esauwan Kørab Lulamig Nebub

⁴¹ Indig truyugurrimbunø Esaúbe Jacobwan purø trømbøig ashig kømui inchibig køn, nui møskai tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nun tranikkurri. Incha nøasiitøwei trenchibig køn: “Maya yanayutø namui møskai pinøben, larrø isuin pønrram kwalømmeragucha attrun cha. Yandø trugurrimbe si, pinisamønrrun cha, nai nuneg Jacobwan.” ⁴² Inchen Rebecabe tru Esaú øyeeg martrab isub unigwan wammørabe, Jacobwan wamønrrab øra, trenchibig køn:

—Ñui nuneg Esaúbe ñun nøgucha lata martrab ñune kwetchab tan cha. ⁴³ Inchawei nai nusrkai na maig taigwan møra mar cha. Nai nuchag Laban Haran pirau tsuisrømay

trubab inrrø chibig køn. ⁴⁴ Trusrø kan maya yana køsrøn tsunrrig cha, ñui nunewan namig købig purayamne. ⁴⁵ Ñui nunewei namig købig yandø patsab, tru ñi nun chi mariilan nø pesannabene, ñibe katøle attrai, trube, eshkawa øramønrrun chibig køn. Nai pagatø nusrkalan ke kan kwalømyutø parba pini asha wag kømøtan— cha.

⁴⁶ Incha Rebecabe Isaacwan trenchibig køn:

—Nabe nai øsig unigu larrø trømbøig kui uñar cha, tru hititas ishumburmeragur-rindø. Jacob yu Canaán pirau hititasmeraba kasharabene, chinchib øsig tsumuinguen kønrrautan— chibig køn.

28

¹ Isaacbe Jacobwan wama, mayanguen tabig nebuig kønrrai tranabe, trencha karubig køn:

—Nui srain kønrrai yu Canaán pirau ishumburmeran lanrrab kømø cha. ² Kurra, Padan-Aram pirausrømay inrrø cha, tru Betuel ñui usrai møskai waisrømay. Incha ñui kuchimøskai Labanwei kan nimbasrwan ñui srain kønrrai lanrrig cha. ³ Inchen Maramburab Marøb Tiusbe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñune ureg larrø nørrø tøgagønrrai tranøb, ñuinukkurri purø nørrø misag sötømera nemisramnegatig martrun cha. ⁴ Katø Abrahamwan tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrig købigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba ñun tranrrain cha. Tru møyia ñi peesrøngurri ka arruatø lataig tsuin pirøwan ñimui mara waramig kønrrai, tru pirøwan Abrahamwein kønrrai Tius nun keta tranrrabmisra kørrømisrig købigwan.—

⁵ Øyamay Isaacbe Jacobwan Padan-Aramsrømay inrrai ørig købig køn, tru Betuel arameowei nusrkai tru Labanwei yausrømay. Truibe Rebecaimbe nuchag købig køn, Jacobweimba Esaúweimbabe usrin køben.

⁶ Inchen Esaúbe wammørøbig køn, møskai Isaacbe tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranøb, sraingucha lappe, Padan-aramsrø lanrrai chiben. Incha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan møskai tranabe, øyeeg karua pasri ashibig køn: “Yu Canaán ishumburmeran ñui srain kønrrai marøb pasrønrrab kømø” cha. ⁷ Inchen Jacobpe møskawanba usranba møra, Padan-Aramsrømay yai ashibig køn Esaúbe. ⁸ Incha treekkurri nui møskai Isaacbe tru Canaánsrø ishumburmerane chigucha tab kømui ashibig kuin kui wetøbeña, ⁹ Esaúbe Abrahamwei nusrkai Ismael tsuisrømay ya, tru katøgan sralø kømnetø, trusrø Mahalatwan nui srain kønrrai marøbig køn, tru Abrahamwei nusrkai Ismaelwei nimbasrwan, tru Nebaiotwei nuchawan.

Tius Jacobwan Betelsrø Kenamisrøb

¹⁰ Inchen Jacobpe Beersebagurri webya, Haran pirausrømay ibig køn. ¹¹ Inchen yandø kanbalø puabe, pørr pinaiben, truyu yem kørrømisrøbig køn. Incha truyu kan srug tsubigwan kuña mara trarra, truyu kinrrab tsumisrøbig køn. ¹² Inchen truyu nun piappe treeg piabig køn: Kan escalera, srømbalasarøngurri pirausrø punøsrkain pasrappe, tru kappe srømbalasarø kebacha pasrøben, møimbe truwane angelesmera nebambamba, kørrørrumba inchib køben, ¹³ Jehovábe palasarø pasrøwabe, trenchibashib:

—Nabe Jehová kur cha, Abraham ñui aweluwei Tius, Isaac ñui møskawei Tius, ñi uyu kib tsuig pirøwane ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tranamønrrun chib.

¹⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe purø nørrø køptø, pirau kan usrø tui lataig kønrrun cha, pørr pinebgatømaywansrø, pørr neeshibgatømaywansrø, walligebwansrø, waguebwansrø, misag larrøbicha warønrrun cha. Ñui yellygurri pirau muba kuimburab maya misaabe, ñigurri mayanguen tabig nebuilø kønrrun cha. ¹⁵ Nabe ñiba pasrar cha. Ñi chu yaindøgucha nabe ñun chi kømønrrai ashib tøga pasrøwa, katøle i piraumay nabe ñune pera arrumønrrun cha. Na ñun maig martrab taigwan na trunun maramnegatig nabe ñune elachimumønrrun— taig køn tru piabyube.

¹⁶ Inchen Jacob tru piab tsuigugurri kiagasrabe, trenchibig køn: “Isa kømø, Jehovahébe yu pasrøben, nabe treeg kuitamappe isumubrain køn” cha. ¹⁷ Incha truba kørig kui inchabe, trenchibig køn: “Yube si, purø kørig kømdiig køtan cha. Chi peg kømøtø, Tiuswei yaba, srømbalarø yaskappa køn” cha.

¹⁸ Inchen Jacobpe løtsøzhig kurrabe, tru nø kuña mari srugwan kusrua, kan pilar lataig ølneb pasra, truyu øyeeg puigwan aschai trubala aceite itølushibig køn. ¹⁹ Incha truyube Betel cha wamabig køn, merrabsrømbe tru ciudawane Luz cha wamig købig kuindøgucha.

²⁰ Incha Jacobpe nuinetø øyeeg martrab cha kørrømisrøbig køn: “Tius naba lincha pasrab, na møi øyeeg inrrab yaigu nan chigucha kømønrrai ashib, nan mamig, mutsamig tranøb, pula pasramig tranøb, ²¹ katø na nai møskawei yausrø chigucha kømø, katøle pishindø tab ka puinabene, Jehovahébe nai Tius kønrrun cha. ²² Inchen i srugwan kan pilar lataig ølgandø na kusrua pasriibe, Tiuswei ya kønrrun cha. Inchen Tius nan chigurrimbunø tranigugurri nabe cienyu diezbatø, diezbatø nun tranamønrrun” chibig køn, Jacobpe.

29

Jacob Haran Pirausrø Puig

¹ Jacobpe nø chu yamsrømay ib ya, pørr kal-labgatømaywan misaamerain pirausrø pu-big køn. ² Incha trusrø pua ashene, tru wambigwansrømbe kan pisu wabig køn. Inchen tru pisu pulube ubishamera pøn sötø israb warabelø køn, kaguen truiløbe tru piwan muchibelø kua. Inchen tru pisube larrø nu sruutøga kasraig pasrabig køn. ³ Inchen tru ubisha sötømera truyu mayamba tuluntsunøbene, ubishameran pi mutsøsrønrrab tru srugwan malsra, katø chab muchene, srugwan katøle kemalsra pisuwan kasrøbelø køn.

⁴ Inchen Jacobpe tru ubisha ashibelan:

—¡Nai nunelø! ¿Ñimbe chuelø køgue?— cha payene:

—Nambe Haransreelø ker— chiben,

⁵ Jacobpe katøle trencha payibig køn:

—¿Nacorwei awelu Labanwan ñimbe ashibelø kømøgueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Truigwane nambe ashibeløwein ker— chibelø køn.

⁶ Inchen Jacobpe:

—¿Kwanrrø kømø, tab ka tsubig kuitarru?— cha katøyug payibig køn.

Inchen tru ubisha ashibeløbe trenchibelø køn:

—Nøbe tab ka tsubig køn cha. Au, ñiguen ash cha, møskawei ubishameran merrana nimbarr Raquelbe uyu arrun— cha.

⁷ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Kwalømdø srø køn cha. Ubishameran kanbalatø mara keramibe menrra tørbatø køn cha. Pi mutsøsrø, pu manrrai katø merranamdiig kømuita— cha.

⁸ Inchen truiløbe trenchibelø køn:

—Treeg maramgaig køn cha, maya ubisha sötømera kerrigu kanbalatø misramne, tru ubisha ashibelø, tru pisu pala srug trarrig tsubigwan malsramne. Malsrøbendøwei ubishameran nambe pi mutsøsrøbig køn— cha.

⁹ Inchen Jacob truiløba waminchib pasramne, Raquelbe møskawei ubishameran merrana, arruptinchibig køn, kaguende ubishameran nø ashibig kua.

¹⁰ Inchen Jacobpe tru nui usraimbe nuchag Labanwei nimbarr Raquelwanba, katø tru Labanwei ubishameraba arri ashabe, kemalla, tru pisuyu srug kasraig tsubigwan malsra, nui kuchimøskai Labanwei ubishameran pi mutsøsrøbig køn. ¹¹ Incha trugurrimbe Raquelwan muchawabe, truba truba kishibig køn.

¹² Incha nøbe:

—Rebecai nusrkain kur’ cha. Labanweimbe kuchiunø kur— chib waminchen,

Raquelbe nui mōskawan eshkanrrab luløbig kōn. ¹³ Inchen Labanbe tru nui nuchawei nusrkai Jacobweimburab wamindi mōrøppe, katønrrab luløb ya, ira, muchawa, nui yamay pera ibig kōn. Inchen Jacobpe nun chitø purayaigwan kerriguh eshkabig kōn. ¹⁴ Inchen Labanbe trenchibig kōn:

—Ñibeguende nai anindøwein kōn— cha.

Jacob Leaimba Raquelweimba Marøb Megaig

Inchen Jacobpe yandø Labanba pølguen tsuben, ¹⁵ Labanbe nune trenchibig kōn:

—Ñi nai yauig kuimburøtø chi pagaramíig ka mara tranøptø megamig kōmōn cha. ¿Mayanzhig pagaramø?— cha.

¹⁶ Inchen tru Labanbe nimbasrmera pagatø tōgaig kōbig kōn, mayurbe Lea kōbene, wendiibe Raquel. ¹⁷ Leabe kammera larrø tabzhig ashibig kōbene, trune Raquelbe larrø tab malø pasraig, larrø tab ishuuzhig kōbig kōn. ¹⁸ Incha Jacobpe Raquelwan purø chull asha, nui kuchimōskawane trenchibig kōn:

—Ñui wendø nimbasr Raquelwan nai srain kōnrrai ñi tranamwei trattrø y pa pila ñuyasig mara tranøb megarrumōn— cha.

¹⁹ Inchene Labanbe trenchiptinchibig kōn:

—Asiimíigwan tranøbgunrriibe ñi yauigwan tranrrumōn cha. Trube, naba kōrrømisr— cha.

²⁰ Øyamay Jacobpe trattrø y pabila Raquelwan tranamwei mara tranøb megabig kōn. Nøbe Raquelwane purø chull asha, megaig kōppe, nune ni kan maya yanaguen kōmub lata inchibig kōn. ²¹ Yandø Jacobpe pilamera trattrø y par nemisrene, Labanwane trenchibig kōn:

—Maya yana mara tranøb meganrrain taigwan yandø nemaran cha. Møimbe nai srai kōnrrai tranrra— cha.

²² Inchene Labanbe truyu maya misaameran tulamrrai wama larrø tab fiesta marøbig kōn. ²³ Indiibe yandø yem misren Labanbe nui nimbasr Lean pera arrua, Jacobwane truigwan tranøptinchen, Jacobpe pera kibig kōn. ²⁴ Inchagucha Labanbe kan karuig mendig megabig Zilpa taigwane Lean purugub meganrrai tranøbig kōn.

²⁵ Indiibe løtsøbe, Jacoppe Leaba kib tsuptinchibrain kui ashibig kōn. Incha Jacobpe Labanwane trenchibig kōn:

—¿Øyeebe nane ñibe chi margu? cha. ¿Yamba Raquelwan tranamwei nabe ñuyasig marøb megaig kōmuitarru? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeg isa kebenøsrkugu?— cha.

²⁶ Inchene Labanbe trenchibig kōn:

—Nam waraim piraube kasharanrrai wendiigwanmerrig tranamig kōmōn cha, mayurguen ka tsumnetøbe. ²⁷ Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan trune neigwan patsøgø chibig kōn Labanbe. Trugurrimbe Raquelwangucha tranrrumōn cha, trattrø y pa pila ñi nayasig katøle srøig marøb meganrrab kōbene.—

²⁸ Inchen Jacobpe treeg marøbig kōn. Incha tru Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan tru trune neig maramigwan chab nemarene, Labanbe Raquel nui nimbasrwan srain kōnrrai tranøbig kōn. ²⁹ Inchen Labanbe kan karuig mendig megabig Bilha taigwangucha Raquelwan purugub meganrrai tranøbig kōn. ³⁰ Inchen Jacobpe Raquelbagucha kibig kōn. Incha truigwane Lean lataguen kōmø, masken undaarabig kōn. Incha Labanweyasig katøgucha srøig trattrø y pa pila mara tranøb megaig kōbig kōn.

Jacobwei Nusrkalø

³¹ Jehovábe Leane Jacobpe ke palabinø indi ashabe, truigwane ureg tøgagønrrii tranøbig kōn. Trune Raquelbe urekkaig kōnrrabig kōbig kōn. ³² Incha Leabe kwanrriig kōrrømisra, kan nusrkai tøgagua, truigwane Rubén munchi pasrøbig kōn, kaguende nøbe trenchibig kōn: “Na yeekkucha isui megaben, Jehová nan isua ashtan cha. Møimbeguende nai keebe nan undaaranrrautan” cha.

³³ Incha katøle kwanrriig kørromisra, katø kan møg unø tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Jehovábe mörin køn cha, nan øyeeg undaaramuinab megaigwan. Inchagurri i nusrkawangucha nan trandan” cha. Treekkurri truigwane Simeón munchi pasrig køn.

³⁴ Incha katøle kwanrriig kørromisra, katø kan nusrkai tøgagua trenchibig køn: “Møimbe nai keebe naba mas trakkandø lynchautan cha, kaguen nabe nune chabguen pøn nusrkaløguen tranar” cha. Inchagurri truigwane Leví munchi pasrøbig køn.

³⁵ Incha Leabe katø kwanrriig kørromisra, katø kan nusrkai tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Møi iyube Jehováwan mayanguen tabig wamindamønrrun” cha. Inchagurri truigwane Judá munchi pasrøbig køn. Incha trugurrimbe yandø kan maya yana kòsrøn mas ureg chigaa guig køn.

30

¹ Raquelbe Jacobwei ureg tøgagønrrab kaimappe, numøsrwane truba pusrkwai asha, Jacobwane trenchibig køn:

—Ureg tøgagønrrab tranrra cha, tren kømuisruandø nabe kwamønrrun— cha.

² Inchen Jacobpe truba nama, trenchibig køn:

—¿Nagan Tius kuitarru cha, ñun chi ureg chigaig kønrrai marøbiibe?—

³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Bilha, nai karuig mendig megabigwan na ñun tranar cha. Truiba ki, chibig køn. Inchen truig ureg tøgamisren kal-laben, nai srøbchagu mutikkurrimbe na tøgga misri lataitøweih køben, nabe nøgurri ureg tøggaig kømønrrun— cha.

⁴ Øyamay Raquelbe tru nui karui megabig Bilhan Jacobwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Inchen Jacobpe tru Bilhaba kibig køn. ⁵ Inchen Bilhabe kwanrriig kørromisra, Jacobwei kan nusrkai tøgaguig køn. ⁶ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tiusbe naimburab maig maramigwan sølgandø martan cha. Incha nai miaigwan møra, kan nusrkai trandan cha. Treekkurri Incha Raquelbe tru unane Dan munchi pasrig køn.

⁷ Tru Bilha Raquel karui mørøb megabiibe, katø kwanrriig kørromisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgamisrig køn. ⁸ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tius namun øyeeg kønrrain kuikkurri nabe nai numøsrainba purø murtø melambuyab megawa, na kanar” cha. Treekkurri Raquelbe tru unane Neftalí munchi pasrig køn.

⁹ Inchen Leagucha yandø mas ureg tøgagønrrab kaimappe, nui karuig mendig megabig Zilpan pera arrua, Jacobwan tranøbig køn, nui srain kønrrai. ¹⁰ Inchen tru Zilpa Leai karuig megab ishuube, Jacobwei kan unø tøgamisrøbig køn. ¹¹ Inchen Leabe trenchibig køn: “Yangucha tabig pub attrabigwan tøgaguinatan” cha. Incha treekkurri Gad munchi pasrøbig køn.

¹² Inchen Leai karuig mendig megabig tru Zilpabe Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn. ¹³ Incha katø Leabe trenchibig køn: “Nane larrø kasrag køtan cha. Ishumburmerabe: ¡kan yangucha tabgui unamigwan tøgaguita!” chinrrautan cha. Treekkurri tru unane Aser munchi pasrig køn.

¹⁴ Tirigu parøb kwalømmerawan Rubenbe wambigwansrø llirab yabe, mamig trulmera mandrágoras tailø wetørrawa usri Leayasig lurra, srua arrubig køn. Inchen Raquelbe Leane trenchibig køn:

—Tiusmanda, ñui nusrkai tru mandrágoras tailø srua arriilan srøttra— cha.

¹⁵ Inchene Leabe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nai kewan yeeg kerrawa pasrøptøga ñungan chigucha kømui lataig mørøraitarru? cha. ¿Møimbe nai nusrkai mandrágoras srua arriilangucha nan kerranrrab indirru?— cha. Inchene Raquelbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñui nusrkai mandrágoras srua arriilan na merrarranrrur cha, truburø møi yem Jacobpa ñi ki pøs— cha.

¹⁶ Inchen yandø maaben køben, Jacob wambigwansrø uña katø arruben, Leabe katørrab webyabe, trenchibig køn:

—Møi yembe ñibe naba kiamig kønrrab køn cha, kaguen nai nusrkai mandrágoras srua arriitøga nabe Raquelwan pagarawa, truburø møi yembe nabe ñiba kiamig køn— cha. Inchen tru yembe Jacobpe Leaba kibig køn.

¹⁷ Inchen tru Lea miab megaigwan Tius møren, Leabe kwanrriig kørrømisra, trat-trøgatø kønrrabyu nusrkawan Jacobwei tøgaguig køn. ¹⁸ Incha Leabe trenchibig køn: “Tiusbe tru na pagaraikkurri nan keta trandan cha, kaguende nabe nai karuig mendig megabigwan nai kewan tranig kua” Incha treekkurri unane Isacar munchi pasrig køn. ¹⁹ Incha Leabe katø kwanrriig kørrømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn, truipe tru tratrø y kanba kønrrabyu nusrkawan. ²⁰ Incha Leabe trenchibig køn:

“Tiusbe nane purø tabigwan keta trandan cha. Møimbe nai keebe naba kørrømisra uñchun cha, kaguende nabe tratrø y kanba Jacobwan nusrkalø tranar” cha. Incha tru nusrkawane Zabulón munchi pasrig køn.

²¹ Incha trugurrimbe Leabe kan nimbasr tøgagua, truigwane Dina munchi pasrig køn.

²² Inchendø Tiusbe Raquelwan isub tøga wawa, nø miab megaigwan møra, ureg kønrrai tranig køn. ²³ Incha nøbe kwanrriig kørrømisra, tru srøsrø nusrkawan tøgamisrabe trenchibig køn: “Na chi urekkaig tsaløbala indinab unig købigwan trunun møimbe ker-ratan” cha. ²⁴ Incha treekkurri trunune José munchi pasrabe, trenchibig køn: “Jehová nan katøgan nusrkai tranrra chimubraitá” cha.

Jacob PuamISRøb

²⁵ Yandø Raquel Joséwan tøgamisren, Jacobpe Labanwan trenchibig køn:

—Na tsuig købig tru pirausrømay inrrab, ibashcha cha. ²⁶ Nai sralan tranrra cha, na truilaimburab mara tranøb megailan, nai nusrkalanba, nan yandø ibashcha chibig køn, kaguende nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan ñibe asha køn— cha.

²⁷ Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tabig asønainabene tiusmanda naba ka kørrømisr cha. Pøs Jehová nan øyeeg tabig nebub attrai mariibe ñigurri øyeeg kuin kui nabe tørgandø wetøbeña pasrar cha. ²⁸ Incha eshkarra chibig køn: ñi maya pagar utørrab isuigwan, nabe treegwan pagaramønrrun— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñibe ashibig køn cha, nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan. Incha ñui ushameran nabe yeeg tab ashib tøgaguigwan. ³⁰ Kaguendø na yu marøb meganrrab arrumøwatøbe ñibe trengatig nørrø tøga kømuig købig, møimbe yeeg nørrø nemisran cha, na yu puikkurri Jehóvabe ñune mayanguen tabiitø nebuig kønrrai maran cha. ¿Inchendø nai ureemeraimbe nabe mana marøb pølbasmø?— cha. ³¹ Inchene Labanbe trencha payibig køn:

—¿Ñun chi tranamø?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Chigucha tranmørrunrrig cha. Na ñun øyeeg martra taigwan ñi tregwan martrab misrene si, nabe ñui ubishameran ashibig asamønrrun cha. ³² Nan møi ñui maya ubisha sötø utuwan pureb arruben, tsurø ubishameranba, rayas tøga ubishameranba, yalø ubisha— ureemeranba, katø maya cabra— ureezheelø tsureelanba rayas tøgarmenanba, ñi tarømarømarøb inrrig cha, Nai pagarbe truilø kønrrun cha. ³³ Pøs Srøna trumarsrø tru na kanab megaigwan ñi ashchab arruben, tab marigwan kenamartrabibe truig kønrrun cha. Kabe kan ubisha kui, kabe kan cabra-unø kui rayas tøgar kømøwei, tsureelø kømøwei, kabe kan ubisha-unø yalig kømøwei, tru utu ñi treelø wetørrappe, trube, nabe ñuyelan nilab megaig kønrrun— cha.

³⁴ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Ñi trendaig tab køn— cha. Labanbe treeg kørrømisrøbig køn.

³⁵ Inchen Labanbe tru kwalømdøwei møg cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, ishug cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, katø puliig tøgarmenanba chishtø, katø yalø ubisha-ureemeran kerriguba tarømara, nusrkalai tasku ashchai põnsrøbig køn.

³⁶ Incha tru ubisha sötømerane Jacob tsuisrøngurri põn kwaløm ambiisrø srua ambubelø køn, nøm waraisrø. Trune Jacobpe nuimburappe Labanwei katøgan ubisha sötømeran ashib tsubig køn.

³⁷ Incha Jacobpe alamo srarmeranba, almendro srarmeranba, palanda tusrwanba para, trugurrimbe kaluswan karrøbig køn, pulø sindazhig kena kønrrai. ³⁸ Inchabe tru tsig karriilane tru ubishamera pi muchig kemalinug põnsrøbig køn. Incha ubishamera wambiimisar tru pi mutsinug pubene, ³⁹ tru carneromerabe ubishameran truyu nesraløbelø købig køn. Incha tru tsig karra põnsrainug nesralig kuig køppe, ubishamera lluiløbe rayas tøgarmena køben, tsureelø køben, pulig tøgar køben, llubelø køn. ⁴⁰ Incha Jacobpe tru ubisha-ureemerane nørømara, Labanwei ubishamerayu rayas tøgarmenanba yaleelanba Jacobpe nui ubisha sötømerayu keerøb ibig køn. Incha yandø nuyasig ubisha sötømera kønrrai marøb ibig køn. Labanweimba kanbalatø kømøtø. ⁴¹ Incha tru mas werus asr tøga ubishamera wambiimisra põnrraimørig, Jacobpe tru tsig karriilan ubishamera pi muchib kemalinug põnsrøbig køn, tru ushamerain pinrøgue. Tru tsig karrig põnsrailan ashib nesraliilø kønrrai. ⁴² Inchen tru tre asrka ushamera wambiimisra amrrubene, tru tsiimeran põnsrømlig køn. Inchagurri tru Labanweimbe tre asrkazheelø køben, tru mas werus asr tøgarmena larrø chisheløbe Jacobwein købig køn. ⁴³ Incha Jacobpe larrø puaig misrig køn, ubisha sötømera lata, karuig mendig melab møguelø lata, ishumburmera lata, camellosmera lata, burrusmera lata purø nørrø tøgaiikke

31

¹ Jacobpe Labanwei nusrkalø øyeeg chib amønaigwan wam mørøbig køn: “Jacobpe namui møskaweiwan kerriguba nø tøgamisrøb kebya, truitøga mømibe larrø puaig misrin køn” chib kui. ² Inchagucha Jacob Labanwei maløwan ashene, maløbe ke mindiitø uñibig køn, merrabwan lataig kømøtøgue. ³ Inchene Jehovahé Jacobwane trenchiptinchibig køn: —Merrabsrø ñui kølli misamerai pirausrømay katø inrrø cha. Ñui nammisaamera waraisrømay, nabe ñiba pasramønrrun— cha.

⁴ Inchen Jacobpe Raquelwanba, Leanba wamabig køn, tru nø ubishameran ashib tsuisrømay amrrunrrai. ⁵ Inchabe nømune trenchibig køn:

—Ñui møskaimbe nan merrabwan lataig kømøtø, maløbe ke mindindø, mindindø uni ashar cha. Inchendø nai møskawei Tiusbe naba pasraig køn chibig køn. ⁶ Ñimbe ashibelø køn cha, nabe ñimui møskawan na maya chish kuimbura chish kuitøga nabe mara tranøb megaig køn cha.

⁷ Inchen køben ñui møskaimbe, treeg martrab chib treeg martrab chib marmuig køn cha nai pagarwan ke pa tratrø piejes yunømarøb. Inchen køben Tiusbe na chi tøgaguigwan Laban kaig marmønrrai nan sötø pasraig køn cha. ⁸ Nøbe, “Ñui pagarbe tsurø ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata mayamba tsurø ureezheelø llubelø køn cha. Inchen: “Ñui pagarbe sindaba ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata truiløgucha mayamba sindaba ureezheelø llubelø køn cha. ⁹ Øyamay Tiusbe ñimui møskawei ubishameran lata cabrameran lata nørrø kerrawa, nan tranig køn cha.

¹⁰ Indiibe kan pijibe ubishamera lata cabramera lata wambiimisra põnrrøben, nan piappe, treeg piatan cha: tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe sindabar køben, tsureelø køben kagømønrraindø tsurøzheelø køben treelø købashib.

¹¹ Inchen tru piabyube Tiuswei ángelbe nane trenchitan cha: “Jacob” cha. Inchen nabe trendainatan cha: “Nabe yu war” cha. ¹² Inchen nøbe nane trenchitan cha: “Ñiguen tab ash cha, tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe, sindabar køben tsureelø køben, kagømønrraindø tsurøzheelø køben, treelø køn cha. Nabe ashibig kur cha, Labanbe ñune maitø marøb arrigwan. ¹³ Nabe ñi tru srugwan aceite itølusha katø ñi ñuinetø øyeeg martrab cha kørømisrinug tru Betelsrø kenamisrøb Tius kur cha. Møimbe kurra, i piraugurrimbe webya, ñi kal-lain pirausrømay katø inrrø” cha, nane trenchitan— cha.

¹⁴ Inchene Raquelba, Leababe trencha løtabelø køn:

—Nambe yandø namui møskaweinuube chi ketig utamibe chiga ker cha. ¹⁵ ¿Pøš, namune ka mendailø kui lataig indig kømuitarru? cha. ¿Namune nøbe yana, truburø mara tranøb megaigwane nø chishtø maig kømuitarru? cha. ¹⁶ Inchawei nø purø nørø tøgaguilan Tius namui møskawan kerrawa ñun traniiløbe, kerriguba namuimba, namui nusrkalaimba kuig købene, møimbeTius nø maig mar taigwane ñibe kerrigu treeg mar— chibelø køn.

Jacob Padan-Aramsrømay Ib

¹⁷ Inchen Jacobpe tamarøb menda, nui nusrkalanba, nui sralanba camellosmerayu itøguanøšra, ¹⁸ nui ushameran kerrigu merranøbig køn, katø tru nø Padan Aramsrø chigurrimbunø tøgamisriilanbañau. Incha Canaán pirausrømay ibig køn, katøle nui møskai Isaac tsui pirausrømay.

¹⁹ Inchen tru Labanbe nørøsrø ubisha isig partrab yaig mugaabenbatø Raquelbe tru yau yau tøgagui tiusmeran søra wesrain købig køn. ²⁰ Øyamay Jacobpe tru Laban arameowane tru webya yamigwane chigucha mørø waminchimøtø, nilø purø may welula ibig køn. ²¹ Incha Jacobpe nø kerrigu chi tøgaguilan srua, ashmøwatø welula ya, Eufrates nu piyu chab larrayabe, trugurrimbe Galaad tun ureemeragøba pirømerawansrø inrrab ibig køn.

²² Indiibe pøn kwalømyube Labanwane eshkaptinchibelø køn: “Jacobpe welula, yain køn” cha. ²³ Indig Labanbe nui nammisaameran lincha pera, Jacobwan wetøgønrrab pasreb mendabig køn. Indigbe tratrø y pa kwaløm puraiben tru Gaalad pirau tunmerasrø chab wetøgøb ibig køn.

²⁴ Inchen tru yem tru Laban arameowane Tiusbe kan piabyu kenamisra, trenchibig køn: “Isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø.”

²⁵ Indig Labanbe Galaad tunmerasrø wetøgøbig køn, tru Jacob nui yaeløba kørømisriisrø. Incha Labangucha trusrøndøwei nui nam misaameraba kørømisrabe,

²⁶ Jacobwane trenchibig køn:

—¿Chi mara pasrøgu? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeg may kebenøsrkøgu? cha. Kan ñigui nai nimbasrmerane kwayabyu kemøri ishumburmeran kui lataig srua yaitan cha.

²⁷ ¿Chindimbarre nane øyeeg kebenøsrkøb, trubatø nilø welula igu? cha. Nane chigucha eshkamøtøbe. Nan eshkaig kuimbeh, tab amrrigay cha, kantab, palø ichib, arpa kønab kasraatø ñimun treeg ungua cha ørøbsrubraig kuinrrun cha. ²⁸ Ñibe nai awelu ureemeran nai nimbasrmeran ungua cha muchanrrainguengaig maritan cha. Ñibe møimbe ni kan chuguinguen mørmíg lataig marin køn cha. ²⁹ Pøš nabe ñun chi marøg køben maramigwan tøgá pasrar cha. Inchendø ñui møskawei Tiusbe mira yem øyah chitan cha: “Jacobwane isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø”.

³⁰ Ñui møskawei yauwan truba isub pesrøgøben inrrab yabe, trube, ¿nai tiusmerane chinchab nila sruaigu?— chibig køn.

³¹ Inchene Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—Kaguen nane kørig kuig køn cha, inchipa ñi ñui nimbasrmeran nan namiimay kebya kerraptinchaitamab. ³² Pøš tru ñui tiusmeran møig køben yu tøgá wabiibe

kwanrrain chibig kòn. Nai yauelø testigos kònrrai cha nai chi tøgaguigu, chitø ñuyelø kõtashchab ñiashib lau,— chibig kòn.

Inchendø Jacobpe Raquel nemøra srua arritamappe chiguen isumuig kòn.

³³ Inchen Labanbe Jacobwei carpa yasrø kebya, trugurrimbe Leain carpa yasrø, katø tru pailø karui mørøb melab ishumburmeraisrø lab kebya, kalawa, tru Leai carpayugurri webarruabe, yandø Raquel waisrø lab kebig kòn. ³⁴ Inchen Raquelbe tru tiusmeran nemøra kan camelloi tsølig umbu warøppa, trubala wamisrøppa wabig kòn. Inchen Labanbe tru carpa yau kerriguh lawa, kalaben, ³⁵ Raquelbe møskawane trenchibig kòn:

—Nai møskai, na ñui merrab kurrømubene, ñi nan namømørrunrrig cha, kaguen nabe chillig misraig war cha. Inchen Labanbe tru taska marig tiusmeran wetørranrrab kaima lab uñen, ³⁶ Jacobpe truba nama, øyeeg chib namab mendabig kòn:

—¿Nabe ñune chi kalø marta? cha. ¿Naimbe chi kalø mari pasra? cha, ñi nan ke chinchimmørø inchib nan wendautø pasra attraimbe. ³⁷ Ñibe nai chi købeløyu chishtø lawa, ¿ñui yau pønrrabelan chi wetørragu? cha. Inchawei ñi chi wetørrawabe, yu nai yauelai merrappa, ñui yauelai merrappa pønsrø chibig kòn, nam pailainug møig søl pasrai kui nøm ashchai.

³⁸ Na møi ya pib tratrø pilamera na ñuyasig marøb megaben, mana ñui ubishamera, ñui cabramera lutø llumuig kòn cha. Katø nabe ni managuen ñui ubisha sètømerayugurri carnero kandøguen ma kømøwein kur cha. ³⁹ Nabe managuen kan kaambu namig usha kwabasiilanguen ñune srua arrumíig kur cha. Treeg kømøtø, truburøbe naguen ñun pagaramig købig kòn cha. Kan trutø kønrrab kuindø ¿kwaløm niligwan lata, yem niligwan lata ñibe nan, nan ulø payibig kømøtirru? cha. ⁴⁰ Kwalømbe nabe pachig købiitø kwamdiig kui megab, yemmerawane kørrag købiitø kwamdø kui megainaben, kiguen pumíig kòn cha. ⁴¹ Pilamera pib tratrøh nabe ñui yau megaig kòn cha. Ñui pa nimbasrmeran nan tranamweimbe pilamera pa tratrø y pib pilaba mara tranøb megaig kòn cha. Inchen tratrø y kanbabe ñui ushameraimburø megaig købig kòn cha. Inchen nan pagaramigwane katø, katø peemayh, peemayh ñibe yunømarøbig kòn cha, pa tratrø piejes yunømarig kòn cha. ⁴² Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaac truba korig tøga pasrai Tius naba pasrømuig kuimbeh isa kømøtø, ñibe nane chigucha chigaig inrrai ørøbsruig kuitan cha. Inchen ñi nan yeeg kaig inchen isui megaig købigwanba, na mandø mara tranøb megaiwan købigwanba, Tiusbe trunun ashib wawa, ñune mira yem øyeebe kalø marmøta chib mur wamindiinrrun— cha.

Jacob Labanba Øyamay Kønrrain Cha Kørrømarig

⁴³ Inchen Labanbe Jacobwan trenchibig kòn:

—I ishumburmerabe nai nimbasrmera køben, nøm tøgaguig ureemerabe nai awelumera køben, ubishamerabe nai ubishamera køben, cabramerabe, nain cabramera køben chigurrimbunø yu kena købiibe nayelø kòn cha. Treeg kuindøgucha nabe nai nimbasrmeranba, katø nøm tøgagui nusrkalanbabe nabe katøle nayelø kønrraimbe yandø chi maramgaig kòtan chibig kòn. ⁴⁴ Incha mømibe amø chibig kòn, naba ñiba øyamay kønrrai mara kørrømartrab cha. Tru treeg mariibe nainuuba, ñuinuuba øyah kørrømarigwan isunanøb pasrønrrain— cha.

⁴⁵ Inchabe Jacobpe kan nu srugwan malsra, ølneb kusrua pasrabe, ⁴⁶ tru nui yau misaamerane trenchibig kòn:

—Sruumera tulisay— cha.

Inchen truiløbe sruumera tulisha, tun pasrabe, tru tun pasrim puluh kanbalatø purramisra mabelø kòn. ⁴⁷ Inchen Labanbe truyu nuin triimaybe ‘Jegar Sahaduta’ cha wamøbene, Jacobpe nui triimaybe ‘Galaad’ cha wamig kòn. ⁴⁸ Inchene Labanbe trenchibig kòn:

—I srug tun pasriibe mõi naimba, ñuimba treeg kørromisrigwan eshkab pasrønrrabig kørromisran— cha. Inchagurri truyube Galaad taig købig køn. ⁴⁹ Incha katø Mizpagucha taig købig køn, kaguen Labanbe trendaig købig køn:

—Nam ñiba kanikkurri, kanikkurri yandø katøbe asiyamig nebumuben, nam maig inchibelø køtashchab Jehová nø ashib pasrønrrain cha. ⁵⁰ Inchippa nai nimbasrmeran ñi kaig inchib, maig købash inchib, kabe nai nimbasrmera kømnetø ñi katøgan ishumburmeran pera arrin kui inchen, namune mu katøgan ashib pasrømuingucha, ñuimba, naimba øyah marig køn chib, Tius nø eshkab pasrønrrun— chibig køn.

⁵¹ Incha katøgucha Labanbe Jacobwan trenchibig køn:

—Ash cha, i tru srug tun pasrigwanba, katø tru srug ølneb pasrigwanba, na tru naimba, ñuimba tøbøtag pasrigwan. ⁵² Iig tru srug tunbasriiba, srugwan ølneb kusrua pasriibabe øyah marig køn chib isunanøb pønrrønrrabelø køn cha, nagurri ñuimay purøbunamig kømønwei, katø ñigurri naimay purøbunamig kømøwei kønrrai. ⁵³ Inchen ñui awelu Abrahamwei Tiusba, katø ñui awelu Nacorwei Tiusba maig maramigwan namun nø asha martrain— chibig køn.

Inchen Jacobpe tru nui møskai Isaac kørig tøga pasraig Tiuswei merrab: “iKatø! marmø kømø, nabe treeg maramønrrun” chibig køn. ⁵⁴ Incha Jacobpe tru tunbalasrø Tiuswan keta, tranrrai ushamera kweecha, tru nui yau misaameran mamiimeraba manrrab amrrunrrai wamabig køn. Inchen truyu mayeeløba ma, tru tunyu kibelø køn.

⁵⁵ Incha katø løtsø Labanbe kia kurra, nui awelu ureemeran, nui nimbasrmeran muchawa, trugurrimbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay cha. Yandø nui pirausrømay katøle inrrab ibig køn.

32

Jacob Esaúwan Katønrrab Inrrab Tamørøb

¹ Inchen Jacobpe nui yamigwan legucha iben, nune Tiuswei kan angelesmera katønrrab werruben, ² Jacobpe truilan ashabe, trenchibig køn: “Yube Tius nui angeles sötømeraba kørromisra pasrainug køn” cha. Incha treekkurri truyube Mahanaim cha wamabig køn. ³ Incha Jacobpe tru Edom pirau tru Seirsrømay wan sruar merrab amrrai ørøbig køn, Esaúwan katønrrabelø tru nabe punrrab arrumønrrun cha, nui nuneg eshkanrrabelø.

⁴ Incha øyeeg chinrrai karua ørøbig køn:

—“Ñi nai mayur nuneg Esaúwan Jacob na ñi maig chiben megabiibe, trendan cha: ‘Nabe mõi øyangatig Labanba kørromisra tsua, ⁵ mømibe waaramera køben, burrumera køben, ubishamera køben, cabramera køben, karuig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, tøgag kur’ tan chinrrai. Pøs ñi nai mayur nunewan nabe ñun øyeeg eshkawa ørar cha, ñi nan truba tabig utig pasramig kønrrai.”—

⁶ Inchen tru wam srua ambubeløbe Jacobweimay katøle amrrua, trenchibelø køn:

—Ñui nuneg Esaú waisrø ashchab amber cha. Nøgucha ñun katønrrab arrun cha, møguelø cuatrocientos lincha peraig.—

⁷ Inchen Jacob øyeeg taigwan mørabe, truba kørig kui inchib, truba isuin kørromisra, nøbe tru nui misag lincha perayailan pa sötø pirishibig køn, tru ubishameran, cabramera køben, waarameran, camellomeran chigucha. ⁸ Pøs nøbe treeg isubig køn: “Inchippa Esaú kan sötøwan kwayanrrab megambuingucha, katøgan sötøbe lulrrain” cha.

⁹ Incha Jacobpe Tiuswan trenchib miabig køn:

—Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaacwei Tius: “Tru nai pirausrømay, nai yau misaameraisrømay katøle nan inrrø cha. Ñune truba truba tøgag misrøb inrrai maramønrrun” cha, ñi nan trendaig kuig køn cha. ¹⁰ Na ñi karuigwan marøb megabiibe ñi larrø tab indigwanba, ñi trendø treeg tabig køppe treeg mariilanba na truigwan utab pasramibe nabe trengatig truburab kømuinatan cha. Pøs, nabe i Jordan

nu piyu larreb urasbe i pøtønain tsiizhiitø srua pasraig køben, trune møimbe nuingui, nuingui pa sètø tarømara pasramig tøgä pasrar cha. ¹¹ Nai nuneg Esaúwei taskugurri chi kømønrrai marøbsrumuguh cha. Nane kørig køtan cha, inchippa nanba, usralmeranba, ureemeranba kweecha petønrraitamab. ¹² Ñitøwei nane trendaig køn cha: “Nane maya nuguen tabig nebuig kønrrai mara, nainukkurri amrrub misaamerabe purø nørrø køptø, mar menda kan pisrum lataig kønrrun cha, mundamguengaikke.”—

¹³ Incha tru yembe Jacobpe truyu kia, nø truyu chi tøgaguigwan nui nuneg Esaúwan ketamig lawa wesrabig køn. ¹⁴ Cabramera doscientas, pib tratrø turmøg cabramera, ubishamera doscientas, turmøg ubishamera pib tratrø, ¹⁵ Camellamera ureg perar-cheelø treinta, waaramera cuarenta, toro-ureamera pa tratrø, asnamera pib tratrø, pa tratrø burrusmera. ¹⁶ Incha tru nui karuig mendig melabelai tasku tru ushameran nuingui kan sètø, kan sètø pønsra, tru nui mendig melabelane trenchibig køn:

—Nai merrab ambay cha. Incha tru tarømarig sètømerane kanguetøtø kømøtø, yabsrø, yabsrø merranrrigay— cha.

¹⁷ Incha Jacobpe tru ke srøsrø merrana ibigwane trencha karua ørøbig køn:

—Nai nuneg Esaú ñun kata: “¿Ñibe muinukkurriig kugu chib, chumay inrrab arrugu? chib. ¿Ñi merrana yaig ushamerabe muielø kø?” chib payene, ¹⁸ ñibe øyah chib lètønrrig cha: “Ñun ketamig ñi nai ashib karubig ñi Esaúwein køn cha, ilane ñi maig chiben marøb megabig, tru Jacob, keta trana øran cha, nui ushamerayugurri. Inchagucha nøbe namui wendau arrun” chinrrig— chibig køn.

¹⁹ Incha tru srøsrøigwei wendau ibigwan lata, pøn kønrrabyu ibigwan lata, tru wendau ambubelan møilandøgucha treetø, treetø chinrrai karua pasrig køn. Esaúwan katabe, øyeetøh chinrrigay cha. ²⁰ Incha katø trenchinrrigay cha: “Ñui karuig megabig Jacobpe namui wendau arrun” cha. Kaguen Jacobpe treeg isubig køn: “Tru na keta trana øriilanmerrig nun pungaruabe, tru nø namig kørrømisrig købig yandø kuchi tammisren, trugurrimbe nui maløwan asamønrrun’ cha. ²¹ Inchen tru keta tranameløbe merrab chab amben, Jacobpe tru nui misaameraba, nui ushamerabañau kørrømisra tsuinug kinrrab kørrømisrøbig køn.

Jacob Angelba Melambub Kemøriyab

²² Incha tru yemdøwei Jacobpe kurra, nui pagatø sralanba, nui pagatø linchatø melab ishumburmeranba, pa tratrø y kan tru nui nusrkalanba, Jaboc taig nu piyu larraambubelø køn. ²³ Incha yandø truilan chab larrøørabe, katø chine købigwan kerrigu larrøørøbig køn. ²⁴ Incha Jacobpe tru misaameraba, nui ushameraba kørrømisra tsuinug nøtø kørrømisra, kan møøba tør-rramnegatig kwayab tranrriyabelø køn. ²⁵ Inchen tru møøbe Jacobwane chinchaguen kullaaranamgaig kui ashabe, srøptsim merrarrab srølwän kebachen safabig køn, tru kemøriyab tranrriyabyu. ²⁶ Inchen tru møøbe trenchibig køn:

—Yandø chab tør-rrab køn cha. ¡Elatcha!— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nan maya nuguen tabig nebunrrabigwan tranmubene, nabe lelachimumønrrun— cha.

²⁷ Inchene tru møøbe:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha payen,

Nøbe:

—Jacob munchi kur— chibig køn.

²⁸ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Ñibe yandø Jacob cha wamig kønrrabig kømøtø, Israel cha wamig kønrrabig køn cha. Kaguende ñibe Tijsba, møgueløba truba melambuyab tranrriyaigu, ñibe kullaaramøn— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trencha payibig køn:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha.

Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¿Nai munchiwane nane chinchab paygu?— cha.

Inchen tru møøbe truyutøwei tru mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan nune tranøbig køn.

³⁰ Incha Jacobpe truyube Peniel cha wamabig køn; kaguen nøbe trendaig køn: “Nabe Tiuswan malaugue ashendø, katøgucha ka øsig pasrainatan” cha. ³¹ Inchen Jacob Penielsrøngurri puraiben, pørrbe neeshib arrubig køn. Inchen nui pøytañig safaig pusrk-waben, Jacobpe kebeñiptø, kebeñib arrubig køn. ³² Incha treekkurri Israelweinukkurri amrrub misaamerabe møingatic tru ushamerayu pøytañig kemørøb srølwane mameelø køn, kaguen Jacobwane tru srølyu kebatig kuig kua.

33

Jacobpa Esaúba Katøle Chi Kømui Lataig Tab Kørrømisrøb

¹ Møimbe Jacob kurraashene, Esaúbe arruptinchibig køn, tru cuatrocientos møguelan pera. Inchen Jacobpe nui ureezheelan kanelane Leai merrab, kanelane Raquelwei merrab, kanelane pagatø nui tru karuig mendig melab ishumburmerai merrab øyamay pirisha merranøbig køn. ² Incha tru nui pagatø karub tøgagui ishumburmeran tru nømui ureemeran ke merrabsrø pønsra, tru wendaube Lean tru nui ureemeranba, tru wendaube Raquelwan tru nui Joséwanba pønsrøbig køn. ³ Incha Jacobpe kerrigu mayeelai merrabsrø puraya, pirausrøngatic tratrø y pagatøgatic utsøbasrøbig køn, nuneg waisrø pumnegatic. ⁴ Trune Esaúbe nunewan katønrrab luløb ya, naashiburab ira, muchabig køn. Incha pailøba kishibelø køn. ⁵ Incha møimbe Esaú kurraashabe ishumburmeranba, ureezheelanba ashabe, trenchibig køn:

—Iilø ñiba pønrrabeløbe ¿mumeragøh?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Na, ñi maig chiben marøb megabigwan, iiløbe Tius nan trani ureezheelø køn— cha.

⁶ Inchen tru pagatø karuig melab ishumburmera nømui ureezheeløba amrrua, utsøbasrøbelø køn. ⁷ Trugurrimbe Lea nui ureezheeløba utsøbasren, tru wendaube Raquel nui Joséba arrua, utsøbasrøbig køn. ⁸ Inchen Esaúbe trencha payibig køn:

—¿Tru na katab arrigu øyeeg nørrø sötø, merrana amrruiløtøgabe nan chi chinrrab treenchigu?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nane kan chigucha inchimø, ñuin kabyu tab kui asig kønrrab øyeeg marar— cha.

⁹ Inchene Esaúbe trenchibig køn:

—Nai nuneg, nabe tsabøtø tøgag kur cha. Ñuimbe ñuin kønrrain— cha.

¹⁰ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tab kui asig kuinabene, tiusmanda na kettrab srua arrigwan utørra chibig køn. Na ñui maløwan asiibe Tiuswan asi lataig køtan cha. Ñibe nane kan yangucha tabig utøtan cha. ¹¹ Na ñun ketamig srua arrigwan ka utørra cha. Tiusbe nane øyeeg nørrø tøgag kønrrai maren, nabe menrrazhikken tøgagur— cha.

Incha Jacobpe utønrrai truba inchen, Esaúbe tru ketiilan ka utabig køn. ¹² Incha Esaúbe trenchibig køn:

—Ambamigwan amun cha. Trube, naba lincha amun— cha.

¹³ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nuneg, ñibe asiinrrabguen cha, nai ureemerabe kullaguelø srø køn cha. Katø ubishamera køben, waaramera køben, ureezheelø perartø køn cha. Na menrra trømbøbig malla merranene, nai ubishamerabe kan kwalømyutø kerriguba chab kwanrrun cha.

¹⁴ Ñi, nai ashib karubiibe, ñi karuigwan marøb megabigwei merrabmisra ka ashirrun-rraguh cha. Nabe nai ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, mer-raniilø maig amben, nabe tsøndatø treeg arrumønrrun cha. Katø ureezheeløgucha nøm maig ambub meløben, tsøndatø treetø arrumønrrun cha, Seirsø ñun wetøgamsrøngatig.—

¹⁵ Inchen Esaúbe trenchibig køn:

—Trube, treeg ka amrrab cha. Inchendø tru naba lincha amrrub møguelan møilan køsrøn ñiba lincha amrrunrrai kørrømartrab— chibig køn.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Truburappe chi isumøta cha. Ñuin kabyu na tab kui asig kuinaig købene, truig mas purø nuig køtan— cha.

¹⁶ Incha tru kwaløm Esaúbe Seirsømay inrrab ibig køn. ¹⁷ Inchen Jacobpe Sucotsømay ya, trusrømbe nuyasig kan ya marøb, nui ushamerai ranchu-ureemera marøb inchibig køn. Incha treekkurri trusrømbe Sucot cha wamig kuig køn.

¹⁸ Jacobpe Padan-Aramsøngurri chigucha kømø, katø tab ka pubig køn, Canaán pirau Siquén ciudadasø. Incha tru ciuda pinrøguesø kørrømisra warøwa, ¹⁹ kan tul penabig køn, tru Hamorwei nusrkalan. Incha trube Siquénwei møskawan, tsantsøn andøga mari monedamera sulu cien pagaraig køn. Incha truyu nui carpa yawan lasrua tsumisra, ²⁰ truyube kan altar mara, truigwane El Elohe Israel cha wamig køn.

34

Dinan Kan Møg Kemøra, Kaig Marøb

¹ Jacob Leaba kan nimbasr Dina taig tøgaguibe tru pirau ishumburmeran ashib pub inrrab webya ibig køn. ² Inchen tru heveo truyu ashib karubig Hamorwei nusrkai Siquém ashabe, Dinane kemøra, kaig mara mindisha kørrømarøbig køn. ³ Incha nøbe Dinan purø chull ashiptø, tabzhib waminchibig køn, Dina undaaraig kønrrab. ⁴ Incha Siquémbe nui møskai Hamorwan trenchibig køn:

—I srusran nai srain kønrrai møskaløba waminchay— cha.

⁵ Inchen Jacobpe tru nui nimbasr Dinan Siquémbe kemøra, kaig mara mindisha kørrømarin kui wammørøbig køn. Inchen nui nusrkaløbe tru purugubeløba trausrø ushamera ashib warøben, tru nusrkalø katøle pumne chigucha waminchimíig køn.

⁶ Incha pumøwatø, tru Siquémwei møskai Hamorbe nui nusrkai pa misrtrab isuigwan Jacobpa waminchab arrubig køn.

⁷ Inchen tru Jacobwei nusrkaløbe traugurri chab pua, tru treeg purayaigwan wammørabe, karre øyeeg maritamab isub, larrø namig kuig mørøbelø køn, kaguende Siquénbe Israelwei yau misagwan purø trømbøig mara pasren tru Jacobwei nimbsrwan kemøra, øyeeg mindishib. Pøs øyeebe ni managuen maramig kømíigwan.

⁸ Inchen Hamorbe tru møskawanba nusrkalanba trenchib waminchib køn:

—Nai nusrkai Siquémbe ñui nimbasrwan purø chull asan cha, ishug-unø nøba kashar-ranrrai treegwan isubsumøgue chinrrab inchar cha. ⁹ Yau misamera misrkun chibig køn, ñimbe namui nimbasrmeran sralø maren, namuieløbe ñimui nimbasrmeran sralø martrain cha. ¹⁰ Trumaybe ñimbe namui utu warøben, yu nam waraig pirøbe ñim chu warag køben waramig pasrønrrun cha. Ñimbe truyu warab, penab, yanøb, katø pirømera penab inchigay— cha.

¹¹ Inchen Siquémbe nuimburappe tru Dinai møskawanba, nuchalanba trenchibig køn:

—Na ñimuin kabyu tab asønainabene, ñim maig miabendø, nabe tranamønrrun cha.

¹² Tru srusran srain kønrrai tranamwei maya nu kuindøgucha, ñim maya miamigwan eshkaab, maya ketig tranamelan eshkaab inchar chibig køn. Inchendø tru srusrane naba ka kasharabashchunrrigay— cha.

¹³ Inchen Jacobwei nusrkaløbe tru mōskai Hamorwanba Siquémwanba purø may kegørrøsrkønrabb isua lōtabelø køn, kaguen nōmui nuchag Dinan kaig kui lataig purø trømbøig marøb mindisha kōrrømarikkurri. ¹⁴ Incha nōmbe trenchibelø køn:

—Nambe namui nuchawane kan mōg circuncidamígwane tranrrab kaimamønrrun cha. Kaguen namuiwan purø trømbøig mindishib kōrig marinab pønrramig køn cha. ¹⁵ Pøs, nambe treeg punrrai martrab cha ñim øyamay martrab kōrrømisrene, ñimui utu maya mōgueløba circuncidawabe kønrrun cha, nam latailøwein kønrrab. ¹⁶ Trumaybe si namui nimbasrmerabe ñimba kasharab, ñimui nimbasrmerabe namba kasharab, nambe ñimui utu warab, kan sōtø misaameratø kønrrab cha. ¹⁷ Inchen tru circuncidamigwan ‘ka’ taingatiibe nambe namui nuchawane perøb, yu ñimui piraugurri ambuptindamønrrun— cha.

¹⁸ Inchene Hamorwanba Siquémwanba tru øyeeg margun taigwane truba tabig mōrørai inchibelø køn. ¹⁹ Inchen tru matsinube mallatø circuncidabig køn, kaguen nōbe Jacobwei nimbasrwanne purø chull asha kuig kua. Inchagucha Siquembe nui yaube mas nuig kuig asig mōg købig køn. ²⁰ Incha Hamorba Siquémba nōmui ciudayu kebambi yaskabumay amba, truyu warab misaameran trenchibelø køn:

²¹ —Tru mōgueløbe kwa tammayelø køn cha, nōmbe yu namuim pirau warønrrab amrrua warab, namuin pirau penab, yanøb inchib kønrrain cha, kaguen pirømerabe nōm kōrrømisra waramig tsabøtø lendø køn cha. Nambe nōmui nimbasrmeran sralø maren, nōmbe namui nimbasrmeran sralø martrun cha. ²² Inchendø namui utu nōm kōrrømisra, kan misag sōtøtø misra waramibe nam øyamay kønrrab købendøwein kønrrun cha, namui utu mōgueløbe mayeeløba circuncidawar kønrrai, nōm mailø køben, nam treeløtøweingue. ²³ Inchawei nōm maig tailan ka lōtøgun chibig køn, nōm namui utu warønrrab kōrrømisrtrain cha, kaguende nōm chi tōgaguiløba, nōmui ushamerababe, namuin kønrrun— cha.

²⁴ Inchen tru chi maramigwan nōm ashibelø maya mōguelø tru ciudayu kebambi yaskabu tuluntsunabeløbe tru Hamorba, tru nusrkai Siquémba treegwan martrab pønrramisrøbelø køn. Incha tru maya mōgueløbe circuncidailø kōrrømisrig køn.

²⁵ Indiibe pøn kwalømyu tru circuncidailøbe pusrkwailø purrøbenh, Jacobwei pagatø nusrkalø tru Dinai nuchaløbe Simeónba, Levíba nōmbe espadan srua ambubelø køn, tru ciudayumay, truiløbe ni chigucha chi isumø køben, maya mōguelan chishtø kweecha petabelø køn. ²⁶ Incha Hamorwanba nui nusrkai Siquémwanba espadatøga kweecha peta, Dinane Siquémwei yaugurri wesrawa, pera ambubelø køn. ²⁷ Incha tru Jacobwei katøgan nusrkaløbe amrrua, kwabelaim palawan itøbunab puraamba, ciudayu kegørra chi købigwan chishtø wesrabelø køn, tru nui nuchawan øyeeg trømbøig mara mindisha kōrrømarigwan trunun ulø payib. ²⁸ Incha ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, burruimeran køben, srua ambubelø køn, ciudayuigwan lata, wambigwan chi købigwan lata. ²⁹ Incha yaambumerayu chi købelane chishtø wesrawa, katø chigurrimbunø chi tōgaguilan køben, mōg-uregwan køben, ishumburmeran køben merrarrawa, srua ambubelø køn.

³⁰ Inchen Jacobpe Simeónwanba, Levíwanba trenchibig køn:

—Ñimbe nane purø nuigu mumayguen kōmíig meganrrai martan cha, cananeomeraba, ferezeomeraba i pirau misaamera namun larrø tsalø asiilø pønrramig kønrrai ñimbe treeg marøb. Nabe ya mamdø mōguelø tōgagøben, nōmbe kanbalatø lincha, namune kwayanrrab melambua, nanba nai yau misaameranba pinisha petønrrautan— cha.

³¹ Inchene nōmbe trencha lōtabelø køn:

—¿Nø isuppe, kabe namui nuchawane trømbøig martrab nui asrwan anwei yanøb ishug kui lataig mara kutchain kuitarru?— cha.

35

Tius Jacobwan Betelsrø Maya Nuguen Tabig Nebuig Kønrrai Marøb

¹ Tiusbe Jacobwane trenchibig køn:

—Kurrab, Betelsrø tsunrrab inrrø cha. Trusrømbe, tru ñui nuneg Esaúwan ñi trubab arruben kenamisrøb Tiuswan kan altar kusrunrrig— cha.

² Inchen Jacobpe tru nui yaambuelanba, nun lincha amrrubelanba trenchibig køn:

—Tru katøgan peg tiusmera ñim tøgaguilan ñimbe chishtø webetab, ñimui kalø mariilan chish misrøb, ñimui kewaguilan yunømarøb inday cha. ³ Betelsrømay amun cha, tru nan chine kaig nebuinab arrubengurri purugub Tiusweyasig trusrø kan altar kusrunrrab cha, tru na chu unindøgucha nan lincha pasrabigwan.—

⁴ Inchen nømbe tru taska marig peg tiusmera nøm tøgaguilan kerriguba Jacobwan tranøbelø køn, katø kaluyu kandunga melsraguilan chigucha. Inchen Jacobpe kan encina tusr keta truilan sørabig køn, tru Siquém pulu. ⁵ Inchen nøm truyugurri webamba ambene, tru puluwan warab misaamerabe mayeeløba purø trømbøig kørig kui inchai Tiusbe treeg marøbig køn. Inchagurri Jacobwei misaamerane nømbe chi kaig martrab inchimeelø køn.

⁶ Incha Jacobpe maya misaameraba Luz cha wamiisrø pubig køn, tru Betelsrø Canaán pirau. ⁷ Incha nøbe trusrø kan altar kusrua, El Betel cha wamig køn truyube, kaguende Tius trusrø kenamisrig kuig kua, tru nui nunewan trubab welula ib uras.

⁸ Inchen katø truyuh kwaig købig køn, Debora tru Rebeca lamíig køben asam purugubig købig. Truigwane kan encina tusr katsiizhigu sørig køn, Betel pulu. Incha Jacobpe truyube Elon Bacut cha wamig køn.

⁹ Incha Jacob Padan Aramsrøngurri katøle arrubene, Tiusbe nune katøle kenamisra, maya nuguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrøbig køn. ¹⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn:

—Ñibe Jacob munchi køn cha. Inchendø mømbe Jacob cha wamig kømøtø, ñui munchibe Israel cha wamig kønrrabig køn— cha. Incha Israel cha wamig køn.

¹¹ Incha katø Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe tru Maramburab Marøb Tius kur cha. Misag purø nørrø karrab, larrø nørrø larrøbichig cha. Ñuinug kan larrø nu misag sötømera kal-lawa, ñuinukkurri misag larrø nørrø sötømerabatø kurrab amrrunrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaamerayugurrimbe reymera kurrønrrun cha. ¹² Incha Abrahamwanba, Isaacwanba tranin pirøwane ñun tranamønrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaameran tranamønrrun— chibig køn. ¹³ Incha Tiusbe nuimbulugurri ibig køn, tru nøba waminchib pasrainukkurri.

¹⁴ Inchen Jacobpe kan srug nemøra, ølneb pasrøbig køn, Tius tru nun wamindinug. Incha trubalabe pi lusha, aceitetøga itølushibig køn Tiuswan keta tranøb. ¹⁵ Incha Tius tru nun wamindinuube Betel cha wamabig køn.

Raquel Kwaig

¹⁶ Incha Betelgurri amba, katøgucha Efratasrø pumibe yab paløben, mømbe Raquelbe unøzhigwan ke tammisrtrab kaimabsrua tammisrig køn. ¹⁷ Inchen ke purø lastimazhig pusrkwai inchib megaben, tru patsø kørøøøøbiibe trenchibig køn:

—Chi kørig isumøta cha, ñibe katø møg-unøzhig tøgagønrrab køn— cha.

¹⁸ Inchen nøbe yandø ke kwanrrab inchib ke srabe israb megawa, unøzhigwane Ben-Oni cha wamabig køn. Inchendø møskai Jacobpe Benjamin munchi pasrig køn. ¹⁹ Incha Raquelbe øyeeg kwamig nebuig kwaben, Efratamay amrrab ambi maysrø sørig køn, tru Belén. ²⁰ Tru kwabigwan sørimbalabe kan srug nemøra ølneb pasrig køn. Incha tru treeg tamara kusrua pasrig købiibe tru Raquelwan sørig købig kui ashchai pasran møingatig.

²¹ Incha Israelbe tru nø yamigwane ibig ya, Migdal Edargurri mas yab yaisrø nui carpa yawan lasrua kørrømisrøbig køn. ²² Indiibe Israelbe tru pirausrø kørrømisra tsubene, Rubénbe ya, Bilhaba kiain købig køn, tru nui møskawan lincha tsub ishuuba. Inchen Israelbe øyeeq marigwan wammørøbig køn.

Jacobwei Nusrkalo

Israelwei nusrkalo be pa trattrø y par købig køn.

²³ Leai nusrkalo be iilø køn: Jacobwei mayur nusrkai Ruben, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquelwei nusrkalo be: Joséba, Benjaminba.

²⁵ Inchen Raquelwei tru karuig mendig megabig Bilhai nusrkalo be iilø køn: Danba, Neftaliba.

²⁶ Inchen Leai tru karuig mendig megabig Zilpai nusrkalo be: Gadba, Azerba. Iilø køn tru Jacobwei nusrkalo Padan Aramsrø kal-lawar.

Isaac Kwaig

²⁷ Incha Jacobpe Isaac nui møskawei yausrømay ibig køn, Mamre taisrømay Kiriát Arba pulusrø, tru Hebrón cha wamiisrømay, Abrahamba, Isaacba tsuig købiisrømay. ²⁸ Isaacbe tru nø kwab uras pilamera ciento ochenta tøgag købig køn. ²⁹ Inchen Isaacbe yandø larrø kølliizhig, larrø yana øsig tsua, yandø nui isrøbig luchen, nui nusrkalo Esaúba Jacobpa misra kusra sørøben, nui kølli misaameraba isrørrab tsumisrøbig køn.

36

Esaúweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, tru Edomwei.

² Esaúbe Canaán ishumburmeraba kasharaig køn. Tru Elon hititai nimbasr tru Adaba katø Aholibamababe Anai nimbasr køben, truike Zibeón heveowei awela kuig køn. ³ Katø Basematwangucha nui srain kønrrai marig køn, truike Ismaelwei nimbasr Nebaiotwei nuchawan

⁴ Esaúbe i uremeran tøgaguig køn: Adababe Elifazwan Basematbabe Reuelwan;

⁵ Aholibamababe Jeúswan køben, Jalánwan køben, Coréwan køben tøgaguig køn. Iilø kuig køn tru Esaú Canaán pirau tsub uras tøgagui ureamera.

⁶ Incha Esaúbe nui sralan køben, nusrkalan køben, nui nimbasrmeran køben katø tru nøba lincha warab misaameran køben pera, tru Jacob nui nuneeba tarømisrøtrab katøgan paløsrømay ibig køn. Incha ushameran kerriguba katø Canaán pirau nø chi tøgamisriilane chishtøh srua ibig køn. ⁷ Jacobpa Esaúbabe purø nørrø tøgamisrøptø, pailøba kanbalatøbe waramgaig købig køn. Inchagucha tru nøm waraig pirøbe ushameran mannamig truburab tranmiig køn. ⁸ Treekkurri Esaú tru Edom taibe Seir pirau tunmeragøba tøgassrø tsunrrab yaig køn.

⁹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera: edomitasmerai møskai tru Seir tunmeragøba tøgapiromerasrø warab misaamera.

¹⁰ Inchen tru nui nusrkalai munchimerabe iilø køn:

Esaúwei srai Adai nusrkai Elifaz køben Esaúwei srai Basematwei nusrkai Reuel købengue.

¹¹ Inchen Elifazwei nusrkalo be Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Gatan køben, Kenaz køben købig køn.

¹² Inchen Timná ka linchatø ishug tru Esaúwei nusrkai Elifazwei kan nusrkai tøgaguig køn, tru Amalecwan. Iiløbe kerriguba Esaúwei srai Adai awelumera kuin køn.

¹³ Inchen Reuelwei nusrkalo be iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue, truiløbe tru Esaúwei srai Basematwei awelumera købig køn.

¹⁴ Inchen tru Esaúwei katøgan srai Anai nimbasr tru Sibeónweimbe awela tru Aholibamai nusrkalo be iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue tru Esaúwei nusrkalo.

¹⁵ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, nørreelø nøm asha karubelø, tru Esaúwei mayur nusrkai Elifazwei nusrkalø: Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Kenaz køben, ¹⁶ Coré køben, Gatán køben, Amalec købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Elifazweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø, truiløbe kerriguba Adai awelumera.

¹⁷ Inchen Esaúwei nusrkai tru Reuelwei nusrkaløyu nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Reuelweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø truiløbe kerriguba, Esaúwei srawei Basematwei awelumera.

¹⁸ Inchen tru Anai nimbasr tru Esaúwei srai Aholibamai nusrkalø nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue.

¹⁹ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, katø nune Edomgucha taigwei. Trumørig nømui nørreelø misag sötømera købelan nøm asha karubelø.

²⁰ Inchen tru horeo Seirweinukkurri amrrub misaamera tru pirausrø warabeløbe iilø kuig køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, ²¹ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Iig tru Seirweinukkurri amrrub misaamera, Edom pirau horeosmeran nøm asha karubelø nørreelø købig køn.

²² Inchen Lotánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Horiba, Hománba. Inchen Timnabe Lotánwei nuchag købig køn.

²³ Inchen Sobalwei nusrkaløbe Alván køben, Manajat køben, Ebal køben, Sefó køben, Onam køben kuig køn.

²⁴ Inchen Zibeónwei nusrkaløbe iilø køn: Ayába, Anába. Tru Aná kuig køn, tru misag warab waraimø pirømerasrø kuaalab pigammeran wetørrabig nui møskai Zibeónwei burrumeran ashib uña.

²⁵ Inchen Anábe kan nusrkai Disón taig tøgag købig køn, katø kan nimbasr Aholibama taikkucha.

²⁶ Inchen Disónwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Hemdán køben, Esbán køben, Itrán køben, Kerán købengue.

²⁷ Inchen Ezerwei nusrkaløbe iilø køn: Bilán køben, Zaván køben, Acán købengue

²⁸ Inchen Disánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Uzba, Aránba.

²⁹ Inchen horeosmeran nøm asha karubeløbe iilø køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, ³⁰ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Truiløbe nøm møitøgucha nømui nørreelø sötø misaameran nøm ashib karubelø treelø købig køn.

Edomsrø Reymera

³¹ Israelitasmera rey tøgagømwatø, tru Edom pirau reymera nebamba karub purrabeløbe iilø kuig køn:

³² Beorwei nusrkai Belabe Edomsrø rey kuig køn, nøbe tru Dinába taig ciudayugurri arrubig.

³³ Inchen Bela kwabene, tru nuimburøbe Zerai nusrkai Jobab karunrrab nebyaig køn, Bosra pirausrøig.

³⁴ Inchen Jobab kwabene, tru nuimburøbe Jusán karunrrab nebyaig køn, Temán pirausrøig.

³⁵ Inchen Jusán kwabene, tru nuimburøbe Bedadwei nusrkai Hadad karub wanrrab nebyaig køn, truike tru Moab pirau madianitasmeran kanawa kørømarøbig. Tru nø tsuig ciudabe Avit taig kuig køn.

³⁶ Inchen Hadad kwabene, tru nuimburøbe Masreca misag sötømera waraisrøig Samla karub wanrrab nebyaig køn.

³⁷ Inchen Samla kwabene, tru nuimburøbe Rejobotsrø Saúl karunrrab nebyaig køn, tru Eufrates pi menda.

³⁸ Inchen Saúl kwabene, tru nuimburøbe Acoborwei nusrkai Baal-Janán karunrrab nebyaig køn.

³⁹ Inchen Acborwei nusrkai Baal-Janán kwabene, tru nuimburøbe nusrkai Hadad karunrrab nebyaig køn, tru nø tsuig ciudabe Pau taig køben. Inchen tru Hadadwei sraimbe Mehitabel taig købig køn, Matredwei nimbasr, Mezabweimbe awela.

⁴⁰ Iilø køn tru Esaúwei karub pønrrab møguelai munchimera, mu mōskalø køben, trumørig truilainukkurri amrrubelø, nōm waraigwan nōmui munchitøgatøwei wamiilø: Timná køben, Alvá køben, Jetet køben, ⁴¹ Aholibama køben, Elá køben, Pinón køben, ⁴² Kenaz køben, Temán køben, Mibzar køben, ⁴³ Magdiel køben, Iram købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau nørreelø nōm asha karubelø, nōm chu waraig pirømerayu, nōmui pønrrabigu.

Edombe Esaútøwein køn, tru edomitasmerai mōskai.

37

Joséwei Piailø

¹ Jacobpe nui mōskai kōrrōmisra tsui pirau truyu kōrrōmisra tsuig købig køn, tru Canaán pirau. ² Iibe Jacobwanba nui yaambu misaameranba maig pureb arrigwan waminchibig truig køn:

Josébe pilamera diecisiete tōgaig kua, ubishameranba, cabrameranba nui nuneløba ashib tōgagøbig køn, tru mōskawei ishumburmera Bilhaimba Zilpaimba truiløbe nusrkalø køben. Incha Josébe tru nuneløbe söl kōmōtiig marøbelø køn chib mōskawane eshkabig køn.

³ Incha kerrigu maya nusrkalan lataguen kōmōtø, tru Israel Jacob taig købiibe Joséwane truba undaguig købig køn, kaguende nø kōllimbala tōgagui unø kuimba. Inchagurri pala itø kemig larrø tab tsurøzhig maringarubig køn. ⁴ Inchen nōmbe nōm kerriguelan lataguen kōmø, Joséwane mas undaarai ashabe, yandø tsalø ashib menda ni kan wamzhikken tammaybe wamømeelø køn.

⁵ Indiibe Josébe kan piji kan piaig tōgagua, nunelan waminchen, trugurrimbe nuneløbe masken tsalø ashibelø køn; ⁶ kaguen nōbe trenchib eshkabig køn:

—Nan piaigwan ñimun eshkanrrab inchar cha, mōrtray cha: ⁷ Møimbe nam trausrø warøwa, tirigu lusrømera lusrøb købene, møimbe nai tirigu lusrøbe pasramisrøppe, ke ølgandøzhig pasramisrøptindan cha. Inchen ñimui tirigu lusrømerabe tru nai tirigu lusrø pøtøgatan pønrramisrøppa, purø tab inchib ke nai tirigu lusrømaygøba utsøbasrøptinchimøh— cha.

⁸ Inchene nuneløbe trencha kusrua løtabelø køn:

—¿Treekkan namui rey misra, namune ke ñi karub tōga pasrønrrab inchib pasrøtirru?— cha. Incha masken ashig kōmui inchibelø køn, tru piailan, nø waminchen.

⁹ Incha Josébe katøgan piaig tōgagua nunelan katø treeg eshkabig køn:

—Møimbe katø nan piappe, pørrba, pølba pa trattrø y kan kōnchabiimeraba nan tab inchib utsøbasrøb piatan— cha.

¹⁰ Incha mōskawanba, nunelanba treeg eshkabene, mōskaimbe øyeebe chisun waminchab arrugu trenchiptinchibig køn:

—¿Tru ñi øyeege piaig tōgaguitøgabe namune manchibrre inchigu? cha. ¿Ñui usrimba, ñui nuneløba, naba, kabe ñun piraugatig utsøbasrøtrain kōnrrab kø chindah?— cha.

¹¹ Inchen nuneløbe larrø pusrkwai inchibelø køn. Trune mōskaimbe øyeege piaibe chiguermab wetøbeñimmørø chu uragucha isub sulu uñibig køn.

Joséwan Nunelø Yanig

¹² Indiibe yandø treeg purayai wendø Siquémsrø nui nuneløbe mōskawei ubishameranba, cabrameranba pu lawa mannrrab amben, ¹³ Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nuneløbe Siquémsrø ubisha ashib waran cha. Amø cha, trusrømay inrrig— cha.

Inchen Josébe:

—Øø, inrrur— chibig køn.

¹⁴ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Ashchab ya, tru ubishameraba cabrameraba, ñui nuneløba maig warai ashabe, wam srua attrunrrig— cha. Incha Hebrón chaasrøngurri inrrai ørøbig køn.

Inchen Josébe ya, Siquémsrø pubig køn. ¹⁵ Indiibe Josébe trusrø pua, truba lab llirab uña, pella pasrøbene, kan møg katabe, payibig køn:

—¿Chi lagu?— cha.

¹⁶ Inchene Josébe:

—Nabe nai nunelan lab uñar cha. Chu ubisha ashib warai ñibe tiusmanda eshkabsrumuguh— chiben, ¹⁷ tru møøbe trenchibig køn:

—Yugurrimbe chab ambubguen indig køn cha. Inchendø: “Dotánsrømay amrrab” taig nabe mørig køn— cha.

Inchen Josébe nunelan lab ya, Dotán tru misag sötømera warainug kømøtø, wambig nøørøsrø wetørrabig køn. ¹⁸ Inchen nømbe yabsrø arri ashabe, nømuimbulu pumøwatø, nømbe kwetchab waminchibelø køn. ¹⁹ Incha kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Ñimguen asay cha, tru piainabiibe øsrø arrun cha. ²⁰ Møimbe amrrui chibelø køn, kweecha, kan aljibe laligu kegutchab cha. Incha: “kan namig usha kweecha, main køn chinrrab” cha. Er nui piailøbe maig indashchab— chibelø køn.

²¹ Inchen Ruben iigwan mørabe, nømui taskabe chi marmønrrai isua:

—Kweechimugun chibig køn. ²² Ñimbe ani lushmøtø, mu misag warab waraimønug aljibe lalig pasrabnug kegutsay chibig køn. Inchendø ñimui taskabe chi marmøtay— cha. Rubénbe øyeeg chippe, Joséwane katøle wesrawa, møskaweisrø pegutchab isuig køn.

²³ Inchen José nunelaimbulusrø pubene, nømbe Joséwane tru nø pala itøguewa pasraig tab tsurøzhigwane kerrawa, ²⁴ nune kemøra, tru pi wesramig trab lalig pasrabigu keguchibelø køn. Inchendø tru trab laliibe chi pigaig pur pasrabig køn.

²⁵ Inchabe yandø nømbe manrrab purramisrøbelø køn. Inchen nøm ashene, Galaadsrøngurri kan sötø ismaelitasmera amrruptinchibelø køn, camellosmerayu niisrar larrø may irrabzheelø, balsamo køben, mirra køben tru Egiptosrømay.

²⁶ Inchen Judábe nui nunelan trenchibig køn:

—Namui nunewan kweechabe, chi mariasamø cha, kweecha tre marigwan sørato tøgaguabe. ²⁷ Trembe ismaelitasmeran yangun chibelø køn. Namui taskabe chi kaig marmønrrab cha, kaguendø nøbe namui yaundøwei namui nuneg køn— cha. Inchen nuneløbe trumay kørrømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen tru madianitasmera chine penab, yanøb inchibelø amrruben, Joséwei nuneløbe tru aljibe trab lalig pasrabigugurri wesrawa, pib tratrø an pitiswei yanøbelø køn. Øyamay Joséwane Egiptosrømay srua ambig købig køn.

²⁹ Indig yanayu Rubénbe tru aljibe trabsrømay arrubene, møimbe Josébe yandø mugaagøptinchen, nøbe isuptø nui kewa pasraigwan kølsrøptinchibig køn. ³⁰ Incha nunelan trenchinrrab ibig køn:

—Yandø matsinube mugaagøn cha. ¿Nabe møimbe chindamer?— cha.

³¹ Incha nømbe kan cabro unø kweecha, José pala itøguewa unigwane tru aniyu kebisha, ³² tru Joséwei kewaguig tab tsurøzhigwane møskaweimay trana ørøppe, øyeeg cha ørøbelø køn:

—Nambe øyeeg wetørrer cha, ñui nusrkawein kui, ñui nusrkawein kømui mu-ingøtashchab tab ashchig— cha.

³³ Inchen Jacobpe trunun nebua ashippe:

—Nuiwein køn chibig køn. Kan namig usha webarrua kemøra, pitis mara, mainrrun— cha.

³⁴ Incha Jacobpe nui kewa kuigwan kòlsra, tròsrkølig kewa, nui unø pinigwan purø yanasrøngatig isub kòrrømisrig købig køn. ³⁵ Inchen nusrkaløba, nimbasrmeraba isumønrrai maya, maya inchib melaingucha, nøbe trunune mørøg kømui inchibig køn. Incha nusrkawan isub, kishib trenchibig køn:

—Kwabelø israb waraisrø na nøba tsunrrab yamnegatig nai nusrkawane isub tøga kømønrrun— cha.

³⁶ Inchen Egiptosrømbe tru madianitasmerabe tru Josewane Potifarwan yanøbelø køn, tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabigwan.

38

Judaba Tamarba

¹ Tru urassrø Judábe nui nunelan mendamisra, kan Adulamsrø møwei yausrø tsunrrab ibig køn, Hira taigweisrø. ² Incha trusrømbe kan cananeo Súa taigwei nimbasrwan srain kønrrai kabgucha, truigwan nui srain mara, pailø kibelø køn. ³ Inchen tru ishuube kwanrriig kòrrømisra, truigwei kan nusrkai tøgagua, truigwane Er cha wamig køn. ⁴ Incha katø wendø kwanrriig kòrrømisra, katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Onán cha wamig køn. ⁵ Incha katø maya yanayu køsrøn katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Sela cha wamig køn. Truibe tru unan tøgagøb urasbe Kezibsrø tsuig kuig køn.

⁶ Indiibe Judábe tru nui mayur nusrkai Erweimbe srai labig køn, tru Tamar taigwan.

⁷ Inchendø tru Er Judáwei mayur nusrkaimbe Jehováwein kabyu larrø kaig kuig køn. Inchen Jehovábe nui øsig unigwan kerraptindig køn.

⁸ Inchene Judábe tru Onánwane trenchibig køn:

—Ñui nuneg kwabigwei srawan kasharamø kømø, kasharau cha, ñui nuneg kwabig ñigurri ureg tøgag kønrrain— cha.

⁹ Inchen Onánbe tru ureg kal-labeløbe nuin kuentailø kømønrrab kui asha kua, nui nuneg kwabigwei sraimba kib waramisri mørig, kwanrriig kòrrømisrømønrrai pirautø, pirautø lushibig køn, nuneg kwabigweyasig chi ureg kaanrrai. ¹⁰ Inchen Jehováwane treebe chigucha tabig asønamben, truigwangucha øsig kuigwan kerraptindig køn.

¹¹ Inchen Judábe tru nui yerna Tamarwane trenchibig køn:

—Ñui møskawei yau kasharamø, ka tsunrrig cha, nai nusrkai Sela kølig misramne. — Inchendø Judabe treeg isubig køn: ‘Inchippa Selagucha nuneg kwabelø lataitøwei kwanrraitamab.’ Incha treekkurri Tamarbe nui møskawei yausrø tsunrrab ibig køn.

¹² Indig yandø yana puraijen, tru Súai nimbasr tru Judáwei sraimbe kwabig køn. Inchen nøbe yandø tru isubig puraijen, Timnat pueblosrømay ibig køn, tru nui ubisha isig parøbelø waraisrømay. Inchen tru adulamita Hira taig tru nun lynchibiibe nune lincha ibig køn.

¹³ Inchen Tamarbe tru nui sueeru Timnatsrø nui ubishameran isig partrab yan taig wammørabe, ¹⁴ tru piuda kòrrømisra pala keegwan wesrawa, incha muguinquen ashmønrrai maløwan pinøgasraitøga nøbe pinøgasra, Enaim kebambi yaskabu wamisrøbig køn, tru Timnatsrømay amrrab ambi mayuhke. Inchen nøbe øyeeg marøppe, tru Selabe yandø kølig kui asha, treeg marig køn, inchen køben, nune tru Judábe nune tru nusrkaimba kasharanmben.

¹⁵ Inchen Judá truigwan ashabe, nøbe kaig maramig asrwan anwei yanøb ishug kuitamab isubig køn, kaguen nøbe maløwan pinab kasraig waben. ¹⁶ Inchen nøbe tru nui yerna kuitamab isumøtø, may menda waben kemallabe, trenchibig køn:

—Ñiba kigun— cha. Inchen nøbe:

—Ñiba, naba treeg maramig, na, øn tamibe ¿chi tranrrunrragu?— chibig køn.

Inchene nøbe trenchibig køn:

¹⁷ —Nai ubisha sətømerayugurri kan cabro-unøzhig trana øramønrrun— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøn ñuiwan kørromartra cha, ñi tru tranrrab misrigwan na utamnegatig.

¹⁸ Inchene Judábe trencha payibig køn:

—¿Chi kørromaramø?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñui sellon tru ilin tsiwanbañau, tru pøtønain tsig ñui tasku srua pasraigwanba kørromartra— cha.

Inchen Judábe truilan tranabe, tru Tamarba kib waramisra treeg maren, nøbe kwanrriig kørromisrig køn. ¹⁹ Incha nøbe kurra, truyugurri yabe, tru malø kasraigwane pinøsrúa, tru keg kaig kørromisra kewa unigwan katø kebig køn.

²⁰ Incha mas wendø tru Judábe tru nui tab linchibig adulamitan tru cabro unan trana ørøbig køn, tru ishuwan tru nuyelan trana kørromariilan katøle utønrrai. Inchen nøbe tru ishuwane wetørranrrab kaimaptinchibig køn. ²¹ Inchen nøbe truyu warab misaameran trencha payibig køn:

—¿Peg møgueløba kaig marøb ishug tru Enaim may menda wabiibe chu wah?— cha

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Peg møgueløba kaig marøb ishuuma yube mumaganug køn— cha.

²² Inchen tru møøbe katøle Judá waisrømay yabe, trenchibig køn:

—Nabe truigwane wetørranrrab kaimar cha. Inchagucha truyu warab møgueløbe nane trenchitan cha: “Yube peg møgueløba kaig marøb ishuube mugaaguig køppeh”— cha.

²³ Inchen Judábe trenchibig køn:

—Kerriguba ka tøga kørromisrbashshu cha, namun ke chinetø chib indza asiinab pønrramig kømønrraimbe. Inchendø tør kønrrain cha, nabe cabro unane tru ishuwan trana øren, tru ishuwane ñibe wetørramuigwan— cha.

²⁴ Indiibe yandø pøn pøl puraibene, Judáwane trencha eshkaptinchibelø køn:

—Tamar ñui yernabe kaig marøb uña, treeg marøb unigu kwanrriig misrin køn cha, nui asrwan anwei yanøbig lataig misra waikkurrindø.—

Inchene Judábe trenchiptinchibig køn:

—Nune wesrawa, parray— cha.

²⁵ Inchen yandø tru møgueløbe nun patrab wesranrrab amben, nøbe nui sueerune trencha ørøbig køn:

“Nabe kwanrriig misra pasrappe, tru na i srua pasrailan nan tranøbigwei kwanrriig misra pasrar” cha. Inchabe katø trenchibig køn: “I sellon tru ilintsiwanbañau, i tsiigwanba, muin køtashchab ash” cha.

²⁶ Inchene Judábe nuin kui ashabe, trenchibig køn:

—Nøbe sølgandø tabigwan maren, naguen kalø marøbrain køn cha, nai nusrkai Selaba nabe nun kasharanmub.— Incha nøbe tru ishuuba katøløbe kimuig købig køn.

²⁷ Indiibe yandø Tamarwan unø tøgamisramig puben, mømimbe parchig tøgagig købrain kui wetøbeñibig køn. ²⁸ Inchen tru yandø kal-lanrrab inchen tru parcheeløyu kane tasiizhiimerrig kal-laptinchen, patsø kørørøbiibe unai tasiizhigu pigø tsizhig lichiptinchibig køn trenchib: ‘Imerrig webarrig køn’ chib. ²⁹ Inchen unøbe tasiizhigwan katø kesruben, kanzhiimerrig kal-laptinchibig køn. Inchen tru patsø kørørøbiibe trenchibig køn: ‘¡Mandø incharre puraarruh!’ cha. Inchagurri unane Fares cha wamig køn.

³⁰ Inchen trugurrimbe tru nui nuneg tru tasiizhigu pigø tsi litsig kal-labig køn. Incha truigwane Zera cha wamig køn.

¹ Joséwane Egiptosrømay srua amben, kan egipcio Potifar taig ismaelitasmeran Joséwane penabig køn, trusrømay truilø srua amrruin køben. Inchen Potifarbe tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig nuig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabig køn.

² Jehovábe Joséwane tarømismø nøba pasrøben, chi mariiløtøgucha tabiitø, tabiitø pub iben, nøbe tru egipcio tru nun penabigwei yau wabig køn.

³ Incha tru nun karub pera pasrabiibe Jehová Joséwane chi mariiløyutøgucha merraptø webinrrai mari ashibig køn. ⁴ Øyamay tru Potifarbe Joséwane chi isumgaig larrø tabikkui asha, Putifar nø chi palai waben trunun ashib pasrønrraimba, katø nui yau chigurrimbunø tøgaguilan nø ashib pasrønrraimba treeg kørrømara pasra, nø chigurrimbunø tøgaguilan kerriguba nø asha martrai kørrømarøbig køn. ⁵ Inchen yawanba nø chigurrimbunø tøgaguilanba Joséwan ashchai pasrikkurrimbunø, Jehovábe tru egipcione Joségurri mayanguen tab inchen, Jehováwei maya nuguen tabiitø nebunrrai indiibe tru egipcio kerrigu chi tøgaguimbala pasrabig køn, yau lata, wambigwansrø chi købigu lata. ⁶ Inchagurri Potifarbe kerriguba Joséwei tasku ashchaim pasra, nune chi isumig chigaabig køn. Isumig køppe, nø mab mutsamigwan trunundøh isumig købig køn.

Inchen Josébe larrø tab asr tøgag trurriugu larrø tab møg købig køn. ⁷ Indiibe kan maya yanayu køsrøn, tru nun pena karub tøgagøbig tru Potifarwei sraimbe Joséwane chull ashib menda, trenchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

⁸ Inchen nøbe treegwane marmøtø, tru nun karub tøgagøbigwei srawane trenchibig køn:

—Pø, nai karubiibe yu yau chi købigwane nababe chi isumikkaig pasrøwa, treekkurri chi købigwan kerriguba nai tasku ashchai pønnsraig køn cha. ⁹ I yaube natøwei mas nuig kur cha, chiwanguen ashmønrrai nane meriibe chigaagøn cha, ñundøh na chi asamig kømønrrai nøørø køn taig køn cha, kaguende ñibe nui srain kuimba. ¿Nabe nune øyeeg kaig marøb mandø pasramø cha, Tiuswan purø trømbøig marøb?—

¹⁰ Inchen ishuube kwalømmørig, kwalømmørig Joséwane ‘naba waramisrkun’ chib, nuimbulu lincha wanrrai inchib maya, maya treendingucha, Josébe treegwane kandø, kandø ka chib, webib, webig ibig køn.

¹¹ Indiibe José kan kwaløm yau nui chi maramigwan martrab kebibenba, truyube mugucha kaaben, ¹² ishuube nui kewa pasraigu kemørøppa trenchiptinchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

Inchene Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku srua pasrønrraindø yaugurri weluløppa iptinchibig køn.

¹³ Inchen Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku kørrømisrtraindø welula yai ashippe, ¹⁴ yau tru karuig mendig melabelan wamabe, trenchibig køn:

—Au, ñimguen asay cha, tru nai keg kan hebreo pera arriibe namune ke kan chigucha kømeelø kui lataig mara kørrømartrab ka treetø arrin køn cha. Nainug kebarrua, nan kemørtrab inndan cha. Inchen nabe truba truba mur trashiben, ¹⁵ na truba mur trasai ashippe, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø, luløptindan— cha.

¹⁶ Incha tru ishuube tru José kewaguigwane nui keg yau pumnegatig trarra wawa, ¹⁷ kewangucha treetøweih chib eshkabig køn:

—Tru hebreo ñi karub tøgagømig pera arriibe nane kan larrø kaig kui lataig kemøra ka kaig martraptø arrin køn chib. ¹⁸ Inchen nabe truba mur trashiben, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø weluløptindan— cha.

¹⁹ Tru “ñi karub tøgagømig peniibe nan øyeeg martan” chib, sraimbe Potifarwan øyeeg chib eshkaben, nøbe truba trømbøig namabig køn. ²⁰ Inchen tru Joséwan penabiibe reyweimburab kalø marøbelan kemøra keeriilø purramnug, Joséwan truyu keera wannøbig køn.

Inchendø Tru Kailan Keeri Yaugucha

²¹ Jehovábe Joséba pasrøwa, nui lastima asigwane kenamarøbig kenamara, tru keerin pønrrabelan ashib pasrabikken nune chi isumgaig larrø tabikkui ashchai, Jehovábe treeg marøbig køn. ²² Inchen tru keeri pønrrabelan nø karubiibe, tru mayeelø keeriilø pønrrabelan José nø ashchai pasren, katø truyu chi asha maramelane kerriguba José nø asha marøbig køn. ²³ Inchen tru keerin pønrrabelan nø karubiibe chi isua asamikken palømiig køn, José nø asha marøb pasraigwane. Kaguende Jehovábe Joséba pasrøwa, nø chi mariilane merraptø, merraptø webinrrai marøbig køn.

40

Piailøbe Øyeeg Chib Køn Cha José Tørmarøb

¹ Indig øyeeg chab purayaig yandø yana køben, reywan mutchai srørrøb pasrabiiba, reywei pirri marøbiiba, nømui karubig Egipcio reywane namishibelø køn. ² Inchen Faraónbe tru i pagatø nørreelan nø lutø tranigwan marøb pønrrabelan namabig køn, tru vino srørrøb pønrrabelan nø asha karubigwanba, tru pirri marøbelan nø asha karubigwanba. ³ Incha tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karubigwei yau nømunne keera purrønnobig køn, tru Joséwan keera wanninuutøwei.

⁴ Inchen Faraónwan chigøben kømønrrai ashib suldaumerai nø karubiibe tru pagatø nørreelan keerilane José nø asha purugub pasrøbig køn.

Inchen truiløbe kan maya yanagøsrøn truyu keeriilø purrøwabe, ⁵ tru pailø nørreelø tru lutø tranigwan marøb, katø tru reywan vino srørrøb pasrabiiba, tru pirri mara srørrøbiiba tru keerin purrabeløbe kan yem nøm kan kan piaig tøgagøbelø køn, tru piailøbe møitøgucha peg, peg eshkabig.

⁶ Inchen Josébe løtsø nømun ashchab ibene, nømbe truba truba isuilø purraptinchen, ⁷ nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møimbe chindimbarre ke peg misriilø purrøgue?— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe pailøba piailø tøgagøbendø, muguen kan øyeeg køn cha eshkanrrabiibe mugaagøn— cha.

Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Piailan ‘øyeeg køn’ chinrrabiibe Tius nø kømuitarru? cha. Er eshkarra pøs— chibig køn.

⁹ Inchen copamerayu srørrøbelan nø asha karubiibe trenchib eshkabig køn:

—Møimbe nane piappe, kan uvas tusr naim pinrrøgue pasrabiibe, ¹⁰ srarmera pøn kwaliimera tøgag pasraptindan cha. ¹¹ Incha truiibe ishiizheelø wegucha, uzheelø niga tru lusrømerayube uvasmera srønana cha. Inchen nabe Faráonwei copan nai tasku muta, tru uvasmerane tru copayu sunna, trugurrimbe natøwei Faráonwei tasku tranøb piatan — cha. ¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

—Tru pøngatø srarmerabe pøn kwaløm køben, ¹³ pøn kwalømyube Faráonbe ñi chi kalø marigwan ulø paymøtø, katøle ñune ñui lutøyutøwei pasren, ñibe Faráonwan katøle vinon srøttrabguen cha, maramigwan maig marøbig købig kuig treetøwei. ¹⁴ Inchen ñun treeg tab kørromarene, trube, nan isurrunrrig chibig køn. Tiusmanda nan lastima tøgagua, Faráonwan waminchunrrig cha, nan yugurri wesranrrai. ¹⁵ Kaguende nane hebreosmerai pirausrøngurri nane namiimay merrarrawa, srúa amrruig køn cha. Nabe yu Egipto pirau chigøben kalø mara kømur cha, na yu merrarrawa keerig wamig.—

¹⁶ Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabiibe tru piaigwan ke chi isumgaig tabig øya kønrun chib eshkain kui ashabe, trenchibig køn:

—Naimburappe nane treeg piatan cha: Nai turbalabe pøngatø tasin-ureemera chi pirrimera køben tøgar pønrrøbashib. ¹⁷ Inchen ke pala srabesrø pasrab tasinyube,

Faraónweyasig chine larrø may pirrimera sulu tøgag pasrøbendø, illimera tru nai turbala tasin pasrabiguigwan mabashib.—

¹⁸ Inchene Josébe trenchiptinchibig køn:

—Iibe øyeeg cha eshkabig køn cha: Pøngatø tasin ureemerabe pøn kwaløm køn cha.

¹⁹ Inchen pøn kwalømyube Faraónbe ñui turwan paringarua, kan tusryu mesringaruben, ñui asrwane illimera amrrua, ñune manrrun— cha.

²⁰ Indiibe pøn kwalømyu Faraónbe nui tru kal-lain kwalømgurri mam pila nemisrigwan trunun isunrrab marøbig køn. Incha nø lutø tranigwan marøb pønrrabelayasig truba truba kasrag waramig mara, truilai merrab tru copasyu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabigwanba, tru pirri marøbelan nø karub pasrabigwanba tru keera purrønningurri wesrangarubig køn. ²¹ Inchen tru copayu srørrøb pønrrabelan asha karub pasrabigwane katøle nui lutøwan tøgga pasrønrrai tranen, nøbe srøsrø maig marøbig kuig katø treetøwei copan Faraónwan mutchai yuuløb pasrabig køn. ²² Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabigwane José maig purainrrun taimbala naashigu tsibasra mesrøngaruig køn.

²³ Inchen køben, tru copayu srørrøb pønrrabelan ashibiibe Joséwane isumø, kerrigu pesannaptindig køn.

41

Faraónwan Maig Piaigwan José Tørmarøb Eshkab

¹ Indig yandø katøle srørrøb pønrrønrrai pønsrai pa ila puraiben, Faraónbe kan piaig tøgagøbig køn: Nune Nilo nu pi menda papsrøbashib. ² Møimbe tru piugurrimbe trattrø y parba larrø tabelø, tsal waaramera werruptincha, junco utuwan pu mab mendabelø køn. ³ Inchen møimbe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waaramera larrø trømbøilø, kalargøleelø piugurri werruabe, Nilo pi menda tru srøsrø werrub waarameraim pulu pønrramisrøptincha, ⁴ tru larrø trømbøilø, kalar waaramerabe katø tru trattrø y par larrø tab waaramera tsalelane mabashigue. Inchen tru treeg piab tsuppa, Faraónbe kasraptindinabig køn.

⁵ Incha nøbe katø kibene, katøgan piaig mørøbig køn: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørrørailø pønrrøbashigue. ⁶ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ⁷ Inchen tru trattrø y par larrø pøndøzheeløbe tru trattrø y par larrø may nigazheelø, larrø tabelan piñiptinchibelø køn. Inchen Faraónbe kia kasraptindinaben, nøbe piabrre tsubrain kui wetøbeñibig køn.

⁸ Inchen nøbe løtsø kia kasrappe, larrø isuig kia kurra, tru Egiptosrø mayeelø magia kusrebelø mu mana mariimigwan marøbelanba, larrø kusrebelanba amrrunrrai wamabe nui piagwan eshkabig køn. Inchendø truiløbe tru piaigwane ni møikken 'øyeeg køn' cha Faraonwane eshkanrrab kaimabelø køn.

⁹ Inchen tru copayu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabiibe Faraonwane trenchibig køn:

—Møimbe si, na chigøsrøn eshkamig tøgaguigwan eshakamubrain kuin isuptinndan cha. ¹⁰ Pøs yanaguen køn cha nam ñui karui melabelan ñi namun nama, nanba tru pirri marøbelan ashib karub pasrabigwanba, tru suldaumeran nø karub ashibigwei yau, nø ashib tøgaguilø purrønrrai namune keeringaruig købig køn cha. ¹¹ Indiibe wendø kan piaig tøgaguig køn cha, truigwanba nanba tru yemdøwei. Inchen tru piaibe kane peg peg eshkabig kuig køn cha. ¹² Inchen truyube kan hebreo matsinan merrarrawa keering namba waig købig køn cha, tru suldaumeran nø karub tøgga pasrabigwei karuig megabig. Inchen nambe namui piailan nun eshkabene, nøbe namui piailan øyeeg kønrrabig køn cha eshkabig køn mø piatøgucha maig kønrrabigwan. ¹³ Incha nø maig kønrrun cha

eshkaig kōbiibe trubalawei purayaig kōbig kōn cha: nabe nai lutøyu katøle puinabene, kanune naashigu tsibasra mesraig kuig kōn— cha.

¹⁴Inchen Faraónbe Josewan attrai wamønrrab øren, tru urastø Joséwane kalø marøbelan merrarrawa keeriinukkurri wesraben, Josébe milisigwan mullib, kewaguilan yunømarøb, Faraónweimay arrubig kōn. ¹⁵Incha Faraónbe Joséwane trenchibig kōn:

—Nabe kan piaig tøgagøbendø, ‘øyeeg kōn’ cha kelarrab eshkanrrabiibe muguen kaagøn cha. Inchendø nabe wammørar cha, ñibe piaigwan wamindi mørabe, ‘øyeeg kōnrrab’ kōn cha eshkabig kuin kui.—

¹⁶Inchene Josébe Faraónwane trenchibig kōn:

—Tru treeg maramibe nainug pasrømøn cha. Faraón chi isumø pishindø tab wanrrai wam tranøb lötønrrabiibe Tius nø kōn cha.—

¹⁷Inchen Faraónbe Joséwane trenchibig kōn:

—Nan piappe, nabe Nilo nu pi menda pasrøbene, ¹⁸tru piugurrimbe waaramera trattrø y par larrø tabelø, tsalelø werruptincha, tru juncos utu pu mab køben, ¹⁹møimbe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waaramera larrø trømbøgøleelø, ke tsutsiiba, kalusbateelø, ¡katø! itapteelø piugurri werrubelø kōn cha. Kan managuen Egipto pirau nabe øyeeg kalargølig trømbøgøleeløbe ashmuig kōn cha. ²⁰Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleeløbe tru srøtø trattrø y par tsal waaramera pønrrabelan maptinchibelø kōn cha. ²¹Inchendø truilan mappe, mabendø, kan chigucha mamøwa lataitøweih pønrrabelø kōn cha. Kaguende maig købeløbe treeg trømbøig kalargøleetøweih pønrrabelø kōn. Inchen nabe kasraptindinabig kōn cha.

²²Inchen nan katø piappe: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørrowar pønrrøbashib piabig kōn cha.

²³Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø kōn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ²⁴Inchen tru larrø pøndø tirigube tru larrø tab tirigu turmeran kebinab, kebinab piñbashib piabig kōn cha. Inchen nabe tru magia kusrebelø mu mana mariimíigwan marøbelan payen, muguen truiløbe tru piaibe øyeeg chibig kōn chabe eshkamøtan— chibig kōn.

²⁵Inchen Josébe Faraónwane trenchibig kōn:

—Faraónwei tru pagatø piailøbe parba trunundøwei eshkabig kōn cha. Tiusbe nø maig martrab pasraigwan tru piabyu kenamarin kōn cha. ²⁶Tru truba tab waaramera trattrø y par, katø tru larrø tab tirigu turmera tru trattrø y parbabe pilamera trattrø y parwan eshkan cha. Tru piaibe trutøwei kandø eshkabig kōn cha. ²⁷Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleelø tru tab waaramerai wendau nerrubeløba, katø tru tirigu turmera larrø pøndøzhig tru kurag isig arrubig tustam itsiiløba, truiløbe pilamera trattrø y par kōn cha. Inchendø truike pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø attrabigwan eshkabig kōn cha.

²⁸Nabe ñi Faraónwan øyeeg eshkar cha, Tiusbe nø maig maramigwan ñune kenamarøb pasran cha. ²⁹Pilamera trattrø y par Egipto pirau muba kuimburab mamig purø misrøb pilamera kōnrrab kōn cha. ³⁰Inchen katø tru wendaube pilamera trattrø y par purø trømbøig parø attrabig kōn cha, truba truba mamiimera misrig købelanguen chi misr-muig kui lataig pesannawa kømgue, kaguende tru parø arrubiibe tru Egipto pirøwane purø lastimaig mara kørrømartrun cha. ³¹Inchawei parø purø trømbøig arruptø, tru merrabwan truba truba mamiimera misrig købeløbe ni kan kenaguen kōnrraamøn cha, purø trømbøig køptø. ³²Pøs, ñi Faraónbe pamay treetø, treetø piaig mørig kōn cha, kaguen Tiusbe iigwan ñi asha kōnrrai ¡katø! martrab pasran cha, trurriku chi srarrømøtø.

³³Incha treekkurri ñi Faraónbe kan larrø kusreb møg, chigui asha tab marøb møg lanrrain cha, Egipto pirau kerrigu chi maramigwan nø karub ashib tøga pasramisrtrai.

³⁴Incha nabe trendamønrrun cha, ñi faraónbe Egipto muba kuimburab tru ellmarig tulisailan ashib amrrabelø wesrawa pønrsø cha, Egipto pirau ellmarig tulisailan cien

cargasyu veintene eseganrraingue tru trattrøba parba truba truba misrøb pilamerawan.

³⁵ Tru mamig misrøbig larrø tab pilamera amrruben, tru Faraón maig chiben trumay tru ellmarig misrigwan ashibeløbe mamigwan kanbalatø tulisha, ciudamørig esegamig kønrrun, misaamerayasig mamig kønrrai. ³⁶ Inchawei tru i esegawa pønsrai mamiimerabe, tru Egipto pirau pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø arrubigu purugunrrun cha, trumay misamera parøgwab kwamønrrain— cha.

José Egipto Pirau Kubenadur

³⁷ Inchen tru øyeebe Faraónwanba tru nø karuigwan marøbelanbabe truba tabig mørøraben, ³⁸ Faraónbe tru nui karuilane trenchibig køn:

—¿Tiuswei espíritu nuinug arrua pasrainabig, katøgan øyeege møg wetørranrrautah?— cha.

³⁹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñi lataig kusrebig chigui asha tab martrabiibe mugucha katøgane kaagøn cha. Kaguende Tiusbe ñune kerrigu iigwan nebua asingaruin køn cha. ⁴⁰ Ñi kønrrabig køn cha, nai purø tab yau na mubøraptø nebua karub tøgaguigwan ashib karub wanrrabiibe, nai maya misamerabe ñi maig chiben møramig kønrrun cha; ñuimbalabe natøh mas nuig kømønrrun cha, kaguende nabe rey kuikkurri.—

⁴¹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nabe ñune Egipto pirau kerriguba ñi asha karub wanrrai neera wannar cha, naimburø ashib wanrrai.—

⁴² Incha Faraónbe surtigas sellobañauigwan nui taskugurri wesrawa, Joséwan pasrøbig køn. Incha trugurrimbe keilø linotøga marig purø tabig kenanøb, katø kan oro naashigu iløsrøb inchibig køn. ⁴³ Incha trugurrimbe tru Faraónwei wendau katøgan tru ashib karub wabig unin karryu Joséwane nebingarua misagwan øyah chib trashinrrai karubig køn: “¡Tømbønsray! ¡Tømbønsray!” chib. Øyamay Josébe Egipto pirau kerriguwan nø karub wanrrab nebyaig køn.

⁴⁴ Incha Faraónbe Josewane trenchibig køn:

—Nabe Faraón kur cha. Inchendø kerriguba Egipto piraube chi maramigwan ñi treeg martrig chimuingatiibe, mugucha kønønrraamøn— cha. ⁴⁵ Incha Faraónbe Joséwane munchin yunømara Zafenat Panea cha wamababig køn. Incha Asenatwan nui srain kønrrai tranøbig køn, truiibe On ciudasrø sacerdote lataig Potifera taigwei nimbasrwan. Øyamay Josébe Egipto pirøwan ashchab pasramisrig køn.

⁴⁶ Josébe pilamera treinta tøgagig købig køn, Egipto rey Faraónwei merrab pera ambub uras. Incha Josebe rey Faraonwei merrabgurri webya, tru Egipto pirau pirø muba kuimburab ashib llirabig køn. ⁴⁷ Tru trattrø y par misrøb pilamerawane pirøbe truba truba misren, ⁴⁸ tru trattrø y pa pilamerawan Egipto pirau truba truba misriilan Josébe tulisingarua, ciudamerasrø kan mayangøsrøn esegawa pønsrøbig køn, tru ciudamørig tru pøtøgatanwan tirigu trameran tulisailan truyu truyu esegab. ⁴⁹ Josébe tirigumera nørrø køptø kan maryu pisrum lataig nørrø tulishibig køn. Tirigu purø nørrø køptø yandø mayan køn tamgaig køben, ka kørrømarøbig køn, nørrø køptø øyan køn chib eshka b tøgagømgagig kuikkurri.

⁵⁰ Tru parø attrab pila ke srøsrø pila pølbasmøwatø Josébe nui srai Asenat, tru Onsrø sacerdote Potiferai nimbasrba, pagatø ureezheelø tøgaguig køn. ⁵¹ Incha mayur nusrkawane Manasés munchi pasrig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Nai møskawei yaugurri webya iben, chine chine nebuinab unig købigwan Tiusbe trunun isubguengaig pishindø unamig kønrrai martan” cha. ⁵² Incha tru wendau katøgan unane Efrain munchi pasrig køn;. kaguendø i munchibe: “Na yeeg isuig tsuim pirausrø Tiusbe nane ureg tøgagønrrai marig køn” chibikkurri.

⁵³ Inchen tru Egipto pirau mamig larrø misrøb pilamera trattrø y par chab puraiben, ⁵⁴ José maig eshkaimbala tru purø trømbøig parø attrabig tru trattrø y pa pilamerabe yandø kebibig køn. Inchen chu pirausrøndøgucha parø arrub mendøben, trune Egipto piraube muba kuimburab mamig købig køn. ⁵⁵ Inchen Egipto pirau kerrigu misaabe parø arrub mendi mørabe, misaamerabe Faraónwan mamig kaatan cha, miab mendapt-inchen, Faraónbe maya egipciosmeran trenchibig køn:

—Joséweimay amba, nø maig taigwan maray— cha.

⁵⁶ Inchen parøbe tru pirau muba kuimburab puim pasrøben, Josébe tirigu esegaig pønrrabelømørig kura, egipciosmeran yanøbig køn. Kaguende mamig kaagøb arrubiibe chu pirausrøndøgucha, masken, maskenig trømbøig misrøb arruben. ⁵⁷ Inchen chu pirausrø misaameratøgucha Joséwan tirigu penønrrab amrrubelø køn, kaguen tru parø arrubiibe yandø munaørøba arrub pasrøben.

42

Joséwei Nunelø Egiptosrø Mamig Lanrrab Ambub

¹ Inchen Jacobpe Egiptosrømbe mamiimera køn tai wammørabe, nui nusrkalane trenchibig køn:

—Mailø køh cha, kangurri kangurri asiyab purrønrrappe. ² Egiptosrømbe mamig køn tai wammørar cha. Trusrømay kørraamba, namuyasig mamig penay cha, kwamø, øsig waramig kønrraimbe.—

³ Inchen tru Joséwei nunelø tru pa trattrøeløbe Egiptosrø mamig penønrrab kørraambubelø køn. ⁴ Inchendø Jacobpe tru Joséwei nuneg Benjaminwane ørmíig køn, tru nui nuneløba: “Inchippa mayu chigøbendø nebugun” cha. ⁵ Inchen Israelwei nusrkaløbe mamig penønrrab ambubelø køn, tru katøganelø penønrrab ambubeløba, kaguende Canaán piraube parø purø trømbøig pasrøben.

⁶ Inchen Josébe tru pirau nø ashib karubig købig køn, katø chu pirausreelan køben maya misaameran tirigu yanøbig. Inchen Joséwei nunelø trusrø puabe, nømui kapalømeran pirausrøngatig kebachib utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Josébe tru urastø nømune nui nunelø kui mõi mõi nebua ashibig køn. Inchendøgucha ashmíig misrøppa, nømune purø tsag waminchib trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chugurri amrrugue?— cha.

Inchen nømbe:

—Canaán pirausrøngurri tirigu penønrrab amrruer— chibelø køn.

⁸ Inchen Josébe nui nunelø kui ashen, nømgurrimbe ashmeelø køn. ⁹ Inchen Josébe nun tru nømuimburab piaig købigwan isuptinchibig køn. Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørrandiig køtashib ka larønrraptørre amrrun— cha.

¹⁰ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, namui karubig, chi treeg kømøn cha, nam ñui karuig melabeløbe tirigu penønrrab amrruig køn cha. ¹¹ Nambe mayeeløba kan møskaweindø nusrkalø ker cha, nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, nam ñi karuig melabeløbe maisrøn køtashib kalø martrab larab amøñimø misaamera ker— cha.

¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kah cha, ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørrandiig køtashib trunun ashchaptøwei amrruin køn— cha.

¹³ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nam ñi maig chiben pønrrabelø pa trattrø y par købelø kuig køn cha, nambe søteeløba kan møskaweindø nusrkalø Canaán pirau tsubigwei. Inchen mas unøbe namui møskaimba kørrømisren, kane yandø pinig mugaagøn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe katøle trenchibig køn:

—Na maig taig ñimbe maisrøn kõtashchab nilø ka larønrraptørre amrrun cha. ¹⁵ Incha isa kømø, ñimui wamindig cierto kuitashchab Faraónwei merrab, ¡katø! nabe øyeeg maramønrrun cha, trendamønrrun chibig køn, ñimui wendø nuneg-unan yumay pera amrrumuingatiibe ñimbe yugurrimbe webamrraamøn cha. ¹⁶ Ñim møigwan køben øray chibig køn, tru ñimui wendø nunewan pera attrai. Inchen katøganelane keera purrønniilø purrønrrain cha, trumaybe asamdiig kønrrun cha ñim sølwan waminchibelø kuin kui.

Inchen ka isatø indin kuisruandøbe, ñimbe maisrøngøtashchab ka larønrraptørre amrruar køn cha, nabe Faraónwei munchiyu trendamønrrun— cha. ¹⁷ Incha tru nøm pa trattreelane Josébe pøn kwaløm ørøba keerig purrønrrai marøbig køn.

¹⁸ Inchabe pøn kwaløm puraibene, trenchibig køn:

—Nabe Tiuswane larrø kørribala pasrabig kur cha. Øyamay maray chibig køn, ñim øsig webamrrappe: ¹⁹ Ñim isa kømø, chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuabe, møikkøben ñimui kan nunewan keera awannig kørromisra wanrrain cha. Inchen kaneløbe ñim ñimui yau misaameran parø purørmønrrab mamiimera srua ambay cha. ²⁰ Incha ñimui wendø nuneg-unan pera amrrurrurrrigay cha. Trumaybe isa kømø ñimbe sølwan waminchibelø kui asha, ñimbe kwamig kømønrrun— cha.

Inchen nømbe treegwan martrab kørromisrøbelø køn.

²¹ Inchabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Isa kømø, nambe namui nuneweimburab larrø trømbøig kalø marig køn cha. Pøs øyeekkatiibe marmørrurrrigay chib nø namun truba truba trenchib megaben, nambe trendaigwane ni mørøkkuinguen kømuint pønrraig købig køn cha, yeeg lastima isui indi ashatøgucha. Truburø mømbe øyeeg isuin pønrramig namuimbala itøarrin pønrrer— cha.

²² Inchene Rubénbe trenchibig køn:

—Unane chi kaig marmøtay chiben, ñimwei nan mørmuig køn cha. Mømibeguende namune nui animbe ulø payinab pønrramig kønrrab køn— cha. ²³ Inchen Josébe nø wamindi wamwan nui nunelan katøburø lliska waminchabig katøgan pera pasrabig køn. Inchagurri nuneløbe nøm chi chib pønrrailane Josébe mørøb pasraitamappe isumeelø køn.

²⁴ Inchen Jøsebe nømuint pulugurri tarømisra ya, truba kishababe, trugurri katøle nømuint arrua, nømbe wamincha, Simeónwane nøørø mara, nøm ashib pønrramne lusringarubig køn.

²⁵ Incha trugurrimbe Josébe nømuint kustalmerayu tirigu netsøganingarua, katøle tru nømuint tiriguburø pagarai anmerane kanun, kanun tru nømuint tirigu kustalyu pusringarub, katø mayuwei ishin tamara traningarub inchibig køn. Inchen treeg marig køn. ²⁶ Inchen nømbe nømuint tirigumeran burrumerayu niisra tuyugurri ambubelø køn.

²⁷ Incha nømbe tru kørromisra kiamsrø puabe, møikkøsrøn nui burrun tirigu manrrab kustalwan pichene, mømbe nui anbe kustalrrigu ka wai ashiptinchibig køn. ²⁸ Inchen nøbe nui nunelan trenchibig køn:

—Nai anwane nane katøle pusrin kømøh cha. Yu nai kustalyu ka purran— cha.

Inchene nømbe larrø kørø kwariilø, nømuint manrrøbe ke webørsrab lata inchen, kangurri, kangurri trendiyabelø køn:

—¿Namun øyeeg nebuinab pønrramig kønrrai kabe Tius treeg mara chinderah?— cha.

²⁹ Inchen nømbe Canaán pirausrø møskai Jacob waisrø chab puabe, nømuint kerrigu chi purayaigwan eshka trenchibelø køn:

³⁰ —Tru pirausrø karub wab møøbe namune purø tsag wamincha, nui pirøwan maig kõtashib namune larab amrruig treeg kemesrøtan cha. ³¹ Inchen: “Nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, managuen maig kõtashib larab amøñimeelø ker cha, nambe trender cha. ³² Incha katø nambe nune trenchibelø ker cha: “Nambe pa trattro y pa nunelø, katø søteeløba kan møskaweindø nusrrkalø, kane yandø pinig mugaaben, srabeibe ñiba Canaánsrø kørromisran” cha.

³³ Inchene tru pirausrø karub wab møøbe namune trenchitan cha: “Nabe ñimune øyamay marigu asamønrrun cha, ñim chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuitashchab ashchab, møigwan køben, ñimui nunewan yu naba kørrømaray cha, kaneløbe nømui yauelan parø purammønrrai tirigu niisra amrrai. ³⁴ Inchendø katø amrruppe, wendø nunewan pera amrrunrrigay chitan cha. Trumaybe ñim isa kømø chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, ka maig køtashchab ashib ka larønrraptø amrrumuin kui asamønrrun cha. Trugurrimbe ñui katøgan nunewan elachen, ñimbe i pirau mu chi taimígyanøb, penab amønarnamig kønrrun” chitan— cha.

³⁵ Inchen tru Joséwei nunelø tru kustalmeran kwarøb mendøbene, nømui kustalmørig kan talegu-unøzhigu nømui tru tiriguburø pagarai anbe ka purraptinchen, nøm lata, nui møskai lata tru an pusri talegu-unøzhigwan kura ashabe, purø kørig isubelø køn.

³⁶ Inchene møskai Jacobpe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe nane yandø chi nusrkaløgaig kørrømarøb amrrutan cha. Josébe yandø pinig mugaaben, Simeóngucha mugaaben, mømibe Benjaminwan pera amrrab indan cha. Iibe kerriguba naimbalatø pureb attan— cha.

³⁷ Inchen Rubénbe møskawan trenchibig køn:

—Benjaminwane na ashchur cha. Na Benjaminwan ñuimay katøle pera pumubene, nai pagatø nusrkalan kwetchig— cha.

³⁸ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe ñimba inrraamøn cha. José nunebe yandø kwaig mugaaben, mømibe nøtøwein kørrømisra megan cha. Mayu chigøben kaig nebubene, chi martrague cha, trube, ñimgurrindø kønrrun cha, køllig waacha isubigutø kuabene.—

43

Benjamínwan Pera Joséwei Nuneløbe Egiptomay Katø Ambub

¹ Inchen tru piraube parøbe masken trømbøig misrøb arruben, ² tru Egiptogurri srua amrruin tirigube yandø chab patsøbene, møskaimbe trenchibig køn:

—Egiptomay katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay— cha.

³ Inchene Judábe trenchibig køn:

—Tru møøbe namune ¡katø! ke kandø cha pasrig kuig køn cha: “Tru ñimui wendø nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, nan kuimbe kenamismørrunrrigay” cha.

⁴ Ñí namui nunewan ka pera ambasheneh, trube, nambe ñuyasig mamig penønrrab kørraambamønrrun cha. ⁵ Inchen ñi namun nun pera ambashmubene, trube, nambe ambamig kømønrrun cha. Kaguende tru møøbe namune trendaig kuig køn cha: “Ñimui nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, kenamismørrunrrigay”— cha.

⁶ Inchene Israelbe trenchibig køn:

—Ñimgui nane purø trømbøig kalø mariitan cha. ¿Tru møwane katøgan nuneg tøgaguer chabe, chinchabrre eshkainguaasamørra?— cha.

⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Kaguende tru møøbe namuimbura, namui yauelaimburappa ke chine tab, tab payibig køn cha. Inchabe trenchibig køn cha: “¿Ñimui møskaimbe ka øsig wabig køh? cha ¿Ñimbe katøgan nuneg tøgagøgueh?” cha. Pøs nambe, nø mancha payiilan ka lötamiitøwein kuig køn cha. “Ñimui nunewan pera amrrunrrigay” chinrraitamappe, ¿kan nambe mu isua pønrraig køtah?— cha.

⁸ Inchene Judábe møskai Israelwane trenchibig køn:

—Matsinane na asamønrrun cha. Matsinane naba ka ingaru cha, nambe yandø ambamønrrun cha, ñi lata, nam lata, namui ureemera lata kwamønrrappe. ⁹ Chi kømønrrai nune na asamønrrun cha. Na yumay nun katøle pera arrumuinabene, trube, nagurrindø

kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu. ¹⁰ Inchawei namun øya srarrøbashmuig kuinguen, katøguen amba pubsruiinrrun— cha.

¹¹ Inchen møskai Israelbe trenchibig køn:

—Pøs mumay katøgan peemay maramdiig chigaaguig købene, trube øyamay ka maray cha: Ñimui kustalmerayu tru møwei ketamelø i pirau chigøben tabig misriilan srua ambay cha, kan lamø bálsamo køben, lamø miel køben, mayzhig irrabelø køben, mirra køben, nueces køben, almendras købengue. ¹² Angucha srua ambuppe, maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua ambay cha. Ñimui tirigu kustalyu tru anmeran katøle pusrig købigwane tranrrab katøle srua ambay cha. Inchippa pella treenchib kuin købgun cha. ¹³ Incha ñimui wendø nunewan pera, tru Egipto pirau nø karub wabigweimay katø ambay chibig køn. ¹⁴ Maramburab Marøb Tiusbe tru møg ñimun lastima tøgagønrrai martrain cha. Inchen ñimui katøgan nunewan lelachen, Benjamíngucha katø ñimba attrain cha. Inchen nan nai nusrkalan trubisamig nebubene, chinchibig kui ¡ka treeg nebunrraita!— cha.

¹⁵ Inchen nømbe tru ketamelanba, katø angucha maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua, Benjamínwan pera, Egiptosrømay kørreaamba, Joséwei merrab pubelø køn.

¹⁶ Inchen Josébe Benjamín nømbe arrin kui ashabe, tru nui yau ashibigwane trenchibig køn:

—I møguelan nai yamay pera ya, kan waara kweecha tamaray cha, kaguen i møgueløbe kwaløm tøbøtaabe naba manrrab køn— cha.

¹⁷ Inchen tru møøbe José maig taigwan mara, Joséwei yamay nømune pera ibig køn.

¹⁸ Inchen nømbe Joséwei yausrømay pera ambi mørabe, kørø kørriimata trenchibelø køn:

—Marig merrabwan namui kustalmerayu tru anwan katøle pusrikkurri namune pera ambiinrrun cha. Møimbe namune merrarrawa, chigøben maramba, namune øyeeg, øyeeg mara pønrran tamba, katø namune nømui karua srua kuilø kønrrai maramba inchantan cha, namui burrueranbañau.—

¹⁹ Incha yandø kebambi yaskabu puabe, tru Joséwei yawan ashibigwan nømbe waminchab kemallabe, ²⁰ trenchibelø køn:

—Tiusmanda, namui karubig, nambe tru srøtø kørøruppe tirigu penønrraptø kørørruig køn cha. ²¹ Indiibe tru nam werrua amrrua, tru yem kørømisramsø puabe, namui kustalmeran kura ashene, møimbe tru tirigu kustalmerayube møilaindøgucha namui anmerabe kerriguba ka purraptindin køn cha, maya unaasiibe, treekke. Møimbe nambe tru anwan tranrrab katøle srua amrruer cha. ²² Incha tirigu penamig anbe katø srøig sruamrruer cha. Inchendø nambe tru srøsrø srua amrrui anwane kustalmerayu mu kebusri mørmer— cha.

²³ Inchen tru Josewei yau chi købigwan nø ashibiibe trenchiptinchibig køn:

—Chi isumøtay cha. Chi kørig isumøtay cha. Ñimui Tius, katø ñimui møskawei Tius nøbe ñimui kustalmerayu tru anwan pusriinrrun cha. Nabe ñim pagarai anwane utig kuig køn— cha. Incha tru Joséwei yau chitø tøgaguilan ashibiibe Simeónwan wesrawa, nøm purraisrømay pera arrua, ²⁴ trugurrimbe José waisrømay pera ya, nømui srømmeran kwalamig pi tranøb, burrueran mannamig pønrsøb inchibig køn. ²⁵ Inchen nømbe ketamelan tamara, José israyu pumnegatig muniirabelø køn, kaguen mamiibe truyu kønrrabig kui nømbe wammøra purrøwa.

²⁶ Inchen yandø José yau pubene, nømbe tru ketamelø srua amrruilan keta, nømbe Joséwei merrab pirausrøngatig maløwan trarrøb utsøbasøbelø køn. ²⁷ Inchen Josébe payibig køn:

—¿Maig meløgue? cha, ¿Tru ñim wamindig ñimui møskai kølli misaazhikkan katøgucha ka øsig wabig kuitarru?— cha.

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru namui møskai, ñi maig chiben martrabiibe, chigucha kømø, tab ka wan cha. Ka øsig wabig køn— chabe, nune tab indig kønrrai utsøbasøbelø køn.

²⁹ Inchen Josébe nuin pøtøgatan ashabe, tru kan møskaindø, kan usrindø kuikkurri nuimbe trag nuneg Benjamín pasrai ashabe, trenchibig køn:

—¿I tru ñimui wendø nuneg kuitarru cha, tru ñim nan wamindig?—

Inchabe trenchibig køn:

—Tius maya nuguen ñun tab indig kønrrain cha, nai nusrkai.—

³⁰ Inchen nui nunewan ashene, kishig købiibe yandø pasramgaig køben, Josébe mallatø webya, nui kwartuyu kebya, kisamburab kishibig køn.

³¹ Incha yandø awentawa, nui maløwan kwalla, webarruabe, trenchibig køn:

—Mamiimera nøm manrrai pønsray— cha.

³² Inchen José mab wamisramibe nøørø køben, katø nunelane nøørø tamara purrønana, egipciosmera tru Joséba mabelane katø nøørø mab purramig tamarøbelø køn, kaguende egipciosmerabe nøm kørewa tøgaguigube hebreosmerababe trubalatø purramisra mamig kømíg kua, kaguen nømuimbe treebe larrø trømbøig købig køben.

³³ Inchen Joséwei nuneløbe nui merrab purrabelø køn, José maig purramisingaruben, treekke. Kerrigu mayurmerrig, trugurrimbe tru wendauig treetø, treetø nøm maya yanailø køben, trumay treeg purrønnoig køn. Inchen nømbe truba kwaariilø purrabelø køn, nømbe ¡katø! kangurri, kangurri asiyab. ³⁴ Incha Josébe tru nui mishat-sigu chi mamiimera pønsraigwan tru mamiimeran nømun pirishibig køn. Inchen Benjamínweyasiibe trattreelaimburabigwan nuyasiitø pasrøbig køn, kanelan lataitøguen kømø. Incha nømbe Joséba kanbalatø mab, muchib truba truba kasraabelø køn.

44

Josewei Copa

¹ Incha mas yanayu Josébe nui yawan ashibigwan trencha karubig køn:

—Tru møguelai kustalmerayu maya kemnegatig tirigun netsøganay cha. Incha nømui pagarai anmeran tirigu kustalmerayu trumørig pusrtrig cha. ² Incha tru wendø nunewei tirigu kustal trigube nai copa andøga marigwan wayrrig cha tru tiriguburø nø an pagaraigwanba kanbalatø.—

Inchen tru yau ashib wabiibe José maig karuigwan marøbig køn.

³ Inchen yandø ke chab tør-rrabendø tru møguelane Josebe ambasingarubig køn, nømui burrueranba. ⁴ Inchen tru møgueløbe tru ciudayugurrimbe ke tre yab ammø, srø køben, Josébe nui yau ashib wab møwane trenchiptinchibig køn:

—Tru møguelan wetøgønrrab møi møi malla inrrø cha. Incha wetøgabe, trenchinrrig cha: “Namgurrimbe yeeg tab inchen, ñimbe chindimbarre kaig mara amgue? cha. ¿Andøga marin copan chindimbarre nila srua amgue? cha. ⁵ Nan karub pera pasrabig truyu muchib, chi purainrrabigwan truyu nebua ashib indin copan. Ñimgui purø kalø marin køn”— cha.

⁶ Inchen tru yau ashib wab møøbe wetøgabe, José maig taigwan treetøweih chibig køn.

⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Tru namun ashib karubiibe namune chindimbarre øyeeg chinetø tah? cha. ¡Kan! nambe managuen treekkøliibe mara kømer cha. ⁸ Yamba nambe Canaán pi-rausrøngurringuen tru namui tirigu kustalmerayu an wetørrailanguen katøle tranrrab srua amruig køn cha. Ñui karubigwei yaugurrimbe mas mandø incha tru oro køben, an køben, nila srua amrrunrraitamah? cha. ⁹ Inchen nam ñui karuig melabelainug møigweinug køben, tru copan wetørrainabiibe, truike kwamig kønrrain cha. Inchen namguen ñui karuindiig melabelø kønrrab kørrømisramønrrun— chibelø køn.

¹⁰ Inchen tru yau chiwan køben nø ashib wabiibe trenchibig køn:

—Ñim maig taig treeg kønrrain cha. Tru copan wetørrainabiitøh na karub tøgagømig meganrrab kørrømisrtrun cha. Inchen ñim kaneløbe chi kalø mara pønrran tamiibe chigar kørrømisrtrun— cha.

11 Inchen nømbe mallazhiitø niisraigwan chab pinøsrúa, møitøgucha kustalmeran pirau pønrsra tsusaigwan pichibelø køn. 12 Inchen tru ya ashibiibe tru mayur nunewei kustalyugurri lab pølbasa, tru srabe nuneg Benjamínweistrøngatig lam mendøbene, mømbe tru copane truigwein kustalyuh wetørraptinchibig køn. 13 Inchen nuneløbe nømui kewa pønrraigwan larrø isuin pønrrai ashchai kenamartrab kølsrøptinchibelø køn. Incha nøm møitøgucha nømui burru meran katø niisra, ciudastrømay katøle chab llirabelø køn.

14 Inchen Judábe nui nuneløba Joséwei yausrø pubig køn, nøbe yau srø wamnetø. Inchen nømbe nui merrab maløwan pirausrø kebatamnøngatig utsøbasrøbelø køn.

15 Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Ñimbe øyeebe mumay marøb pønrrøngue? cha. Kan møg chi chippe treegwan kønrrai inchibig na lataibe ñim chi kalø martrab indigwan kabe wetøbeñmønrraitamagueh— cha.

16 Inchene Judábe trenchibig køn:

—Namui karubigwan, ñune ni chitamguen kømøtan cha. Mumaygucha kan treeg marmuig køn chib pønrramibe kaatan cha. Nam ñui karuig melabelainug trømbøig kalø marigwan Tiusbe kenamaran cha. Mømbe nambe namui karubigwei karuindiig melabelø misramønrrun cha, katø tru copan wetørrainabig chigucha.—

17 Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kan nabe treebe mana marøb pasramø cha. Tru copan nuinug wetørrainabiitøh nai karuindiig meganrrab kørrømisrtrun cha. Ñimbe chi isumø, ñimui møskaweistrømay ka ambay— chibig køn.

Judá Benjamínwan Purøwaminchib

18 Inchen Judábe Joséweimay kemallabe, trenchibig køn:

—Nai karubig, nan namumørrunrrig cha. Ñundø na kan chigøsrøn chinrrab, nan tius-manda utø ketøbsrumuguh cha, kaguende ñibe Faraón køb lataitøwei chi maramigwane martrain karubig køn cha. 19 Ñi namui karubiibe namune øyeeb chib payig købig køn cha: “¿Ñimbe katøgucha møskawan ka wannar køgueh, kabe katøgan nuneg kui tøgær køgueh?” chib. 20 Inchen nambe ñi namui karubigwane øyeeb cha løtab pønrraig kuig køn cha: “Nambe namui møskai kølli misazhiiba, kan matsinø nuneg-unøba tøgær ker cha, truiibe namui møskai kølli misag køben kal-lawai. Inchagurri tru i srabeigwane møskaimbe purø undaguig køn” cha; kaguendø kan usraindø nusrkain kuikkurri kan nunebe yandø kwain kaaben, nøtø kørrømisra pasran cha.

21 Inchene ñi maig chiben nam treeg pønrrabelane ñibe trendaig kømøh cha: “Na ashchab tru wendø nunewane pera amrrunrrigay” cha. 22 Inchen nambe namui karubigwan yamba trendaig køppeh cha: “Matsinøbe møskawane chinha elatchaamøn cha, kaguende nø elachene, møskaimbe kwanrrun” cha. 23 Inchene nam ñui karuig melabelane ñibe trendaig køn cha: “Ñimui wendø nuneg ñimba arrumuingatiibe, trube, kenamisrmørrunrrigay” cha.

24 Incha nambe namui møskai tru ñi maig chiben marøbigwei yausrø puabe, ñi namui karubig ñi maig taigwan nambe kerrigu eshkabelø ker cha.

25 Inchene namui møskaimbe namune trenchibig køn: “Katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay” cha. 26 Inchen nambe namui møskawane trendaig køn cha: “Namui wendø nuneg arrumuingatiibe nambe chinha ambamgaig køn cha. Namun nø lynchimubene, tru karubigwane asamig kaagøn” cha.

27 Inchen nai møskai ñui karuig megabiibe trendaig køn cha: “Ñimbe ashibelø køn cha, nai sraimbe pagatø nai nusrkalø tøgær misrigwan. 28 Indig kane nainukkurri ya yandø pinøben, katøbe managuen ashmur cha. Namig ushamera pitis marig kuitamab isur tan cha. 29 Katø iigwangucha pera amben, katø chigøben køptinchene, na køllig waachawan isubiitøgatø kwamig kønrrai marøbeløbe ñim kønrrabguen” cha, nane trendaig køn cha.

³⁰ Nai mōskaimbe matsinø-unøbabe purø trag pønrrabelø kuig kōppe, nambe katøle amben, matsinø-unø namba arrumubene, ³¹ namui mōskaimbe nun ashmuppe, kwanrrun cha. Inchen nam kōmønrrun cha, namui mōskai kōlli misagwan isubiitøgatø kwamig kōnrrai marøbeløbe. ³² Incha na ñui karuig megabiibe matsinan na purøbasramisrøb na ashchab misrig kōn cha, nai mōskawei merrab. Incha nabe nai mōskawane trendaig kōn cha: “Na katøle ñuimay pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kōnrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu” cha.

³³ Inchawei tiusmanda, nabe ñun treeg marøbsrumu chinrrab cha, matsinaimburø na purøbasramisrur cha, na ñui karuindiig meganrrab, matsinø-unøbe nui nuneløba katø inrrai. ³⁴ ¿Nabe mandø yamø cha, matsinø-unø naba arrumubene? Trube, nane nai mōskawane larrø lastimazhig isui indi ashig kōmøtan— chibig kōn.

45

José Nui Nunelan Nø Muguigwan Eshkab

¹ Inchen Josébe nuim pøtøgatan pønrrabelai merrab yandø mas awentanrrab kaima, mur wamabig kōn:

—¡Mayeelanba yu nai merrabgurri webamingaruy!— chib. José nui nunelan nøbe ñimui nuneg kur cha eshkabene, nuim pulube ni mugucha mugaaguig kōn. ² Incha nøbe trasha, trasha kishen, egipciosmerabe wammøren, katø Faraónwei yau misaamer-agucha wammøren inchibelø kōn.

³ Incha Josébe nui nunelane trenchiptinchibig kōn:

—Nabe José kur cha. ¿Nai mōskaingan tab ka wabig kuitarru?— cha.

Inchen nuneløbe larrø kōrrø kwaara, ni chigucha lètønrrab kaimaptinchibelø kōn, nømbe nui merrab ni mumayguen kōmuilø pønrrøwa.

⁴ Inchen Josébe:

—Naimay kemalay— chiben, nømbe kemallen, nøbe trenchiptinchibig kōn:

—Nabe tru ñimui nuneg José kur cha, tru ñim nan Egiptosrømay yana ørig kōbig.

⁵ Inchendø ñimbe chi kullaarab isui inchimøtay cha. Ñim nan yusrømay yanig kōbigwan karrengucha øyeeg marøbraitamab isumøtay cha. Nane Tius ørig kōn cha, manawei nanmerrig inrrai, misaameran kwamø ka øsig puramrrai martrab. ⁶ Kaguende pirau pa pilaguen parø arrub pasrøben, katøgucha tratrø pila palan cha, tru pilamerawane ellmartrab aramelø kōnrrab kōmøwei, ellmarig tulisamig kōnrrab kōmøwein kōnrrabig kōn cha. ⁷ Incha Tiusbe manawei nanmerrig ørig kōbig kōn cha, ñim pirau ka øsig warøwa, larrø tab webamba pønrramig puben, trumay misaamera larrøbichibig larrøbichib kōnrrai.

⁸ Inchawei nane yusrømay ørøppe, Tius nø ørig kōn cha, ñim kōmøtø. Tru Faraónwan chi maramigu na isum purugubig kōnrraimba, nui yau kerriguwan na ashib tōga wanrraimba, katø kerrigu Egipto pirau na karub wamig kōnrraimba nø pasrig kōn cha.

⁹ Inchawei ñimbe mallatø incha, nai mōskawei yamay amba, trenchinrrigay cha: “Ñui nusrkai Josébe øyah tan cha: ‘Tiusbe nane Egipto pirau kerriguba na karub wanrrai wandan’ cha. Incha ‘nan ashchab ‘pebatø’ amø’ tan chinrrigay cha. ¹⁰ ‘Ñibe nai puluwandø Gosén pirau tsunrrig tan cha, ñui nusrkaløba, ñui awelu ureemeraba, katø ñui ubishamera kōben, cabrasmera kōben, ñui waaramera kōben, katø ñui chigurribunø tøgaguiløbañau. ¹¹ Nabe ñun truyu ashib tøgagørrumøn cha, kaguen katøgucha tratrø pila ørøba tru parøbe arrubig attrab kōn cha. Trengømuisruandøbe ñiba, ñui ureemeraba, ñui kerrigu chi tøgaguiløbañau larrø lastimailø misra kōrrømisrtrabguen’ cha.

¹² Inchagucha ñim lata, nai nuneg Benjamin lata, ñimashib asha pønrran’ cha, waminchippe na waminchib pasrai. ¹³ Nai papáwan eshkanrrigay cha Egipto pirau kerriguwan ashib na karub waigube chigurribunø kōn cha katø ñim kerrigu chi

asiilanba. ¡Ñimbe mallatø amba!, yusrømay nai papáwan pera amrrunrrigay— chibig køn.

¹⁴ Incha Josébe nui nuneg Benjamínwan ira pasramisra, kishen, katø Benjamíngucha treetøwei nuneg Joséwan ira pasramisra, kishibig køn. ¹⁵ Incha Josébe nunelan muchawa, truba truba kishib irabig køn. Inchen nunelane wamindamig wam larraibig køn.

¹⁶ Inchen Faraón nø waig yausrømbe wam pubig køn: “Josewei nunelø chab puin køn” tan chib. Inchen Faraónba tru nui maramigwan marøb purrabelø nørreeløbabe kasraarabelø køn. ¹⁷ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nunelan Canaán pirausrømay nømui ushamerayu niisra amrrai karu cha. ¹⁸ Incha ñui møskawanba ñui yau misaameranba naimay pera amrrunrrai. Nabe yu Egipto purø tab pirøwan tranamønrrun cha. Inchen nømbe i pirau purø tab mamiimera misriilan manrrun cha.

¹⁹ Katø ñibe nømune treeg karunrrig cha: “Yu Egipto pirau carretillas nørreelø weytøga sruilan srua ambingaru cha, nømui sralan køben, ureemeran køben ñui møskawan køben pera amrrumig. ²⁰ Incha nømui chi tøgaguilan lelacha, amrrumig chi isumønrray cha, kaguende yu Egipto pirau purø tabiibe nømuin kønrrun”— cha.

²¹ Inchen Israelwei nusrkaløbe treeg marøbelø køn. Pøs Faraón maig karuben Josébe carretillas nørreelø weytøga sruilan pønsrøb, mayuwei ishiimera tranøb inchibig køn.

²² Incha nømun kanun, kanun kemelø srøizhig kan, kan keta trana, Benjamínwane tsantsøn anmera trescientosba, katø yunømarøb kemelø tratrøgatøba keta tranøbig køn.

²³ Incha nui møskaweyasiibe iilan trana ørøbig køn: Egipto pirau purø tabelø tøgaguilan pa tratrø burrusmerayu niisra øriiløba, katø pa tratrø cargas burramerayu tirigu niisra øriiløba, katø pirrimera køben, mamiimera køben niisra ørøbig køn, møskai maywan mab arrumig. ²⁴ Incha yandø amrrai ørøbig køn. Incha yandø webamba ambene, Josébe trenchibig køn:

—Mayube chinetø, chinetø tiyab, kwayab amrrab kømø— cha.

²⁵ Inchen nømbe Egipto piraugurri nebambub amba, Canaán pirausrø pubelø køn, nømui møskai Jacob waisrø. ²⁶ Incha trusrø puabe, trenchiptinchibelø køn:

—Josébe ka øsig wan cha. Egipto pirau muba kuimburab nø karub ashib wabig kuin kømøh— cha.

Inchen Jacobwei manrrøbe pasram kwarøptinchibig køn, kaguen nøbe køremuig kua. ²⁷ Inchen nømbe José mandø tailan, mandø tailan chishtøh eshkaben, katø nømun pera ambamig carretillas nørreelø weytøga sruilan trana øriilan ashib inchene, nune asrchiibe katøle chish misrøbig køn. ²⁸ Incha Israelbe trenchibig køn:

—Nai nusrkai José katøgucha øsig wabig kuin kui yandø tsabø ashar cha. Na kwamøwatø nabe ashchab yamønrrun— chibig køn.

46

Jacob Nui Ureemeraba Egipto Pirausrø

¹ Incha Jacobpe mayeelø nøba warabeløba nui chi tøgaguiløbañau webya, yandø Beersebasrø puabe, truyu Jacobpe ushamera kweecha Isaac nui møskawei Tiuswan tranøbig køn. ² Inchen Tiusbe yem kan piab lataigu Israelwane trenchib waminchibig køn:

—Jacob, Jacob— cha

—Inchene nøbe:

—Yu pasrar— chiben,

³ Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe Tius kur cha, tru ñui møskawei. Tius. Egipto pirausrømay kørrayamig chi kørig isumøta cha. Nabe ñune ñigurri purø nørrø misag sətømera kønrrai maramønrrun

cha trusrø. ⁴ Nabe ñiba Egiptosrømay kørraarrua, katø natøwei Egiptogurri werrunrrai maramønrrun cha. Incha ñi kwabene, Josebe nøashib nui taska ñui kammeran kasrønrrun— chibig køn.

⁵ Incha yandø Jacob Beersebagurri webibene, Israelwei nusrkaløbe nømui møskai Jacobwan køben, nømui ureemeran køben, nømui sralan køben, tru Faraón amrrunrrai carretillas nørreelø weytøga sruilø trana øriiløyu amrrab nebambingarubelø køn. ⁶ Incha katø Canaán pirau tøgamisriilø nømui ushameran køben, chine købelan køben, tøga srua ambig købig køn. Øyamay Jacob kerrigu nui yaeløba Egipto pirausrømay yaig køn. ⁷ Nui nusrkalø køben, nui nimbasrmera køben, nui awelu ureemera køben, nui awela ureemera køben mayeelø nuinukkurri amrrub misamera nøba ambig køn.

⁸ Tru israelitasmera Egipto pirau kebambubelai munchimerabe iilø køn, tru Jacob nuinukkurri amrrub misameraba:

Rubén Jacobwei mayur nusrkai.

⁹ Katø trugurri Rubenwei nusrkaløbe iilø køn: Hanoc køben, Falu køben, Hezrón køben, Carmí købengue.

¹⁰ Inchen Simeónwei nusrkaløbe Jemuel køben, Jamin køben, Ohad køben, Jaquin køben, Zohar køben, katø kan Canaánsrø ishuwei nusrkai Saúl købengue.

¹¹ Inchen Leviwei nusrkaløbe iilø køn: Gersón køben, Coat køben, Merari købengue.

¹² Inchen Judáwei nusrkaløbe iilø køn: Er køben, Onán køben, Sela køben, Fares køben, Zera købengue. (Inchendø Erbaba Onánbabe Canaán pirausrøndø kwaig købig køn). Inchen Fareswei nusrkaløbe Ezrónba Hamulba kuig køn.

¹³ Inchen Isacarwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Tola køben Fúva køben Job køben, Simrón købengue.

¹⁴ Inchen Zabulónwei nusrkaløbe iilø køn: Sered køben, Elón køben, Jahleel købengue.

¹⁵ Truilø kuig køn tru Padan-aramsrø warab uras Lea Jacobwei tøgagui nusrkalø, katø tru Dina nui nimbasrba. Inchawei tryugurri amrrub misamera møguelan køben, ishumburmeran køben munchene kerrigube treinta y tres kuig køn.

¹⁶ Inchen Gadwei nusrkaløbe iilø køn: Zifión køben, Hagui køben, Ezbón køben, Suni køben, Eri køben, Arodi køben, Areli købengue.

¹⁷ Inchen Aserwei nusrkaløbe iilø køn: Imna køben, Isva køben, Isvi køben, Beria køben, katø nømui nuchag Sera taikkuchague. Inchen tru Beriai nusrkaløbe iilø køn: Heber køben, Malquiel købengue.

¹⁸ Iilø kuig køn tru Zilpa Jacobwei tøgagui nusrkalø. Tru Zilpabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Lean keta trani ishug. Tru Zilpainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube dieciséis kuig køn.

¹⁹ Inchen Jacobwei srai Raquelwei nusrkaløbe iilø køn: Joséba, Benjamínba.

²⁰ Inchen Joséwei nusrkalø Azenatba tøgagui ureemerabe iilø køn: Manasésba, Efrainba Egipto pirau kal-lawar. Tru Azenatbe Onsrø sacerdote Potiferai nimbasr kuig køn.

²¹ Inchen Benjamínwei nusrkaløbe iilø køn: Bela køben, Bequer køben, Asbel køben, Gera køben, Naamán køben, Ehi køben, Ros køben, Mupim køben, Hupim køben, Ard købengue.

²² Iilø køn tru Jacobweimba Raquelweinukkurrimba amrrub ureemera kerrigube catorcegue.

²³ Inchen Danwei nusrkaimbe Husin taig køn.

²⁴ Inchen Neftaliwei nusrkaløbe iilø køn: Jahzeel køben, Guni køben, Jezer køben, Silem købengue.

²⁵ Iilø køn tru Bilha Jacobpa tøgagui ureemera. Tru Bilhabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Raquelwan keta trani ishug. Inchen tru Bilhainukkurri amrrub ureemerabe kerrigu tratrø y par kuig køn.

²⁶ Inchen mayeelø Jacobpa Egipto pirau nuikkurri amrrub misaamerabe pubeløbe sesenta y seis kuig køn, nui aniyugurri ureemera nusrkalai sralan munchimuben.

²⁷ Inchen Joséwei ureemerabe pagatø kuig køn, Egipto pirau kal-lawar. Inchawei Jacobwei yau misaamerabe Egiptosrømbe setenta puig købig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Judámerrig Joséweisrø merrab punrrai ørøbig køn, Joséwan eshkaben Gosénsrø nun katønrrab attrai. Incha Gosén pirausrø chab pubelø køn. ²⁹ Inchen Josébe nui møskawan utønrrab yamig niga luløb kaullimera sruigwan tamara, Israel nui møskawan Gosénsrø utønrrab webibig køn. Incha møskawan ashippe, naashiburab ira, pasramisra, truba truba yana kishibig køn.

³⁰ Inchen Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Møimbe ñun na ashib asha, ñi øsig ka wabig kuin kui wetørrawabe, nabe chi isumø, ka kwamønrrun— cha.

³¹ Incha Josébe nui nunelanba nui møskawei yau misaameranba trenchibig køn:

—Na Faraónwan ashchab inrrab inchar cha, nun wammørøsrkønrrab: “Nai nuneløba, nai møskawei yau misaameraba Canaán pirausrø warabeløbe naba kørrømisra warønrrab amrrun chinrrab”. ³² Pøs nømbe ubisha ashibelø waara karrøgøbelø treelø køn chinrrab. Incha nømui ubishameran køben, waarameran køben chigurrimbunø nøm tøgaguilan køben srúa amrrun” cha.

³³ Inchawei Faraón ñimun wama: “¿Ñimbe chi marøbelø køgue?” cha payene, ³⁴ ñimbe øya lötønrrigay chibig køn: “Nam ñui karuiløbe matsøreg ureemera kurri møingutig nam lata, namui kølli misaamera lata waara karrøgøbelø ker” cha. Trumaybe ñimbe Gosén pirau warønrrabguen chibig køn. kaguende egipcimerabe ubisha ashibelane purø trømbøig kui inchibelø køn cha.

47

¹ Inchen Josébe Faraónwan wammørøsrkønrrab yabe, trenchibig køn:

—Nai møskaimba, nai nuneløba Canaán pirausrøngurri amrruin køn cha, nømui ubishamera køben, cabrasmera køben, nømui waaramera køben, nømui chi tøgaguilø kerriguba. Incha yandø Gosén pirausrøn chab puaguen køn— cha.

² Incha Goséngurri attraptø tratrøgatø nui nunelan lawa wesrua, Faraónwei merrab pera arrubig køn, ‘nai nunelø køn’ cha eshkanrrab.

³ Inchen Faraónbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chi marøbelø køgue?— cha.

Inchen nømbe Faraónwan trenchibelø køn:

—Nam ñui karuig melabeløbe ubishamera køben cabrasmera køben karrøgøbelø treelø ker cha, namui merrabsrø møskalø lataitøwei.— ⁴ Incha katø trenchibelø køn:

—Nambe i pirau kan maya yanatø warønrrab amrruer cha, kaguende nam ñui karuig melabelai ubishameraimbe Canaán pirau nam waraisrømbe chi pu kaagøn cha. Trusrømbe parøbe ni chindamguchagaig pasran cha. Inchagurri nam ñui karuig melabelan tiusmanda Gosén pirau namun warøbashibsrømøgue chinrrab inder— cha.

⁵ Inchene Faraónbe Joséwan trenchibig køn:

—Ñui møskaimba, ñui nuneløba ñiba warønrrab amrruin køn cha. ⁶ Egipto pirøbe ñi asha maramig ñuin tasku pasran cha. Mas purø tab pirau warønrrai war chibig køn, tru Gosén pirau. Egipto pirau trube purø tab pirø køn cha. Truyu warønrrab kørrømisrtrain cha. Truilai utu purø tab asha martraptø møguelø købene, truilan nai ushameran nøm ashib tøgagønrrai nømun pønsrø— chibig køn.

⁷ Trugurri Josébe nui møskai Jacobwangucha pera ya, Faraónwan, ‘iibe nai møskain køn’ cha eshkabig køn. Inchen Jacobpe Faraónwan ‘mayanguen tabig nebuig kønrrig’ chibig køn.

⁸ Inchen Faraónbe Jacobwan trencha payibig køn:

—¿Mam pila tøgagig kugu?— cha.

⁹ Inchen Jacobpe Faraónwan trenchibig køn:

—Na amburab, iburab llirab uniibe pilamera ciento treinta køn cha. Na øsig uniibe menrra yam pilamera kømøwei, katø murig kuig køn cha. Tru nai kølli misaamera nøm llirab amønain pilamerababe trugatig nebumum køtan. —cha.

¹⁰ Incha Jacobpe Faraónwan mayanguen tabig nebuig kønrrig chib, truyugurri ungua cha ibig køn.

¹¹ Inchen Josébe Egipto pirau purø tab pirømeran tranøbig køn, truyu warønrrai, Faraón maig karuig, treekke. Treekkurri nui møskaimba nui nuneløba Ramesés pirau, pirømera tøgaguig købig køn. ¹² Incha katø Josébe nui møskawanba, nui nunelanba, nui møskawei yau misaameranba nui karuig peraguilanba mamiimera mab kømig pønsrøbig køn, nømun kanun, kanun maig paløben, treekke.

José Mandø Asha Maramig Køben Trumay Marøb

¹³ Yandø muba pirø kuimburab chigucha mamig chigaaben, trune parøbe chindamdiig køben, Egipto pirau lata, Canaán pirau lata parø arrubigu yandø misaamerabe kwamitø palabig køn. ¹⁴ Inchen Josébe tru Egipto pirau misaameraba, Canaánsreeløba tirigu penab pagarai anmeran kerrigu tulisha, tru anwane Faraónwei tab yau esegabig køn. ¹⁵ Inchen yandø Egipto pirau lata, Canaán pirau lata chigucha anga patsøben, maya egipciomerabe Joséweimay amrrua trenchibelø køn:

—Namun ñi mamiimera pønsrørra cha. ¿Namgan ñui merrab kwamig kuitarru? cha, namun kerrigu an patsinukkurrindø.

¹⁶ Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñimun an chab patsøbene, ñimui ushameran tranay cha. Nabe tru ushameraba yunømarøb ñimune tirigu tranamønrrun cha. ¹⁷ Inchen egipciosmerabe nømui ushameran srúa amrrubelø køn; kaullimera køben, ubishamera køben, cabrasmera køben, burrumera køben, waramera køben. Incha tru ushameraba yunømara, tru pilawan mamiimera tranøbig køn.

¹⁸ Inchen tru pila puraiben, wendø pilayu nømbe amrruabe, trenchibelø køn:

—Namune an patsøben, namune ni chinchaguen søramgaatan cha, kørrømisrøtø, an patsøtan cha, ñun eshkaig køn cha. Yandø namui ushameragucha ñuindø misren, nambe chigøben tranamibe chigar misrer cha, namui pirømerabah, katø nambe ka pønrraiteelø pønrrer cha. ¹⁹ Namui pirømerabañau ¿ñigan nam kwanrrai kønrraindeh? cha. Ñi namunba, namui pirømeranba penørray cha, mamiiba yunømariilø kønrrai. Trumaybe nambe namui pirømerabañau nambe Faraónwei misra karuindeelø melamønrrun cha. Inchendø yellmera nam mamig køben, ellguamelø køben, tranrra cha, nam øsig waramig kønrraimbe, katø pirømeragucha lelatsiilø pønrrømønrrai.—

²⁰ Inchen Josébe Egipto pirømeran kerrigu Faraónweyasig penabig køn, kaguende egipciomerabe tru parø arrubikkurri nømui pirømeran yanen. Inchagurri pirømerabe kerriguba Faraónwei tasku purayaig købig køn. ²¹ Incha egipciosmerabe Egipto pirau muba kuimburab nømbe ka karuindeelø melønrrab melamisrig købig køn. ²² Inchen pirømera peniimeelø kørrømisrøppe, sacerdotemeraindøh peniimeelø, ka kørrømisrig køn, kaguende nømbe Faraónweinukkurri mamig traniilø utabelø kuig kua. Inchagurri nømbe nømui pirømeran yanmuig købig køn, nømbe Faraón pønsraigwan mabelø kua.

²³ Incha Josébe misaameran trenchibig køn:

—Møimbe ñimba ñimui pirømerababe Faraónweyelø køn cha, nabe nuyasig penig køn cha. Ñimbe yu yellmera tøgagøn cha, pirømeran ellmaray chibig køn. ²⁴ Incha yandø ellmarig tulisamig pubene, tru cienyugurri veinte tarømarøb tulisai gwane Faraónwan tranrrigay cha. Inchen truyugurri kørrømisrøbigwane tramerayu tsuramiba, katø ñimba, ñimui ureemeraba, ñimui yau misaameraba, katø mayeelø ñimba warabeløba mab kømig kønrrain— cha.

²⁵ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñibe nam øsig warønrrai martan cha. Nø yangucha tab indigwan nambe uta tōga pønrrer cha. Nambe Faraón karuindø melabelø kømønrrun— chibelø køn.

²⁶ Incha Josebe øyeeg marøb kømig wesrawa pasrig køn, ellmarigu misriilan tru cien cargasyugurri veintebato wesruigwane Faráonwein kønrrai treeg marig køn, tru mõi kwalømgatig. Inchen Sacerdotesmerai pirømeratøh Faraónwei kørrømisrig købig køn.

²⁷ Øyamay israelitasmerabe Egipto pirau warønrrab kørrømisrig kuig køn, Gosén pirau. Incha nømbe truyu pirømera merrarrowa waramisra, nømbe truyube wereg nørrø tøgagua, larrø nu misrig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Egipto pirau pilamera diecisiete tsuig køn. Inchen kerrigu Jacob nø øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ciento cuarenta y siete kuig køn. ²⁹ Israel øsig tsum kwalømmera yandø patsønrrab køben, nui nusrkai Joséwan wamønrrab ørabe, trenchibig køn:

—Na ñuin kabyu tabig asønaig kuinabene, tiusmanda ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsar cha. Treeg marøppe na maig miaigwane trunune martrunrrig cha undaatoğa. Incha nan purø nu lastima ashib, martrab kørrømisrigwane martrunrrig chibig køn. Tiusmanda nane Egiptosrømbe sørømmørrunrrig chibig køn. ³⁰ Incha na nai møskaløba israb tsumisrene, Egiptogurrimbe srua ya, nømun esegawa wariinuutøwei wairrunrrig — chibig køn.

Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñi maig taigwan nabe treeg maramønrrun— cha.

³¹ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—‘jKatø! Marmø kømø, maramønrrun’ chirra— cha.

Inchen Josébe:

—jKatø! Marmø kømø, maramønrrun— chibig køn.

Inchen Israelbe nui pøtønaig tsig pala utsøbasrøptinchibig køn.

48

Manaseswanba Efrainwanba Jacob Mayanguen Tabig Kønrrai Tranøb

¹ Indig kan maya yanayugøsrøn Joséwane trenchibelø køn:

—Ñui møskaimbe kwanrrø tsun— cha.

Inchen Josébe nui møskawan ashchab ippe, nui pagatø nuskalø Manaseswanba, Efraínwanba pera ibig køn.

² Inchen Jacobwane eshkabelø køn:

—Ñui nusrkai José ñun ashchab pun— cha. Inchen nøbe ke kaimatøzhig købendø, truba tranrra, camayu kurra, wamisra, ³ Joséwan trenchibig køn:

—Maramburab Marøb Tiusbe Canaán pirau Luz ciudayu kenamisra, nane mayanguen tabigwan trana, ⁴ øyeeg cha kørrømisrig køn cha: “Nabe ñune ureg purø nørrø tøgagønrrai marøb, misag sötømera purø nørrø kønrrai maramønrrun cha. Incha nabe ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan tranen, managatig i pirøbe nømuin kønrrun” taig køn cha.

⁵ Na ñiba tsunrrab arrumøwatø, ñui pagatø nusrkalø yu Egipto pirau kal-lawa ure-
emera tru Efraínba, Manasesbabe nai ureemera misran cha, Rubénba, Simeónba naielø køb lataitøwei. ⁶ Inchen ñi tru wendau ureemera tøgagui nusrkaløbe ñuielø kønrrun cha. Incha nømbe Efraínweimba, Manasesweimba nunelø kuig køppe, truilai munchiyu pirø ketig utønrrun cha

⁷ Nabe Padan Aramgurri katøle arrub megaben, ñui usri Raquelbe kwaig købig køn cha, Efrata ciudayu pumig ke lamøtø paløben. Inchen nabe Efrata may menda sørig køn cha. Truibe tru Belén kuinrre.—

⁸ Incha Israelbe Joséwei nusrkalan ashiptinchabe, payibig køn:

—¿Iiløbe mumera køh?— cha.

⁹ Inchene Josebe trenchibig køn:

—Iiløbe nai nusrkalø køn cha, nan yu Egipto pirau Tius keta traniilø.—

Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Naimay kemalingaru cha, na purø tab indigwan tranrrab— cha.

¹⁰ Israelbe yandø purø kølliizhig kuig kua, yandø nui kabzheeløbe tør pilømuben, tab ashchab kaimabig købig køn. Inchen Josebe nui ureemeran nui møskaweim pulu kemalsrøben, nøbe muchab, irab inchibig køn.

¹¹ Inchabe Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe ñun asamuitamappe isumuig køn cha. Inchendø Tiusbe nane ñui ureemeran-baguen asamig kønrrai martan— cha.

¹² Inchen Josébe uregwan nui møskawei srøb utøyugurri tarømarøppa, kappaløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig køn

¹³ Incha Josébe nui pa nusrkalan Efraínwane nui kusrmay tasiitøga, Manaseswane nui atsitøga kemøra møskawei pulu pønsrøbig køn. Tru øyamay Efraínbe Israelwei atsimaygatømay pasramisren, Manasesbe kusrmaygatømay pasramisrøbig køn. ¹⁴ Treeg pønsraindøgucha Israelbe nui kwalmeran ambumay imay yunømarøppa nui kusrmay tasigwane Efraínwei turbala estsarøbig køn, wendø nusrkain kuindøgucha. Nui atsimay tasigwane Manaseswei turbala estsarøbig køn, trube mayur nusrkain kuindøgucha.

¹⁵ Incha Joséwane i wammeratøga maya nuguen tabiitø, tabiitø nebuig kønrrai øyeg chib tranøbig køn:

—Nai møskalø Abrahamba, Isaacba nui merrab amønai Tius, tru nan kal-lainukkurri møingatig nan chi kømønrrai ashib tøga pasrab, katø na muba yamigwan eshkab pasrab Tius, ¹⁶ tru nan chine kaig pubigugurri wesrub Ángel i pagatø matsøreg-ureemeran maya nuguen tabiitø nebuig kønrrai martrunrrig chib. Incha iiløgurri nai munchiba, nai møskalø Abrahamweimba Isaacweimba munchimerabe pønrrabig pønrrønrrun cha. Nømbe pirau nørrø karrab purø nørrø larrøbitchai.

¹⁷ Inchen Josebe nui møskaimbe nui kusrmay tasigwan Efraínwei turbala estsari ashabe, tab kømui inchibig køn. Incha møskawei tasigwan Efraínwei turbalagurrimba Manaseswei turbalagurrimba yunømara, estsartrai inchibig køn. ¹⁸ Incha Josébe møskawane trenchibig køn:

—Øyan kømøtø cha, iig køn cha, mayurbe iigweimbala ñui kusrmay tasigwan estsar— cha.

¹⁹ Inchen møskaimbe treeg marmønrrab trenchibig køn:

—Ashar cha, nai nusrkai, ashar cha. Manaseskucha misag nørrø larrøbitchabiitøwein køn cha, katø nøgucha larrø nuitøwein kønrrabig kua. Inchendø wendø nuneebe nø lataikken sötømera kønrrun— cha.

²⁰ Incha tru kwaløm Jacobpe mayanguen tabiitø nebuig kømigwan øyah chib tranøbig køn:

—Israel misaamera mayanguen tabig nebuig kømigwan nøm tranøppe, ñimui munchiwan wamab tøga pønrrønrrun cha: “Efraínwanba, Manaséswanba lataitøwei, Tius ñimun treeg martrain”— chib. Incha Manaséswan wendau pasra, Efraínwan merrab pasrig køn.

²¹ Incha trugurri Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe yandø kwanrrainchar cha. Inchendø Tiusbe ñimba pasrøwa, nøbe ñimune ñimui møskalai pirømerasrømay katøle amrrai martrun chibig køn.

²² Incha nabe ñui nunelan lataguen kømø, ñibe purab nuig kuikkurri Siquén pirøwan, amorreosmeraba na truba truba nai espatatøgaba, nai arcotøgaba kwayawa tøgaguim pirøwan tranar— cha.

49

Jacob Nurskaleimburab Wendøsrø Maig Pub Attrabigw An Waminchib

¹ Jacobpe nui nusrkalan wama trenchibig køn:

—Tulaambay cha. Nabe wendø kwalømmerawansrø ñimun maig purainrrabigwan eshkanrrab inchar cha.

² Kemalay cha, mørtrab, Jacobwei nusrkalo. Møray cha, ñimui møskai Israel wamindigwan.

³ Ñi, Ruben, nai mayur nusrkai, na unøtø misag larrø chishig kua ke srøtø tøgaguig unø, tabig kui asig kømiguba, katø chi maramig nuig kømiguba ñimerrig køn cha.

⁴ Ñibe kan pimera køramdiig latøgushib amrrubig lataig, møimbe yandø ñi mayurbe maskucha nuibe kømønrrabguen cha. Kaguende nai kamayu nai sraimba trømbøig mara, ñui trag møskawei kamawan, kaig kuig lataig mara kørrømarig køn cha.

⁵ Simeónba Levíbabe nunelø køben, nømui espadamerabe ka kwayab misag kweechib tøgagømiitø køn cha.

⁶ Nøm chigøben kaig martrab waminchib kuigu na truyu pasrønrrab kømøwei, nøm nørø tuliambinug na lynchab kømøwein kur, nai isubigwan na chishig tøgaguigwan mindisaig kømønrrab. Kaguende nømbe larrø namikkøleelø pønrrøwa, misagwan kweecha petab, mørøkkøubiitø ke kagatø, toromerai chambesrølmeran para petig køn.

⁷ Larrø tsag inchib namig kurriiba, nømui namikkøbigu lastimagaig trømbøig mariibabe larrø trømbøig nebuig købash cha. Nabe Jacobwei piraugurrimbe ke nuinguindø misrtrai mara, Israel pirau ke truørø amba warønrrai maramønrrun.

⁸ Ñi Judábe ñui nunelø chi tamgaig, katø tabig wamindig kønrrabguen. Ñui ashig kømui inchibelane ñi kanawa tøgagønrrun. Inchen ñui trag nuneløguen ñui merrappe utsøbasrtrun.

⁹ Inchen ñi, nai nusrkai Judábe, kan matsinø leon lataig, nø kemørigwan chab mabe, kan køli leon lataig pirau purø møg ashib tsumisrøptinchibig lataig køn. ¿Nune mugui kebacha ashchautah?

¹⁰ Judáwane nui karub sraua wain Pørøtsigwane kerraig kønrramøn, katø nui karub tøgaguin pørøtsigwan lata tru nui srøb utøyugurri, tru cierton rey arrumnegatig. Truiwane yu pirau pirø muba kuimnburab maya misaaba nune mørig kønrrabig køn.

¹¹ Judabe nui burru uvas tusryu lichippe, llui lamø burru unøzhigwane purø tab tusr srølyu licha pasran. Nui kewa kuigwane vinotøga tsarøppe, nui pala itø kewa kuigwane uvas anim piyu tsaran.

¹² Nui kammerabe vino lataguen kømø, mas yaløbigøzheelø køn. Inchen nui trugulmerabe pitsø lataguen kømø, mas puløzheelø køn.

¹³ Inchen Zabulónweinukkurri amrrub misaamerabe mar mendawan warønrrabelø køben, truyube barcosmera chi isumgaig pub lliramig kønrrabig køn. Inchen nui linderosmerabe Sidonsrøngatig lulrrabelø køn.

¹⁴ Isacarbe kan burru larrø murig lataig køn, kan muba webya yamga tul— unøyu keerig pigaya tsub lataig.

¹⁵ Tru muba webya yamga tul-unøbe larrø tabig, pirøbe larrø chull asamdø pirø køb, katø pishindø tab tsumdiig køb køben, nøbe karga niga inrrab lligwan kegucha, ka karuindø megabig misrig køn.

¹⁶ Inchen Danbe nui misaameran maig kønrrabigwan asha martrabig køn. Israelwei tru doce nusrkalai misag sətømerayu kan møikkøsrøn lataitøwei.

¹⁷ Danbe kan may menda tsub ul lataig køn, tsachippe kwetchab tsachib ul may menda tsubig lataig, kaullin chiñimerayu tsacha, itøguana wabigwan wendømay palasig kebinab kutsingarubig.”

¹⁸ “¡Jehová, ñi kaiyugurri wesraig kømigwan muniirar!”

¹⁹ Gadwane kaig marøb misag sötømera amrrua melambub kwayaindøgucha, nøbe wendautø pasraørøb ya, kwayanrrun.

²⁰ “Aserbe larrø may mamiimera mabig kønrrun. Incha nøbe reywei mamiimera lataig manrrai pønsrønrrun.

²¹ Neftalíbe kan ishug panzhig chi iløsrkaimíig uñibig lataig køn, larrø tab pan-ureezheelø peraig.

²² “Inchen Josébe kan larrø may utiguitsin tusr lataig køn, may utiguichib pi menda pasrab lataig. Tsiurøzheelø nebib ibiibe tru pirøbanrrimerasø nebib ib lataig.

²³ Nune arcostøga kwayabeløbe, lastimaguengaig flechasmeratøga søl ørøb, kwayam laben,

²⁴ nø srua pasrai arcone chigucha kullaaramø srua pasraig køn, tru Jacobwei maramburab marøb kwalmeragurri. ¡Mayanguen ungua ungua tru Jacobwei Mugucha Chindamga Tiuswan. Truikkurrin køn, tru Ubisha Ashibig, tru Israelwei kan peña lataig.

²⁵ ¡Mayanguen ungua ungua ñui møkawei Tius ñun purugubigwan! ¡Mayanguen ungua ungua Maramburab Marøb Tius ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbigwan! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai Srømbalásrøngurri arrubiitøga! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai maryu purø umbusrøngurri arrubiitøga! Pitsø mutsøsrøb tøgagøb katø usrai pat-sau tøgagøb indingurri mayanguen tabig nebuig kønrrai arrubiitøgaba. ²⁶ Ñui møkaimbe tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan ñun tranøppe, nai møskalø tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan nan trani lataitøguen kømø tranig køn; managatig tru pønrrab tunmerasrøngatig. Tru iig mayanguen tabig nebuig kønrrai traniiiløbe, Joséwei turbala kønrrain køn, nui nunelai utugurri tru lawa wesruigweinug.

²⁷ Inchen Benjamínbe kan larrø namig lobo lataig køn, løtsøbe nui kemøra mamigwan ma, maabene unchibelan pirishibig.”

²⁸ Iilø køn tru Jacobwei doce nusrkaløgurri misag nørrø sötø amrrubelø, tru nømunba, katø nuikkurri amrrub misaameranba wendøsrø nømun kanun kanun maig pub attrabigwan eshkawa pasrig kuig køn.

Jacob Kwaig

²⁹ Incha katø Jacobpe øya eshkawa pasrøbig køn:

—Nabe nai misaameraba tsunrrab yamig yandø lutau køtan cha, nai kølli misaameraimbulu sørørrunrrig chibig cha, tru heteo Efronwein pirau peña trab pasrabigu, ³⁰ tru Mamre pinrrøguesø Macpela pirau peña trab lalig pasrabigu Canaán pirausrø, Abraham tru Efron hititan peninug nui yau misaameran kwaben, sørab kømig nømui pasrønrrai. ³¹ Truyube Abrahamwanba, nui srai Saranba sørab, katø Isaacwanba nui srai Rebecanba sørab indig køn. Katø nagucha Lean truyu sorig kuig køn. ³² Pøs tru pirøwanba tru peña trab lalig pasrabigwanbabe, Hititasmeran penig kuig køn.—

³³ Incha Jacob mandø marøb kømigwan chab waminchabe, katøle kamayu tsumisra, neesrappe, kwaptinchibig køn. Incha merrabsrø nømui møskaløba isrønrrab t sumisrig køn.

50

¹ Inchen Josébe nui møkawei asrwan ira, kishib muchabig køn. ² Incha Josébe tru mø marøbelø nun purugub pønrrabelan nui møkawei asrwan minchib irrøramønrrai mø marøb tamarøngarubig køn. Inchen tru mø marøbeløbe treeg marøbelø køn. ³ Tru treeg tamarøb kømibe kwalømmæra cuarenta nemisramne købig køn. Inchen egipciosmerabe kwalømmæra setenta nemisramne isub kishibelø køn.

⁴ Inchen yandø tru isub kizam kwalømmæra patsøben, Josébe Faraon karub wainug purrab misaameran trenchibig køn:

—Ñim truyu purrabelai merrab ñim nan tab indamdiig kuinabene, tiusmanda Faráonwan trenchirrunrrigay cha: ⁵ “Nai møkaimbe nø kwamøwatø, øyeegwan marmø

kømo, ¡katø! nane maramønrrun tingaruig køn cha: ‘Canaan pirausrø søramig nø ashib tamarig pasrabigu, nun trusrø søramig kønrrai.’ Inchawei nai møskawan trusrø sørønrrab ibashcha” tan chinrrigay cha, nabe katø arrumønrrun— cha.

⁶ Inchene Faraónbe trenchibig køn:

—Ñui møskai øyeegwan marmø kømo, ¡Katø! Martrurrnrig cha trendaigwan ñi treeg martrab misrig købene, trube, sørønrrab inrrø— cha.

⁷ Inchen Josébe møskawan sørønrrab nebiben, Faraonwan tru nø karub waigu purugub purabelø nørrø kølli misaameraba, katø Egipto pirau nørrø kølli misaameraba, nune linchibelø køn. ⁸ Katø Joséwei yau misaamera mayamba, katø nui nunelø køben, møskawei yau misaamera køben, nebambubelø køn. Gosén piraube nømui ureemeranbah, ubishameranbah, cabrameranba, waarameranbahtø kørromara. ⁹ Incha nøbabe kaulli sruin karretillamerayu suldaumera køben, suldaumera kaulli palat køben tsi-maytø lincha nebambubelø køn, misag purø nørrøgue.

¹⁰ Incha Atat taigwei tirigu itsiisrø, tru Jordan pi pulusrø puabe, tsusrømbe mayan-gucha nu isub kishib treeg marøbelø køn. Trusrømbe Josébe møskainzhig yandø muga misren, trattrø y pa kwaløm isuin inchib kishibig køn. ¹¹ Inchen truigwan tru Canaán pirau warab misaamera ashabe, tru Atadwei tirigu chish marin tulyu truba truba isuig kishib kui ashabe, trenchibelø køn:

—Egipciosmera øyeekkatig kishib kuibe purø nuig kørren— cha. Inchagurri tru Jordan pi ambøgatømayrømbe Abel Mizraim cha wamig køn. (Trenchippe: “Egipciosmera purø isui inchib puraambinug køn” chib.)

¹² Inchen Jacobwei nusrkaløbe nømun maig martrai nø miaigwan treeg marøbelø køn. ¹³ Nui nusrkaløbe Canaán pirausrømay srua amba, Macpela pirau peñayu trab lalig pasrabigu sørabelø køn, tru Efron hititan Abraham pirowanbañau peninug, nui yau misaameran sørab tøgagømig, tru Mamre pulusrø. ¹⁴ Yandø møskawan chab sørabe, Josébe Egiptomay katø nebarrubig køn, nui nuneløba, katø maya misamera sørønrrab lincha amrrubeløba.

¹⁵ Inchen Joséwei nuneløbe møskai kwaig yandø mugaabene, trunun isub mendabe, trenchibelø køn:

—¿Josébe namune katøgucha namig isub srø unin kønrrab kø chinderah cha, nam nun øyeeg kalø marigwan trunun isua?—

¹⁶ Inchabe José waisrømay trencha karua ørøbelø køn:

“Ñui møskaimbe nø kwamøwatø, namune trencha karua pasrig køn cha: ¹⁷ ‘Ñimbe Joséwan øyeeg chinrrigay cha: Ñui nunelø yeeg kaig marøb, ñun kalø marigwan Tiusmanda ulø paymø pesannarrnrig cha’ Inchawei møimbe tiusmanda, nam ñui møskawei Tius karuigwan marøb melabeløtøwein kuinaig købene tru trømbøig kalø mariilane pesannarrnrig” cha. Inchen øyeeg wamindigwan mørabe, Josébe kishibig køn.

¹⁸ Inchen nuneløgucha Joséwei merrab chab pua, utsøbasrabe, trenchibelø køn:

—Nambe ñi ka karuindiig melabelø kønrrer— cha.

¹⁹ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. ¿Nagan Tius nø marigwan na pasramisra marøb pasramuitarru? cha. ²⁰ Ñimbe nane kaig martrab isua maren, trune Tiusbe tru kaig marigwane tabig punrrai yunømaran cha, tru mõi nam ashib pønrraigwan martrab, misag nørrø pasrabigwan øsig tøgagønrrab. ²¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay cha, nabe ñimunba, ñimui ureemeranba ashib tøgagømønrrun— cha. Øyamay nui manrraugurri undaatøga, chi isui inchimønrrai waminchibig køn.

²² Josébe nui mōskawei yau misaameraba Egipto pirau tsuig kōbig kōn. Nōbe pilamera ciento diezkatig øsig tsuig kōbig kōn. ²³ Incha Josébe Efrainwei katøburø awelu ure-emeranguen nebua ashib, katø Manaséswei nusrkai tru Maquirwei ureemeranguen nai ureemeratøwein misran chib, srøbchagu mutab indig kuig kōn.

²⁴ Incha Josébe wendøsrø nui nunelan trenchibig kōn:

—Nane yandø kwamig lutau kōtan cha. Inchendø Tiusbe ñimune ashchab arrua, purugunrrun cha, Abrahamwanba, Isaacwanba Jacobwanba, ¡Katø! nabe tranmø kōmø, tranamønrrun cha kørømisrin pirausrømay ñimune i piraugurri pera inrrab kōn cha.—

²⁵ Incha Josébe Israelwei nusrkalan, ‘¡Katø! nambe treeg maramønrrun’ tingarubig kōn. Incha Josébe nōmun trenchibig kōn:

—Isa kōmø, Tiusbe ñimun ashchab arrua, purugunrrun cha. Treeg pubene, ñimbe nai tsutsiimerane yugurri srua ambamig kōn— cha.

²⁶ Incha Josébe kwaig kōn pilamera ciento diez nemisren. Inchen nui asrwane minchib irrømønrrai mō marøb tamara, kan taulyu wayig kōn Egipto pirau.

Fin

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera (Lc 3.23-38)

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkurrimba, Abrahamweinukkurrimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.

Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.
Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.
Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaíwei møskain køben;
⁶ Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;
Roboambe Abíaswei møskain køben;
Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;
Josafatbe Joramwei møskain køben;
Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei møskain køben;
Jotambe Acazwei møskain køben;
Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.

¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;
Manasésbe Amonwei møskain køben;
Amonbe Josíaswei møskain købig køn.

¹¹ Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain købig køn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub uras.

¹² Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain køben;
Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;
Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;
Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.

¹⁴ Azorbe Sadocwei møskain køben;
Sadocbe Aquimwei møskain købig køn.
Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;
Eleazarbe Matánwei møskain køben;
Matánbe Jacobwei møskain køben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei mōskain kōbig kōn. Inchen tru Josébe Maríai keg kōben, tru Maríagurri Jesús kal-laig kōbig kōn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham kōb uraskurri merrabsrø kōlli misaamerai ureemera katøle srøig, srøig kurrab arrubig David kōb uraskatiibe catorce kōbig kōn. Inchen David kōb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig kōbig kōn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig kōn.

Jesucristo kal-laig (Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig kōn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Maríabe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamisrøptinchibig kōn. ¹⁹ Inchen José tru nui keg kōnrrabiibe sølgandø tabig kua, Maríane maya misagwei malau ‘øyeeg kuin kōn’ chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømisrøptinchab isubig kōn. ²⁰ Nøbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig kōn:

—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Marían ñui srain kōnrrai utamigwan kōrig kui inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømime Espíritu Santoin kōn cha. ²¹ Nøbe kan mōg-unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig kōn. Nøbe øyeeg wamig kōnrrun chibig kōn, kaguende nui misagwan kaig mariiløyugurri wesranrrabig kuimba.—

²² Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig kōn:

²³ “Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kōrrømisra, kan unø tøgagønrrun taig.

Truibe Emanuel cha wamig kōnrrun” cha, trenchibig kōn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran” taig.) ²⁴ Incha José tru piabyugurri kiagasrabe, Señorwei ángel maig karuig kōben treeg mara, Maríane nui srain kōnrrai kōrrømarøbig kōn. ²⁵ Incha Josébe Marían nui nusrkawan tøgagømnegatig keeba, sraimba lataig nømui asrtøga chi marmuig kōn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrøbig kōn.

2

Pørr kal-labgatøsrøelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig kōn, Herodes tru pirau rey kōb uras. Inchen tru uras pørr kal-labgatøsrø kusreb mōguelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jerusalén puabe, ² trenchib payibelø kōn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui estrellan webarri asha, kōriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mōrabe, ni mumaygucha kōmui inchibig kōn. Inchen katø Jerusalén misaamerangucha treetøweim pubig kōn. ⁴ Inchen reybe sacerdotsmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba wama, payibig kōn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kō?— cha.

⁵ Inchen nømbe trenchibelø kōn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig øyah pørig kōn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,
tru pirau purø wamindig ciudadamerai utu
ñibe chigucha kōmøzhig lataig kōnrrab kōmø,
purø nuig kōn cha.

Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karunrrabig kan webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrønrrabig.—

⁷ Inchen Herodesbe tru srømbalasarø estrellameran ashib kusrebelan mu ashmøwatø wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig køn. ⁸ Incha nømune Belénmay ørabe, trenchibig køn:

—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrrigay cha. Incha wetørrawabe, eshkar-runrrigay cha, nagucha køriibala tabig waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebeløbe rey øyeeg eshkailø ambubelø køn. Inchen estrella tru pørr kal-labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya, yandø tru unø tsuim pala pasramisren, ¹⁰ tru kusreb møguelø estrellan ashabe, truba truba kasraarabelø køn. ¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri Maríanba ashabe, tømønnsra, køriibala tabig wamincha, nømui ketamelan kura, oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø køn. ¹² Incha yandø nømune piabyu Herodesweimburab ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg maywan ambubelø køn.

Egiptosrømay trubab ambub

¹³ Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig køn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkamnegatig kørrømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosrømay webya, ya, ¹⁵ trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: “Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

¹⁶ Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig køn. ¹⁷ Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:

¹⁸ Ramá puebløsrø kan wam mørig køn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishib, tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.

Incha ‘kishmø, ka awentau’ taingucha, awentanrrab kaimabig køn cha, kaguende yandø ureemera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

¹⁹ Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:

²⁰ —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan— cha.

²¹ Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn. ²² Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig køriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig køn. ²³ Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret puebløsrø tsunrrab ibig køn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig køn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb

(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug ² trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:

—Kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srōmbalasrō Tius nō ashib karub waibe lutau pasran— cha.

³ Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig kōn: Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday,” chib.

⁴ Juan kewagúibe camello isiitōga marig kōbig kōn. Inchen nui pørōnaibe kaluswan marig kōben, nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba kōbig kōn. ⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø kōn. ⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig kōn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig kōn.

⁷ Inchen Juanbe fariseosmera kōben, saduceosmera kōben, truba nørrø nō piu umbu ulsrailø kōnrrab amrrui ashabe, trenchibig kōn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kōmdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig kōn, tørgandø asamdiig kōnrrain cha. ⁹ Incha ñimbe ñimasitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kōnrrai marøg kōbene, martrun cha. ¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan cha. ¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsrrar cha, kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirain kōnmab asamdiig kōnrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab marøbig kōben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha. ¹² Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrrun— chibig kōn Juanbe.

*Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig kōn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai. ¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig kōn:

—Nane ñiguen treeg marig kōmdiig kōbendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig kōn:

—Møibatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig kōn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig kōn. ¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig kōn. Inchen mømbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørarri ashibig kōn. ¹⁷ Inchen srømbalasrøngurri kan wam trenchib waminchibig kōn:

—Iibe nai Nusrkai undaarraig kōn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

*Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig kōn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai. ² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig kōn. ³ Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig kōn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

⁴Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudarsømay srua ya, tru Tiuswei yau purø palasø pasrabe, ⁶trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørssrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe, ⁹trenchibig køn:

—Ilgwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.

¹⁰Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn”— cha.

¹¹Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹²Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn. ¹³Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosø pisu menda, Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn. ¹⁴Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,

Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatømayrø,

Galilea tru judío kømeeleø warainug,

¹⁶misaamera løstøyu warabeløbe

kan truba tørig asan chib.

Kwamig nømum pala itøgasraig lataig warabelø købelane

kan tørig kebilin køn, chib pørig.

¹⁷Trugurrimbunø Jesúsbe eshkab kusrenanøb trenchibig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray cha. Srømbalsrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

Jesús pibgatø peskabelan wamab
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran piyu keguchib warøben, ¹⁹Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

²⁰Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayasmeran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.

²¹ Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowei nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atarrayamera kølsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn. ²² Inchen nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.17-19)

²³ Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøbig køn. ²⁴ Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben tøgarmaran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera tøgarmaran køben, itønab pesannabig tøgarmaran køben, kønønrab kaimabelan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.

²⁵ Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolisreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera uniilø kemallen, ² nøbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:

³ —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.

Kaguende srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe nømuiwein køn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nømbe tru pirøwan Tius tranrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørrø traniilø kønrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarmembe.

Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg køn' chinrrun cha.

¹⁰ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martraindinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.

¹¹ Nømbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe. ¹² Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasarømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Nimguen kømwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tərba lataig køn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

13 'Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrabe, ¿katøbe chinchá kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíig misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig køn.

14 'Ñimbe yu pirauelayasig tør latailø køn. Kan ciudadama tun palasrø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha. 15 Katø kan aceite lámparan chigucha piløgøppe, køtsø umbu pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig køn. 16 Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tør pilønrrai inday chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe ñimui Møskai srømbalasrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesús kusrenanøb

17 'Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara kørrømartrab arrig køn. 18 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebunnegatig. 19 Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu karua pønrsailan møigu køben maya lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe truike purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune møikkøben martrai karua pønrsailan marøb, katø treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truike si, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.

20 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebamrraamøn cha.

Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb (Lc 12.57-59)

21 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane trendaigwan: "Kweechimøta cha. Møikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun" cha. 22 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben nui nunewan namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø kaig chugúi mørmíig køn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

23 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe, 24 tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.

25 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø, tammay kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe. 26 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagarawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulumigwan Jesús waminchib

27 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan. 28 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.

²⁹ 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe. ³⁰ Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha. ³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølumubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

³³ 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisrigwane wamindiitø kømø, maramig køn taigwan. ³⁴ Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha. ³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende trube Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn. ³⁶ Ni katø ñimui turwan '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha. ³⁷ Inchen ñimbe martrappe: "Øø" tamig køn. Inchen marmønrrappe: "Ka" tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taibe nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)

³⁸ 'Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: "Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn", taigwan. "Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn", taigwan. ³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha. ⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha. ⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben nigungarubene, trube, pa kilómetro nig cha. ⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben 'peberra' cha, miabene, 'ka' chimø, peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan. ⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasarø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nõma nui nõsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrrai

ørøb inçhibig køn cha. ⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúí utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúí srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasrø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

¹ Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchaindø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn. ² Inchawei palai inçhibelan ñi puruguppe, mayeelø wammørtraí waminçhib kenamarmøta. Tru palatø tab inçhibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nømun tabig waminçhai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha. ³ Inchen palai inçhibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta. ⁴ Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb (Lc 11.2-4)

⁵ Ñim Tiusba waminçhib pønrrappe, tru palatø tab inçhibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashçhai. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe, truiibe truburø ketig çhabguen utabguen indan cha. ⁶ Trune ñibe Tiusba waminçhappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminçhi cha, mu asiimíg truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

⁷ Tiusba waminçhib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminçhene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn. ⁸ Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui çhi palai indigwane çhab ashaguen wan. ⁹ Ñimbe Tiusba waminçhib pønrrappe, øyah çhinrrigay: Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

¹⁰ Ñi ašhib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasrø latawei yu piraugucha, ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig çhib, nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørrømisrøb lataitøwei.

¹³ Chigøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrunrrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ašhib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatiig ñuin køn çhib.

¹⁴ Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha. ¹⁵ Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun çhibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

¹⁶ Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, truike truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha. ¹⁷ Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha, ¹⁸ misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

*Srømbalasarø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug. ²⁰ Trembe srømbalasarøwei tøgamsrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug. ²¹ Kaguende ñimui chi tøgagüilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

*Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)*

²² 'Asru kappe kan lámpara køn cha. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tørsulu kønrrun. ²³ Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. Inchawei tru tør ñuinug pasrabikken løstiig købene, tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig køn Jesúsbe.

*Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)*

²⁴ 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

*Tiusbe nui uregwan ashibig køn
(Lc 12.22-31)*

²⁵ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønarnig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønarnikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁶ Pala amøñibelø illimeran asay chibig køn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulisaigwan esegainug esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe manrrai mannøbig køn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig køn. ²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁸ '¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørøran cha. ²⁹ Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha. ³⁰ Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. ³¹ Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn: "¿Chi mamer?" chib; "¿Chi mutsamer?" chib; "¿Chi kemer?" chib. ³² Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn. ³³ Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig

lab maramig kòn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig ker-rigu utønrrun. ³⁴ Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nørø kòn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø kòn isumibe.

7

Katøganelan 'øyeelø, øyeelø kòn' chimøtay (Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Ñimbe katøganelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø kòn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø kòn' tainamønrrappe. ² Ñim katøganelan 'øyeelø, øyeelø kòn' chib wamindi-ibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun. ³ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabig-wangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? ⁴ Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinchø øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ⁵ Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig kòn. Trenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

⁶ Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmer-ane kuchimeran kebusrmøtay, inchippa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday (Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun. ⁸ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

⁹ Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh? ¹⁰ Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh? ¹¹ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai srømbalårø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig kòn.

¹² Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei maray chibig kòn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwanwei martrai karubig kòn.

Trag yaskappa, lendø yaskappa (Lc 13.24)

¹³ Trag yaskabwan kebambay chibig kòn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, møiløgøben truba nu kebamban cha. ¹⁴ Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurriugu murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø kòn chibig kòn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig kòn (Lc 6.43-44)

¹⁵ Tab asha kuy, chibig kòn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchibelan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera latailø kòn cha. ¹⁶ Trune ñimbe nømui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurri uvas lurrømøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrømøwei indan. ¹⁷ Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha. ¹⁸ Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab

kaimabwei indan cha. ¹⁹ Inchawei chi tusrwandogucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan. ²⁰ Inchawei nòmui mariiloyu ñimbe ashchabguen chibig kòn.

Tius nò ashib karub waisrømbe mayeeløba kòmõtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)

²¹ 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalasrø Tius nò ashib karub waisrømbe mayeeløba kòmõtø kebamrrun. Treeg kòmõtø, nai Møskai srømbalasrø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun. ²² Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig kòn" cha. ²³ Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmíg kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ 'Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan møg tab isua marøbig lataig kòn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke. ²⁵ Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa. ²⁶ Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmígwane, kan møg tab isua marmíg lataig kòn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke. ²⁷ Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørrømisran— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

²⁸ Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kørrømisrøbelø kòn øyeeq kusrenaniilan. ²⁹ Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkur-rindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig kòn, tru Moisés pørigwan nòmui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgagigwan Jesús tamarøb
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Yandø Jesús tun palasrøngurri køraruben, misag truba nu mendig amrrubelø kòn. ² Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagig kemallippa, Jesúswei merrab tømboñsabe trenchibig kòn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig kòn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, ⁴ Jesúsbe trenchibig kòn: —Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau sətøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan centuriòn taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib, ⁶ trenchibig kòn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kønønrrab kaimaig.—

⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸ Inchen tru centuriònbe trenchibig kòn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuintan cha. Tammisr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha. ⁹ Kaguende nagucha mas

nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møyigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møyigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inchibig køn— cha.

¹⁰ Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møyigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig. ¹¹ Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrø. ¹² Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusriilø kønrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

¹³ Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun— cha.
Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiiba tsui ashibig køn. ¹⁵ Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiiibe weetaptinchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb
(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgawarwan misaabe srua amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgawarwan mayeelan tamarøbig køn. ¹⁷ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

Nøtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane pisu ambøgatømayrø larramrrai karubig køn. ¹⁹ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgawar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

²¹ Inchen katøgan møyikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai møykawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash— cha.

Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn. ²⁴ Inchene møyimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera

barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn. ²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønanrrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesrurra chib, chab asentab meler!— cha.

²⁶ Inchen nøbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrrainðzhig pasra tøgar— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. ²⁷ Inchen nømbe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mørtrappe!—

*Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmen tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larrabene, pailø kwaimandzig tøgarmen sörin trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø, tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn. ²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig møra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn.

³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebamingarurrurriig— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebabben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn. ³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri ‘irra’ cha, truba rugabelø køn.

9

*Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn. ² Inchen tuyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.

³ Inchen mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: “Nøbe Tiusweimburab purø trømbøig waman” chib. ⁴ Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeege kaig isub køgue? cha. ⁵ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø”, ¿tamiteh? cha. ⁶ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mõimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.

⁷ Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn. ⁸ Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig mōwan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nōbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁰ Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, ¹¹ mōiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibelø køn:

—¿Ñimui kusrennōbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹² Inchene Jesús trunun mōrabe, trenchibig køn:

—Tabelø kwanrrøgarbe mō marøbig palain kōmøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. ¹³ Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: “Animal kweecha, nan tranøb kōmøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

¹⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nōmba wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen ayunabwei inchun cha.

¹⁶ 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ¹⁷ Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe mōigwandøgucha chi mindisaig kōmønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús kan ishuan kwanrrøwan tamarøb
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tōmbønsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke mōindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nōbe tru mōøba ibig køn. ²⁰ Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tōgaig chiguen tab kōmui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nō kewagúig urøzhigwandø katørabig køn. ²¹ Kaguende nōbe treeg isubig køn: “Nui kewagúigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun” cha. ²² Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran— cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

²³ Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn. ²⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. ²⁵ Incha nømun webambin-garuben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptinchibig køn.

²⁶ Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

²⁷ Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

²⁸ Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe na øyegwan martraitamab køregueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig køn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain— cha.

³⁰ Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mun køben eshka kønrrab kømø cha, i marigwan.—

³¹ Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeelan waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgag waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig kwaimandzig tøgagwan srua amrrubelø køn. ³³ Inchen Jesús tru kwaimandzig-wan weguchen latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe we-busrøbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judíosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshka waminchib, chi kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb llirab ibig køn. ³⁶ Incha truba nu sötø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latalø køben. ³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha.

³⁸ Inchawei tru ellmarig puag Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrra-belø ørtrai.—

10

*Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

² Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøsrøibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, ³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, ⁴ Simón tru Cananistam-eraingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig købengue.

*Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judíos kømeeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha. ⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiiilø latailaimaytø amrrigay cha. ⁷ Trusrø ambabe, srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran chib eshkab kusrenanrrigay cha. ⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyeeg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei, ¹⁰ katø mayuwei murril ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kømøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga mamigwane utamig køn cha.

¹¹ Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørromisrtrigay ñim tuyugurri ambamnegatig. ¹² Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib wamønrrigay. ¹³ Tru yau misaamera truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømumim pala treeg kønrrun. Inchen trengatig kønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinuutøwein kønrrun. ¹⁴ Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørmøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørroga webamrrigay chibig køn. ¹⁵ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

¹⁶ Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig køn. ¹⁷ Ashiptø kønrrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun. ¹⁸ Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío kømeeelanba naimburabigwan wamindamig kønrrai. ¹⁹ Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø løtamigwan chi isumøwei, mandamermab chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig køn. ²⁰ Kaguende ñim waminchain kømøtø, Tius ñimui Møskawei Espíritu ñimgurri waminchun.

²¹ Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ²² Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun chibig køn. ²³ Ñimun kan ciudadu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra

ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerrigu naimburab eshkab liramøwatø attrun cha.

²⁴ 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaiwan purab nuig kømøn. ²⁵ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puai lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Yau møskai ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig køn.

*Mun kørig tøgagømig
(Lc 12.2-7)*

²⁶ 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha soriibe soriitø kørromismø, kenamisrtrun. Katø kan sørato tøgagúibe sørato kørromarig kømø, wammørig kørromisrtrun. ²⁷ Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalarøngurri trasay. ²⁸ Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.

²⁹ '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørrobashmubene, ni kanzhikken kørromøn. ³⁰ Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn. ³¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.

³² 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalårø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'ningatiig kur' tamønrrun. ³³ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srømbalårø wabigwei merrab 'ningatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

*Jesúskurri misaamera nørøtø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha. ³⁵ Nabe arruppe, møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrrai martrab arrur.

³⁶ Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaeløtøwein kønrrun.

³⁷ 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁸ Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumíibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁹ Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

*Ketigwan utab
(Mc 9.41)*

⁴⁰ 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan. ⁴¹ Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb mowan ketigwandøwei Tius tranig utønrrun cha. ⁴² Inchen møikkøben nai mendig amøñibelø kui ashiptø trengatig

kømozheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

¹ Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøñinrrigay cha, chab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkab waminchib inchab.

*Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)*

² Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:

³ —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—

⁴ Inchene Jesúsbe nømun lötappe trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. ⁵ Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmene nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. ⁶ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷ Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminchib pølbaserøbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptiigwandeh? cha. ⁸ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui. ⁹ Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan. ¹⁰ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartrai ñui merrab.

¹¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalaserø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømiikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² Juan Bautista marøb pølbaserøb uraskurri møingatig srømbalaserø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan. ¹³ Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn. ¹⁴ Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn. ¹⁵ ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

¹⁶ ¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

¹⁷ Nambe ñimuyasig luswan uringucha,
ñimbe pailamuig køn chib.

Cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

¹⁸ Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: “Kwaimandzig tøgäig køn” chibelø køn cha. ¹⁹ Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube,

nømbe: “Menrra maptiig kòn”, tamba: “Menrra muchiptiig kòn”, tamba: “Romasree-layasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba lynchibig kòn”, tamba inchibelø kòn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai törgandø kenamaran— chibig kòn.

*Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Lc 10.13-15)*

²⁰ Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig kòn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llimuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig kòn:

²¹ —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llimabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruiinrrun cha. ²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. ²³ ¿Inchen ñi Capernaum puebløgan, purø tab incha srømbalærøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudadabe pinømubsruinrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuimbe mas purø trømbøig kønrrun— cha.

*Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig kòn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan kenamarikkurri. ²⁶ Treegwein kòn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²⁷ 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan. ²⁸ Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurriugu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn. ²⁹ Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig kòn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimíg, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui møsiimerayasig isramig wetørranrrun cha. ³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig kòn— chibig kòn Jesúsbe.

12

*Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)*

¹ Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø kòn. ² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø kòn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb kòn— cha.

³ Inchene nøbe trencha løtabig kòn:

—¿Ñimngan lemeelø kōtirru cha, mana kōsrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan? ⁴ Pøs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nōba nui linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera maig kōbig kōn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacerdotsmeratø mamigwan. ⁵ ¿Kabe ñimngan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø kōtirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotsmera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kōmui lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

⁶ 'Inchen kōben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kōmøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe. ⁷ Ñimbe ni chi tainguen mōrmuin kōn: “Animal kweecha, Tiuswan tranøb kōmøtø, ñimbe lastima ashibelø kōnrrai inchar” taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mōrig kuimbe, kaig mara kōmeelane ‘øyeeg kaig marøbelø kōn’ chimubsruiinrun cha. ⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrrain kōmøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig kōn, Jesúsbe.

*Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene, ¹⁰ truyube kan møg tasig mul-laig wabig kōn. Inchen kaguen mōiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi kōptø, Jesúswane trencha payibelø kōn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamartrain kō chindah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Ñimma mōikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra, wesramønrraguh? cha. ¹² Pøs kan mōøbe kan ubisha lataitøguen kōmø, purab nuikken kōn cha. Inchawei treeg kōbene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka marbasamig kōn— chibig kōn.

¹³ Incha tru mōwane trenchibig kōn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nōbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kōrrømisrøptinchibig kōn.

¹⁴ Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø kōn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

¹⁵ Inchen Jesús iigwan wammøra, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø kōn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarøbig kōn. ¹⁶ Incha nune mu kōn cha, mun kōben misaameran mōrø waminchimønrrain karubig kōn. ¹⁷ Iibe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías kurri øyeeg taig nebunrrain kuig kōn:

¹⁸ Iibe tru nai karuig marøb megabig kōn cha, tru na lawa wesruig,

na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mōrøb kasrag war taig.

Nabe nai Espiritun nuim pala pasren,

chu pirausreelø kōben maya misaameran tru sølgandø tabigwan nø eshkab kusrenanrrun taig.

¹⁹ Nōbe kwayam lamøwei, trashimøwei,

callesmerayu nui wamwan wamindi mōrmøwei indig kōnrrun taig.

²⁰ Kan caña kegurisaigwan nōbe kebinab lanchimøwei,

katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimøwei inchun taig,

tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.

²¹ Inchen judíos kōmø misaamerabe nui munchiyutø isua muniirab kōnrrun, taig.

*Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mariitøga maran chib
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

²² Inchen Jesúsweimay kan møg kabgaig, wamgaig kwaimandzig tøgagigwan srua amben, nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig køn. ²³ Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib payiyabelø køn:

—¿libe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.

²⁴ Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø køn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yaelø lata nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warønrrab kaimanrrun cha. ²⁶ Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nøasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha. ²⁷ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig køn. ²⁸ Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²⁹ 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur mowan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chinha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

³⁰ 'Naingatø pasrømíbe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíbe truørøtø wiitan.

³¹ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig køn. ³² Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni mõi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø payrrun cha.

*Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)*

³³ 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan. ³⁴ ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chinha tabig waminchague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan. ³⁵ Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaiibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. ³⁶ Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan misag ke ka wamincha møriilan Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha. ³⁷ Pøs ñui wamindiitøgatøwei 'tabig køn' tain kui, kabe 'kaig køn' tain kui Tius treeg marig kørrømisrtrabguen.—

*Jesúsuan mu køremgaig mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)*

³⁸ Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúsuan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab mar— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan

eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwaløm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn yem pirø umbu wanrrab køn cha. ⁴¹ Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.

⁴² Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

*Kwaimandzig møweinumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)*

⁴³ Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun: ⁴⁴ “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinumaytøwei”. Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. ⁴⁵ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun—chibig køn Jesúsbe.

*Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn. ⁴⁷ Inchen møikkøsrøn Jesúswan eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera køh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha. ⁵⁰ Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalasarø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, trube sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

*Kan ellmarøb kwallibigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn. ² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn. ³ Inchen nøbe waminchib pølbasarøbig køn ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig køn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. ⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha. ⁵ Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarruabe, mergurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha.

⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørabiibe si, tabig ellmarig misra, møyiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møyiløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha. ⁹ ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

*Mandøgurri ‘iilan øyeeg lataig køn’ cha Jesús wamindig
(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø køn: —‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha. ¹² Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ¹³ Inchawei nabe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mormøwei, ni katø chigúinguen mormøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mormønrrun cha.

Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.

¹⁵ Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranrreelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,

ashmøwei, mormøwei,

ni chi tainguen mormøwei,

nuimay amrrumøwei inchai,

katø na tamarilø kømøwein kønrrain taig.

¹⁶ Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimbura-bigwan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe. ¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misaamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mörinrrabna kui inchendø, mormuig køn cha, trenchibig køn.

*‘Øyeeg lataig køn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)*

¹⁸ Au, ñim møyay, tru kwallibigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab. ¹⁹ Tiuswei tru srø wam srømbalasrø karub waisriigwan mørendø, chigúinguen mormeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørabelø latailø køn. ²⁰ Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig køn. ²¹ Inchendø srøl tre umbu keetiimíig kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, møyi møyin kørnan. ²² Inchen tsuren, tru kal shau utu kørab yellbe øyeeg misagwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurribatø, tru Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha. ²³ Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigúi møra, trube sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig køn. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

²⁴ Incha Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha eshkawa pasrøb trenchibig køn: —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig køn cha. ²⁵ Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan cha. ²⁶ Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha. ²⁷ Inchen tru tra puaigwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø køn: “Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?” cha. ²⁸ Inchene tru ellmarig puaibe trenchibig køn: “Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun” cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø køn: “¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?” cha. ²⁹ Inchene nøbe trenchibig køn: “Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabgun cha. ³⁰ Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig køn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattraï karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun”, tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn: —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig køn cha, kan møg nui trau tsurig. ³² Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa køn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn— chibig køn.

Levaduran ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)

³³ Katø Jesúsbe katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn: —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn— cha.

Mandøgurri ‘iilan øyeeg latailø køn’ chib Jesús kemesra wamindig
(Mc 4.33-34)

³⁴ Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig køn. ‘Øyeeg lataitøwein køn’ cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimíig køn. ³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig: Waminchib kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chibgøba eshkab wamindamønrrun cha.
Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshkab wamindamønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, Jesús tab eshkab

³⁶ Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe trenchibelø køn:
—Tru ellmarinug kaig kauwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, namun eshkab wamindigwan tab eshkarra— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig køn cha. ³⁸ Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei ureemeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nug-waimandzigwei ureg køn cha, eshkabig køn. ³⁹ Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen

tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran eshkabig køn cha. ⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu patrai kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn. ⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ángelesmeran tulish-inrrai ørtrun cha. ⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha. ⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

⁴⁴ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirøumbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inchibig lataig køn cha. ⁴⁶ Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha. ⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha. ⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab. ⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguigweimburab kusrebig misrabe, kan ya puag møskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn. ⁵⁴ Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha. ⁵⁵ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha. ⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaueløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

*Juan Bautista kwaig
(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)*

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe, ² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgagig kuinrrun— chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø. ⁴ Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben. ⁶ Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

⁷ —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, tranrrab misrig køppe, traningarubig køn. ¹⁰ Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn. ¹¹ Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

*Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

¹³ Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nõtø kan barcoyu nørø mu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu kwanrreelan tamarøbig køn. ¹⁵ Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.

¹⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

¹⁹ Incha tru nu misagwan pubilayu purramisringarua, tru trattrøgatø pirrimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’

chibig køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ²⁰ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn. ²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø trattrø mil købig køn.

*Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebambingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn. ²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen. ²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømui may kemallib ibene, ²⁶ nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

²⁸ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøs— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn.

³⁰ Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—¡Señor, wesrurra!— chib.

³¹ Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgag cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

³² Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, ³³ barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

*Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)*

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene, ³⁵ misaamera Jesús kui nebua ashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanrreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15

*Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?
(Mc 7.1-23)*

¹ Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagúigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre marmeelø kogue cha, ñim ñimuimbura trendø treeg marigwan marøg købiitø?
⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møkai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha. ⁵ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møkawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun’ chinrrun cha. ⁶ Incha møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møkawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn” cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø. ⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás ñimuimbura sølwein tain køn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁹ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha, møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. ¹¹ Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, truiibe si, nune trømbøig maran— chibig køn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møkai srømbalasrø wabig ellgwaimíigwane srølbañau kitig kønrrun cha. ¹⁴ Nømune kagøbasay cha. Kaguene nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrrun— cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha? ¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab. ¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, truiibe nune trømbøig marøb mindisan cha. ¹⁹ Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba trømbøig marmamelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguh werrun cha. ²⁰ Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kan ishug peg pirausriig Jesúswan køreig

(Mc 7.24-30)

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudadamera pønrrab piraumay ibig køn. ²² Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaug indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha lötømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø ørig køn— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømboñsrøb trenchibig køn:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishat-sigugurri kørrabzhigwan man— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kønrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

²⁹ Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tunbalasrø nebya, truyu wamisrøbig køn. ³⁰ Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrø køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua amrrua, pønsrøben, nøbe tamarøbig køn. ³¹ Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamindamba, asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørrømisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb

(Mc 8.1-10)

³² Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha. Kaguende mayutø pesannabgun— cha.

³³ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Ya nu misagweimbe ¿nambe chincha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:

—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebato tøgaguer— chibelø køn.

³⁵ Inchen nøbe misagwan pirau purramisingarua, ³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ³⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha tru pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø køn. ³⁸ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø pib mil købig køn. ³⁹ Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig martrai miab

(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúswan ashchab ambabe, nun chiyugøben kebenøsrkøg køptø, mana asiimíig miabelø køn Tius nøba pasrain kui ashchab.

² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: “Tab kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran” cha. ³ Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø køn cha: “Møimbe kaig kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø kasraim pasran” cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim ‘øyeeg kønrrun’ chib, ‘øyeeg kønrrun’ chib waminchibeløbe, ;Møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, ‘øyeeg kønrrun’ chinrrab wetøgørrønrab kaimabeløbe mailø kogue! cha. ⁴ Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.

Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy

(Mc 8.14-21)

⁵ Nui kusrenanøb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø køn. ⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pirringar ker’ chib purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha. ⁹ ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha. ¿Tru na trattøgatø pirriwan trattø mil møguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisaiwan ni trunundøguen ke isumeelø kø chindah? cha. ¹⁰ Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisaiwan isumeelø kø chindah? cha. ¹¹ ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mørmønrrappe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹² Inchen nømune ‘tru pirriyu pusri levaduran ashiptø kønrrigay’ chimøtø, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay’ tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

Pedrobe Jesúsban: “Cristo køn” chib

(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jesús Filipo pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera uniilan payibig køn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.

¹⁴ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista køn’ chiben; møiløbe ‘Elías køn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig kui’.—

¹⁵ Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

¹⁶ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalaserø wabig eshkan cha. ¹⁸ Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha. ¹⁹ Srømbalaserø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalaserøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalaserøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

²⁰ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshkaab kønrrain kømø karua pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshkaab
(Mc 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg kønrrabig køn’ cha, eshkaab mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdotessmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn. ²² Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwangerub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha. ²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagørrun cha. ²⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? cha. ²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nui ángelssmeraba arrua, møilandøgucha nøm maig marig køben treeg tranrrun cha. ²⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn— cha.

17

Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn. ² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn. ³ Inchene møimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashiptinchibelø køn. ⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain købene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune møray— chibig køn.

⁶ Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømøtø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:

—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe Kerrigu katøyug tamara pønsrønrrun cha. ¹² Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

*Kwaimandzig tøgga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømønrrabe, trenchibig køn:

¹⁵ —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøggaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig køn cha. ¹⁶ Na ñui kusrenanøb pera uniilaimay pera arrubendø, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan ñim mõi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.

¹⁸ Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørrømisrøbig køn.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøørø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kømønrraindiig pasra tøggar køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøggar kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuiimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha. ²¹ Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miiatøgaba, ayunab indiitøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

*Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Galilea pirausrø ketøtø amøñippatø Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrun cha. ²³ Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.

Igwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

Tiuswei yawan tøgagúimburø an pagaramigwan Jesús pagarangarub

²⁴ Jesúsba nui kusrenanøb pera uniiløba Capernaumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramíig kuitarru?— cha.

²⁵ Inchen Pedrobe:

—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig køn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

²⁶ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha. ²⁷ Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?

(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uniilø Jesúsban kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu køh?— cha.

² Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin tøbøtag pasrabe, ³ trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube managuen kebamrraamøn cha. ⁴ Nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumíg, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha. ⁵ Inchen mõikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn

(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Møigwan køben i shushmera latalan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrrun cha. ⁷ Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martrai inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenøsrkøb mõwaimbe ¿maig kønrrerah?

⁸ Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgagig, pa srøb tøgagig tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

⁹ Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgagig kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig mõra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig

(Lc 15.3-7)

¹⁰ 'Au, i shushmeran mõilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nømui ángelesmerabe nai Møskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe. ¹¹ Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. ¹² ¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueve tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha. ¹³ Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø. ¹⁴ Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

*Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig
(Lc 17.3)*

¹⁵ 'Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørene, ñibe ñui nunewane tab kørromisrtraï kusrawa pasran. ¹⁶ Inchen ñundø mørøg kømui inche, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørromarig kønrrai. ¹⁷ Inchen truilangucha mørøg kømui inche, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg kømui inche, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíg judío kømíg lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørromaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasarøgucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasarøgucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasarø wabiibe ñim miaigwan tranrrun cha. ²⁰ Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegatiitøteh?— cha.

²² Inche ne Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

²³ —Srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn. ²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn. ²⁵ Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulø misri anwan wartrai. ²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømønnsra trenchibig køn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn” cha. ²⁷ Inche ne reybe waachawan yeeg nebutamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

²⁸ 'Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb trenchibig køn: “Nai uløwan tranrra” chib. ²⁹ Inche ne tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbsra trenchibig køn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn” cha. ³⁰ Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnegatikke.

³¹ 'Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø køn. ³² Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra trenchibig køn: “¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben. ³³ Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima ashib lataitøwei.” ³⁴ Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu møra meganrrai marøbelan tranøbig køn cha. ³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

'Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø. ² Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanrreelan tamarøbig køn.

³ Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chincha køben kebenøsrkønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: “Møwanba, ishuwanba ellmarigwan”? ⁵ Incha Tiusbe trendaig køn: “Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ⁶ Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha. ⁹ Trune nabe trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøig marøb itølulmubendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai tranilaindøwein køn cha. ¹² Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai pat-saugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørømariiilø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuinetø tre latailøtøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørømisramdiig kui mørabe, treeg kørømisr— chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen Jesúsweimay uremeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn. ¹⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn— cha. ¹⁵ Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Kan møg Jesúswan ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrrappe, ¿chigøben tabiibe chi maramø?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tōga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønnsraigwan mōra, mar— chibig køn.

¹⁸ Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei, ¹⁹ usri mōskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig køn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømíig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waacham-eran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig køn cha. ²⁴ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørabe, truba kwaarøb trenchibelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kønrrerah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha. ²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri mōskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha. ³⁰ Inchen møiløgøben møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹ —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn, kan pirø puaig truba løtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke. ² Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha. ³ Incha tru løtsø las nueve katøyug webarruabe,

katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe, ⁴ trenchibig køn cha: “Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagararrumøn” cha. Inchen nømbe ambubelø køn. ⁵ Incha puaibe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn. ⁶ Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchib purrøgue?” cha. ⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn: “Namune muguen chi maramig tranmøtan” cha. Inchen nøbe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

⁸ Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaibe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasa, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha. ⁹ Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn. ¹⁰ Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn. ¹¹ Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaigwane nømdø truba namig waminchib mendabe, ¹² tru puaigwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha. ¹³ Inchen tru tra puaibe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagararrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha. ¹⁴ Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagarar cha. ¹⁵ ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømiig menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?” cha.

¹⁶ Inchwai møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkab
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wama, trenchibig køn:

¹⁸ —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha. ¹⁹ Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurussyu mesrøb inchai judíos kømeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

Santiago, Juanwanba pinrrø menda purrønnobsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)

²⁰ Zebedeøwei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbarøbig køn. ²¹ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisringarurra— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamariilaindøwein køn— cha.

²⁴ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig køn:

—Ñimnguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaug karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ²⁶ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ²⁷ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ²⁸ Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Nøm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba nu wendautø ambubelø køn. ³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchibelø køn:

—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan ² trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha naimay. ³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: “Señor palai indan” cha. Inchen truipe pebrrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuiamay arruppe,
chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,
burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal llug unøyu.”

⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara, ⁷ burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei

maywan kayen, møyiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø køn. ⁹ Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nøy ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¡Srømbalasrømbe Hosanna!” chib.

¹⁰ Jesús Jerusalénsrøy kebibene, maya misamera ke chi indi asamgaig inchib, møyiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿libe mu køh?— chib.

¹¹ Inchen tru nu misag sötøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sötøba wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn. ¹³ Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁴ Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøybe tamarøbig køn. ¹⁵ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai møyabe, truba namabelø køn. ¹⁶ Incha Jesúswan trenchibelø køn:

—¿lilø øyeeg chib køben møyrtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Øø, møyar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:

Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørreø ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—

¹⁷ Incha nøy mun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimúigwan Jesús kaig nebunrrai wamab

(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai møyøbig køn. ¹⁹ Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøygaig kui ashabe, Jesúsbe tru higerane trenchibig køn:

—¡Møyngurrimbe yandø managucha mas mamig niimubash!— cha.

Inchen tru urastø higerabe mul-laptinchibig køn. ²⁰ Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:

—Higerabe møyi møyi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamøyrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøyagua treeg kømuptinchaitamab isumubene, na higeran øyeeg mari lataitøyguen kømøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha. ²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøygucha nøy martraitamab kørewa, miawabe, ñimbe utøyrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Ñi mariilane mu karua pasriitogarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe lötappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan lötøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha. ²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalasarøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?— cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “ ‘Srømbalasarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha. ²⁶ Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgar køn” cha. ²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha lötabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau møi kwallchab inrrø” cha. ²⁹ Inchene nøbe trencha lötavig køn cha: “Ig kømøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha. ³⁰ Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha. ³¹ Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerikken kebamrrun cha, ñimguen kebammøwatø. ³² Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønavigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Incha møray, chibig køn, katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan. Kan møg pirø puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

³⁴ Incha yandø tru mamig misrigwan lurravig lurauben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe, ³⁵ tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrowa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha. ³⁶ Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

³⁷ Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. ³⁸ Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab

amun chibelø køn, nuimburab nø utamigwan nam tōga kōrrōmisrtrab” cha. ³⁹ Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

⁴⁰ 'Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaiḡ arruabe, tru kwallibelane chi martrerah?—chibig køn.

⁴¹ Inchene nōmbe trenchibelø køn:

—Tru larrø kailane treetōwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katōgan mendailan tranrrun cha, lurrimōrig nuimburabigwan tranrrai.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimḡan Tiuswei wamwan pōrigu øyeeg chibigwan managuen lemeelø kōtirru? cha: Ya marøbelø kaasig sruube

katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asōnatan cha.

⁴³ Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katōgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan. ⁴⁴ Inchen mōikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun—chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, fariseosmeraba tru 'øyeeg lataitōwein køn' chib Jesús eshkab wamindiilan mōrabe, nōmun kemesra wamindin kui wetōgōrrabelø køn. ⁴⁶ Incha Jesúswan merrarranrrab inchendø, misag sōtōwan kōriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tōgagøben.

22

Kasharab yaumay lynchab amrrunrrai eshkai lataitōwein køn cha, kemesra wamindig (Lc 14.15-24)

¹ Katø Jesúsbe nōmun 'øyeeg lataitōwein køn' cha, kemesra kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig køn:

²—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke. ³ Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay lynchunrrigay cha eshkailan wamōnrrab øriibe, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kōmui indin køn cha. ⁴ Inchen nui karuindiig melabelan katōganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, mōimbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pōnrran cha, novios yaumay lynchubash tan” chinrrai. ⁵ Trune tru lynchai eshkailøbe cuentaguen marmø, mōikkōsrønbe nui trausrømay iben, katōgane penab, yanøb inchab ibig køn cha. ⁶ Inchen katōganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurra-betab kōptø kweechibelø køn cha. ⁷ Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nōmui pueblone parringarun cha.

⁸ 'Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kōmø, tru noviosmerai fiesta maramibe chab tamarig pōnrrøben, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe treegube lynch-abgailø kuig kua, amrrumuig køn cha. ⁹ Incha mas nōrrø callesmerawan amba, mun wetōrrabashtø novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkanrrigay” tan cha. ¹⁰ Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetōrrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan kōbengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

¹¹ 'Inchen reybe tru lynchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan mōḡ noviosyu lynchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn: ¹² “Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kōmubendøbe, ñibe ¿chinha kebarrugu?” cha. Inchen nōbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha. ¹³ Inchen reybe tru mishatsigu ashib pōnrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig purø

trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha. ¹⁴ Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Øyeelø chab puraiben, fariseosmerabe nøørø mendamisra, nõmdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø lötøbene, kebenøsrkønrrab cha. ¹⁶ Inchabe mõilan køsrøn nõmui mendig amõñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amõñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømiig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nõmun mailø kõtasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha. ¹⁷ ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nõmun ka kaig martraptø isua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:

—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. ¹⁹ Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nõmbe kan an srua amrruben, ²⁰ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

²¹ Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²² Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nõmbe nune pasramnetø, ambupt-inchibelø køn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib
(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Tru kwalømdøwei kan mõiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

²⁴ —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nunebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kørrømartrab.” ²⁵ Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsrøibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kørrømaran cha. ²⁶ Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sietee-lanba treetø treetø puraibig køn cha. ²⁷ Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ²⁸ ¿Pøs treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuan kasharaig kuig køppe, nõbe sietelai utu mõigwei srain kønrrerah?— chibelø køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha lötøbig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mõrmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua. ³⁰ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalårø ángelesmera lätailøtøwein kønrrun chibig køn. ³¹ Inchen tru kwailø øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñingan lemeelø køtirru? cha, Tius nõtøwei øyah taigwan: ³² “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.

³³ Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn.

*Martrai karua pasrig mas nuig
(Mc 12.28-34)*

³⁴ Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna, ³⁵ kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig køn:

³⁶ —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønrsailø, mas nuibe møig køh?— cha.

³⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha. ³⁸ Tru maig maramigwan martrai pønrsailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe. ³⁹ Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha. ⁴⁰ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønrsailøyugurri pølbasa amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

*¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)*

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø, ⁴² Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espiritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamistr cha,
ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønrsramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben, ⁴⁶ muguen mancha kusrua løtønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

*Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús ‘øyeelø køn’ chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Øyeelø chab puraiben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanøb pera uniilanba trenchibig køn:

² —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe truig køn cha. ³ Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, kerrigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha. ⁴ Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutamanguenga kwatsiguelø latailø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha.

⁵ Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaidø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønarnamig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulurmera yab srølmera melsra amønarnamiba. ⁶ Lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha.

⁷ Incha misaamerabe penab yanøb indinug nòmune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nòmune “Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.

⁸ 'Trune ñimbe “Kusrennøbig” cha, wamønrrai inchimug køn. Kaguende ñimbe soteeløba nunelø latailø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøggar køn cha. ⁹ Katø ñimbe yu piraube mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø tøggar køn, truipe srømbalasarø wabig. ¹⁰ Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn. ¹¹ Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn. ¹² Kaguende nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka korig martrun cha. Inchen chigucha kømíig ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.

¹³ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalasarø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

¹⁴ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

¹⁵ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrunrrab. Incha yandø ñimuingatø purøsrube, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

¹⁶ 'jAy, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! “Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø køn, ñimbe. ¹⁷ jTontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, Tiuswei yateh?

¹⁸ 'Katø ñimbe trenchibelø køn: “Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan, marmuingucha, chigønrraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwane, nune maramitøwei nebunrrun” cha, trenchibelø køn. ¹⁹ jChigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, tru altarteh? ²⁰ Altar merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøgga trendan cha. ²¹ Tiuswei yawei munchiyu ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøgga trenchib pasran cha. ²² Inchen srømbalawei munchiyu ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøgga trencha pasran chibig køn.

²³ 'jAy, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig

køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb. ²⁴ ¡Ñim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

²⁵ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøstra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. ²⁶ ¡Fariseo chigúinguen ashmíg! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørrømisrtra.

²⁷ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sörin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptiibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha. ²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

²⁹ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai söriløyu ñimbe tamara pønrsøb, sølgandø tabig amøñibelan sörin pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha. ³⁰ Inchabe ñimbe trenchibelø køn: “Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nøbma tøgatø marøb pønrrømuksrubrainrrun” cha. ³¹ Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misaamera ker cha ñimdøweinguen wamindan cha. ³² Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasa marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

³³ ¡Ulmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misaamera! Inchawei ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ¿chinha wegørrønrrague? cha. ³⁴ Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørro kusrebelø køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb ichabetab, puebløsmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha. ³⁵ Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig. ³⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

Jesús Jerusalénwan isua kishib (Lc 13.34-35)

³⁷ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig muguchagaig kørrømisrtrun cha. ³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib (Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab. ² Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Jilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørromismønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø køn:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamisrtrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. ⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha. ⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn. ⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønønrrun cha. ⁸ Inchendø kerrigu øyeeb pureb arrubiibe kan ishuan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.

⁹ Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø kønrrun cha.

¹⁰ Inchen tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig køn. ¹¹ ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha. ¹² Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha. ¹³ Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømig kaigyugurri wesraig kønrrun cha. ¹⁴ Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshkab kusrenanig kønrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe kwaløm punrrun chibig køn

¹⁵ Inchwai Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mør), ¹⁶ yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. ¹⁷ Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarra chigucha wesranrrab kebimumig køn. ¹⁸ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn. ¹⁹ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmearimbe maig kønrrer! chibig køn. ²⁰ Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha. ²¹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasa marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn. ²² Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø ‘Cristo ker’ chibeløba, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibeløba

²³ Incha møikkøben ñimun: “Au, Cristo yu pasran” chib, kabe: “Au, Cristo uyu pasran”, taingucha, køremøtay. ²⁴ Kaguende møiløgøben ‘Cristo ker’ chib isatø inchibeløba, katø, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha

kønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarø mariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun. ²⁵ Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar. ²⁶ Inchawei ñimun møikkøben: “Au, øsrø mu misag warab waraimønug pasran” chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: “Yu yaambusrø wan”, taingucha, køremøtay cha. ²⁷ Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun chibig køn. ²⁸ Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunønrrun cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

²⁹ 'Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben latatø, nøsiibe yandø kwaben,
pølbe yandø pilømuben,
estrellamerabe srømbalærøngurri kørøben,

katø srømbalærø purø nørreelø pønrrabelane kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig køn.

³⁰ 'Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalærø kenamisren, chu pirausrøn køben misag nørø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgag srømbalærøngurri purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchab køn, chibig køn. ³¹ Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri, waligurri, wagurri, srømbalærø kandarømayrøngurri katøgandarømayrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrai.

³² 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.

³³ Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn. ³⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³⁵ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainraamøn cha.

³⁶ 'Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalærø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan chibig køn. ³⁷ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha. ³⁸ Kaguende tru kwalømmerawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig køn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke. ³⁹ Incha treeg pumnegatig øyeeg kønrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig køn cha. Øyeetøwei purainrrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben. ⁴⁰ Incha tru uras pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørømarig kønrrun cha. ⁴¹ Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kanune kørømarig kønrrun chibig køn.

⁴² 'Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab kui ashmøwa køn. ⁴³ Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mørimbe, ashib megawa, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁴ Inchawei ñimngucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmüigwanba kemesra wamendig
(Lc 12.41-48)

⁴⁵ 'Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puag nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui

mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴⁶ Truibe mayanguen tab kuig køn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaign puptindinabigweimbe. ⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaign nui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig køn: “Nai ashib karubiibe peguen attraamøn” cha. ⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba, ⁵⁰ nui ya puaign ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, ⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian linchab webambubelø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

¹ 'Srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke. ² Truilø tru trattrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø køben, katøgan trattrøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue. ³ Tru trattrøgatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru patsøben katø usramig. ⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kømnetø, katø usramig nøøro køtsø-ureezhigu srua ambubelø køn. ⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nømune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig køn.

⁶ 'Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay møran: “¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!” chib. ⁷ Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nømui lámparameran tamarøb mendabelø køn. ⁸ Inchen tru trattrøgatø tre isumeeløbe, tru trattrøgatø isuatø melabelane trenchibelø køn cha: “Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun” cha. ⁹ Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø køn, ñimuyasiitøwei.” ¹⁰ Inchen tru trattrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.

¹¹ 'Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø køn: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib. ¹² Inchen nøbe trencha løtabig køn: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumera kui ashmíg kur” cha.

¹³ 'Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig

(Lc 19.11-27)

¹⁴ 'Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke. ¹⁵ Kan møigwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan køsrømbe milgue, møigwandøgucha nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan cha. ¹⁶ Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanø incha, katøgan trattrø mil nemaran cha. ¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha. ¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu søraptindan cha.

¹⁹ 'Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nøm chitø maritashchab wamisra ashib mendan cha. ²⁰ Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe

nan trattrø mil tranig kømøh cha. Møimbe tru kømnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur” tan cha. ²¹ Inchen truiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau” tan cha.

²² Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kømøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur” tan cha.

²³ Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau” tan chibig køn.

²⁴ Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben, ²⁵ ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra” tan chibig køn. ²⁶ Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: “Karuindiig megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe, ²⁷ trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha. ²⁸ Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgagwan tranay tan. ²⁹ Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ³⁰ Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmigwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

³¹ Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun. ³² Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue. ³³ Incha ubishamerane kusrmay pønrrøppe, kabramerane atsimay pønrrønrrun.

³⁴ Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: “Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha. ³⁵ Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha. ³⁶ Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn” chinrrun cha.

³⁷ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: “Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha. ³⁸ ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha. ³⁹ Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha. ⁴⁰ Inchen Reybe trencha lötønrrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn” cha.

⁴¹ Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønrrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha. ⁴² Na

parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig kòn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig kòn cha. ⁴³ Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig kòn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig kòn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab amrrumuig kòn” chinrrun cha.

⁴⁴ ’Inchen nømbe trenchib pønrørrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha. ⁴⁵ Inchen Reybe trencha lötørrun chibig kòn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamørrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg marmuig kòn cha. ⁴⁶ Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnuumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru sөлgandø tabeløbe managatig øsig purramsrømay amrrun” chinrrun— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib

(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesús ilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig kòn:

² —Ñimnguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab kòn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei palacioyu tulundzunabelø kòn. ⁴ Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø, ⁵ trenchibelø kòn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betaniarø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib

(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betaniarø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene, ⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig kòn. ⁸ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuan trenchib namabelø kòn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha. ⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig kòn:

—¿Ishuwane chi chibrrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig kòn. ¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha. ¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan søramigweyasig tamaran cha. ¹³ Pøs nabe ñimun cierton trendamørrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøgga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain— chibig kòn.

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb

(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran karubelan ashchab yabe, ¹⁵ trenchibig kòn:

—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø kòn. ¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig kòn.

Señorwei Pascua mamig

(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbaserøb kwaløm Jesúswei kusrenanøb pera uniilø nun kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.

¹⁸ Inchene nøb trenchibig køn:

—Ciudayu kan møyemay ambabe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

²⁰ Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa, ²¹ mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møykkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

²² Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:

—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

²³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møykkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingato misra, tranrrautan cha. ²⁴ Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan tranrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe trube kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

²⁵ Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingato misra tranrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

²⁶ Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

²⁷ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøøøbig køn:

—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha. ²⁸ Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha. ²⁹ Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nøb ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

Jesús Pedron, nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan cha, kanmaytø eshkab (Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, ³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø møy yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:

Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøøøøø chab lulrrun, chibig.

³² Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— chibig køn.

³³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømisrmumønrrun— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pø̄s nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Mø̄i yemdøweinguen kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

³⁵ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíg kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib

(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeowei nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mu-mayguen tab kømui inchib menda, ³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— cha.

⁴⁰ Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha. ⁴¹ Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

⁴² Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

⁴³ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa. ⁴⁴ Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig treetøwein chib waminchibig køn. ⁴⁵ Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig. ⁴⁶ ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúsuan kemøra srua ambub

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁸ Tru Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørtrigay” cha. ⁴⁹ Incha Judasbe møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene, ⁵⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúsuan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen mōikkōsrōn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nō karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichtinbig kōn.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutōgucha espadatōga kwayabiibe, espadatōgatōwei kweetsig kōnrrun cha. ⁵³ Ñi isubgan nai Mōskawan miamōnrraitamirru cha. Na miabene, nōbe mōindōweinguen ángelesmera muguen nebua mundzangaig orōbsruinrrun cha. ⁵⁴ Pōs treeg kōbene, Tiuswei wamwan pōrigu oyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chinha purainrrab kō?— cha.

⁵⁵ Incha tru urastō Jesúsbe misaameran payibig kōn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera kōben, tsiimera kōben sruar werrugue cha, nan kemōrtrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalōmmōrig Tiuswei yau kusrennōb waben, ñimbe managuen nane kemōrmuig kōn chibig kōn. ⁵⁶ Inchendō iig kerrigu oyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelō Tiuswei wamwan pōrigu maig taig treeg nebunrrain kuig kōn— cha.

Inchen nui kusrenanōb pera uniilōbe nundō elachippa, mayeelōba chab lulōptinchibelō kōn.

*Jesús tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelai merrab
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵⁷ Incha Jesúsban merrarrabelōbe tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelō kōn, tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba, misagwan karubelō kōlli misaameraba tulundzuna pasrainuumay. ⁵⁸ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptō, yaptō tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdotei ya wambiisrōngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pōnsraig pōnrrabelōba wabig kōn maig kōrrōmisrtashchab ashchab.

⁵⁹ Inchen sacerdotesmeran karubelōba, tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelō mayeelōbabe Jesúsban kwanrrai pasrtrab mōilan kōben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig kōn’ chib isa waminchabelō labendō, ⁶⁰ wetōrranrrab kaimabelō kōn, mōilōgōben ‘oyeeg kōn’ chib, ‘oyeeg marōbig kōn’ chib isa waminchibelō, truba werruppe werrubendō. Yandō truinchib kōptō, pailō werrua, ⁶¹ trenchibelō kōn:

—I mōōbe oyah taig kōn cha: “Nabe Tiuswei yawan pōtiicha, pōn kwalōmyutō katō mara pasramōnrrun”— cha.

⁶² Inchen tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúsban payibig kōn:

—¿Chigucha lōtōmōnrrapteh? cha. ¿Ñune oyeebe chi kalō maran charre inchib kōh?— cha.

⁶³ Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha lōtōmuben, tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdotebe trenchibig kōn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamōnrrun— cha.

⁶⁴ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Ñitōweinguen chab trendan cha. Katō nabe ñimune trendamōnrrun cha: Mōg Misra Arrubiibe tru maramburab marōb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katō srōmbalasarōngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶⁵ Inchen tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdotebe nui kewagúigwandōwei kōlsrōb, trenchibig kōn:

—I mōōbe Tiuswane purō trōmbōig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelō mas chiwein kui palōnrrab kō? cha. Ñimdōweinguen Tiusban tru purō trōmbōig wamab wamindigwan mōran chibig kōn. ⁶⁶ Incha ¿ñimune maig asōnata?— chiben, nōmbe trencha lōtabelō kōn:

—Kaigwein kōn cha. Kwabash— cha.

⁶⁷ Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pash-aguchib ⁶⁸ trenchibelø køn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíig kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig køn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷⁰ Inchen Pedrobe mayeelai merrab ‘ashmíig kur’ chib trenchibig køn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

⁷¹ Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷² Inchene Pedrobe katøyug:

—‘Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig køn. Nabe tru møwane ashmíig kur— cha.

⁷³ Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen møramdiig waminchibig køn— cha.

⁷⁴ Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn’. Tru møwane nabe ashmíig kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen, ⁷⁵ Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíig kur chinrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúsuan Pilaton tranøb

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tør-rraben, sacerdoesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba mayeelø Jesúsuan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn. ² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, Jesúsuan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdoesmeran karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan ⁴ trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵ Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶ Inchen tru sacerdoesmeran karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷ Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kørørramisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran søramig tøgagønrrab cha. ⁸ Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn. ⁹ Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an

treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,
¹⁰ trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg”
 taig.

Pilato Jesúsuan ‘¿øyebe maig kø?’ cha payib
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotemesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha lètømfíg køn. ¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha lètømuben, tru kubenadurbe ‘øyebe maig kermab’ ke kwaara asha kørrømisrøbig køn.

Jesúsuan yandø kwanrrai pasrøb
(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn. ¹⁶ Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn. ¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguende Pilatobe Jesúsuan uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.

¹⁹ Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø.”

²⁰ Inchen sacerdotemesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabásuan elatchai miappe, Jesúsuan kweet-singarunrrai. ²¹ Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabásuan!— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

²³ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

²⁴ Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

²⁵ Inchen maya misaabe trencha lètabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

²⁶ Inchen yandø Pilatobe Barrabásuan ka inrrai elacha, Jesúsuan chab ichagutsin-garuabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

²⁷ Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúsuan mas umbusrø srua amba, maya suldau sötø nuim pötøgatan tulundzunøben, ²⁸ Jesúsuan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørribig piguiig kørribig itøguenanøbelø køn. ²⁹ Incha kan kaldiig corona mara, petsøsrø, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømønnsrabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

³⁰ Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn. ³¹ Nun øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørribig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe, kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúsuan kurusyu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru møwane Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

³³ Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug).

³⁴ Incha truyu Jesúsuan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

³⁵ Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig køtashchab suerte kuchibelø køn. ³⁶ Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn. ³⁷ Inchen nui tur palabé kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Truibe trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue. ³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb, ⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotessmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴² —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, mømibe kurusyugurri kørraarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn. ⁴³ Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, mømibe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiig kørømisrøbig køn. ⁴⁶ Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

⁴⁷ Inchen mõiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Elíasuan wamøtan— cha.

⁴⁸ Inchen mõi mõi nømui utu mõikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn. ⁴⁹ Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attachchab— cha.

⁵⁰ Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn. ⁵¹ Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrib

kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe pushen, ⁵² kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarø mari misaamera truba nørrø kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn. ⁵³ Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarø mari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaameran mamdeelandø kømø, kenamisrøbelø køn.

⁵⁴ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesús swan chindashchab ashib pønrrabelø katø ganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, ¡katø kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:

—¡Isa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

⁵⁵ Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig køn. ⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebedeowei nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

Jesús swan sørig

(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig. ⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn. ⁵⁹ Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra, ⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasra pasrabe, yandø ibig køn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katø gan Mariába sørinug pinrrøgue purrabelø køn.

Jesús swan sørinug ashib pønrrønrrai pønrsrailø

⁶² Inchen katø kwalø m tru isram kwalø mweyasig tamarøb kuin kwalø m chab puraiben, katø kwalø m, tru sá bado isrin kwalø mbe, tru sacerdotessmeran karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe, ⁶³ trenchibelø køn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiptiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: “Kwawa, pøn kwalø myube katø øsiiramønrrun” cha. ⁶⁴ Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalø mgatig sørigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaameran ‘katø øsiirain køn’ chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.

⁶⁵ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.

⁶⁶ Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønrsrøb, treeg inchibelø køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab

(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Indiibe yandø isrin kwalø m puraiben, tru srø trune pølbaserøb kwalø m ullarbatø, María Magdalenaba, katø gan Mariába tru sørinug ashchab ambubelø køn. ² Inchen mømbe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalaserøngurri kørarruben. Inchabe sørin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn. ³ Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke. ⁴ Inchen suldaumerabe trunun ashabe,

kørig købiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben, ⁵ ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha. ⁷ Incha mømimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sörinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab. ⁹ Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, køriibala tabig waminchibelø køn. ¹⁰ Inchen nømbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchimønrrai suldaumeran an nørø pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera møiløgøsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotsmeran karubelan kerriguh eshkabene, ¹² truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kørrømisrtrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nørø pagarabelø køn.

¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin køn” cha. ¹⁴ Inchipa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.—

¹⁵ Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig

(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn. ¹⁷ Incha Jesúswan ashippe, køriibala tabig waminchibelø køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isuatøgucha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nømun kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasarø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karu-migwane nan tranig køn cha. ¹⁹ Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nus-rkaweimba, Espíritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb. ²⁰ Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tiuswei Nusrkai Jesucristoimbura tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn: ² Tru Isaías Tius maig karuigwan eshkabig maig pørimbala:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartrai.

³ Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:

“Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday” tan, chib.

⁴ Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannailø kønrrai. ⁵ Inchen maya misag Judea pirausreelø køben, Jerusalén ciudasreelø køben nuimay mørtrab amrruabe, nømui kaig mariilan ‘øyeeg marig køn’ chib eshkabene, truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁶ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø chapullba, kaambu mielba købig køn. ⁷ Incha misagwan eshkab waminchibig køn:

—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøbig maskenig attrun cha. Trunune nabe nui alpargatisyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn. ⁸ Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nøbe ñimun Espíritu Santotøga pinøbulrrun— chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloyugurri Jesús webiben, nune Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn. ¹⁰ Inchen piu umbugurri webarrub latatø, Jesúsbe srømbala kuri ashib, Espíritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashib inchen, ¹¹ Srømbalasarøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimbura truba tab kui war— cha.

Nugwaimandzig Jesúsuan chindashchab inchib
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Inchen tru urastø Espíritu Santobe Jesúsuan mu misag warab waraimøsrø mõi mõi ingarubig køn. ¹³ Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Satanásbe kebenøsrkønrrab ke chinetø maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimbura tabig srø wamwan Galilea pirausrø eshkab kusrenanøb ya, ¹⁵ trenchibig køn:

—Yandø øyeeg kønrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab, tabig srø wamwan kørey— cha.

Jesús pibgatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig køn.

¹⁷ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

¹⁸ Inchen nømbe mõi mõi nømui atarrayameran waramnetø Jesúswei mendig ambubelø køn.

¹⁹ Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowei nusrkalø Santiagonba, nuneg Juanwanba ashibig køn. Truiløbe kan barcoyu nømui atarrayameran tamara tsushib purrabelø køn. ²⁰ Inchabe tru urastø wamøben, nømbe nømui møskai Zebedeowanba, purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Kan møg kwaimandzig tøgagigwan Jesús tamarøb

(Lc 4.31-37)

²¹ Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwalømbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb mendøben, ²² nø wamindiilan møra, misaamerabe kwaara ashibelø køn. Kaguende kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø lata kømø. ²³ Inchen tru puebloyu judíosmera tulundzuni yaube kan møg trømbøig maringarub kwaimandzigwan tøgagig wawa, trenchib trashibig køn:

²⁴ —¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

²⁶ Inchen trømbøig marøngarub kwaimandziibe møwan truba mur sruagucha, tru møweinukkurri mur trashib webibig køn. ²⁷ Inchen mayeeløba kwaara asha, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:

—¿Øyeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srøig, trurrigu nø maig chippe ke treeg kønrrai maran! cha. I møøbe trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen mu chindamgaig wamøben, nune møran— cha.

²⁸ Inchen petø Galilea pirau ørøba misaamerabe Jesús nø chi marigwan wammørøbelø køn.

Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrøwan tamarøb

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Incha tru urastø judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba, Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben, ³⁰ Simónwei sueerabe camayu pachiiba tsuben: “Kwanrrø tsun” cha, tru urastø Jesúswan eshkaben, ³¹ Jesúsbe kemalla, tasigu kemørøb kusrabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanrreelan tamarøb

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelø kwanrrø tøgarmenba, kwaimandziimera tøgarmenba srua amrruben, ³³ puebloyu maya misaaba yaskabugøba tulundzuna pasrøben, ³⁴ Jesúsbe truba yamelø chi kwanrrø køben tøgarmenba tamarøb, katø truba yam kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøbig køn. Incha kwaimandziimerane waminchibashmíg køn, kaguende truiløbe nune mu kui ashibelø køben.

Jesús Galilea pirau truørø srø wam tabelan eshkab kusrenanøb

(Lc 4.42-44)

³⁵ Incha løtsøzhig ullarbatø, Jesúsbe kurra, ciudayugurri wambig mu misakkasrø, trusrø Tius Møskaimba waminchib wabig køn. ³⁶ Inchen Simónba, nui linchibeløba lanrrab webamba, ³⁷ wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Mayeeløba ñune lab køn— cha.

³⁸ Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Misaamera puluwandø katøganbalømera warabsrømay amrrab cha. Trusrøngucha srø wam tabelan eshkaab kusrenrrab, kaguende nabe truweiwei arrur— cha.

³⁹ Incha Jesúsbe Galilea pirau ørøba judíosmera tulundzuni yamerayu chutøgucha eshkaab kusrenanøb, katø kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøb inchibig køn.

Asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagwan Jesús tamarøb

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag Jesúswan kemalla, tømønstrabe trenchibig køn:

—Ñi nan tamaramdiig købene, tamartra— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

⁴² Inchen mõi mõi nui trerab kwanrrøbe pinøben, nøbe chishig kørrømisren, ⁴³ Jesúsbe yandø ‘inrrø’ cha, nune kuchi murtø waminchib trenchibig køn:

⁴⁴ —Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

⁴⁵ Trendaingucha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben, treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, mendawansrø misakkanug uñibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrrai marøbig kui ashchai kenamarøb

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan taig wammørøppe, ² misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemuben, nøbe Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn. ³ Inchen pibgatø møguelø kan møg kønørrab kaimabigwan muta, puben, ⁴ menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig kemallchab kaimappe, tru nø pasraim pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan tsigalyu kørrøørøbelø køn. ⁵ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pesannaig kørrømisran— cha.

⁶ Inchen mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba isub purrabelø køn: ⁷ “¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeege chib pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig kømíg pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeege martrun” chib. ⁸ Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeege isub pønrrailan kelarrab ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeege isugue? cha. ⁹ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha, tru kønørrab kaimabigwan: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, ñui tsigalwan muta, inrrø” ¿tamiteh? cha. ¹⁰ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mõimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønørrab kaimabigwane trenchibig køn:

¹¹ —Nabe ñun trencha cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.

¹² Inchen trube kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, truyugurri we-bibig køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Managuen nambe kan øyeekkatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Leviwan wamab
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe kusrenanøbig køn. ¹⁴ Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Levi, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁵ Indiibe Jesúsbe Leviwei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn nui mendig amøñibeløbe.

¹⁶ Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru kaig marøbeløba, an utab purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane trencha payibelø køn:

—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— cha.

Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig amøñibeløbabe ayunab køben, møiløgøsrøn amrrua, Jesúswan payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig amøñibeløbabe tru ayunamigwan katø katø maren, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunune marmeelø køh?— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømbe wabengan, mamø purrønrraitarru? cha. Keg misrtrabig nømbe wabene, manrrun cha. ²⁰ Inchendø keg misrtrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Tru kwalømbeguende, trube, nømbe ayunabwei inchun cha.

²¹ 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya tsushimøn chibig køn. Treeg marene, srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ²² Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe køllin kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsrønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usrøbelø køn— cha.

Isrin kwaløm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe puraambub ambuppe, tirigu tur lurrøb mendøben, ²⁴ fariseosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwalømbe chigøben marmønrrai merigwan chindimba øyeege marøb køh?— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimngan managuen lemeelø kətirru cha, mana kəsron Davidwanba, nui linchibelanba chindamgaig palabig arruben, parøgwaben, mandø indigwan? ²⁶ Abiatar, tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdote køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotemeratø maim pirrimeran mendaibe mu mamønrrai merigwan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

²⁷ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Isrin kwalømwane møweyasig marig køn cha, møwan isrin kwalømwegasig kømøtø. ²⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdigwane marøb, maramgaigwane marmub, isrin kwalømwanguen nabe na asha karubig kur— chibig køn.

3

Tasig mul-laig møwan Jesús tamarøb (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jesús katø judíosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan møg tasig mul-laig tøggaig waben, ² Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø. ³ Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tøga møwane trenchibig køn:

—Kurra, yu tøbøtag pasramisr— cha.

⁴ Inchabe katøganelan trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyube isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh? cha. ¿Kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

Inchen nømbe chigucha chimuben, ⁵ Jesúsbe nuingatan pønrrabelan namig ashib, truba isui inchibig køn, kaguende nømui manrrømerabe purø murelø kuimba. Incha tru møwan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, nui kwalbe tabig kørrømisrøbig køn. ⁶ Inchen fariseosmerabe webamba, tru urastø Herodesweingateeløba Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

⁷ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba tarømisra, nu pisu mendasrømay iben, misag truba nu Galilea pirausreelø nui mendig ambubelø køn. ⁸ Inchen nø chineto nørreelø marigwan wammørabe, judeasreelø køben, jerusalénsreelø køben, idumeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben, tirosreelø køben, sidónsreelø køben, truba nu ashchab amrrubelø køn. ⁹ Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan kan barco ke tamara tøgagønrrai eshkabig køn, tru nu misag nun menrra trag marmønrrai. ¹⁰ Kaguende Jesúsbe kwanrreelan truba truba tamarin køben, mayan kwanrreeløba katøranrrab nuimaygøba kemallchab tranrrabelø køn.

¹¹ Inchen trømbøig maringarub kwaimandziimera nun ashippe, nui merrab tømønnsra, trenchib trashibelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

¹² Inchen Jesúsbe nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø waminchimønrrain karubig køn.

Jesús nøashib karua øramelan doce lawa pønrsøb (Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Incha Jesúsbe kan tunsrø nebya, nø wamønrrab asiilan wamøben, nømbe nuimay amrrubelø køn. ¹⁴ Incha doce wesrawa pønrsra treeg kørrømara, iilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn, nøba amønibelø kønrraimba, katø eshkab kusrenanrrab amrrai øramigweyasiiba, ¹⁵ katø kwaimandziimeran webusramig mu chindamgaig marøbelø

kønrraimba. ¹⁶ Tru doce wesrawa pønrsrailøbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha, munchi pasrig køben, ¹⁷ Zebedeowi nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, truilane Boanerges cha, munchi pasriilø, tru treeg munchibe: “palaig trashibig taigwei nusrkalø”, ¹⁸ katø Andrés køben, Felipe køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Tomás køben, Alfeowi nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, Simón Cananistameraingatiig køben, ¹⁹ katø Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrabig købengue.

Møiløgøsrøn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tøgagig køn chib
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Inchen Jesús katø nui kusrenanøb pera uniiløba kan yau kebiben, katø misag menrra tinmarøb tulundzunaptø, manrrabguen kaima købig køn. ²¹ Inchen Jesúswei yaueløbe treeg inchib køn taig wammørabe, nune merrarrowa, sruamrrunrab am-bubelø køn. Kaguende lukiaian køn chib køben.

²² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø Jerusalénsrøngurri amrrubeløgucha trenchibelø køn:

—Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tøgagig køn cha. Treekkurri, tru kwaimandzi-imeran nøasha karubigwan tøgagig kua, i møøbe kwaimandziimeran weeran— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nømun wama, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, kemesra wamindiiløtøga trenchib waminchibig køn:

—¿Satanásbe Satanáswandøweimbe chincha wegutchaitamague? cha. ²⁴ Kan rey karub tøgaweim pirau misaama nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warabig warønrrab kaimanrrun cha. ²⁵ Katø kan yauelø nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha. ²⁶ Inchawei Satanás nøasiitøwei nøørø, nøørø misrøb kurrabe, treegu yandø pasrønrrab kaimaben, truyu patsønrrun, chibig køn.

²⁷ ‘Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn. ²⁸ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Mis-aamera chi kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha. ²⁹ Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab waminchibigwane ulø payamigwane managuen pesannaimíig kønrrun cha. Treeg kømøtø, nui kaig marigwan managatig tøga kørømisrtrun— chibig køn.

³⁰ Jesúsbe øyah chippe, kaguende nømbe nun trømbøig marøngarub kwaimandzigwan tøgagig køn chib køben, trendaig køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø pønrramisra, wamønrrab øren,

³² Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø køn:

—Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun payib.—

³³ Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—¿Nai usri nai nuneløbe mumera køh?— cha.

³⁴ Incha nuim pøtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig køn:

—Nai usri nai nuneløbe iilø køn cha. ³⁵ Kaguende møikkøben Tius maig martrai karuben, treeg marøbig, trube sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

4

Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nø wainug misag truba nu tulundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe

tru pisu mendatø kørromisrøbelø køn. ² Inchen nøbe nømun ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig køn. ³ Inchabe nui kusrenanigube trenchibig køn:

—Iigwan møray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. ⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørroben, illimera amrrua, man cha. ⁵ Inchen katøganbaløbe srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørroben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarrua, mergurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørroben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibishiben, truike chigucha mismøn cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørrobiibe sí, kal-lawa, tabig nørrørawa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø treinta niguen, møiløbe sesenta niguen, møiløbe cien nigan— chibig køn.

⁹ Incha trenchibig køn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

*Mandøgurri Jesús ‘iigwan øyeeg lataig køn’ cha, kemesra wamindig
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Jesús yandø nøtø kørromisren, tru doce kusrenanøb pera uniiløba kanbalatø Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløbe chi chibig køh?— cha.

¹¹ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimune ashchai tranan cha. Inchendø misaamera nøøreelø truyuilø komeelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesragøba wamindiiløtøga wamindig køn cha,

¹² nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørromisrøb;

mørøppe mørendø, chi tainguen mørmøwa lataig kørromisrøb inchain cha.

Incha isua møra Tiusweimay liramøwei, nømui kaig mariilan Tius ulø payamigwan pesannamø,

ulø payamig kønrrain kuig køn— cha.

*Tru kwaliiibe ‘øyeeg lataig køn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeg køn cha eshka
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ Incha katø trenchibig køn:

—Ñimgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigúi wetøgørrøtirru? cha. Katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra tru wamindiilangucha kerriguba ¿chinha wetøgørrønrrague? cha. ¹⁴ Tiuswei wamwan waminchibiibe yellwan tsurøbig lataig køn cha. ¹⁵ Inchen tru mayu kørørab yellmerabe iilø latailø køn cha. Nømbe Tiuswei wamwan møren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nømuinug ellmarigwane kerran cha. ¹⁶ Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera latailøbe iilø køn cha: Tiuswei wamwan møra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø, ¹⁷ nømasiitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amøñimøn cha. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nømbe mõi møin elachiptindan cha. ¹⁸ Inchen katøganeløbe tsuren, tru kal shau utu kørørab yell latailø køn cha. ¹⁹ Tiuswei wamwam mørøppe mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømmø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimba, trugurri chine tøgagømmøro chull inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig mismøn cha. ²⁰ Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru Tiuswei wamwam møra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta, kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø latailøgue.—

*Lámparan kemesra wamindig
(Lc 8.16-18)*

²¹ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kabe kan lámparanma kòtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua kerubelø kuitarru? cha. Treeg kòmøtø, ¿tør kønrraimbe, pala pasramig kòmuitarru? cha.

²² Chigøben sorig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kønrrun cha. Katø chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai toryu wesraig kønrrun cha. ²³ Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør— cha.

²⁴ Incha katø trenchibig køn:

—Ñim chi mørigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha. ²⁵ Kaguende tøgagwane masken tranen, trune chigagwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁶ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha. ²⁷ Incha kib tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe mandø indinguen ashmøwatø. ²⁸ Kaguende pirøbe nøasiitø mamig nigungarubig køn cha. Srøsrøbe ishiimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha. ²⁹ Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm puin køben.—

Ibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chinrrab køh? cha. ³¹ Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truiibe yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø, ³² tsurinukkurrimbe shush mamig tusrmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala amøñibeløguen truyu le martrun— cha.

Jesús ‘iibe øyeeg latailø køn’ cha, kemesra wamindig

(Mt 13.34-35)

³³ Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig latailø, nøm mayangatig chigúi nebua mørtrapteelø køben, treetøh marøbig køn. ³⁴ ‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesrømøbe, waminchimíg køn. Inchendø nui kusrenanøb pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

³⁵ Incha tru kwalømdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

³⁶ Inchen nømbe misagwan ‘ungwa’ cha, Jesúswan tru nø waig barcoyutøwei pera amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn. ³⁷ Inchen truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben,

³⁸ Jesúsbe wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønnanabe trenchibelø køn:

—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubguengaig watirru?— cha,

³⁹ Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kønømonrrai kandø wama, piwane trenchibig køn:

—¡Wanrrømø, møi møi wasrørau!— cha.

Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. ⁴⁰ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan:

—¿Chindimbarre korig kōta? chibig kōn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kōmeelø kō chindah?— cha.

⁴¹ Inchen nømbe truba kwaarilø kōrrømisra, kangurrin kangurri trenchibelø kōn:

—¿libe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrappe?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tōga mōg

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Pisu ambōgatømaysrø larraamba, Gerasa pirausrø puben, ² Jesús barcoyugurri webiben latatø, kan mōg trømbøig maringarub kwaimandzig tōgaig sōrin trabmerayugurri webarrua, Jesúswan kemallibig kōn. ³ Tru mōøbe sōrin tulyutø tsubig, muguen lusrtrab kaimaig kōbig kōn, ni cadenastōgaguen. ⁴ Kanmaybe srøbmeran tasiimeran cadenastōga kōben, katø chitōga kōben lusrendø, lusrimørig pitischig marøb lurren, muguen kaimabelø kōn. ⁵ Incha yem kwaløm chu uragucha tunmerasrø, sōrin tulmerasrø trashib, sruutōga nōasiitø kōrriinchib uñibig kōn. ⁶ Incha Jesúswane yabgurrindø asha, lula, nui merrab tømboñsra, ⁷ trenchib trashibig kōn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai. Purø trømbøig mōra megamig kōmōnrrai Tiuswei munchiyu ka kōbash cha, chib miarrumøn— cha.

⁸ Pøs øyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:

—¿Ñi, trømbøig maringarub kwaimandzig, i mōweinukkurri webinrrø!— chib pasrøben, trendaig kōn.

⁹ Inchene Jesúsbe nun trencha payibig kōn:

—¿Chi munchi kugu?— cha

Inchen nøbe:

—Legión munchi kur, chibig kōn. Kaguende nambe purø nu ker— cha.

¹⁰ Inchabe tru piraugurri nōøø peesrømay ørmørrunrrig chib, Jesúswan truba truba rugabig kōn. ¹¹ Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amōñibelø kōn.

¹² Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelø kōn:

—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trømbøig maringarub kwaimandziimerabe mōweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabeløbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø kōn.

¹⁴ Inchene kuchi ashibeløbe kwaarilø lula, puebloyu kōben, wambig nōøøwansrøn kōben eshkað ambubelø kōn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amr-rubelø kōn. ¹⁵ Incha Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe mōimbe kōsaatiig kōmø, keweig, tabig wai ashabe, truiløbe korig kui inchibelø kōn. ¹⁶ Inchen tru kwaimandzig tōgaig kōbigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibeløbe nōmun eshkaben, ¹⁷ nømbe Jesúswan nōmuim piraugurri 'irra' chib truba rugabelø kōn.

¹⁸ Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe:

—¿Ñui mendig arruah?— cha, truba inchen,

¹⁹ Jesúsbe arrubashmøtø, trenchibig kōn:

—Ñui yamay inrrø cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nōrriig mara, mandø lastima asigwan nōmun eshkanrrab.—

²⁰ Inchen tru mōøbe ya, Decápolis pueblosrø Jesús nun yeeg nōrriig marigwan truba eshkað mendøbene, mayeeløba kwaara ashibelø kōn.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesús barcoyu katø pisu ambøgatømay larraibene, nuim pøtøgatan misag truba truba nu tulundzunøben, nøbe pisu mendatø kørømisrøbig køn. ²² Inchen judíosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo taig, puabe, Jesúswan ashippe, nui srøb pulu tømønnsra, ²³ arrubsrømugu chib truba inchib, trenchibig køn:

—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø tammisren, katø øsig uñchai ñui tasigwan nuim pala estsartrab attra— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe nøba iben, menrra misag mendig ambuptø nun trag maren, ²⁵ tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig kua, ²⁶ chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam tasku pureb megawa, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben, ²⁷ Jesúswan wamindi mørøppe, tru ishube misag utu wendaugurri Jesúsweim pulu kemallippa, nø kewagúigwan katørabig køn. ²⁸ Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Kewagúilandøguen katøraitø, tammisrig kørømisramønrrun” cha. ²⁹ Inchen tru ani ibiibe mõi mõi pasramisrøptinchen, asru nui kwanrrøbe yandø purayai møren, ³⁰ Jesúsbe nø mun køsrøn nui maramburab mariitøga tamarøbrain kui mørabe, nu misag sètøwan keeshabe, payibig køn:

—¿Na kewagúigwane mu katørah?— cha.

³¹ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Misag sètø yeeg trag mari ashatø, ñibe: “¿Mu katørah?” taibe— cha.

³² Inchen Jesúsbe mu katøraitashchab ambumay, imay ashene, ³³ tru ishube kørig købitø itønab, nun maig purayaigwan møra, ya, Jesúswei merrab tømønnsrøb srala, isømø, kerriguwan eshkaben, ³⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørømisran cha. Chi isumø, inrrø cha. Ñui kwanrrøbe yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsiranøb

³⁵ Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møiløgøsrøn amrruppe, unai møskawane trenchibelø køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan mas chinrrabrre øyeeg chigu?— cha.

³⁶ Inchen nøm trenchib kuingucha Jesúsbe trunun mørøb pasrømtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtø, køreptø køreu— cha.

³⁷ Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn. ³⁸ Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe, ³⁹ Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁴⁰ Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan mõi mõi webamingarua, møskawanbah, usranbah, tru nøba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tsuinug kebya, ⁴¹ tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: “Ishug-unø, ñun kurrø char” chib.)

⁴² Inchene tru doce años tøga ishug-unøbe mõi mõi kurrappa, llirab mendøben, misaamerabe truba truba kwaara asha kørømisrøbelø køn. ⁴³ Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

*Jesús Nazaret pueblørø
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)*

¹ Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba ambubelø køn. ² Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, møiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I møøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿Ilig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¿Kan i møg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha. ³ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Treekkurri nømbe nune chinetø cha mørøbelø køn. ⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab indan cha. Trune nui piraueløba, nømmissaameraba, nui yaeløbabe chi tab inchimøn— cha.

⁵ Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima, mamdø kwanrreelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig køn. ⁶ Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab ke kwaara ashibig køn.

Jesús nui doce pera uniilan kusrenanrrai ørøb

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusrenanøb uñibig køn. ⁷ Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, pagatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandziimeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn. ⁸ Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pørønailøyu an pusra ammøwei inchain cha. ⁹ Alpargatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambamnegatig kørrømisrtrigay cha.

¹¹ Inchen ñimun wamømøwei, ñimun mørøg kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube: “Ñim kaasig købene, mømbe ñim kusrenrrigay” chib eshkab.—

¹² Inchen nømbe webamba, misagwan:

—Ñim kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliray— chib eshkab kusrenanøbelø køn.

¹³ Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam webetab, truba yam kwanrreelan aceite srøla, tamarøb inchibelø køn.

Juan Bautista kwaig

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Rey Herodesbe Jesúswan wamindi mørøbig køn, kaguende Jesúswei munchiwane misaamerabe nun, nun waminchib køben. Inchen møiløbe trenchibelø køn:

—Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre tru maramburab øyeeg maramig tøggaig kuinrrun— cha.

¹⁵ Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Tius maig karuigwan eshkabig Elías kuinrrun— cha. Inchen kaneløbe:

—Nøbe Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun, chibelø køn, tru møikkøben merrab-sreelø lataitøwei.—

¹⁶ Inchen Herodes trunun mørabe, trenchibig køn:

—Iibe Juan, na tru turwan paringarui kuinrrun cha. Mømbe kwailai utugurri katø kurriinrrun— cha.

¹⁷ Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemøringarua, kailan keeri yau lusra waningaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíascurrindø. Tru Herodíasbe Herodeswei nuneg Felipei srain købig køn. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin køben, ¹⁸ Juanbe Herodeswane trenchibig køn:

—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha.

¹⁹ Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsalø køptø kwetchab inchendø, kaimabig købig køn. ²⁰ Kaguende Herodesbe Juanwane sølgandø tabig, katø Tiusweindø tarø mari møg kwaasha, køriimata, trugurri nune mu chinchimønrrai ashib tøgagøbig køn. Incha Herodesbe Juan wamindigwane mandøguen kømui inchendø, tammay ka mørøbig køn. ²¹ Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandø treeg maramdiig puin kui ashibig køn. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nøm asha karubelaimba, suldaumeran karubelø nørreelaimba, Galilea mas kusreb møguelaimba nui kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm tabig maren, ²² mømibe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya, pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asønaben, reybe tru srusrane trenchibig køn:

²³ —Ñun chi miag købendø, miarra cha. Na tranrrumøn cha. ¡Katø! ñune tranmø kømø, nabe trunun tranamønrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumøn cha. Na muburab ashib karub waigwan tøbøtakkatikken tranrrumøn— chibig køn.

²⁴ Inchen nimbasrbe webya, usran:

—¿Chi miamø?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig køn:

—Juan Bautistai turwan miao— cha.

²⁵ Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:

—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

²⁶ Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau ‘treeg tranrrumøn’ cha, tranrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig køn.

²⁷ Incha tru urastø reybe kan suldauwan Juanwei turwan para, srua arringaruben,

²⁸ truike tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn. ²⁹ Inchen Juanwei mendig amøñibelø iigwan wammørabe, amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sørabelø køn.

Jesús trattrø mil møguelan manrrai tranøb

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Inchen Jesús nøashib karua øriilø katø amrrua, nøba tulundzuna, nøm chi marigwanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben, ³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nøørøsrø mu misakkasrø kuchi isrønrrab ñimbe amrruy— cha.

Kaguende menrra misag køptø amben, amrruben inchen, nømune mab purramikken nebumiig køn. ³² Incha Jesúsba, nui nøashib karua øriiløba nømdø kan barcoyu mu misakkasrømay ambubelø køn. ³³ Inchen møiløgøben nøm amben asha, Jesúsban mu kui nebua asha, chu puebloyu elø køben trusrømay lula, nømmerrig pubelø køn. ³⁴ Incha Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig køn, kaguende nømbe ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. Incha chine truba kusrenanøb mendabig køn. ³⁵ Inchen yandø menrra maaben køben, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsban kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø kwa maaben køn cha.

³⁶ Misagwan amrrai, ‘ungwa’ chi cha, chugøben nøørøsrøn køben, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben amba, nømuyasig chigøben pena manrrain— cha.

³⁷ Inchen Jesús lötappe trenchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Manrrai mannamiig kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim penønrrab ambam nebunrrautah?— cha.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue? cha. Ashchab ambay— cha.

Inchen nømbe ashabe, trenchibelø køn:

—Trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

³⁹ Inchen Jesúsbe misaameran kan sötø, kan sötø pillim pubilayu purramisringarubig køn. ⁴⁰ Inchen kan sötømørig cienbatø, cienbatø purramisren; kan sötømerabe cincuentabatø, cincuentabatø purramisrøbelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirrimera pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai trana, katø tru pagatø peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranøbig køn. ⁴² Inchen mayeeløba øska ma kørømisren, ⁴³ tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig undailan tasinmerayu tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. ⁴⁴ Inchen tru pirriwan mabeløbe møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Incha tru urastø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatø Betsaidasrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, nø tru nu sötø misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ⁴⁶ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, tunsrø Tius Møskaimba waminchab ibig køn. ⁴⁷ Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tøbøtaasrønguen iben, Jesúsbe nøtø pirau kørømisrøbig køn. ⁴⁸ Inchen kaguen isiibe nømui malaugøba megambub ichen, nømbe barcoyu amrrab kaima, muraaraig remab melai ashib pasrabig køn Jesúsbe. Incha løtsøzhig yemdø nøbe pi palawan katsikka nømuimay kemallib ya, purab inrrab lataig inchen, ⁴⁹ pi palawan arri ashippe, nømbe møsig kønmab isua, trashibelø køn. ⁵⁰ Kaguende mayeeløba ashagurri purø trømbøbig kørig kui inchen, Jesúsbe møi møi nømunne waminchib trenchibig køn:

—jKørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

⁵¹ Incha nø barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, kan øyeebe chi maig kermab nømbe truba kwaarøbelø køn. ⁵² Kaguende tru pirriwan øyeeg marigwanma katøgucha nømbe tab chigúi mørmøwa kørømisrin købig køn, larrø mur manrrømera tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb
(Mt 14.34-36)

⁵³ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua, truyu barcon pi menda licha pasrøbelø køn. ⁵⁴ Incha barcoyugurri nøm webamben latatø, misaamerabe Jesús kui nebua asha, ⁵⁵ nømbe tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe, trusrømay kwanreelan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn. ⁵⁶ Inchen Jesúsbe yamera tsitsø pønrrabsrø, pueblomerasrø, wambig nøørøsrø chugøben kebibene, penab, yanøb indiisrø kwanreelan wara:

—Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun katørabashcha— chib, Jesúswan rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe yandø tamariilø kørømisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø
(Mt 15.1-20)

¹ Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsweim pulu kemallibelø køn. ² Incha truiløbe Jesúswei kusrenanøb pera uniilø møiløgøsrøn nømui tasigwan kinømmø mai ashibelø køn, tru kaigwan chish misrøb chib, tasig kinigwan. ³ Kaguende fariseosmeraba, maya judíosmeraba merrabsreelø maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua, maig taigwan tasigwanmerrig kinømuppe, mameelø køn. ⁴ Katø penab, yanøb indiisrøngurri amrrua chigucha, tru tasig kinønrrain taigwan kinømuppe, mameelø køn. Katø nømbe chigøben

katøgan trendø treeg mariilan pesannamø marøb tøgagøbelø kuabe, mutsim pasumeran pillmab, katø kòtsømeran, tsandzøn nindaameran pillmab, manrrab purramisriilan chishmarøb inchibelø køn. ⁵ Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan trencha payibelø køn:

—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø kòlleeløgurrimbunø trendø treeg marøb amrruig købigwan treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíasbe ñim palatø tabelaimburab maig kønrrabigwan kanmaytø trenchippe, sølwein tain køn cha, øyah chib pørøppe: I misaamerabe nane ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁷ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha, møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.

⁸ Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan elacha, møguelø ka trendø treeg marøb tøgagúilangøba kebasrøbelø køn— cha.

⁹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwane elachippa, møguelø marøb amrruigwangøba marøbelø køn cha.

¹⁰ 'Kaguende Moisésbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha. ¹¹ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúibe *Korban* køn cha, (trenchippe, “Tiuswan keta, tranig køn” chib) ñimune purugunrrab kaymamønrrun’ chinrrun” cha. ¹² Treeg chippe, yandø ñimbe usri møskawane isua ashib purugumibe chi palømøn tan cha. ¹³ Treekkurri Tius martrai karua pønsraigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui kusrenaniilø kanun kanun puraarrub arrubiitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latailøtøwei truba marøbelø køn— cha.

¹⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig køn:

—Ñim mayeeløba nan mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. ¹⁵ Chitøgucha møwan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishinrraamøn cha. Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei indan cha.

¹⁶ ¡Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør!— chibig køn.

¹⁷ Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh?— cha payene, ¹⁸ nøbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Møwan chitøgucha wambikkurri kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimíig kui ashmeelø køtirru? cha. ¹⁹ Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.

Igwan øyah chippe, chi mamitøgucha kaig marmíig ‘chishelø’ køn, chibig køn. ²⁰ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha. ²¹ Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera peebe itølulamelø køben, ²² katøganuiwan tøgagønrrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamincha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kømig køben, chigurrin køben pusrkwai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig kømmørø indamelø køben, chugúi mørmíig lataig

unamelø køben werrun cha. ²³ Iiløbe si, kerriguba umbugurri webarrubig kua, mowan kaig trømbøig marøb mindisha kørømaran— chibig køn.

Judío kømø ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb
(Mt 15.21-28)

²⁴ Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudadamera pønrrab piraumayba yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig køn. Inchendø trubønrrab kaimabig køn. ²⁵ Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø wammørabe, arrua, Jesúsweim pulu tømønrsøbig køn. ²⁶ Tru ishube griega Sirofenicia pirausriig købig køn. Truibe arrua, nui nimbasrweinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben, ²⁷ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan ker-rawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

Inchene ishube trenchibig køn:

²⁸ —Øø, Señor, pøs treebe treegwein køn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørøgaigwan.—

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñi ya may isua tab løtiitøgabe, mømibe inrø cha. Tru kwaimandziibe ñui nimbasrweinukkurri webyainguen køn— cha.

³⁰ Inchen nøbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen køben, nui nimbasr-unøbe camayu tsuin købig køn.

Kalu mørmøwei, waminchimøwei inchibigwan Jesús tamarøb

³¹ Jesús katø Tiro piraugurri webya, Sidónwansrø pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig køn. ³² Inchen truyube kan møg kalu mørmøwei, tør waminchimøwei inchibigwan srua amrrua, truba inchibelø køn:

—Ñui tasigwan nuim pala estsarøbsrumuguh— chib.

³³ Inchen Jesúsbe menda nøørsrø pera ya, tasig-uregwan kalumerayu keera, illimbi tucha, niløwangucha katørawabe, ³⁴ srømbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig køn:

—¡Efata!— cha, (trenchippe, “¡Kur!” chib).

³⁵ Inchene tru mørtrab kaimabigwein kalumerabe mõi mõi kuren, nilø kemendikkucha kønab tammisren, yandø tab waminchibig køn. ³⁶ Inchen Jesúsbe nømune mungucha waminchimønrrain karua, maya eshkamønrrain taingucha, nømbe masken wam larrøbichibelø køn. ³⁷ Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—Chiwandøgucha nøbe tab maran cha. Kalugarwanguen møringarub, waminchimee-
languen wamindingarub indan— cha.

8

Jesús misag pib milwan manrrai tranøb
(Mt 15.32-39)

¹ Tru kwalømmerawan misag truba nu tulundzuna pasrøben, mamibe chigucha kaaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nuimay wamabe, trenchibig køn:

² —Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. ³ Chi mameelan na nømui yamay ka ambashendøbe, mayu parøgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utueløbe yabsrøngurri amrruar køn— cha.

⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trencha løtabelø køn:

—¿Yu ya mu misag warømønube pirri manrrai nømun chinchasrøttrab?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue?— cha.

Inchen nømbe lötappe:

—Siete tøgaguer— chiben,

⁶ Jesúsbe misagwan pirau purramisingarua, nui tasku tru pirri sieten muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ⁷ Katø peskau-urekkucha mamdø tøgagøben, Jesúsbe trunun Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, katø trunungucha misagwan pirishinrrai karubig køn. ⁸ Inchen mayeeløba øska ma kørromisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbateelø siete tulishibelø køn. ⁹ Inchen tru mabeløbe pib milburab købig køn. Incha Jesúsbe misagwan ‘ungwa’ chabe, ¹⁰ nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebya, Dalmanuta pirausrømay ibig køn.

*Fariseosmera Jesúswan kan mana asiimíg martrai miab
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)*

¹¹ Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan ‘¿øyeebe maig køh?’ chib payib menda, nune srømbalásrøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø. ¹² Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu israbe, trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.

¹³ Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

*Fariseosmerai levadura
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube pirri kandø tøgar purrabelø køn. ¹⁵ Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

¹⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimasiyaitø ‘pirringar ker’ chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmøwei, chiwan wamindinguen mørmøwei inchigueh? cha. ¿Katøgucha ñimui manrrømerane mur mara tøga pønrrøtirru? cha. ¹⁸ ¿Ñimbe kabmera tøgar købendø ashmøwei, kalumera tøgar købendø mørmøwei inchigue? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha. ¹⁹ Tru na tratrøgatø pirriwan tratrø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø ñimbe ¿mam tasin tulisaig køh?— cha.

Inchen nømbe lötappe:

—Doce— chibelø køn.

²⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaig køh?— cha payene:

—Siete— chibelø køn:

²¹ Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Inchendø katøgucha chigúi mørmøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgaigwan Jesús tamarøb

²² Incha Betsaida pueblørø pubene, Jesúsweimay kan kab ashmígwan srua amrrua, kabyu katøabsrumugu chib, meløben, ²³ nøbe nun tasku kemøra, puebloyugurri wambi-
isrø srua ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala estsarabe:

—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.

²⁴ Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:

—Møguelan ashar cha. Tusrmera latailø købendø, amønan— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe katøyug nui tasiimeran kab pala estsarabe, nune asingaruben, yandø tabig ashibig kørrømisra, chiwandøgucha törgandø nebua ashibig misrøbig køn.

²⁶ Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:

—Puebloyu kebimøwei, truyu mungucha eshkamøwei inchig— cha.

Pedro Jesúsuan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipino pirau Cesareasrø yamera tsitsø pønrrabsrømay webamba ambabe, mayu nømun trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

²⁸ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe Juan Bautista køn chiben; katøganeløbe Elías køn chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun tan— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Cristo køn— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig køn.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig indinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig køn. Misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig nebunrrain køn chib. Nune kweechen, pøn kwalømyube øsiiranrrun chib. ³² Iigwane Jesúsbe nømune törgandø eshkabig køn. Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn. ³³ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, Pedrone trenchib namabig køn:

—Satanás, ¡nainukkurri tarømisr! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

³⁴ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilanba, misagwanba wama, trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha. ³⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba kwabiibe, managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. ³⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. ³⁷ ¿Kabe kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? chibig køn. ³⁸ Inchawei møikkøben i møin kwaløm misaamera itøluløpteelø, kaig marøb misaamerai merrab naimburappa, na wamindi-ilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nungucha kørig purørtrun, chibig køn, Møg Misra Arrubig tru nui Møskawei törguegwalmabigu Tiusweindø tarømari ángelesmeraba arrua.—

9

¹ Incha Jesúsbe katø trendaig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub waig maramburab marøb arri ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nømundø kan pala tunsrømay pera ibig køn. Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. ³ Inchen nui kewagúiløbe pulø tørchig tør pilabig misrøbig køn, muguen i pirau kewagúigwan tsara, øyeeg puløzhig mariinraamønikke. ⁴ Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truiløbe Jesúsba waminchib pønrrai nømbe ashibelø køn. ⁵ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, nam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun, chibig køn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁶ Kaguende nømbe kwariilø pønrrøwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíig køn.

⁷ Inchene kan wañi nømun pinøbullen, wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nune møray— cha.

⁸ Inchen møimbe nømuim pøtøgatan ashene, mu katøgan peebe nømbe kenamuptinchen, Jesústø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørørrub amrruabe, Jesúsbe trencha karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru ñim asigwane, Møg Misra Arrubig kwailai utugurri katøle øsiiramnegatig.—

¹⁰ Inchen nømbe truigwane nømuinetø isub esegabendø, tru kwailai utugurri øsiiramnegatig taigwane, treebe mandø cha trendermab nømdø payiyabelø køn.

¹¹ Inchabe Jesúswane trencha payibelø køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

¹² Inchen Jesúsbe nømun trencha løtabig køn:

—Elíasmerrig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara kørømartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kønrrun chippe, ¿mandøgurri trendah? cha. ¹³ Inchendø nabe ñimune trendamønrrun, chibig køn: Elíasbe manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg købendø nun kerrigu treeg marig køn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab maig taig treekke.—

*Jesús kan unan kwaimandzig tøgagigwan tamarøb
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrainuumay amrrubene, nømun misag truba nu pøtøgatan tulundzuna kuin købig køn. Inchen tuyube katø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig køn. ¹⁵ Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara ashíb ‘manguen attirru’ chinrrab luløbelø køn. ¹⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Nømbabe chi køn chibrrøn køgue?— cha.

¹⁷ Inchen møikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig waminchimíig marig srua arrur cha. ¹⁸ Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø! tinrranrrig misrøbig køn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe kaiman— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Kan møi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha køremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig køn.

²⁰ Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúswan ashippe, unan møi møi purø trømbøig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig køn. ²¹ Inchen Jesúsbe møskawan trencha payibig køn:

—¿Øyeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig køn:

—Unøgurri treeg kuig køn cha. ²² Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui keguchibig køn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeg kui meløben lastima asha, purugurra— chiben,

²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe: “Chi maramdiig købene, martra” taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab kørebigweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁴ Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig køn:

—¿Treeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimíg kømønrrab purugurra!— chib.

²⁵ Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøig maringarub kwaimandzigwan trenchib namabig køn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri møi møi webinrrø tamønrrun cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

²⁶ Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe kwaig lataig kørrømisren, møiløgøben trenchibelø køn: “Kwain tsun” cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig køn.

²⁸ Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø køn:

—Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig køn— cha.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammørmønrrai inchibig køn. ³¹ Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chib.

³² Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørmøwa, payamibe kørig kui inchibelø køn.

¿Mas nuibe mu kerah?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibig køn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub køgue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe chigucha lètømeelø køn, kaguende mayube nømui utube møig mas nuig kønrrerah charre payiyab kuig kua. ³⁵ Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe, trenchibig køn:

—Møikkøben nømerrig merrab pasrag købene, mayelai wendau pasramisra, mayeelø karuindiig megamig køn— cha.

³⁶ Incha kan unan srua ya, nømui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig køn:

³⁷ —Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan— cha.

Katøganelaingatiig kømúibe namuingatiig køn

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Merømøtøy cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara, katøburøbe nan trømbøig waminchaamøn cha. ⁴⁰ Namun namig kurrømíbe namuin-gatiig køn cha. ⁴¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø kømø, utønrrun cha.

*Katøganun kaig mariiløyu kebenøsrkamibe kørig kømdiig køn
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha. ⁴³ Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kan tasiitø tøgäig kebyamikken søl kønrrun cha, pa tasig tøgäig tru møra melamnug tru managuen kwamø naasrø kebibgunrriibe; ⁴⁴ truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁵ Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunungucha par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken søl kønrrun cha, tru møra melamnug pa srøppaig kegutsig købgunrriibe, ⁴⁶ truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁷ Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun wesru, chibig køn. Trembe Tius nø ashib karub wainug kan kaptø tøgäig kebyamikken søl køn cha, pa kab pusraig tru møra melamnug kegutsig købgunrriibe;

⁴⁸ nømui yau mab kushimera kwamøwei,
nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁹ Kaguende mayeeløba tretøga larrøsrkøb lataitøwei naatøga larrøsrkailø kønrrun cha. ⁵⁰ Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrene, ¿katøbe ñimbe chinchä larrøbig martrague? Incha ñimbe ñimasitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe ambugurri igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

10

*Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)*

¹ Jesúsbe truyugurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha misaamera tulundzunab mendøben, nøbe trendø treeg marøbig kua, katø nømun kusrenanøb mendabig køn. ² Inchen mõiløgøsrøn fariseosmera Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn, maig inchibig køtashchab:

—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimíig kø, chindah?— cha.

³ Inchen nømune trencha løtabig køn:

—¿Moisésbe ñimune maig karuig køh?— cha.

⁴ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Moisésbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg martrab cha, eshkabig kilga marabe, ka tarømisramig køn taig køn— cha.

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Moisés treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri ka treeg martrai ñimun pørig køn cha. ⁶ Inchendø srøsrø kwaløm chiwandøgucha marøb uras: “Tiusbe mõwanba, ishuwanba ellmarig køn cha. ⁷ Øyeekkurri mõøbe mõskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. ⁸ Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn cha. ⁹ Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane mõøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

¹⁰ Incha yausrø purrøwabe, nui kusrenanøb pera uniiløbe trunun katøyug payen,

¹¹ Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe nune itølula kørrømaran cha. ¹² Kabe sraingurringucha kewan kucha, tarømisra, katøganba katø kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelane namaptinchen, ¹⁴ Jesúsbe trunun ashabe, nama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømo, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn cha. ¹⁵ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø latakøwei utaptinchimiibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

¹⁶ Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala estsarabe, ‘mayanguen tabelø kønrrigay’ chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui merrab tømønnsrabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe nabe chi maramerah?— cha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nune trencha løtabig køn:

—¿Chindimba nane: “tabig” cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truiibe Tiustø køn cha. ¹⁹ Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønrsrailane yandø ashibig køn cha: “Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, may wamincha chiyugøben kebenøsrkømøwei, ñui usri møskawane maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²⁰ Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.

²¹ Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag køptinchen, nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøndø palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, ñibe srømbalásrømbe chigurrimbunø tøgagønrrun cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru møøbe øyeeg taigwan mørøppe, nui maløbe minchiptinchibig køn. Incha truba isui ibig køn, kaguen truba puaig kua.

²³ Inchen Jesúsbe pøtøburab ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kønrrun!— cha.

²⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun mørabe, truba kwaaren, Jesúsbe katøyug nømun trenchibig køn:

—Ñim nai ureezheelø, Tius nø ashib karub wainug kebambamibe truba murig køn cha. ²⁵ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen iigwan mørabe, nømbe masken kwaara, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kømøn cha. Kaguen Tiusweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchib mendabig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, nunelan, nuchalan, kabe usri mōskawan, ureemeran, pirømeran nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba elachibiibe, ³⁰ mōi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelø, nuchalø, usral, nusrkalø, pirømera utønrrun cha, chigøbendø indinab melamig kuindøgucha. Inchen kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrrun cha. ³¹ Inchen mōiløgøben mōi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshka
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Katø Jerusalénmay nebambub amba, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilai merrab ib pasrøbene, nømbe truba kwaariilø ambub køben, kaneløbe wendau kørig kuilø ambubelø køn. Inchen Jesúsbe katø tru doceelan nørø wama, nun chi purainrrabigwan eshka menda trenchibig køn:

³³ —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigwane sacerdotemeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrai pasra, judíos kømeeelan tranrrun cha. ³⁴ Inchen nune indzaashib, illimbi tuchib, ichib srua kua, kweeche, pøn kwalømyube katøle øsiiranrrun— chibig køn.

Jacoboba, Juanba kan chigøsrøn nømuyasig miab
(Mt 20.20-28)

³⁵ Inchen Zebedeowi nusrkalø Santiagoba, Juanba, Jesúsban kemallabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrreender cha. Kan treeg marøbsrumuguh— cha.

³⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.

³⁷ Inchen nømbe lötappe:

—Ñi wainug törguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrønnoobsrumuguh— cha trenchibelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmon cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebul pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim trunun utab inchague?— cha.

³⁹ Inchen nømbe lötappe:

—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig nebul pinøbuløb arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha. ⁴⁰ Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nøm purrønrrabelayasig tamariilaindø køn— cha.

⁴¹ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, Juanwanba, Jacobonba namab mendabelø køn. ⁴² Inchen Jesúsbe nømun wamabe, trenchibig køn:

—Ñimguen ashen judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib, ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ⁴³ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunriibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ⁴⁴ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha.

⁴⁵ Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrai arrumøtø, nøguen

katøganelayasig marøb meganrrappa, nõ kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

*Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)*

⁴⁶ Incha Jericósrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowei nusrkai, ‘anzhig kettra’ chib, miab may menda wawabe, ⁴⁷ Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib mendabig køn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁸ Inchen ke mõiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nõbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁹ Inchen Jesúsbe pasramisrabe:

—Wamay— chiben, nõmbe kabgaigwane trenchibelø køn:

—¡Chi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.

⁵⁰ Inchene nõbe nui tsina waigwan kuchib, pørtrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø pubig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.

Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui isubigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørrømisran— cha.

Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

*Jesús Jerusalén kebib
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:

² —Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burro-unø muguen itøguaniimlig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, srua amrrunrrigay cha. ³ Inchippa mõikkøben: “¿Chinchainchigue?” cha payene: “Señor palai indan cha. Katø petø pegutchun” chinrrigay— cha.

⁴ Inchen nõmbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu litsig pasrain købene, nõmbe pichen, ⁵ mõiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Burrone chinchab pichigue?— cha.

⁶ Inchen nõmbe Jesús maig taigwan treeg løtøben, truiløbe ka sruambashen, ⁷ nõmbe Jesúsweimay burro-unane srua amba, nõmuim pala kewagúilan burron kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen truba yamelø nõmui pala kewagúilan maywan kayen, kaneløbe chugøben nõørøsrø kullag srarcheelø lutiicha, maywan kayen, ⁹ merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata trenchib trashibelø køn:

—¡Hosanna! chib;

¡Señor Tiuswei munchiyu nõ ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¹⁰ ¡Namui merrabsrø mõskai David nõ ashib karub waig købig arrubiibe mayanguen tab indig køn! chib.

¡Srømbalarømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.

¹¹ Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe, truyu chiwan køben ambumay imay tab ashabe, yandø maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uniiløba ibig køn.

Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib
(Mt 21.18-19)

¹² Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai møra, ¹³ yabgurri kan higuera tusr ishiibaig pasrai ashabe, mamig niga tusr køtashchab ibene, tru higos nigam põlmera kømuben, ka ishiitø tøgaig wetørrabig køn. ¹⁴ Incha Jesúsbe tru higuera trenchibig køn:

—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen manrrab tamibe chi kaanrrun— cha. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab inchib warabelan wambig webetab mendapinchibig køn. Katø misagwan an yunømæøb purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha, ¹⁶ katø mungucha truyube chigøben srua puramrramamíig køn. ¹⁷ Incha trenchib kusrenanøbig køn:

—Tiuswei wamwan põrigube trenchibig kømuitarru cha: “Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha

Tiuswan wamindi ya køn cha wamig kønrrun” taig.

Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁸ Inchen sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés põrigwan kusrenanøbeløba mørabe, mandø incha kweetsamdiig køtashchab lab mendabelø køn, nun køriimata, kaguende maya misamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha køben. ¹⁹ Inchen yandø yem køben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudayugurri webya ibig køn.

Higuera tusr mamig niimíig yandø mul-laig
(Mt 21.20-22)

²⁰ Incha katø løtsø truwan puraamben, tru higuera kutøgue srølbañau mul-lain kui ashabe, ²¹ Pedrobe Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higuera chab mul-labguen indin køn— cha.

²² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra põnrray cha. ²³ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben i tunwanma øyah taimbe: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” cha. Incha nui manrrøyu treeg kømuptinchaitamab isumøtø, maig taig ke treeg marig kønrraitamab kørebene, treeg marig kønrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe, chabgwen trunun utabgwen indermab kørewabe, ñimbe utønrrun cha. ²⁵ Incha ñim Tiusba waminchib põnrrappe, møigwan køben namig isuig tøgaguabe, nø kaig marigwan ulø paymønrrab, pesannamig køn cha, srømbalærø wabig ñimui Møskaingucha ñimui kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kønrraimbe. ²⁶ Kaguende katøgan ñimun kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalærø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Incha katøle Jerusalénmay amrrua, Jesúsbe Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés põrigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø køn:

²⁸ —¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu karua pasrta?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na ñimun kan chigòsrøn payrrab inchar cha. Nan lètòbene, øyeelan martraimbe nan i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkarrumøn cha. ³⁰ Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalasarøngurrin kuig kø chindah, kabe møgueløgurrin kuig kø chindah? cha. Lètørray— chibig køn.

³¹ Inchene nømdø trenchib payiyab mendabelø køn:

—Trube, nam: “Srømbalasarøngurrin kuig køn” chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: “¿Chindimba nune køremøgue?” cha. ³² Kabe: “Møgueløgurrin kuig køn chinrrab ashendø, ¿maig købsruerah?”— cha. Øyan chippe, kaguende nømbe misagwan kørig isuarre inchibelø køn, kaguende mayeeløba Juanwane cierton Tius maig karuigwan eshkabig kui asha tøgagøbelø køben. ³³ Treekkurri Jesúswane trenchibelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Incha Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløtøga eshkab menda, trenchibig køn:

—Kan møg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesrumikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran cha. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha. ² Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe, ³ nømbe nun kemøra, kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ⁴ Inchen tru puaike katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nømbe tsalø wamabelø køn. ⁵ Inchen tru ellmarig puaike katøgucha katøgan karua øren, truigwane kweetsin køben, katøbe mas yam øren, kanelane kurrabetab, kanelane kweechib inchibelø køn.

⁶ Inchen srabe yandø katøgucha kandø kørrømisrøbig køn, truike nui trag nusrkai, undaaraig. Incha yandø srabebe truigwan ørøbig køn, trenchib: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. ⁷ Treendingucha tru kwallibeløbe kangurrin kangurri nømasiyaitø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun cha. Pirøbe namuin kørrømisrøtrun” cha. ⁸ Incha nusrkawane kemøra, kweecha, asrwane tru uvas traugurri weguchibelø køn— cha.

⁹ Incha Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru uvas tra puaike chi martreerah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun cha.

¹⁰ ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø këtirru? cha: Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

¹¹ Señor Tius øyeeg marene, namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—

¹² Inchen Jesúsban merrarrawa sruamrrab kemørtrab inchibelø køn, kaguende tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe, nømun kemesra wamindi møra. Inchendø nømbe misag truba nuwan køriimata, kagøbasha, pasramnetø ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Incha Jesúsweimay mø fariseosmeran køsrønba, Herodesweingateelanba ørøbelø køn, chigøben wamindingarua, nø kalø lètòbene, truyu kebenøsrkønrrab isua. ¹⁴ Inchen truiløbe amrrua, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg kui aser cha. Katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømiig køn cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø kõtasha kandarøtø imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merømuig køh? Kabe, ¿merig køh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe ¿tranmønrrautah?— chibelø køn.

¹⁵ Inchen Jesúsbe nømunne ka isatø, palatø tab inchib chib pønrrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srua amrruy cha, na ashchab.—

¹⁶ Inchen srua amrruben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Tru Césarwein køn— chiben,

¹⁷ Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Césarwein købene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

Inchen nune ke kwaara ashibelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Inchen mø saduceosmera køsrøn Jesúswan ashchab ambubelø køn. Truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

¹⁹ —Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørrømarig køn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube, tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn” chibig. ²⁰ Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ²¹ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, ²² yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha ureg kørrømarmøn cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha. ²³ Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig købene.—

²⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ashmeelø kuarre pella pønrrømøtirru? cha. ²⁵ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. Treeg kømøtø, srømbalasarø ángelesmera latailøtøwein kønrrun cha. ²⁶ Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha trendaigwan. ²⁷ Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig køn.

Tius karua martrai pønrrailai utuig mas nuig

(Mt 22.34-40)

²⁸ Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru ‘maig køh’ cha, payiyab køben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Tius martrai karua pønrrailai utuig mas nuibe møig køh?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig køn cha: “Au, Israel misag, møray cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø køn cha. ³⁰ Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba undaaramig køn” tan

cha. ³¹ Inchen tru wendauibe iig kòn cha: “Ñima ñiasiiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig kòn” cha. Tru maig maramigwan martra i pønsrailø i pagatø lataig nørreeløbe katøgane chi kaagøn— cha, trenchibig kòn.

³² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan cha. Tiusbe kandø kòn chib, katøgane mu kaagøn chib, ³³ Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitøgaba, kerrigu ñui asru chish kømburab chish kuitøgaba undaarab, katø mendaigwangucha nøasiitø lataitøwei undaarab indamig kòn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriløba lataitøguen kømøtø, mas nuig kòn— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe truike ke tab isua løti ashabe, nune trenchibig kòn:

—Tius nø ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømøn— cha.

Inchen yandø katøbe Jesúswane mugucha chi payrrab inchimeelø kòn.

*¿Cristobe mui Nusrkain køh?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig kòn:

—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei misagugurri arrubig kòn tah? cha. ³⁶ Kaguende Davidtøweinguen Espiritu Santo eshkaig trendaig kòn cha:

Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig.”

³⁷ Pøs Cristone David nøtøweinguen: “Señor” cha wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig kòn.

Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull mørøbelø kòn.

*Moisés pørigwan kusrenanøbelan nøm mailø kuigwan Jesús waminchib
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig kòn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrabelø kewa llirab amønami chullelø kòn cha, katø penab, yanøb indiisrø nømune maig købash kømø, truba tab wamønrrai inchib, ³⁹ katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø kòn cha. ⁴⁰ Incha katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø kòn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig kòn.

*Waacha piudai an kegutsig
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Mana køsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene, truba nu misaabe truyu an kebusrøb køben, truba yamelø puarmerabe truba nørøweyig an kebusri ashibig kòn. ⁴² Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø purø lamøzhig kebusren, ⁴³ Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig kòn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø lataguen kømø, mas nu kebusran cha. ⁴⁴ Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, nui kerrigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu tøgagúigwan.—

13

*Tiuswei yawan pinisaig kōnrrun cha, Jesús eshkab
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webibene, mōikkōsrōn nui kusrenanōb pera uniilai utuibe, trenchibig kōn:

—¡Kusrennōbig, ñiguen ash cha, kan yeeg nōrrō sruumera, yeeg nōrrō yamera kuita!— cha.

² Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—¿Yeeg nōrrō yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katōgan srug palabē kōrrōmismōnrrun cha. Kerriguba pōtiitsig kōnrrun— chibig kōn.

*Señor arrum lutau chigōben kōnrrabig
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

³ Incha Jesús Olivos Tunsrō Tiuswei ya pasrab pinrōguesrō wabene, Pedroba, Jacoboba, Juanba, Andrésbabe nundō nōrō trencha payibelō kōn:

⁴ —Ōyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabigwan asamibe chitō kenamisrtrerah?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ashiptō kuy cha, mugōben ñimun pelōsrkōnrrain kōmō. ⁶ Kaguende mōilōgōben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha truba nu pelōsrkōnrrun chibig kōn. ⁷ Incha, ‘misaamera katōgan peesrō misaameraba purō trōmbōig kōrig kōmdiig kwayab kweetsiyab kōn’ chib, katō, ‘purō trōmbōig kōrig kōmdiig kwayanrrab kōn’ chib ñim wamindi mōrabe, mandōguen kōmui inchib kwarmōtay cha. Kaguende ōyeebe trendō treeg purainrrabigwein kōn cha. Inchendō katōgucha patsamibe pumō srō kōnrrun chibig kōn. ⁸ Peg misaamerabe katōgan peg misaameraba kwayaben, katō rey karumburab ashib karuim pirauelōbe katōgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune chusrōn kōben pirō trōmbōig kōnōben, parō arruben, iilōbe kan ishuwan unō tammisrtrab pusrkwab pōlbasri lataitō kōnrrun cha.

⁹ Inchawei ñimasiyaitō tab ashiptō kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen, katō judíosmera tulundzuni yamerayu ichabetab inchun cha. Katō ñimune karubelō nōrrelai merrab, reymerai merrab nagurrindō pōnrramig kōnrrai martrun cha, trumay ñimbe naimburabigwan wamindamig kōnrrain cha. ¹⁰ Srabe kwalōm pumōwatō Tiuswei tabig srō wamwan yu pirau maya misaameran eshkab kusrenanamig nebunrrun cha. ¹¹ Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay tranrrab srua ambene, chi tarmorab merrabwei isumōnrrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kōmōtō, Espiritu Santo waminchun, chibig kōn. ¹² Inchen nuneebe nōmui nunewandōwei kwetchai tranen, mōskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe mōskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ¹³ Maya misaabe ñimune nagurrindō tsalō indiilō kōnrrabguen cha. Inchendō srabe kwalōmgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kōmíig kaigyugurri wesraig kōnrrun, chibig kōn.

¹⁴ Tru pinishinrrabig trōmbōig kōsōngōnrraptiig truig nō pasramnug kōmubendō, ñim truyu pasrai ashabe (lebiibe iigwan tab chigúí mōr), trube, Judea pirau warabelōbe tun palasrōmay wegōrra lulay cha. ¹⁵ Inchen tru kwalōm nui ya pala wambig wabiibe chigōben wesrunrrab kōrraarua, umbu kelulummig kōn cha. ¹⁶ Katō chugōben trausrō uñibiibe nui itōtsinigwan tranrrab arrumumig kōn. ¹⁷ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalōmmerawan patsō kwanrreelō, kabe muchib ureg tōgarmeraimbe maig kōnrrer! chibig kōn. ¹⁸ Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trōmbōig pishin kwalōmmerawan lulamig nebumōnrrai. ¹⁹ Kaguende tru kwalōmmerawane purō trōmbōig nebuinab melamig attrun cha. Tius chigurrimbunō kōbigwan marōb uraskurri mōingatig

øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun cha. ²⁰ Señor tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø nuyasiitø kønrrai tarømariilø, tru nø lawa wesruiløgurri landøranin køn cha.

²¹ 'Inchawei tru kwalømmerawan mõikkøben ñimun: "Asay, yu Cristo pasran" chib, kabe: "Asay, uyu pasran" taingucha, køremøtay cha. ²² Kaguende mõiløgøben 'Cristo ker' chib, isatø inchibeløba, katø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nõmui maramburab marøb mariilø, nõrreelø asha kømig kenamariiløba, nõrreelø kwaara asha kønrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun, chibig køn. ²³ Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe ñimune iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴ 'Inchen tru kwalømmerawan, tru treeg isumdø kwalømmera chab puraibene, nõsiibe yandø kwaben, pølbe yandø pilømuben,

²⁵ estrellamerabe srømbalærøngurri kørrab amrruben,

katø srømbalærø purø nõrreelø pønrrabelan

kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig køn.

²⁶ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab maramig tøgäig tørguegwalmabig wañiyu arruben, misaamerabe ashchun chibig køn. ²⁷ Incha nõbe nui ángelesmeran øra, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø srømbalærøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun cha.

²⁸ 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.

²⁹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn. ³⁰ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³¹ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³² 'Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalærø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan, chibig køn.

³³ 'Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha, kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe. ³⁴ Kaguende iibe kan møg nui yaugurri yabsrømay webya inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashib kønrrai kørrømara, kanun kanun nõmui maramigwan marøb kønrrai karua pønsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben kømønrrai ashib pasrønrrai karua pasra ibig lataitøwein køn cha. ³⁵ Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig køn. Ya puag pilliraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu wamøben kui, kabe løtsø kui, mana attrab kui mõrmøwabe. ³⁶ Inchippa mõi mõi arrua, kib warøben wetørrainanrrab kømø cha. ³⁷ Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein tamønrrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúswan mandø incha kemøramigwan waminchib
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig køtashchab inchib kuabe, ² trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

*Kan ishug Jesúswan may irrabzhiitøga itø lushib
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)*

³ Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. ⁴ Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø køn:

—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusah? cha. ⁵ Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.

Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø køn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha.

⁷ Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha. ⁸ I ishuube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig. ⁹ Nabe ñimune cierton trendamønrrun chibig køn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe, tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrai.—

*Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)*

¹⁰ Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotemeran karubelan Jesúswan nømui tasku tranrrab waminchab ibene, ¹¹ nømbe trunun mørøppe, truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. Inchen Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

*Señorwei Pascua mamig
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)*

¹² Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pølbasrøb kwaløm, tru Pascuayasig ubisha-unan kweechib kwaløm, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe nun trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø?— cha.

¹³ Inchen nøbe nui kusrenanøb pera uniilan pailan trencha karua ørøbig køn:

—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha. ¹⁴ Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaiwane ñimbe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ‘¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?’ ” cha. ¹⁵ Inchene ya puaipe pala pisusrø kan nu sala chiguen palømiig yandø ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha. Inchen ñimbe namuyasig truyu tamartrigay— chibig køn Jesúsbe.

¹⁶ Inchen nømbe amba, ciudayu puabe, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

¹⁷ Inchen yandø yem køben Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniiløba pua, ¹⁸ mishatsigu mab purrøwabe, Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn naba mab wabig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

¹⁹ Inchen nømbe truba isui inchib menda, Jesúswan kan kan payibelø køn:

—¿Kabe na købra, chinderah?— chib.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñim doceelai utuig køn cha, naba i nindagutøwei pirriwan kebishibig. ²¹ Pøs, tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan

trannrrabigweimburappe, yeekkucha kuita, chibig kòn. Trembe truike kal-lamuig kuinguen səl kòbsruinrrun— cha.

²² Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nòmun trenchib srørrøbig kòn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr kòn— cha.

²³ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, nòmun purøørøbig kòn. Inchen tru copayuigwan søteeløba muchibelø kòn. Inchen nøbe nòmun trenchibig kòn:

²⁴ —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin kòn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig lusig kòn cha ²⁵ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

*Pedro nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan cha, Jesús trenchib
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

²⁶ Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, ²⁷ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñimbe mayeeløba nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig pørig pasran cha:

“Ubisha ashibigwan na kweechen,
ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun” chibig.

²⁸ Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— cha.

²⁹ Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarømisrmumønrrun— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

³⁰ —Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu pamay wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.

³¹ Inchen Pedrobe truba inchib trenchibig kòn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen søteeløba treetøwein chibelø kòn.

*Jesús nui Møskaimba Getsemanísrø waminchib
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)*

³² Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisrø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig kòn:

—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—

³³ Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁴ trenchibig kòn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørømisra, kimø purray— chibig kòn.

³⁵ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib miabig kòn:

—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib.

³⁶ Katø Tiuswan trenchib miabig kòn:

—Abba, nai Møskain chib, ñimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø kòn cha. I copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig kòn:

—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha.
³⁸ Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

³⁹ Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig køn. ⁴⁰ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha lètønrrab kaimabelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø køn cha. Ura pun cha. Yandø tranan, chibig køn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku. ⁴² ¡Kurray, chibig køn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúsuan merrarrawa srua ambub

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁴ Tru Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay” cha, eshkain købig køn. “Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay” cha. ⁴⁵ Inchen Judas puabe, mõi mõi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Nai Kusrennøbig!— cha.

Inchabe muchabig køn. ⁴⁶ Inchene nømbe Jesúsuan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁴⁷ Inchen møikkøsrøn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichtinhibig køn.

⁴⁸ Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? ⁴⁹ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn cha. Inchendø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— chibig køn.

⁵⁰ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø pasramnetø, mayeeløba chab luløptinchibelø køn. ⁵¹ Inchen kan matsinube køsaatiig llensutø tsinaig tru wendautø iben, nune kemørøptinchen, ⁵² nøbe llensun weslønnøb, køsaatiig ¡katø! pinaptinchibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Incha Jesúsuan tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteimay srua ambubelø køn. Inchen mayeelø sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba kerriguh tulundzunabelø køn. ⁵⁴ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, tru ashchai pønraig pønrrabeløba pachiirab naabulu wamisra wabig køn.

⁵⁵ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløba misra Jesúsuan kwanrrai pasrtrab, møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn’ chib, waminchabelø labendø, treeg waminchabelø wetørranrrab kaimabelø køn. ⁵⁶ Inchen møiløgøben nuimbura chigøben isa waminchendø, nøm wamindiibe ka peetø, peetø webibig køn. ⁵⁷ Inchen møiløgøben kurra, isatø Jesúsuan trenchibelø køn: ⁵⁸ —Nambe nø trendai mørig køn cha: “Nabe

i Tiuswei yawan mōguelø marigwan pinisha, pøn kwalømyube Tiuswei ya katøgan, mōguelø marig kōmōtø, mara pasramønrrun” tan— chib.

⁵⁹ Inchen treendingucha, katøgucha nōmui wamindiibe peetø, peetø webiben, ⁶⁰ tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotebe mayeelai utu kurra pasramisra, Jesúswane payibig kōn:

—¿Chigucha lōtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib kōh?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe nilōtø pasrøwa, chigucha lōtømuben, tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotebe katøyug trencha payibig kōn:

—¿Ñigan tru Cristo kōtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?—

⁶² Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Møg Misra Arrubig tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasarøngurri wañiyu arrubben ashib inchun— cha.

⁶³ Inchen tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotebe nō kewagúigwandøwei kōlsrøb, trenchibig kōn:

—¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kō? cha.

⁶⁴ Ñimdøweinguen Tiuswan purø trømbøig wamab wamindigwan mōran cha. ¿Ñimune maig asønata?— chibig kōn.

Inchen nōmbe mayeeløba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kōrrømara pasrøbelø kōn.

⁶⁵ Inchen mōiløgøben nun illimbi tuchib, maløwan kasra, nun kurraguchib mendabe trenchibelø kōn:

—¡Namun kelarrab eshkau pøs, chib, mu kurragutsin kui!—

Inchen tru Tiuswei yau ashchay pønraig pønrrabeløbe Jesúswan merrarrawa, pash-aguchibelø kōn.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíig kur’ chib

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetø tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotei mendig megabig kan srusrø puabe, ⁶⁷ Pedro nag pulu pachirab waben, nun tab ashabe, trenchibig kōn:

—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kōmøh— cha.

⁶⁸ Inchen Pedrobe trenchib isabig kōn:

—Ashmíig kur cha. Ni chi wamindinguen mørmur— cha.

Incha wambig kerruisrø webibene, kan kallu wamabig kōn. ⁶⁹ Inchen tru srusrøbe katøle Pedron ashabe, truyu purrabelan katø eshkab mendappe:

—Iibe truilai utuigwein kōn— chiben,

⁷⁰ Pedrobe katøguen ‘ashmíig kur’ chib isabig kōn. Inchen truyu purrabeløbe yanayutø katøguen Pedrone trenchibelø kōn:

—Isa kōmø, ñigucha truilai utuigwein kōn cha; kaguende ñibe galileasriig kōn— cha.

⁷¹ Inchen Pedrobe:

—Na isab pasraig kōbene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur, chibig kōn. Ñim waminchib kui mōwane ni ashibguen ashmíig kur— cha.

⁷² Inchen trenchiben latatø kallube katøganguen wamaptinchibig kōn. Inchene Pedrobe Jesús øyah taig kōmørramab isuptinchibig kōn: “Kallu pamayguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ‘ashmíig kur’ chinrrautan” taigwan. Incha trunun isuabe, truba truba isuig kishibig kōn.

15

Jesús Pilatoi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Inchen yandø chab tər-rabendø sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø kerrigueløba tulundzunabelø køn. Incha nømbe Jesúswane lusra, srua amba, Pilaton tranøbelø køn. ² Inchen Pilatobe Jesúswan trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kətirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha lətabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

³ Inchen sacerdotemeran karubeløbe nune chine, chine ‘øyeeg marøbig kuig køn’ chiben, ⁴ Pilatobe katøyug trenchibig køn:

—¿Chigucha lətømønrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigøben yeeg waminchib køn cha, nømbe.—

⁵ Inchen Jesúsbe treeg indingucha lətømuben, Pilatobe ‘kan øyeebe maig kermab’ isub kørømisrøbig køn.

Jesúswan kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

⁶ Fiesta kwalømmerrawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig køn. ⁷ Inchen tru keeri yaube kan møg Barrabás taibe keerig pasrabig køn, nøbe larrø kailøba sətømisra, ashib karubelan namig kurrabyu misag kweechaig. ⁸ Inchen misaamerabe amrrua:

—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar— chib, Pilatone miab mendøben,

⁹ Pilatobe trencha lətabig køn:

—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha.

¹⁰ Kaguende Pilatobe tru sacerdotemeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn. ¹¹ Inchen sacerdotemeran karubeløbe Jesúswan kømøtø, nømbe Barrabáswane elatchai inchibelø køn. ¹² Inchen Pilatobe katøyug payippe, trenchibig køn:

—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey køn taigwane nabe mandø indamø?— cha.

¹³ Inchen nømbe katø trenchib trashib lətabelø køn:

—¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁴ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeeg martrainchigue?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁵ Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane ichagutsingarua, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

Suldaumera Jesúswan indzatø ashib

¹⁶ Inchen suldaumerabe palaciyu mas umbusrø srua amba, maya suldau sətøwan tulundzuningarua, ¹⁷ kan yalø piguiig itøguenana, kaldiiigwan corona mara, petsøsrøbelø køn. ¹⁸ Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

¹⁹ Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab tømønšramba inchibelø køn. ²⁰ Incha øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune wesrubelø køn.

*Jesúswan kurusyu mesraig**(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

²¹ Kan møg cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møkai wambig nørørøsrøngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

²² Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srua ambubelø køn, (tru trenchippe, “Calaverasrø” tainug). ²³ Jesúswane vinoba, mirraba lindisaig yuulingucha, Jesúsbe muchimíig køn. ²⁴ Inchen kurusyu mesra, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig nebutashchab suerte kuchibelø køn.

²⁵ Inchen løtsø las nuevetø købig køn, tru Jesúswan kurusyu mesrøben. ²⁶ Incha kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig:

JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. ²⁷ Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu melsrøbelø køn. ²⁸ Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig køn: “Tru kailai utu nune tøga pasrig kønrrun” taig.

²⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø køn: —¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusranrrabiibe, ³⁰ kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.

³¹ Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba treetøweih nun indzatø ashib kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. ³² Tru Cristo, Israel misagwei reybe, møi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab— cha.

Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

*Jesús kwaig**(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)*

³³ Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren, ³⁴ tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:

—¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: “¡Nai Tius, nai Tius! ¿Chindimba nandø elachigu?” chib.)

³⁵ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Møray cha. Elíaswan wamøtan— cha.

³⁶ Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attachchab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn. ³⁸ Inchen Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe palasrøngurri kørrab kølsra, yandø paig misrøbig køn. ³⁹ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue pasrøwa, øyeeg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.

⁴⁰ Inchen ishumburmera møiløgøsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru utube María Magdalena køben, tru Wendiig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Salomé købengue. ⁴¹ Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishumburmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

*Jesúswan sørig**(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)*

⁴² Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømwegasig tamarøb kuin kwaløm købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben. ⁴³ Inchen José arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig

kui asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabig arrua, Pilato wainug kormø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn. ⁴⁴ Inchen Pilatobe, trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn. ⁴⁵ Inchen trube nun eshkaben, Pilatobe Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn. ⁴⁶ Inchen Josébe kan lino llensutøga kirra, Jesúswei asrwan pinøsrua, truyu pulabe, kan peñayu sörämig trab lalig pasrabigu waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn. ⁴⁷ Inchen María Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sörøben ashibelø køn.

16

Jesús øsiiraig

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Inchen sábadø kwaløm puraißen, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Maríaba, Saloméba Jesúswei asrwan srørrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn. ² Incha tru srø trune pølbaserøb kwalømbe, ullarbatø ambubelø køn sörøisrømay. ³ Inchendø nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sörin trabyu kebambamnug srugwane namune mu tarømara traniasamø?— cha.

⁴ Incha mømibe ashene, tru sörinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei malsrainguen tsuptinchen, ⁵ umbu sörinug kebambabe, kan matsinø puliig kørørabig keweig truyu kusrmay wai ashiptinchibelø køn. Inchen nømbe kwaaren, ⁶ trube trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsiirain køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñinguen asay, chibig køn, yu nun wayinug. ⁷ Mømibe ambay, chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab: “Galileasrømay ñinguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig.”—

⁸ Inchene tru ishumburmerabe sörinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab chab luløbelø køn. Incha mungucha chigucha eshkameelø køn, kaguende kwaariilø kua.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Jn 20.11-18)

⁹ Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøyug øsiirawabe, María Magdalena tru siete kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig køn. ¹⁰ Inchen nøbe ya, Jesúsba amøñibelan eshkabig køn, truiløbe isuilø kishib køben. ¹¹ Inchen nømbe ‘Jesús øsiirain køn’ taigwanba, katø María ‘nø ashar’ taigwanba mørabe, nømbe køremeelø køn.

Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Lc 24.13-35)

¹² Indiibe iilø chab puraißen, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nørøsrømay ambub pønrrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig køn. ¹³ Inchen nømbe amba, katøganelan eshkaben, truiløgucha nømune køremeelø køn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu nømun kenamisrabe, namabig køn, tru ‘nø katøle øsiirawa uni aser’ cha eshkabelan nømui manrrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbatø. ¹⁵ Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe yu pirau truørø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu misagwandøgucha eshkab kusrenanrrigay cha. ¹⁶ Inchen møikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb inchibiibe kaigyurri wesraig kønrrun cha. Inchen møikkøben køremígwane kaigyu

pasrørrai pasrig kørnrun cha. ¹⁷ Inchen nan kørbelane, nabe nømbe pasrain kui asamig iig tru øyeeg asha kørnrai mariiløbe nømbe pørnrabig pørnrørnrun cha: nai munchiyube kwaimandziimeran webusrøb, srøig peg wammera waminchib, ¹⁸ nømui taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchippa chigøben kwetchaptiig tøga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanrreelaim pala estsarene, truiløbe tabelø kørømisrøb inchun— cha, trenchibig kørn Jesúsbe.

Jesús srømbalasarømay nebib

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene, nune srømbalasarømay kusraben, Tiusweim pulu kusrmay wamisrøbig kørn. ²⁰ Inchen nømbe webamba, Jesucristoimburabelan chutøgucha truørø eshkab kusrenanøbelø kørn. Inchen Señorbe nømbe marøb pasrabig kørn, nøm wamindigwane nui wam kui asig kørnrai maramburab mariiløtøga kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbasrøbig

¹ Pøs møiløgøben maig purayaigwan eshkabig kan pørig tamara kørrømartrab indig købig køn lutøgurri, namui utu isa kømøtø, cierton treeg purayeelan. ² Tru srøsrøgurri nømui kaptøga nømashib ashibelø, katø Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø namun maig eshkaig køben, treeg. ³ Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig kuigwan srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben, lutøgurri tamara ñun pørrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon, ⁴ tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru ciertonigwan ñi tab nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

⁵ Herodes Judea rey køben, judíosmerai kan sacerdote Zacarías taig merrabsrø Abíaswei sacerdotesmerai utuig tsubig køn. Sraimbe Aarónwei misagugurri arrubig købig køn, Elizabet taig. ⁶ Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi martrain taigwanba, katø chi maramigwan martrai karua pønrrailanba muguen chi tamgaig marøbelø købig køn. ⁷ Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe trendø ureg chigaig, pailøba yandø kølleelø kua.

⁸ Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdotes sötøwan Tiuswei merrab Tiusweiwan maramig nømun nebuben, ⁹ sacerdotesmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso patrab kebyamig nun neubig køn. ¹⁰ Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe wambig Tiusba waminchib købig køn. ¹¹ Inchen mømibe incienso parri altar pulu kusrmaygatømay Señorwei ángel Zacaríaswan kenamisrøptinchen, ¹² Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen kømuptinchen, ke chinchimmørø inchib kørig kui inchibig køn. ¹³ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi nun miaigwan mørig kua, ñui srai Elisabetbe kan nusrkai tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig chibig køn. ¹⁴ Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-labene, katøganelø møiløgøben tab kui mørtrun cha. ¹⁵ Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba nuig kønrrun cha, managuen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig kørap pi muchimøwei inchabig. Incha usrai patsau wappatøwei Espíritu Santotø netsaig kua, ¹⁶ møilan køben, Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha. ¹⁷ Tru Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig isubig køben treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgagig inrrun cha. Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrrab lliranrrai inchun cha. Kan nu sötø misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—

¹⁸ Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Ilgwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn. Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

¹⁹ Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan ñun wammørøsrkønrrai ørtan cha. ²⁰ Incha mømibe tru treeg nebum kwalømgatig ñibe wamgaig, chigucha waminchab kaimabig kørrømisrtrabguen cha, na maig taigwan køremikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

²¹ Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen we-barrumuben, chindermab isub købene, ²² Zacarías webarruppe, waminchab kaimabig

webarruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wamgaig kørromisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

²³ Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwalømmera chab patsøben, nøbe nui yamay iben, ²⁴ tru kwalømmera puraiben, Elisabetbe kwanrriig kørromisra, nui yaugurri trattrø pøl webimíig køn, øyeeg isub: ²⁵ “Møi i kwalømmerawan Señor nayasig øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kømønrrai martrab.”

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshkab

²⁶ Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainuumay Tiusbe ørøbig køn, ²⁷ kan managuen mu møøba kimø srusrø, María taigwan ashchai. Truibe kan møg, José taig, merrabsrø rey Davidweinukkurrin karrab misaaba kasharanrrab misraig købig køn. ²⁸ Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig køn:

—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba pasran cha. Katøgan ishumburmeran lata kømø, ñundø purø tab indig køn— cha.

²⁹ Inchen Maríabe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib tab wamibe maig kermab isubig køn. Katø ángel øyeeg chib tab wamibe chi chibig kermab isubig køn. ³⁰ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—María kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei merrab mayanguen tabig asønaig køn cha. ³¹ Møimbe kwanrriig kørromisra, kan nusrkai kal-labene, Jesús munchi pasrtrig chibig køn. ³² Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkain cha wamig kønrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru møskai David wamisra ashib karub waigwan tranrrun cha. ³³ Inchen nøbe Jacobwei misaameran managatig ashib karub wanrrun cha. Inchen tru nø ashib karub wamibe managuen patsønrraamøn— chibig køn.

³⁴ Inchene Maríabe:

—¿Na mu møøbagucha kimíigwane øyeebe chincha purainrrab kø?— cha, payene,

³⁵ ángelbe trenchibig køn:

—Espíritu Santo ñuim pala kørraarruben, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei maramburab marøbig kan wañi lataig ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kallarrrabiibe, Tiuswei Nusrkain cha wamig kønrrun chibig køn. ³⁶ Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim palasrø kan nusrkai tøgagønrrab køn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig køn taikken seis mesesken kwanrriig køn cha. ³⁷ Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig køn— cha, trenchibig køn.

³⁸ Inchene Maríabe trenchibig køn:

—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha. Ñi nan maig taig treeg kønrrain— chiben, yandø ángelbe truyugurri ibig køn.

María Elisabetwan ashchab ib

³⁹ Tru kwalømmerawan Maríabe tamara, Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasø kan puebloyumay petø ya, ⁴⁰ Zacaríaswei yau kebyabe, Elisabetwan ‘ka undirru’ chibig køn.

⁴¹ Inchen Elisabet María ‘ka undirru’ taigwan mørenene, unøbe patsø umbu kønaptinchen, Elisabetbe Espíritu Santo netsaig kørromisra, ⁴² nøbe truba mur wamab trenchibig køn:

—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab kuig kønrrai indig køben, katø ñui patsau tøgagúig unangucha mayanguen tab kuig kønrrai indig køn cha. ⁴³ ¿Nan øyeeg lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai Señorwei usri nan ashchab punrraimbe? ⁴⁴ Kaguende ñi nan ‘ka undirru’ cha wamigwan møren latatø, nai unøbe kasrag køptø nai patsø umbu kønaptinndan cha. ⁴⁵ Kørebigweimbe mayanguen tab køn cha. Kaguende Señor maig kønrrun cha, chi taibe, nøbe treeg nebunrrai martrun— chibig køn.

⁴⁶ Inchen Maríabe trenchibig køn:

“Nai møsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.

⁴⁷ Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug truba kasraaran cha.

- 48 Kaguende Tiusbe na nø karuigwan marøb megabig, na chigucha kømø waachawan isua asin køn cha. Pøs møingurrimbunøbe misaamera srøig srøig kurrab amr-rubeløbe nane mayanguen tab kuig køn chinrrautan cha.
- 49 Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nørriig tabelø marin køn cha, nui munchibe newan tabig køben.
- 50 Inchen nui lastima asiibe, nun køriibala melabelaimbe, srøig srøig misag kurrab arrimørig truilain kønrrun cha.
- 51 Nui taska chigøben purø nørreelø mara, tru nørreelø truba møg inchib, chigøben martrab isuilane chindinguen møriimíg ka isuitø purainrrai kørromarin køn cha.
- 52 Karumburab karub purrabelane nøm purramisra karub purraigwan kerrawa, chigucha kømeeelan tabigu neerin køn cha.
- 53 Parøgúilane tabig tøgagønrrai unchaguen tranøppe, puarmerane chiguchagar ambasan cha.
- 54 Katø nø karuigwan marøb megabig Israelwan purugun cha, nø lastima asigwan isub,
⁵⁵ tru merrabsrø namui kølli misag Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba maig wamindig managatig treeg kønrrai.”
- ⁵⁶ Incha Maríabe Elisabetba pøn pølburab kørromisra, nui yamay katø ibig køn.

Juan kal-laigwan waminchibig

- ⁵⁷ Yandø Elisabetwan unø kal-lam kwaløm puben, kan nusrkai tøgagøbig køn.
- 58 Inchen nui ya pulueløba, nui yaeløba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nømbe Elisabetba truba kasraabelø køn. ⁵⁹ Indiibe ke trune kwalømyube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrøppe, møskawei munchi Zacarías pasrtrab inchen,
⁶⁰ usrimbe trenchibig køn:
 —Kah, treeg kømøtø, unøbe Juan munchi kønrrun— cha.
- ⁶¹ Inchen nømbe trenchibelø køn:
 —Mugucha ñimui yaeløbe treeg munchi tøgørbe kaagøn— cha.
- ⁶² Incha møskawan: “¿Chi munchi pasrtrab?” cha, señas maratø payene, ⁶³ Møskaimbe pøramig kan tabla-unø miawabe: “Nui munchibe Juan køn” chib, pørøbig køn. ⁶⁴ Inchen tru urastø Zacaríaswane nilø kemendikkucha kurrøben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig køn. ⁶⁵ Treekkurri mayeeløba nui ya pulueløbe truba truba kwaariilø kørromisren, tru Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasrø warab misaamerabe, øyeelø purayaigwangøba waminchib købelø køn. ⁶⁶ Inchen mayeelø wammørøbeløbe nømui manrrautø esegab trenchibelø køn:
 —¿I unøbe chi maig kønrrabig kerah?— cha.
 Kaguende Señorwei tasiibe nøba pasrøben.

Zacarías cantaig

- ⁶⁷ Zacarías tru unai møskawane Espíritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan øyah chib waminchibig køn:
- 68 “Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katøle nuielø kønrrai wesrun cha.
- 69 Maramburab Marøbig Kaigyugurri Wesranrrabig kusrain køn cha, tru karuigwan marøb megabig Davidwei yaugurri.
- 70 Tru merrab manasrøngurri tru Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshka-beløgurri nø maig taig:
- 71 Namun tru ashikken kømui inchibelainukkurrimba, katø mayeelø namun tsalø inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.
- 72 Merrabsrø namui kølli misaameran truba lastima asigwanba, katø Tius tru misaaba øyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nø lata kandø isua martrab pasrigwan isumig kønrraimba,

- ⁷³ tru namui kōlli misag Abrahamwan treeg marmø kōmø ¡katø! treeg marig kōnrrun cha kōrrømarig kōbigwan.
- ⁷⁴ Tru namun ashig kōmui inchibelai taskugurri namun wesraikkurrimbe, chigucha chi kōrig kuin kōmø, nuiwan marøb,
- ⁷⁵ katø nam amønain kwalømmerawan kwalømmørig chu urastøgucha nui merrab kerrigu newan tabig, sølgandø marøb kōmig kōnrrai.
- ⁷⁶ Inchen ñi nai unøzhiibe, Tius maig karuigwan eshkabig tru Mayeelaim Pala Pasrabig-weimburab waminchibig kōn taig kōnrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab inrrabig kōn cha, nui maymeran tamarøb,
- ⁷⁷ katø kaigyugurri wesrailø kōmigwan misaameran nebua ashchai kenamarøb inchab, tru nōmui kaig mariilan ulø paymø pesannab indikkurri.
- ⁷⁸ Namui Tius purø nu lastima asikkurri, kan srø kwaløm pōrr tōrguegwalmabig neeshibig lataig kal-lanrrun cha,
- ⁷⁹ purø lōstøyu warabelanba, katø kwamitø itōgasraig warabelanba kebilōnrrab. Incha ambumay imay tabig amōnam maywan ambamig kōnrrai martrab.”
- ⁸⁰ Inchen unøbe nurab ippe, Tiusweimburabeløyu treetøwei mur pasrabig nurab ya, Israel misaameran kenamisram kwalømgatig mu misag warab waraimōsrø tsubig kōn.

2

Jesús kal-laigwan eshkab (Mt 1.18-25)

¹ Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub wabig César Augustobe treeg maramig kōnrrai kan kilga treeg pōra weerig kōbig kōn, chutøgucha misaamera maya nu kōtashchab munchimeran tulisamig. ² Iig kōn, tru srøsrøwan munchimeran tulisangaruig, Cirenio Siria pirausrø kubenadur kōb uras. ³ Inchen mayeeløba tru trendø nōmuim pirau pueblomerasrø munchiwan pōra kōrrømartrab ambamig nebubig kōn.

⁴ Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloyugurri webya, Judea pirau Belén tru Davidweim pueblo tainuumay ibig kōn, kaguende nōbe merrabsrø Davidwei mis-agugurri arrubig kua. ⁵ Incha Mariaba Belénsrø nōmui munchiwan pōra kōrrømartrab ibig kōn. Mariabe Joséba kasharanrrab misraig kwanrriig kōbig kōn. ⁶ Indiibe Belén waramnetø, Maríane unan tammisramig ura puben, ⁷ nui mayor nusrkawan tōgamisra, may pula, animal maig kan patiyay wayibig kōn, kaguende nōmuimbe ya pebøbelainuube chu kōrrømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshkab

⁸ Inchen tru pirau Belén pulu mōilōgōsrøn ubisha ashibelø ubisha ashib yem warøbene, ⁹ mōimbe Señorwei ángel nōmun kenamisren, Señorwei tōrguegwalmabig nōmuim pōtōgatan kebiløben, nōmbe truba truba kōrig kui inchibelø kōn.

¹⁰ Inchen ángelbe trenchibig kōn:

—Kōrig kui inchimōtay cha. Kaguende ñimun wammōrōsrkōnrrab kan tabig srøig wam srua arrur cha, mayeelø kasraaramig kōnrrai. ¹¹ Mōi Davidwei puebloyu ñimuyasig kan Kaigyugurri Wesrabig kal-lain kōn cha, Cristo tru Señor. ¹² Incha truig kuitamab asamibe, unane pula, animal maig kan patiyay wayig wetōrranrrabguen— cha, trenchibig kōn ángelbe.

¹³ Inchen mōimbe tru urastø ángelweim pulube katōgan ángelesmera srømbalasreelø kenamisra, Tiuswan tabig waminchib trenchibelø kōn:

¹⁴ “¡Srømbalasarømbe Tiusweimbe purø tabig kōn chib kasraarab, katø piraube misaamera Señor nō mayanguen tab kui wamig kōnrrai, treeg pōnrrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab kōn!” chib.

¹⁵ Inchen ángelesmera katø srømbalasarømay amben, ubisha ashibeløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab, møindøwei Belénsrø ashchab amun— cha.

¹⁶ Incha malla amba, Maríanba, Joséwanba wetørrabelø køn, unane animal main patiyayu wayig. ¹⁷ Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru ubisha ashibeløbe eshkaben, ¹⁸ mayeeløba chi eshkaigwan mørabe, truba kwaarøbelø køn.

¹⁹ Inchen Maríabe chi tailane treebe maig kermab isub, nuinetø esegabig køn.

²⁰ Inchen ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:

—Tiusbe maya nuguen tabig køn chib— truba tabig waminchib ambubelø køn, nøm chi mørigwan nøm chi asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayaigwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

²¹ Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben, treeg mara, Jesús munchi pasrøbelø køn. María kwanrriig kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig købig køn.

²² Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, tru chilliguig kørrømisrigwan chish maram kwalømmera puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan ‘nuin kønrrai tranrrumøn’ chinrrab srua ambubelø køn. ²³ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben treeg: “Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane Señorweindø tarømarig kønrrain” taigwan. ²⁴ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-ureezheelø kui Tiusweyasig tranrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

²⁵ Inchen tru kwalømmerawan kan møg Jerusalén Simeón taig tsubig køn, sølgandø tabig, Tiuswan chu uragucha pesannamíg, Israel misaamera tab kømui melaigugurri webambamigwan muniirabig. Inchen Espíritu Santobe Simeónba pasrabig køn. ²⁶ Incha nune Espíritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain købig køn, Criston tru Señorwan ashmøwatøbe ñibe kwanrraamøn cha. ²⁷ Inchen tru møøbe Espíritu Santo inrrai inchen Tiuswei yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, nuimburab martrab Tiuswei yaumay srua amrrubene, ²⁸ Simeónbe Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig waminchib, trenchibig køn:

²⁹ “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,

na ñi karuig megabigwan

chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,

ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.

³⁰ Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan ashar cha.

³¹ Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn cha.

³² Iibe tru maya misag judíos kømeelaimbe ñun kenamaramig tør køben, katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig køn” cha.

³³ Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón maig taigwan mørabe, kan øyeebe maig kermab isub kwaara ashen, ³⁴ Simeónbe mayanguen tab kuilø kønrrain chabe, Jesúswei usri Maríane trenchibig køn:

—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha kømeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha. Tiusweimburabigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn cha. ³⁵ Truba nu møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espatatøga kelarrab kwani lataig isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

³⁶ Inchen truyu kan ishug, Tius maig karuigwan eshkabig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Trube yandø truba køllig købig køn. Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua, ³⁷ yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø ochenta y cuatro años tōgaig købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømismíig købig køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm Tiusweyasig treeg marøb. ³⁸ Inchen Anabe tru urastøwei arrua, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibig køn. Incha nøbe tru unaimburab waminchib mendabig køn tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kønrrai kaigyugurri wesrailø kømigwan isub muniirabelane.

Nazaretmay katø ambub

³⁹ Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan kerrigu chab marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø køn, tru nømuim puebloyumay. ⁴⁰ Inchen unøbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe nuim pala pasrabig køn.

Jesús-unø kusrebeløba waminchib Tiuswei yau

⁴¹ Inchen nui mōskaløbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamørig ambubelø købig køn. ⁴² Incha Jesúsbe doce años tōgaig misren, fiestayumay ambubelø køn, trendø maig marøbelø køben, treeg martrab. ⁴³ Inchen fiesta chab patsøben, nømbe yamay katø amr-ruben, Jesús-unøbe Jerusalén kørrømisrin køben, mōskaløbe ashmuin købig køn. ⁴⁴ Nømbe tru misag utu unøbe arritamab isua, mawa ambiisrø amba, nømui nømmissaamerai utuba, asiilai utuba lab menda, ⁴⁵ kalawabe, Jerusalénmay katø llirabelø køn, trusrø lanrrab.

⁴⁶ Incha pøn kwalømyube Tiuswei yau tru Moisés pørigwan kusrenanøbelai utu mørøb, nøgurri payib wabyu wetørrabelø køn. ⁴⁷ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kusrebig kui ashib, katø nø maig løtiilan mørøb inchabe, ke kwaara ashibelø køn.

⁴⁸ Inchen mōskalø ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre øyeeg margu? cha. Ñui mōskaimba, nababe truba truba isuilø lab ker— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Mōskawei chi maramelan na marøb wamigwan ñimgan ashmeelø køtirru?— cha.

⁵⁰ Inchen nømbe ni chi tainguen mørmeelø køn.

⁵¹ Inchabe nui mōskaløba Nazaretsrømay katø mendig ya, maig karuben treeg mørøb megabig køn. Inchen nui usrimbe kutøgue iilan nui manrrautø isua esegabig køn.

⁵² Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrøb, nurab ibig køn, Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug waminchib (Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio chabguen quince años karub waben, Pilatobe Judea pirau kubenadur køben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub wabig køn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea pirøwanba, Traconite pirøwanba karub waben, Lisaníasbe Abilinia pirau ashib karub wabig køn. ² Inchen Anásba, Caifásbabe maya sacerdotesmeran tru uras nøm karubelø køben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius wamindig køn, mu misag warab waraimønug tsuben. ³ Inchen Juanbe Jordán pi puluwan chuguen palømø pureb ippe, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø paymø pesannailø kønrrai. ⁴ Trube merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Isaías pørigu maig taig øyeeg:

“Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan cha:

‘Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday tan chib.

⁵ Kullimera købeløbe netsøganiilø køben, nørrø tunmeraba, shush tunmerababe kanguelarrøtø chag mariilø køben,

andul maymerabe ølmariilø køben, mitør maymerabe min mariilø kønrrun chib.

⁶ Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyugurri wesranrrai ørigwan ashchun’ ” taig køn.

⁷ Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailø kønrrab webambene, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy tøgandø asamdiig kønrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe, Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. ⁹ Katø walømbø tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan— cha.

¹⁰ Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.

¹¹ Inchen Juanbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben pa turin tøgaike chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen møikkøben mamig tøgaike, chigaigwan pirishi— cha.

¹² Inchen katø møiløgøsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kønrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.

¹³ Inchen Juanbe trenchibig køn:

—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.

¹⁴ Inchen katø mø suldaamera køsrøn trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Mun køben ‘chigøben martrumøn’ cha kwaarøsrø chigøben kerramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenøsrkømwøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburo ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig køn.

¹⁵ Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuinetøbe Cristo køppeendimab isub købelø køn. ¹⁶ Inchen Juanbe mayeelan trenchibig køn:

—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsraar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibeguende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíg kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig køn. ¹⁷ Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrab.—

¹⁸ Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø latailøba misaameran waminchibig køn, Tiuswei tabig srø wamwan. ¹⁹ Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nuneg Felipei srai Herodíaswan nø pera tumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane ‘øyeebe kalø køn’ chib namuben, ²⁰ Herodesbe møri urasbe, trubalatø mas kaig marøb, Juanwane merrarrawa, kailan keeri yau pasrøbig køn.

Jesúswan piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹ Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig køn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren,

²² Espíritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørraarruben, srømbalasarøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Jesucristoi merrab misaamera
(Mt 1.1-17)

²³ Jesúsbe nui maramigwan pølbasrøppe chabguen treinta años køsrøn tøgagig købig køn. Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.

²⁴ Joséwei møskaimbe Elí køben,
Elíwei møskaimbe Matat købig køn.

Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Melqui køben,

Melquiwei møskaimbe Jana køben,
Janai møskaimbe José købig køn.

²⁵ Joséwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Amós køben,

Amóswei møskaimbe Nahum køben,
Nahumwei møskaimbe Esli køben,

Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.
²⁶ Nagaiwei møskaimbe Maat køben,

Maatwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Semei køben,

Semeiwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Judá købig køn.

²⁷ Judáwei møskaimbe Joanan køben,
Joananwei møskaimbe Resa køben,

Resai møskaimbe Zorobabel køben,
Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,

Salatielwei møskaimbe Neri købig køn.
²⁸ Nerii møskaimbe Melqui køben,

Melquiwei møskaimbe Adi køben,
Adii møskaimbe Cosam køben,

Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,
Elmodamwei møskaimbe Er købig køn.

²⁹ Erwei møskaimbe Josué køben,
Josuéwei møskaimbe Eliezer køben,

Eliezerwei møskaimbe Jorim køben,
Jorimwei møskaimbe Matat købig køn.

³⁰ Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Simeón køben,

Simeónwei møskaimbe Judá køben,
Judáwei møskaimbe José køben,

Joséwei møskaimbe Jonám køben,
Jonámwei møskaimbe Eliaquim køben,

Eliaquimwei møskaimbe Melea købig køn.
³¹ Meleai møskaimbe Mena køben,

Menai møskaimbe Matata køben,
Matatai møskaimbe Natán købig køn.

³² Natánwei mǝskaimbe David kǝben,
Davidwei mǝskaimbe Isaí kǝben,
Isaíwei mǝskaimbe Obed kǝben,
Obedwei mǝskaimbe Booz kǝben,
Boozwei mǝskaimbe Salomón kǝben,
Salomónwei mǝskaimbe Naasón kǝbig kǝn.

³³ Naasónwei mǝskaimbe Aminadab kǝben,
Aminadabwei mǝskaimbe Admin kǝben,
Adminwei mǝskaimbe Arni kǝben,
Arnii mǝskaimbe Esrom kǝben,
Esromwei mǝskaimbe Fares kǝben,
Fareswei mǝskaimbe Judá kǝbig kǝn.

³⁴ Judáwei mǝskaimbe Jacob kǝben,
Jacobwei mǝskaimbe Isaac kǝben,
Isaacwei mǝskaimbe Abraham kǝben,
Abrahamwei mǝskaimbe Taré kǝben,
Taréwei mǝskaimbe Nacor kǝben,
Nacorwei mǝskaimbe Serug kǝbig kǝn.

³⁵ Serugwei mǝskaimbe Ragau kǝben,
Ragauwei mǝskaimbe Peleg kǝben,
Pelegwei mǝskaimbe Heber kǝben,
Heberwei mǝskaimbe Sélaj kǝben,
Sélajwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.

³⁶ Cainánwei mǝskaimbe Arfaxad kǝben,
Arfaxadwei mǝskaimbe Sem kǝben,
Semwei mǝskaimbe Noé kǝben,
Noéwei mǝskaimbe Lamec kǝbig kǝn.

³⁷ Lamecwei mǝskaimbe Matusalén kǝben,
Matusalénwei mǝskaimbe Enoc kǝben,
Enocwei mǝskaimbe Jared kǝben,
Jaredwei mǝskaimbe Mahalaleel kǝben,
Mahalaleelwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.

³⁸ Cainánwei mǝskaimbe Enós kǝben
Enóswei mǝskaimbe Set kǝben,
Setwei mǝskaimbe Adán kǝben,
Adánwei Mǝskaimbe Tius kǝn.

4

Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig kǝtashchab marǝb (Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

¹ Jesús Espíritu Santotǝ netsaig Jordán piyugurri katǝ arruben, Espíritu Santobe mu misag warab waraimǝsrǝmay pera iben, ² truyu kwalǝmmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenǝsrkǝnrab marǝbig kǝn. Tru kwalǝmmerawan chigucha mamǝwa, yandǝ parǝgwai mǝren, ³ nugwaimandziibe:

—Ñi isa kǝmǝ, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan ‘pirri misr’ cha, trenchi— chibig kǝn.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha lǝtabig kǝn:

—Tiuswei wamwan pǝrigube trenchibig pǝrig pasran cha: “Mǝǝbe pirrindǝgatǝ ǝsig tsumig kǝmǝn” chibig.—

⁵ Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrǝmay pera ya, yu pirau chutǝgucha nǝrreelǝ nǝm ashib karub purrailan kerriguba ke pestǝ Jesúswan esh kab kenamarabe,

⁶ trenchibig kǝn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranøb, katø nømui chigurrimbunø purø tabig tørigwan tranøb inchumøn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig køn cha. Incha nabe mun tranøg køben, tranamønrrun cha. ⁷ Inchawei ñi nan tømbrasra, køriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kønrrun— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Trenchibig pørig pasran cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn” chibig.—

⁹ Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudasmay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørsrau cha, ¹⁰ kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

“Tiusbe nui ángelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.

¹¹ Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñune kusranrrun” chibig.—

¹² Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn” chibig.—

¹³ Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig pumnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbaserø

(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

¹⁴ Jesús Espíritu Santoi maramburab maramigwan tøgag Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn. ¹⁵ Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø

(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

¹⁶ Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe, isrin kwalømbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren, ¹⁷ Tius maig karuigwan eshkabig Isaiáswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig pasrabigu kurøbig køn:

¹⁸ “Señor Tiuswei Espíritube naim pala pasran cha.

Kaguende nane waachameran tabig srøigwan eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha;

merrarraig pønrrabelan ‘Elatsiilø kønrrun’ chinrraimba, katø kabgarwan ashibelø kønrrai martraimba,

katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,

¹⁹ katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha eshkanrraimba nane ørig køn” chibigwan.

²⁰ Incha Jesúsbe tru pørig tøgagwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe ke nungøba ashib purrabelø køn. ²¹ Inchen nøbe trenchib eshka mendabig køn:

—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun— cha.

²² Inchen misaabe mayeeløba nuimburab tabig waminchib, katø nui trigugurri purø tabzhig wamindi wammeran ke kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha: “Ñi mø marøbiibe ñiasitøwei mø mar” cha. Katø nane: “Ñi Capernaumsrø chine, chine mariilan nam tru wammørigwan, yu ñuim piraugucha treegwei mar”,— cha.

²⁴ Inchabe katø trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig karuigwan eshkabigwane møigwanguen nui piraueløtøweimbe chi tab indiimíg køn cha. ²⁵ Isa kømø, Tius maig karuigwan eshkabig Elías uñib uras tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru pirau ørøba truba truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera truba yam waraingucha, ²⁶ Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab ørmøtø, Sidón ciuda pulu Sareptasrø tsub piudan purugunrrab ørig købig køn cha. ²⁷ Katø Tius maig karuigwan eshkabig Eliseo uñib uras chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba nu kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrrøwan chishmariimeelø køben, Siria pirausrig Naamánwane kwanrrøwan chishmarig købig køn— cha.

²⁸ Inchen iigwan mørøppe, judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe namig købiitø ke chinchimmørø incha, ²⁹ kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm waramig ciuda marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab.

³⁰ Inchen Jesúsbe nømuin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig køn.

Kan møg kwaimandzig tøgagig

(Mc 1.21-28)

³¹ Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya, isrin kwalømmerawan misagwan kusrenanøbig køn. ³² Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn, kaguende nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig køben.

³³ Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig maringarub kwaimandzig tøgagig wawabe, mur trashib trenchibig køn:

³⁴ —¡Au! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

³⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayeelai merrab møwane pirau penøsrka, tru møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø. ³⁶ Inchen mayeeløba kwaara, kangurrin kangurri:

—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡I møøbe mu mandamgaig karuitøgaba, maramburab mariitøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen webingaruben, truilø webamrrappe!—

³⁷ Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb

(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

³⁸ Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simónwei sueerabe mur pachiiba kwanrrø tsuben, nømbe kwanrriigweyasig Jesúswan:

—Purugurra— cha, rugaben,

³⁹ Jesúsbe kwanrriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben, pachiibe weetapinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanreelan tamarøb

(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)

⁴⁰ Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrrø køben tøgarmen misaamerabe Jesúsweimay srua amrruben, kwanrreelømørig nøbe nui tasiimeran nømuim pala estsara,

tamarøbig køn. ⁴¹ Inchen katø truyu møyilan køben truba yamelainukkurri kwaimandzi-imerabe trenchib trashib webambubelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíg køn, kaguende nømbe Cristo kui ashibelø køben.

Jesús Galileasrø eshkab kusrenanøb
(Mc 1.35-39)

⁴² Yandø chab tør-rraben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen, ⁴³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Misag sötømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrain-uguigwei tabig srøigwan eshkab kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur— cha.

⁴⁴ Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshkab kusrenanøb uñibig køn Tiuswei wamwan.

5

Mana øyeeg asiimíg peskaumera purø nørrø wesrub
(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

¹ Kan kwaløm Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan mørtrab nuingatan ke nømdø trawaguchib tulundzunøben, ² nøbe tru pisu mendabe pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibig køn, kaguende peskabeløbe truyugurri webamba, nømui atarrayameran chishmarøb warøben. ³ Inchen Jesúsbe tru pagatø barcomera pønrrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø ørtra cha, nøbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabig køn. ⁴ Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibig køn:

—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.

⁵ Inchen Simónbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.

⁶ Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben, ⁷ nømbe nømui lincha amøyibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen, nømbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentanrraptiig inchibelø køn. ⁸ Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømboønsrøb trenchibig køn:

—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kaguen nabe kaig marøb møg kur— cha.

⁹ Peskau treeg nørrø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nøba pønrrabeløba kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn. ¹⁰ Katø tru Zebedeowei nusrkalo Jacoboba, Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøyibeløgucha treetøwein kørig kui inchibelø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøta cha, møyingurrimbunøbe misaameran peskabig kønrrig— cha.

¹¹ Inchen nømbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe, kerrigu pønrramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Jesús kan lepra kwanrrø tøgagwan tamarøb
(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

¹² Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag pua, Jesúswan ashabe, tømboønsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe, trenchib miabig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, ¹⁴ Jesúsbe trencha karu-big køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srúa ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

¹⁵ Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune mas wammørig kørrømisren, misaamerabe truba nørrø nun mørtrappa, katø nømui kwanrrømeran tamariilø kønrrappa tulundzunabelø køn. ¹⁶ Inchendø Jesúsbe chugøben mu misakkasrø ya, truyu Tius Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønørrab kaimabigwan tamarøb

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

¹⁷ Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn. Truiløbe Galilea pirau maya puebløsrøngurrimba, Judea pirausrøngurrimba, Jerusaléngurrimba amrruar. Inchen Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn kwanrreelan tamarøb. ¹⁸ Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønørrab kaimabigwan tsigalyu muta pua, yau keera, Jesúswei merrab pasrtrab inchendø, ¹⁹ mumayguen kebambamig wetørranrrab kaimabelø køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan tsigalpaña misag utu Jesúswei merrab kørrøørøbelø køn. ²⁰ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran— cha.

²¹ Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mendabelø køn: “I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh? cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun” chib, isubelø køn.

²² Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyeeg isugue? cha. ²³ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø” ¿tamiteh? cha. ²⁴ Pøs, na, Møg Misra Ar-rubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mømbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønørrab kaimabigwane trenchibig køn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.

²⁵ Inchen tru urastø tru kwanrriibe nømui merrabgurri kurra, nø tsuig tsigalwan muta, Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig køn. ²⁶ Inchene mayeeløba kwaara asha kørrømisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:

—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø køn.

Jesús Levíwan wamab

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

²⁷ Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

²⁸ Inchen Levíbe chi tøgagúigwan kerrigu kørrømarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig køn.

²⁹ Incha trugurrimbe Levíbe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasree-layasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishatsigu nømba truba nu purrabelø køn. ³⁰ Inchen fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø køn:

—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigue? — cha.

³¹ Inchene Jesúsbe nømune trencha løtabig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. ³² Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn cha, yandø nømui kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliranrrai.

Ayunamigwan Jesúswan payib
(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³ Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib indamigwan marøbelø køn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren, trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø køn— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømba wabengan, mamø purrønrrai inchoitarru? cha. ³⁵ Inchendø yandø keg mistrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.

³⁶ Incha katø Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab. Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin camisayube chi tab punrraamøn chibig køn. ³⁷ Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsran cha. ³⁸ Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. ³⁹ Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig kømui indan cha. Kaguende: “Øl-laibe mas mayig køn” chibelø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

¹ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsrø, mabene, ² mø fariseosmera køsrøn nømune trenchibelø køn:

—Ya isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margue? — cha.

³ Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana køsrøn Davidwan parøgwab, nui linchibelan parøgwab inchen, nø mandø indigwan? ⁴ Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotessmeratø maim pirrimeran mendaibe mu mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.

⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— cha.

Kan møg tasig mul-laig
(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

⁶Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusrmay tasig mul-laig tøgag waben, ⁷tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi koptø. ⁸Inchen nøbe chi isub pønrrailan asha, tru tasig mul-laig tøgga møwane:

—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.

Inchen tru møøbe nømuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn. ⁹Inchen Jesúsbe katøganelan trenchibig køn:

—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

¹⁰Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru møwan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen møøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørromisrøptinchibig køn. ¹¹Inchen treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig køtashchab payib mendabelø køn.

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

¹²Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab ya, kwalma ørøba treeg marøb wawa, ¹³tør-rabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu doce lawa, wesrawa, truilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn. ¹⁴Truiløbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben, ¹⁵Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Simón Zelote cha wamig køben, ¹⁶Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrabig købengue.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Mt 4.23-25)

¹⁷Incha Jesús tun palasrøngurri nømba kørraarrua, kan chagu pasramisrøbig køn. Inchen truyu nui mendig amøñibeløbe truba nu tulundzuna, pasrabig køn, Judea piraelø kerrigu, jerusalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø køben, ¹⁸truiløbe Jesúswan mørtrab amrruin købig køn, nømui kwanrrømeran tamartraimba. Inchen tru kwanrreelø trømbøig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøig kuig melønrrai marinabeløbe tamariilø køben, ¹⁹maya misaabe nun katøranrrab inchibelø køn, kaguende Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, mayeelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kømíba
(Mt 5.1-12)

²⁰Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe trenchibig køn:

—Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.

Kaguende Tius nø ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.

²¹Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya parøgwailøbe.

Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nømun unchaguen traniiilø kønrrun cha. Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya kishibeløbe.

Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.

²²Mayanguen tab kuilø køn cha,
ñimun misaamera tsalø ashib,
ñimune nøørø kønrrai tarømarøb,
ñimun tsalø waminab,

ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,
tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.

²³ 'Treeg pureb kwalømbe ñimbe truba truba tab kui mørøb, truba kasraarab pørtray chibig køn. Kaguende truburø ñimbe srømbalasarømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Kaguende merrabsrø nømui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan øyeegwei kaig marøbelø kuig køn cha.

²⁴ ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!

Kaguende yandø tsabøtø utarguen køn cha, kasrag købigwan.

²⁵ ¡Ay, ñim waacha, møi ya chi palømø tøgarme!

Parøgwai mørtrun cha.

¡Ay, ñim waacha, møi ya indzabeløbe!

Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.

²⁶ ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!

Kaguende ñimui merrabsrø kølli misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig køn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

*Ñimun ashig kømui inchibelan tsalø ashmumig
(Mt 5.38-48; 7.12)*

²⁷ 'Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha. ²⁸ Ñimun 'trømbøig nebubash' chib wamabelaimbe ñimbe nømune 'mayanguen tabig nebunrray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ²⁹ Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariigwangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisingucha ka srua ibasingaru cha. ³⁰ Ñun mu chi miabigwane tranøb, chiwan køben ñuiwan kerrabene, miamøta cha. ³¹ Ñimgurrima katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei tab inday chibig køn.

³² 'Ñim ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløguen nømun undaguelane nømgucha undaarabelø køn cha.

³³ Ñim ñimun tab inchibelandøwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha treetøweimbe marøbelø køn cha. ³⁴ Peba tranøppe, katø utamdeelandø pebøbeløbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha katøganelø kaig marøbelandøweimbe, katø kerriguwan treetøwei utønrrab pebøbelø køn cha. ³⁵ Trune ñimbe ñimui ashig kømui inchibelan undaarab, tabig marøb, pebøb indamig køn, katøyug utønrrab isua kømøtø. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig køben, ñimbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei ureemera kønrrun chibig køn. Kaguende nøma chiweinguen ungwaguengarwan, larrø kailan, tab inchibig køn cha.

³⁶ Ñimui Tius Møskaima lastima ashibig købene, ñimgucha treetøwei lastima ashibelø kuy cha.

*Katøganelane 'kailø køn' chib
(Mt 7.1-5)*

³⁷ 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg køn, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø, øyeelø køn' chimønrraimbe. Katøganelan kaigyu pønrrønrrai pønstrømøtay, ñimun treetøwei kaigyu pønrrønrrai pønstrømønrraimbe. Ñimun kaig maren, ulø paymø pesannay, ñimungucha Tius ulø paymø pesannailø kønrrappe. ³⁸ Katøganelan tranay; ñimungucha tranrrun, talegayu tab unaasig tingandø kørøguana, pinølusam netsøganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun— chibig køn.

³⁹ Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—¿Kan ashchab kaimabiima katøgan ashchab kaimabigwandøwei srua inrrautah? cha. ¿Pailøba treeløtøbe trabyu kegørrømønrraitarru? chibig køn. ⁴⁰ Kan kusreb mendig

megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Inchendø chi kusremigwan ne kusrewabeguende, nun kusrenanøbig lataitøwein kønrrun.

⁴¹ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? ⁴² Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinchä øyeeg chinrragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha. ¡Ñi, palatø tabig! Ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Trenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

Tusrbe mamikkurri asig køn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Kan tab tusrbe kaig mamig niimíig køben, katø kan kaig tusrbe tab mamig niimíig køn cha. ⁴⁴ Kaguende tusrmørig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan cha. Kal tusrmerayugurri yashig lurrmøwei, kaldø misrøb tusryugurri uvas lurrmøwei inchibelø køn cha. ⁴⁵ Inchawei kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan chibig køn.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Ñimbe nane chindimba: “Señor, Señor” chib wamøgue cha, na maig karuigwane møra marmeelø købendøbe? ⁴⁷ Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan marøbigwane, øyeeg møg lataig køn tamønrrun cha: ⁴⁸ Truibe kan møg yawan martraptø pirøwanmerrig sругu larrayamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru sруг pala yawan niga pasrønrrabigwan marøbig lataig køn cha. Inchen pibe nurawa, arrua, tru yawan purø trømbøig neguchib megambuagucha, kønøgønrrab kaiman cha, kaguende purø may mara pasrig kua. ⁴⁹ Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan marmíibe, nui yawan niga pasrønrrabig sруг pusrmøtø, ka pirø palatø kusrubig lataig køn cha. Pi nurawa arrubig, tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen, kerrigu pinisaig kørømisran— cha, trenchibig køn.

7

Suldau sötøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

¹ Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaumsrø kebibene, ² truyu kan romanosmerai suldau, cienelan ashibig, centurión taig, kan karuindiig megabig truba undaaraig tøgagúibe, truibe kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig tsubig køn. ³ Inchen tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wamindi mørabe, judío misaameran karubelø kølli misaameran karua ørøbig køn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai. ⁴ Inchen nømbe amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tiusmanda chib truba inchib trenchibelø køn:

—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg køn cha. ⁵ Kaguende yu nam warain pirau maya misagwan undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan maringaruig køn— chib.

⁶ Inchen Jesúsbe nømbe iben, yandø yau pub lutau ambene, tru suldaumeran ashibiibe nui trendø lynchibelan møilan køsrøn trenchinrrai karua ørøbig køn:

—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuintan cha. ⁷ Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur cha. Tammisr cha, treetø chirra chibig køn. Nai karuindiig megabig tammisrig kønrrai. ⁸ Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgäig kur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene,

ib; katø na møyigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan: “Chigøben mar” chibene, marøb inchibig køn cha. Nøbe trendan— chibelø køn.

⁹ Inchen Jesús iigwan mørabe, tru mowan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu misag amøñibelan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—

¹⁰ Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken waptinchibig køn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsiirangarub

¹¹ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kan pueblo Naín taisrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløba, truba nu misaaba linchibelø køn. ¹² Inchen tru puebloyu kebambam yaskab pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab muta, amrrubelø køn, tru kwabiibe kandø nusrkain køben, usrimbe piuda. ¹³ Inchen Señorbe tru ishuan lastima ashabe, trenchibig køn:

—Kishmøta— cha.

¹⁴ Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe kwaigwane trenchiptinchibig køn:

—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.

¹⁵ Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig køn, pera inrrai.

¹⁶ Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba kørig købiitø ke chindamdiig køben, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—¡Tius maig karuigwan eshkabig purø nuig namui utu kurrin køn! chib. ¡Tiusbe nui misagwan purugunrrab arrin køn!— chib.

¹⁷ Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi marigwan wammørøbelø køn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø (Mt 11.2-19)

¹⁸ Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg purayailan kerrigu nun eshkaben, Juanbe nui mendig amøñibelan pailan wama, ¹⁹ Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn: ¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui?

²⁰ Inchen tru Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—

²¹ Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig køn, chigurrimbunø kaig kwanrrø tøgarmeran køben, kwaimandzig tøgarmeran købengue. Katø truba yam kabgailan ashchai tamarøb inchibig køn. ²² Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig køn:

—Amba, ñim chi møyigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. ²³ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

²⁴ Incha Juanwei kusrenanøb pera uniilø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu misagwan trenchib waminchib pølbaserøbig køn:

—¿Misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay, imay isig srua yainaptiigwandeh? cha. ²⁵ Trube, ¿chi ashchab webamgue?

cha. ¿Kabe kan mөг truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn cha, truba tabig kebeløbe nømun maig marөг købendø marøb, reymerai yau purrabelø kui cha. ²⁶ ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig køn. ¿Kabe Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataitøguen kømø, mas nuigwan. ²⁷ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn cha: “Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui maywan ñui merrab tamartrai.”

²⁸ Nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Maya mөгuelø kal-labelai utu tru Juan lata nuibe muguen kaagúig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius nø ashib karub wainuube kan mөг chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.—

²⁹ Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig kuin køn chibelø køn, tru Juan piu umbu ulsrainabeløbe. ³⁰ Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan treeg maramig køn chib kusrenanøbeløbabe nømuimburab Tius maig martrab isua indigwan kaashibelø køn, kaguende truiløbe Juan piu umbu ulsraimeelø kua.

³¹ Katø Señorbe trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm mөгuelane chi latailø køn chinrrab køh? cha. ¿Chi lataig asønan chinrrab køh? cha. ³² Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin kangurri øyeeg chib trashib purrabelø latailø køn cha:

“Nambe ñimuyasig luswan urringucha,

ñimbe pailamøwei;

cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmøwei indan” chibelø latailø.

³³ Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei inchibig arrubene, ñimbe nune, kwaimandzig tøgag køn, chibelø køn. ³⁴ Inchen tru Mөг Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, ñimbe menrra maptiig køn tamba, menrra muchiptiig køn tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn tamba inchibelø køn. ³⁵ Inchendø mu møkken nebua isumgaig tru Tius marøb pasraigwane nui ureemerainug ashchai kenamaran— chibig køn.

Jesús Simón fariseowei yau

³⁶ Kan møikkøsrøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe truigwei yau kebyabe, mishatsigu wamisrøbig køn. ³⁷ Inchen tru puebloyutøwei kan kaig marøb ishug tsubig, tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan alabastro limetayu truba may irrab aceite srua puabe, ³⁸ kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra, nui kappinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrøgøb sømara, trugurrimbe nui pusruutøga pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig køn. ³⁹ Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig ashabe, nuinetø treeg isubig køn: “I mөг Tius maig karuigwan eshkabig kuimbe, nun katørabiibe mu ishug kui, kaig marøb ishug kui asin kømbala” cha. ⁴⁰ Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig køn:

—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøgga war— cha.

Inchen fariseobe:

—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,

⁴¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan an pebigwan pailø mөгuelø nun ulømisrar købig køn cha, kane quinientos denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig køn cha. ⁴² Indiibe truiløbe chugurringuen tranrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiptindig køn cha. Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan mөгig mas undaarerah?— cha.

⁴³ Inchen Simónbe trenchibig køn:

—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Søl isua trendan— cha.

⁴⁴ Inchen Jesúsbe ishuwan keesha ashabe, Simónwane trenchibig køn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai katsigwan kwalamig ñibe nan pi tranmuben, trune i ishuube nui kappinwan kørrøga sòmara, nui pusru-utøga pinømortan cha. ⁴⁵ Ñibe nan muchamuben, trune nøbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran muchab wan cha. ⁴⁶ Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nøbe may irrab aceiten nai srøb pala itø lushtan cha. ⁴⁷ Inchawei ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei truba nørrø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nøbe truba truba undaaran cha. Inchen møikkøben tre nu kømíigwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø kagøbashibigwane tre undaaramøn— cha.

⁴⁸ Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.

⁴⁹ Inchen truyu lincha mab nøba purrabeløbe, nòmasiyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu møg køh?— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri, kaigyugurri wesraig kørrømisran cha, møimbe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

¹ Yandø iig chab puraiben, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanøb pueblomerasrø yamera tsitsø pønrrabsrø uñibig køn, nui doce kusrenanøb pera uniiløba. ² Inchen katø mø ishumburmera køsrøn nø kwaimandzi-imeran webusriiløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben, ³ Herodeswei yau ya ashib tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø køn. Iiløbe nømui chi tøgagúiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba purugubelø købig køn.

Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb

(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

⁴ Misag truba nørrø tulundzuna, chu puebløyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab webamben, nøbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

⁵ —Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha. ⁶ Inchen katøganbaløbe srug trølyu kørra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha. ⁷ Kan utu yellmerabe kalshau utu kørra, kal-laben, kalbe kanbalatø nørrørawa, chab tsibisan cha. ⁸ Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørra, nørrørawa, tabig misra, kan yellgurrindø trulzheelø ciengatig nigan— cha.

Iigwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—¿Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri ‘iibe øyeelø latailø køn’ cha Jesús wamindig

(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)

⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiusbe nò ashib karub wainug mu asiimíg tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga eshkab waminchar cha, “nømbe ashippe ashendø,
ashmøwa lataig kørrømisrøb;
mørøppe mørendø,
chigúi mørmøwa kørrømisrøb inchain” cha.

*‘Tibe kan ellmarøbig lataitøwein køn’ cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshkab
(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)*

¹¹ Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig køn cha: Tru yellbe Tiuswei wamwan eshkabig køben, ¹² tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan mörøbelan truilan eshkabig køn cha. Inchen nugwaimandziibe arruppa, nømui manrrau tru wam ellmarigwan kerran cha, nøm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai. ¹³ Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan møra, truba truba tab kui mörøb utabelan, truilan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene, tarømisrøptinchibelø, truilø køn cha. ¹⁴ Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindigwan mörøbelan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe nømui ambam maywan ambub køben, tru chine, chine menrra isubiibah, puamisrøg købiibah, chigurrimbunø marøb kasrag amøñinrrab treeg marøg købiibatø kasran cha. Incha tru ellmarigwane nørrørabashmøn cha. ¹⁵ Inchen tru tab pirau kørrabiibe tru nømui manrrau purø tabig isub, trurriugu sölwan isub, Tiuswei wamwan møra, truigwan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan eshkabig køn cha.

*‘Aceite lámpara lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Mc 4.21-25)*

¹⁶ Mugucha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben kasrømøwei, kabe cama umbu pasrtrab kømøweim piløgøbelø køn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai, pala pasrøbelø køn cha. ¹⁷ Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrømø, kenamisrtrun cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua asiimíg kørrømisrømøtø, tøryu webattrun cha.

¹⁸ Inchawei ñim mørigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagurmab isuigwanguen kerraig kønrrun— chibig køn, Jesúsbe.

*Jesúswei usrimba, nuneløba nun lab
(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)*

¹⁹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba nò wainug pubendø, menrra nu misag pasrøwa, nuim pulugatig kemallchab kaima køben, ²⁰ møikkøsrøn Jesúswan trencha eshkabig køn: —Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun ashchab isua amrrua.—

²¹ Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan møra, trunun marøbeløbe, nai usri, nai nunelø køn— cha.

*Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kønøbashmub
(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)*

²² Kan kwaløm Jesús nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebyabe, trenchibig køn: —Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

Inchabe ambubelø køn. ²³ Incha larraambub ambub købene, Jesúsbe barcoyu kipt-inchen, mømbe tru nu pisuyube isig ichibig purø trømbøig namab webarruben, pibe barcoyu michab mendøben, yandø ke asentannraptiig inchibig køn. ²⁴ Inchen Jesúswan kasrønnanabe trenchibelø køn:

—¡Kusrennøbig! ¡Kusrennøbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!— cha.

Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trømbøig latøgushib kurrabelanba pasrambunrrai kandø wamabig køn. Inchen truiløbe pønrrambuben, yandø kerrigu wasrønzhig kørømisrøbig køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwane chinchigue?— cha.

Inchen nømbe truba kwaariilø, kan øyeebe mandø kermab isub kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latøgushib kurrabig lata, nø pasrambun-garubene, iiløguen nun mørtrappe?—

*Kan gadarasriig kwaimandzig tøgagig
(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)*

²⁶ Incha yandø gadarenosmeraim pirausrø larraambubelø køn, tru Galilea nu pisu ambøgatømayrø. ²⁷ Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatø, tru puebloyuig kan møg kwaimandziimera tøgagig katønrrab webibig køn, trube manasrøngurri chigucha kemøwei, yau tsumøwei inchibig, sørin trabmerayutø tsubig. ²⁸ Incha Jesúswan ashippe, nui merrab mur trashib tømbarøb peñabe, trenchibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi nan purø trømbøig møra megamig kømønrrai marmørrunrrig!— chib.

²⁹ Kaguende Jesúsbe tru trømbøig maringarub kwaimandzigwane: “Møweinukkurri webinrrø” chibguen indin køben nøbe trendaig køn, kaguende truigwane kwaimandzi-ibe katø katø nø merrarrawa sruaig købig kua. Inchen chu imønrrai, misaamerabe tasiimeran srøbmeran cadenastøga lusra tøgagúingucha, nøbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe mu misag warab waraimøsrø ingarubig køn. ³⁰ Inchen nune Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha.

Inchen nøbe lötappe:

—Nabe: “Legión”, munchi kur— chibig køn, kaguende tru møweinuube kwaimandzi-imera purø nu kebamba kua. ³¹ Incha tru kwaimandziimerabe ‘tru purø trømbø umbu trabyumay ørmørrunrrig’ chib truba rugabelø køn, Jesúswane. ³² Inchen tru tunyube kuchimera truba nu sötø mab llirab amøñiben, tru kwaimandziimerabe ‘tru kuchimerayu kebamingarurra’ chiben, Jesúsbe ka kebambashibig køn. ³³ Inchen kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi sötøbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, pisuyu kegørra, pi keesra chab kwabelø køn.

³⁴ Inchen tru kuchi ashibelø treeg purayaigwan ashabe, kwaariilø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshkab ambubelø køn. ³⁵ Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab werrua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøga møg købiibe Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchibelø køn. ³⁶ Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig tøga møwan Jesús mandø incha tamarigwan katøganelan eshkaben, ³⁷ tru Gadara pirau maya misaamerabe Jesúswan nømuinukkurri ‘irra’ chib truba rugabelø køn, kaguende nømbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn. ³⁸ Inchen tru kwaimandziimera webambinab møøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

³⁹ —Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nørriig mariilan kerriguh eshkanrrab.—

Inchen tru møøbe, Jesús nun øyeeeg nørreelø marigwan kerrigu eshkab ibig køn tru pueblo ørøba.

*Kan ishuwei kwanrrøwan Jesús tamarøb**(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)*

⁴⁰ Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig køppe, misaabe nune truba kasrag utabelø køn. ⁴¹ Inchen kan møg judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tømønnsra, nui yamay tiusmanda arrubsrøumugu chibig køn, ⁴² kaguende nui kandø nimbasr doce añosig tøgagúibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag sötøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn. ⁴³ Inchen tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgag kua, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, mugucha tamartrab kaimaig købig køn. ⁴⁴ Tru ishuube Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani ibiibe pasramisrøptinchibig køn. ⁴⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane mu katørah?— cha.

Inchen mayeeløba: “Ñune mu katøramer” chiben, Pedrobe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, misag sötøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay imay trawagutsan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan katørainrrun cha. Kaguende nai maramburab marig nainukkurri webrain kui mørar— cha.

⁴⁷ Inchen ishuube nø treeg marigwan chi søramgaig kuin kui ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tømønnsrøb srala, maya misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø mandø tabig kørrømisrigwanba eshkabene, ⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

⁴⁹ Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møikkøsrøn puabe, unai møskawane trenchibig køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. Kusrennøbigwan mas chi chimøta— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe mørabe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtø, køreptø køreu cha, ñui nimbasrbe tammisrtrun— cha.

⁵¹ Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pedronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai møskalanbatø kerrubashibig køn. ⁵² Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Kishmøtay cha, unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁵³ Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. ⁵⁴ Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab trenchibig køn:

—Ishug-unø, ¡kurrø!— cha.

⁵⁵ Inchen espíritube katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø kurraptinchen, Jesúsbe manrrai manningarubig køn. ⁵⁶ Inchen møskaløbe ke kwaara asha kørrømisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamønrrain karubig køn.

9*Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb**(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)*

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandziimeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, mu chindamgaig karumigwanba tranøbig køn. ² Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe, ³ nømune trenchibig køn:

—Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kømø,

kandø kewa ambay cha. ⁴ Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambamnegatig truyutø kørromisrrigay cha. ⁵ Inchen ñimun wamab utag kømui indinuube, trube, tru puebloygurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrogønrrigay cha. Treeg marøppe, trube ‘ñim kaasig købene, mømimbe ñim kusrenrrigay’ chib eshkab.—

⁶ Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø køn.

Jesúswan Herodes mu kuinguen mørmub

(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

⁷ Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmíg køn, kaguen mõiløgøsrøn: “Juan Bautista kwaitai utugurri katø kurriinrrun” chiben. ⁸ Inchen kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig Elías kenamisrin køn” chiben, kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig merrabsriig mõikkøben katø øsiirain køn” chiben, inchi-belø køn. ⁹ Inchen Herodesbe trenchibig køn:

—Juanwane natøwei turwan paringarui køn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kønrrab køh?— cha.

Incha Herodesbe Jesúswan ashig kui inchi-big køn.

Trattrø mil møguelan Jesús mamig tranøb

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jesús nøashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaben, nømune Jesúsbe Betsaida puebløsrømay nømundø nøørø pera ibig køn. ¹¹ Inchendø tru nu misag sötøbe wammørøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, kwanrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb inchi-big køn.

¹² Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Misaameran yandø amrrai, ungwa chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben, chugøben nøørøsrøn køben, ya peba kørromisrrappa, mamig penønrrappa amrrain cha. Kaguende yube nambe mugucha warømønug pønrrer— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe srøig penønrrab ambatøwein kønrrun— cha.

¹⁴ Kaguende møgueløtø trattrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan sötø, cincuentabatø, cincuentabatø purramisringaruy— cha.

¹⁵ Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn. ¹⁶ Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirrimeran pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai tranøbig køn. ¹⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørromisren, pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

Pedrobe Jesúswan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

¹⁸ Kan kwaløm Jesús nøørøsrø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

¹⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe: “Juan Bautista køn” chiben, mõiløbe: “Elías køn” chiben, mõiløbe: “Tius maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun” chiben indan— cha.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha payibig kòn:
—¿Trune ñimbe nane mu kòn chinrrague?— cha.
Inchene Pedrobe trencha løtabig kòn:
—Ñibe Tiuswei tru Cristo kòn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.20-28; Mc 8.30–9.1)

²¹ Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig kòn. ²² Inchabe trenchibig kòn:

—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig kønrrab kòn cha. Incha kweechen, pøn kwalømyube kusraig kønrrun— chibig kòn.

²³ Incha mayeelan trenchibig kòn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha. ²⁴ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. ²⁵ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? ²⁶ Pøs møikkøben naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig kòn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba, Tiusweindø tarø mari ángelesmerai tør pilabiiba arrua. ²⁷ Nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig kòn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

²⁸ Øyeeg taig trune wendau køsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab nebibig kòn. ²⁹ Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewagúiløbe truba puløzhig tørgwalmabelø misrøbig kòn. ³⁰ Inchen mømibe pailø møguelø nøba waminchib kenamISRøptinchibelø kòn. Truiløbe Moisésba, Elíasba, ³¹ nømbe tørguegwalmabig pinøgasrailø, Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø kòn. ³² Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha, kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nøba pønrrabelanba ashibelø kòn. ³³ Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri tarømisra ambene, Pedrobe nøtøwei chi chib pasrarmabguen mørmubendø, trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, ñnam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíaswei.—

³⁴ Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua, nømun kasrøben, nømbe wañi umbu kørømisra, Pedroba, Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø kòn. ³⁵ Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig kòn:

—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig kòn cha. Nune møray— cha.

³⁶ Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen, Jesúsbe katø nøtø pasrai ashibelø kòn. Incha nømbe tru chi asigwane tru kwalømmerawane mungucha maizhikken mørø waminchimeelø kòn.

Jesús kan kwaimandzig tøgga unan tamarøb
(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

³⁷ Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørørrubene, Jesúswan katønrrab truba nu misag werruben, ³⁸ mømibe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur wamab trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashibsrumuguh cha, nai kandø nusrkain køn cha. ³⁹ Nune kwaimandziibe merrarraben, nøbe mõi møin trashibig køn cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha, itønangarub, triimay chall kutsingarub, purø trømbøig lastimaig marøb, ¡katø! elachimøsrøatø inçhibig køn cha. ⁴⁰ Inchen ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan webusrtrai na rugaben, kaiman— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kan ñim mõi misaamera kørenrrab inçhimeelø larrø kailø! cha, ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah cha, ñimun øyeeg ashiptø? Ñui nusrkawan yu srua amø— chibig køn.

⁴² Inchen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan pirausrø kucha, sruaguchen, Jesúsbe trømbøig maringarub kwaimandzigwan nama, webingarua, unane tamara, møskawan tranøbig køn. ⁴³ Inchen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab
(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inchen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁴—Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray cha, tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrabigwan.—

⁴⁵ Inchen nømun øyeeg taigwane nømbe chi tainguen mørmeelø køn, kaguende Tius chigúinguen mørmønrrai indiilø kua. Incha nø øyeeg taigwan chi chibig kø cha payamibe nømbe kørig kui inçhibelø køn.

Mas nuibe mu kerah
(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømui utu nømbe møig mas nuig kønrraptiig kuin kui waminçhib payiyab mendabelø køn. ⁴⁷ Inchen nøm chi isub purraigwan Jesúsbe wetøbeña, kan unan srua ya, nuim pulu pasrabe, ⁴⁸ trenchibig køn:

—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan karua ørøbigwangucha utan cha. Inçhawei ñimui utu mas chigucha kømíig lataig kui asiibe, truiibe si, mas nuig køn— chibig køn.

Namun maig købash inçhimíibe namuingatø pasran
(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Inçhene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inçhendø namba uñmíig købene, nambe truigwane merer— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe nun løtappe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende ñimun namig kurrømíibe ñimuingatiig køn— cha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

⁵¹ Yandø Jesús srømbalasarø utig kømig lutau køben, Jerusalénmay ke punrrab isua ib menda, ⁵² eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria pirau kan pueblosrø chigøben nuyasig tamartrab ambene, ⁵³ samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn, kaguende nøbe Jerusalénsrømay inrrab arri asha. ⁵⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø Jacoboba, Juanba øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:

—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalasarøngurri nam nag kørørraringaruah cha, Tius maig karuigwan eshkab møg Elías latawei?—

⁵⁵ Inchen Jesúsbe nòmun keesha ashabe, namabig køn. ⁵⁶ Incha katøganbalø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambubelø køn.

Jesúswei mendig ambamibe murig køn
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Nøm maywan ambub købene, kan møg Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

⁵⁸ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trabmera tøgar køben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

⁵⁹ Incha Jesúsbe katøganun trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— chiben,

⁶⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendautø amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nø ashib karub wainuguigwan katøganelan eshka kusrenan— cha.

⁶¹ Inchen katøgangucha trenchibig køn:

—Señor, ñui mendig arrug køtan cha. Inchendø nai yuelanmerrig ungwa chinrrab ibashcha— cha.

⁶² Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Mutøgucha arauwan kemøra arab pasrøbendø, wendømaygøba keeshibiibe, Tius nø ashib karub wainuguigwane chi tab martrabgaig køn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ørøb

¹ Øyeeg chab puraiben, Señor katø setenta lawa wesrua, pagatø pagatø pueblomørig katøganbalømerasrø nø yamsrømay nui merrab ørøbig køn.

² Incha nòmun trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha. Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai. ³ Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar cha. ⁴ An pusramig urasr ila ammøwei, wasr ila ammøwei, alpargatis katø nøørø srua ammøwei, ñim maywan ambuppe, mun køben wamab waminchib pønrrømøwei inchigay cha.

⁵ 'Incha kan yau kebambuppe, øyeemerrig chinrrigay cha: "I yaube chi isumgaig mayanguen tab kønrrun" cha. ⁶ Inchen truyu chi isumgaig tab købigwan tøga møg wabene, tru: "Chi isumgaig tab kønrrun" cha ñim trendaibe nuinug kørrømisrtrun chibig køn. Inchen treeg møg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutøwei kørrømisrtrun cha. ⁷ Inchen ñimbe tru yautøwei kørrømisra, nøm chi srørrendø mab, mutchigay cha. Kaguen chi marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga, utamig køn cha. Yamørig, yamørig ammønrrigay cha. ⁸ Ñim kan puebloyu kebamben, ñimun wamab utøbene, chi srørrendø manrrigay cha. ⁹ Incha truyu kwanreelan tamarøb, tru misaameran: "Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimuinuube laturab pasran" chinrrigay cha.

¹⁰ 'Inchen ñim kan puebloyu puben, ñimun wamømubene, trube, callesmerayu we-bamba, misagwan øyeeg chinrrigay cha: ¹¹ "Ñimui puebloyu usrø namui srøbmerayu mendigwan mømibe trube, ñim kusrenrrigay chib pabørrguer chib. Inchendø mømibe yandø ñimbe isua kuy cha, Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimuinuube laturain køn" chib. ¹² Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomai

lataitøguen kòmø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig

(Mt 11.20-24)

¹³ '¡Ay, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo, waacha! Kaguende Tirosrø, Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøyu purramisrøb inchibsruiinrrun cha. ¹⁴ Pøs Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kòmø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. ¹⁵ Inchen ñi Capernaum pueblogan, ¿purø tab incha srømbalásrøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? cha. Treeg kòmøtø, ñibe tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen— chibig køn.

¹⁶ Incha nui pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimun mørøbiibe, nan møran cha. Inchen ñimun kaashibiibe, nan kaasan cha. Inchen tru nan kaashibiibe, nan karua ørøbigwan kaasan— cha.

Karua ørig setenteelø katø amrrub

¹⁷ Inchen tru setenteeløbe truba kasrag katø amrruabe, trenchibelø køn:

—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune mørtan— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Satanásbe srømbalásrøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe asig køn cha.

¹⁹ Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan ñimun tranamønrrun cha, ulmeran, alacránmeran itøbunønrrai, katø tru ashig kømui inchibig, Satanás, nø kanawa, chi martrab kaimanrraimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha. ²⁰ Inchen ñimbe, kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera srømbalásrø pørig pønrraimba kasraaray— chibig køn.

Jesús nuielaimburab kasraarab

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Incha tru uras Jesúsbe Espíritu Santogurri truba kasraarawa, trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan kenamarikkurri. Treewein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²² 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha Møskawane mu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asingaruilø truiløbatø asan— chibig køn.

²³ Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig køn:

—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø køn cha.

²⁴ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Truba nørrø Tius maig karuigwan eshka-belø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

²⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inchibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrappe, nabe chi maramerah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truigwane mandø taitamab isugu?— cha.

²⁷ Inchen nõbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn cha. Katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha, trenchibig pørig pasran — cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe sølwei løtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrabguen— cha.

²⁹ Inchen tru møøbe nõ payigwan tab webig køb, Jesúswane trencha payibig køn:

—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.

³⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møg Jerusalénmay ambi maywan Jericómay kørraarrub arrubene, nileelø mer-rarrawa, kerrigu nui kewagúigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelø køn cha. ³¹ Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandøwei chi isumø purainrrab arrub pasrøwa, tsui ashippe, yabwansrøndø purayan cha. ³² Katø treetøwei kan levitagucha truyu pubendø, ashabe, mendawansrøndø pureppa ib ibig køn cha. ³³ Trune kan Samariasrø møg tru maywandøwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua, ³⁴ møwan kemallabe, nui pisrøwan aceiteba, vinoba srøla, llensutøga lusra, trugurrimbe nui burroyutøwei itøguanøsrø, kan ya pebøbelainuumay srøua ya, truyu ashib tøgagúig køn cha. ³⁵ Incha katø kwaløm samaritanobe inrrappe, tru ya puaigwan pagatø an wesrawa, trana: “I møwan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain købene, katø arruabe, pagararrumøn” tan— cha.

³⁶ Incha Jesúsbe tru Moisés pørigwan kusrenanøbigwane trenchibig køn:

—¿Tru nileelø kemørinab møwan, tru i pønelø nõasi lataitøwei isua ashibiibe, ñune møig truig kønrraptiig køta?— cha.

³⁷ Inchen nõbe løtappe trenchibig køn:

—Tru møwan lastima ashibig, truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñigucha ya, treetøwei mar— cha.

Jesús Martaba, Maríaba waminchib

³⁸ Incha Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba nui maywan amba, yamera tsitsø pønrrabsrø pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amø cha, utabig køn.

³⁹ Martabe kan numøsrøi Maríaba taig tøgagig købig køn. Inchen truiibe Jesúswei srøb pulu nõ chi taigwan mørtrab wamisren, ⁴⁰ trune Martabe, ke chi maram kuinguen mørmíig wawa, Jesúsban kemallabe, trenchibig køn:

—Señor, chi maramelan nai numøsrøi ke nandø keguchen, ñungan isumuitarru cha, nan puruguptøguen wau taindø— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatø inchib, ñui chigurrimbunø maramelangøba isun cha. ⁴² Inchendø kanbaløtø mas isumig pasran cha. Inchen Maríabe tru mas tabigwan trunun lawa wan cha. Truigwane kerraig kømønrrun— chibig køn.

11

Jesús Tius Møskaimba mandø wamindamigwan kusrenanøb

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Kan pieje kanbaløsrø Jesúsbe Tius Møskaimba waminchib wawa, chab patsøgøbene, møikkøsrøn kan nui kusrenanøb pera uniibe trenchibig køn:

—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniilan kusrennøb lataitøwei, namungucha Tiusba wamindam kusrenanrra— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:

“Namui Møskai,

ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.

³ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun mõi tranøb,

⁴ namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.

Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø paymø, pesannabelø ker chib.

Chiyugøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane ambashmørrunrrig chib.

Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra”—

chib.

⁵ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag truigwei yamay ya: “Au, nai kasuku, pøngatø pirrim pebøbsrumugu chinrrun cha. ⁶ Pøs nai trendø asig inrrab arrua, nai yau puben, chigucha srørramig chi kaagur” cha. ⁷ Inchen kane yaambugurri trencha løtimbeh: “Yaskappe yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørrunrrig chib. Nabe nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha pebrrab kurrønrrab kaimamønrrun” cha. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrrab kurrappe, nui trendø asig kuimbatø pebrrab kurrømøtø, ke wamabig wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nøbe kerriguh tranrrun cha. ⁹ Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun cha. Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun cha. ¹⁰ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.

¹¹ ¿Ñimma møikkøben, møskain kua, ñui nusrkai pirri miaben, pisrugwan tranrraitirru? ¿Kabe peskau miabene, ulwan tranøbsruguh? ¹² ¿Kabe kan atøwall srug miabene, alacránwan tranøbsruguh? ¹³ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe nun miabelane Espiritu Santon tranmønrraitarru?— chibig køn.

Møiløgøsrøn Jesúsban kwaimandzigwei maramburab marigwan tøgagig køn chib (Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴ Kan møwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan Jesúsbe wambig weguchen, kwaimandzig webibene, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara ashen, ¹⁵ kan utueløbe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabig, tru Beelzebúgurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn— cha.

¹⁶ Inchen kaneløbe Jesúsban maig inchibig køtashchab ashig køptø, nune srømbalasarøngurriig asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan yaelø nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha. ¹⁸ Inchawei Satanáskucha nøasiitø nøørøtø misrene, nui ashib karub waibe ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha. Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai tranikkurri kwaimandziimeran webetan cha. ¹⁹ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm chibig køn. ²⁰ Trune na Tiuswei tasig-unøtøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²¹ 'Kan mur møøma iitøgabe chinchamamønrrurmab may tamara, nui tab yawan tab ashib tøgagøbene, truyu nui chigurrimbunø tøgagúibe chi isumgaig pasran cha. ²² Inchen katøgan møg, nø lataguen kømø, mas murig arrua, nun merrarrawa kanawa, tru chinchamamumig, iiløtøgabesimab isua tøgagúilan kerrawa, tru nø chi tøgagúilane katøganeløba pirisan cha.

²³ 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Naba tulishimíibe truørøtø wiitan cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Kaig espíritu katøle møweimay arrub
(Mt 12.43-45)*

²⁴ 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, trenchibig køn: "Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinumaytøwei." ²⁵ Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chishtø paluuncha, tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. ²⁶ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø.—

Isa kømø, purø tab købig

²⁷ Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug øyeeeg chib trashibig køn:

—¡Ñun tøgagøb, mutsøsrøb ishuube mayanguen tab kuig køn!— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Tius maig taigwan mørøb, maig karuulan mørøbelø, truiløbeguende mayanguen tab kuilø køn— cha.

*Kaig misag Jesúswan mana asimíig martrai miab
(Mt 12.38-42; Mc 8.12)*

²⁹ Misaamera Jesúsweim pøtøgatan mas mas tulundzunøben, nøbe trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—Møin kwaløm larrø kaig misaamera, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ³⁰ Jonásma Nínivesrø warab misaameraimbe chigøben kønrrab kuitamab isua asha kømig kønrrai nune treeg pasrig køn cha. Treetøwei na, Møg Misra Arrubikkucha møin kwaløm misaameraimbe isua asha kømig kønrrai pasrig kønrrun cha.

³¹ Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm møguelø ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn. ³² Tru Nínive ciudadsrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende Nínivesrø misaamerabe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig køn— cha, trenchibig køn.

*Kabmerabe asru kan lámpara latailø køn
(Mt 5.15; 6.22-23)*

³³ —Muguen kan aceite lámparan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran. ³⁴ Asru kappe kan lámpara lataig køn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. ³⁵ Inchawei ashiptø kuy, ñim tør tøgagúibe løstiig købgunmab. ³⁶ Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha

løstiig kaabene, ñibe kerriguba törgandø ashchun chibig køn, kan lámpara purø tørig, ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø køn chib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene, ³⁸ fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig kinømø mai ashabe, truba kwaaren, ³⁹ Señorbe trenchibig køn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøstra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. ⁴⁰ ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay asrwanma marig køppe, ¿katø umbuigwangucha nõtøwei marig kømuitarru? cha. ⁴¹ Treeg inchibgunrriibe, tru umbu tøgagúigwan waachameran lastima asha, srørray chibig køn, treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

⁴² ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chigurrimbunø katøgan shush tusrmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

⁴³ ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

⁴⁴ ¡Ay, ñim waachamera, kwaig sörin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru sörin palawan chigúinguen ashmø llirab kuilø latailø køn— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe ñimdøweinguen ni kan tasig-unõtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

⁴⁷ ¡Ay, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrabsrø misaameratøwei kweecha, søriilø købelan ñimbe tamara pønsrøbelø køn cha. ⁴⁸ Treeg mariitøga ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha. Kaguende nømuimburappe kweechen, ñimuimburappe tru sörin trabmeran tamaran cha.

⁴⁹ Inchawei Tius nø kusremburab kusrebig kuigu, trendaig køn: “Na maig karuigwan eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen, kanelane kaig martrun” cha. ⁵⁰ Inchawei pirøwan marøb uraskurri Tius maig karuigwan eshkabelan mayeelan kweetsilai ani lusigwan Tiusbe møin kwaløm misaameran ulø payrrun cha, ⁵¹ tru Abelwan kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarías altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacaríaswei ani lusigwangatig. Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Tru misaameran kweetsiilan Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

⁵² ¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø! Kaguene tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua, ñimdøweinguen kebammøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei indan— chibig køn.

⁵³ Jesús truyugurri webibene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn, ⁵⁴ kebenøsrkøg køptø, nø chi kusrua lètøbene, chigøben tamig tøgagønrrab.

12

Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanøb
(Mt 10.26-27)

¹ Trune misaabe truba truba nørrø tulundzuna, nu køptø ke nømdø melambub itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nømunnerrig trenchib põlbasrøbig køn: —Au, fariseosmerai levaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan. ² Pøs chitøgucha søra pasriibe søriitø kørrømisrmø, ashchai kenamarig køben, katø wammørmønrrai søra tøgagúibe wammøriimíibe kørrømisrtraamøn cha. ³ Inchawei ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørbøguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø wamindigwane yabalasrøngurri trasaig kønrrun cha.

Jesús møigwan kørig tøgagømigwan waminchib
(Mt 10.28-31)

⁴ Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay cha. Kaguen asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha. ⁵ Inchendø nabe ñim møigwan kørig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru møra melamnug kegutchabig, truigwane kørig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun: Trunune si, kørig tøgaguy cha.

⁶ ¿Trattrøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibig køn. Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibig køn cha. ⁷ Pøs ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn cha. Inchawei chi kørig kui inchimøtay chibig køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn cha.

Misaamerai malau 'Jesucriston ashmíg kur' chib pønrrømeelø
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane na, tru Møg Misra Arrubikkucha Tiuswei ángelesmerai merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' cha, nabe trendamønrrun cha. ⁹ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane Tiuswei ángelesmerai merrab nabe nungucha 'nuingatiig kømur' tamønrrun cha.

¹⁰ Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon purø trømbøig waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.

¹¹ Ñimun payrrab judíosmera tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe karubelaimay srua ambene, mandø cha løtamermab, mancha løtamermab, chi tamermab chi isumøtay chibig køn. ¹² Kaguende yandø wamindamig puben, Espíritu Santobe maig tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugú mørmíg lataigwan kemesra wamindig

¹³ Kan møikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:

—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn: ¹⁴ —Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.

¹⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe chi nørrø tøgagúinug pasrømíg køn— cha.

¹⁶ Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

—Kan truba pua mowan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren, ¹⁷ tru puaibe nuinetø isub mendabe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø chu esegamig chigagur” cha. ¹⁸ Inchabe treeg isubig køn cha: “Møimbe sí chi maram kui ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nørreelø mara, truyu nai ellmarig tulisailanba, chi tøgagúilanba kerrigu esegamønrrun cha. ¹⁹ Incha nabe naasiitøwei trendamønrrun tan cha: ‘Møimbe si, chigøben truba nørro esegailø yam pilawei pønsra war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasraarau’ tamønrrun” cha. ²⁰ Inchene Tiusbe trendan: “Chugúinguen mormø møg, mõi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig nebuben, ñi esegawa tøgagúibe, ¿muin kørromisrtrerah?” cha.

²¹ ‘Kan møøbe nuyasiitø chine palømø, tun pønrsraindøgucha, Tiusweimburabigwan chiguchaga waachawane øyeeg purainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn

(Mt 6.25-34)

²² Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønami, ñim mamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. ²³ Pøs øsig amønami kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁴ Pøñiimeranma asay cha, chi ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørro keera tun pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai mannøbig køn cha. Ñimbe illimera lataguen kømø, maseløguen køn cha. ²⁵ ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha. ²⁶ Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe, ¿katøgan peg marmelane chinchabrre isugue? cha.

²⁷ ‘Umeranma asay chibig køn, kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørroan cha. Inchendø nabe ñimune trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umerata tabzhiibe kemuig køn cha. ²⁸ Wambig kaumera, mõi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. ²⁹ Inchawei chindamer-mab isuptø menrra isui inchib lamøtay chibig køn, chi mamer-mab, chi mutsamermab. ³⁰ Kaguende yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua labelø køn cha. Trune ñimui Møskaimbe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn cha. ³¹ Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub wainuguigwan isua lay chibig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig utønrrun cha.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelø

(Mt 6.19-21)

³² ‘Nai mamdø ubishazheelø, chi kørig kui inchimøtay. Kaguende ñimui Møskaimbe nui karub wainuguigwan tranamig tab kui indin køn. ³³ Chi tøgagúilan yana, chigarwan tranay, treeg marabeguende, an pusrig urasrmera, pinønrrabig kømeeelø tøgagønrrabguen, chi tøgagúilø managuen pinønrrabgailan srømbalasrø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug. ³⁴ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig køn

³⁵ ‘Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri lámparamerangucha piløga kuy; ³⁶ ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya puaig novios yaugurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig køn. ³⁷ Mayanguen tab kuilø køn tru karuindiig melabelø ya puaig nømun kib køben kømø, kasrig purrabuyuh puinabeløbe.

Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaiḡ nõashib tamara pørønawa, mishatsigu nõmun purramisingarua, mamigwan nõashib pirishinrrun cha. ³⁸ Yem tõbøtag pui lata, lõtsø pui lata nõmun kib kõmø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab kuilø kõnrrun cha. ³⁹ Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mõrimbe, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁰ Ñimgucha tamara melay chibig kõn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø kõbenba arruptinchun— cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmigwanba kemesra wamindig

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Inchene Pedrobe trencha payibig kõn:

—Señor, ¿iig ‘øyeeg lataitøwein kõn’ cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø waminchitirru? cha, kabe ¿mayeelain kuitarru?— cha.

⁴² Inchen Señorbe trenchibig kõn:

—Kan karuindiig megabig maig taigwan mõra marøb, katø chi maramelan nõtø tsabø asha marøbigwan, ya puaiḡ nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nõmui mamigwan srøttrab muniitø wabig kõnrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴³ Truibe mayanguen tab kuig kõn cha, nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaiḡ puptindinabigweimbe. ⁴⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaiḡbe nui chi tõgagúigwan kerrigu nõ asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁵ Inchen tru karuindiig megabig nuinetø ya puaiḡbe peguen arrumønrraitamab isua, katøgan karuindiig melabelan mõguelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katø mab, muchib, mutsiirab tsubenba, ⁴⁶ nui ya puaiḡbe ni attraitamab isuinguen kõmø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, purø trømbøig ichagucha, maig taigwan marmeelø pønrrainug kertrun cha.

⁴⁷ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaiḡ maig maramig palai indi ashibig kõbendø, tamarmøwei maig chiben mõrmøwei inchibigwane truba yam ichagutsig kõnrrun cha. ⁴⁸ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaiḡ maig maramig palai indi mõrmøwa, kõrrø ichagutsamdiig marøbigwane trengatig yam ichagutsig kõmønrrun cha. Inchen mõigwan kõben maramigwan mas nu tranøppe, treetøwei nu ulø payrrun cha. Inchen mõigwan kõben mas purø nõrrø maramig traninabigwane, trunune masken nu ulø payrrun chibig kõn.

Jesúskurri misaamera ke nõørøtø misrøb

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Nabe yu pirau nag lataig kegutchab arrig kõn. ¡Nabe yambe manawei pilabguen pasrømønrrammab truba isur! ⁵⁰ Nane purø trømbøig pinøbuløb arrubigu pureb yamig nebunrrautan. ¡Nane purø isutan treeg nebumnegatiibe! ⁵¹ ¿Ñim isubgan nabe pirau-may arruppe, ambumay imay tab kõbigwan srua arritamab isugueh? Nabe treeg kõmøtø, nõørøtø, nõørøtø inchib kõnrrai arrur cha trendamønrrun. ⁵² Kaguen mõingurrimbunøbe kan yau tratrøgatø purramnuube nõørøtø inchib kõnrrun cha, pønøløbe pailan namig kurra tarømisren, pailøbe pønèlan namig kurra tarømisrtrun cha. ⁵³ Møskaimbe nusrkawan namig kurrøben, nusrkaingurrimbe mõskawan namig kurrøben, usrimbe nimbasrwan namig kurrøben, nimbasrkurrimbe usran namig kurrøben, sueeragurrimbe yernan, katø yernagurrimbe sueeran namig kurrønrrun— cha, trenchibig kõn.

Maig pub attrabigwan wamindig

(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

⁵⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan trenchibig kõn:

—Wañimera pørr kebibrø kurrab arrubene, ñimbe trenchibelø kõn cha: “Sre punrrun” cha. Inchen pubwei inchibig kõn cha. ⁵⁵ Inchen isig ambø umbusrøngurri webarrubene: “Pachig kõnrrun” chiben, treegwein kõbig kõn cha. ⁵⁶ ¡Palatø tabelø! Pala

wañi maig pasrai asha, pirau maig kui asha ñim øyeeg kønrrun chib, øyeeg kønrrun chib waminchibelø købendø, ¿møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, øyeeg kønrrun chinrrab wetøgørrørrab kaimabeløbe mailø køgue? cha.

Ñui ashig kømui inchiiba ambumay imay lata tab kønrrai mar
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ ¿Sølgandø tabig maig kønrrabigwan ñimasiyaitøwei chindimba asha tamarmøgue?
⁵⁸ Ñun maig maramigwan asha marig kønrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha marøbigweinumay ambub pønrrappatø, mallatø trunun mayutø nøba tamara kørrømisrtrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srua amben, juezbe policíameran trana øren, truiløbe ñun merrarrawa kailan keeri yau keera pasrmønrraimbe. ⁵⁹ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulø misrigwan ke chishtø pa-garawatøwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmønrrab isua mørtraí wamiilø

¹ Inchen tru urastøwei møiløgøsrøn truyu pønrrøwabe Jesúswan trenchibelø køn:
—Pilatobe mø møguelan køsrøn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nøm Tiuswan tranamig animal kweetsilai animba lindisain køn— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñim isuppe, Galilea møguelø treeg nebuinabeløbe, tru nømui pirau katøganelø lataguen kømø, purab kailø kuimbarre treeg nebutamab isugueh? cha. ³ Nabe ñimune treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, ñimgucha mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha. ⁴ ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig køn. ⁵ Nabe ñimune chi treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig niimíigwan kemesra wamindig

⁶ Incha Jesús katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, iigwan kemesra waminchibig køn:

—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos niguitashchab ashchab ya, chigucha wetørramíig lataig køn cha. ⁷ Inchabe tru pirø ashib møwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, managuen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha. ⁸ Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig køn cha: “Au, nai ashib karubig, møim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaraanøb, animal pøy pusrtrab cha. ⁹ Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha mismubene, trube, lutitchig” tan cha, trendan— chibig køn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

¹⁰ Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb pasrøbene,
¹¹ truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig køn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurrashchab kaimabig. ¹² Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig køn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kømø, tabig kørrømisran— cha.

¹³ Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube møi møi ølmisrøb, kur-raashibig køn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig køn. ¹⁴ Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig køn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días køn cha. Ñimui kwanrrømeran tamariilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartrai amrrumbala cha, isrin kwaløm kømøtø.—

¹⁵ Inchen Señorbe kusrub trenchibig køn:

—¿Palatø tabelø! ¿Ñimma møikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsøsrønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha. ¹⁶ I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm køn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kømø, chindah?— cha.

¹⁷ Jesús nø øyeelan waminchene, nui ashig kømui inchibeløbe søteeløba køriimisra kørrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimíg mari ashabe, truba kasraabelø køn.

Ibe murtasa yell lataig køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asønan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig køn chinrrab køh? cha. ¹⁹ Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøb lataig køn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srarmerayu le maran— cha.

Ibe levadura lataig køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.33)

²⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraigwane chi lataig køn chinrrab køh? cha. ²¹ Pøs levadura lataig køn cha. Kan ishug pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Tragyaskab
(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Pueblomerasrømba, yamera tsitsø pønrrabsrømba Jesúsbe kusrenanøb Jerusalénsrømay pureb ibig køn. ²³ Inchen møikkøsrøn trencha payibig køn:

—¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru?— cha.

²⁴ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Trag yaskabwan kebambamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamønrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha. ²⁵ Ya puaig kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kørrømisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: “Señor yaskabwan kurtra” cha. Inchen nøbe ñimune trencha lötønrrun cha: “Nabe ñimune chuelø kui ashmíg kur” cha. ²⁶ Inchen ñimbe trenchinrrun cha: “Nambe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh” cha. ²⁷ Inchene nøbe ñimune trencha lötønrrun: “Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray” cha. ²⁸ Inchen ñimbe truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nø ashib karub waisrø nøm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua. ²⁹ Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtøgucha amrrunrrun, Tius nø ashib karub wainug purramisra manrrab. ³⁰ Inchen møiløgøben møi ya yu pirau srabe melabeløbe srømbalasarømbe nømmerrig pønrrønrrun. Inchen møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe srømbalasarømbe srabe melønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Mt 23.37-39)

³¹ Inchen tru kwalømdøwei mō fariseosmera kōsrøn puabe, Jesúswan trenchibelø kōn: —Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe ñune kweechig kuin kōn— cha.

³² Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: “Au, mōimba, srōnaba nabe kwaimandziimeran webetab, kwanrreelan tamarøb, trumarbe nai maramigwan patsøgamønrrun” tan chinrrab. ³³ Inchendø nabe mōimba, srōnaba, trumarba nai maywan ib yamig kōn cha. Kagen Tius maig karuigwan kan eshkabiibe nōrōsrøn kōmø, Jerusalénsrø kwamig nebunrrun chibig kōn.

³⁴ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kōmø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig kōn! cha. ³⁵ Au, ñim waraig yamerabe elatsig kōrrømisrtrun cha. Inchawei nabe trendamønrrun chibig kōn: Nane mas ashchaamøn cha, øyah tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig kōn!”— cha.

14

Kan mōg parab kwanrrø tōgaigwan Jesús tamarøb

¹ Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan nø ashibigwei yausrø manrrab kebya wabene, kaneløbe ke chindashchab ashibelø kōn. ² Inchene truyube kan mōg Jesúswei merrab parab kwanrrø tōgaig wabene, ³ Jesúsbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig kōn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmønrrai merig kō, chindah, kabe merømuig kō, chindah?— cha.

⁴ Inchen nōmbe chigucha lōtømeelø kōn. Inchene nōbe kwanrriigwan srua arrua, tamarabe, yandø inrrai ‘ungwa’ chibig kōn. ⁵ Incha nōmune trenchibig kōn:

—¿Ñimma mōikkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu kebeñenna, isrin kwaløm kuingucha, tru urastø wesramønrraitirru?— cha.

⁶ Inchen nōmbe øyeelan chigucha lōtønrrab kaimabelø kōn.

Novios yaumay linchab amrrunrrai eshkailø

⁷ Linchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kōmig kōn chib eshkaib waminchibig kōn:

⁸ —Mōikkøben ñun kan novios yaumay linchab attrai eshkaibene, mas tab wamdønug merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kōmø, mas nuigwan linchab attrai eshkaig kua, truig puben, ⁹ tru ñunba, truigwanba linchai eshkabiibe arruppa: “Ñi waigwan ønun tranø” chibene, ñibe kōriimisra wendausrø wanrrab purainrrabguen cha. ¹⁰ Treeg inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkaibene, wendausrø wamisr cha, tru ñun lincha chibig arrua: “Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø” cha, ñun trenchinrrai. Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kōnrrabguen cha. ¹¹ Kagen mōikkøben nōasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kōrig martrun cha. Inchen nōasiitø ‘nuig kurmab’ isumígwane ‘i mōøbe si, nuig kōn’ taig kōnrrun— chibig kōn.

¹² Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshkaib mōwangucha trenchibig kōn:

—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asiilandø kōmøwei, ñui nunelandø kōmøwei, ñui misagwandø kōmøwei, ñui ya pulu puarmerandø kōmøwei wama srøsr cha. Kagen tru- iløbe ñungucha treetøwei linchai wama, nōmgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe utamigwan uta kōrrømisrtrun cha. ¹³ Treeg kōmøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran køben, kōnønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben linchab

amrrunrrai eshkawabe, ¹⁴ ñibe mayanguen tab indig kōnrrabguen cha. Kaguende tru-
iløbe ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsirab
kwalømbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgatø tranig kōnrrun—
chibig kōn.

Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Inchen iigwan mørabe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúswan trenchibig kōn:

—Tius nø ashib karub waisrø mamigwan mabiibe mayanguen tab kuig kōnrrun— cha.

¹⁶ Inchen Jesúsbe nun trenchibig kōn:

—Kan møg truba nørrø mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu linchab
amrrunrrai eshkawa, ¹⁷ yandø mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha
tailan trenchinrrab ørøbig kōn cha: “Yandø ke chab pōnsrainguen pōnrran cha, amrruy”
chinrrai. ¹⁸ Inchene mōitøgucha ke chine kemesrøb mendabelø kōn cha. Srøtiibe:
“Kanbalø pirø ke mōindø chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri
kaimamønrrun tan chirrunrrig cha”, trendan cha. ¹⁹ Inchen kane: “Weymera diez
arabelø pena, maig marøbelø kōtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab
kaimamønrrun tan chirrunrrig” tan cha. ²⁰ Inchen katøgane: “Ke srø kasharawa kua,
trugurri attrab kaimamønrrun tan, chirrunrrig” tan cha.

²¹ Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puaiigwan kerrigu
eshkaben, nøbe namappe, karuig megabigwane trenchibig kōn cha: “Malla inrrø
cha, ciudayu calleswanba, maywanba ya, waachameran køben, kōnønrrab kaimabelan
køben, cojosmeran køben, kabgarwan køben yu pera attrig” cha. ²² Inchen mas yanasrø
tru karuindiig megabiibe trenchibig kōn cha: “Ñi nan karub pera wabig, ñi maig
karuigwan maren, katøgucha aldø pasran” cha. ²³ Inchen nøbe tru karuindiig megabig-
wane: “Ciudayu wambiisrø nørrø maymerawan køben, shush maywan køben ya, nai
ya netsanrrai katøganelan amrrumø kōmø, ke amrrumne wamønrrig cha, trendan cha.
²⁴ Kaguende nabe trendamønrrun: Tru srøsreelø na lincha cha wamiiløbe mōikkucha nai
mamigwane maig mamig kuinguen mørtraamøn” cha trendan— chibig kōn Jesúsbe.

Jesúswei mendig yamibe murig kōn
(Mt 10.37-38)

²⁵ Misag truba nørrø Jesúswei mendig amben, nøbe keesha ashabe trenchibig kōn:

²⁶ —Mōikkøben naimay arrua, nui mōskawan, nui usran, nui srawan, nui uregwan, nui
nunelan, nui nuchalan lataitøguen kōmø, nan mas undaarab, katø nui øsig kōmigwan
lataitøguen kōmø, nan mas isub undaaramíibe nai mendig uñibig kōnrraamøn cha.
²⁷ Inchen katø mōikkøben nui kuruswan nø muta arrumigwan muta, nai mendig ar-
rumíibe, nai mendig uñibig kōnrraamøn chibig kōn. ²⁸ Ñimma mōikkøben, kan truba pala ya
martrab inchabe, ¿patsøgamdiig kōtashchab anwanmerrig ashchab wamismønrraitirru?
cha. ²⁹ Trenchimøtø, pøtøburab pølsrugwandø pølbasa, patsøgønrrab kaimabene, may-
eelø ashibeløbe ñune indzatø ashib trenchinrrun cha: ³⁰ “Ø mōøbe yawan martrab
pølbasa, patsøgønrrab kaiman” cha. ³¹ Kabe kan reyma katøgan reyba kwayanrrab
webinrraptø, ¿suldaamera diez mil nø tøgagúitøgaba, katø tru nøba kwayanrrabig sul-
daamera veinte mil pera arrubiiba, ka kwayamdiig kōtashchab trununmerrig isunrrab
wamismønrraitarru? cha. ³² Pøs kaimappe, tru katøgan rey yabsrø srø pasrøbenbatø,
kwayamø, tammay kōrrømisrkun chinrrai karuilø ørtrun cha. ³³ Inchawei ñim mōikkøben
chi tøgagúigwan kerrigu elachimíibe, nai mendig uñibig kōnrraamøn chibig kōn.

Tre yandø larrmíig misrøb
(Mt 5.13; Mc 9.50)

³⁴ Trebe tabig kōn. Inchendø yandø tru trebe larrmíig misrabe, ¿katøbe chinha
kui larrøbig misriasamø? ³⁵ Pirø tamisrtrai pirøyu wiitamdiig kōmøwei, animal pøywan

abono marigu pusramdiig kòmøwein køben, yandø petig kønrrun cha. ¡Møramig kalu pønsraibe mør!— chibig køn.

15

*'Tibe ubisha trubabig lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 18.10-14)*

¹ Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúswan mørtrab mayeelø kemallen, ² fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig køn chib, trenchibelø køn:

—I møøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig køn— chib.

³ Inchen Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:

⁴ —¿Ñimma møikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab misrene, noventa y nueven wambig nøørøsrø nømdø warønrrai warøbshippa, wetørramnegatig tru ubisha trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha. ⁵ Incha wetørrappe, kasrag købiitø, ñui kildunyu muta, arrua, ⁶ yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar” cha. ⁷ Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Srømbalasarngucha treetøwei kasraaran køn cha, kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, tru noventa y nueve sølgandeele tabelø isua møramig chi palømeelaimburab lataguen kømø.

An trubigwan kemesra waminchib

⁸ 'Kabe ¿kan ishuma anzheelø diez tøgagua, truyu kan trubøbene, kan lámpara piløga, yawan paluunchib wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha, ⁹ Incha wetørrappe, nui trendø asielanba, nui ya puluelanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Kaguen nai an trubigwan wetørrar cha, naba kasraaragun” cha. ¹⁰ Inchawei kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, Tiuswei ángelesmerai utugucha treetøwei kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Kan møg pagatø nusrkale tøgagúibe, ¹² wendiibe møskawane trenchibig køn cha: “Nai møskai, nan keta tranig naimburab kønrrabigwan pirishirra” cha. Inchen møskaimbe chi tøgagúilan nømun pirisha, tranen, ¹³ mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe nuimburabigwan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø chigøben kaig marøbyutø patsø pinishibig køn cha. ¹⁴ Inchen nui anwan yandø chab patsøgøbenba, tru pirausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune yandø palabig arrub mendabig køn cha. ¹⁵ Inchen tru pirausrø kan møweinug maramig lanrrab ibene, truike nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib meganrrai ørøbig køn cha. ¹⁶ Inchen nøbe tru kuchi maig mamimeran øska mainrrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø køn cha. ¹⁷ Inchen nøbe katøle isua mørabbe trenchibig køn cha: “¡Kan nai møskawei yau marøb melabeløbe mamig yeeg nørrø uncha tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamønrrun! cha. ¹⁸ Trembe nai møskawei yamay katø kurrab ya, nune trendamønrrun cha: ‘Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. ¹⁹ Møimbe yandø kan ñui nusrkain kui lataig tøgagømgai kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra' chinrrab tan” cha. ²⁰ Incha møskawei yamay ib mendabig køn cha.

'Inchen møskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebuta-mab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha. ²¹ Inchen nusrkaimbe møskawane trendan cha: “Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. Møimbe yandø nai nusrkain køn cha wamig kønrrabgaig kur” cha. ²² Inchen nui møskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: “Kenanamelan mas

tabelan petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpargatis keetøsrøb inday cha. ²³ Incha tru ø tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsay tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha. ²⁴ Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan katø wetørrar” tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.

²⁵ 'Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may wanrrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe, ²⁶ truyu kan møigwan køsrøn karuindiig megabigwan wama payibig køn cha: “¿Chinchibrren køh?” cha. ²⁷ Inchen trube trenchibig køn cha: “Ñui nuneg puben, ñui møskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben.” ²⁸ Inchene mayor nuneebe namaptø, kebarrumønrrab inchen, møskaimbe webya, kebattra truba inchibig køn cha. ²⁹ Inchen nøbe møskawane trendan cha: “Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig karuigwan møra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømíig køn cha, nai lynchibeløba fiesta maramig. ³⁰ Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kaig ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn” cha.

³¹ 'Inchene møskaimbe trendan chibig køn: “Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba waben, na chigurrimbunø chi tøgagúibe ñuiwein køn cha. ³² Trune ñui nuneebe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmíigwan kemesra wamindig køn

¹ Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan pua møg nui chi købigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe møiløgøsrøn tru pua møwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi købigwan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagúigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb tsun” cha. ² Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn: “¿Chigúindørre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi købigwan ashib tøgagúigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguen yandø nai chi købigwan ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha. ³ Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe nuinetø treeg isubig køn cha: “¿Nan øyeegwan martraí tranøbig tru maramelan yandø nan kerrabene, trube, møimbe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha. ‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe kørig køtan cha. ⁴ Nan yandø ashib tsumønrrai weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, møimbe si, nabe chi maram kui asha pasrar” tan cha.

⁵ 'Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsriigwane trencha payibig køn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha. ⁶ Inchen nøbe: “Olivo aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan cha chiptinchibig køn. Petøzhiitø wamisrøb møimbe cincuentaindiig kørrøørøb pøroptinchi” tan cha. ⁷ Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben, nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig køn. Møimbe ochentaindiig truyu pør” cha. ⁸ Inchen nui ashib karubiibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan marmíigwane ke chi maramdiig køtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha møg isua marøbig kønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø misrøppe, purø møg isua marøbelø køn chibig køn, tøryuelai ureemera lata kømøtø.

⁹ 'Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamisriiløtøga misaamera asiimeelan asiilø mara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi

tøgagúilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalaserømbe nøm ñimun utønrabelø purrønrain cha.

¹⁰ 'Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig køn. Inchen lamøtiigu søl marmíibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha. ¹¹ Inchawei yu pirau chi købig tabig kømíigwanguen ñim maig maramigwan søl asha marmeelane, ¿mas tru newan tabigwane ashib tøgagønrainbe ñimune mu traniaasamø? cha. ¹² Ñimuin kømíig pegwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tøgagønrainbe mu traniaasamørra? cha.

¹³ 'Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimbura-bigu marøb pasrønrrab isumba, anweimbura-bigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.—

¹⁴ Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmørø inchib undaabelø iigwan kerrigu mørøb pønrrøwabe, Jesúswan indzatø ashen, ¹⁵ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimwein køn cha, misag malaube ñim ñimasiitøwei sølgandø amøñibelø tabelø misrøb pønrrabeløbe. Trune Tiusbe ñimui manrrømerayu chi isuilan asan cha. Kaguende møguelø purø tabig asønai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kønrrabgaig trømbøig køn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pøriiba, Tius nø ashib karub waiba

¹⁶ 'Maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalømgatig møra maramig købig køn cha. Inchen tru uraskurrimbunøbe Tius nø ashib karub waigwan tabig srø wamwan eshka kusrenanen, mayeeløba kebamrrab tranrrabelø køn cha.

¹⁷ 'Srømbalaba, pirøba pønrrabelø pinamikken chigucha kømuben, trune tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pønrrabikken ka yandøbe, purainrraamøn chibig køn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib

(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

¹⁸ 'Mu møøtøgucha nui srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe, itølulan cha. Inchen katø tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katø treetøwei itølulan— chibig køn.

Pua møøba, Lázaroba

¹⁹ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan truba pua møg købig køn cha, larrø tab yalø pigøzheelø kemba, linotøga mariilø nuweyelø kemba, kwalømmørig purø tab fiestamera maramba inchibig. ²⁰ Inchen katø kan truba waacha møg Lázaro taibe, asru pisrøtø netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig kerruinug yaskabu wamisra, ²¹ tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kørriitøga øska mainrrabna isuben, trune pisrømerane werameratøø kemalla, nerab købelø køn cha.

²² 'Indiibe kan kwaløm tru waachabe kwaben, purø tabzhiisrø Abrahamba wanrrai ángelesmera pera ambubelø køn cha. Inchen tru puaikkucha kwaben, sørabelø køn cha. ²³ Inchen tru puaibe tru kwabelø amba møra melainug purø trømbøig kui megawa, kurraasha, yabgurri Abrahamwanba, Lázaronba purrai ashabe, ²⁴ trashibig køn cha: “Abraham, merrabsrø nai møskai, nan lastima asha, Lázaron ørtra chib, nui tasig-unandøguen piyu keguana, nai niløwan sømartrab attrai. Kaguende nabe yu i nag naarabigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui megar” cha. ²⁵ Trendaingucha Abrahambe trenchibig køn: “Nusrkai, ñiguen isu cha. Ñi pirau øsig tsub urasbe ñibe tabiitø, tabiitø utøben, Lázarobe treetøwei kaitø, kaitø utig køn cha. Møimbe Lázarobe yube chi isumgaig tabig wamig utøben, ñibe mumaygucha kømui purø trømbøig kui megan cha. ²⁶ Treeg køben katøgucha, namuimba, ñimuimba tøbøtag kan purø trømbø umbu

kulli pasran cha. Yugurri ñimuimay ambug kui inchibelø puramrrab kaimabwei, katø ñimuinukkurri namuimay purørrug kui inchibelø kaimabwei inchai.”

²⁷ 'Inchen tru puaibe trenchibig køn: “Treeg købene, trube, Lázaron nai møskawei yamay inrrai ørtra cha. ²⁸ Trusrø nunelø trattrøgatø tøgagur cha, nøm isua kønrrai truilan waminchai, nømgucha yusrø mumaygucha kømíig purø trømbøigumay amrrumønrrain” cha. ²⁹ Inchen Abrahambe trenchibig køn: “Nømbe Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan køben, Moisés pørigwan køben tøgar køn cha. ¡Truilan mørbash!” cha. ³⁰ Inchen tru pua møøbe trenchibig køn: “Nai møskai Abraham, kah, treeg kømøtø, møikkøben nømuimay kwailai utugurri kurra ibenesi, nømbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrun” cha. ³¹ Inchen Abrahambe trenchibig køn: “Moiséswanba, Tius maig karuigwan eshkabelanba, truilanma mørmuibe, kwailai utugurri møikkøben katø øsiiraingucha mana kørenrrab kø” tan— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig

(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

¹ Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Chine chinetø iløsrkøb kegørrøsrkøb attrabigwane arrumønrrai chinha katamgaig køn cha. Inchendø ¡møg waacha! tru kaigwan nø pera mara kebenøsrkøbigweimbe ¡kan maig kuaasamørra! cha. ² Trembe kan tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha, i shushmeran kaig mara kegørrøsrkøbgunrriibe. ³ Inchawei ñimdøwei ashiptø kuy cha. Ñui nuneg ñun chigøben kaig marene: “Ñi øyeeg marmumbala” cha, alegau, chibig køn. Inchen nø nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, ñibe trunun yandø mas ulø paymønrrab, pesannau cha. ⁴ Mawawan nøbe katøle, katøle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimørig ñun: “Øyeeg maramgaigwan marar” chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymønrrab, yandø pesannamig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutø pasra tøga pønrraibe maramburab martrun

⁵ Jesús nøashib karua øriiløbe nun trenchibelø køn:

—Namui isubigwan ñuinug mas tøga melaigwan nemartra— cha.

⁶ Inchen Señorbe trencha løtabig køn:

—Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, i sicomoro tusrwan: “Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu” chibene, tusrbe maig chiben mørbøsruiinrrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

⁷ Ñimma møikkøben, kan karuindiig megabig tøgagua arab uña, traugurrin kui, kabe ubisha ashib uña kui pubene: “¿Puraarrua, kabe yusrø manrrab wamisr” chinrraitirru? cha. ⁸ Treeg chimøtø: “Nai mamigwanmerrig nena, pala itøgueigwan kewa, pøronawa, na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindø purørrab ashib pasrau cha, treebe chinrrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig” chinrrun cha. ⁹ Kabe nui karuindiig megabigwanma nø maig karuigwan maren, ¿truburø ‘ungwa’ chibelø kuitarru? cha. ¹⁰ Ñimgucha treetøwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig køn: “Nambe mendig melabelø chiguen trengatig marmeelø ker cha. Kaguende ke maig karuizhigwandø nebua marer”— cha.

Diezelø asr trerab kwanrrø tøgarwan Jesús tamarøb

¹¹ Jesús Jerusalénsrømay ippe, Samaria pirøwanba, Galilea pirøwanba pureb maywan pureb ya, ¹² kan yamera tsitsø pønrrabnug pubene, møguelø diezelø lepra kwanrrø asr ørø trerabig tøgar katønrrab werruppe, werrubendø, yaptø pønrramisra, ¹³ trashibelø køn:

—¡Jesús, ñi Kusrennøbig, namun lastima ashcha!— chib.

¹⁴ Inchen Jesús ashabe, trenchibig køn:

—Judíosmerai sacerdotesmeran eshkanrrab ambay— cha.

Inchen nøm ambub pønrramnetø nømui kwanrrøbe tammisra, chishmisrikken kørrømisrøbig køn. ¹⁵ Inchen møikkøsrøn nun chishmisrin kui ashabe, truba mur trashib Tiuswan truba tabig waminchib katø arruabe, ¹⁶ Jesúswei merrab tømønnsra ‘ungwa, ungwa’ chib maløwan piraugatig utsøbasrøbig køn. Tru møøbe judíoguen kømøtø, samariasriig købig køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kwanrrøwan chishmariilø kørrømisrøbeløbe yamba diez kømmørgøppeh? cha. ¿Nueveeløbe chu ambah? cha. ¹⁸ ¿Mu katøgan møikken Tiuswan maya nuguen tabig køn chib waminchab arrumuben, i peg pirausriitø Tiuswan ‘ungwa’ chinrrab arru chindah?— cha.

¹⁹ Incha tru møwane trenchibig køn:

—Kurra, inrrø cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tabig kørrømisran— cha.

*Tius Nø ashib karub wainuguiibe mõi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseosmera Jesúswan Tius nø ashib karub wainuguiibe chu ura punrrerah cha, payen, Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tius nø ashib karub wainuguig publiibe kaptøga ke asha kønrrai attrabikkucha kømøn cha. ²¹ Kabe: “Yu pasran” chimøwei: “Uyu pasran” chimøwei inchun cha. Kagen Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimui umbuguen pasran— cha.

²² Incha nui kusrenanøb pera uniilane trenchibig køn:

—Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø kan kwalømhziitøguen pumønrrabmab, ñim isum kwaløm attrun cha. Inchendø treebe asamig kaanrrun chibig køn. ²³ Ñimun: “Yu pasran” tantø: “Uyu pasran” tantø indingucha, ashchab ammøwei, mendig ammøwei inchigay cha. ²⁴ Kagen kan palaig pilabig kandarø srømbalærøngurri katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrub kwalømbe treeg kønrrun chibig køn. ²⁵ Inchen treeg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab, kaashib indig kømig nebunrrun cha, mõi misaamera. ²⁶ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha. ²⁷ Misaamerabe chi isumø mab, muchib, kasharab, kasharanøb inchib kuig køn cha, Noé nui nu barcoyu kebib kwalømgatig. Inchen sre kwarømiig pub menda, mayeelanba chab pinisaig købig køn cha. ²⁸ Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig køn cha. Misaamerabe chi isumø mab, muchib, penab, yanøb, ellmarøb yamera marøb inchib købenba, ²⁹ Lot Sodoma ciudayugurri yandø webibene, srømbalærøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan patsø pinisaig købig køn cha. ³⁰ Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha treetøwein kønrrun chibig køn.

³¹ Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu chigøben tøgaguabe, wesranrrab kørraarumøta cha. Inchen møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha. ³² Lotwei srawanma ñimguen isuy chibig køn. ³³ Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab inchibiibe pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe nui øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

³⁴ Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø kan camayutø kib warøben, kane pera yaig køben, kane kørrømarig kønrrun cha. ³⁵ Katø ishumburmera pailø kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kane kørrømarig kønrrun cha. ³⁶ Møguelø pailø trau warøben, kane pera yaig køben, kanune kørrømarig kønrrun— cha, trenchibig køn.

³⁷ Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø køn:

—¿Señor, øyeebe churre purainrrerah?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kwaig chu tsubene, truyu kallinasumera tulundzunørrun— cha.

18

Maig kønrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

¹ Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kullaaramø melamig truba palabig køn chinrrab, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib ² trenchibig køn:

—Kan puebloyu kan juez wabig køn cha, truike: “Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab” isubig. ³ Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig køn cha. Truike tru juezweimay trenchinrrab arruptø arrubig: “Nan kalø marøbigwan maig maramigwan tamara kettra” chib. ⁴ Inchen tru juezbe kan maya yana køsrøngatig ke mørøg kømui inchibig køn cha. Inchabe yandø truike treeg isubig køn cha: “Nabe Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab isubig kuagucha, ⁵ i piudabe ke menrra pub llirab, ke pesrøølig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab isur” tan— cha.

⁶ Inchabe Señorbe trenchibig køn:

—Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan møray cha. ⁷ ¿Inchawei Tiusbe nuindø kønrrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nømuyasig sølgandø maig kønrrabigwan marøb purømismønrraitarru? cha. Kabe ¿muniitø, muniitø melønrrai inchaudah? cha. ⁸ Pøs nabe trendamønrrun cha: Tiusbe sølgandø maig kønrrabigwan petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay katø arrub kwalømbe ¿isubigwan nainuutø tøgga misag pirau katøgucha wetørranrrautah?— chibig køn.

Chigøben tøgagúimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra wamindig

⁹ Møiløgøben nømdø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra waminchib trenchibig køn:

¹⁰ —Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø køn cha, kane fariseo køben, kane romasreelayasig an utabig. ¹¹ Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba waminchibig køn cha: “Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata niliig kømøwei, kalø marøptiig søl marmíig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig kømøwein kur cha. ¹² Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagúigugurri diezmørig kan kan tranøb inchibig kur” chib. ¹³ Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig køn cha: “Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur” cha. ¹⁴ Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørrømarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømø yan cha. Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib

(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

¹⁵ Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben, ¹⁶ trune Jesúsbe ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

¹⁸ Kan mōikkōsrōn chi maramigwan nō ashibiibe Jesúswan trencha payibig kōn:

—Kusrennōbig tabig, ¿managatig øsig kōmigwan Tius tranig tōgagōnrrappe, nabe chi maramerah?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Chindimba nane tabig cha wamōgu? cha. Tabiibe kandø køben, truiibe Tiustø kōn cha. ²⁰ Tius maig maramigwan martrai pōnsrailane ñibe yandø ashibig kōn cha: “Itølulmøwei, kweechimøwei, nilømwøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, ñui usri mōskawan maig købash inchimø, tab indamig kōn” tailan.—

²¹ Inchen tru mōøbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— chiben,

²² Jesús iigwan mōrabe trenchibig kōn:

—Katøgucha kan chigōsrōndø palan cha. Ñui chi tōgagúigwan kerrigu yana, waacham-eran pirishi cha. Treeg marabe, srømbalårøbe chigurrimbunø tōgagōnrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig kōn.

²³ Inchen tru mōøbe iigwan mōrabe, truba isui inchibig kōn, kaguēn truba puaig kua.

²⁴ Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig kōn:

—¡Tius nō ashib karub wainug puarmera kebambamibe purø murig kōn! cha. ²⁵ Kan camelloguēn tsusain kal trabyu illmø larrayamdiig køben, kan puaibe Tius nō ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen mōrøbeløbe trenchibelø kōn:

—Trube, treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kōnrrautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe lōtappe:

—Møguelø martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig kōn.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchibig kōn:

—Au, nambe namui chi tōgagúilan elacha, ñui mendig amrruig kōn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamōnrrun cha: Mōikkøben nui yawan, srawan, nunelan, mōskalan, uregwan Tius nō ashib karub waigweimburabigwan isua elachibi-ibe, ³⁰ mōi yu piraube øyeetøguēn kōmø, mas purø nu uta tōgagua, kansrøbe managatig øsig kōmigwan utōnrrun— cha.

Jesús katøyug nō kwamigwan eshkab

(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

³¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan nōørø wamabe, trenchibig kōn:

—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrøbe tru Møg Misra Ar-rubigweimburab Tius maig karuigwan eshkabig pøriibe kerrigu maig taig punrrun cha. ³² Kaguēnde nune judíos kōmeelan tranen, indzaashib, tsalø wamab, illimbi tuchaashib, ³³ ichaguchib srua kua, yandø kwetchun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chibig kōn.

³⁴ Inchen nømbe trunun mandø kuinguen mōrmøwei, ni wamindigwan chi tainguen mōrmøwei inchibelø kōn. Kaguēnde iig wamindiiløbe nømune sōrin pasrøben, nømbe ni chiwan tainguen mōrmeelø kōn.

Jesús kan jericósrüg kabgaigwan tamarøb

(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

³⁵ Jesús yandø Jericó ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig ‘anzhig kettra’ chib, miab wawabe, ³⁶ misag truba nu puraambi mōrabe, kabgaibe:

—¿Chindah?— cha, payene:

³⁷ —Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø kōn.

³⁸ Inchen kabgaibe trenchib trashibig kōn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

³⁹ Inchen tru merrab ambubeløbe niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig køn:

⁴¹ —¿Na ñuyasig chi maramig paløta?— cha.

Inchen kabgaibe trencha løtabig køn:

—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁴² Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¡Ashibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kørrømisran— cha.

⁴³ Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig waminchib iben, mayeelø iigwan ashibeløbe nømgucha Tiuswan tabig waminchibelø køn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

¹ Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene, ² kan truba pua møg romas-reelayasig an utabelan nø asha karubig, kan Zaqueo taig, ³ Jesúswan truba ashig kui inchibig wabig køn. Inchendø menrra misag køben ashchab kaimabig køn, Zaqueobe lamøtø møg kua. ⁴ Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben, ⁵ Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig køn:

—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguén møi ñui yau kørrømisram kønrrab køn— cha.

⁶ Inchen Zaqueobe mallatø pinaarra, Jesúswan truba tab kui inchib wamab utabig køn. ⁷ Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúswan trenchib nømdø namig mullib mendabelø køn:

—Kan kaig marøbigwei yau kørrømisrtrab yan— chib.

⁸ Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig køn:

—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan tranrrab cha. Inchippa na møigwan køben isatø menrra utab, na kalø marig købene, trube, katøburø pibmaybatø menrra tranamønrrun— cha.

⁹ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—Kaigyugurri wesrailø kømig møi yu yau puin køn cha. Kaguende i møkkuha Abrahamwei misagugurrindøwein kal-laweig køn cha. ¹⁰ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe trubigwan lanrappa, kaigyugurri wesranrappa arrig køn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesús øyeeg tailan misaamera mørøb pønrramne, nøbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn. Kaguén nøbe Jerusalén pub lutau iben, nømbe Tius nø ashib karub wainuguiibe møi møi punrraitamab isubelø køn.

¹² Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pirausrø ‘rey kønrrai mara kørrømarig kønrrab ibig køn’ cha, katø nuim piraumaytøwei attraptø.

¹³ Incha inrraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun kanun kan kan an truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: “I anwan nemisrøb larrøbitchai marøb kønrrigay” cha, na arrumnegatiibe. ¹⁴ Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua, møilan køsrøn nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib: “Nambe i møwane namui rey kønrraimbe palain kømer” cha.

¹⁵ Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørrømarig, katøle nuimbiraumay arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an traniilan, nuimay amrrungarubig køn cha, tru anwan kan kan utabelø mayambatø mariitashchab ashchab. ¹⁶ Inchen srøsrøig arruabe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø

møimbe diez nemarar” cha. ¹⁷ Inchen reybe: “Øyambesin tan cha, nai karuindiig megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi øya søl mariibe, møimbe pueblomera diezwan karubig kønrrai martrumøn” cha, trendan cha. ¹⁸ Inchen katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: “Nai rey, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe trattrøgatø nemarar” cha. ¹⁹ Inchen trunungucha trenchibig køn cha: “Trube, ñigucha trattrø pueblomera karubig kønrrabguen” cha.

²⁰ Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha: “Ñi, nai ashib karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula ka esegawa tøgagur cha, ²¹ pøs ñun kørig køben, kaguende ñibe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi pønrsømbendø, ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, treeg inchibig kuimba.” ²² Inchen nøbe trenchibig køn cha: “Karuindiig megabig larrø kaig, pøs ñi nan øyeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene, trube, ñui trig maig wamindiitøgatøwei møimbe ñun trubalawei nebunrrai maig kønrrabigwan marar cha. Nabe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kui ashib, na pønrsømbendø, na merrarrab; na ellgwaig kømubendø, tulishib inchibig kui ashabe, ²³ trube, maindi nai anwan bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utabsrubrainrrun” cha. ²⁴ Incha truyu purrabelan trenchibig køn cha: “Nune anwan kerrawa, tru diez tøgagwan tranø” cha. ²⁵ Inchen nømbe trendan cha: “Namui ashib karubig, trube diezken tøgagøn” cha. ²⁶ Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha: “Nabe trendamønrrun cha: Tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun tan cha. ²⁷ Incha tru nan tsaleelø nømui rey kømønrrai inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn. ²⁹ Incha yandø Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan ³⁰ trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro muguen itøguaniimlig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay cha. ³¹ Inchippa møikkøben: “¿Chinchab pichigue?” cha payene: “Señor palai indan” chinrrigay— chibig køn.

³² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe amba, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, ³³ burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn:

—¿Chinchab pichigue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe:

—Señor palai indan— cha løtabelø køn.

³⁵ Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burro-unøyu kaya, itøguanøsrøben, ³⁶ Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn. ³⁷ Incha yandø Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu sətø nui mendig amøñibeløbe tru maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib mendappe, trenchibelø køn:

³⁸ —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalasarømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalasarømbe tørguegwalmabig kuinrrun!— cha.

³⁹ Inchen mø fariseosmera køsrøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñui mendig amøñibelan niløtø pønrrønrrai namø— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumeraguen trashinrrun— cha.

⁴¹ Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudadan ashabe, trunun isua, kishib
⁴² trenchibig køn:

—¿Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin kwalømdøguen ñigucha nebua isuumbe køn! cha. Inchendø truigwane møimbe ñi ashmønrrai sörin pasran cha.
⁴³ Kaguende larrø kaig kwalømmerra ñun puben, ñui ashig kømui inchibeløbe ñuim pøtøgatan chamba mara, ambumay imay ñun kata kønøbashmønrrun cha. ⁴⁴ Incha ñune pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab misaameran kweechen, ni kan sruutøguen katøgan srug palabbe kørrømisrmønrrun chibig køn, kaguene ñi, Jerusalénbe, Tius kaigyugurri wesranrrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø indikkurri.—

Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan wambig webetab mendabe, ⁴⁶ nømun trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai yabe Tiuswan wamindi ya køn” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

⁴⁷ Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig køn. Inchen tru sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan karubeløbabe Jesúswan mandø incha kwetsamdiig køtashchab labendø, ⁴⁸ chinchaguen martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab møren.

20

Jesús karumburab karuig
(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

¹ Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusrenanøb, tabig srø wamwan eshka pasrøbene, sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba kemallabe, ² nune trenchibelø køn:

—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pashta?— cha.

³ Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab cha. Løtørray pøs cha. ⁴ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsrøb uniibe srømbalasarøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelainukkurrin kuig kø chindah?— cha.

⁵ Inchen nømbe nømasiyaitø trenchib payiyab mendabelø køn: “Nam: ‘Srømbalasarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: ‘¿Chindimba nune køremøgue?’ cha. ⁶ Kabe: ‘Møguelainukkurrin kuig køn’ chibene, misaamerabe mayeeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguene misaabe Juanwane Tius maig karuigwan eshka big kui ke yandø tsabø asha tøgar køn” cha. ⁷ Incha nømbe trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

⁹ Incha Jesúsbe misaameran pølbasa waminchib mendappe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra iigwan waminchibig køn:

—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan pirishinrraptø pirøwan katøganelan kwallchai tranabe, yabsrømay truba yana yan cha. ¹⁰ Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø

lurriwan nòm tranrai karua ørøbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe nun kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ¹¹ Inchen puaibe katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwangucha tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrai øran chibig køn. ¹² Inchen puaibe pønmay kønrrabyu katøgan øren, tru kwallibeløbe trunungucha kørriincha, tryugurri wambig weguchibelø køn cha.

¹³ Inchen yandø tru pirø puaibe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai undaaraig nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchippa chinchimubgun” cha. ¹⁴ Inchen tru kwallibelø nun ashabe, nømdø trenchibelø køn cha: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Pirøwan namui martrab nune kweechigun” tan cha. ¹⁵ Inchabe uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

¿Trube tru uvas tra puaibe tru kwallibelane chi martreherah? cha. ¹⁶ Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun— chibig køn Jesúsbe.

Inchene misaamera iigwan mørabe:

—¿Managuen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.

¹⁷ Inchene Jesúsbe nømun ashabe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibiibe mandø cha trendah? cha:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn” chippe.

¹⁸ Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

¹⁹ Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdoesmeran karubeløba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe nømun kemesra wamindi møra, Jesúswan ¡katø! møi møi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb (Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

²⁰ Inchabe kan møilan køsrøn larønrai ørøbelø køn, sølgandø amønibelø misrøb, Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka trumay kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu mandamgaig mariitøga nø asha martrai. ²¹ Inchabe nømbe payibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha. Ñibe misaameran mumera køtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. ²² Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nømun ka kaig isuatørre inchib pønrai ashabe, trenchibig køn:

²⁴ —Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²⁶ Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkønrrab kaimabelø køn. Tru nø løtilan nømguen kwaara asha, niløtø kørrømisrøbelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib (Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷ Inchen møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø køn. Tru saduceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramønrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payibelø køn:

²⁸ —Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kørrømarig køn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn” chibig.

²⁹ 'Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ³⁰ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, ³¹ katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha urekka kwabelø køn cha. ³² Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ³³ Pøs treeg købene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha, payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig købene.—

³⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møi yu piraube kasharab, katø kasharanøb inchibelø køn cha. ³⁵ Trune tru kansrø kanmaytø kebamrrai tøgagúinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan nebub incha, truiløbe kasharanrrab kømøwei, kasharanøb kønrrabelø kømøwein køn cha, ³⁶ kaguende nømbe katøle kwanrrabelø kømøwa. Pøs nømbe ángelesmera latailø, katø Tiuswei ureemera køn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua. ³⁷ Inchen tru tusr-unø naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan Moisésken kenamarig køn, tru Señorwan øyah cha wamappe: “Tiusbe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius køn” cha. ³⁸ Pøs Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei mayeeløba nuimbe øsigueløtø køn— chibig køn.

³⁹ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan— cha.

⁴⁰ Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaabe chinchá Cristone Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab køh? cha. ⁴² Kaguende Davidbe nõtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha: “Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

⁴³ ‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na pønrramnegatig.’ ”

⁴⁴ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamubene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Maya misamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan trenchibig køn:

⁴⁶ —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kagen nømbe kørrabelø kewa llirab amønarnig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab wamønrrai indamigwan chullelø køn cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁴⁷ Katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb

(Mc 12.41-44)

¹ Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn. ² Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe, ³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen kømø, menrraguen tranan cha. ⁴Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nømbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagúigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵ Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

⁶ —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan sbrug palabe kørrøsmørønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb

(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿øyebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrrabigwan asamibe chitø kenamisrrerah?— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkønrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib, katø: “Møi ya srobe kwaløm punrrabiibe lutau køn” chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn.

⁹ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib; ‘misaamera tru piraueløtøwei trømbøig namig kurra kwayab køn’ taig ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende iilømerrigwei trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønrraamøn— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø trenchibig køn:

—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. ¹¹ Trune pirø purø trømbøig kønabelø arrumba, chu pirausrøn køben parø amrrumba, kaig kwanrrømera amrrumba inchen, kørig kømdiig chigøben arrumba, katø srømbalarøngurrimbe chigøben truba nørreelø kenamisrøb inchun cha.

¹² Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemørøb, larrø kaig marøb inchun cha. Katø ñimune judíosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba, kailan keeri yau keera pønrramba inchun cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben, ¹³ naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn. ¹⁴ Ñimui manrrøyube øyegwan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø løtamigwan ke kanmaytø isua tøgä pønrrønrrab inchimønrrab. ¹⁵ Kaguen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen lötønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeg waminchimuinrrunig wamindamig tranamønrrun chibig køn. ¹⁶ Inchen ñimui møskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø lynchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun møilane kwetchun cha. ¹⁷ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. ¹⁸ Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimíig kønrrun chibig køn. ¹⁹ Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasiitøwei ñimui møsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

²⁰ Jerusalem ciudawan pøtøburab suldautø tulsruig kui ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua, ²¹ Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn. Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø ammøtay. ²² Kaguende trømbøig møra melønrrai maram kwalømmera kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg nebunrrai.

²³ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmaraimbe maig kønrrer! chibig køn. Kaguen yu pirau purø isumdiig arruben, katø i misaameraimburab namig købig purø kørig kømdiig attrab køn. ²⁴ Møiløbe espadatøga kweetsiilø køben, møiløbe chugøben asiimø pirausrømay kemøra srua ambiilø kønrrun chibig køn. Inchen tru judíos kømeelø Jerusalén ciudawan mindishib itølulrrun, tru nømui treeg maram kwalømmera patsamnegatiitø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig
(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

²⁵ 'Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrtrun nøsigu køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau misaamera nørro pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben. ²⁶ Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubiibah kørig købiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasarø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø køben. ²⁷ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgag purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchun, chibig køn. ²⁸ Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kaguen yandø ñim kaigyugurri wesruilø kømig lutau kønrrun— cha.

Higueran kemesra wamindig

²⁹ Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba, ³⁰ ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig lutau kui asan cha. ³¹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub pasraibe yandø lutau kuitamab isua kuy cha.

³² 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha. ³³ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁴ 'Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu øyeeløtø netsailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu pirau øsig waramig chigøben tøgagømigwangøba isub indiilø, tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrøsrka merrarrab lataig arrindø mørmønrrappe. ³⁵ Kaguen tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayeelaim pala treeg attrun chibig køn. ³⁶ Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kullaaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubigwei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—

³⁷ Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana, yembe Olivos taig tunsrø kørrømisrtrab ibig køn. ³⁸ Inchen kwalømmerørig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaamerabe Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúsuan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig, lutau køben, ² sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsuan mandø kweetsamigwan labendø, misagwan køriimatabelø køn.

³ Inchen Jesús tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, Judas, tru Iscariote cha wamigwan, Satanásbe kebiben, ⁴ Judasbe webya, sacerdotemeran karubelanba, tru Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba ashchab ya, Jesúsuan mandø incha nømui tasku tranamigwan waminchene, ⁵ nømbe truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. ⁶ Inchen nøbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben Jesúsuan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

*Señorwei pascua mamig**(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)*

⁷ Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubisha-unan kweecha tranamig købig køn. ⁸ Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn: —Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.

⁹ Inchen nømbe:

—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha, nø kebyam yaugatig. ¹¹ Incha tru ya puaigwane trenchinrrigay chibig køn: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?” cha. ¹² Inchen ya puaibe pala pisusrø kan nu sala chab tamarikken ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.

¹³ Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

¹⁴ Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba manrrab truba truba isuig køn! cha. ¹⁶ Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane mamumønrrun— cha.

¹⁷ Incha copan muta Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, trenchibig køn:

—Cha iigwan, larrabelø mutsay cha. ¹⁸ Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingurrimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

¹⁹ Incha pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nømun trenchib srørrøbig køn:

—Iibe nai asr køn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray— chibig køn.

²⁰ Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig køn:

—Iibe tru nai anindøga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa køn cha, tru ñimuyasig na ani lusig.

²¹ Inchendø asay chibig køn. Nan ashig kømui inchibelan tranrrabigwei tasiibe i mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha. ²² Tru Møg Misra Arrubiibe muwan inrrai pasrig, truan iben, trune ¡tru nun ashig kømui inchibelan tranrrab møg waachaweimbe, kan maig kønrrer!— chibig køn.

²³ Inchen nømasiyaitø:

—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø køn.

Møg mas nuig kerah cha payiyab

²⁴ Inchabe nømbe nømui utu møg mas nuig kønrraptiig kerah cha, payib aleguiyab købelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig køn:

—Tru reymera judíos kømeelebe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib purran cha. Inchen tru nømun ashib karub purrabelane ‘misaamerayasig tabig marøb møguelø køn’ chib wamiilø køn cha. ²⁶ Trune ñimbe øyamay kømøtø kømig køn chibig køn. Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø misramig køn cha. Inchen tru chi maramigwan nø ashibiibe kan karuig marøb megabig lataitø misramig køn cha. ²⁷ Pøs trube, øyeeg købene, ¿møg mas nuig kønrrab køh? cha. ¿Mishatsigu manrrab wamisrøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu mamigwan pønsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab wamisrøbig, truig

mas nuig kòmuitarru? cha. Øyeeg kuingucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai pønsrøb megabig lataig kur chibig køn.

²⁸ 'Ñim køn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig pub arringucha treegu wendautø lincha melabeløbe. ²⁹ Incha nai Møskai tru ashib karub waigwan nan tranøb lataitøwei, nabe ñimun tranamønrrun chibig køn, ³⁰ tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib, katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub purramig kønrrain— cha.

Pedro nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, Jesús eshkað
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Incha Señorbe katø trenchibig køn:

—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain køn cha, kan tirigu trulmeran latawei kønishib sruagutchab. ³² Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø tøga pasraigwan elachib pasrømønrrai ñuyasig Møskawan miar chibig køn 'purugurrunrrig' chib. Ñi nan wendøbasra ya, naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kullaaramø, mur pønrrønrrai purugunrrig— cha, trenchibig køn.

³³ Inchene Simónbe:

—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tøga kwanrrab attrab pasrar— cha, trencha løtabig køn.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pedro, nabe ñune trendamønrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan, 'ashmíig kur' chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

³⁵ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—Na ñimun wasrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Chigucha chi palappumuig køn— cha løtabelø køn.

³⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe treeg kømøtø, an pusrig tøgaike, srua inrrø cha. Inchen wasr tøgaike, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha.

³⁷ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain køn cha: "Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei asha tøgagúig køn" taig. Kaguene naimburab chi nebunrrai pørig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig køn— cha.

³⁸ Inchen nømbe:

—Señor, yuguen pagatø espadamera køn— chiben,

Jesúsbe:

—Øiløtø tsabø køn— cha, løtabig køn.

Jesús Getsemanísrø Tius Møskaimba waminchib

(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

³⁹ Incha Jesúsbe nø trendø treeg marøbig kuig køppe, Olivos Tunsrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløgucha mendig ambubelø køn. ⁴⁰ Incha truyu puabe, trenchibig køn:

—Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

⁴¹ Incha Jesúsbe kan srug kutsimburab lataitø ya, Tius Møskaimba waminchab tømboñsrabe, ⁴² trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømaramdiig købene, tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñi nan maig maramdiig køben, treegwan maramig kønrrain— cha.

⁴³ Inchen srømbalasriig kan ángel Jesúswan mas kullaaramønrrai purugunrrab kenamisrøbig køn. ⁴⁴ Inchen truba truba trømbøig køben, katøgucha ¡katø! miabig, miabig køn. Inchen nui pøsrìmbiguen pirau kan anim pirrab lataig nørriig pirrabig køn.

⁴⁵ Incha kurra, nui kusrenanøb pera uniilan ashchab yabe, isubiitø kamariilø, kib purrain kui wetørrawabe, Jesúsbe trenchibig køn:

⁴⁶ —¿Chindimba kib kogue? cha. Kurra, Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

Jesúswan kemøra srúa ambub

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag puben, Judas taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe, truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen,

⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Judas, ¿Møg Misra Arrubigwan nan ashig kømui inchibelan kan muchawa tranrr-reendirru?— cha.

⁴⁹ Inchen Jesúsba pønrrabeløbe tru treeg purainrrabigwan ashabe, nune payibelø køn:

—Señor, ¿nam espadatøga kørriincha petamøh?— cha.

⁵⁰ Inchen nømui utu møikkøsrøn tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kusrmay kaluwan kelarrab lutiichtinçibig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, øyeebe marmøtay— cha.

Incha kaluwan katørawa, treetøwei tamarøbig køn. ⁵² Incha sacerdotesperan karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba, Tiuswei yau ashib pønrrabelø policíameranba nun tru srúamrrab amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrunrrappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha. ⁵³ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau waben, kemørmuig køn cha. Inchendø yandø mømimbe tru kaig maringarubig tru løstøyuig nø merrarrawa nø karub pasramisren, ñimuimburab ñim maramig ura puin køn— cha.

Pedro Jesúswan ‘ashmíig kur’ cha isab

(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Incha Jesúswan kemøra, tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotei yamay srúa amben, Pedrobe yaptø, yaptø mendig ibig køn. ⁵⁵ Incha tru yawambigu nag urra, tru pøtøgatan purramisren, Pedrogucha nømui utu wamisren, ⁵⁶ kan srusrø mendig megabiibe naabilabig tøryu Pedron wai ashabe, ashib pasraptø, ashib pasraptø trenchibig køn:

—I møkkucha Jesúsba uñibiitøwein køn— cha.

⁵⁷ Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:

—¡Paare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.

⁵⁸ Inchen yanazhigutø Pedron katøgan ashabe, trenchibig køn:

—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.

Inchene Pedrobe:

—¡Paare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig køn.

⁵⁹ Katø kan ura wendau køsrøn katøgan trenchibig trenchig køn:

—Isa kømø, i møkkucha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nøbe galileasriitøwein køn— cha.

⁶⁰ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—¡Paare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinçibig køn.

⁶¹ Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kømørramab isupt-inçibig køn: “Møi kallu wamømwatø nan pønmayguen, ‘ashmíig kur’ chib isønrrautan” taigwan. ⁶² Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig køn.

*Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)*

⁶³ Inchen tru møguelø Jesús swan ashib srua købeløbe nun indza ashib, kurrøb incha,
⁶⁴ kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø køn:

—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.

⁶⁵ Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø køn.

⁶⁶ Yandø tør-rraben tru misagwan karubelø kølli misaameraba, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba trubalatømisra, nømui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesús swan srua amben, ⁶⁷ nømbe trenchibelø køn:

—¿Ñi Cristo køtirru? cha. Namun eshkarra— cha.

Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Na ñimun: “Truig kur” cha, trenchibene, ñimbe køremøwei, ⁶⁸ katø na chigøben payene, ñimbe løtømøwei inchantan cha. ⁶⁹ Inchen møingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig køn.

⁷⁰ Inchene mayeeløba trencha payibelø køn:

—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimdøweinguen nabe truigwein køn cha chab trendan— cha.

⁷¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Trube, nuimburab waminchabelø mas chiwein kuin palønrrab kø? cha. Nui triitøgatøwei wamindigwan namashib mører— cha.

23

Jesús Pilatoi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesús swan srua amba, ² truyu ‘øyeeg køn, øyeeg marøbig køn’ chib mendabelø køn:

—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kønrrai ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig køndamba, katø nøbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.

³ Inchen Pilatobe Jesús swane trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

⁴ Inchen Pilatobe sacerdotemeran karubelanba, misaameranba trenchibig køn:

—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.

⁵ Inchen nømbe masken, masken inchib, trenchibelø køn:

—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniiløtøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasa, mømbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

⁶ Inchen Pilatobe trunun møraabe, trencha payibig køn:

—¿Trube, nøbe galileasriig kø chindah?— cha.

⁷ Inchen:

—Trusriigwein køn— chiben,

Pilatobe Jesús swane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørbig køn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalénsrøwei waben.

⁸ Inchen Herodesbe Jesús swan ashabe, truba kasraarabig køn, kaguende mas merrab-srøwei ashimmøø inchibig købig kua. Pøs Jesús weimburab chigøben wamindi mørbig

kua, nõgurri Tius maramburab marigwan mari ashig kui inçhibig kõn. ⁹ Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua lõtømuben, ¹⁰ sacerdoesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe ‘øyeeg kõn’ chib; ‘øyeeg marøbig kõn’ chib, tru- iløbe truba truba trenchib truyu purrabelø kõn. ¹¹ Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba kaig inçhib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana, Herodesbe Pilatoimay katøle ørøbig kõn. ¹² Tru kwalømbe Pilatoba, Herodesba tab linçhibelø misrøbelø kõn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Inchen Pilatobe sacerdoesmeran karubelan køben, tru pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tulundzunønrrai wama, ¹⁴ trenchibig kõn:

—Ñimbe nan i mõwan misaameran ke chine martrab isunrrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim ‘øyeeg, øyeeg kalø marøptiig kõn’ chib pønrraigwane. ¹⁵ Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nõbe namuimaytøwei ørin kõn cha. Ñimguen ashke cha, ke kwanrraingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha. ¹⁶ Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig kõn.

¹⁷ Fiesta kwalømmerawane Pilatobe kan merrarrawa keerig pasrabigwan inrrai elat-samig nebubig kõn. ¹⁸ Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø kõn:

—¡Øigwane patsøgay! cha. ¡Barrabáswan inrrai elachi!— chib.

¹⁹ Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba merrarrawa keerig pasrabig købig kõn. ²⁰ Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nõmun waminchen, ²¹ nõmbe mas mur trashibelø kõn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

²² Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig kõn:

—¿Chindimba øyeeg martrainçhigue cha? ¿I mõøbe chi kalø mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube chigucha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguchabe, inrrai lelatchab— chibig kõn.

²³ Inchen nõmbe:

—¡Kurusyu mesrø, mesrø!— chib, mur trashib miab køptø, nõm maig marøg kui indigwan treeg martrab uta pønrramisrøbelø kõn. ²⁴ Inchen Pilatobe tru nõm miaigwane treeg kõnrrai kõrrømarøbig kõn. ²⁵ Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab mõwan nõm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nõmun maig marøg køben martrai tranøbig kõn.

Jesúswan kurusyu mesramsromay srua ambub
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nõørøsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsrø, Jesúswei wendautø merranøbelø kõn.

²⁷ Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishumburmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben, ²⁸ Jesúsbe nõmun ashabe, trenchibig kõn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui uregweyasiiba isua kisay cha. ²⁹ Kaguende kwalømmera attrun cha, øyah tamig: “Ureg tøgagønrrab kaimabelø, mana patsø kwanrriig kõmeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nõrrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø kõn” tailø kõmig. ³⁰ Katø misaamerabe nõrrø tunmeran: “Namuim pala itøgørrørray” chib, shush tunmerane: “Namun itøgasrørray”

chib mendønrrun cha. ³¹ Kaguen ¿tsøg tusrwanguen øyeeg marøbeløbe, mas mulwane chitø marttrerah?— chibig køn.

³² Katø pagatø kaig marøbelangucha Jesúsba kegøtø kwetchab srua ambubelø køn.

Jesúsuan kurusyu mesrøb

³³ Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangucha, kanun kusrmay, kanun atsimaygatø. ³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabguen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagúilan suerte kucha, pirishibelø køn. ³⁵ Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúsuan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyugurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

³⁶ Inchen suldaumeragucha indza ashib, køchiibiwan mutchai yuuløb kemallabe, ³⁷ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

³⁸ Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griegomay køben, latínmay køben, hebreomay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

³⁹ Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn:

—¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

⁴⁰ Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, ¿ñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha. ⁴¹ Kaguende nambe øyeeg marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburø øyeeg melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

⁴² Inchabe Jesúsuan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbasrabe, nan isurrunrrig— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhiisrø wanrrabguen— cha.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren, ⁴⁵ pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn. ⁴⁶ Inchen Jesúsbe mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptinchibig køn.

⁴⁷ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeg purayaigwan ashabe, Tiusuan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

⁴⁸ Inchen maya misaamera øyeeg purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørøb truyugurri ambubelø køn. ⁴⁹ Inchen mayeelø Jesúswei

asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúswan sorig

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Kan møg José taig Judea pirau Arimatea pueblsriig købig køn, truike tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig. ⁵¹ Katø tru Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø ‘øyeelø martrab’ chib kørrømara pønsraigwanba, nøm chi mariilanbabe chi tab kømui asig køn. ⁵² Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan miawa, ⁵³ kurusyugurri pinøsrwababe, kan lino llensutøga kirra, peñayu soramig trab lalig munguen søriimíig pasrabigu sörabig køn. ⁵⁴ Katø judíosmerai isram kwaløm tru sábadoweyasig tamaram kwaløm maaben købene, yandø tru sábadø kwaløm pumibe ke pølbasmamitø palabig køn.

⁵⁵ Inchen ishumburmera Jesúswan Galileasrøngurri mendig amrrubeløbe nømgucha mendig amba, sorigwan ashib, Jesúswei asrwan mandø wayigwan ashib inchibelø køn.

⁵⁶ Incha nømbe katøle ambabe, may irrabzheeløba, srølameløba tamarabe, tru maig maramigwan martrai Moisés maig karuig køben, tru sábadø kwalømbe israbelø køn.

24

Jesús øsiiraig

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Srø trune pølbasmø kwaløm tru ishumburmerabe ullarbatø løtsøzhig søriinumay amrrubelø køn, nømui may irrabzheelø nøm tamariilan srua. Inchen nømbe katøgan ishumburmeragucha amrrubelø køn. ² Incha nøm truyu pua, ashene, tru sørinug kasraig sruube yandø truyu kømø, malsrain tsuptinchen, ³ nømbe kebambabe, Señor Jesúswei asrwane kalaptinchibelø køn. ⁴ Inchen, treeg køben, kwaariilø chinchabguen kaima pønrrøbene, mømbe pailø møguelø, tør pilabelø kewar, nømuim pulu pønrraptinchen, ⁵ nømbe kørig køptø malømeran pirausrøngatig kebachen, tru møgueløbe trenchibelø køn:

—¿Ñimbe øsiguigwane kwaitai utube chindimba lague? cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Katø øsiiraig køn cha. Nø Galileasrø uñib urassrøwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelø køn, ⁷ tru nø øyeeg taigwan: “Na, Møg Misra Arrubigwane kaig marøbelai tasku tranig kømig nebuben, kurusyu mesrøben, pøn kwalømyube katø øsiiranrrun” taigwan.—

⁸ Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua, ⁹ sørinukkurri katøle amrrua, tru onceelanba, katø mayeelanba maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn. ¹⁰ Inchen tru chi purayaigwan tru Jesús nøashib karua øriilan eshkab ishumburmerabe iilø købelø køn, María Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Maríaba, katøgan ishumburmeraba. ¹¹ Inchen nømune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzøkken kønrraptiig mørørabben, nømbe køremeelø køn.

¹² Inchendøgucha Pedrobe søriisrømay ashchab luløb ya, sørinug trarraashene, tru kirra sorig llensumeratø waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, ‘kan øyeebe maig kermab’ truba kwaarig, yamay ibig køn.

Jesús Emaússrømay ambi mayu arrub

(Mc 16.12-13)

¹³ Inchen tru kwalømdøwei pailø Jesúswan lincha amøñibelø købeløbe Emaús taig pueblsømay ambubelø køn, Jerusaléngurri once kilómetrosburab ambiisrø, ¹⁴ tru purayailan nømdø kerriguh waminchib. ¹⁵ Inchen nøm waminchib payiyab ambub pønrramnetø, Jesúsbe nøashib kemalla, nømbe ib mendøben, ¹⁶ nømbe nømui kabmerabe kasrailø latailø kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelø køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ambub pønrrappe, ñimbe chiwan waminchibre amgue?— cha.

Inchen nømbe pønrramisrøppe, isubiitø ke maløguen mindiilø købig køn. ¹⁸ Inchen møikkøsrøn, Cleofas taibe, nune trenchibig køn:

—Møin kwalømmerawan Jerusalén chi purayaigwan mayeeløba wammøra køben, ¿ke ñitøgan wammørmíg truyu arruatiig pua tsutirru?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe:

—¿Chi purayah?— cha payen, nømbe trenchibelø køn:

—Nazaretsrø Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshkabig, nui mariiløyu, nui wamindiiløyu maramburab marøbig købig køn cha, Tiuswei merrab lata, katø maya misagwei merrab lata. ²⁰ Inchen truigwane sacerdotemeran karubeløba, namun ashib karub purrabeløba kurusyu mesra, kweetsig kønrrai tranan cha. ²¹ Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nøwein kønrraitamab isua muniiraig købig køn cha. Møimbe yandø kweetsig pøn kwalømguen purayan cha. ²² Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø søriisrø ashchab ambubeløbe. ²³ Incha nui asrwan wetørramuig kuig køppe, namune trenchib amrrubelø køn cha, nømune: “Angelesmera kenamisra: ‘Jesúsbe øsig unan’ chitan” chib. ²⁴ Inchen møiløgøsrøn namui lincha amøñibelø søriinumay amba, ishumburmera maig eshkaig treeg wetørrabwei inchendø, Jesúswane ashmuin køn—chibelø køn.

²⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ñim kui, chugúinguen mørmeelø! cha. ¡Tius maig karuigwan eshkabelø chi wamindilan kørenrraptøgucha ke yaandø, yaandø amøñibelø køn! cha. ²⁶ ¿Nui tørguegwalmabigu nø wamnug kebimøwatø, Cristogan øyeeløyumerrig trømbøig marinab purayamig palømuig kuitarru?— cha.

²⁷ Incha nøbe tru Moisés pøriiløyugurri pølbasa Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu chishtø eshkaib pureb ya, Tiuswei wamyu nuimburab waminchibig pørig pønrrabelan kerriguba øyeeg køn cha nømun eshkabig køn.

²⁸ Incha tru Emaús puebløsrø pub ambabe, Jesúsbe nui maywan ke merrabmisra, ib inrrab lataig inchen, ²⁹ nømbe ke kørrømisra ashchab inchibelø køn. Inchabe trenchibelø køn:

—Namba kørrømisra cha. Kaguen yandø maaben køben, yandø pilliranrraindan— cha.

Inchen Jesúsbe nomba kørrømisrøtrab kebya, ³⁰ nomba mishatsigu wawabe, pirriwan muta, Tius Møskawan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nømun srørrøbig køn. ³¹ Inchen nømbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe waitø kenamuptinchibig køn. ³² Inchen nømbe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Au yamba, nø namun maysrø Tiuswei wam pørig pønrrabelan øyeeg køn chib eshkaib arrubene, namune namui manrraube ke nøs, nøs indig kømøh— cha.

³³ Inchen nømbe tru urastø Jerusalénmay katø amba, trusrøbbe tru once Jesús kusrenanøb pera uniiløba, truyu nømbe lincha purrabeløba tulaamba purrabyuh pubelø køn. Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

³⁴ —Isa kømø, Señorbe katø øsiirain køn cha. Incha Simónwan kenamisra køn— cha.

³⁵ Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn, katø Jesús pirriwan pirishiben, yandø nø kui nebua ashiptindigwanba.

*Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Inchen nøm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nømuin tøbøtag pasramisrøb:

—Ñimun chi isumgaig, tab køn— chibig køn.

³⁷ Inchen nømbe kwariilø truba kørig kuilø kan møsigwan asermab isubelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube chindimbarre na kømuitamab isugue? cha. ³⁹Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kømø, natøwein kur cha. Nan katørab ashib inday chibig køn. Kan møsiibe yaungawei, ni tsutsikkawayig køn cha, ñim nan asi lataig kømø.—

⁴⁰Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran eshkab kenamaren, ⁴¹nømbe kasrag købiibah kan øyeebe maikkermab kwaarøbiibatø, katøgucha køremø srø pønrrøben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.

⁴²Inchen nømbe nun peskau piti tsirigwan srørrer, ⁴³nøbe uta, nømui malau mabig køn. ⁴⁴Inchabe trenchibig køn:

—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn cha, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata, Salmosyu lata naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig kerriguh treeg nebunrrabig køn— chib.

⁴⁵Incha nømune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeb kuitamab isunrrai nømui isubigwan kura, ⁴⁶nømune trenchibig køn:

—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab megamig nebuben, pøn kwalømyube kwaitai utugurri katø øsiiraben, ⁴⁷mas kaig marmønrrab isua møramigwanba, nømui kaig mariilan ulø paymø pesannailø kømigwanba nui munchiyu eshkab kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasa, chu pirausreelandøgucha kerriguba.

⁴⁸Inchen møi øyeeb purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig køn. ⁴⁹Au, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwane nabe øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe yu Jerusalén ciudayutø ka kørrømisray cha, maramburab marøbig srømbalasarøngurri arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasarømay nebib
(Mc 16.19-20)

⁵⁰Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig nui kusrenanøb pera unilàn pera ya, tasiimeran kusruabe, nømuimburab ‘mayanguen tabig kønrrain’ chibig køn. ⁵¹Incha trenchib pasraimaytø nømuim pulugurri tarømisren, nune srømbalasarømay srua yaig køn. ⁵²Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha, Jerusalénmay katø truba truba kasrag amba, ⁵³nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig waminchib købelø køn.

San Juan

Wambe kan mөг misrig

¹ Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabgwen inchibig køn. Tru Wambe Tiusba pasrøben, katø tru Wambe Tius købig køn. ² Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba pasrabig købig køn. ³ Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wamgurriwei marig køn. Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wamgurrin kømíibe chigucha mariilø kaagøn. ⁴ Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe mayeelayasig tør købig køn. ⁵ Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiibe chinchaguen kasrønrrab kaimaig køn.

⁶ Kan mөг købig køn, Tius karua ørig, truike Juan taig, ⁷ tru maig kuigwan waminch-abig. Nøbe tru tørweimburab maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrai. ⁸ Juanbe nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn. ⁹ Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau kebarrub arrubig køn.

¹⁰ Inchen truike yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan truikkurri marig kuindøgucha, pirau misaamerabe nune mu kuinguen ashmuig købig køn. ¹¹ Trendø nuinumay nøbe arrubendø, nui misaamerabe utømøtø, kaasig køn. ¹² Trune mutøgucha nun kashmø, utab, nui munchiyu kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrai tranig køn. ¹³ Truiløbe yu pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg latailø kømøwei, katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-lawar køn.

¹⁴ Tru Wambe kan mөг misra, namui utu unig købig køn. Inchen nambe tru nui tørguegwalmabigwan tab asig købig køn, tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei ka yandø tab indiiba, ciertoniibatø netsigwan. ¹⁵ Juan truigweimburab maig kuigwan eshkappe, trenchib waminchibig køn:

—Iig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe, na lataguen kømø, nøbe purø nuig køn cha, kaguende naguen kømøwatø, nømerrig købig kua.—

¹⁶ Kaguende tru chigucha palømíg nui tab indigugurri nambe mayeeløba tru ka tab indigwane srøig, srøig itø uter. ¹⁷ Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan ciertoniibabe Jesucristogurri arrig køn. ¹⁸ Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø nui Kandø Nusrkai Tius, managucha Møskaweim pulu trag lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan ashibelø kønrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib

(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran Juan eshkaig. Judíosmerabe Jerusalénsrøngurri sacerdotesmeranba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan: “¿Ñibe mu kugu?” cha payrrab. ²⁰ Inchen Juanbe sørømø, maig kuigwan eshkab, masken maig kuigwan kelarrab eshkaig køn.

—Nabe Cristo kømur— chib.

²¹ Inchen nømbe katøle payibelø køn:

—Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru eshkabig Elíasteh?— cha.

Inchen Juanbe:

—Tru kømur— chibene, nømbe payibig payibelø køn:

—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkabig køtirru?— cha.

Inchen nøbe:

—Kah— chibig køn.

²² Inchen:

—Trube, ¿mu kugu? chibelø køn. Kaguende nambe tru namun karua ørøbelan eshkamig køn cha. Trube, ¿ñuimburappe, ñibe mu kur chinrragu?— cha.

²³ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trashibig, truig kur cha: “Señorwei maywan ølgandø kuray” chib, tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías maig taig, treekke.—

²⁴ Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe fariseosmera købelø køn. ²⁵ Tru karua øriiløbe trenchib payibelø køn:

—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha, Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshkabig kømøwein købendøbe?—

²⁶ Inchene Juanbe trencha løtabig køn:

—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø ñimui utube, ñim asiimíg, kan mugøsrøn pasran cha, ²⁷ tru nai wendau attrabig. Nabe trunune nui alpargatisyu tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuinatan— cha.

²⁸ Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig køn, Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

²⁹ Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub arri ashabe, trenchibig køn:

—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø pirauelø kaig mariilan kerranrrabig køn cha.

³⁰ Iig køn, chibig køn, tru na øyah taig: “Nai wendau attrab møøbe na lataguen kømø, mas nuig køn cha. Kaguende nagueen kømøwatø, nøbe manawei købig kuig køn” cha.

³¹ Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíg kuig køn cha. Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kenamartrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.

³² Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig køn:

—Nabe Espíritu Santon kan paloma lataig srømbalærøngurri kørraarua, nuim pala pasramisri ashar cha. ³³ Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig køn cha. Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan Karua Ørøbiibe trendaig købig køn cha: “Tru ñi ashen Espíritu Santo nuim pala kørraarua, pasramisrinabig, truig kønrrun cha, Espíritu Santotøga pinøbulrrabiibe.” ³⁴ Inchen nabe yandø trunun nai kaptøga asha, truike Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig køn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø srøsreelø

³⁵ Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba katøle truyu pasrøwabe,

³⁶ Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig køn:

—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø køn— cha.

³⁷ Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø køn. ³⁸ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe, trenchibig køn:

—¿Chi lague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—¿Kusrennøbig, chu wabig kugu?— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ashchab amrruy— cha.

Inchen nømbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwalømbe truyu nøba kørrømisrøbelø køn, kaguende yandø las cuatro lutau køben.

⁴⁰ Tru pailø Juan wamindigwan mørøbelø Jesúswei mendig ambubeløbe, kane Simón Pedro nuneg Andrés købig køn. ⁴¹ Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya, wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).

⁴² Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig køn:

—Ñibe Simón køn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø mømibe yandø Cefas taig kønrrun— cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

⁴³ Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nai mendig attra— cha.

⁴⁴ Tru Felipebe Betsaida pueblorriig købig køn, tru Andrésba, Pedroba waraisriig.

⁴⁵ Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig køn:

—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshabelø pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab møwan nambe wetørrer cha. Truibe Nazaret puebloyu Joséwei nusrkai, Jesús køn— cha.

⁴⁶ Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—¿Nazaretkurringan chi tappaig webatraitarru?— cha.

Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Trube, ashchab amø pøs— cha.

⁴⁷ Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig køn:

—Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig køn cha. Nuinuube treeg kønmab ashchaidø indiibe chigaig køn— cha.

⁴⁸ Inchene Natanaelbe trencha payibig køn:

—¿Nane treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipeguen ñun wamømøwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig køn— cha.

⁴⁹ Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey køn— cha.

⁵⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Na ñun: “Higuera tusr umbusrø waben ashar” cha, na trendaimba, ñigan nan køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashchabguen— cha.

⁵¹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben, Tiuswei ángelmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri nebambub, katø nuimay kørrørrub, inchib køben ñimbe ashchabguen— cha.

2

Caná pueblorø kasharab

¹ Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebloyu kasharab køben, Jesúswei usrimbe truyu wabig køn. ² Inchen Jesúsbanba, nui kusrenanøb pera uniilanba, truilangucha kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkaig købig køn. ³ Inchen vinobe patsaptingen, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—Vinone chab patsøgain køn— cha.

⁴ Inchen Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Ishug, ¿nane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg maramig urabe pumø srø køn— cha.

⁵ Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig køn:

—Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.

⁶ Truyube srug kòtsømera seis pønrrabig kòn, judíosmera tru nòm kaig marigwan chish misramigweyasig pi usrøb tøgagúilø. Tru kòtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros kebelø kòbig kòn. ⁷ Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig kòn:

—I kòtsømeran pi netsøganay— cha.

Inchen netsøzheelø netsøganen, ⁸ Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabigwan srua amba, tranay— cha.

Inchen nømbe treeg marøbelø kòn. ⁹ Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíg kòn. Truyu purugub pønrrabelø truiløbe asha kòbig kòn, piwane nòm wesraig kua. Inchen truyu ashib pasrabiibe tru novion wama, ¹⁰ trenchibig kòn:

—Mutøgucha srøsrøbe tab vinon sørøbelø kòn cha. Inchen yandø tru linchai eshkailø lincha purrabelø tsabø muchene, tab vino kòmígwan ka srørrøbelø kòn cha. Trune ñibe tab vinon møingatig esegain kòn— cha.

¹¹ Iig, tru srøsrøzhiitø Tius nòba pasrain kui asha kònrrai Jesús pølbasa mariibe Galilea pirau Caná pueblsrø marig kuig kòn. Tru treeg mariitøga nui tørguegwalmabigwan ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kørebelø kòn.

¹² Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum pueblsrømay ambubelø kòn, Jesúsbe nui usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø warabelø kòn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén ciudarsømay ibig kòn. ¹⁴ Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben purrai ashibig kòn. ¹⁵ Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayeelanba tru Tiuswei yaugurri webetabig kòn, tru nømui ubishameranba waarameranbañau. Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig kòn. ¹⁶ Incha tru paloma yanøbelane trenchibig kòn:

—Iilane yugurri wesruiy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig kømøn— cha.

¹⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan isuptinchibelø kòn: “Ñui yabe ñuindø kònrraimab isuptø, nane ke chindamdø kòtan” chibigwan.

¹⁸ Inchen judíosmerabe trencha payibelø kòn:

—¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamartrunrragu?— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe kusrub løtappe trenchibig kòn:

—I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pasramønrrun— cha.

²⁰ Inchene judíosmerabe trenchibelø kòn:

—Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig kòbig kòn cha. ¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?— cha.

²¹ Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig kòn.

²² Inchawei Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø kòn.

Jesús mayeelan newan ashibig

²³ Jesús Jerusalén ciudarsø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui munchiyu kørebelø kòn, Tius nòba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe.

²⁴ Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremíig køn, kaguende nøbe mayeelan mailø kuigwan asha pasrøwa. ²⁵ Katø misagweimburab øyeelø køn cha, mu eshkam palaim pasrømíig køn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab asha pasraig kua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

¹ Kan fariseo Nicodemo taig købig køn, judíosmerai utu nø karub møg. ² Truibe Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruaig kui asha ker cha. Kaguende mugucha Tius maramburab mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe, Tius nøba pasrømubene.—

³ Inchene Jesúsbe lötappe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug srøig kal-lamíibe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab kaimanrrun— cha.

⁴ Inchen Nicodemobe payibig køn:

—¿Kan møg yandø kølig misra, katøyube mandø incha kal-layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha, katøyug kal-lanrrab?—

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pigurrimba, Espíritu Santogurrimba kal-lamíibe Tius nø ashib karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha.

⁶ Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein køn cha. Inchen Espíritu Santogurrin kal-labiibe, espíritu maig køben treetøwein køn cha. ⁷ “Mayeelø katøyug srøig kal-lamig køn” cha, na trendaigwan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig køn. ⁸ Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø, chugurri arri mørmuwei, ni muba yai mørmuwei indan cha. Øyeetøwein køn chibig køn, mayeeløba Espíritu Santogurrin kal-labeløbe.—

⁹ Inchene Nicodemobe katøyug payibig køn:

—¿Treebe maig kønrrab køh?— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñi Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan øyeelan chigúi mørmíig køtirru? cha. ¹¹ Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nambe maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha. ¹² Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim trununguen køremuibe, trube ¿srømbalarøn pønrrabelan waminchene, chinchka kørenrrague? cha.

¹³ Srømbalarømaybe mugucha nehimuben, tru srømbalarøngurri kørraarubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei nebyan cha.

¹⁴ Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwangucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha.

¹⁵ Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai.

Tiuswei undag købig maya misagweyasig

¹⁶ Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø, nui kandø Nusrkawanguen tranig køn cha, møikkøben nun kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig øsig kømigwan tøgagønrrain cha. ¹⁷ Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe, yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønrrønrrab kømøtø, masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranrrai ørig køn cha.

¹⁸ Tiuswei Nusrkawan kørebigwane kaigyu pasrønrrai pasrimíig køben, trune nui Nusrkawan køremíigwane manaweinguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha, kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan køremuikkurri. ¹⁹ Inchen tru kaigyu pønrrønrrai

pønsrøppe, treekkurrin køn cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø, løstiiwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe tabig kømø, kailø kuikkurri. ²⁰ Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø kuinchib, toryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø kenamisraitamab kørig køptø. ²¹ Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe toryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kørnrain køben treeg mariilø kuin kui törgandø kenamisrtrai.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

²² Tru øyeelø chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana kørørøn nømiba misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn. ²³ Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaamerabe nørø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn. ²⁴ Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø kuig køn.

²⁵ Inchen møiløgørørøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan judíoba payiyab aleguiyab mendabelø køn, tru kaig marigwan chish maramig køn taigweimburab. ²⁶ Inchabe Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømayrø ñiba uñibig, tru ñi namun wamindi møøbe, møimbe misaameran piu umbu ulsrøb uñen, mayeeløba nuimaygøba amban— cha.

²⁷ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Mugucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalærøngurri tranmubene. ²⁸ Na øyeeg taigwane pøs ñimdøweinguen mørar køn: “Nabe Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua ørig kur” taigwan. ²⁹ Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig truig pera pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø trag lynchibiibe truyu mørøb pasrøwa, nui wamwan mørabe, truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe møimbe neig køn cha. ³⁰ Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe chigucha kømíig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayeelaim pala pasran

³¹ Palagurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. Inchen piraugurri arrubiibe, piraug kua, waminchippe, piraugwan wamindan. Inchen srømbalærøngurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. ³² Incha nøbe tru maig asigwan, maig mørigwan treeg køn chib waminchene, tru nø treeg køn taigwane mugucha utag kømui indan. ³³ Inchen møikkøben tru nø trendaigwan utabiibe, Tiusbe ciertonig køn cha, treeg kørømara pasran. ³⁴ Kaguende Tius karua øriibe Tiuswei wamwan wamindan, pøs Tiusbe nui Espíritun tøgagømburab tøgagønrri tranøbig kua. ³⁵ Møskaimbe Nusrkawane undaguig kua, chiwandøgucha nø ashchai nui tasku pønsraig køn. ³⁶ Nusrkawan kørebiibe, man-agatig øsig kømigwan tøgagønrø. Trune Nusrkawan kaashibiibe srøig øsig kømigwan ashmønrrun. Inchen Tiuswei purø trømbøbig namig købiibe nuim pala pasran.

4

Jesús Samariasrø ishuuba waminchib

¹ Fariseosmerabe wammørin købig køn Jesúsbe Juan lataguen kømø, mendig amøñibelø mas tøgagømba, piu umbu ulsrailø mas tøgagømba indin kui. ² (Inchendø piu umbu ulsrøppe, Jesús nøashib kømøtø, nui kusrenanøb pera uniilø marøbelø køn.) ³ Treeg wammøra kuin kui Jesúsbe trunun wammøra, Judea piraugurri webibig køn, katø Galilea pirausrømay inrrab.

⁴ Incha nø pureb yamibe Samaria piraufwan pureb yamig nebunrrab købig køn.

⁵ Treekkurri Samariasrø kan Sicar taig puebloyu pubig køn, merrabsrø Jacob nui nusrkai Joséwan tranig pirø pulu. ⁶ Truyube kan pisu, “Jacobwein køn” taig waben,

Jesúsbe muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrøbig køn, yandø kwaløm tøbøtag misrøb køben.

⁷ Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nan pi srøttra— cha.

⁸ (Pøs nui kusrenanøb pera uniiløbe mamig penønrrab pueblsrømay ambin køben.)

⁹ Inchene tru ishug samariasriig løtappe, trenchibig køn:

—Ñibe judío købendø, na ya samariasriigwan: “Pi srøttra” taibe— cha.

(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe lynchimeelø købig køn.) ¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katø tru: “Pi srøttra” chibigwan ñi mu kui ashib indimbe, ñibe nun miabsruinrrun cha. Inchen managuen kølømø piwan srørrøbsruinrrun— cha.

¹¹ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe piwan chitøga wesramig chigaig wan cha. Katø pisube purø umbu wan cha. ¿Trube, ñibe tru kølømø piwane chugurri wesranrragu? cha. ¹² ¿Tru merrabsrø namui kølli misag Jacob, nø muchib, nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim piwan namun keta kørømarøbig lataguen kømø, kabe ñigan mas nuig køtirru?— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben i piwan muchibiibe katøyug pimulgwai inchun cha. ¹⁴ Trune tru na tranim piwan muchibiibe managuen pimulgwai inchimønrrun cha. Kaguende tru na tranim pibe nuinuube kan pigab pørøsrab weguchib lataig kønrrun cha, tru managatig øsig kømigweyasig.—

¹⁵ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Trube, kasuku, tru piwan srøttra cha, nagucha pimulgwai mørømøwei, katø mas yusrø wesranrrab arrumøwei inchab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui kewan wamønrrab ya, katø amø— cha.

¹⁷ Inchen ishuube trenchibig køn:

—Nabe kekkaig kur— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—“Kekkaig kur” chippe, ñibe sølwein tan cha. ¹⁸ Kaguende ñibe tratrøgatø kelø tøgaig købig køn cha. Inchen mõi ya tøgagúibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sølwein tan— cha.

¹⁹ Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg kømmørgø cha. ²⁰ Namui merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelø køben, trune ñim judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig køn chibelø køn— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan køriibala tabig waminchib maramig ura punrrab kui, i tunyu amrrua kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue.

²² Ñim samaritanomerabe chigúi ashmubendø køriibala tabig waminchibelø køn cha. Inchen nambe køriibala tabig waminchippe, chigúi asha marøbelø ker cha. Kaguende kaigyugurri wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig køn cha. ²³ Pøs treeg maram kwalømbe punrrun cha; Inchen trube mõiweinguen pubguen indan cha, tru cierton køriibala tabig waminchibelø Møskawan køriibala tabig wamindamig espíritutøga, cierton isua. Pøs Møskaimbe køriibala tabig waminchibelø øyamay marøbelan lan cha.

²⁴ Tiusbe Espíritu køben, køriibala tabig waminchibeløbe, espíritutøga, cierton isua wamindamig køn— cha.

²⁵ Inchen ishuube trenchibig kòn:

—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig). Truig arruppe, namune maig kuigwan kerriguba törgandø eshkanrrun— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

²⁷ Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera uniiløbe katø amrruabe, truba kwaarøbelø kòn, Jesús kan ishuuba waminchib pasrain kui ashippe. Inchendø nømbe møikkucha chigucha payrrab inchimeelø kòn: “¿Chi palai inchigu?” cha. Kabe: “¿Nøbabe chi waminchigu?” cha.

²⁸ Inchene ishuube nui pi mutingøtsøn pasrøb, pueblosrømay ya, misagwan trenchib eshkabig kòn:

²⁹ —Kan mowan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan kerriguh eshkatan cha. ¿Inchippa Cristo køppeendi?— chib.

³⁰ Inchen puebloyueløbe webamba, Jesúsweisrømay ambubelø kòn. ³¹ Trunetø nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba inchib trenchibelø kòn:

—Kusrennøb, maytøguen manrraurren— cha.

³² Inchen nøbe trenchibig kòn:

—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíg.—

³³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchibelø kòn:

—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kønrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig kòn cha. ³⁵ Ñimbe trenchibelø kømøtirru chibig kòn: “Tirigun paramibe pib pøl palan” cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimnguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab øskøraikken waran cha, paramdø palabelø. ³⁶ Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kømigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kønrrai. ³⁷ Kaguende misaamera øyan chippe, sølwein tan cha: “Kane tsurøb ellmaren, katøgane parøb tulisan” cha. ³⁸ Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

³⁹ Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø kòn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: “Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan” chib. ⁴⁰ Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nømbe kørromisr chib truba rugaben, truyu nøbe pa kwaløm nømbe kørromisrøbig kòn. ⁴¹ Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø kòn. ⁴² Inchabe ishuwane trenchibelø kòn:

—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kømø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

*Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)*

⁴³ Tru pa kwaløm puraiiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig kòn, ⁴⁴ kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig kòn: “Tius maig karuigwan eshkab mowan nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíg kòn” cha. ⁴⁵ Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø kòn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

⁴⁶ Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig køn, tru piwan vino kønrrai mariisrømay. Inchen truyube reyweyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra købig køn, Capernaumsrø. ⁴⁷ Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun taig wammørabe, nui nusrkawan tamartrab nui yamay ‘tiusmanda kørraarrubsumugu’ chinrrab ashchab ibig køn, kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben. ⁴⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei, katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe managuen kørenrraamøn— cha.

⁴⁹ Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig køn:

—Señor, petø amun cha, nai unø pinømwatø.—

⁵⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.

Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørewa ib menda, ⁵¹ nui yausrø pub ibene, nui karuindiig melabeløbe katønrrab werruabe, trenchiptinchibelø køn:

—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.

⁵² Inchen møøbe nømun payibig køn:

—¿Chu uraskurri tammisrøb ya?— cha. Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Pachiibe marig kwaløm la una weetan— cha.

⁵³ Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab isubig køn, tru: “Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn” taigwan. Incha nøba, nui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørebelø køn.

⁵⁴ Iig køn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

¹ Yandø øyeelø chab puraiben, Jesúsbe Jerusalénsrømay nebibig køn judíosmerai fies-tayumay. ² Inchen Jerusalén ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha, wamim pulube, kan pisu wabig køn, pøtøgatan ya-ureezheelø tratrøgatø wambiiteelø tøgag, hebreomaybe Betesda taig. ³ Truiløyube kwanrreelø truba nu warabig køn, kabgar køben, cojosmera køben, kønønrrab kaimabelø købengue piwan kønøgamne munig. ⁴ Kaguende kanmay kanmay kan ángel pisuyu kørraarrua, piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu kebibiibe chi kwanrrø tøgaitøgucha tammisrig kørromisrøbig køn. ⁵ Inchen kan møg treinta y ocho años ørøba kwanrrø megabig, truyu pirau tsubig køn. ⁶ Inchen Jesúsbe truyu tsui ashabe, øyeetø truba yana kwanrrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Tammisrøg køtah?— cha.

⁷ Inchene tru kwanrriibe trenchibig køn:

—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan cha, tru piwan kønøgøben. Na kebinrrainchib megamne, katøganguen kebipø kebibig køn— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, punab inrrø!— cha.

⁹ Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørromisra, nui tsigalwan muta, punab ib mend-abig køn. Inchen tru kwalømbe isrin kwaløm købig køn. ¹⁰ Treekkurri judíosmerabe tru tamarinabigwane trenchibelø køn:

—Møin kwalømbe isrin kwaløm køben, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe ñui kaya tsuigwan muta inrrain kømø merabig køn— cha.

¹¹ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Tru nan tamarøbiitøwei trenchitan cha: “Ñui kaya tsuigwan kusrua muta, inrrø”— cha.

¹² Inchene nømbe:

—“Ñui kayigwan tulisha, muta, inrrø” chippe, ñune ¿mu møg trenchita?— chibelø køn.

¹³ Inchen tru tamarinab møøbe mu kuinguen mørmíg køn, kaguende Jesúsbe truyugurri tarømisrin køben, katø truyube purø nu misag pasrøben.

¹⁴ Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig mowan Tiuswei yau ashabe, trenchibig køn:

—Au, ñi mõi yandø tabig kørrømisrabe, møingurrimbe katø mas kaig martrab kømø cha, katøbe ñun masken trømbøig nebumønrraimbe.—

¹⁵ Inchene tru møøbe ya, judíosmeran eshkabig køn:

—Tru nan tamarøbiibe Jesús kuin køn— cha.

¹⁶ Incha treekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab wendautø llirab mendabelø køn, kaguende øyeelan isrin kwaløm maren. ¹⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskaima chu uraskucha nui maramigwane møin kwalømgatig marøb wabig køben, nagucha marøbig kur— cha.

¹⁸ Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø køn Jesúswan kwetchab, kaguende isrin kwalømbe chi maramig kømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø, Tiuswan-gucha: “Nai trag Møskain køn” chib, Tiusba lataig misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

¹⁹ Inchen Jesúsbe nømun løtappe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tiuswei Nusrkaimbe ka nuimburaptøbe chigucha marmøn cha. Møskai chi mari asha, trunundø maran cha. Møskai chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha. ²⁰ Kaguende Møskaimbe Nusrkawan undaguig kua, nø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø kømøtø, mas purø nørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha kørrømisramnegatig. ²¹ Kaguende Møskaima kwailan øsiirana øsig kømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha tru øsig kømigwan møilan tranamdiig asønaben, tranan cha. ²² Katø Møskaimbe maig maramigwan mungucha nø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai nø asha martrai tranig køn cha, ²³ mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai Møskawan purø tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimibe, Møskai karua ørøbigwangucha chi tabig inchimøn cha.

²⁴ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Møikkøben na wamindigwan mørøb, nan Karua Ørøbigwan køreb inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrun cha. Incha truigwane kaigy pasrønrrai pasrig kømønrrun cha, kaguende kwamigugurri øsig kømigumay yandø puraya pasramisrikkurri. ²⁵ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen trube møindøweinguen pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan møramig. Inchen tru mørøbeløbe øsig kønrrun cha. ²⁶ Kaguende Møskaimbe nøashib øsig kømigwan tøgag kua, Nusrkawangucha treetøwei nøashib øsig kømigwan tøgagønrrai tranan cha. ²⁷ Katø Møskaimbe Nusrkawan maig kørrømisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha tranan cha, kaguende nøbe Møg Misra Arrubig kuimba. ²⁸ Iig na trendaigwan maig kønrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kømig urabe punrrun cha, mayan kwabelø søriilø purrabelø nui wamwan møra, ²⁹ truyugurri webambamig. Inchen tru tabig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrab kurrøbene, trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigy pønrrønrrai pønrrailø kønrrab kurrønrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

³⁰ Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmíg kur cha. Nabe maig kønrrabigwan na asha marøppe, tru nai Møskai maig taig mørigwandø asha maren, tru maig kønrrabigwan na asha mariibe sølgandø marig køn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain køben, trunun marar cha. ³¹ Na naasiitø maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø

købsruinrrun cha. ³² Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan køn cha. Inchen nø tru naimburab eshkab wamindiibe isa kømø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur cha. ³³ Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshkabwei indig køn cha. ³⁴ Pøs nabe kan møg naimburab ‘øyeeg køn’ cha wamindiitøga pasrømiig kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigyugurri wesrailø kønrrain trenchar cha.

³⁵ Juanbe kan lámpara naarab pilabig lataig kuig køn cha. Inchen kan maya yanatø ñimbe tru nui tøryu kasraaramig tab kui mørig købig køn cha. ³⁶ Inchendø naimburab Juan wamindi lataitøguen kømø, mas nuig tøgagur cha. Kaguende nai Møskai nan martrai traniilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Møskai karua ørig kuin kui. ³⁷ Katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan cha. Ñimbe managuen nui wamwan mørmøwei, nui maløwan ashmøwei indan cha. ³⁸ Katø ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar køn cha, kaguende nø karua ørigwan ñim køremuikkurri. ³⁹ Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig køtashchab truba tab ashib labelø køn cha, kaguende managatig øsig kømigwan truyu wetørranrrab isubelø kua. Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø køn cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe naimay amrrug kømuindan cha, tru srøig øsig kømigwan tøgagørrab.

⁴¹ Nabe misamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømiig kur cha. ⁴² Inchagucha nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag købigwan ñimuinug chigar kui ashar cha. ⁴³ Nabe nai Møskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utønrrun cha. ⁴⁴ ¿Ñim mandø incha nan kørenrrague? cha, kangurri kangurri maya nuguen tab indig kømigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab indig arrubigwan lamøtø. ⁴⁵ Nai Møskawei merrab na ñimun ‘øyeeg kailø kuig køn’ chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei ñimune ‘øyeeg kaig marøbelø kømøtirru’ chinrrun. ⁴⁶ Kaguende Moisés maig taigwan ñim køreig kuimbe, nan kørebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim pørig køn cha. ⁴⁷ Tru nø pørigwanma ñim køremeeløbe, na wamindigwangucha chinha kørenrrague— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesús trattrø mil møguelan manrrai mamig tranøb (Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay. ² Inchen truba nu misag Jesúsban mendig ambubelø køn, kaguende Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai kwanrreelan tamaren asha kua. ³ Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya, nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn. ⁴ Inchen yandø judíosmerai Pascua Fiestabe lutau købig køn. ⁵ Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui ashabe, Felipe trenchibig køn:

—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.

⁶ Trenchippe, Felipe ka manchitamøtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan asha købendø. ⁷ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Ni kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena, piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.

⁸ Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nunebe trenchibig køn:

⁹ —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Mayeelanba purramisingaruy— cha.

Truyube pu truba tsitsig køben, møguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe tru pirrimeran muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, maya misag truyu purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig køn. ¹² Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

¹³ Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. ¹⁴ Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkab møg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø, iigwein køn— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarraawa sruamrrab amrrunrab kui wetøbeñippe, nøbe katøyug tunbalasrømay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

Jesús pisu palawan ib
(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

¹⁶ Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørrørruabe, ¹⁷ kan barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumø srø køben, ¹⁸ yandø truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmera kurrab mendabig køn. ¹⁹ Incha yandø kan trattrø kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesúswane barco pulusrømay pi palawan arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

²⁰ —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

²¹ Inchen nømbe barcoyu Jesúswan truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum pirausrø pubguen inchibelø køn.

²² Katø kwaløm tru nu misag sötø tru pisu igatømay kørrømisrøbeløbe truyu barco kandøzhiitø pasrabigu Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tru barcoyu amben, Jesúsbe nømbe tøga imuin kui ashibelø køn. ²³ Inchendøgucha Tiberias ciudasarngurrimbe katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan ‘mayanguen pay’ chiben, tru maim pulusrø. ²⁴ Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera uniilø mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúswan lanrrab chab ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

²⁵ Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúswan wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha kømøtø, tru pirrimeran øska mamne maig kua, trugurrinrre lan cha. ²⁷ Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Tiuswei maramelan marøb pølbstrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—

³⁰ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi martragu? cha. Trube, ¿chi marøb big kugu? cha. ³¹ Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab

waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei wam maig pørigu trendaim pala: “Nøbe nømune srømbalasarø pirriwan manrrai tranig køn”— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalasarøngurri arrub pirri ciertonigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømuig køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalagurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha. ³³ Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalasarøngurri yu piraumay kørraarua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha. ³⁶ Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha. ³⁷ Møitøgucha Møskai nan traniibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha. ³⁸ Pøs, nabe srømbalasarøngurri kørraaruppe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarig køn cha. ³⁹ Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø nan traniilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug na nømun øsiirangarunrrain køn cha. ⁴⁰ Nai Møskai martrai isuibe øyeeg køn cha: mutøgucha Nusrkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug øsiirangarunrrain køn— cha.

⁴¹ Inchen judíosmerabe namig nømdø nilø chigøben chib mullib mendabelø køn, tru: “Pirri srømbalasarøngurri kørraarubiibe na kur” taikkurri. ⁴² Incha trenchibelø køn:

—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømuitarru? cha. Nambe usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Mømibe mandøgurri nøbe øyeeg tah cha: “Nabe srømbalasarøngurri kørraarig køn” cha, trenchippe?—

⁴³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mørmøtay cha. ⁴⁴ Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubigwane nabe srabe kwaløm katø øsiirangarumønrrun cha. ⁴⁵ Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig pørig pasran cha: “Mayeelanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun” chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.

⁴⁶ Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha. Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei Møskawan ashibwei indan cha. ⁴⁷ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha. ⁴⁸ Tru øsig køm pirrimbe na kur cha.

⁴⁹ Ñimui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug tru maná taigwan mabendø, kwaig købig køn cha. ⁵⁰ Trune tru srømbalasarøngurri kørraarub pirrimbe yu pasran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai. ⁵¹ Tru srømbalasarøngurri øsig køm pirrimbe na kur cha. Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun cha. Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na tranam pirrimbe nai asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.

⁵² Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mendabelø køn:

—¿I møøbe nui asrwandøwei manrraimbe namune mandø tranrrab indah?— cha.

⁵³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tru Møg Misra Arrubigwei asrwan mab, katø nui aniwana muchib inchimeeløbe srøig øsig kømigwan ñimuinug tøgagønrraamøn cha. ⁵⁴ Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwana muchib inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsiirangarumønrrun

cha. ⁵⁵ Kaguende nai asrbe si, cierton mamig køben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig køn cha. ⁵⁶ Nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø nagurringucha nuinug pasramønrrun cha. ⁵⁷ Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru øsig kømigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kømigwan tøgagønrrun cha tru nai asrwan mabiibe. ⁵⁸ Iibeguende tru srømbalasarøngurri kørraarub pirrin køn cha, tru ñimui merrabsrø kølli misaamera maig lataig kømøtø, nømbe mappe, mabendø, kwaig købig køn cha. Trune i srømbalasarøngurrim pirriwan mabiibe managatig øsig kønrrun— chibig køn.

⁵⁹ Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaumsrø kusrenanig køn.

Møiløgøben Jesúswei mendig amba katøyug llirab

⁶⁰ Møiløgøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø køn: —Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig køn cha. ¿Mu kui møriasamø?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe nømdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha. ⁶² Tru Møg Misra Arrubig tru nø srøsrø waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig købsruerah? cha. ⁶³ Øsig kømigwan tranøbiibe Espíritu køben, asrbe truburappe chigucha chi purugumíig køn cha. Na ñimun wamindiibe Espíritu køb, øsig kømig køb køn cha. ⁶⁴ Inchendø katøgucha ñimui utu møiløbe køremeelø køn— cha, trenchibig køn.

Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig købig køn, numeratø nun køremeelø kuigwan, katø tru nun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe møig kuigwan. ⁶⁵ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—

⁶⁶ Inchen yandø trugurrimbe møiløgøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø Jesúsba amøñimeelø køn. ⁶⁷ Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig køn:

—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug køtah?— cha.

⁶⁸ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig køm wamwane ñitøwein tøgag køben, ⁶⁹ nambe ñun køreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib inder— cha.

⁷⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu kane kwaimandzig køn— cha.

⁷¹ Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig køn. Kaguende tru doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúsban ashig kømui inchibelan nø tranrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

¹ Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben. ² Tru judíosmerai Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben, ³ Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:

—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain cha. ⁴ Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha søratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraurren— cha.

⁵ Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn. ⁶ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben maramig chi kømøn cha. ⁷ Yu piraueløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha.

Trune nane tsalinndan chibig kòn; kaguende nòm marøb kuigwan kaig kòn cha, na eshkaben. ⁸ Ñimbe fiestayumay ambay chibig kòn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—

⁹ Incha trenchabe, Galileasrø kørromisrøbig kòn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

¹⁰ Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesús kucha ippe, ibendø, mayeelø ashchain kømøtø, ibig kòn. ¹¹ Inchen judíosmerabe fiestayu nun lab kua, trenchibelø kòn: —Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.

¹² Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø kòn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig kòn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha. Misagwan may wamincha, ka isaptiig kòn” chibelø kòn.

¹³ Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain kømøtø waminchibelø kòn, judíosmeran korig køptø.

¹⁴ Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb mendaptinchibig kòn. ¹⁵ Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø kòn:

—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?— chib.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein kòn cha. ¹⁷ Møikkøben Tius maig martrain køben trunun marøg kui inchibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøbig kuin kui nebua ashchun cha.

¹⁸ Møikkøben nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab in-chaindø lan cha. Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, truike si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig kòn cha.

¹⁹ ¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kømuitarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha. ¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig kòn.

²⁰ Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø kòn:

—Ñibe kwaimandzig tøgagig kòn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Isrin kwaløm kan mana asiimíg asha kønrrai marigwandø ñimbe mayeeløba kwaara asha kòn cha. ²² Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig kòn cha, (truike Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrabsrø kølli misaamerainukkurri pølbasa arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circuncidabelø kòn cha. ²³ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan kalø mara kørromarmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circuncidabelø købendø, na isrin kwaløm kan møwan kwanrrøwan kerrigu newan tamarene, trube, ¿ñimbe nane chindimba namøgue cha? ²⁴ Ñimuin kabyu maig misag asønaben ke trunundø asha marøb pønrrømøtø, marøppe, maig kønrrabigwan sølgandø asha maramig kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kø chinderah?

²⁵ Inchen møiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø kòn:

—¿Øigwanweinrre kwetchab lab amøñimuitarru? cha. ²⁶ Au, ya mayelai malau waminchib pasrøben, mugucha chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui asha treeg mara tøgagø chinderah? cha. ²⁷ Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha ashchaamøn— chibelø kòn.

²⁸ Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba mur waminchib trenchibig kòn:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui ashawein køn cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua pasrømøtø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu kui nebua asiimíg. ²⁹ Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

³⁰ Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha merrarrameelø køn, kaguende nun treeg maramig ura pumø srø køben. ³¹ Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørewabe, trenchibelø køn:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø i møg lataig maskucha mana martrab kø?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

³² Fariseosmerabe misag truba nørrø Jesúsweimburab niløtø truba waminchamørøb kui mørabe, nømbe judíos sacerdotesmeran karubeløba misra, Tiuswei yau ashib pønrrabelan ørøbelø køn Jesúswan merrarranrrai. ³³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha. Trugurrimbe nan karua ørøbigweisrømay katø inrrab kur cha. ³⁴ Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yaisrømbe ñimbe amrrab kaimanrrun— cha.

³⁵ Inchene judíosmerabe nømasiyitø trenchib payibelø køn:

—Ø møøbe ¿chumay inrraindah? cha, nam wetørramgaibe. Kabe ¿tru judíosmera griegosmerai utusrø amba warabelaisrømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab inda, chindah cha? ³⁶ ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: “Nan lappe, labendø, nane kalanrrun” chib. Katø: “Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

³⁷ Incha tru srabe kwaløm, fiesta purø tabig purayam kwaløm Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, muchi cha. ³⁸ Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera lulrrun— cha.

³⁹ Øyee chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espíritu Santon utønrrab køn cha, truigweimburab trendaig køn. Pøs katøgucha Espíritun tranimíg srø køben, kaguende Jesúsbe purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørøtø misrøb

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn tru nu misag sötøyuelø nø wamindiilan mørabe, trenchibelø køn:

—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg køn— cha.

⁴¹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Iibe Cristo køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha. ⁴² Cristobe Davidwei misagugurri arrub, katø tru David tsui pueblo, Beléngurri attrabig køn cha. ¿Tiuswei wamwan pørigube yamba trenchibig kømuitarru?— cha.

⁴³ Incha misaabe Jesúscurrindø nømdø ke nøørøtø misrøb chab tarømisra, ⁴⁴ møiløbe kemørtrab inchendø, møikkucha chinchimeelø køn.

Judíosmeran karubelø Jesúswan køremub

⁴⁵ Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib pønrrabeløbe tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba purraisrø katø pubene, truiløbe nømune trenchibelø køn:

—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.

⁴⁶ Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:

—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!— cha.

⁴⁷ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kabe ¿may waminchen ñingucha tabig chitanmab tru kuindø kørewa pønrrappeendi? cha. ⁴⁸ Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui møikkøben truiløma nun køreitarru? cha. ⁴⁹ Pøs i misag sötø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønrsrailø køn— cha.

⁵⁰ Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab ibig, tru fariseosmerai utuibe trenchiptinchibig køn:

⁵¹ —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan mowan chi marig kuitashchab ashchab, nø wamindigwan mørøbmerrig mørmubendøgan kaigyu pasrønrrai pasrøbig kuitarru?— cha.

⁵² Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Kabe ñingucha galileasriitøwein køtirru? cha. Tiuswei wamwan pørigwan maig chibig køtashchab ñiguen tab ashchig chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg Galileagurrimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashchabguen— cha.

⁵³ Inchabe yandø møitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrarrainabig

¹ Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya, ² katø kwaløm tør-raben, katø Tiuswei yaumay arrubene, maya misaabe nun kemallen, nøbe wamisra, kusrenanøb mendabig køn.

³ Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe kan kasharawa ishug kaig marøb tsuin køben merrarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag pasrabe, ⁴ Jesúswan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu merrarraig køn cha. ⁵ Trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeg ishumburmerane sruutøga peta, kweetsingarubig køn cha. Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinrragu?— cha.

⁶ Nømbe øyamay payippe, mandø inchibig køtasha, chigøben chi køptørre trencha mørøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra, tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn.

⁷ Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nømune trenchibig køn:

—Ñim møikkøben kaig marig chigaibe, truimerrig pølbasra sruutøga nun petø pøs— cha.

⁸ Incha katø Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn. ⁹ Inchen nømbe tru nø trendaigwan mørabe, mas kølleelømerrig kan kan pera pølbasra, webamba ambub mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasrabiibatø kørrømisram. ¹⁰ Inchen Jesúsbe kurraashabe, trenchibig køn:

—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra meganrrai chi marmuitarru?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Inrrø, chibig køn. Møingurrimbe katø kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

¹² Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:

—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñmøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.

¹³ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Ñibe maig kuigwan eshkab waminchippe, ka ñuimburaptø wamindan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig kuigwan na naimburaptø wamindinguen, na wamindiibe isa wamindig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha. ¹⁵ Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmíig kur cha. ¹⁶ Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, trube maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha. ¹⁷ Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig. ¹⁸ Pøs naimbura-bigwan maig kuigwan eshkabiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrrun— cha.

²⁰ Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

“Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn”

²¹ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Nabe inrrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun— cha.

²² Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:

—¿Kabe nøasiitø kwanrrainchipeendi? cha: “Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chinrrappe.—

²³ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe yuelø køben, nabe palasriig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha. ²⁴ Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: “Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrrun” cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrrun— cha.

²⁵ Inchene nun trencha payibelø køn:

—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkaab arrig, truig køn cha. ²⁶ Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn. ²⁸ Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, iilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchun cha. ²⁹ Kaguende nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.

³⁰ Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amøñibeløba

³¹ Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:

—Na maig wamindiilan ñim trunun mōra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig amøñibelø kønrrabguen cha. ³² Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene, tru ciertoniibe ñimune iløsrkøbeløyugurri elatsiilø kønrrai martrun— cha.

³³ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker cha. Nambe managuen mu karua srua kuindiig melømø misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, ‘namun elatsiilø kønrrun’ chinrrappe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Mutøgucha kaigwan marøb pasrabiibe, tru kaig marøb pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha. ³⁵ Kan karuindiig megabiima yaube managatig kørrømisrmuben, trune kan nusrkaimbe si, managatig truyu kørrømisran cha. ³⁶ Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb melaigugurri elachene, ñimbe isa kømø, newan elatsiilø kønrrabguen cha. ³⁷ Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane kwetchab inndan cha. Kaguende na wamindiibe ñimuinuube kørrømisrmøn cha. ³⁸ Nabe nai Møskaimba pasrøwa asigwan, truigwan waminchen, ñimbe ñimui møskawan mørigwan trunun maran— cha.

³⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Namui møskaimbe Abraham køn— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha, Abraham mari lataigwei marøbsruinrrun cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe møimbe nane kwetchab inndan cha, Tius mandø taig mørigwan na tru newan cierton waminchib møwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe marmuig købig køn cha! ⁴¹ Ñimbe ñimui møskai mariilan marøbelø køn— cha, trenchiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe mu mendaigwei tøgamisri uremeragucha kømer cha. Nambe møskaimbe kandø tøgar ker cha, truiibe Tius.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui møskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarabsruinrrun cha. Kaguende nabe Tiusweinukkurri arrua, yu pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane Tius ørig køn cha. ⁴³ Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen mørmeelø køh cha? Na wamindigwan ñimbe mørmeelø kuarre treendan cha. ⁴⁴ Ñimbe ñimui møskai nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui møskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptiig kua, managuen tru newan ciertonigube pasramisra marmíig køn cha, kaguende nuinuube ciertoniibe chigaa kua. Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende nøbe purø isaptiig køn cha. Incha nøbe isa wamindigwei møskain køn cha. ⁴⁵ Trune nabe ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane køremøn cha. ⁴⁶ ¿Ñim møikkøben na chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kømø cierton waminchene, ñimbe nane ¿chindimba køremøgue? cha. ⁴⁷ Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan møran cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mørmeelø køn— cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

⁴⁸ Inchene judíosmerabe Jesúsban trenchibelø køn:

—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgag køn chippe, nambe sølwein chibrain køn— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgag kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan tab indig kønrrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha. ⁵⁰ Nabe nan

maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig. ⁵¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwamigwan ashchaamøn— cha.

⁵² Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:

—Møimbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgäig kui. Abraham lata, Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: “Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwanrraamøn” tan cha. ⁵³ ¿Kabe ñigan namui møskai Abraham lataguen kømø, mas nuig køtirru? cha. Truibe kwaben, katø tru Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaig køn cha. ¿Ñibe mu kurmab isugu?— cha.

⁵⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na naasiitøwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi marmuinguenig køn cha. Nan maya nuguen tab kønrrai marøbiibe nai Møskain køn cha, tru ñim ñimui Tius køn taig, truig. ⁵⁵ Inchendø ñimbe nune ashmeelø køn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha. Na ‘nun ashmíig kur’ taimbe, trube, ñim latawei isaptiig købsrubrainrrun cha. Pøs nabe nun ashib, katø nø maig taigwan møra marøb inchibig kur cha. ⁵⁶ Merrabsrø ñimui møskai Abrahambe nain kwaløm punrrabigwan asha, truba kasraaraig køn cha. Incha ashabe, truba kasrag kui indig køn— cha.

⁵⁷ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ni cincuenta añosikken kømubendø, ¿ñigan: “Abrahamwan nebua ashibig kur” chitirru?— cha.

⁵⁸ Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Abrahamguen kømøwatø, Na Kur— cha.

⁵⁹ Treekkurri nømbe Jesúswan sruutøga petønrrab srug kusruben, nøbe trubabig køn. Incha Tiuswei yaugurri webya, ibig køn.

9

Kan møg kerrigu ashmíigwan Jesús tamarøb

¹ Jesús kanbalø pureb pasrøwabe, kan møg srøsrøgurri kerrigu ashmíig kal-laweigwan ashibig køn. ² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿ø møg ashchab kaimabig kal-lanrraimbe, møig kaig marig kerah? cha. ¿Møskalø kaig marikkurrin køh? Kabe: ¿nøasiitøwei kaig marikkurrin kø, chin-derah?— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nø kaig marikkurrin kømøwei, kabe møskalø kaig marikkurrin kømøwein køn cha. Treeg kømøtø, Tiusbe nui maramburab mariilø tru ashmíigweinug kenamisrtrain kuig køn cha. ⁴ Kwaløm købenbatø nan karua ørøbigwei maramigwan nambe marmø kømø, maramigwein køn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke. ⁵ Na yu pirau uñippe, pirauelai tør kur— cha.

⁶ Incha Jesúsbe øyah chib pasrøwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitøga kaizhig chillig marabe, trutøga ashmíigwein kabyu srøløbig køn. ⁷ Inchabe trenchibig køn:

—Siloé pisusrø maløwan kwallchab inrrø— cha. (“Siloé” chippe, “karua ørig” chib.)

Inchen tru ashmíibe ya, maløwan kwalla, katø arruppe, ashibig arruptinchibig køn.

⁸ Inchen nui ya pulueløba, katø tru ‘chigøben kettra’ cha, miab wabigwan ashibelø købeløbabe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘chigøben kettra’ chib, miab wabiibe øigwein kømuitarru?— cha.

⁹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nøwein køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Truig lataig asønabendø, nø kømøn— cha.

Inchen nøbe nøashib trenchiptinchibig køn:

—Nawein kur— cha.

¹⁰ Inchene nømbe trenchib payibelø køn:

—¿Chincha ashibig misrku?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabbe, trenchitan cha: “Siloé pisusrømay ya, maløwan kwallchig” cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.

¹² Inchen nune trencha payibelø køn:

—¿Tru møøbe chu yah?— cha.

Inchen nøbe:

—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíig købigwan truba payib srua køb

¹³ Incha tru kerrigu ashmíig købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn.

¹⁴ Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmíigwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn. ¹⁵ Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:

—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misri-natan— cha.

¹⁶ Inchen mõiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kan øyeeg marøb møøbe Tiuswein kømuinrrun cha. Kaguende isrin kwalømwane ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.

Trune katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Kan kaig marøb møøbe øyeeg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.

Incha yandø nømdø ke nøørøtø misrøbelø køn. ¹⁷ Inchawei tru ashmíig købigwane katøle payibelø køn:

—Ñibe, ¿tru mõweimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—

Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:

—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkab møg køn tamønrrun— cha.

¹⁸ Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíig købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei mõskalanguen amrrunrrai wama,

¹⁹ nømune trenchib payibelø køn:

—¿Iig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíig kal-lan? taig. ¿Trube, mõimbe mandø incha ashibig misrah?— cha.

²⁰ Inchene mõskaløbe trenchibelø køn:

—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíig kal-labig. ²¹ Inchendø ashibig mis-trappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.

²² Møskalø øyeeg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyeeg chibelø køn, kaguende judíosmerabe mõikkøben: “Jesúsuan Cristo køn” chibigwane nømui tulundzuni yaugurri weguttab waminchaguen køben. ²³ Incha trekkurri mõskaløbe trendaig købig køn:

—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.

²⁴ Incha judíosmerabe tru ashmíig køb mõwane katøle wama, trenchibelø køn:

—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.

²⁵ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíig kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíig købig kuig, mømibe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

²⁶ Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

²⁷ Inchene nøbe løtappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñimgucha kabe nui mendig amøñibelø misrøg køtah?— cha.

²⁸ Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha. ²⁹ Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

³⁰ Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Pøs, kan øyeegeinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha. ³¹ Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe mørmíig kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig waminchibigwane nøbe mørøbig kui. ³² Managuen kan kal-lainukkurri ashmíig kal-labigwan mu tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha. ³³ Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømuimbe, chigucha martrab kaimain kømbala— chibig køn.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaig købendø ¿namungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.

Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri weguchibelø køn.

Tiusweiwan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

³⁵ Inchen Jesúsbe tru ashmíig købigwan judíosmera tulundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe, trenchibig køn:

—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.

³⁶ Inchene tru møøbe trencha løtabig køn:

—Au, Kasuku, ¿truike mu køh? cha, na nun kørenrrab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig, nabe truig kur— cha.

³⁸ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¡Señor, nabe ñun kører!— cha.

Incha nun køriibala tabig waminchibig køn. ³⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe yu piraumay arruppe, maig kønrrabigwan asha martrab arrig køn cha, ashmeeløbe ashibelø misrtrai; Inchen ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúsba pønrrabelø tru trendaigwan mørabe, trenchibelø køn:

—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø købra chindah?— cha.

⁴¹ Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:

—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar købsruinrrun cha. Inchendø mømibe ñim ‘ashibelø ker’ chib pønrraikkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan kebmøtø, nøørø pegwan kebibiibe, truike niliig, katø maig

købash marøb wesrabig, treeg køn cha. ² Trune tru yaskabmay kebibiibe si, tru ubisha ashibig køn cha. ³ Yaskab kurøb pasrabiibe nø kebinrrai yaskabwan kuren, ubishamerabe tru ubisha ashibigwei wamwan mørøbelø køn cha. Incha nøbe nui ubishameran nømui munchiwan, nømui munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha. ⁴ Yandø kerrigu nuielan chab wesrawabe, nøbe ubishamerai merrab iben, ubishamerabe wendautø ambubelø køn cha, kaguende nui wamwandø tsabø mørøbelø kua. ⁵ Trune kan asiimíig pegwane managuen wendautø amrraamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha, kaguende asiimeelai wamwane mu kui mørmeelø kua.—

⁶ Jesúsbe iigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchene, øyeeg chippe, chiwan wamindinguen mørmeelø køn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

⁷ Incha Jesúsbe katø nømun trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishamera kebambig yaskappe na kur cha. ⁸ Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig købash marøb nila wesrabelø køben, ubishamerabe nømune mørmuig køn cha. ⁹ Nabe yaskab kur cha. Møikkøben nai yaskabwan kebarrubiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Truibe kebib, webarrub llirab uña, pumera mamelø wetørranrrun cha.

¹⁰ ‘Kan niliibe nilønrrappah, kwetchappah, ka pinishinrrappatø arruben, trune nabe arruppe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrai arrur cha, trurrigu tøgagømburab tøgagønrrai. ¹¹ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Tru ubishameran tab ashibiibe nui øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasran cha. ¹² Trune tru ka anweindø ashibiibe ubisha mabig lobo arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun cha, kaguende tru ubisha ashibig kømøwei, katø ubishameragucha nuielø kømøwein kuimba. Inchen lobobe ubisha sötøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe nøørøtø misran cha. ¹³ Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende anwandø isubig kua, ubishamerane nøm kusrenrraindø.

¹⁴⁻¹⁵ ‘Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Nai Møskaimbe nan tab ashen, nagucha nai Møskawan tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen, nømgurringucha nane ashibelø køn cha. Incha nabe nai øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasrar cha. ¹⁶ Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kømeelø. Truilangucha nane pera arrumig palønrrautan cha. Truiløbe nai wamwan mørtrun cha. Trumaybe ubisha sötømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kønrrun cha.

¹⁷ ‘Inchawei nai Møskaimbe nan undaguig køn cha, kaguende katøle utønrraptø, nabe natøwei nai øsig kømigwan tranig kuimba. ¹⁸ Nane nai øsig kuigwan mugucha keranrraamøtan cha. Treeg kømøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig katøle na utamig tøgagig kur cha. Øyeeg maramigwane nabe nai Møskawan utig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchen øyeeg wamindigwan judíosmera mørabe, katøguen nøørøtø misrøbelø køn. ²⁰ Incha møiløgøben trenchibelø køn:

—Kwaimandzig tøgagig kua, chugúinguen mørmíig pasran cha. ¿Chinchabrre mørgue?— cha.

²¹ Trune kaneløbe trenchibelø køn:

—¿Mu kan kwaimandzig tøgagigkan øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan kwaimandzikkan ashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

²² Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb købig køn, tru merrabsrø Tiuswei yawan Tiusweindø kønrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim pølmera købig køn. ²³ Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan, Salomónwei yaskab tainug llirab uñene, ²⁴ truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø køn:

—¿Nam mu kuinguen mormíig melonrrai managatiirre øyeetø, øyeetø namun tøgagønrragu? cha. Isa kømø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.

²⁵ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab køremøn cha. Na nai Møskawei munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein køn chib eshkan cha.

²⁶ Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kømøwa, nane køremøn cha. ²⁷ Nai ubishamerabe nai wamwan mørøbelø køben, nagucha nømun ashibig kur cha. Incha nømbe nai mendig amrrubelø køn cha. ²⁸ Nabe nømune managatig øsig kømigwan tranen, managuen pinønrrabelø kømøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranrraamøn cha. ²⁹ Nai Møskai nan truilan tranøbiibe mayeelan purab nuig køben, Møskawei taskugurrimbe mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig køn. ³⁰ Naba, nai Møskaimbabe kandø ker— chibig køn.

³¹ Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben,

³² Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe nai Møskaweimburabelan ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb kenamarig køn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, møig kalø kuindørre nane sruutøga petønrrainchigue?— cha.

³³ Inchene tru judíosmerabe trenchibelø køn:

—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kømøtø, ñi Tiusweimburab purø trømbøig wamab, tru ñibe ka møøtø købendø: “Tius kur” chib pasraikkurrindø nambe petønrrab inder— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui pørigube øyeeg chibig pørig pasrømutarru cha: “Ñimbe tiusmera køn” cha, Tiusbe trendan taig. ³⁵ Tru Tiuswei wam pørigwan wamindinelandøguen: “Tiusmera køn” cha wamig købene, (katø tru Tiuswei wamwan pørigwane ka treeg kønmab ashato tarømarøptindamig kømøn cha,) ³⁶ trube, Møskai nuyasitø tarømara, yu piraumay karua ørig: “Na Tiuswei Nusrkain kur” chibene: “Ñibe purø trømbøig wamab pasran” cha, ñimgan trenchib køtirru? cha. ³⁷ Nai Møskai mariilan na marmubene, trube, køremørrunrigay cha. ³⁸ Inchen nai Møskai mariilan na marene, trube, nan nui Nusrkain kuitamab køremuindøgucha, tru na mariilandøguen kørey chibig køn. Nai Møskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Møskaweinug pasrabig kuin kui nebua ashib, chigúi mørøb inchappe.—

³⁹ Inchen nømbe katøguen Jesúswan merrarrawa, sruamrrab inchen, nøbe nømui utugurri iptinchibig køn.

⁴⁰ Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kørrømisrøbig køn, Juan tru srøtøzhiitø misaameran pi umbu ulsrøb uniisrø. ⁴¹ Inchen misaamerabe Jesúsweimay truba nu ambabe, nømdø trenchibelø køn:

—Juanbe Tius nøba pasrain kui asha kønrrai mariilø marøppe, marmuindøgucha, ø møweimburab nø chi wamindiiløbe kerriguba isa kømubwei indin køn— cha.

⁴² Incha misaamerabe Jesúswan truba nu kørebelø køn, truyube.

11

Lázaro kwaig

¹ Kan møg Lázaro taig Betania pueblosriig tru Maríaimba, Martaimba nuchaabe kwanrrø tsubig køn. ² Tru Maríabe, Señorwei srøb pala tru purø may irrabzhigwan lusha, nui srøbwan pusruutøga pinømørøbig købig, truig køben, tru Lázaro kwanrrø tsubiibe nui nuchag købig køn. ³ Inchen tru nui pa nuchaløbe Jesúsweisrømay karua ørøbelø køn:

—Señor, ñi undaaraiibe kwanrrø tsun— cha, eshkanrrai.

⁴ Inchen Jesúsbe trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tru kwanrrøbe kwam kwanrrø kòmøtø køn cha. Treeg kòmøtø, Tiuswei maya nuguen tabigwan kenamaramigweyasig køn cha, treeg mariitøga Tiuswei Nusrkawan maya nuguen tabig marig kønrrai.—

⁵ Jesúsbe Martanba, numøsrawanba, nuchawanba truba undaguig kwagucha, ⁶ tru Lázarobe kwanrrø tsun taingucha, tru nø tsuinug katøgucha Jesúsbe pa kwaløm srarrabig køn. ⁷ Incha nøbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Judeasrømay katø amun— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchiptinchibelø køn:

—Kusrennøbig, judíosmera trusrø yamba ñun srug muta, peta ñun kwetchab inchib kuig yandø yanatø køben, ¿trusrømay katø inrrapteh?— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan mawabe doce uras tøgaign kòmuitarru? cha. Pøs, kan kwaløm uñibiibe srurrengwamøn cha, kaguende yu pirau tør pilimba. ¹⁰ Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende yembe tør chigaig løstiig kua.—

¹¹ Inchabe katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Lázaro namui trendø asiibe kiain køn cha. Inchendø nabe nun kasrønanrrab inrrab— cha.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Señor, trube, kiptø tsuibe, treebe tammisrtrab kuinrrun— cha.

¹³ Jesúsbe Lázaro kwain køn cha waminchib pasrøben, trune nui kusrenanøb pera uniiløbe: “Ka kib tsun” chitanmab isua pønrrabelø køn. ¹⁴ Inchabe Jesúsbe tørgandø trenchibig køn:

—Lázarobe kwabguen indan cha. ¹⁵ Nane ñimuimburappe tabguen køtan chibig køn, truyu na mu kaagúikkurri, kaguende trumaybe ñim nan kørenrrain cha. Trube, nun ashchab amun— chibig køn.

¹⁶ Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katøgan kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Namgucha, trube, amun cha, nøba kegøtø kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen øsiiranøbig

¹⁷ Incha Jesús puabe, Lázarone sorig chabguen pib kwalømguen purayain kuin kui ashibig køn. ¹⁸ Betaniabe Jerusalén pulutø købig køn, truyugurri kan pøn kilómetro køsrønsrø. ¹⁹ Inchen judíosmerabe Martanba, Mariánba nuchag kwain køben menrra isui inchimønrrai, lincha purrønrrab truba yam amrruin købig køn. ²⁰ Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mørøppe, katønrrab webiben, trune Mariabe yau ka kørømisrøbig køn.

²¹ Inchabe Martabe Jesúsban trenchibig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha. ²² Inchendø møingucha Tiuswan ñi chi miabendø, tranrrab kui ashar— cha.

²³ Inchene Jesúsbe Martane trenchibig køn:

—Ñui nuchaabe katøle øsiiranrrun— cha.

²⁴ Inchen Martabe trenchibig køn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelø srabe kwaløm katøle øsiiraben, Lázarobe øsiirabwei inchab kui.—

²⁵ Inchene Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Katøle øsiiramiba, øsig kømibabe na kur cha. Nan kørebiibe kwawagucha, øsig kønrrun cha. ²⁶ Inchen mutøgucha øsig uñibig nan kørebiibe managucha kwanrraamøn chibig køn. ¿ligwan køretirru?— chibig køn.

²⁷ Inchene Martabe trenchibig køn:

—Nai Señor, øø, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kørewa pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig købig.—

Jesús kishib

²⁸ Truigwan chab trenchabe, Martabe numøsrar Marían wamønrrab ya, nundø nilø trenchibig køn:

—Kusrennøbiibe yu pua, ñun waman— cha.

²⁹ Inchen Maríabe møra mallatø kurra, Jesúsban ashchab ibig køn. ³⁰ Inchen Jesúsbe katøgucha puebloyu pumø, tru Marta katinuutø srø pasrabig køn. ³¹ Inchen María truba mallatø kurra, webyai ashippe, judíosmera tru yau nun menrra isui inchimønrrai lincha purrabeløbe wendautø ambubelø køn, sörin tulsrø kishchab yaitamab isua.

³² Inchen Maríabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab trenchib tømønnsrøbig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

³³ Inchen Jesúsbe Maríaba, katø tru lincha amrrubelø judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetø truba truba isui inchibig, kan mandøguen kømui inchib køn. ³⁴ Incha nømun trencha payibig køn:

—¿Chu sörøgue?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor ashchab amø— chiben,

³⁵ Jesúsbe kishibig køn. ³⁶ Inchen judíosmerabe trenchibelø køn:

—Au, truba undaguig kwaasøna— cha.

³⁷ Inchen møiløgøsrønbe nømmdø trenchibelø køn:

—I møg tru kab ashmíigwanma tamarøbiibe, ¿Lázarongucha kwamønrrai inchib-srumøshata?— cha.

Lázaro katø øsirab

³⁸ Inchen Jesúsbe katøle nuinetø truba truba isuim pasrøwa, tru sörinug kemallibig køn. Truibe kan nu trab købig køn, kebambinuube kan nu sruutøga kasraikke. ³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Srugwan kusruy— cha.

Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig køn:

—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaibe chabguen pib kwalømguen køn— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppeh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashchabguen?— cha.

⁴¹ Inchen yandø srugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:

—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha. ⁴² Ñibe chu uraskucha nane mørøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misaamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrrai.—

⁴³ Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:

—¿Lázaro, webamø!— cha.

⁴⁴ Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Picha, ibasay— cha.

Jesúsban kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Inchen judíosmera truba nu tru Marían ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúsban kørebelø køn. ⁴⁶ Inchen truyu møiløgøsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen, ⁴⁷ sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra, tru maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tulundzunabe, trenchibelø køn:

—¿Nambè mandø inchab? cha. Kaguende tru møøbe Tius nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha. ⁴⁸ Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba

nun koreben, Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, namui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.

⁴⁹ Inchen mōikkōsrøn nōmui utuig, Caifás taig, tru pilawan maya sacerdotesmeran nō karub sacerdotebe trenchibig kōn:

—Kan ñimbe ni chigúinguen mōrmōwa kōn cha. ⁵⁰ Maya misagwan ørøba pinisailø kōbgunrriibe, nam maya misagweyasig kan mōøtø kwamikken səl kui, treegwandøguen ashmeelø kō chindah— cha.

⁵¹ Incha Caifásbe trenchippe, ka nō trenchig kōptø trenchimuig kōn. Kaguende tru pilawan nōbe tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdote kuig kōppe, Tius trenchinrrai isungaruben trendaig kōn, maya judíosmerayasig Jesúsbe kwanrrab kōn cha. ⁵² Katø tru i maya misagweindø kōmøtø, mayeelø Tiuswei ureemera truørø amba warabelan kanbalatø tulundzunamig kōnrrai, treegweyasiiba kōn cha. ⁵³ Tru kwalømgrurri judíosmeran karubeløbe Jesúswane kwetchab cha waminchibelø kōn.

⁵⁴ Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø ashchai uñmíig kōn. Incha Judea piraugurri webya, kanbalø mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efraín taig pueblorømay ibig kōn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera uniiløba kōrrømisrøbig kōn.

⁵⁵ Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø lamø paløben, wambig nōørøsrøngurri misaamerabe Jerusalénsrømay truba nebambubelø kōn, kaig marigwan chish misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø. ⁵⁶ Jesúswan lab amøña, Tiuswei yau purrøwabe, nōmdø kangurri kangurri trenchib payiyabelø kōn:

—¿Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen inchimuisruandø?— chib.

⁵⁷ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmerababe karuin kōbig kōn, mōikkøben Jesúswan chu wai ashibiibe, eshkanrrain cha, Jesúswan kemørtrab.

12

*Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúswan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)*

¹ Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwaløm paløbenba Jesúsbe Betaniasrømay ibig kōn, tru kwabelai utugurri nō øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay. ² Truyube Jesúswan tab inchab kan mamig tamara nena, Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai utu Lázarogucha wabig kōn. ³ Inchene Maríabe purø may irrabzhig nardotøzhig marig libraburab srua arrubig kōn, truiibe truba nuweyig. Incha nōbe Jesúswei katsig tambalyu itølushabe, nui pusruutøga pinømrøbig kōn. Inchen tru may irrabzhiitø ya ørø kebig kōn. ⁴ Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, tru Jesúswan wendø nun ashig kōmui inchibelan tranrrabiibe trenchibig kōn:

⁵ —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan trescientos denarioswei yanamdiig kōmø, chindah?— cha.

⁶ Inchendø Judasbe waachameran isubig kua kōmøtø, niliig kua, trendaig kōn. Katøgucha nōmui anwane nō esegab srua uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inchibig kōn. ⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ka marbash cha. Nan sōram kwalømwei esegawa tøgagúin kōn cha. ⁸ Waachamerane chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inchib

⁹ Truba nu sətø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig wammørøppe, trusrømay ambubelø kōn, nun ashchab isuatø kōmøtø, tru kwailai utugurri nō øsiiranig Lázaron ashchappa. ¹⁰ Inchene sacerdotesmeran karubeløbe Lázarogucha kwetchab wamincha kōrrømisrøbelø kōn, ¹¹ kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra, Jesúswan koreben.

*Jesús Jerusalénsrø kebib**(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)*

¹² Indiibe katø kwaløm Jesús Jerusalénmay attrab køn taig wammørøppe, misaamera tru fiestayumay purø nu sötø amrrua pasrabiibe, ¹³ palma ishiimeran muta, Jesúswan trenchib trashib katønrrab webambubelø køn:

“¡Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe, tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!” chib.

¹⁴ Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana ibig køn, Tiuswei wamyu maig pørig køben treekke:

¹⁵ “Jerusalén, kørig kui inchimøta cha.

Asay cha, ñimui Reybe kan burra llug burro-unøyu itøguana attrun” taig.

¹⁶ Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg mariilane chi chibig kuinguen ashmeelø køn. Inchen yandø Jesúswan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nuimburab pørig pønrrøwa, nun tru øyeeg mariilan eshkabig kuin kui.

¹⁷ Tru Lázaro kwaben sørig truyu waben, tru misaamera Jesúsba pønrrabelø købeløbe nøm maig asigwan eshkab waminchibelø køn. ¹⁸ Inchagurri tru nu misag sötøgucha Tius nøba pasrain kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katønrrab webambubelø køn. ¹⁹ Inchene fariseosmerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñinguen asay cha. Maya misaabe kerriguba nui wendautø chab amban— cha.

Møiløgøsrøn griegosmera Jesúswan lab

²⁰ Misaamera Jerusalén fiestasrø Tiuswan køriibala tabig waminchab nebambubelai utu truyu møiløgøsrøn griegosmeragucha tøgagøbig køn. ²¹ Incha truiløbe tru Felipe Galilea pirau betsaidasriigwan kemallabe, trenchibelø køn:

—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.

²² Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nømbe pailøba Jesúswan eshkanrrab ambene, ²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan kenamaramig yandø uta pun cha. ²⁴ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan tirigu trulma pirau peña kwamøwabe, chu uragucha kan truldø kønrrun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba nu larrøbichib misran cha. ²⁵ Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui øsig kømigwan tsalø inchibiibe, managatig øsig kømigweyasig esegawa tøgagønrrun cha. ²⁶ Inchen møikkøben naiwan marøb megabiibe, nai mendig arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig megabikkucha truyutøwei pasrønrrun cha. Møikkøben naiwan marøb megabigwane nai Møskaimbe nune truba tab inchun chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkab

²⁷ Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan chibig køn. ¿Nabe mandø chinrrab køh? cha: “¿Nai Møskai, nan øyeeg trømbøig møi pumønrrai purømisrtra” chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrrabigu pasrønrrabwei arrur cha. ²⁸ Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.

Inchene srømbalásrøngurri kan wam mørø, trenchibig køn:

—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya nuguen tabig kønrrai maramønrrun— cha.

²⁹ Inchen misag truyu mørøb purrabeløbe trenchibelø køn:

—Kan palaig trashitan— cha.

Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha. ³¹ Møin køn chibig køn, yu pirau maig kønrrabigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nø karub pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig. ³² Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø naimay amrrug kui inchai maramønrrun— chibig køn.

³³ Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkabig køn. ³⁴ Inchen misaabe nune trenchibelø køn:

—Tru maig maramigwan martrai pøriiløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker cha: “Cristobe managatig wanrrabig køn” cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: “Tru Møg Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun” chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Katøgucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrønrrun cha. Tør tøgagøppatø toryu amønay cha, løstiig ñimun ke ka inchib latatø merrarramønrraimbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha. ³⁶ Ñim tru tørwan tøgagøppatø, tørwan kørey, chibig køn, tørwei ureemera kønrrappe.—

Øyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nømuinukkurri trubabig køn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

³⁷ Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø køn. ³⁸ Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkab møg øyah chib pørig nebunrrain kuig køn:

“Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitarru? cha.

¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?” cha.

³⁹ Inchawei nømbe treeg kuitamappe køremeelø køn. Kaguende Isaíasbe trencha pørig købig køn:

⁴⁰ “Tiusbe nømun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb,
katø nømui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig køn cha,

kaptøga chigúí ashmøwei,

nømui manrrøtøga chigúinguen mørmøwei inchain cha,

nøm nuimay llirawa amrruben, tamariilø kømønrrain” chib.

⁴¹ Isaías øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nøbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig køn.

⁴² Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø køn. Inchendø nømbe fariseosmeran kørig køptø nøm kørewa pønrrain kui ashchai mayelai merrappe chi kenamarmeelø køn, tru judíosmera tulundzuni yaugurri webusriilø kømønrrab.

⁴³ Kaguende nømbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig køn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørrømarøb

⁴⁴ Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha. ⁴⁵ Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha. ⁴⁶ Nabe arruppe,

yu piraumay kan tør lataig arrig køn chibig køn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørrømisra pasrømønrrai. ⁴⁷ Inchen møikkøben nai wamwan mørendø, maig taigwan møra marmígwane, nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu piraue-

lan maig maramigwan na asha mara kørrømartrab arrumøtø, misagwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. ⁴⁸ Inchen møikkøben nan kaashib, na wamindigwan mørmub inchiibe, maig kønrrabigwan asha kørrømartrabig chabguen nøbe tøgaguen pasran cha.

Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwalømbe nun maig kønrrabigwan asha

mara kørromartrun cha. ⁴⁹ Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamindamigwan nane nø karuig køn cha. ⁵⁰ Incha tru nø martrai karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

13

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan srøbwan kwallib

¹ Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben, yandø yu piraugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuielane chu uragucha nøbe undaarabig kua, mømibe øyeeg newan srabegatig undaaraig køn.

² Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei nusrkai, Judas Iscariotei manrraube, Jesúswan ashig kømui inchibelan tranrrai isungarubig køn. ³ Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nø asha martrai Møskaimbe nui tasku pønsrain kui ashib, katø nøbe Tiusweinukkurri webarrua arrua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib inchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala kewa pasraigwan wesrawa, kan toallan nemøra, pørønawa, ⁵ trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb pera uniilan srøbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toallatøga pinømørøbig køn.

⁶ Incha tru Simón Pedron srøbwan kwallchab inchene, nøbe trenchibig køn:

—¿Señor, ñigan nan nai srøbmeran kwallchindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na mõi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha. Inchendø tsøndasrømbe chigúi ashchun— cha.

⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Nan kuimbe, managuen ñibe nai srøbmerane kwallchaamøn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na ñui srøbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig tøgagømønrrabguen— cha.

⁹ Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:

—Señor, trube, treeg købene, srøbwandø kwallmøtø, tasigwan kinøsrøb, turwan chishtø pirtra— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chab piraiibe srøbwandøwein kwalamig palan cha. Kaguende asr ørøba chishtø køn cha. Ñimbe yandø chishelø køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—

¹¹ Nun tru ashig kømui inchibelan tranrrabiibe nøbe manawei mu kui asha kua: “Søteeløbabe chishelø kømøn” cha trendaig køn.

¹² Yandø Jesúsbe nømui srøbmeran chab kwalla, nui pala kewagúigwan katøle kewa, mishatsigu wamisrabe, trenchibig køn:

—¿Na ñimun øyeeg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha. ¹³ Ñimbe nane: “Kusrennøbig” cha wamamba, katø: “Señor” cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha. Kaguende nabe treegwein kur cha. ¹⁴ Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srøbmeran kwallene, ñimgucha kangurrin kangurri srøbmeran kwalamig køn cha. ¹⁵ Nabe ñim asha kusrenrrai mara pasrar cha, na mari lataitøwei ñimgucha martrai. ¹⁶ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan mendig megabiibe nun martrai karubigwan purab nuig kømøn cha. Katø kan karua øriinabiibe tru karua ørøbigwan purab nuig kømøn cha. ¹⁷ Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab kuilø køn cha.

¹⁸ Nabe ñimun øyeeg waminchippe, søteelanbabe øyeeg chimur cha. Kaguende møilan na lawa wesruilø kui nabe asha pasrar cha. Inchendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg pasrabig nebunrrain køn cha: “Tru naba lincha mab wabiibe nan srøb kusrawa eshkan” taig. ¹⁹ Inchawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha, øyeeg puraimøwatø,

øyeeg puraibene, tru Nabe Na kuin kui kørenrai. ²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Na karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramisrtrab køn cha, Jesús eshkab

(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesúsbe iilan chab trenchabe, nune chindamguengaig isuben, maig kuigwan ke-larrab eshkab trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

²² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe mun waminchib waig mørmøwa, nømbe kangurrin kangurri malau asiyabelø køn. ²³ Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig mas undaraibe Jesúsweim pulu mab wabene, ²⁴ Simón Pedrobe mun waminchib wain kui pay chib, señas marøbig køn. ²⁵ Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan payibig køn:

—Señor, ¿møig kerah?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun— cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn. ²⁷ Inchen Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.

²⁸ Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen mørmeelø køn. ²⁹ Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg isubelø køn: “Jesúsbe fiestayuwei chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen tranø” ta, chindermab.

³⁰ Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

³¹ Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe nuinug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha. ³² Tiusma Cristoinug maya nuguen tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn.

³³ Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei møimbe ñimun trendamønrrun cha: “Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” cha. ³⁴ Nabe ñimune kan srøig martrai karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma mandø undaraibe, treetøwei ñimgucha kangurrin kangurri undaaramig køn cha. ³⁵ Ñim kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misaamera ñimune nai kusrenanøb pera uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmíg kur chinrrautan chib

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:

—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha møimbe. Inchendø tsøndatøsrømbe si, attrabguen— cha.

³⁷ Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Señor, ¿møimbe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburab nai øsig kuigwan tranrraptøweim pasrar— cha.

³⁸ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—¿Ñigan isa kòmø, naimburab ke kwanrraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may kòn

¹ Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha. Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig kòn. ² Nai Møskawei yaube purramig truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig kòn. ³ Incha nabe ya, tru purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha, na chu waben, ñingucha truyutøwei purrønrrai. ⁴ Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib, katø maywan ashib inchibelø kòn— chibig kòn.

⁵ Inchene Tomásbe Jesúsban trenchibig kòn:

—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmer cha. ¿Mas maywane nambe mandø incha asig kwaasamørra?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei Møskaweimaybe nagurrin kømíibe mugucha attraamøn cha. ⁷ Ñim nan isa kòmø nebua ashibelø kuig kuimbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha. Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Møimbe yandø ñimbe kaptøga asin kòn— cha.

⁸ Inchene Felipebe trenchibig kòn:

—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen. Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: “Møskawan asingarurra” chippe? ¹⁰ ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindiiløbe ka naimburaptø wamindiilø kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig kòn cha. ¹¹ Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha. Trengømuppe, na mariilandøguen isua asha, kørey chibig kòn. ¹² Pøs nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe nøgucha na mariilan martrun cha. Incha treetøguen kòmø, mas nørreeløguen martrun cha. Kaguende nabe Møskaweisrømay inrrainchar cha. ¹³ Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trunune nabe maramønrrun cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig kønrrai martrab. ¹⁴ Chiwan køben ñim nai munchiyu miabene, nabe maramønrrun, chibig kòn Jesúsbe.

Jesús Espiritu Santon ørtrab misrøb

¹⁵ Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan martrai pønrrailan møra martrun cha. ¹⁶ Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nøbe katøgan chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun tranrrun cha, managucha ñimba lincha pasrønrrai, ¹⁷ tru Espiritu newan ciertonigwan. Truigwane tru Tiuswan ashmø misaamerabe utønrrab kaiman cha, kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua. Trune ñimbe nun ashibelø kòn cha. Kaguende nøbe ñimba pasrab, katø ñimuinug pasrabig pasrønrrab kòn cha.

¹⁸ Nabe ñimundø peta kørrøarmøtø, nabe katøle ñimuimay arrumønrrun cha. ¹⁹ Kan maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane mas ashmuben, trune ñimbe nan ashchun cha. Na øsig waikkurri, ñingucha øsiguelø kønrrun cha. ²⁰ Inchen ñimbe tru kwalømbe nai Møskaweinug nabe pasrabig kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben,

nagurrimbe ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig kòn. ²¹ Møikkøben na maig maramigwan martrai karuilan uta tøgagua, trunun møra marøbiibe, truiibe nan undaguig kòn cha. Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaaraig kònrrun cha. Inchen nagur-ringucha nun undaarawa, na maig kuigwan nuinug kenamistrtrai maramønrrun— cha.

²² Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe) trenchibig kòn:

—¿Señor, pirau misaamerane ñi maig kuigwan kenamarmubendø, namune ñi maig kuigwan mandøgurri kenamartrab inchigu?— cha

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra martrun cha. Inchen nai Møskaimbe nun undaaranrrun cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinumay amrrua, nambe nuinug purramønrrun cha. ²⁴ Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíg kòn cha. Na eshkab wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwein kòn cha.

²⁵ 'Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø. ²⁶ Inchendø tru Espíritu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai munchiyu øramig, truiibe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh katøle isunanøb pasrønrrun cha.

²⁷ 'Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun kørømarøb, katø nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab købigwan na traniibe, yu pirauelø tranig lataig kømøtø kòn cha. Ñimui manrrau ke mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha. ²⁸ Na ñimun øyeeg taigwan ñimbe mørig kòn cha: “Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun” cha trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: “Møskaweimay inrrainchar” taig mørøppe, ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas nuig kòn cha. ²⁹ Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg puraibene, nan kørenrrai.

³⁰ 'Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu pirau ke nø karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truiibe nababe chigucha chi asamig chigaig kòn cha. ³¹ Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig kòn cha, nabe nai Møskawan undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.

'Kurray, chibig kòn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

¹ Jesúsbe katø trenchib waminchibig kòn:

—Tru uvas tusr ciertoniiibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwallibig kòn cha.

² Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune tru uvas nigabelane katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig kòn cha. ³ Ñimbe yandø chishelø kòn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri. ⁴ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe chigucha mamig niimøn cha, tusryugue pasrømøwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.

⁵ 'Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera kòn cha. Møikkøben naba kanbalatø pasrabig pasrøben, na nuinug pasrøbene, truiibe truba truba mamig nigan cha. Inchen nainukkurri ñim nøørøtø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha. ⁶ Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømíigwane srarwan latawei wambig weguchen, mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parriilø kòn cha.

⁷ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miay chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha. ⁸ Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuguen tab indig utønrrun chibig køn, ñim truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren. ⁹ Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaaraig køn cha, nai undag købig tøgagúigu truyu pønrrabig pønrray cha. ¹⁰ Na ñimun maig maramigwan martrai pønrrailan møra marabe, nai undag købigu pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai Møskai martrai nan karua pønrrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab lataitøweingue.

¹¹ Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha. ¹² Inchen na maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei. ¹³ Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasig purøbasra kwamig. ¹⁴ Martrai tru na karua pønrrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø køn cha. ¹⁵ Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn, kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshka kenamarikkurri. ¹⁶ Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua pønrraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurrigu tru mamig misriibe pinømø, misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. ¹⁷ Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayanrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúswanba, nuielanba ashig kømui inchib

¹⁸ Ñimun yu piraelø tsaliinchene, nanmerrig tsalø indig købigwan isunrrigay cha. ¹⁹ Ñim yu piraelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nømuielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu piraelai utugurri lawa, wesruig køn cha. Treekkurri yu piraeløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe i piraelø kømuben. ²⁰ Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: “Kan mendig megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn” cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchun cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim wamindiilangucha møra martrun cha. ²¹ Pøs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

²² Na arrumøwei, katø na nømun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pønrrømuksruinrrun cha. Inchendø mømibe nømui kaig marøb pønrraigwane chigøben kemesratø, øyeekurrin køn chib puraambamig kaanrrun cha. ²³ Nan tsalø inchibiibe nai Møskawangucha tsalø indan cha. ²⁴ Katøgan mu møkken øyeelø mariimeelan na nømui utu marmuig kuimbe, nømbe chigucha chi kaig marar pønrrømuksruinrrun cha. Inchendø na mana asiimeelø mariilan mømibe asha pønrrøbendø, nan ashig kømui indamba, nai Møskawan ashig kømui indamba indan cha. ²⁵ Pøs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan martrai nømui pøriiløyu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig køn cha: “Chigucha kømubendø, nan ka tsalø indan” taig.

²⁶ Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Møskaweinukkurri na ñimuimay øramig, tru Espiritu newan ciertonig, truiibe Møskaweinukkurri arrubiibe, naimburab maig kuigwan waminchun cha. ²⁷ Inchen ñimgucha naimburab maig købigwan waminchun chibig køn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

¹ 'Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pønrraigwan ni chindinguen mormøwa pønrrømønrrai waminchar cha. ² Ñimune judíosmera tulundzuni yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen møikkøben ñimun kweechabe, truipe 'Tiusweyasig tabig mararmab' inchib pasramig, treekkatikken punrrab køn cha. ³ Ñimun øyeeg marøppe, Møskawan lata, nan lata ashmeelø kuarre, treeg martrun cha. ⁴ Na ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe manawei na tru eshkaigwane isua pønrrønrrai eshkar chibig køn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

'Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig købig køn cha, kaguende nabe ñimba unig kua. ⁵ Incha mømibe nan karua ørøbigweisrømay na inrraindingucha, ñimbe møikkucha nane paymøtan cha: "¿Chumay inrrainchigu?" cha. ⁶ Na iilan ñimun trenchib eshkabene, ñimui manrrøbe purø isui indan cha. ⁷ Inchendø nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na yamibe ñimuimbe mas tabguen køn cha. Kaguende na imubene, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe ñimba pasrønrrab arrumønrrun cha. Inchen na yabe, ñimuyasig nun øramønrrun cha. ⁸ Inchen nø arruppe, yu pirau misaamerane tru kaig mariibe chi købig kuin kui ashchai tøgandø kenamarøb, misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøb, natøwei kaig mara pasraibe chu pasrig kømigwan kenamarøb inchun chibig køn: ⁹ Tru kaig marigwan kenamarøppe, nan køremuikkurrin køben, ¹⁰ misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøppe, nabe Møskaweisrømay iben, ñimbe nan mas ashmønrrab kuikkurrin køben, ¹¹ natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kømigwan kenamariibe, tru Satanás, yu pirau nø karubigwan, nune chu pasramigwan pasrønrrai kørrømara pasrabguen indikkurrin køn cha.

¹² 'Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba tøgagøbendø, ñimbe mømibatøbe trengatig nebua chigúi mørtrab kaimanrrun cha. ¹³ Inchen tru Espíritu newan ciertonig arruppe, truipe kerriguwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha. Kaguende nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø, nø maig mørigwan kerrigu waminchib, katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune eshkanrrun cha. ¹⁴ Nøbe nane maya nuguen tabig kønrrai martrun cha. Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha. ¹⁵ Chitøgucha nai Møskai tøgagúibe nain køn cha. Inchawei nabe trendaig køn, Espíritube naimburabigwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

¹⁶ 'Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.

¹⁷ Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø kangurrin kangurri payibelø køn:

—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: "Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar" chib. ¹⁸ "Maya yanayutø" chippe, ¿mandø chibrreendah? cha. Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mormer— chibelø køn.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:

—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanrre payib køtirru? cha, tru: "Maya yanayutø ñimbe nane ashchaamøn" taigwan: "Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun" taigwan.

²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib kømnebe, yu piraeløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha. Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha. ²¹ Kan ishuma tammisrtrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru

tammisramig ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaigwane isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben. ²² Inchawei ñimgucha mømimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene, ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerramgaikke.

²³ 'Tru kwalømbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. ²⁴ Møingatig ñimbe nai Møskawan nai munchiyube chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan chigucha palømiig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrøb

²⁵ 'Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latailø køn chib, kemesratø wamindig køn cha. Inchendø øyeelø latailø køn chib kemesra waminchimumig punrrun cha, nai Møskaweimburaigwan tørgandø kelarrab wamindamig. ²⁶ Tru kwalømbe ñimbe nai munchiyu Tiuswan mianrrigay cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun chimur. ²⁷ Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe nan undaarab, katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig kui køreb indikkurrimba. ²⁸ Nabe nai Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig køn cha. Incha mømimbe katøle yu piraugurri, nai Møskaweimay yamønrrun— chibig køn.

²⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Mømibeguende ñibe chigøben 'iibe øyeeg latailø køn' chib, ka kemesratø waminchimøtø, tørgandø kelarrab wamindan cha. ³⁰ Ñibe chiwandøgucha newan ashibig kuin kui mømibeguende nambe aser cha. Mugøben ñune chi paya ashib pønrramikken palømøn cha. Øyeekkurriwei, ñibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui kørewa pønrrer— chibelø køn.

³¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Mømibesi køregueh? cha. ³² Pøs øyeeg punrrab kuig yandø møiwei pubguen indan cha, ñimbe nøørøtø, kan kan chab tarømisra, nane yandø nandø kørrømara ambamig. Inchendø nabe natø pasrømur cha, kaguende nai Møskaimbe naba pasrøben. ³³ Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalatø pønrrøwabe, chi isumø purø tab pønrramigwan tøgagønrrai. Yu piraube chigøben isumdiig puig melønrrabguen cha. Treeg kuindøgucha kullaaramø, mur isua pønrrønrrigay cha. Nama yu pirau chine kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenanøb pera uniilayasig Møskaimba waminchib

¹ Yandø iilan chab trenchabe, Jesúsbe srømbalaneb neesha trenchibig køn:

—Nai Møskai, yandø treeg maramig pun cha. Ñui Nusrkawan maya nuguen tabig indig kønrrai mar cha, ñui Nusrkaingucha ñun maya nuguen tabig indig kønrrai martrai. ² Tru maya misagweim pala nø karub pasrønrrai ñi trana, tru mayeelan ñi nun tranilane managatig øsig kømigwan tranrraima tranig kuig køppe. ³ Inchen tru managatig øsig kømibe iig køn: ñi Tius ciertonig kandø wabigwan mu kui nebua ashib, katø Jesucriston tru ñi karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.

⁴ 'Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig kønrrai marar cha, tru ñi nan martrai karua pasrigwan na chab patsøgøb. ⁵ Trube mømimbe, nai Møskai, ñui merrab nan tørguegwalmabig kønrrai martra cha, tru chigurrimbunø købigwan marig kaabenbatø manasrøwei ñui merrab tru tørguegwalmabigwan na tøga waig købiitøgatøwei.

⁶ 'Yu piraulai utu ñi nan tranrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur cha. Truiløbe ñuielø køben, ñibe nan tranen, nømbe ñi maig wamindigwan

møra, maran cha. ⁷ Møimbe nømbe ashibelø køn chibig køn, chigurrimbunø ñi nan traniibe ñuinukkurri arrubig kuin kui. ⁸ Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan nømun eshkaben, nømbe mørig køn cha. Incha isa kømøtø, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, katø nane ñi karua ørig kuin kui nømbe køreb indig køn cha.

⁹ 'Nabe nømuyasig ñun miar chibig køn. Nabe yu pirauelaimburab miamøtø, ñi nan traniilayasig miar chibig køn, kaguende ñuielø kuimba. ¹⁰ Kerriguba naimbe ñuin køben, katø kerriguba ñuimbe nain køn cha. Incha nømgurri maya nuguen tab indig pasrar cha.

¹¹ 'Yandø nabe naimburappe yu pirau uñmuben, trune nømbe yu pirau amøñibig amøñinrrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai Møskai Newan Tabig, ñi nan traniilane ñui munchi maramburab marøbiitøga chi nebumønrrai ashib tøgagørra cha, naba, ñiba kanbalatø pønrrab lataitøwei nømgucha mayamba kanbalatø pønrrønrrain cha. ¹² Na yu pirau nømbe uñib uration, ñi nan traniilane ñui munchiyu nømune chigøben nebumønrrai, nabe ashib tøgagúig køn cha. Na tab ashib tøgagøben, møikkucha nømbe tarømisra, pinømuig køn cha. Tarømisra pinappe, tru manawei treeg pinønrrab pasrabig truitøwei pinig køn cha, tru Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truig nebunrrai.

¹³ 'Incha møimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau pasrappatø iilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nømuinug newan tøgagønrrai. ¹⁴ Nabe ñui wamwan nømun eshkab waminchen, piraueløbe nømune tsalø kuindan cha, kaguende na i pirauig kømub latawei, nømgucha yu pirauelø kømumiba. ¹⁵ Nabe ñun miappe, yu piraugurri nømun wesrunrrai miamøtø, Satanás, tru larrø kaig, nømun chinchimønrrai, treegwan miar cha. ¹⁶ Na i pirauig kømub latawei, nømgucha i pirauelø kømøn cha. ¹⁷ Tru newan ciertoniiitøga ñuyasiitø tarømariilø kønrrai martra chibig køn. Ñui wambe tru newan ciertonig køn cha. ¹⁸ Ñi nan pirauelai karua ørøb lataitøwei, nagucha nømun pirauelai karua ørar cha. ¹⁹ Incha nabe naasiitø nømuyasig ñuindø kønrrab pasramisrar cha, nømgucha treetøwei tru newan ciertonigu ñuindø kønrrab pønrramisrtrain cha.

²⁰ 'Inchendø nabe nømuyasiitø miamøtø, katø wendøsrø nøm wamindigwan møra, nan kørenrrabelayasikkucha tøga miar chibig køn, ²¹ mayeeløba nømgucha kandø lataig kønrrai, ñi nai Møskai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. Katø nømgucha namuinug kanbalatø pønrrønrrai miar cha, pirau misaabe nane ñi karua ørøbwei indig kui kørenrrai. ²² Ñi nan tørguegwalmabig tranigwane nabe nømun tranar cha, nømgucha mayamba kandø lataig kønrrai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. ²³ Nabe nømuinug pasrøben, ñibe nainug pasrøben, trumaybe newan ke kanbalatø pønrramigwan nebua tøgagønrrain cha. Pirau misaabe ñi nan karua ørig købig kuin kui ashib, katø ñibe nan undaarab lataitøwei nømgucha undaguig kuin kui ashib inchai.

²⁴ 'Nai Møskai, ñi nan traniiløbe, na chu waben nømgucha truyutøwei naba purrønrrai inchar cha, tru tørguegwalmabig ñi nan tranig købigwan nøm ashchain cha, tru chiwanguen marmøwatøsrøwei ñi nan undaguig kua, tranigwan. ²⁵ Nai Møskai sølgandø tabig, yu piraueløbe ñune mu kui ashmuindøgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen iiløgucha yandø nane ñi karua ørig kuin kui ashibelø køn cha. ²⁶ Nabe nømune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur cha. Katøgucha nabe asingarubig asingarumønrrun cha, tru ñui undag købig ñi nayasig tøgagúigwan nømgucha lata tøgagønrrai. Inchen nabe nømuinug pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

18

Jesúswan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanøb pera uniiløba webya ibig køn, Cedrón pi ambøgatøsrø larramrrab. Tru pi ambøgatømayrømbe kan olivos tul pasrøben,

Jesúsbe nomba truyu kebibig køn. ² Inchen tru Judas Jesús swan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nøgucha tru tulwan ashibig købig køn, kaguende Jesúsbe katø katø nui kusrenanøb pera uniiløba truyu tulundzunabig købig køben. ³ Incha Judasbe kan sötø Roma misaamerai suldaumeraba, policíameraba pubig køn, sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra karua øriilø, espadamera køben, lámparamera køben sruar, nag piløga mutar. ⁴ Inchene Jesúsbe kerrigu nun øyeeg purainrrabigwan ashaguen kua, nømerrig webippa, payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

⁵ Inchene nømbe trencha lötabelø køn:

—Nazaretsrø Jesús swan ler— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Truibe na kur— cha.

Inchen Judas, tru Jesús swan ashig kømui inchibelaingato pasramisrøbiibe, truyu nomba pasrabig køn. ⁶ Inchene Jesúsbe: “Truibe na kur” chiptinchene, nømbe wendømay amba, pirausrøn kørrabelø køn. ⁷ Inchene katøle nøbe payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

Inchene nømbe:

—Nazaretsrø Jesús swan ler— cha, trenchiben,

⁸ Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—Yamba nabe, truibe na kur, chimmørgøppeh cha. Nan lab amrruabe, trube iilane ambasay— cha.

⁹ Øyeeg puppe, Jesús nõtøwei øyah taig truig nebunrrain kuig køn: “Nai Møskai, ñi nan tranielane møigwangucha kanguen trubishimur” taig. ¹⁰ Inchene Simón Pedrobe espada srua kua, wesrawa, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig køn:

—¡Espadane painayu way! cha. Tru purø trømbøig punrrabig nai Møskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimumuitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab

(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Inchen tru Roma suldau sötømeraba, nømun nø karub pera pasrabiiba, katø Tiuswei yau pønrrabelø judío policíameraba Jesús swan merrarrawa, lusrøbelø køn. ¹³ Incha tru Anásweisrømaymerrig srua ambubelø køn. Anásbe Caifáswei sueeru køben. Katø tru Caifásbe tru pilawan maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote købig køn. ¹⁴ I Caifás nø købig køn, øyeeg marene tab kønrrun cha, judíosmeran waminchibig: “Maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kønrrun” chib.

Pedrobe Jesús swan ‘ashmíg kur’ chib

(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedroba, katøgan Jesús kusrenanøb pera uniiba Jesúswei wendautø ambubelø køn. Tru kane maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei asig kuig køppe, Jesúsba truigwei ya wambiisrøngatig kebiben, ¹⁶ trune Pedrobe wambig yaskabutø kørrømisrøbig køn. Inchen Jesús kusrenanøb pera unig kane tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei nøbe trendø asig kua, katøle webarrua puramrrai, tru yaskab kurøb pasrab srusran wamincha, Pedron umbu pera kebibig køn. ¹⁷ Inchene tru srusrøbe Pedron trencha payibig køn:

—¿Ñigucha tru ø møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.

Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Kah, nabe tru kømur— cha.

¹⁸ Inchen karuindiig melabeløba, tru Tiuswei yau pønrrabelø policíamerababe nag urra kua, pishi yem køben, pønrramisratø pachiirab køben, Pedrogucha truyu nomba nag pulu pachiirab pasrabig køn.

Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Jesúsuan maig kuitashchab payib
(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Jesúsuan payibig køn tru nui mendig amøñibelaimburab maitø kuigwanba, kusrenanøppe, chitø kusrenaniilanba, truilan. ²⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe maya misaamerai malau wamindig køn cha. Judíosmeran tulundzuni yamerayuba, Tiuswei yau judíosmera tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanøbig kur cha. Inchawei chigucha na søratø wamindiibe kaagøn cha. ²¹ ¿Nane chindimba paygu? cha. Tru na maig tailan wamindi mørøbelan pay, chibig køn. Truiløbe na maig tailan ashibelø køn— cha.

²² Jesús iigwan trenchibene, kan policía truyu pulu pasrabiibe Jesúsuan maløbøtø pashabe, trenchibig køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotengan øyeeg løtamig kuitarru?— cha.

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, na chigøben kaig taig købene, chiyu kalø tain kui eshkau pøs cha. Inchen tru na trendaig chi kalø kømubene, trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.

²⁴ Inchen Anásbe Jesúsuan lusrimbatiig tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásweisrømay ørøbig køn.

Pedro katøle Jesúsuan ‘ashmíig kur’ chib
(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachiirab pasrøben, trenchibelø køn:

—¿Ñigucha tru møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Kah, nabe tru kømur— cha.

²⁶ Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoti kan karuindiig megabig, tru Pedro kaluwan lutiitsinab møwei nømmisaabe, Pedrone trenchiptinchibig køn:

—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasrøben ashib mørgøppeh?— cha.

²⁷ Inchene Pedrobe katøyug ‘ashmíig kur’ cha isøben, mømbe tru urastø kan kallu wamaptinchibig køn.

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Inchen yandø tør-rram lutauguen køben Caifáswei yaugurrimbe tru Pilato waig palaciosrømay Jesúsuan srua ambubelø køn. Inchendø judíosmerabe tru yaube kebammeelø køn, trømbøig marig chillig indi lataig kørrømisrønrrab, nøm kebammuikkurrimbe tru pascua mamigwan chi kømø ka mamig kønrrai. ²⁹ Inchene Pilatobe nømun payrrab webya trenchibig køn:

—¿I møwane ñimbe chitø kalø maran chibrre inchigueh?— cha.

³⁰ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Larrø kaig kømuimbe, ñui merrab nam mana srua amrrubsru— cha.

³¹ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai ñimui pørig maig chibig køben, treeg asha maray— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nam judíosmerane ka namuimburaptøbe mungucha kweechib pønrrømonrrai merig køn— cha.

³² Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab pasrabigwan, tru nø maig wamindig treeg nebunrrain kuig køn. ³³ Inchen Pilatobe katøyug tru palacioyu kebya, Jesúswan wamabe, payibig køn:

—¿Ñigan tru judíosmerai rey køtirru?— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ilgwangan ka ñiasitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naimburab ñun mu trendaimba trenchitirru?— cha.

³⁵ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru sacerdotesmeran karubeløba naimay ñune sruamrruig køn cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig køn.

³⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn cha. Tru na ashib karub tøgagúig yu pirauig kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn— chibig køn.

³⁷ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Trugan, ¿ñibe rey køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nane rey køn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu piraumay arruppe, truweiwei arrig køn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonigweingatø pasrabiibe, nai wamwan møran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

³⁸ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Tru newan ciertoniibe, chi køh?— cha.

Jesúsuan kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Ilgwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:

—Nabe tru møweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha. ³⁹ Inchendø ñimbe trendø treeg maramig tøgar køn cha, Pascua Fiesta kwalømbe kan kailan keeri yau pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha, trenchibig køn.

⁴⁰ Inchene nømbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:

—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.

Tru Barrabásbe niliig købig køn.

19

¹ Inchene Pilatobe Jesúsuan merrarrawa, itsingarubig køn. ² Inchen suldaumerabe kaldiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsa, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguiig itøguenanøbelø køn. ³ Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.

Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.

⁴ Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe wetørramuin kui ñim ashchai.—

⁵ Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiigwan marigwan petsaig, tru yalø piguiigwan keweig webibig køn. Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.

⁶ Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru policíameraba Jesúsuan ashippe, trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Treeg købene, trube, ñimdøwei srua amba, kurusyu mesray cha. Pøs, nabe naimburappe, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur— cha.

⁷ Inchen judíosmerabe nune trenchibelø køn:

—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgar ker cha. Inchawei truyu maig chibig køben, nøbe kwamitøwein køn cha, kaguende nøbe nøasiitø: “Tiuswei Nusrkain kur” chib pasraikkurri.—

⁸ Inchen Pilatobe tru trendaigwan mørabe, mas kørig kui inchibig køn. ⁹ Incha katøle palacioyu kebya, Jesúswan payibig køn:

—¿Ñibe chuig kugu?— cha.

Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben, ¹⁰ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig købene, elachib, kurusyu mesramdiig købene, mesrøb indamig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig kui ¿ashmøtirru?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig købsruinrrun cha, ñun srømbalårøngurri treeg marøb wanrrai tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe purab kaikken mara pasran— cha.

¹² Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig køtashchab labig køn. Trune judíosmerabe trenchib trashibelø køn:

—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn køn chib. Kaguende møikkøben: “Rey kur” chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn— chib.

¹³ Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig wesrungarua, maig kønrrabigwan asha martrab wamisrinug wamisrøbig køn, tru “Sruutøga Kayig” tainug, hebreomaybe Gabata cha waminug. ¹⁴ Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm tøbøtag køsrøn købig køn. Inchen Pilatobe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.

¹⁵ Inchene nømbe trashibelø køn:

—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrønrrab waitarru?— cha.

Inchen sacerdotemeran karubeløbe trencha løtabelø køn:

—Nambe katøgan rey tøgar kønrrab kømøtø, Roma maya misagwan karub wabig Césarwandø rey wannar ker— cha.

¹⁶ Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrønrrai nømun tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúswan kemøra, srua amben, ¹⁷ Jesúsbe nui kuruswan muta, tru Calavera cha wamiisrømay webibig køn, hebreomaybe Gólgota taig. ¹⁸ Incha truyu kurusyu mesrøbelø køn, katø pailan pinrrømenda kan kan, Jesúswane tru tøbøtakke.

¹⁹ Incha Pilatobe kurusyu kan pørig mesrønrrai karubig køn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. ²⁰ Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø køn, kaguende tru Jesúswan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. Inchagucha tru pørig megabiibe hebreomay køben, latínmay køben, griegomay køben pørig købig køn. ²¹ Incha treekkurri judío sacerdotemeran karubeløbe Pilatone trenchibelø køn:

—“Judíosmerai rey køn” cha pøra mesrømøta cha. Treeg kømøtø: “ ‘Nabe judíosmerai rey kur’ cha, nø trendaig køn” chibig, treeg pør— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha løtabig køn:

—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.

²³ Incha suldaumerabe Jesúswan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pippalø pirishibelø køn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha kusrabelø køn. Inchen truike kemesra tsusaimiig kørrappa kandiig pasrig købig køn. ²⁴ Suldaumerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kølsrø mugun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kørrø misrtashchab suerte kucha ashkun— cha.

Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truig nebuig køn:

“Nai kewagúilan nømdø pirisha,

tru nai pala itøgueigwane muin kørrø misrtashchab suerte kucha asan” taig.

Suldaumerabe øyeeg marig købig køn.

²⁵ Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben, Cleofaswei srai María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø køn. ²⁶ Inchen Jesúsbe nui usran ashib, katø nui undaaraig kusrenanøb pera uniibe nui usraim pulu pasrai ashib inchabe, usrane trenchibig køn:

—Au, ñui nusrkai lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.

²⁷ Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:

—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.

Indig tru uraskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrø misrøbig køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:

—Pimulgwatan— cha.

²⁹ Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgai pasrøben, kan ñab espunjan tru piyu kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn. ³⁰ Inchen Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrø misran— cha.

Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúswan tøbulyu larrab kwanøb

³¹ Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwaløm køben, judíosmerabe tru asrmeran isrin kwalømbe kurusyu melsraig melømønrrai inchibelø køn, kaguende tru kwalømbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben. Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landiitsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran kurusyugurri pinøsrumig kønrrai. ³² Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurusyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø køn. ³³ Incha Jesúswan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune srøbmeran landiichimeelø køn.

³⁴ Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tøbulyu lanzatøga larrab kwanen latatø, animba, piba weguchibig køn. ³⁵ Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan. Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib pasrømurmab isua pasran, ñimgucha Jesúswan kørenrrai. ³⁶ Kaguende øyeelø pureppe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrain trenchibig køn: “Nui tsutsigwane kanguen landig kømønrrun” taig. ³⁷ Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúswan sørab

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Øyeeg chab puraiben, José Arimatea pueblsriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúswan nui isuigutø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn. ³⁹ Inchen tru Nicodemo, tru merrabsrø Jesúswan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzhig mirraba, áloesba lindisaig srua arrubig køn. ⁴⁰ Incha Joséba, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúswan kurusyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube sòramig kan trab srøig mungucha wayiimíg, ka pasrabig køn. ⁴² Kaguende yandø judíosmerai isrin kwaløm pølbasramig lutau køben, katø tru sòramikkucha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Incha tru srø trune pølbasrøb kwaløm María Magdalenabe løtsøzhig søriisrømay ullarbatø ibene, tru sòrin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn. ² Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilo purrainuumay. Inchabe Mariabe trenchiptinchibig køn:

—Sòrinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

³ Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, søriisrømay ambubelø køn. ⁴ Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru søriisrø nømerrig luløb pubig køn. ⁵ Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimíg køn. ⁶ Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sòrin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn. ⁷ Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha, tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøørø kurisaig trarrig tsubig køn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sòrinug nømerrig merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe, kørebíg køn. ⁹ Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane chigúi mørmuin købig køn. ¹⁰ Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Mc 16.9-11)

¹¹ Inchen Mariabe sòrim pulu wambig kishib pasramisrabe, kishib sòrin trabyu trarraasha ashene, ¹² pagatø ángesmera puliig kørrabig kewar, tru Jesúswei asrwan wayig købigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai ashiptinchibig køn. ¹³ Inchen ángesmerabe payibelø køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Pøs nai Señorwan srua ambin køn cha. Incha chu wayig mørmur— cha.

¹⁴ Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe pasraptinchibig køn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe isumíg køn. ¹⁵ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.

Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua, trenchibig køn:

—Au, kasuku, inchippa ñi srua yabe, trube, chu wayigwan eshkarra cha. Na srua inrrab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¡María!— cha.

Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:

—¡Rabuni!— chibig køn, (trenchippe, “Kusrennøbig” chib).

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Elatcha! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nebimø srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig cha: “Naimba, ñimuimba Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan” cha, eshkanrrab.—

¹⁸ Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera uniilan:

—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig køn.

Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tru truaalømdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø køn, yaskabmerane mu kurtraingaig kasra pønsra, judíosmeran kørig køb. Inchene Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁰ Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraarabelø køn. ²¹ Inchen Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—

²² Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig køn:

—Espíritu Santon utay cha. ²³ Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømíig kørrømisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig køn.

Jesúsba, Tomásba

²⁴ Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, truike tru Jesús arrubene, nøbma wamuig kuig køn. ²⁵ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibelø køn:

—Nambe Señorwan aser— cha.

Inchene Tomásbe trenchibig køn:

—Nabe nui tasku kølabus larrøøriilan ashmøwei, katø tru kølabus larrøøriiløyu tasig-unan kegwanmøwei, katø tru nui tømbulyu nai tasigwan kegwanmøwei inchimuppe, nabe køremumønrrun— cha.

²⁶ Indig trune wendau tru kusrenanøb pera uniiløbe katøle umbu tulundzuna purrøben, Tomás kucha nøbma wabig køn. Inchene yaskabmerabe mu kurtraingaig kasrailø pønrraingucha, Jesúsbe kebya, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁷ Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig køn:

—Ñui tasig-unan yu kegwanøb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrøbicha, yu nai tømbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kømuitamaptø isub uñmøtø, ñiguen kørebig ku— cha.

²⁸ Inchene Tomásbe trencha løtabig køn:

—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tomás ¿møi ke nan ashagan køretirru? cha. Mayanguen tab kuilø køn cha, ashmøwagucha, kørebeløbe.—

Mandøgurri i kilgameran pørig

³⁰ Jesúsbe truiløtø kømøtø, katøgan Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø truba kenamarøbig køn nui kusrenanøb pera uniilai merrab. Truiløbe i kilgamerayube pørig kaagøn. ³¹ Inchendø iilan pøriilø køppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin kui

kørenrrain pørig køn. Incha tru treeg køreitøgabe srøig øsig kømigwan nøgurri tøgagønrrai indig køn.

21

Nui kusrenanøb pera uniilan Jesús Galileasrø kenamisrøb

¹ Inchen treeg chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan katøle kenamisrøbig køn Tiberias nu pisu menda. Nøbe øyamay kenamisrig køn: ² Simón Pedro køben, Tomás tru Gemelo taig køben, Natanael tru Galilea pirau canásriig køben, Zebede-owei nusrkalo køben, katøgan pailø Jesúswei kusrenanøb pera uniiløba, trubalatø lincha warøben. ³ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Namgucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelø køn. ⁴ Inchen yandø tør-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nømun kenamisren, tru kusrenanøb pera uniiløbe nune mu kui ashmeelø køn. ⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, nai ureezheelø, ¿chigucha chi peskau kemørtrab kaimatirru?— cha.

Inchene nømbe:

—Kah— chibelø køn.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Aarrayan barcoyu kusrmaygatømay kegutsay cha. Trenchabe ñimbe wesranrrabguen— cha.

Inchen nømbe aarrayan keguchibelø køn. Inchabe piyugurri aarrayan wesranrrab kaimaptinchibelø køn, peskau nu køptø. ⁷ Inchene tru kusrenanøb pera unig Jesúswei undaaraibe Pedrone trenchibig køn:

—¡Au, Señor køn!— cha.

Inchene Pedrobe: “Señor køn” taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørstapinchibig køn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe barcon srua pubelø køn, aarrayan peskautø netsiig keetab sruar. Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros køsrøndø waraig købig køn. ⁹ Incha nømbe pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø køn, tru palabeskauba, pirrimba warig.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Mamdø tru ñim mõi wesruim peskaumeran srua amrruy— cha.

¹¹ Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, aarrayan nørrø peskaumeratø ciento cincuenta y tres netsiig tøgagigwan pi mendagatig keetab srua ibig køn. Inchen maya nu kuingucha, aarrayabe kølsrømiig køn. ¹² Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen mõikkucha kusrenanøb pera uniiløbe: “¿Ñibe mu kugu?” cha payamig kørig kui inchibelø køn, kaguende nømbe Señor kui asha kua. ¹³ Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan nui tasku srua pasramisrabe, nømun srørrøbig køn, katø peskauwan chigucha.

¹⁴ Iibabe chabguen pønmay købig køn, Jesús kwailai utugurri katøle øsirawa kurra, nui kusrenanøb pera uniilan nø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedropa waminchib

¹⁵ Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubisha-ureemeran mannøb ashib tøgagørrunrrig— cha.

¹⁶ Katøle Jesúsbe payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrrig— cha.

¹⁷ Pønmay kønrrabyu katøle payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig køn, kaguende chabguen pønmayguen: “¿Nan undaguig kuguh?” chib payen. Inchen nøbe trenchibig køn:

—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrrig cha. ¹⁸ Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønagwan ñiasiitø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig køn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srua inrrun— cha.

¹⁹ Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai martrab køn cha, trendaig køn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaaraig

²⁰ Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaaraibe nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: “Señor, ¿ñun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe mu køh?” cha, payibig, truig købig køn.) ²¹ Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:

—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.

²³ Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truibe kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: “Truibe kwamønrrab”, køn cha kømøtø, trenchippe, ka: “Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn” cha, treebe taig købig køn.

²⁴ Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshkab wamincha, katø nøtøwei pørøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshkab wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.

²⁵ Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørimbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbaguen kemubsruitamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espiritu Santon tranrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasiilanba kusrenaniilanba. ² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espiritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn. ³ Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmera cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømbe trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwan treeg punnegatig munugunrrain cha, ⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espiritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbaløsrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab maritøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørrømmaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømøn cha. ⁸ Inchendø Espiritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneguende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrun— chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn. ¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, møimbe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuiim pulu kenamisrabe, ¹¹ trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrke? cha. I Jesústøwei ñimui utugurri srømbaløsrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøwei attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø. ¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug. ¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sötøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, trube nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan. ¹⁷ Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marmeløyu maramig tøgag købig køn cha. ¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha. ¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.) ²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,
katø tryube muguen tsunrrabig kaanrrain” cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain” cha.

²¹ Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen, ²² tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasarø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiiragwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn— chibig køn.

²³ Incha pailan wesrawa pønrsøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab (katø Justo cha wamab indi) møwanba. ²⁴ Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:

—Señor, ñibe mayelai manrrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib, ²⁵ Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.

²⁶ Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, trube yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

¹ Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene, ² mømibe ¡katø! srømbalasarøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue.

³ Inchene nømun kanun kanun traniiilø kan nagurømera latalilø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisøbelø køn. ⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindingaruben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømíikke. ⁶ Inchen tru misag sötøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe ¡paare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene. ⁷ Inchen nømbe truba kørrø kwaariilø, kangurrin kangurri ¡paare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasarø misaamera kømuitarru? chib. ⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha. ⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotami-asreelø køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben, ¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasarøngurri amrrubelø ka

petø amrruarteelø judíosmera køben, judíos kømeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera køben, ¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløsreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører— chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwariilø ;kan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:

—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtraí chibig køn. ¹⁵ Ya løtsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha, ¹⁶ treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyeeb taig købig, iibe tru køn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,

Tiusbe trendan chib,

mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe

Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,

ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,

ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.

¹⁸ Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,

nai karuindiig melabelaim pala

nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,

nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.

¹⁹ Inchen srømbalásrømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø marøb,

katø yu piraupe na maramburab mariilan asha kømig kenamaramønrrun cha,

anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

²⁰ Nøsiibe larrø løstiig misren,

pølbe ani lataig misrtrun cha.

Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.

²¹ Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib miab pasrabiibe,

kaigyugurri wesraig kønrrun” cha, trendaig.

Iibe tru køn, chibig køn.

²² Ñim Israel misaamera, na wamindigwan møray chibig køn: Nazaretsrø Jesúsbe Tius

nø karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg købig køn cha, nøgurri ñimui merrab maramburab mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs ñimdøweinguen ashibelø køn cha. ²³ I møwandøwei Tiusbe

merrabsrøngurri manawei nø maig martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kurussyu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru larrø kailai tasku purøøra. ²⁴ Inchen

nune kwaitai utugurri Tiusbe kusraig køn cha, øyeeb purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø

merrarrawa tøgagønrrab kaimaig køn cha. ²⁵ Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig købig køn cha:

“Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha,

nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrrai.

²⁶ Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben,
nai niløbe truba truba tabig waminchib kasraaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.

²⁷ Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei,
katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.

²⁸ Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua,
ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunrrautan” taig køn cha,
trenchibig køn.

²⁹ 'Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun:
Merrabsrø namui kølli misag Davidbe kwaben, sorig køn cha. Inchen tru nui søriibe
møin kwalømgatig namui utu pasran cha. ³⁰ Inchendø Davidbe, Tius maig karuig-
wan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra
karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: “¡Katø! treeg marmø kømø, treeg
kønrrai maramønrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig køppe, ³¹ Davidbe manawei Cristo
øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig
køn cha 'kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørømarig kømøwei, katø nui asrbe
treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun' cha. ³² Inchawei Tiusbe tru Jesús wandøwei
katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer
chibig køn. ³³ Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai
trannrrab misra kørømisrig tru Espíritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan
chibig køn. Inchen ñim mõi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha. ³⁴⁻³⁵ Kaguende
Davidbe srømbalæsromayeb nebimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha:

“Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi ñui srøbmeran truilaime pala nebuna wamig kønrrai na pønrramnegatig.’ ”

³⁶ 'Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim
kurusu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba,
Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

³⁷ Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau
kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø
køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa,
Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig
kømíig, pesannaig kørømisrraimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun
cha. ³⁹ Kaguende i tranamigwan nø tranrrab misra kørømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui
ureemerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig køb, katø mayeelø
namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truilaigasig køb køn— chibig køn.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig
køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørømisren, tru
kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig købig køn.

⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb
pønrrabelø køn, kanbalatø lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata,
katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøseelø mandø waraig

⁴³ Inchen nòmune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nøbma pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen. ⁴⁴ Inchen mayeeløba Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb inçhibelø køn. ⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain køben, treetø. ⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchaidø kømø, ⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay nebambubelø køn, Tiusba wamindam uras købene. ² Inçhene truyube kan møg tru kallainukkurri uñchab kaimabig wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig køn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig køn. ³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe ‘an kettra’ cha miaben, ⁴ nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig køn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchen tru uñchab kaimabiibe chi tranrrab indermab isua, truba tab ashene, ⁶ Pedrobe trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inçhendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

⁷ Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren, ⁸ tru uñchab kaimabiibe ¡katø! kan pørsrappè pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebibig køn. ⁹ Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, truba tabig wamindi ashib inçhibelø køn. ¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an kettra’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

¹¹ Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

¹² Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøgær kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i mowan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha. ¹³ Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesús wane tørguegwalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha. ¹⁴ Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig køn cha. ¹⁵ Incha tru øsig kømigwan nø tøgær pasrabigwane ñimbe kweechen, truigwan Tiusbe kwaitai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn. ¹⁶ Pøs Jesúswei munchibe tru

ñim trendø asi møg ñim mõi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, trube nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

¹⁷ Pøs, trube, mømibe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørmøwa, øyeeg marøb pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha.

¹⁸ Inchendø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiitøga nui Cristobe kwamnegatig purø trømbøig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebunrrai marig køn cha. ¹⁹ Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíig lataig kørrømisrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb, ²⁰ katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan trunungucha ørtrun cha. ²¹ Inchendø nøbe mømibatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønrramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø nø maig karuigwan eshkabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg. ²² Inchawei Moisésma trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nø maig wamindiilane chiyutøgucha møramig køn cha trendaig købig køn. ²³ Kaguende møikkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmíigwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

²⁴ Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømmera øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha. ²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib. ²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotemera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn, ² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshkab kusrennimba. ³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn. ⁴ Inchendø møiløgøben Tiuswei wamwan wamindi mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattro milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nømun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn. ⁶ Truyube maya sacerdotemeran nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotemeran karubigwei yaelø køben mayamba, truyu purrabelø køn. ⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønrrabe payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿ilane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espiritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera, ⁹ kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig køtashchappa, i møwan

mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene, ¹⁰ trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg ñim mayelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug. ¹¹ Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasra wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.

¹² Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn— chibelø køn.

¹³ Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi kørig kuin kømø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kømeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn. ¹⁴ Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn. ¹⁵ Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø kangurri kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe, ¹⁶ trenchibelø køn:

—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaameraimbe Tius nømbe pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha. ¹⁷ Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai ‘chigøben ñimune maramønrrun’ chinrrab— cha, nømbe trenchibelø køn.

¹⁸ Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.

¹⁹ Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig. ²⁰ Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun— chibelø køn.

²¹ Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmøwabe, mømibe chi maramigwane nam asamønrrun— chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn. ²² Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaaig købig køn.

Tiuswei ureamera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

²³ Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben, ²⁴ tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayeelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig, ²⁵ Espiritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamingingarug købig køn cha:

“¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba,

katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,

katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba

kaig martrab namig kurran” cha.

²⁷ Kaguende isa kòmøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kòmø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi acetetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha, ²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab. ²⁹ Señor mømimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønsrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai tranrra chib. ³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørrømarøb, katø kwaara asha kørrømistrai marøb inchi — cha, trenchibelø køn.

³¹ Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, Tiuswei wamwan maikkucha kul-laaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

³² Incha tru nu misag sötømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn. ³³ Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai tranilø purø tab warabelø køn.

³⁴ Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua,

³⁵ Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn. ³⁶ Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig). ³⁷ Tru mømøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn.

² Inchabe i mømøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø tranrrab cha, wamincha, tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai tranrrab srua ibig køn. ³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espíritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan ker-riguwan tranmøtø kørrømara tranrrappe. ⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn. ⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau kørønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba, ⁸ Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei Espíritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, mømimbe ñungucha sørønrrab srua amrrun— cha.

¹⁰ Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn. ¹¹ Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹² Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn. ¹³ Inchendø katøganeløbe nømbabe lynchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha. ¹⁴ Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn. ¹⁵ Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønrsøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai. ¹⁶ Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgar kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷ Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra, ¹⁸ Cristo nø ashib karua øriilane merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn. ¹⁹ Inchen kan Señorwei ángel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:

²⁰—Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab waminday— cha. ²¹ Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tørrrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana, amrrunrrabelø ørøbelø køn. ²² Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe munganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:

²³—Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

²⁴ Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdotesteran karubeløba, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubgue. ²⁵ Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran— cha.

²⁶ Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata. ²⁷ Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønrsøben, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:

28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb mørgøppeh? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan larrøbitsingarua, tru mowan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan— cha.

29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø. 30 Ñim kurusyu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha. 31 Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay wanganua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesrabig kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llianrrai marøb, katø nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchaimba, treeg marig køn chibelø køn. 32 Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

33 Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn. 34 Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimíig, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe, 35 nømune trenchibig køn:

—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe.

36 Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb møg kur’ chibig kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha. 37 Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib kwalømmerawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nøørøtø chab tarømisrig købig køn cha. 38 Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamønrrun cha: Tru møguelane kagøbshippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagúig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha. 39 Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

40 Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

41 Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønnsraig kuitamab isua. 42 Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig srø wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pønrsailø

1 Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørrø nemisrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønntatø waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø køn chib. 2 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha. 3 Inchawei, namui nunelø, ñimui utu sietee møguelø lawa wesruy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan

trana pønsrønrrab cha. ⁴ Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

⁵ Øyeeg chibene, tru misag sötø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuutø newan tøgga pasrabig Espíritu Santotø netsaig mowan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan møg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue. ⁶ Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

⁷ Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørrø nemisrøb arruben, sacerdotesmeraguen truba yam nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

⁸ Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tøggaig, truike kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu.

⁹ Inchen mõiløgøsrøn mu karuimíig “Elatsiilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandríasreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab. ¹⁰ Inchendø Esteban kusremburab kusrebig kuigwanba, Espíritu nun wamindingaruitøga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn. ¹¹ Inchabe kan mu møguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan purø trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder” chinrrai, tru Estebanbe. ¹² Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchen, truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn. ¹³ Katø trugurrimbe nømui kaptøga maig kui ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I mõøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib. ¹⁴ Kaguende nambe trendai mører chib: “Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørrømariilane chishtø yunømarøb inchun” tan mørøb inder— chibelø køn.

¹⁵ Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan ashene, mõimbe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib

¹ Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

² Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kølli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha. ³ Inchabe trendaig købig køn cha: “Ñui pirøwan elachib, ñui yauelan elachib, na eshkam pirøsrømay inrrø” cha. ⁴ Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø mõskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan mõi ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha. ⁵ Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø

nune 'i pirøwane tranrrumøn' cha kørømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn. ⁶ Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: "Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba." ⁷ Inchendø Tiusbe: "Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun" cha. ⁸ Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.

⁹ 'Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa, ¹⁰ nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusrebig kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

¹¹ 'Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø køn. ¹² Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn. ¹³ Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig køn cha. ¹⁴ Incha Josébe nui møskai Jacobwanba, nui yuelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yuelø setenta i cincoelan. ¹⁵ Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab kwaisrømay. ¹⁶ Inchen nømui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sørønrrab.

¹⁷ 'Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg tranrrab cha kørømisriibe pumig yandø laturab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørrø larrøbichib nurab yaig købig køn cha. ¹⁸ Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíg ashib karunrrab pølbasa, ¹⁹ tru reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub. ²⁰ Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana, ²¹ yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig køn cha. ²² Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

²³ 'Incha yandø cuarenta años tøggaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israeli-tasmeran ashchab inrrab isuig købig køn cha. ²⁴ Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig køn cha. ²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg kønrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø køn cha. ²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kørømartrab isua, trenchibig køn: "¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein køn cha, kangurrin kangurri

chindimbarre øyeeg kaig inchib kogue?” cha. ²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig kòn: “¿Ñi namun ke ñi asha karubig kònrraimba, katø maig kònrrabigwan ñi asha marøbig kònrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha. ²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig kõtah?” cha. ²⁹ Inchen Moisés trunun mørabe, Madian pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausrøig lataig tsubig kòn. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagúig købig kòn.

³⁰ 'Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinaí Tun pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig kòn cha. ³¹ Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam trenchib mørø waminchibig kòn cha: ³² “Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius”. Inchene Moisésbe kørig køb itønab menda, kurrashmíg kòn cha. ³³ Inchene Señorbe trendaig købig kòn cha: “Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig kòn cha. ³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørrearrur cha. Møimbe jamø! taig købig kòn, ñune Egiptomay ørtrumøn” cha.

³⁵ “¿Ñi asha karubig kònrraimba, katø maig kònrrabigwan ñi asha marøbig kònrraimbabe ñune treebe mu pasrta?” chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nømun nø asha karubig kònrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig kòn cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri. ³⁶ Inchen nøbe Tius nøbma pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig kòn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb. ³⁷ Mu peg kømøtø, iibe tru Moiséstøwein kòn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig. ³⁸ Moisés nøtøwein kuig kòn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib, katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm wammeran utig købig kòn cha, tru namun tranrrab.

³⁹ 'Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig kòn cha. ⁴⁰ Incha Aarónwane trenchibelø kòn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha. ⁴¹ Inchabe tru kwalømmerawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig kòn cha. Inchabe tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø kòn cha. ⁴² Treeg inchen, Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalsrø chigurrimbunø pønrrabelan tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig kòn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg kòn cha:

“Israel misaamera ¿ñim mu misag warab waraimønug

cuarenta años ørøba ambub kua,

animal kweetsiilan tranøb,

katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø chindah? taig.

⁴³ Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,

tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø kømøgue taig,

køriibala tabig waminchib kònrrab,

ñimashib ñimui taska mariilan.

Treekkurri Babiloniatøguen kømø,

purø yabsrø warønrrai webetamønrrun” cha.

Tius trendaig købig kòn cha.

⁴⁴ 'Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgar købig køn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig køben treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruigwan. ⁴⁵ Inchen merrabsrø namui kølli misaamerabe tru yawan nømum ketig uta, Josué tru nø karubig køben, tru judíos kømø misaamera waraisrø muta kebambig køn cha, Tius tru namui kølli misaamerai merrabgurri tru judíos kømø misaameran nømuim piraugurri webetisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig købig køn. ⁴⁶ Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig købig køn cha. ⁴⁷ Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig købig køn cha. ⁴⁸ Inchen køben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu pasrømíig køn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:

⁴⁹ "Srømbalabe na wamisra waig købene,
pirøbe na itøbuna waig køn cha.

¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.

¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.

⁵⁰ ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kømuitarru?" cha trendaig.

⁵¹ 'Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig køn: Ñim kui ke purab, purab pønrramisrøb misaamera køn cha, manrraube nøsken kebati mørmeelø, møramig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espíritu Santone mørøg kømub purø mur pønrrabelø køn cha. Ñimui kølli misaamera mailø købig køben, ñim treeløtøwein køn cha. ⁵² ¿Ñimui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø købig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgandiig attrabigweimbura manawei eshkab amrrubelane nømbe kweetsig købig køn cha. Inchen møi truig arrubene, ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha. ⁵³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan ñimbe ángelesmeragurri uta tøgar købendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø køn— cha, trenchibig køn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

⁵⁴ Inchen øyeeg tailan mørøppe, nømui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig købitø. ⁵⁵ Trune Estebanbe Espíritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesús wane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn. ⁵⁶ Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn. ⁵⁸ Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagúilan wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib. ⁶⁰ Incha yandø tømønnsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbelø iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kōnab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay kōben, Samaria pirausrømay kōben, ke kan ørøtø chab ambubelø kōn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén ka kōrrømisrøbelø kōn. ² Inchen mō mōguelø kōsrøn Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sōrabelø kōn. ³ Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, mōguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig kōn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

⁴ Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø kōn. ⁵ Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudaserømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig kōn. ⁶ Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø kōn. ⁷ Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kōnønrab kaima warabelø kōben, cojosmera kōben, tamariilø købig kōn. ⁸ Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø kōn.

⁹ Inchen manasrøngurri kan mōg Simón taig tru ciudayube tsubig kōn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig kōn. ¹⁰ Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kōmeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø kōn:

—I mōøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig kōn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

¹¹ Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø kōn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kōnrrai mara srua kōben. ¹² Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kōrewabe, ishumbur lata, mōguelø lata piu umbu ulsrøbelø kōn. ¹³ Inchen tru Simóndøweinguen trunun kōreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig kōn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig kōn.

¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin kōn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø kōn. ¹⁵ Inchen nømbe trusrø puabe, tru kōrebelø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø kōn. ¹⁶ Kaguende mōigwandøgucha nømuim palabes Espíritu Santo kōrraarumø srø kōben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig kōn. ¹⁷ Incha Pedroba, Juanba truilaim pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø kōn.

¹⁸ Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaim pala estsara, Espíritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig kōn:

¹⁹ —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan tranrra cha, nagucha mōigweim pala kōben nai tasigwan estsarene, truike Espíritu Santon utønrrain— chib.

²⁰ Inchene Pedrobe trenchibig kōn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha. ²¹ Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein kōn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kōmøn cha. ²² Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimíig kōnrrai treeg mara kōrrømartashchab Tiuswan miau chibig kōn. ²³ Kaguende ñibe purø trømbøig kan kōndzø

srurri lataig mǝbgǝliitǝ netsaig kui ashib, katǝ kaig maramigugurrimbe webinrraingaiǝ pasrig kui ashib inchar— cha.

²⁴ Inchene Simónbe trencha lǝtabig kǝn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi mǝi ǝyeeg chib pasrailǝbe mǝikken nan treeg nebumǝnrrain— cha.

²⁵ Incha nǝmbe maig kǝbigwan eshkab, katǝ Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe, Jerusalénmay katǝ amrrubelǝ kǝn tru Cristo nǝashib karua ǝriilǝbe. Incha Samariasrǝ truba yambalǝ misaamera tsitsǝ warabsrǝ, tru tabig srǝ wamwan eshkab kusrenanǝbelǝ kǝn.

Felipeba, kan Etiopíasrǝ mǝǝba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipene trenchib waminchibig kǝn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kǝrreb maywan tru pǝrr pineppurab inrrǝ— cha. Truibe tru mu misag warab waraimǝ may kǝn. ²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrǝ kan mǝg eunuco katabig kǝn. Truibe, Etiopíasrǝ reina Candacei kan mǝg karubig nui reinai anwan kerriguba nǝ esegabig kǝbig kǝn. Nǝbe Jerusalénsrǝ Tiuswan kǝriibala tabig waminchab ya, ²⁸ trusrǝngurri katǝle arrub parrappe, kaullimera sruin karruyu Tius maig karuigwan eshkabig Isaiáswei pǝrigwan leb arrub pasrabig kǝn.

²⁹ Inchen Espírítu Santobe Felipene trenchibig kǝn:

—Wetǝga ǝ karruyu kemalla linchi— cha. ³⁰ Inchen Felipebe lulǝb ya, wetǝgabe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás pǝrigwan leb arri mǝrǝbig kǝn. Inchabe Felipebe trenchibig kǝn

—¿Ñi leb arrigwan chi taig mǝrtirru?— cha.

³¹ Inchene nǝbe trenchibig kǝn:

—¿Kan nan mu ‘ǝyeeg kǝn’ cha eshkamubene, nabe mandǝ kui mǝramǝ?— cha.

Incha nǝbe Felipen:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamǝ— chibig kǝn. ³² Tru Tiuswei wam pǝrigwan nǝ leb arriibe iig kǝbig kǝn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig kǝn cha.

Inchen isig parǝb kǝmne,
kan ubisha-unǝ nilǝtǝ tsub lataitǝwei,
nǝgucha manchibgucha inchimuig kǝn cha.

³³ Incha nǝmui merrab israbig luchimubashtǝ nilǝtǝ megaben,
tru sǝlgandǝ tabigwan nune treeg asha martrab inchimǝtǝ,
kagǝbashiaptindig kǝn cha.

Nuinukkurri katǝ srǝig misag karrab kurrǝnrrun tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui ǝsig kuigwane yu piraube kerraig kǝbig kǝn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunucobe Felipen payibig kǝn:

—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkabig nǝasiitǝwein trenda chindah, kabe mu katǝganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nǝ Tiuswei wam pǝrigwan leb yaigwan tuyugurri pǝlbasra, Jesúswei tabig srǝ wamwan eshkab kusrenanǝbig kǝn. ³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru mǝǝbe trenchibig kǝn:

—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig kǝbsrutah?— cha.

³⁷ Inchen Felipebe trenchibig kǝn:

—Ñi ñui manrrau newan kǝrebene, treeg marig kǝnrrun— cha:

—Inchen mǝǝbe trenchibig kǝn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.

³⁸ Incha nǝm ambub kuin karrun Felipebe tru mǝwan pasramisringaru chibig kǝn. Incha pailǝba piunmay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrǝbig kǝn. ³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espírítube mǝi mǝi Felipen kusrua, srua iben, tru mǝǝbe Felipen

mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn. ⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudasrø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshka kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

*Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn.

² Incha Damascosrø tru judíosmera tulundzuni yamerasrø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacerdotesmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønrrab srua yamig kønrrai. ³ Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø! møi møi nuingatanbe srømbalasingurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben, ⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:

—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.

⁵ Inchene Saulobe trenchibig køn:

—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha. ⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun— cha.

⁷ Inchen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, ¡katø! wanguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra. ⁸ Inchen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn. ⁹ Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.

¹⁰ Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:

—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:

—Señor, yu war— cha trenchiben,

¹¹ Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truipe Tiusba waminchib wan cha. ¹² Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—

¹³ Inchene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:

—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan. ¹⁴ Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdotesmeran karubelø nun treeg martraí ørig arrin køn— cha.

¹⁵ Inchene Señorbe trenchibig køn:

—Inrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig. ¹⁶ Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørømisrøb inchainba nan ørtan— cha.

¹⁸ Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn. ¹⁹ Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig køn. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm køsrøn tsubig køn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

²⁰ Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkab waminchib pølbaserøbig køn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn” chib. ²¹ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø køn:

—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarraawa nømun srua inrrab — chib.

²² Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, ¡kan paare! øyeebe mandø kuinguen mørøwa kønrrai marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

²³ Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben, ²⁴ Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn. ²⁵ Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørøørøbelø køn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

²⁶ Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremeelø køn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe. ²⁷ Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshkab kusrenanigwan nømun eshkabig køn. ²⁸ Øyamay Saulobe nømbe Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn. ²⁹ Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba lara-belø køn. ³⁰ Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.

³¹ Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimbura-beløyu nørørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espíritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarøb

³² Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn. ³³ Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig køn. ³⁴ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben, ³⁵ mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcas øsiiraigwan waminchib

³⁶ Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig

køn. ³⁷ Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisorø kan salayu trarrøbelø køn. ³⁸ Inchen tru Lida ciudadabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn.

⁴⁰ Inchen Pedrobe mayeelan wabig webamingarua, tømønnsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn. ⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn. ⁴² Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn. ⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig. ² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaeløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuelan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig købig køn. ³ Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha. ⁴ Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuelan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha. ⁵ Møimbe Jope ciudasrømay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha.

⁶ Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Corneliobe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn. ⁸ Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wabig yabala Tiusba waminchab nebibig køn. ¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn. ¹¹ Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn. ¹² Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgag købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke. ¹³ Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

¹⁴ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimíig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimíigwan ma kømøwein kur — cha. ¹⁵ Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømta— cha.

¹⁶ Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalårømay kusruptindig købig køn. ¹⁷ Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømb isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn. ¹⁸ Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

¹⁹ Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espiritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha. ²⁰ Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømtø, nømbe inrrø cha. Kaguende nømune na ørar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

²² Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarø mari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nø mørtraí.—

²³ Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbø nømbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

²⁴ Incha katø kwalømbø Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben. ²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Cornelioibe wamønrrab webarrua, nui merrab tømønnsrøb, køriibala tabig waminchen, ²⁶ trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:

—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn. ²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig køn:

—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeelebabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha. ²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe lötappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, mømbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra, ³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha. ³² Inchawei Jope ciudasrømay karua ør chibig køn, Simónwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha.

³³ Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Mømbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Møimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui. ³⁵ Misaamera nørrø pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun køriibala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíg køn cha. ³⁶ Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha. ³⁷ Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurrimbunø. ³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri. ³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha. ⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha. ⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamismøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan. ⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nø køn chib, nam waminchib eshkanrrai. ⁴³ Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeelø Espíritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro øyeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarrubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala. ⁴⁵ Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørrømisrøbelø køn, judíos kømø misaamerangucha Espíritu Santon keta nømumim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørrømare. ⁴⁶ Kaguende nømbe møriimíg peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn. ⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørrømisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkab

¹ Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn. ² Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib, ³ trenchibelø køn:

—¡Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.

⁴ Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig køn:

⁵ —Na Jope ciudasarø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasarøngurri kørraarrub arrua, naim pulugatig kørraarrubig køn cha. ⁶ Inchen umbu chi tøgag køtashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgag asinabig køn cha. ⁷ Katø

kan wamgucha trendai mōrinabig kōn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha. ⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimígwababe mugabguen muga kōmur” cha. ⁹ Inchen srømbalásrøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig kōn cha: “Tius tabig chishig mara kørømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kōnmab asha tøgagømøta” cha. ¹⁰ Truibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalásrømay nebibig kōn cha.

¹¹ Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasrøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puptinchibelø kōn cha. ¹² Inchen Espíritu Santobe nane: “Mandø inchab kōmab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig kōbig kōn cha. Incha nambe sètøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha. ¹³ Inchen nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkabig kōn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab. ¹⁴ Truibe ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø kōm wammeran waminchun” chitan, chibig kōn.

¹⁵ Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørøarrub lataitøwei nømuim pala kørøarruptinchibig kōn cha. ¹⁶ Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig kōn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kōnrrun” taigwan. ¹⁷ Nam judíosmera Señor Jesucriston kørøbelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeeangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig kōn.

¹⁸ Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø kōn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin kōn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

¹⁹ Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben øyasrøngatig ambig kōbig kōn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib. ²⁰ Inchendø nømui utuelø møiløgøsrøn, chipresreeløba, cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø kōn, Señor Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb. ²¹ Inchen Señorwei tasiibe nømba pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay llirabelø kōn.

²² Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø kōn. ²³ Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig kōn. ²⁴ Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig kōbig kōn. Inchen Señorweyasig misaabe nørø nemisrig kōbig kōn.

²⁵ Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig kōn. ²⁶ Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nørø kusrenanøbelø kōn. Tru Antioquíasrøn kuig kōn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasa “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

²⁷ Inchen tru kwalømmerawan møiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusaléngurri Antioquíamay kørørrubelø kōn. ²⁸ Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig kōn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treeg kønrrun taibe Claudio karubig køben treeg purayaig købig køn. ²⁹ Inchawei Antioquiasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nømun kanun kanun maig tranamdiig køben an treeg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig. ³⁰ Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan tranrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisaigwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe møilan køsrøn iglesiayuelan kemørøbig køn, kaig inchib srua kønrrab. ² Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatøga kweetsingarubig køn. ³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig køn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig køn. ⁴ Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau keerøbig køn, suldaamera pib sötø ashib pønrrønrrai pønsra kan sötøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig køn. ⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katø! elachimø, Tiusba waminchib miab købelø køn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbøtag pa cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn. ⁷ Inchen møi møi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tørguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron tømbulyu kønøga kasrønnanabe, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurrø!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri kørraptinchibig køn.

⁸ Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

⁹ Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptø isub, nøbe tab chigúi nebua ashmíig køn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø køben. ¹⁰ Incha suldaamera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegatømayrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.

¹¹ Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pønrraigugurrimba wesratan— cha.

¹² Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig køn, tru Juanwan katø Marcuskucha taigwei usrainmay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø køn.

¹³ Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe, ¹⁴ Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.

¹⁵ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Paare! ñibe loca asønan— cha.

Inchen nøbe:

—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:

—Pedro kòmõtø, nui møsig kuinrrun— cha.

¹⁶ Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn. ¹⁷ Inchen nøbe ‘niløtø kønrray’ siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammøøsrkønrriigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn. ¹⁸ Inchen yandø tør-raben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmøwa. ¹⁹ Inchen Herodesbe langarua, wetørranrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingaruiig købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

²⁰ Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønandø wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua. ²¹ Inchen Herodesbe kan kwaløm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalømbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø may waminchibig køn. ²² Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—¡ligwan waminchibiibe møg kòmõtø, kan tius køn!— chib. ²³ Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen tab kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kòmõtø, nuyasig kønrrai inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.

²⁴ Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

²⁵ Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquía iglesiyube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón (trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nuraweig), Saulo købengue. ² Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab købene, Espíritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb pønrrønrrain— cha.

³ Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrrai tasiimeran nømuim pala estsara, yandø, ‘trube, ka amrrigay’ cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

⁴ Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleucíasrømay amba, tryugurrimbe barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn. ⁵ Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømayrø Pafossrøngatig larraambabe, tryube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimbura-bigwan marøbig, ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwan wetørrabelø køn. ⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg

møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn. ⁸ Inchen tru Barjesús, griego-maybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truike tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba sətø luløb megabig køn. ⁹ Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

¹⁰ —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinrragu? cha. ¹¹ Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabgwen— chibig køn.

Inchen mõi mõi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn. ¹² Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudarsø tsuig

¹³ Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudarsø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn. ¹⁴ Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudarsømay amba, truyu sábadø isrin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, ‘inrrø’ chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

¹⁶ Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha. ¹⁷ Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha. ¹⁸ Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha. ¹⁹ Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørø sətø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui mara tøgagønrrai tranig købig køn cha, ²⁰ kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

‘Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø ‘asha martrabelø’ cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig. ²¹ Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha. ²² Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan ø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: “Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truike na chi martrai inchen, treeg martrun” cha. ²³ Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaameran ø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan ørig købig køn cha. ²⁴ Inchen Jesús ø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig køn cha. ²⁵ Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: “¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø

nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kømuintan” cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

²⁶ Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin køn cha. ²⁷ Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nømumun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuintiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha.

²⁸ Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha. ²⁹ Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha. ³⁰ Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn cha. ³¹ Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe mømibe nømashib maig asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.

³² Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tranrrab misra kørømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørøsrøb eshker cha. ³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab kørømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangarua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar” cha.

³⁴ Katøbe mana treranrrabig kømíig Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:

“Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan tranrrab kørømisriilane ñun tranrrumøn” cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

“Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun” cha.

³⁶ Pøs Davidbe Tius maig kønrrain køben tru nø tsuin kwalømmerrawan misaameran ashib purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig køn cha. ³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramuiig købig køn cha. ³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kønrrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrun chib eshkab kusrenniibe Jesúscurrin kui. ³⁹ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørømisra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe nuinuubeguende chi kaig kømeeelø lataig, tabig kørømisrtrun cha. ⁴⁰ Inchawei ashiptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kømøtø:

⁴¹ “Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø,

¡katø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerrawan purø nuig maramønrrun taig,

ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,

treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke.”—

⁴² Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrunrrigay— chibelø køn. ⁴³ Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

⁴⁴ Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben, ⁴⁵ judíosmerabe misag truba nørrø tul yai ashabe, truba namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindigwane ‘treeg kømøn’ chib, tsalø wamabelø køn. ⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchibelø køn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene, trube, nambe mømibe judíos kømeeaimay katø amrrab chibelø køn. ⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:

“Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig kønrrai ñune pasrar cha,

kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkab pirau munabatsø srua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mørabe, judíos kømø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai chabguen tarø mariilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn. ⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn. ⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø kui asilamba, katø ciudayu møguelø nørreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nømune ke treeg isumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nømum piraugurri webusrøbelø køn. ⁵¹ Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube mømibe ñim kusrenrrigay chib eshkab. Incha Iconio ciudasrømay ambubelø køn. ⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espíritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørrø Jesucriston kørebelø køn. ² Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos kømeealane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa. ³ Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn. ⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn. ⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeealø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben, ⁶ Pabloba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerarømayba, katø tru puluwan katøganbalømerarømayba trubab ambubelø køn. ⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Listrasø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasømba kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzunig wabig køn. ⁹ Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe, ¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—jØlgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pørssappe, pasrambua, llirab mendabig køn. ¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—jMøguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben. ¹³ Inchen tru tius Zeuswei

tab ya, tru ciudayu kebambinuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben, umera purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara tranrrab mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba, Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø kegørra, ¹⁵ trenchibelø køn:

—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim latailøtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaidø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisra, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib. ¹⁶ Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane misaamera nørrø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben, treeg ka amøñibasig køn cha. ¹⁷ Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshkab wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasarøngurri srewan ørøb, ellmariilø misram pølmera pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—

¹⁸ Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.

¹⁹ Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba møiløgøsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmab. ²⁰ Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.

²¹ Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørrø nemisra mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba katø amrruig købig køn. ²² Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha. ²³ Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø wesrawa pønsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai pønsrøbelø køn.

Antioquía ciudasarømay katø ambub

²⁴ Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabéba Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn. ²⁵ Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn. ²⁶ Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquíasarømay ambubelø køn. Tru nøm møi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay chib, tru nømun pønsraig købiisrømay. ²⁷ Incha trusrø puabe, iglesiyuelan tulundzuningarua, Tius nømbe chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn. ²⁸ Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana kørrømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

¹ Inchen tru uras møiløgøsrøn Judeagurri Antioquíasarømay amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:

—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wes-railø kønrraamøn— chib. ² Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyebe maramig kømøn’ chib, nømba purø mur aleguiyabelø køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nømui utuelø møilan køsrønbanamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimbura-belan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.

³ Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba puraambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nømui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraabelø køn.

⁴ Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn. ⁵ Inchene møiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, møimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan — cha.

⁶ Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig køtashchab ashchab tulundzunabelø køn. ⁷ Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrrai. ⁸ Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espíritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha. ⁹ Tiusbe nømun nøørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua. ¹⁰ ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig køtashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai møimbe nømun neguanøb. ¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen.

¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha: ¹⁴ Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg søtømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan. ¹⁵ Pøs møi øyeeg publiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

¹⁶ “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub, srøig mara pasramønrrun taig.

¹⁷ Maya misaamera katøganelø uncha pønrrabelø

Señorwan lanrrain cha, mayeelø judíos kømø misaamerainug nai munchiwan nømuinug pasra wamig kønrrun cha.

¹⁸ Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,

tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig købigwan.”

¹⁹ 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø misaamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan. ²⁰ Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan pønnsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha. ²¹ Kaguende merrab manasrøngurri Moiséswei pøriilan ciudamørig judíosmera tulundzuni yamerayube eshkab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloa, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambub

²² Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay Pabloa, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan. ²³ Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kømeeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñiguh' chinrrab inder.

²⁴ Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marin køn. ²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloa kegøtø nømum ñimuimay ørtrab inder. ²⁶ Tru Pabloa, Bernabébabe Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn. ²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun. ²⁸ Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh martrai karumig: ²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønnsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømum, 'trube, ka amrrigay' cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn. ³¹ Incha trunun nøm lewabe, truba kasraarabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamindigwan møra. ³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkabeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melamig kønrrai kørrømarøbelø køn. ³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben, nuneløbe 'chi isumgaig tab kuilø kønrrigay' chib, nømum karua ørøbelaisrømay 'ungwa' cha, katøle ørøbelø køn. ³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui isubig køn. ³⁵ Inchen Pabloa, Bernabébabe Antioquíasrø kørrømisrøbelø køn, trusreelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn:

—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen, ³⁸ trune Pablobe pera ambangaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun tarømisra, nømba tru maramigwan martrab imuinukkurri. ³⁹ Inchen ke mumayguen kømíig peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera barcoyu Chipresrømay ibig køn. ⁴⁰ Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: “Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay” cha øriilø ambubelø køn. ⁴¹ Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig køn, Tiuswei uremera tru iglesia truøsrø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truike Criston køreweig judía ishugwei nusrkai. Inhendø møskaimbe griego købig køn. ² Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn. ³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba. ⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei uremeran. ⁵ Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espíritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben. ⁷ Incha Misia linderøsrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espíritube trusrø kebambashmuben, ⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørreambubelø køn. ⁹ Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrø pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: “Macedoniasrømay larraamø cha, namun purugunrrab.” ¹⁰ Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolissrø pua, ¹² truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudadabe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan sötø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudadayu nambe mam kwaløm køsrøn kørromisrøbelø ker. ¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudadayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker. ¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamørtrab ke tab mørig wanrrai. Truike, Tiatira ciudadasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig købig køn. ¹⁵ Incha nøba, nui yaeløba piu umbu ulsrailø kørromisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton kørein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørromisrørigay— cha.

Incha namune ke kørromisramne inchibig køn.

¹⁶ Nam Tiusba wamindinumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgagig namun katønrrab arrubig køn. Truibe tru nun karub pera købelane truba nørro an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra ketiiløtøga. ¹⁷ Incha tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigyugurri wesrailø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø køn!— chib.

¹⁸ Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen, nøbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig køn:

—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.

¹⁹ Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninumay ke paluunchib waram srua ambubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay. ²⁰ Incha merrab pønrsabe, trenchibelø køn:

—¡Kan i møgueløbe ya judíosköleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen asamgaig marøb amrrun! cha. ²¹ Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

²² Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga itchai karubelø køn. ²³ Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane webamrraingagig purø may ashib tøgagungarubelø køn. ²⁴ Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnobig køn.

²⁵ Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn. ²⁶ Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrabelø køn. ²⁷ Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene, møimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua. ²⁸ Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡Søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

²⁹ Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømboñsrøbig køn. ³⁰ Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

³¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, ñui yaeløbañau kaigyugurri wesrailø kønrrabguen— cha.

³² Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø søteelanba waminchibelø køn. ³³ Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yaelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn. ³⁴ Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaeløbañau Tiuswan køreikkurri truba kasraabelø køn.

³⁵ Indiibe tømrrabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: “Pablonba, Silaswanbabe elatchain” cha. ³⁶ Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kōnrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kōnrrai karua ørin kōn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

³⁷ Trune Pablobe trenchibig kōn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg kōnrraamøn! chibig kōn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig kōnrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb korig kui inchibelø kōn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe. ³⁹ Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig kōn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø kōn. ⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø kōn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasrø

¹ Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø kōn. ² Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábadø ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri ‘øyeeg kōn’ chib, ‘øyamay kōn’ chib, waminchibig kōn. ³ ‘Øyeeg kuig kōn’ cha, tab eshka:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig kōn— chib.

Incha nøbe trenchibig kōn:

—I Jesús na ñimun eshka wamindiibe, Cristo truitøwein kōn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen mõiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø kōn.

⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu sətø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø kōn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø kōn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab. ⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø kōn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marøb møgueløbe yusrøngucha amrruin kōn chib. ⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain kōn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuimburaptø marøbelø kōn cha, katøgan rey kōn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø kōn. ⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kōnrrai truburø an utabe, elachibelø kōn.

Pabloba, Silasba Berea ciudasrømay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasrømay webambingaruben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø kōn. ¹¹ Tru Bereasrø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab

ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø køn. ¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn. ¹³ Inchen Tesalónicasrø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshka kusrenanøb unan taig wammørøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn. ¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzunørrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

¹⁶ Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn. ¹⁷ Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib, ‘iibe øyamay køn’ chib ambugurri igurri waminchibelø køn, katø mayeelø misamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha. ¹⁸ Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos “estoicosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib; ‘iibe øyamay køn’ chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I møg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshka kusrennøbig køb asønan— chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshka kusrenanen.

¹⁹ Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninumay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha. ²⁰ Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

²¹ Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba ¡katø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

²² Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha. ²³ Kaguende na truøø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgag,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshka waminchar, chibig køn.

²⁴ I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha. ²⁵ Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

²⁶ Kan møkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønstraig købig køn

cha. ²⁷ Øyeeg marøppe, ka srølamørätøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha. ²⁸ Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: “Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker” cha. ²⁹ Pøs trube, nam Tiuswei uremera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn. ³⁰ Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, mõi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha. ³¹ Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig kønrraimbe, tru møwane kwaitai utugurri kusruig købig køn— cha.

³² Inchen tru mørøbeløbe, tru kwaitø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

³³ Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn. ³⁴ Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosø

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasrømay webibig køn.

² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn. ³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømbe kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibitøwein købig kua. ⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshkab. ⁶ Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai mømibe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø mømibe tru animbe naim pala attraingaig chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.

⁷ Incha tryugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn. ⁸ Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaeløba kerrigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø kuig køn. ⁹ Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptionchimøtø.
¹⁰ Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.

¹¹ Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørrømisrøbig køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

¹² Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb purrainuumay srua ambubelø køn, ¹³ trenchib:

—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maringaruimay kømøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib.

¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wabsrubrainrrun cha.

¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim asay cha, øyeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn. ¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwalø kørrømisra, nunelan yandø ‘ungwa’ chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. Incha Cencreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn, Tiuswan ‘nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun’ chib. ¹⁹ Incha Efeso ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn. ²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømbe truyu kørrømisrøtra i tusmanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrøtø, ²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha ‘ungwa’ chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn. ²² Incha Cesarea ciudasrø puabe, tru iglesian ‘ka warøgueh’ chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarubig køn.

²³ Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasrø eshkab kusrenanøb

²⁴ Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn. ²⁵ Nøbe Señorwei maywan muba amønarnamigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha. ²⁶ Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbasren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn. ²⁷ Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe

Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig køn. ²⁸ Kaguende judíosmera tru nøm ‘treeg kømøn’ chib amrruigwane mayelai merrab Apolosbe mu mandamgaig ‘treeg køn’ chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: “Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn” chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

¹ Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn. ² Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgneh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

⁴ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain— chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn. ⁶ Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabbe Espíritu Santo kørraaruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn. ⁷ Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

⁸ Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb ‘øyeeg kømøn’ chib, ‘øyamay køn’ chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab. ⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig ‘iibe øyamay køn’ chib eshkab waminchibig køn. ¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn. ¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn. ¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truilanbaguen kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tamisriilø kørømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan mørøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotesperan karubigwei nusrkalø siete købig køn. ¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømunne trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørsrawa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn.

¹⁷ Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørromisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba kørriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørromisrøb ibig køn.

¹⁸ Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanrre marøbelø ker chib mayeelai merrab eshkab amrrubelø køn. ¹⁹ Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayeelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan kətashchab ashene, cincuenta mil købig køn. ²⁰ Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørromisrøb ibig køn.

²¹ Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha. ²² Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørromisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

²³ Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn. ²⁴ Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kørro anmera maringarubig købig køn. ²⁵ Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—¡Ñim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha. ²⁶ Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: “Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørrø tarømarin køn cha. ²⁷ Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømiig lataig kørromisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun kørribala tabig waminchib tøgagúig.—

²⁸ Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

²⁹ Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi lynchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, ¡katø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay. ³⁰ Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn.

³¹ Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebimønrrig” cha eshkanrrai. ³² Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen mørmøwa købig køn. ³³ Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn.

³⁴ Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle sətøbah, sətøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

³⁵ Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalaserøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui ¿kan mube wammørmig kønrraitamabelø kø chindah? cha. ³⁶ Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø. ³⁷ Kaguende i møguelø ñim srua amrruiløbe namui tiuserai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha. ³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurri kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn. ³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha. ⁴⁰ Kaguende mõi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg martrab kurrig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib kurrig køn cha eshkab pønrramig chigaabendøbe.— ⁴¹ Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

¹ Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun ‘ungwa’ cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn. ² Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn. ³ Incha nø trusrø pøn pøl kørømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe nilø trubatø nun kaig martrab inchib kui wammørøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn. ⁴ Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon lynchibelø køn. ⁵ Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn. ⁶ Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattro kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

⁷ Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbaserøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui wamindamigwan waminchippe, yem tøbøtakkatig waminchibig køn. ⁸ Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben, ⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminchibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn. ¹⁰ Inchen Pablobe kørøarrua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:

—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn. ¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudassrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørrømisrig køben. ¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudassrømay ambubelø ker. ¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudassrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudassrø pubelø ker. ¹⁶ Incha Pablobe Efeso ciudassrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrmønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiyau ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

¹⁷ Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan. ¹⁸ Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha. ¹⁹ Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøggøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan. ²⁰ Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshkaab kusrenanig købig køn cha, ²¹ judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshkaab waminchib.

²² 'Incha mømimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø. ²³ Ciudamørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn. ²⁴ Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshkaab waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

²⁵ 'Inchawei mayeeløba mømimbe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshkaab kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha. ²⁶ Inchawei mømimbe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayeelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha. ²⁷ Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshkaab wamindig kuig køn cha. ²⁸ Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønssraig købene, mayeelø Señorwei iglesiyuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø køn cha. ²⁹ Kaguende na yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúí ubisha sötøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø. ³⁰ Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrrun cha. ³¹ Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke

isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørrogøb wamindig købig køn cha.

³² Trube, mømibe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba põnsrar cha. Truibe tabig nørørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta tranrrab kørømisrigwan, nuyasiitø tarømarilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig køn cha. ³³ Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha kømur cha. ³⁴ Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui. ³⁵ Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kømeeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig købig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: “Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig køn” cha, tru trendaigwan.—

³⁶ Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømboñsra, søteeløbamisra Tiusba waminchibelø køn. ³⁷ Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pabløn irab, muchabelø køn. ³⁸ Incha truba isui kishib waminchibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

¹ Incha yandø nambe nømun ‘ungwa’ cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker. ² Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrrabig pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker. ³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøramig køben. ⁴ Incha nambe truyu trune kørømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn. ⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureeba ciudayugurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda sötøba tømboñsra, nambe Tiusba waminchibelø ker. ⁶ Incha nambe kangurri kangurri ‘ungwa’ chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tiogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan ‘ka lincha warøgue’ chib puabe, nømbe truyu kan kwaløm kørømisrøbelø ker. ⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø siete wesrawa põnsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørømisrøbelø ker. ⁹ Inchen Felipebe piggatø nimbasrømera nømdeelø tøgagig købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø. ¹⁰ Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørøarrubig køn. ¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:

—Espíritu Santobe trendan cha: “Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puaigwane øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun”— cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pabløn ‘Jerusalénsrømay imøta’ chib truba inchibelø ker. ¹³ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabrre kishib køgue cha, nai manrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

¹⁴ Inchen nambe imørrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.

¹⁵ Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamabe, Jerusalénsrømay nebamben, ¹⁶ katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

¹⁷ Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn. ¹⁸ Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn. ¹⁹ Inchen Pablobe ‘ka lincha warøgue’ chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan. ²⁰ Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørrø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha. ²¹ Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui. ²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha. ²³ Inchawei øyeeg købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørømisrar. ²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig marig chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nømbe truguegøtø treegwan ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig køn chib tru nøm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø køn. ²⁵ Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørømisrig, trunundø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua ambub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømbe kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe, ²⁸ trashibelø køn:

—¡Namui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø køb ka nøørøtø kusrenanøb uñibiibe, i møg køn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin køn— cha.

²⁹ Nøm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø køn.

³⁰ Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø køn. ³¹ Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau sötømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin køn chib eshkab wam puben, ³² mõi mõi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan køben, pera luløb kørarrubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø køn. ³³ Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarrawa, pagatø cadenastøga lusingarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig køn. ³⁴ Inchen tru nu misag sötøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yaumay srua ambingarubig køn. ³⁵ Incha tru nebunab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag sötø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam neubig køn. ³⁶ Kaguende truyu tru nu misag sötøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn:

—¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib

³⁷ Incha Pablon tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig këtirru? cha. ³⁸ Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

³⁹ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

⁴⁰ Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

22

¹—Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Mørtray!— chib.

² Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kørømmisren, Pablobe trenchibig køn:

³—Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kølli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab lataitøweingue. ⁴ Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, møguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeringarub indigwan, ⁵ maya sacerdotemeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kølli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay

ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruattrab, ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

⁶Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! mõi mõi naingatan srømbalasarøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha. ⁷Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mörinabig køn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib. ⁸Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nøbe nan løtappe: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truig kur” chibig køn. ⁹Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørgan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mörmeelø køn cha. ¹⁰Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig køn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun” cha. ¹¹Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíg kørrømarig køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

¹²Inchen truyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg, ¹³truipe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: “Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr” cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha. ¹⁴Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: “Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mörøb inchai. ¹⁵Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi mörigwan. ¹⁶Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr” chibig køn nane.

Pablon judíos kømeealaisrømay ørig

¹⁷Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha. ¹⁸Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan trenchibig køn cha: “Mallatø incha, mõi mõi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mörtraamøn” cha. ¹⁹Inchen nabe trenchibig kur cha: “Señor, nømbe ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indiilan. ²⁰Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren, nabe truilanguen ashib pasrabig kui nømbe ashibelø køn” cha. ²¹Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau sötømeran nø karubigwei merrab

²²Inchen judíosmerabe tru iig sraabe trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mörabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib. ²³Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn. ²⁴Inchen maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagurrinrre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab. ²⁵Inchen lusra srua kua

ke yandø ichagutchabguen inchen, Pablobe tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig kətashchab paya ashibguen paya asimíigwan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

²⁶ Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma pirauig kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

²⁹ Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn, keerøba cadenastøga merrarrawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

³⁰ Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdotemeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan mayamba tulundzunønrrai karua, yandø Pablon wesrua, trulai merrab pasrøbig køn.

23

¹ Inchen Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn. ³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotemeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchi-brain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn”— cha.

⁶ Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

⁷ Inchen nõ trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nõmdø aleguiyab mendappe, ke nõørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn. ⁸ Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, mõsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn. ⁹ Inchen mayeeløba trashib mendøben, mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmerainga-teelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I mõwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan mõsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

¹⁰ Inchen ambumay imay ke nõmdø aleguiyab kurra nõørøtø misren, maya suldaumeran nõ karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kørraambingarubig køn, nõmui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

¹¹ Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, kullaaramø, kørmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

¹² Katø lõtsø judíosmerabe kaig martrab nõmdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn. ¹³ Inchen tru: “Treegwan marmø kømø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn.

¹⁴ Incha truiløbe sacerdotemeran karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kølli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha.

¹⁵ Inchawei mõimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nõ karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nõ trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kømønrrun— cha.

¹⁶ Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nõbe kebya, Pablon eshkaben, ¹⁷ Pablobe tru suldau sötø cienwan nõm karub pønrrabelan kan mõigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nõ karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁸ Inchen truike maya suldaumeran nõ karubigweimay, pera yabe, trenchibig køn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁹ Inchen tru maya suldaumeran nõ karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nõørø pera yabe nundø mara payibig køn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

²⁰ Inchen matsinøbe trenchibig køn:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. ²¹ Trendaingucha køremønrrig cha. Kaguende nõmui utu mõguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe,

mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara, mømimbe ke ñi mancha lõtamigwandø munig køn— cha.

²² Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

²³ Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau sötø cienwan nøm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palär setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha. ²⁴ Incha katø maya suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur Félixweimay chi indiimíig, tabig pera amrrai inchibig køn. ²⁵ Incha øyeeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig køn:

²⁶ Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan ‘ka uñgu’ chinrrab inchar.

²⁷ Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau sötøba ya, truyugurri wesrar.

²⁸ Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar. ²⁹ Incha nabe tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn. ³⁰ Inchen tru møwan søratø kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pablon wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn. ³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindanga yaumay katøle legucha amrrubelø køn. ³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø køn. ³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrai karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ tainab

¹ Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotemeseran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablon tsalø køb ‘øyeeg, øyeeg mara pasran’ chinrrab amrrua kemallibelø køn. ² Inchen yandø Pablon wamøben, Tértulobe Pablone ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha. ³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha,

ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha. ⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inçhib menrra waminçhimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene. ⁵ Kaguende i møwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøørøtø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig sötømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha. ⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen, ⁷ tru maya suldaumeran nø karubig Liasasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha, ⁸ tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

'Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inçhibelø køn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablon waminçhai señas maren, Pablobe trenchibig køn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømøigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ 'Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminçhab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha. ¹² Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag sötø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig køn cha. ¹³ Inchawei i misaamerabe møi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane treeg køn chinrrappe kaimanrrun cha. ¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminçhibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha. ¹⁵ Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan. ¹⁶ Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inçhib megabig kur cha, chu urastøgucha.

¹⁷ 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tulisaigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta tranrrappa arrubig kur cha. ¹⁸ Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimíg maringarub pera kurra kømøwein pasrøben. ¹⁹ Inchawei møimbe, truilø nømwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe. ²⁰ Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tømrbash cha. ²¹ Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, møi ñim øyeeg indinab paya asinab pasrar"— cha.

²² Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

—Maya suldaumeran nø karubig Liasas arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.

²³ Incha Félixbe suldau sətø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasø Pablon kailan keeri yau keerøb

²⁴ Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn. ²⁵ Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønarnigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:

—Møibatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn— cha.

²⁶ Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab. ²⁷ Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben, ² maya sacerdotsmeran karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle kønøgønrrab Festoimay ambubelø køn, ³ Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nømbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø køn. ⁴ Inchen Festobe lötappe trenchibig køn:

—Pablone Cesareasø ashib tøgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kømøwatø inrrab isur cha. ⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pønrrabeløbe Cesareasømay naba kørrørruy chibig køn. I møweinug chigøben kalø marig pønrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa kwaløm kø chigøsrøn nømbe kørrømisra, Cesareasømay katø ya, katø kwalømbe tru maig maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig køn. ⁷ Inchen Pablo trusrø pua ke-barrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigøben truba truba trømbøig marøbig køn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø køn. ⁸ Inchen Pablobe nøbe ‘treeg mara pasrømur’ chib, trenchib waminchibig køn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

⁹ Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø, Pablone trencha payibig køn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kønrrabigwan trusrø ashchab— cha.

¹⁰ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøn cha, ñiguen tab asiinrrun cha. ¹¹ Kabe na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara pasrømøtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane tranrrappe kaimanrrun cha.

Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha martrai miamønrrun— chibig køn.

¹² Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig køn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

¹³ Inchen yandø mam kwaløm køsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston ‘ka uñgu’ chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø køn. ¹⁴ Inchen trusrø nøm truba yam kwaløm waraig køppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib eshkabig køn:

—Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kørrømara wannig. ¹⁵ Na Jerusalénsrømay ya wabene, truigweimburappe sacerdoesmeran karubeløba, judíosmeran karubelø kølli misaameraba, ke chinetø køn chib nan eshkab amrrubelø køn cha, Pablon truyu møra pasrønrrai kørrømara pasramdiig køn chib. ¹⁶ Inchen nabe nømune trencha løtig købig køn cha: “Tru ‘øyeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi øyeeg maraweim pasrømøtirru’ chibelø nui malaugue trenchib amrruben, ‘øyeeg kømuig køn’ chib; ‘øyeeg mara pasrømur’ chib nøashib waminchimøwatøbe, romanosmerabe mu møwangucha mana treebe marmeelø køn” cha. ¹⁷ Incha truilø nøm yusrømay naba amrruben, chi srarrømøtø, katø kwalømdø, nabe tru maig maramigwan asha marøb wainug wamisra, tru møwan pera amrrunrrai karuig køn cha. ¹⁸ Inchendø tru ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chibeløbe amrrubendø, chigøben trømbøig kalø mariilø tre latailøbe marig wesrumeelø køn cha, pøs nabe nø treeg trømbøig mara pasraindøweinrre inditamab isubene. ¹⁹ Treeg kømøtø, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nø marøb unigwan truikkurrin chabah, katø kan møg, Jesús taig, kwaig købigwan, Pablobe trunun kwaig kømøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatørre inchib kuin køn chibig køn. ²⁰ Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mørmøwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig kønrrabigwan trusrø asha marig kønrrig cha. ²¹ Inchendø Pablobe tru maig kønrrabigwan Augusto César asha marig kønrrab cha, ka ashib tøgagúig wanrrab cha nø miaig købene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune tab ashib tøgagønrrai karuig købig køn— cha.

²² Inchene Agripabe Feston trenchibig køn:

—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig køn:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

²³ Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tulundzuniisrø kebambambubelø køn, tru suldaumeran karubelø nørreelø køben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø købengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrun-garuben, pera pubelø køn. ²⁴ Inchabe Festobe trenchibig køn:

—Rey Agripaba køben, ñim maya møguelø yu namba purrabelø køben, i møwan asay cha. I møweimburappe maya judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata ‘yeegwane øsig uñbasamgaig køn’ chib, trashib amrrubelø køn cha. ²⁵ Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig kønrrabigwan asha marig kømigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig købene, trusrømay nabe ørtrab isuig køn cha. ²⁶ Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg køn chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuumay pera arrur cha, ñi nai tab rey

Agripa. Maig kōnrrabigwan tab asha kōrrōmarene, na maitōguen Auguston eshkab pōramig kōnrrautan chibig kōn. ²⁷ Pōs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburōgurri ‘ōyeeg kuig kōn’ chib kuigwan chi cha eshkamubendō, na ōramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan— chibig kōn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

¹ Inchene Agripabe Pablon trenchibig kōn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitōwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandō waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab ‘chi kalō mara pasrōmur’ tamigwan waminchab pōlbasrōbig kōn: ² —Mōi na naimburab ‘treeg mara pasrōmur’ chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunō ‘ōyeeg mara pasrōmōtirru’ chib kuigwan. ³ Inchagucha ñibe judíosmera chitō, chitō marōbelō kuigwan kerrigu ashib, katō nam judíosmera mandō melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig kōbene, trube, tiusmanda tammay mōrtra chinrrab inchar cha.

⁴ ‘Maya judíosmera na matsinō-unōgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrō maig tsubig kuigwan ashibelō kōn cha. ⁵ Truilōbe manasrōngurri ashibelō kōn cha, nōmun eshkamdiig kōbene, ōyeeg kōbig kōn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kōmō marōb misag sōtōmerayuig nabe fariseo kōbig kur cha. ⁶ Incha mōimbe tru merrabsrō namui kōlli misaameran Tius tru tranrrab misra kōrrōmisrigwan muniirabig kuikkurri, mōimbe ōyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig kōn. ⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srōig, srōig karrab misaamera Tius tru tranrrab kōrrōmisrigwan nōmbe nebunrrab isua, yem kwalōm Tiuswan kōriibala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi ōyeeg kaig marōbig kōmōtirru tainab pasrar chibig kōn, nai rey Agripa. ⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelō kō chindah ñimui utube?

⁹ ‘Pōs isa kōmō, nagueen Nazaretsrō Jesúswei munchiwane tsalō kōb chinetō martrab isua, ¹⁰ Jerusalénsrōma treeg marōbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelō nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pōnsrōb, katō kweecha petōbene, nabe truilaingatōtō inchib pasrabig kōbig kur cha. ¹¹ Incha katō, katō judíosmera tulundzuni yamōrig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purō trōmbōig nōmun wamingarummōrō inchib. Incha ¡katō! kan nōmun namig kōbiitō ke chinchimmōrō inchib, nabe peg pirau ciudadamerasrōnguen kaig martrab wendautō ibig kōbig kur cha.

Pablo mandōgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

¹² ‘Nabe ōyeeg martrab isua, Damasco ciudadsrōmay ōrig ibig kur cha, tru sacerdotsmeran karubelō maramburab martrai traniitōga treeg martrab inrrai karua pasrig. ¹³ ¡Nai tab rey! mayu kwalōm tōbōtaabe srōmbalasarōngurri kan tōrbilabig pōrr lataguen kōmō, purō tōrig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba pilōben, ¹⁴ nambe pirausrō sōtōba kōrrinabig kōn cha. Inchen kan wam hebreomay trenchib wamindi mōrōptindinabig kōn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgōba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kōlabus tsōb pōnsrailōyu sōl yatab lataitōwei incha, ñibe ka ñiasiitō kōrriindan” cha. ¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig kōn cha: “Nabe Jesús, ñi mōi kaig martrabgōba indig, nabe truig kur cha. ¹⁶ Inchendō kurra, pasramisr chibig kōn. Kaguende nabe ñun kenamisrōppe, naiwan marōb megabig kōnrrai wesrawa pasrtrappa, katō mōi naimburab ñui kaptōga

ñi asigwan waminchibig kørnraimba, katø wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamamigwan eshkabig kørnraimba treeg martrab kenamisrar cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig kørn. Pøs nabe mõi tru misaamerayasigwei ørar cha, ¹⁸ nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, tøryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrai. Tru nømui kaig mariilan ulø payiimíig pesannaig kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig kørnrain” chibig kørn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

¹⁹ Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalásrøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mørmønrrab inchimøtø, ²⁰ Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truøro ya, katø trugurrimbe judíos kømø misaameraisrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kørnrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe. ²¹ Incha na øyeegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrowa, kwetchab indig kørn cha. ²² Inchendø møin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørøtø peetø waminchimøtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig kørn: ²³ Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkab kusrenrrun chib trendailan.—

²⁴ Pablobe ‘kaig mara pasrømur’ chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig kørn:

—¡Pablo ñibe chugúi mørmíig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen mørmíig misrin kørn!— chib.

²⁵ Inchene Pablobe trenchibig kørn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguen mørmíig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha. ²⁶ Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kørnrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turumbu mu søratø marikkucha kømøn cha. ²⁷ ¡Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar — cha trenchibig kørn Pablobe.

²⁸ Inchene Agripabe trenchibig kørn:

—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtraí indiibe!— cha.

²⁹ Inchene Pablobe trenchibig kørn:

—Yandiitøgatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, mõi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimbemab isutan chibig kørn, inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

³⁰ Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nømbe purrabeløgucha kurra, yandø webamba, ³¹ nømdø nøørøsrø ambabe, kangurrin kangurri trenchib waminchibelø kørn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin kørn— cha.

³² Incha Agripabe Feston trenchibig kørn:

—Pablo nõashib César asha marig kõnrrab chib miamuig kuimbe, pøs nõbe elatsikken kõbsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

¹Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kõrrømisren, kan suldau tru cienwan nõ karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau sötømerayuig Julio taigwan ashib tøgagønrriai tranøbelø kõn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau pønrrabelanba. ²Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausriig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig kõn. ³Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asiilaisrømay ibashibig kõn, tabig wamab utab tøgagúig uñchai. ⁴Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker, kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub ichen. ⁵Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

⁶Incha truyu suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausriig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebambingarubig kõn. ⁷Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker. ⁸Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kõrig kõmdiig pi namab kurrab

⁹Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kõrig kõnrraptiig misrøb arrubig kõn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraibwei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig kõn. Incha Pablobe øyeeg maramdiig kõn chib waminchibig kõn:

¹⁰—Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nõrrø ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

¹¹Inchen tru suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabiibe øyeeg maramdiig kõn cha Pablo wamindigwane mørmøtø, tru barco srubigwanba, barco puagwanba, truilangøba mørøppe, Pablone mørmíig kõn. ¹²Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kõmøtønug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø kõn, Creta pirau Fenice ciudasrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen truike pørr neeshibgatømayba, pørr pinebgatømayba pinrrøguesrø købig kõn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

¹³Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø kõn. ¹⁴Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arruben, ¹⁵yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua inrraindø ka purrabelø ker. ¹⁶Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemørøbelø ker. ¹⁷Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nõørøtiig mismønrrai, manilastøga pøtøburab kIRRøb mendabelø

køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn. ¹⁸ Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda, ¹⁹ pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagúilan nømashib pinøbusrøbelø køn. ²⁰ Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamismøweih, estrellamera kenamismøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹ Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømøwei inchibsrui-inrrun cha. ²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha. ²³ Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha. ²⁴ Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha. ²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague. ²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun— chibig køn.

²⁷ Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelo ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe, ²⁸ piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn. ²⁹ Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn. ³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn. ³¹ Inchen Pablobe suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig. ³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasren, ³⁶ mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn. ³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker. ³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

³⁹ Incha tər-rabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambungdiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn. ⁴⁰ Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaaanøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn. ⁴¹ Inchendø tru pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømiig pasrambungen, wendaumayiibe tru nørø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nørøtiig misrøb ibig køn.

⁴² Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruulan kwetchab isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulumnrrai. ⁴³ Inchen tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai. ⁴⁴ Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nørøtiig misra wegørriløyu kui ambay— chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sətøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker. ² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba kemallchai wamabelø køn. ³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, mømbe kan ul nag pachiiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben, ⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurri kangurri trenchibelø køn:

—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha. Maryugurrimbe chindiimíig ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmíig kuabe, øsig uñbashmønrrab asøn— chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimíig køn. ⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe møi møi kwain tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone ‘kan tius køn’ chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn. ⁸ Inchen tru Publoi møkaimbe pachiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanrriigweim pala estsarene, tammisrøbig køn. ⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanrreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua, tamariilø købelø køn. ¹⁰ Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebammøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandríasriig tru srebub pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgaiig købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai. ¹² Incha barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker. ¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudasrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker. ¹⁴ Incha trusrømbe

nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørrømisray chiben nambe kan trune lincha kørrømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø ker. ¹⁵ Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasrø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøørø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe linchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli misaamera nømui trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa, romanosmerai tasku tranig køn cha. ¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben. ¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimønrrai sötølulen, nane treeg marøg kømuindøgucha nan maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø. ²⁰ Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniirraigwan muniirabikkurri møyu i cadenastøga merrarraig pasrar— chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møykkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune chigucha waminchimøwei indig køn cha. ²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mörinrabna kuin ker cha. Kaguende tru i sötø Tiusweiwan srøig peemay kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuinumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig ‘Tius tru nø ashib karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn’ chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmab nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasa, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilanbañau waminchibig køn. ²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn. ²⁵ Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

²⁶ “I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigúi mørmønrrun chib.

Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.

²⁷ Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkwailø,

katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn chib.

Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,

kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga mørmøwei inchai.

Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,

katø naimay lliramøwei,

katø na tamarilø kømøwei kønrrun chinrrig,” taimbala.

²⁸ Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigyugurri wesrabig Tiusweiwane wammørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn. ²⁹ Inchen

Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab waminchib ambubelø køn.

³⁰ Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila øøba kørrømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu. ³¹ Tius nø ashib karub wain-ugwigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan eshkab kusrenanøb inchibig køn, mui malautøgucha trurriugu chi sötø luliimíkke.

Romanos

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nõashib nan karua ørig kønrrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

² Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius tranrrab misra kørrømisri wam køn ³ tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nõ misag kuigweimburappe, nõbe Davidwei misagugurri arrubig køben, ⁴ tru Espíritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nõ katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, truike Jesucristo, tru namui Señor.

⁵ Incha nõgurri tru ka yandø tab indigwanba, nõashib karua ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nõmui isubigwan nuinuutø pasrikkurri nõ maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kønrrai, Cristoi munchiweyasig. ⁶ Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kønrrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. ⁷ Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø, Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

⁸ Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn. ⁹ Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nõba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan. ¹⁰ Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai. ¹¹ Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai, ¹² masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.

¹³ Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø mõingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur. ¹⁴ Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamig. ¹⁵ Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshkab kusrenanøg kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig køn

¹⁶ Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende truike Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyugurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigweimbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha. ¹⁷ Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, truike isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrrimba. Tru

Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø uñchun” taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

¹⁸ Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalærøngurri kenamisrøb arrun, tru møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømílgwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kømílgwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan sötøgatø pønrrabelan. ¹⁹ Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tørgandø ashibelø køn, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua. ²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius køppe, treeg kuibabe tørgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben ‘ashmeelø ker’ chib pønrramibe chigagøn.

²¹ Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømwøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø købig køn. Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mørmubendø isub manrrøbe løstøraig kørrømisrig købig køn. ²² Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeelø kørrømisrig købig køn. ²³ Tius managuen pinønrrabig kømílgwei tru tørguegwalmabigwane møg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.

²⁴ Inchawei treekkurri nømui manrrau møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kønrrai. ²⁵ Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønrrailan køriibala tabig waminchib, truilayasig marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kønrrai Tius mara pønrrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kønrrun.

²⁶ Inchawei øyeekkurri nømune purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kønrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben. ²⁷ Katø møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm møgueløsiyaitø purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

²⁸ Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchen, Tiusbe elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib. ²⁹ Nømbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben pusrk-wai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn. ³⁰ Katøganuimburab chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, møramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeelø, ³¹ larrø chugúi mørmeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn. ³² Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai

mara pasrigwan nòmbe ashibelø købendø, katøgucha nòmbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

¹ Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmíg kur' tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun 'øyeeg marøbig køn' chib pasrappe, ñibe ñiasiitøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi 'øyeeg, øyeeg marøbig køn', chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran.

² Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui. ³ Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrigugurri chi indiimíg ñigan welulrrurmatirru? ⁴ ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingucha tammayig kuigwanba, tammay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

⁵ Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. ⁶ Tiusbe møigwandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun.

⁷ Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsønrrabig kømígwanba labelane. ⁸ Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kønrrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe.

⁹ Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni mumayguen kømíg isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. ¹⁰ Trune mønundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kønrrun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. ¹¹ Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

¹² Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nømui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø kønrrun. ¹³ Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømariilø kønrrun.

¹⁴ Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig køn nømashib. ¹⁵ Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiibe, 'ñibe kalø mara pasran' tain kui, kabe 'tabig mara pasran' tain kui indan. ¹⁶ Inchen øyeebe tru

møguelø nòmui manrrau mu asiimílg nòmuintø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig kónrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kónrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹⁷ Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, ‘Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker’ chib, ñi nuig misrøb møg inchib pasrab, ¹⁸ katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe ‘tabigwein køn’ chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. ¹⁹ Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan ‘nabe sí, pera ibig kurmab’ isua pasrab, katø løstøyuelaimbe ñibe ‘tør kurmab’ isub, ²⁰ katø, ‘chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmab’ isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua. ²¹ Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø ¿ñiasitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? ‘Nilamig kømøn’ chib, ñi eshkab kusrenanendø, ¿ñigan niløtirru? ²² Katø ‘itølulumig køn’ chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldirru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane ¿ñigan nila wesratirru? ²³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? ²⁴ Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: “Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn” taig.

²⁵ Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuig lataitøwein køn. ²⁶ Inchawei tru circuncisiónwan marmíikken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamílg kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørrømarig kømuitarru? ²⁷ Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamílg købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgag, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartrun.

²⁸ Kan judío kømibe, ka palatø judío kónrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kónrrab kømøwein køn. ²⁹ Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espiritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kónrrab kømøtø. Inchen tru treeg møwane maya nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

¹ Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømílgwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah? ² Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nòmunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. ³ Pøs nøm mõiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. ⁴ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

“Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kónrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

⁵ Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.) ⁶ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chinchasha ashamartrab kø?

⁷ Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørrømarah? ⁸ Trube, øyah chinrrauta (tru mõiløgøsrøn namuimburab trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margun cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

⁹ Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende: “Judíosmeran lata, judíos kømeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøga pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg køn” cha chab trendaig kuig køn. ¹⁰ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

¹¹ maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,
Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein køn cha.

¹² Mayeeløba peeburabgøba amba,
møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,
ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

¹³ Nømui mørambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig køben,
nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.

Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø køn cha.

¹⁴ Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,
larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø køn cha.

¹⁵ Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar køn cha.

¹⁶ Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra waramig kønrraimba,
chugurringuen kømuelø isuig kørrømisra waramig kønrraimba,
treeg marøbelø køn cha.

¹⁷ Ambumay imay tab amønamigwane ashmø misaamera køn cha.

¹⁸ Nømbe Tiuswan kørig tøgagømigwane
ni managuen isumeelø, treelø køn” cha,
trenchibig køn.

¹⁹ Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru pørig maig chiben truigwan marøb melabelaimburab waminchibig kui, numeratøgucha chi chinchab kaima pønrramig kønrraimba, katø Tiuswei merrab pirau maya misaamera kerriguba nømui chi mariilan eshkab pønrramig kønrraimba. ²⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmíig lataig munguen tabig kørrømarig kønrraamøn. Treeg kømøtø, tru pøriibe nambe kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

Kaigyugurri webambamibe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurrin køn

²¹ Inchen mõimbe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marøbig Tiuswei yandø kenamisrin køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba, katø tru maig maramigwan

martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg. ²² Iig tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaimbe, mungucha nørø marøb kandarøtø inchimø. ²³ Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei torguegwalmabigwane chinchane nebumøn. ²⁴ Incha tru chi kailø komeelø lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo Jesúscurri Tiusweyelø kønrrai wesruilø kuikkurri. ²⁵ Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranøb lataitøwei marig køn, Cristoi ani lusing nømui isubigwan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kønrrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab pesannawa. ²⁶ Nøbe øyeeg marøppe, tru mõi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane chi kaig kømíig lataig tabig kørrømisrtrai marøbig køn.

²⁷ Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, trube isubigwan Cristoinug pasrtrai indiitøga patsøgan. ²⁸ Pøs nambe øyamay køn chibrrer pønrrer, tru chi kaig kømíig lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurrin køn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kønrrab kømøtø.

²⁹ ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kønrrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø misaameraingucha Tius kømuitarru? ¡Pøs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømø misaameraingucha nøbe Tius køn. ³⁰ Kaguende Tiusbe nøtø kandø køn, isubigwan nuinug pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø komeelø lataig tabig pønrramig marøb, katø judíos komeelø, tru asru circuncidawa komeelangucha nømui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig komeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig. ³¹ Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømíig mara kørrømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig købiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíig lataig kørrømarig

¹ Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrø namui kølli misag Abrahambe chi wetørraig køn, chinrrab? ² Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømíig lataig tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig købwei inchibsruiinrun, inchendø Tiuswei merrab kømøtø. ³ ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?: “Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn” cha, trenchibig køn. ⁴ Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig kømøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg køn. ⁵ Inchen Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan. ⁶ Davidbe katø treetøwein taig køn: “Maya nuguen tab kuig køn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha treeg kørrømarinabigweimbe.” ⁷ Øyah chib:

“Mayanguen tab kuilø køn cha,

kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,
katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørrømarinabelaimbe.

⁸ Mayanguen tab kuig køn cha,

Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe.”

⁹ Inchen iig tru mayanguen tab købiibe ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kø chindah, kabe circuncidameelaingucha kønrrab kø chindah? Pøs nambe trendaig kuig køn: “Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha pasrig kuig køn” cha. ¹⁰ Inchen ¿tru treeg mara kørrømarøb urasbe nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig køben kuig køh, kabe circuncidamíig srø køben kuig kø chindah? Nøbe circuncidaweig køben kømøtø, nøbe circuncidamíig srø købenbatøsrøwei treeg kørrømarig kuig køn. ¹¹ Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørrømarí wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig køn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kørebelaimbe nøbe møskain køn, nõmgucha kaig kømeelø lataig tabig treeg asiilø kømig kønrrai. ¹² Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø, tru namui møskai Abraham circuncidamíig køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøgga unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nø martrab kørrømisriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

¹³ Kaguende Tius tru treeg tranrrab cha kørrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra wesruitøga tranmøtø, nõ isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kømíig lataig nõ treeg kuigu tranig køn. ¹⁴ Kaguen tru keta tranrrab misrigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe chi tøgagømuinguenig køben, katø tru treeg tranrrab cha kørrømisriikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. ¹⁵ Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgagig arrubig køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

¹⁶ Inchawei Tius tru treeg tranrrab cha kørrømisriibe misaamera nõmui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truiibe Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgamgaig treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúigwandøwei tøggarweimbe nõmuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayelai møskain køn. ¹⁷ Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius køn.

¹⁸ Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, mu-niirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: “Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nõrrø kønrrun” taig. ¹⁹ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe kwai lataitøwein købig køn. ²⁰ Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nõ Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya nuguen tabig marøbig køn. ²¹ Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan tøgga Tius kui. ²² Incha nui

isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kómíig lataig tabig kui asha utig kòn.

²³ Inchen tru: “Chi kaig kómíig lataig tabig kui asha utig kòn” cha pøriibe Abrahamweyasiitø kòmøtø, ²⁴ namuyasikkucha tøgga pøra pasrig kòn, tru nam chi kaig kømeeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe. ²⁵ Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig kòn, Tius namun chi kaig kømeeelø lataig tabig kui asiilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørromarig

¹ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeeelø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri. ² Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitøga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer. ³ Incha øyeetø kòmøtø, namun chigøben isumdiig nebuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraabelø ker, kaguen tru chigøben isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben, ⁴ tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kómig arruben, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pønrrermab isua pønrramig arrubig kui isubelø kuig køppe. ⁵ Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe, treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai kørromartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan nui undag købiitøga netsøgana pasrig kòn, Espíritu Santon namun tøgagønrrai tranikkurri.

⁶ Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig kòn, yandø ke treeg maramig puben. ⁷ Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig kòn, ke kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchib-sruitarru køben. ⁸ Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisra kwaigu. ⁹ Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrraig køppe, mømibeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun. ¹⁰ Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørromisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe, mømibeguende, yandø nam nøba tabig kørromisra pønrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. ¹¹ Incha katø iitø kòmøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørromisra pønrramigwan mømibe utig kòn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

¹² Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig kòn, kaguende mayeeløba kaig marig kua. ¹³ Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig kòn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig kòn. ¹⁴ Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig kòn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabig-weimbe tre lataitøwein kuig kòn.

¹⁵ Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. ¹⁶ Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburo maig kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønrrailø kømigwan tøgag arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø puro nørrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgag arrig køn. ¹⁷ Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømíig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

¹⁸ Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønrrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømisramigwan maran, truike nømuyasig øsig kømigwan tøgag arrubig. ¹⁹ Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørrø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørrø chigucha chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

²⁰ Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn. ²¹ Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgag Jesucristo namui Señorgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

¹ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh? ² ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab. ³ ¿Kabe ñimbe ashmeelø kőtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui? ⁴ Kaguende nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamiigwan tøgagønrrab.

⁵ Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kønrrun. ⁶ Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurussyu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai. ⁷ Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran. ⁸ Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba

øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer. ⁹ Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui. ¹⁰ Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø mõi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan. ¹¹ Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.

¹² Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai. ¹³ Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagúilan kaig maramigweyasig tranrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe kwailø latalø kua, katøle øsiirawa lataløsun Tiusweyasig tranrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig tranrrab inday. ¹⁴ Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.

¹⁵ ¿Trube, treeg købene, mandø inhab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. ¹⁶ ¿Ashmeelø køtirru, ñimma mungøben nø maig karuben treeg karui mørøb melørrumøn cha melamisrabe, nø maig karuben ñim møra marøb melai mowaimbe nø karuindiig melamig købig kuin kui? Pøs, tru kaig maramig nø karub tøgä pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan møra marig truig karub tøgä pasraibe Tiusba tab pønrramigumay srua ibig køn. ¹⁷ Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig køben, treeg marøb kømigu pønrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan møra marig køn. ¹⁸ Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, møimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasig karuindø melønrrabelø misrin køn.

¹⁹ Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamera kuig køppe, isuigu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine tøgagúilan køsøngønrraptiigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kømima kuibe. Møimbe treetøwei ñimui asru chine pønrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kømigweyasig treegwandø marøb kømig tranrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pønrramig kønrrai.

²⁰ Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb køb urasma tru sølgandø tabig maramig ñimun truig nø karuimíg amøñibelø kuig køn. ²¹ ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa pønrrøgue? Møi yambalarømbe ñimune kørikken kuim pønrramitø køn. Pøs truike srabebe ka kwamitøwei srua arrubig køn. ²² Trune møimbe ñimun kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø, Tius karuindø melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiitø tarømarig pønrramig tøgagøn. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig øsig kømig, truig køn. ²³ Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburø nø tranøppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig øsig kømig, truig køn, namui Señor Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

7

Kasharawarmera maig køben, treetøwein køn cha wamindig

¹ Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. ¿Ñimbe ashmeelø kōtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan mōwane øsig unamnegatiitø nø tōga pasrabig kui? ² Kaguene kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba nōørø kōnrrain kōmø, kandø mara tōgagøn keg øsig wamnegatiibe. Inchendø yandø keg kwabene, tru pørig nui keeba nōørø kōnrrain kōmø, mara kōrrømarig kōbigwane nōbe yandø truburappe chi asamikkaig kōrrømisran. ³ Inchawei keg øsig wamne, katōgan mōøba kasharabene, truigwane ‘kewan itøluløptø ishug kōn’ cha, nune treeg wamig kōrrømisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nōørø kōnrrain kōmø, kōrrømarig kōbigwane, yandø nōbe truburappe, chi asamikkaig kōrrømisran. Katōgan mōøba ya, kasharaingucha, yandø kewan itøluløptø ishug kōnrraamøn.

⁴ Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø kuikkurri tru maig maramigwan martrai pørigweimburappe ñimbe yandø kwai latailø kōrrømisrig kuig kōn, tru katōganwei misra pōnrrønrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø kōnrrab. ⁵ Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pōnrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasrønänen, tru kaig marøg kōbiibe namui asru marøb pasrabig kōn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø kōnrrai marøb. ⁶ Inchendø mōimbe tru Moisés pørig nø karub tōgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kōrrømisrig kōn, Espíritu Santoinug peemay øsig kōmig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig kōnrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrø kōllin pørigu kōmøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

⁷ ¿Trube, treeg kōbene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig kōnrrab kō chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōnrraamøn. Kaguende tru martrai pørig kōmuimbe, kaig mariibe maig kōbig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: “Mendaigweiwane chull asamig kōmøn” cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru mendaigweiwane chull asamibe kalø kōbig kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun. ⁸ Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig kōnrrai nane masken isunrrai kiagasrønänig kōn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig kōn. ⁹ Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsrø chigaig kōppatøbe, nabe øsiguig kōbig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai lataig kōrrømisrinabig kōn. ¹⁰ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kōmigumay pera inrrabig kuig kōbendøbe, nane masken kwamikken kōnrrai marøptinndan. ¹¹ Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may kebenøsrka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

¹² Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig kōben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig kōn. ¹³ ¿Trube, tru treeg tabig kōbendøbe nane kwamig kōnrrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōmøn. Treeg kōmøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø merrarrowa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein kōbig kuin kui ashchai kenamarig kōn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru kaig marigwane newan kaig kōbig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig kōn

¹⁴ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigweimburabigwan nambe asamig kōben, trune nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø,

kaig marigu trunundø, trunundø marøb meganrrai yani lataig kur. ¹⁵ Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna indigwane marmubendø, tru tsalø kømđiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø marinabig køn. ¹⁶ Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasrar. ¹⁷ Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. ¹⁸ Pøs Tiusba kømíibe trendø na kaig kuinaigube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan. ¹⁹ Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan. ²⁰ Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe, narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

²¹ Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui. ²² Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha. ²³ Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua ibig.

²⁴ ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? ²⁵ ¡Pøs Tiuswan mayanguen ungua, ungua char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.

¹ Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn. ² Kaguende Espíritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kønrrai indamba, kwamig kønrrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn. ³ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmíigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug maringarub pasrabigwane chinhaingaig kørromara pasran, ⁴ tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig kørromisrtrai, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espíritu Santo maig kønrrain køben marøb amøñibelainug.

⁵ Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espíritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espíritu Santoimburabigwan isubelø køn. ⁶ Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kønrrain køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg køn. ⁷ Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan møra martrab inchimøwei, katø truilan martrab kaimabwei indig kua. ⁸ Incha tru trendø kaig kuinaigu

isubig maig karuben treegwan mōra marōb amōñibelōbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

⁹ Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan mōra marōb amōñibelø kōmōtø, Espiritu Santo maig amōñinrrain karuben treeg amōñibelø kōn. Treetøgucha Tiuswei Espiritu ñimuinug pasrōbene kōnrrun. Pøs mōikkōben Cristoi Espiritun chigaibe, Cristoin kōmōn. ¹⁰ Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nōba ñimun kaig marmeelø lataig tabig kōrrōmara pōnsraikkurri, ñimui espiritube øsig pasran. ¹¹ Inchen Tiuswei Espiritu Jesúswan kwaitai utugurri katøle øsiirangarubig ñimuinug pasrōbene, Criston kwaitai utugurri tru katøle kusrubiiibe ñimui ka pinōnrrab asrmerangucha tru nui Espiritu Santo ñimuinug pasrabiitøga øsig kōmigwan tranrrun.

¹² Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pōnrrōbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig maramigwan uløgucha pōnrrōmer, truig maig marøg kuinchen marōb pōnrrōnrrab, ¹³ kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marōb amōñabe, ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru kaig marōb tōga pōnrraigwan Espiritu Santotøga kwai lataig kōnrrai kōrrōmarabe, ñimbe managatig Tiusba øsig kōnrrun.

¹⁴ Mayeeløba Tiuswei Espiritu maig amōñinrrain kōben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera kōn. ¹⁵ Pøs ñim Espiritu Santon utiibe ke larrø kwaarōsra srua kuilø lataig kōrig kuindø katøle treeg melōnrrai marōbigwan uta pōnrrōmōtø, kan trag ureemera lataig kōnrrai marōb Espiritu Santon utig kōn. Incha nambe nōgurri Tiuswan: “Abba, nai Mōskain” chib wamabelø ker. ¹⁶ Inchen tru Espiritu Santotøwei namui espiritune eshkabig kōn, nambe Tiuswei ureemera kui. ¹⁷ Trube, nam nui ureemera kuig kōppe, nō keta tranamig tōgagúigwangucha utōnrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utōnrrabelø kōb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrōtø utōnrrabelø kōbgue. Pøs ka yandø kōmø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe kōn, nōba kanbalatø tōrguegwalmabiisrø purramig kōnrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

¹⁸ Pøs mōin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tōrguegwalmabig namun kenamarig kōnrrabiibabe, ni kan ‘øyeeg kōn’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig kōn. ¹⁹ Tius chigurrimbunø mara pōnsrailøbe truba truba ashig kui muniirab kōn Tiuswei ureemera tōrguegwalmabelø kenamisramigwan. ²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø mara pōnsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pōnrramig kōnrrain kuig kōn, nōm treeg pōnrrōnrrab indikkurriin kōmōtø, Tius nō trendø treeg kōnrrai marikkurri. Inchendø treetø kōrrōmisrtrain kōmōtø muniiramigwan tōgaig marig kua, ²¹ tru chigurrimbunø mara pōnsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramōnrrai wesrailø kōnrrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pōnrraigu truiløgucha pōnsrailø kōnrrab.

²² Pøs tru chigurrimbunø mara pōnsrailøbe mōin kwalømgatig kan ishuumisag unø tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser. ²³ Pøs tru treeg tab kōmui pōnrrappe, tru chigurrimbunø mara pōnsrailø truiløtø kōmōtø, Espiritu Santon namun pōlbasra tranigwan uta tōgarmera namdøweinguen namui umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim pōnrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kōmigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø kōmigwan. ²⁴ Kaguende treeg kōnrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø pōnrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pōnrraimbe, trube, tru muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashaguen pōnrraigwane chiwan muniiraiasamōrra? ²⁵ Inchen nam chi nebua asiimíigwan ke tōgagōnrrurmab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

²⁶ Katø treetøwei Espíritu Santobe namui kullag kuigu purugubig køn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mORMuben, Espíritube namuimburo nØ purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miamgailan truba truba nu israb miabig køn. ²⁷ Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab ashibiibe, Espíritu Santo nØ maig isua pasraigwan ashibig køn. Kaguende Espíritube Tius maig kønrrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig køn.

Tius namun kaigyurri wesranrrab øyeeg marig

²⁸ Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kønrrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nØ martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay treeg wamiilaimbe. ²⁹ Tius tru manasrøwei nØ asiilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nØrrø nunelø mayeelai utu nØmerrig kønrrai. ³⁰ Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kønrrai lawa wesrailane katø nØbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nØ wamiilane chi kaig kØmeelø lataig tabig pØnrrønrrai mara, tru treeg tabelø kønrrai kØrrømariilane nui tØrguegwalmabigugucha tØgatø pØnrrønrrai marig køn.

³¹ ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben sØtøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah? ³² Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayee-layasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø? ³³ ¿Tius nØ lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig marøbelø køn' chinrrautah? Pøs, chi kaig kØmeelø lataig tabig pØnsrøbiibe, Tius, nØ køn. ³⁴ Trube, ¿kaigy pØnrrønrrai, mu pØnsrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nØbe kwawa, katø trutø kØmøtø, nØbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. ³⁵ ¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kØrig kØmdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kØmig arrubiiteh? ³⁶ Pøs Tiuswei wamwan pØriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø ker” cha.

³⁷ Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchangaig kanawa webamba pØnrrer, tru namun undaarabikkurri. ³⁸ Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kØmig lata, ángelesmera lata, nØm asha karub pØnrrabelø lata, mØin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab marøb pØnrrabelø lata, ³⁹ purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø Tius mara pØnsrailøyu købeløbe mØikkucha namune chinchagucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

¹ Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kØmø, treegwein kui eshkatan, ² tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. ³ Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nØm Criston yeeg kaashene, nØm kaigyurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. ⁴ Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nØmbe Tiuswei trag ureamera kønrrai

kørrømariiø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømba tru acuerdomera mara kørrømisriiø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius tranrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. ⁵ Tru merrabsrø kølli misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, jmanagurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

⁶ Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø kømøn. ⁷ Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kønrrun” cha. ⁸ Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø, Tius tru tranrrab kørrømisri unø Isaackurri larrøbichib amrrub ureemerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asilø køn. ⁹ Kaguende Tius tru tranrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Øyan kwalømmerrawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun” cha.

¹⁰ Katø treetø kømøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma kan møskaindø tøgarmera købig køn, tru merrabsrø namui møskai Isaacwei. ¹¹ Inchawei tru pa ureemera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei, kaig marig kawein købenbatøwei, Tius nø tru martrab isua tøgagúig pasramisrtrimbe nø lawa wesruigu, trumay kønrrai indig køn, ¹² kabe chigøben tabig maragurrin kømøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin kønrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig købig køn: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig køn” cha. ¹³ Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig køn” taig.

¹⁴ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmíig køn, chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. ¹⁵ Kaguen Tiusbe Moiséswane trendaig købig køn:

“Nan mun lastima ashig køben,
 truigwan lastima ashib,
 nan mun tab inchig køben,
 truigwan tab indamønrrun” cha.

¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kømibe møg nø treeg kønrrab isuigu kømøwei, kabe møg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius lastima asiitøgatø køn. ¹⁷ Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig køn: “Øyeeg martrab ñune rey kønrrai kusraig køn cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimbura nan mu kui nebua asig kønrrai martrappa.” ¹⁸ Inchawei Tiusbe mun lastima ashig køben, truigwan lastima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene, murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba

¹⁹ Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraabe: “Trube, treeg købene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø køn tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane mu kui treeg marmønrrai indiasamørra?”

²⁰ ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe mumay margu?” chib wamincha mørtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?” cha. ²¹ ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan køtsøne

tabigutø katørab srua kømig marøppe, katøgan køtsøne chiyugøben katørab srua kømig nun maig maramdiig køben treeg maramig kømuitarru?

²² Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø nui maramburab marigwanba ke-namartrab inchib weig køppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg namig kømødø misaameran yeeg tammay awentab. ²³ Pøs kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nørrø købigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab indig køppeendi, manasrøwei nø tamariilan tru tørguegwalmabigweyasig. ²⁴ Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker. ²⁵ Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:

“Nai misag sətø kømeeelan: ‘Nai misaamera køn’ tamønrrun cha.

Undaaraimíig købigwan: ‘Undaaraig’ cha, wamamønrrun cha.

²⁶ Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:

Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn’ chib, wamiilø kønrrun” taig køn.

²⁷ Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib trasaig købig køn:

“Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,

maryu kan pisrum lataig købendø,

nui misagugurri kan lamø kørømisrøbiitø

kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,

²⁸ kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash cha,

nø trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.

²⁹ I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isaíasbe nøtøwei trendaig købig køn:

“Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,

tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai kørømarmuig kuimbe,

nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,

Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

³⁰ ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaamera tru chi kaig kømeeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri.

³¹ Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan martrai pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chinchu nebua tøgagønrrab kaimaig købig køn. ³² ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru “srurrengwam srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn.

³³ Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:

“¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangerubig trarramønrrun cha,

kan srug tru misagwan kørøsrkønrrabig.

Inchen nun kørebiibe chi køriimisra kørømisrmønrrun” cha.

10

¹ Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar. ² Pøs nabe nømuimburappe, ‘treeg køn’ cha, tømørøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nø maig martrain kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn. ³ Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nøm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn. ⁴ Kaguende tru maig

maramigwan martrai pørigwan øyangatiitø kønrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

⁵ Tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: “Møikkøben øyeeg karua pønrrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun” cha. ⁶ Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørrømisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: “Ñui manrraube øyeeg cha, mørmøta cha: ‘¿Srømbalasarømaybe mu nebinrrerah?’ cha, Criston kørrattrai inchib lataig. ⁷ Kabe: ‘¿Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?’ cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebattraí inchib lataig.” ⁸ Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: “Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran” tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkaab kusrenanig: ⁹ Ñi ñui triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha. ¹⁰ Kaguende tru chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig kømigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua tøgagømibe, triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” taigu køn.

¹¹ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi kørig misra kørrømismønrrun” cha. ¹² Kaguende judíosmera lata, judíos kømeelø lata, møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn. ¹³ Kaguende: “Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun” chibig køn, Tiuswei wambe. ¹⁴ ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømøwabe, kørebgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkaab kusrenanmubene, mørøbgucha chincha møriasamø? ¹⁵ ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanrrai nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshkaab kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: “Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kømdiig køn” taig.

¹⁶ Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: “Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?” cha. ¹⁷ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørikkurrin køben, tru wamwan wamindi møriibe Cristoimburabigwan eshkaab kusrenanikkurrin køn.

¹⁸ Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben, katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn” cha.

¹⁹ Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

“Israelitasmera, nai misag sötø kømeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb, chugúinguen mørmø misag sötømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønrrun” cha.

²⁰ Katø Isaías kucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:

“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kømeeløguen nan wetørraben, truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn” cha.

²¹ Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:

“Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn cha, yeeg mørmø misaamera, trurriugu nøm maig isuigwandø martrab inchibelan.”

11

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø lawa wesruilø

¹ Trube, treeg købene, nabe payrrab: Pøs, ¿Tiusbe nui misag sötømera israelitasmeran kaasig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende nama natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kur. ² Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei tru nø asha tøgagúilane chi kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø këtirru? Pøs Tiuswei wamwan pørigu nø maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’ chib, mandøtø taigwan: ³ “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kørrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan. ⁴ Inchen ¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømboñsrømø møguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn. ⁵ Pøs treetøwei møin kwalømgucha israelitasmera kan tøbø uncha kørrømisrøbelø køn, Tius ka yandø tab indiitøgatø lawa wesruilø. ⁶ Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig købene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø køn. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.

⁷ ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebümüig køn, nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua. ⁸ Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa wesruimeelaimburab maig taimbala:

“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nasrkwailø,
 kabmerabe chi ashmeelø latailø,
 kalumeragucha mørmø kalumera kønrrai
 møin kwalømgatig Tius treeg mariilø køn” cha.

⁹ Incha Davidbe nømuiburaptøwei trendaig købig køn:

“Nøm tulundzuna kasrag warønrrab
 mab, muchib waraibe
 nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,
 kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,
 øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø misrbash cha.

¹⁰ Nømui kabmerabe ashmønrrai løstørailø kørrømisren,
 nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
 kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø købash” cha.

Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub

¹¹ Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera treeg srurrengwawa kørrappe, katølebe managuen kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab kuibe judíos kømø misaamera kaigyugurri wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera nømguen pusrkwai ashib kømig kønrrai. ¹² Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørrø tøgagømigweyasig køben, katø judíosmera nøm ke ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø tabigwan nørrø tøgagømig kønrrai marøb inchene, ¡mas maig tabig kønrrerah tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri arrubiibe!

¹³ Nabe mømibe ñim judíos kømø misaameran waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai Cristo nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha tøga pasrar. ¹⁴ Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kønrrai mumay køben kiagasrønanrrab isua inchar, truilø møiløgøben kaigyugurri wesrailø kønrrai. ¹⁵ Inchen

judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørromisra pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, jke kwailø latailø kuig, katøle øsiiraig latailø kønrrun! ¹⁶ Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørromisran. Inchen katø tru srølwanna Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariiløtøwein køn.

¹⁷ Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan mømimbe tøgatø utab pasran. ¹⁸ Inhendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwanna øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

¹⁹ Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lanrrab.” ²⁰ Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs in-chawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe kørribala isuatø pasrau. ²¹ Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

²² Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørna pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inhendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen. ²³ Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønrsrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønrsramig. ²⁴ Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

²⁵ Nai nunelø, israelitasmera kømeeelø, Tiuswei tru mu asiimíig pasrabigwan tab chigúí møra kønrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu kegørra pønrrappe, tru judíos kømø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambannegatiitø køn. ²⁶ Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønrsønrrabiibe Jerusalén Sion Tunsrøngurri arrua,
Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan kerranrrun cha.

²⁷ Inchen tru kaig marigwan na kerrabene,
tru nømbe na acuerdo marig, truig kønrrun” cha.

²⁸ Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiiløwein købig køn, tru ñim judíos kømeeelaimburab tabguen kønrrai. Inhendø nømun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kølli misaameragurri nømbe Tius undaarailø køn. ²⁹ Pøs Tiusbe nø keta tranilane katø kerranrrab kømøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kømøwein køn.

³⁰ Inchen ñim judíos kømeeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, mømimbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagø, judíosmera mørmeelø kuikkurri. ³¹ Inchen tru ñim judíos kømeeelan Tius lastima asigwan ñimun tranikkurri nøm judíosmeragucha møi yambe nømbe larrø mørmeelø misrin køn, nømguicha Tiuswei lastima

asigwan nebua utamig kōnrrai. ³² Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønōnrraingai pōnsrailø pōnrran, tru maya misaameran nō lastima asha tōgagōnrrab.

³³ ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba,
kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe
purø nōrriig muguen nebua isumgailø kōn!
¡Nō maramig tōgagúilane ni mandōguen ‘ōyeeg kōn’ tamgailø,
nō mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø kōn!

³⁴ Tiuswei wamwan pōrigube trenchibig kōn:
“¿Señor isua tōgagúilane mu nebua asitarru cha?
¿Kabe Señorwane ‘ñi ōyamay marambala’
chinrrabig mu kōbig kuig kō chindah cha?

³⁵ ¿Kabe Tiuswanmerrig mugōben chi tranig kō chindah cha,
truburø katøle Tius nun tranrrai?”

³⁶ Kaguende chitōgucha kōbiibe Tiusweinukkurri arrubig kōb,
katø nōgurrim pōnrrab, katø nuyasig kōn.
Tiuswane managatig tōrguegwalmabig kōnrrun.
Treeg kōnrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amōnaig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitōga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim mōitōgucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø kōnrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig kōn, tru ñim øsig amōnaigu Tiusweimburab kōriibala tabig maramibe. ² Mōin kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pōnrrōnrrab kōmøtø pōnrray. Treeg kōmøtø, Cristogurri ñimui srøig peemay isuitōga ñimui amōnamigwan yunōmariilø kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nō mōigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

³ Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitōga nabe ñim mayeelan trendamōnrrun: Mōitōgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrōnrrab kōmø cha. Masken treeg kōmøtø, tab isua pasramig kōn cha, Tius mōigwandōgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tōgagúig maig kōben, treetøh kuy cha. ⁴ Pøs nambe mōitōgucha asrbe kandø kōbendø, namui asrube chine pōnrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan mayambabe truigwandøwei marøbelø kōmøn. ⁵ Øyeetøwei namgucha truba nu kōbendø, Cristoinuube nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nōrø kōnrrab kōmøtø, kangurri kangurri kanbalatø misra pōnrrer.

⁶ Tiusbe namun chigōben peg peg marøbelø kōnrrai keta tranøppe, nui ka yandø tab indig maig kōben, treeg tranig kōn. Pøs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan ketig uta tōgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tōgagúig maig kōben, treetø waminchi. ⁷ Katōganelan purugub megamigwan ketig uta tōgaibe purugumigu purugu. Kusrenanøbig kōmigwan ketig uta tōgaibe kusrenanamigwan kusrenan. ⁸ Katōganelan ōyamay maramdiig kōn chib waminchibig kōmigwan uta tōgaibe, ōyamay maramdiig kōn chib waminchi. Chigōben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kōmø, treeg tranøb; chi maramigwan nō pera marøb pasramigwan uta tōgaibe, trunun martrab isua pera marøb; lastima ashibig kōmigwan uta tōgaibe, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg maramig kōn.

Tiuswei ureemerabe ōyamay marøb kōmigwan waminchibig

⁹ Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cierton kømig køn. Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane si, merrarrowa maray. ¹⁰ Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelø lataig undaarayay. Nayasig tab kønrrain kømø, katøganelayasig tab kønrrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig købash kømø.

¹¹ Ñui chi maramigwane marig kørrømisrtrai marøb, pøilø kømumig køn, Señorweiwane martrurmab isua marøb.

¹² Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamin-damigwane elachimø, marøbig marøb inday.

¹³ Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu purugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig køn ñimbe.

¹⁴ Ñimun kaig marøbelane ‘chigøben trømbøig nebubash’ chib, treeg inchimøtø; ‘mayanguen tabig nebunrrun’ chib, treeg indamig køn.

¹⁵ Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kasraarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib inday.

¹⁶ Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø kømmørø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pesriig kui mørmø lynchibelø kømig køn. Ñim ñimuinetø truba kusrebelø kermab isumøtay.

¹⁷ Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kønrrab inday. ¹⁸ Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. ¹⁹ Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn” cha, Señorbe trendan. ²⁰ Masken treeg inchimøtø: “Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene, manrrai tranøb, pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.

Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra kørrømartrabguen” cha.

²¹ Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø, tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

¹ Misagwan ashib karub purrønrrai purrønriilane nøm maig chiben mayeeløba tru-ilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønriiløbe Tiuskurrin kømíibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariiløgurrim burran. ² Inchawei tru ashib karub purrabelan sötø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pas-rigwan treeg kømønrrai sötø pasramisrøb kurrar. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran. ³ Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøsa tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kønrrabguen. ⁴ Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweim-burø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. ⁵ Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

⁶ Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. ⁷ Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

⁸ Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran. ⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai pønrrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasitø lataitøwei undaaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøgä trendain pasran. ¹⁰ Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørømisrtrai maran.

¹¹ Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, mõi yambe maig kwalømmera kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe mømibe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø. ¹² Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga. ¹³ Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønamiigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsi-irab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai ashib treeg marøb kømøtø. ¹⁴ Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

¹ Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømíig kullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane ‘øyeeg, øyeeg køn’ chib wam lamøtø, utamig køn. ² Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu kullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua. ³ Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig køn. ⁴ Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi ‘øyeeg, øyeeg køn’ chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.

⁵ Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn. ⁶ Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamíig, truikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

⁷ Kaguende nambe mōitōgucha nayasiitōwei øsig uñmōwei, katø kwabgucha nayasiitōwein kwamōwei indan. ⁸ Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig kōnrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker. ⁹ Kaguende Cristobe øyeeg kōnrraiwei kwawa, katøle øsiiraig kōn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kōnrrab.

¹⁰ Trube, treeg kōbene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre ‘øyeeg, øyeeg marøbig kōn’ chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig kōnrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kōnrrab kōn. ¹¹ Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

“Señorbe trendan cha: ‘Na øsig wamma waibe, treetøwei nai merrappe mayeeløba tōmbønsrøben,

katø mui niløtōgucha ‘Tiuswan tabig kōn’ chib, waminchun’ ” cha.

¹² Inchawei nambe mōitōgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

¹³ Pøs treeg kōbene, nambe kangurri kangurri mas ‘øyeeg, øyeeg kōn’ chimugun. Masken treeg kōmøtø, katøganelan ka srurrengwangerub, sötøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig kōn. ¹⁴ Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratōgucha ka yandøbe kaig kōmuin kui. Inchendø mōikkøben ‘i mamibe kaig kuitamab’ isubigweimbe, nuimbe kaløwein kōn.

¹⁵ Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag kōbiitōga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kōrrømarmøta, Cristo nuyasig kwaig kōbigwan. ¹⁶ Øyeeg marigwan tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tōgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kōnrrain kōmøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. ¹⁷ Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kōnrrab kōmøwei, mutsiiløgurri chi asamig kōnrrab kōmøwein kōn. Treeg kōmøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab kōbiiba, kasrag kōbiiba, truilø kōn, Espíritu Santogurri. ¹⁸ Kaguende Criston øyeeg mariitōga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kōnrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig kōn.

¹⁹ Inchawei treeg kōbene, ambumay imay tab kōnrrai marøb, ambugurri igurri puruguyab Señorweimburab nōrrørab ambamigwan tōgagønrrab inchigun. ²⁰ Tiuswei mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kōrrømarmøta. Isa kōmøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø kōppe, tru mamimeragurrindø kan mōg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø kōn. ²¹ Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkōnrrabig chigøben marmøwei indikken, søl kōn. ²² Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tōgagúigwane ñiba Tiusbatø tōgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mōrmø marøb pasrabigweimbe mayanguen tab kōn. ²³ Trune tru kalø kōnrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tōgagømubendø maran. Inchawei chitōgucha isubigwan Cristoinug pasra tōgagúigugurrin kōmøtø arrubiibe, kaig kōn.

15

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kōnrrai marøb

¹ Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig kōn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø. ² Nambe mōitōgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørtraí maramig kōn nuimburab tab kōnrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb. ³ Kaguende Cristo kōbenguen nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig kōn: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig kōn”

taig. ⁴ Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. ⁵ Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua pønrramigwan tranrraimab isur, Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei, ⁶ ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

⁷ Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasig tørguegwalmabig kønrrai. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsrø kølli misaameran nø maig martrab kørromisrig købigwan treeg marig kørromisrtrai, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai. ⁹ Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu
 ñi, Tiuswan tabig waminchib,
 ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha, trendaig.

¹⁰ Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

“Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray” cha.

¹¹ Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

“Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib,
 mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

¹² Katø Isaías kucha øyeeg taig køn:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri
 srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,
 judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren,
 truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø pasra tøgagønrrun” cha.

¹³ Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoi maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

¹⁴ Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø kømøtø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan waminchib eshka pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui. ¹⁵ Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri, ¹⁶ tru na Cristo Jesúsweiwand judíos kømø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba eshka kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kønrrai, nuyasiitø tarømariilø Espíritu Santogurri.

¹⁷ Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na mariilø Tiusweimburabeløyu. ¹⁸ Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na waminchippe, tru judíos kømø misaamera Tiuswan møra marøbelø kønrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba, mariiløtøgaba, ¹⁹ Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba, kwaara

asha kōnrrai mariilōtōgaba, iilai tru maramburab mariitōga marōb, katō Tiuswei Espiritui tru maramburab mariitōga marōb indiilan, nabe trunundō wamindamōnrrun. Øyamay Jerusalénsrōngurri chutōgucha Ilírico pirausrōngatig kerrigu chigucha palōmíig na Cristoi tabig srō wamwan eshkaab kusrenanig kōbig kōn. ²⁰ Pōs nabe Criston tru mana wamindi mōriimōsrō, treegu tru tabig srō wamwan eshkaab kusrenanōb pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srō wamwan mōikkōben eshkaab kusrennōbig pōlbasra marinug srōig itō marōb kebimōnrrab. ²¹ Masken Tiuswei wamwan pōrig maig taimbala: “Managuen nuimburabigwan mu wammōrōsrimeelō kōbelō nun nebua ashib, wamindigwan mana mōrmeelō kōbelō chigúi nebua mōrōb inchun” taig.

Pablo Romasrōmay inrrab isub

²² Inchawei øyeekkurri nabe katō katō ñimun ashchab attrab inchen, arrumōnrrai marinab pasrabig kur. ²³ Inchendō mōimbe yu na tsuim pirausrōmbe naimbe yandō chu maramig kawein kōben, katō merrab pilamerawansrōngurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig kōppe, ²⁴ Españasrōmay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petō purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatō puraya, na trusrōmay yamigwan ñim nan purugunrrai.

²⁵ Inchendō mōimbe nabe Jerusalénsrōmay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan tranrrab. ²⁶ Kaguende macedoniasreelōba, acayasreelōbabe tru Jerusalénsrō Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nōmune tabig asōnaig kōn. ²⁷ Pōs nōmbe tabig martrab isua marig kōn. Inchagucha nōmbe judíosmerane ulōweim pōnrran. Kaguende tru judíos kōmō misaamerama Tiusweimburabig purō tabig tru judíosmeraiwan nōm tōga utab pōnrraibe, nōmgurringucha nōm chi tōgagúilōtōga judíosmeran tranōb pirisamig ulō pōnrran. ²⁸ Incha i maramigwan nabe yandō chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan nōmun purōōrabe, Españasrōmay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumōnrrun. ²⁹ Incha na ñimuisrōmay arruppe, Cristoi mayanguen tabigwan ñimun pirishinrrab tōgagōmburab tōga arrum kui nabe asha pasrar.

³⁰ Inchendō nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espiritu Santoi undag kōbikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatō misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. ³¹ Pōs tru Judea pirau Jesucriston chi kōrenrrab inchimō misaamerai tasku na kebeñmōnrraimba, katō tru Jerusalénsrō Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib utōnrraimba Tiuswan miarrunrrigay, ³² pōs Tius treeg kōnrrain kōbene, na ñimuisrō arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatō pishindō tab wamig kōnrrai. ³³ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kōbiibe ñim mayeelōba pasrōnrrai isur. Treeg kōnrrun.

16

‘Tab ka amōñiguh’ chib, Pablo wam øriilō

¹ Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tōgagōrrunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiayu chi maramigu purugubigwan. ² Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utōnrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig kōben, trumay. Katō ñimgurri nun chi purugumig palain kōbene, purugub inchigay. Kaguende nōma truba yamelan truba truba purugub megabig kōn, katō nan chigucha.

³ Cristo Jesúswei maramigu lincha marōb melabelō, Priscilanba, Aquilanba ‘tab ka amōñiguh’ tan chirrunrrigay. ⁴ Truilōbe naimburab nan chi kōmōnrraindō kwam labguen inchibelō kōn. Truilane nabe mayanguen ungua, ungua tamōnrrun. Katō natō kōmōtō, judíos kōmō misaamerai iglesiameragucha mayamba nōmune ungua tan. ⁵ Katō iglesia tru nōmui yau tulundzunabelangucha ‘ka amōñiguh’ tan chirrunrrigay. Katō tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrō ke srōsrōzhiitō Criston nōmerrig kōrewa

pasramisrøbigwangucha ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁶ Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Mariangucha ‘tab ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁷ Andróniconba, Júniaswanba, nai misaameran ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay, kailan pønsraig yau merrarrawa keerilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashib karua øriilø nømune tabelø mumera kui asiilø, katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerrig kørewa pønrrabelø, treelø køn.

⁸ Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁹ Katø Cristoi maramigu namun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay. ¹⁰ Apeles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya møwanba, katø Aristóbuloi yaelanba ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay. ¹¹ Nai misag Herodiönwanba, Narcisoi yaelø Señorwan kørewa pønrrabelanba ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay. ¹² Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb megabigwanba. ¹³ Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay, pøs truipe nai usri lataig kuig køn. ¹⁴ Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømbe warabelan køben ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay. ¹⁵ Katø ‘ka amøñigüeh’ tan chirrunrrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan køben, Olimpaswan køben, katø tru nømbe warabelø mayeelø Tiuswei misaameran købengue.

¹⁶ Kangurrin kangurri ‘ka amøñigüeh’ chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun ‘ka amøñigüeh’ cha øran.

¹⁷ Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø kønrrigay chinrrab inchar ñimun nøørotø misrtrai indamba, Cristoi maywan sötøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane tarømisray. ¹⁸ Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan marmeelø køn. Treeg kømøtø, ka nømuimburaptø tab kønrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køn. ¹⁹ Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua asha køn. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeelø kuimbe køtan. ²⁰ Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nøbe tambalørtrun ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñimba kønrrun.

²¹ Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune ‘ka amøñigüeh’ cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.

²² Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkucha ‘ka amøñigüeh’ cha ørar, Señorwei munchiyu.

²³ Gayogucha ñimun ‘ka amøñigüeh’ cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha ‘ka amøñigüeh’ cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

²⁴ Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrrun. Treeg kønrrun.

²⁵ Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoimburab na eshka kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimiig pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn. ²⁶ Inchendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pøriiløgurri tru mu asiimiig pasrabigwane kenamaran judíos kømeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru

manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kønrrai.

²⁷ ¡Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebigwan managatig törguegwalmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain køben, Cristo Jesús nøashib karua ørig kønrrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra, i kilgawan pørar, ² Corintosrø iglesiayuelan, Cristo Jesús kurri tru Tiusweyasig tarø mariilø, nuyasiitø newan tabelø kønrrai wamiilanba, katø tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan wamabelanba, truike namuimba, nõmuimba Señorwan. ³ Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñim tøgagønrrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan ‘ungwa, ungwa’ taig

⁴ Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab ‘ungwa, ungwa’ chibig kur, Cristo Jesús kurri ñimun Tius ka yandø tab indigwan tranikkurri. ⁵ Kaguende chiyutøgucha ñimbe nuinug purø nõrrø tøgagønrrai traniilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu nebua ashib ambigu lata. ⁶ Trumay Cristo tru srøig tabigwan wamindiibe ka wamindiitø kømø, ñimuinuube cierton kørrø misrin køn, ⁷ Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta tranig chigucha chi palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim munig melappe. ⁸ Katøgucha srabegatig ñim kørrø mø mur pønrrønrrai nõbe tøg pasrønrrun, namui Señor Jesucristo katø arrub kwaløm chi kaig mariilø chigar pønrramig kønrrai. ⁹ Tiusbe nõbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn. Ñimbe nõgurri wamiilø kuig køn, nui Nusrkai Jesucristo namui Señorba lincha pønrramig kønrrai.

Corintosrø Tius wami misaamera nõørøtø inchib tarø misrøb

¹⁰ Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig maramigwan tiusmanda øyeeg marøb melørrunrigay chib waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha, ñimui utu mas nõørøtø inchib tarø misramig kaanrrai. Masken treeg kømøtø, newan kanbalatø lincha kandø isub, maig marameløyu kandø isub inchigay cha. ¹¹ Nai nunelø, møiløgøsrøn Cloéwei yaeløbe nane eshkatan, ñimbe kwayam labrre waran cha. ¹² Pøs nabe trenchinrrab inchar, møiløgøsrøn ñimbe trenchibrren køn tan cha: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Apolosweingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Cefasweingatiig kur” chiben, katøgane: “Cristoingatiig kur” chib. Treeg inchib køn tan cha.

¹³ Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe ñimuyasig kurusyu kwanrrai mesrøppe, ¿na Pablon mesraig kø chindah? Kabe ñimun piu umbu ulsrøbgucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah? ¹⁴ Tiuswan nabe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tamønrrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuigwan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn, ¹⁵ nai munchiyu ‘piu umbu ulsrailø ker’ chib mugucha trenchib kømønrrai. ¹⁶ (Katø Estéfanaswei yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inchendø katøgan mas mungucha piu umbu ulsraibe nane isumøtan). ¹⁷ Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanrrai ørig køn. Incha nabe waminchibgucha, nõrrø wammeratøga purø may waminchimur, Cristo kurusyu kwaigwane chigucha kømíg kui lataig marig kømønrrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba køn

¹⁸ Cristo tru kurusyu kwaigweimburab tru eshka kusrenaniibe yandø tru kaigyu kegørra pønrrabelaimbe chigucha kømíg, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig køn. Inchen nam yandø kaigyurri wesrailaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maramburab marig, truig køn. ¹⁹ Kaguende trenchibig pørig pasran: “Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pinisamønrrun cha.

Kusrebelø nòm chigúi mōra tōgagúilane chigucha kōmíig mara kaasha kōrrōmaramōnrrun” chibig

²⁰ ¿Pōs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennōbiiba, katø mōi i kwaløm nōrrø kusrewa ‘treeg, treeg kōn’ chibelōbabe chu pōnrrah? ¿yu pirau chine purø nōrrø kusreigwane chugúinguen mōrmubendø marig, Tiusbe treeg mara tōgagōmuitarru? ²¹ Kaguende Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nōmui tru purø nōrrø kusrewa tōgagúitōgabe nun nebua ashmōnrrai indig kōn. Pōs tru chugúinguen mōrmubendø wamindig mara tōgagúigwan eshkab kusrenaniitōga nun kōrebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asōnaig kōn.

²² Kaguende judíosmerabe kan mōg Tius nōba pasrain kui ashchai mariilan mi-aben, griegosmerabe tru purø nōrrø kusreig wamindiilan mōrōg kui inchibelø kōn. ²³ Trune nambe Cristo kurusyu kwaigwan eshkab kusrenanōbelø ker. Truibe judíosmeraimbe ke ka srrengwangerubig kōben, judíos kōmō misaameraimbe ke chugúinguen mōrmubendø wamindig, treeg kōn. ²⁴ Trune Tius tru wamiilayasiibe, judíosmerai lata, griegosmerai lata, Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig kusreiba, truig kōn. ²⁵ Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mōrmubendø wamindi lataig asōnabiibe mōguelø purø may isua wamindi lataig kōmōtø, mas purab nuig kōben, katø Tius tru itōnaptiig lataig kuibe, kan mōwei fuerzas lataikken kōmōtø, purab murikken kōn.

Corintosrø Tiuswei misaamera mailø kuig

²⁶ Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø kōbelø kuigwan isua asamig kōn. Misaamerain kabyu kusrebeløbe ñimbe ke kan kandōwein kōben, katø ashib karub purrabelø nōrreeløbe mamdø kōben, katø tab misagugurri amrrub misaamerabe mamdø kōn. ²⁷ Yu pirau chugúinguen mōrmubendø wamindi lataig tōgagúigwan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kōn, tru purø nōrrø kusrebelan kōrig mara kōrrōmartrab. Katø yu pirau kwa kaizheelø kōnmab asha tōgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kōn, nōrreelan kōrig mara kōrrōmartrab. ²⁸ Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø kōnmab asha tōgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha kōmōzheelø kui asiilan, Tiusbe truilan lawa wesraig kōn, tru nōrreelan chigucha kōmeelø mara kōrrōmartrab, ²⁹ mugucha Tiuswei merrab nōrreelø misrøb mōg inchib pōnrrōmōnrrai. ³⁰ Ñimbe Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pōnrran. Cristo Jesúsbe namuimbe tru mu nebua kusremgaig kusremiba, katø sōlgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarōmariilø kōmiba, kaigyugurri wesruilø kōmiba, treeg kōn nōbe. ³¹ Inchawei Tiuswei wamwan pōrigube trenchibig kōn: “Mōikkōben truba nuig kōmmōrø inchib waminchib pasrag kōbene, Señorweimburappe mōg inchib waminchib pasrōbash” cha.

2

Criston kurusyu mesraigwan wamindig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamariimíig pasrabigwan na ñimun eshkab kusrenanōb arrub urasma, ke kan chull mōramdiig purø may waminchib, katø purø nōrrø kusreb nebua asiilan waminchib arrumuig kōn. ² Pōs nabe ñimui utube katōgan chi pegwan isub pasrōnrrab kōmōtø, Jesucristonba, nun kurusyu mesra kweetsigwanba, trunundø isua pasrōnrrab isuig kōn. ³ Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish kōmōwei, trurrigu kōrig kuig ¡katø! itōnab pasraig kōbig kōn. ⁴ Inchawei na wamindigu lata, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanigu lata, purø nōrrø nebua ashib kusreig wamdōga purø may kōremdiig waminchimuiig kōn. Treeg kōmōtø, Tiuswei Espíritui maramburab mariitōga kenamarōb wamindig kōn, ⁵ tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasriibe mōguelø purø nōrrø kusreigu pasrig kōnrrain kōmōtø, Tiuswei maramburab maramigu pasrig kōnrrai.

Tiusbe nui Espiritugurri nebua ashchai marøbig køn

⁶ Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nørrørawarwei utubeguende nørrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchippe, tru nørrø nebua ashib kusreigwan mõi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe møin kwaløm yu pirau nøm ashib karubelø nømguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn. ⁷ Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asiimíg, sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan. ⁸ Inchen mõi yu pirau nørreelø karub purrabeløbe møitøgucha iig tru muguen nebua kusremgaigwane chigúinguen mørmuig køn. Pøs iigwan chigúi mørig kuimbe, namui Señor tru tørguegwalmabigwane kurusyu mesra kweechimubsruig kuinrun. ⁹ Inchendø Tiuswei wamwan pørigu taimbala:

“Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,

muguen kalutøgabe nebua mørmøwei,

ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,

Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønsrain køn” cha.

¹⁰ Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espiritugurri namune kenamarig køn, kaguende tru Espiritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua asiimíg nø purø umbusrø tøgagúilanguen kerrigu. ¹¹ Pøs ¿kan møwanma nui manrrau umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espiritutøweimbe nebua ashmuitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagúilane mugucha nebua ashmuben, Tiuswei Espiritutøwei nebua asan. ¹² Nambe espiritu yu pirauigwan utømøtø, utappe, Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espiritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigúi mørbelø kømig kønrrai. ¹³ Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espiritu Santo kusrenaniitøga Tiusweimburabelan øyeeg køn chib waminchippe, Espiritu Santon tøgarmen waminchibelø ker.

¹⁴ Kan møg Tiuswei Espiritun chigaibe, Tiuswei Espirituimburabigwane utønrrab kaiman. Pøs nuimbe ke chugúinguen mørmubendø mari lataig køben, ni mandø kuinguen mørmøn, kaguende Espiritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua asamig kua. ¹⁵ Inchen Tiuswei Espiritun tøgaiibe chiwandøgucha øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua isumig tøgag køn. Inchen nungurrimbe mugucha ‘øyeeg, øyeeg køn’ chinrrab kaimanrrun. ¹⁶ Pøs Tiuswei wambe trenchibig køn:

“¿Señorwei isuilan kabe mu nebua asitarru? cha.

¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?” cha.

Inchendø nambe Cristo nø isuimay isumigwan tøgær ker.

3

Tiusweimburabeløyu lincha maram purugubelø

¹ Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espiritu maig kønrrain køben treeg isubelan lataig waminchab kaimaig kuig køn. Treeg kømøtø, tru maig amøñig køben amøñibelan lataig, trumay wamindig køn, Cristoimburabigube kan shush ureezheelø lataillan.

² Nabe ñimune pitsøtø mutsøsrraig køn, tranrrø mamig manrrai manmøtø, kaguende katøgucha truigwane utønrrabgailø srø kuimba. Ni mõi yanguen katøgucha treeg mamigwane manrrabgailø srø kua, ³ katøgucha ñimbe ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøbelø srø køn. Pøs ñimui utube pusrkwai ashib kømig, aleguiyam lab treeg inchib pønrraibe, ¿ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøb, maig købash amøñibelø lataig marøb amøñimøtirru? ⁴ Kaguende ñim mõiibe: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Apolosweingatiig kur” chiben, øyeeg inchib pønrrappe, ¿maig amøñig køben amøñibelø lataig marøb pønrrømøtirru?

⁵ ¿Trube, treeg købene, na Pabloa, Apolosbabe chimera købrah? Pøs nambe ka marøb melabeløtø køben, ñimbe namgurriwei kørewa pønrran, namun møigwandøgucha Señor maig martrai karua pønsraig køben, treegwan marøbelø. ⁶ Nabe ellguaben, Apolosbe pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nø nurangarun. ⁷ Inchawei ellguabig lata, pi kuchibig lata chigucha komeelø køben, kal-lawa nuranrrai marøbiibe Tius, nø køn. ⁸ Ellguabig lata, pi kuchibig lata, møibe kabe peg kønrrab kuindø trunundøwei marøb køn. Inchendø nøm møitøgucha nømui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburø pagaraben, utønrrab kuinrrun. ⁹ Kaguende nambe maramigwan Tiusba lata lincha maren, ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katø Tiuswei ya køb indan.

¹⁰ Tius nui ka yandø tab indigwan nan maya traniitøga, kan møg yawan purø may maram kusrebig lataitøwei yawan niga pasrønrrabigwan nabe pølbasa pasren, katøgane tru na pølsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. Inchendø møitøgucha marøb ambuppe, mandø marøb yainatashchab asha maramig køn. ¹¹ Pøs kaguende yawan niga pasrønrrabigwan chab marig pasrøbene, mugucha katøgane katø srøig peg nøørø maramig kømøn. Kaguende tru chab mara pasriibe Jesucristo køn. ¹² Inchen tru yawan niga pasrønrrai pølbasa marim palabe: orotøga marin kui, andøga marin kui, kabe purø tab sruuzheeløtøga marin kui, tsiitøga marin kui, putøga marin kui, kabe ka shautøgatø marin kui inchun. ¹³ Inchen tru nøm treeg mariiløbe møigweindøgucha tørgandø chigúi asamdiig kenamisrtrun tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm. Kaguende maig køtashchab naatøga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nøm maig marigwan chigúi ashchai kenamartrun. ¹⁴ Inchen møikkøben tru yawan niga pasrønrrabigwan marim pala nø marøb kusrab yaig chi kømø, nagu ka puraibene, truburø nøbe tru utamigwan utønrrun.

¹⁵ Inchen møigwein køben nø chi marøb megaig pachiptinchene, tru nø treeg marigwane kaptøashchun. Nøbe truyugurri weluløppe, weluløbwei inchendø, treetøgucha welulrrab kan nag pilab utuwan purøluløb ib lataig welulabe kønrrun. ¹⁶ ¿Ñimbe ashmeelø kōtirru? yamba ñimdøweinguen Tiusweimbe tab ya køben, Tiuswei Espiritube ñimuinug pasrabig kuin kui. ¹⁷ Inchawei møikkøben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitø køben, tru Tiuswei yabe ñimdøwein køn.

¹⁸ Kusrebelø kermab ñimasiitø kegørrab pønrrømøtay. Ñimui utu møikkøben misaamera møin kwaløm yu pirau isuigu truba truba nu kusrebig kermab isubiibe, chi nebua ashmíg lataig misramig køn, cierton kusrebig kønrrappe. ¹⁹ Kaguende kusremburab kusreig yu pirauibe Tiuswein kabyube ke chugúinguen marmubendø marig treeg køn. Pøs øyeeg chibig pørig pasran: “Nøm truba truba kusrebelø kermab isuigutøwei Tiusbe iløsrka kegørrønrrai marig køn” chibig. ²⁰ Katø treekkucha chibig køn: “Señorbe ashibig køn cha, tru nøørø kusrebelai isuiløbe chi isumuinguenig isuilø kui.” ²¹ Inchawei mugucha, ø møøbesin chib, truba truba møg inchib waminchib pasramibe chigagøn. Pøs kerriguba ñimuin køn: ²² na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirø lata, øsig kømig lata, kwamig lata, møin kwaløm lata, katø wendø attrabig lata; pøs ñimuiwein køn kerriguba. ²³ Katø ñimbe Cristoielø køben, Cristobe Tiuswein køn.

4

Cristo nøashib karua øriilø nøm marøb kuilan waminchibig

¹ Ñimbe mutøgucha namune Cristo maramigwan marøb, katø Tiuswei tru mu asimíg sørig pønrrabigwan nam asha marøb, kusrennøb pønrrønrrai pønsrailø kui, namune ka treetø isua tøgagørrunrigay. ² Pøs tru maramigwan nøm asha marøb kønrrai pønsrainabeløbe møitøgucha nui mariiløyu chi isumgaig marøbelø kønrrain køn. ³ Nane naimburappe, chi menrra isumøtan, ñim kui, kabe yu piraelø mugøben tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelø, truilø kui, nan ‘ñibe øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab

pasramig. Kaguende nabe naasiitøweinguen ‘øyeeg, øyeeg kur’ chimur. ⁴ Pøs nabe naimburappe, nai manrraube chi kalø marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendø na treeg pasraitøga ‘chi kalø marmíig kur’ tamig kaagøn. Kaguende nan maig kønrrabigwan asha marøbiibe Señor, nø køn. ⁵ Inchawei treeg købene, treeg maramig pumøwatøbe ‘ñibe øyeeg, øyeeg kuin køn’ chib, treeg kui mara kørrømmarmøtay. Muniiray Señor arrumnegatig. Tru sorig pønrrabig løstøyuelan nøbe toryu wesrawa, møguelø nømui manrrømerayu chi martrab isua tøgagúilan kuragutchun. Inchen møitøgucha Tius tabig wamindig kømigwan utønrrun, nøm maig marig køben, treekke.

⁶ Nai nunelø, iigwan kerrigu øyeeg pørøppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrai indig køn ñimuyasig tab kønrai, ñim namun asha kusrewa, pørig maig chibigwan purab marøb pønrrømønrraimba, kanune kaig køn chib, kanuingatøgøba inchib ñim truba møg inchib nørreelø misrøb pønrrømønrraimba. ⁷ ¿Ñun mu kui nebua asig kønrraima ñune mu treeg mara pasrta? ¿Tius tranigwan utiimíibe ñibe chi tøgagugu? Inchen nø tranigwan ñi uta tøgagúig købene, trube, ¿chindimbarre møg inchib nuig misrku, tranigwan uta kømøwa lata?

⁸ ¡Paare, ñim waachaalleeløbe! Yandø ke newanelø, katø ñimbe yandø chiyutøgucha palømig ke newan tøgar køppeendi, ñimbe namun palain kømø, yandø reymera, yandø ñimdø ke tsabø asha karubelø. ¡Kan waachaalleelø! Ñim isa kømøtø, reymera kua, ke ñim karub pønrraimbe, namgucha treetøweim pønrrønrrab, ñimba ke amøñigasamig kōtan. ⁹ Pøs nam Cristo nøashib karua øriilane yandø wendau ke srabesrø melab lataig treeg pønrrønrrai pønrrailø ker, yandø kwanrrai wesrawa pønrrailan latawei. Pøs nambe yu pirau mayelai merrab misagashib srua kuilø kømig kōtan, ángelesmera lata, misaamera lata. ¹⁰ Nambe Cristoimburabikkurri ke chugúinguen mørmeelø lataitø køben, trune ñimbe Cristoimburabeløyu purø kusrebelø latailø køn. Nambe ke itaptø kaizheelø køben, trune ñimbe purø mur chibelø latailø køn. Ñimbe tabelø kønmab asiilø køben, trune nambe kaasiilø ker. ¹¹ Pøs nambe møin kwalømgatig parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb øyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kømuielø, ichabeta kørriindiilø, katø chu waramig ya kaweyelø. ¹² Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø kønrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker. ¹³ Namune kailø kønmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig købash inchimø, tammay løtabelø ker. Nambe møi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kørrømarig chillirrøsr kørreibig latailø ker, mayelai kaasi shau.

¹⁴ Nabe ñimun iigwan pørøppe, ka kørig martrab inchimøtø, masken tabig melønrrai waminchar, nai undaaraig ureemera latailø kuimba. ¹⁵ Pøs ñimbe Cristoimburabigu kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan møskai lataibe kandø tøga køn. Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe møskai misrig køn. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrigay cha waminchar, na maig marøbig køben, ñimgucha treegwei marøb kønrai.

¹⁷ Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig køn, nai undaaraig nusrkai lataig Señorwan maikkucha tarømismø megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan. ¹⁸ Inchen ñim møiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb møg inchibelø misrin køn. ¹⁹ Inchendø nan Señor inrrain købene, peba ñimun ashchab arrua, nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan asamønrrun. ²⁰ Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømmøtø, maramburab marigu pasran. ²¹ ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag købiitøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe møigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmumigwan waminchibig

¹ Ñimui utube ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb kuigwan truba wam køn, ñimui utube møikkørørnbe panabusrandøwei pera tsuin kui, judíos kømeele Tiuswan ashmø misaameraguen kan øyeekkatig trømbøig maramigwane purø trømbøig kui asha treeg marbasiimíigwan. ² ;Trune treeg kømnebe ñimbe chi kømui lataig nørreelø misrøb ka møg inchippe pønrran! ;Ashene, øyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pønrrømø, chindah? Tru øyeeg kaig marøb møwane ñimui utugurrimbe wegutchai inday. ³ Pøs nabe ñimba kømøtø, nai asr pasraigube yabsrø nøørø pasraindøgucha, nai isuigube ñimba pasrøwa, tru treeg kaig marøb møwane nun maig itø attrabigwan treeg kønrrai kørømara pasrøbguen inchar, na ñimui utu pasrøwa lataitøwei. ⁴ Namui Señor Jesucristoi munchiyu ñim tulundzunøben, na maig isubig kuigube ñimba pasrøben, Señor Jesúswei maramburab maramig truyu pasrøben, ⁵ tru larrø kaig marøb møwane Satanás nø tøgagønrrai pasrørigay, nui asrwan pinisaig kønrrai, Señor arrub kwaløm nui espíritune kaigyugurri wesraig kønrrai.

⁶ Ñim nørreelø misrøb waminchib pønrraibe chi tabig kømøn. ;Ashmeelø køtirru, hari-nayu levaduran lamøtø pusriitø maya sømarigwan larrøb pulingarubig kui? ⁷ Tru kølli levadura lataig tøgagúigwan wegutsay, harina sømarig chi levadura larriimíig latawei ñim chishelø kønrrab, ñimbe yandø chabguen treelø kuig køppe. Kaguende Criston, tru namui Pascua Fiestayu Ubisha-unø kweetsamig købigwane namuimburø kweetsig købig køn. ⁸ Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marøppe, tru kølli levadura lataigwan tøga marøb kømøgün, tru kaig martrabgøba isub, chine trømbøig maramigwangøba isub indi levaduran. Treeg kømøtø, tru pirri chi levadura chigaig lataitøga fiesta margun, tru pirriyu chi lindisaimíig chi sørig chigaig, ciertongue.

⁹ Nabe ñimun kilgayu pørøppe, asrtøga trømbøig marøb ishumburmeraba, trømbøig marøb møgueløba linchimøtay cha pørig køn. ¹⁰ Inchendø nabe iigwan trenchippe, yu pirau tru Tiuswan ashmø misaameran truilaimburab waminchimur, tru ishumburmera lata møguelø lata trømbøig marøbelan, tru larrø pareelan, chi isa køben an nila wesrabelan, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelan. Pøs treeg misaameraba kerriguwan linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam nebusruinrrun. ¹¹ Pøs nabe ñimun pørøppe, ‘ñimui nuneg kur’ chib pasrøbendø, menda ishumburba trømbøig marøptiig, larrø pariig, katø chiwan køben kan tius kui lataig inchibig, kabe isa waminchib wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purø may isa nila wesraptiiba, øyeeløba lindamig kømøn cha pørar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig køn. ¹² ;Pøs nagan Tiuswei misaamera kømeele nøøreelan kabe na asha marøb pasramig kuitarru? ;Tru iglesiyuelan asha maramigwane ñim maramig kømuitarru? ¹³ Kaguende Tiuswei misaamera kømeele nøøreelane maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab kuinrrun. Inchendø: “Tru ñimui utu tru larrø trømbøig marøbigwane ñimbe wegutsamig køn” cha, trenchibig køn Tiuswei wamwan pørigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

¹ ;Maig marøb pønrrabelø kuaasamø, ñim møikkøben Cristogurri nui nuneeba aleguiyam laig tøgagua, Tiuswei misaamerainug kømøtø, tru sølgandø tabigwan marmee-laisrø tru kwayam laigwan ‘tamara kettra’ chib, treeg inchib pønrrønrrappe? ² ;Ñimgan ashmeelø køtirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan nømguen asha martrabelø kui? ;Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah? ³ ;Ashmeelø køtirru ángelesmeranguen

maig asha maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau chigøben pub arrubigwandøbe chinchashashamarmønrrab kø? ⁴ Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben pub arrubigwane iglesiayuelø kømeeelan ¿mandøgurri truilan asha martrai pønrsøbelø køh? ⁵ Nabe ñimune korig purørtrab trenchar, tru nunelai utu kwayam lailan maig kuigwan paya ashib martrabig chigúi mørøb isum kusrebig ñimui utube, ¡paare! ¿ni kandøguen mu kaagø chindah? ⁶ Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nuneebe katøgan nuneeba kwayam lawabe, juezmeran ‘tamara kettra’ chib, eshkaab ambubelø køn Tiuswan køremø misaameran.

⁷ Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra pønrran, ñimui ututøwei øyeeg kwayam lab pønrraikkurri. ¿Trembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha, treegu ka puraambub melamdiig kømø, chindah? ¿Ñimun isa wamincha nilindøgucha, trembe ka awentamdiig kømø, chindah? ⁸ Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø ñimguen kalø marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha nunelandøwei.

⁹ ¿Tius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan marmeeløbe tru ketig utamigwan utømønrrabelø kui ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab pønrrømøtay: møguelø lata, ishumburmera lata trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkølig købendø ishug lataig inchibeløba, møgueløbe møgueløsiyaitø, ishumburmerabe ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba, ¹⁰ nileeløba, larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa an nila wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe ketig utømønrrab kui. ¹¹ Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig køn. Inchendø mømibe yandø chishtø pillmailø, ñimbe Tiusweyasiitø tarømariilø, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariilø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui Tiuswei Espiritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

¹² “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, kerrigubabe chi purugunrrabgailø køn. “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, na treeg marøb megamig kønrrai na øyeeg marameløyu ni møyutøgucha truig srua yaig pasrønrrabgucha kømur. ¹³ “Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn”. Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pinishinrrab køn. Asrbe ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø, asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn. ¹⁴ Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab mariitøga kusranrrun.

¹⁵ ¿Ñimgan ashmeelø køtirru, ñimui asrmerabe Cristoi asrutøwei pønrrabelø kui? ¿Inchen nabe Cristoi asru pønrrabelan wesrawa, kan kaig ishug nui asrwan anwei yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønrsønrraitamaguh? ¡Managuen treebe kømønrrun! ¹⁶ ¿Kabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishuba kandø misra kaig mariibe, yandø kan asrtø lataig kørrømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: “Tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ¹⁷ Inchen møikkøben Señorba kandø misriibe, nøba kan espiritutø køn.

¹⁸ Ishumburba, møgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Møguelø katøgan chinetø kalø mariiløbe nømui asrutøwein kømøtø, nøørø køn. Inchen ishuba, møøba asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran. ¹⁹ ¿Kabe ashmeelø køtirru, ñimui asrbe Espiritu Santo nø kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim Tiuswan uti Espiritu? Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kømøn. ²⁰ Kaguende Jesucristo nuwei peniilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

¹ Trube, møyimbe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha lötønrrab inchar: Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nøtiig kømig. ² Inchendø ishumburmeraba, møgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, møgueløbe møyitøgucha nui srain tøgag kømig køben, ishumburmerabe møyitøgucha nui keg tøgag kømig køn. ³ Pøs keebe srawei asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui kewe asrwan tab kønrrai maramig køn. ⁴ Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaþtø tøgagømig kømøtø, keg nø asamig køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaþtø tøga kømøtø, srai nø asamig køn. ⁵ Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab, kan maya yanagatig ñim pailø lata tru treegwan marmønrrab wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan tranmønrrab inchimumig køn. Tiusba wamindamigwan chab wamincha, trugurrimbe ñimui asrwane katø treetøwei tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás ñimun kegørrøsrkønrrab chigøben mara ashmønrrai.

⁶ Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke treeg maramig køn cha, karua pasrmøtø. ⁷ Pøs maya møgueløba na lataitøwei nømdeelø kuimbemab isur. Inchendø møyitøgucha tru nøm trendø treeg kømigwan keta tranig uta tøgar køn Tiusweinukkurri arrubigwan, møyibe øyamayig købene, katø møyibe peemayikke.

⁸ Nømdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na lataitøwei natø kørrømisrimbe tab købsruinrrun cha. ⁹ Inchendø kaig marmø uñibig uñchab kaimabiibe, kaig marøg købiitø ke chinsraatø inchib uñibgunrriibe kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

¹⁰ Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na karua pasrig kømøtø, Señor nø karua pasrig køn: Sraimbe kewane kuchimumig køn cha. ¹¹ Inchen srai kuchippe, trube, nøtø tsumig køn. Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørrømisra lindamig køn. Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.

¹² Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab na trendamønrrun: Møikkøben kan nuneg, nui sraimbe Tiuswan køremíig pera kua, nø ka lincha meganrrab megabene, keebe tarømisrøb kutsamig kømøn cha. ¹³ Inchen kan srai, keebe Tiuswan køremíig tøgagua, nø ka lincha uñchab inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kømøn cha. ¹⁴ Kaguende tru keg Tiuswan køremíibe nui sraingurri Tius kaasiimíig køben, katø Tiuswan køremø sraimbe, nui kekkurri Tius kaasiimíig køn. Pøs treeg kømuimbe ñimui ureemerabe kaiba lindig købsruben, møyimbe yandø Tius tabig kui asiilø køn. ¹⁵ Inchendø møikkøben tru pailøyu Tiuswan køremíig tarømisra ibene, ka ibasamig køn. Pøs øyeegube, kan srai lata, kan keg lata Tiuswan kørebeløbe imønrrai inchib ke treegutø melønrraingucha pønrrailø kømøn. Kaguende Tiusbe ñimun wamappe, chi isumø pishindø tab waramig kønrrai wamig køn. ¹⁶ Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan inchippa kaigyugurri wesram kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha ashtirru, ñi ñui srawan kaigyugurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kømigwan waminchibig

¹⁷ Inchendø ñim møyigwandøgucha ñimun Señor maig uñchai marig køben, treegutø unamig køn, tru ñi Tiuswan nebua ashib uras maig købig kuibe, trumaytø ka unamig køn. Chu iglesiamerayuelandøgucha iigwan øyamay marøb kønrrai nabe treeg karua pasrar. ¹⁸ ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras yandø circuncidaweikken købig køtirru? Trube, circuncidaweig kømønmbab ashchai inchimøta. ¿Ñim møikkøben ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras asru circuncidamíig køben wamig køtirru? Trube, treeg marmíig købig kuabe, circuncidanrrab inchimøta. ¹⁹ Kaguende circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn. Tius maig maramigwan martraí pønrrailan møra marig, truiibe tabig køn. ²⁰ Tius ñimun wamab uras møyitøgucha ñim mailø køben, treeg wamiiløbe, trumaytø ka kørrømisramig køn. ²¹ ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig køtirru? Trube, trunune

chi isumøta. Inchendø ka karuindø megabig kømønrrab indamdiig købene, trube, treegwan mar. ²² Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe, Señorweimburappe yandø webya pasran. Inchen katø treetøwei ka karuptø srua kuig megabig kømøtø, nuimburab uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig køn. ²³ Kaguende ñimbe Tius nuwei peniilø kuig køppe, møguelø karuindiig melabelø kømøtø kuy. ²⁴ Inchawei, nai nunelø, ñim møitøgucha ñim maigu pønrrøben wamiiløbe, Tiusba treegutø ka kørromisray.

Nømdeelan wamindig

²⁵ Inchen tru kasharameelø nømdeelaimburappe, Señor nø karua pasriibe chigagur. Inchendø Señor nan lastima asigwan nebua tøgagúikkurri, na maig taigwan ñim treeg kuitamab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun øyamay maramdiig køn chinrrab inchar. ²⁶ Pøs møi ya øyeeg chinetø isumdiig købene, maig pasrabiibe trumaytø kørromisramig søl lataig kui ashar. ²⁷ Inchen ñi srain tøgag kuabe, trube, tarømisrtrab inchimøta. Kabe chi sraingaig, ñitiig kuabe, trube, srai tøgagønrrab lamøta. ²⁸ Inchendø ñi kasharaikkucha, chi kaig marig kømøwein køben, katø kan srusrø kasharaikkucha, chi kaig marig kømøwein køn. Inchen køben tru kasharabeløbe chinetø nebuig pønrramig arruben, isui melamig kønrrab køn. Pøs nane ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna køtan.

²⁹ Inchendø nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar: Srabe kwalømmerra pumibe purø landøraim pasran cha. I landøzhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sralø tøgare sralø tøgare kømøwa lataig pønrray. ³⁰ Inchen truba isui kishib melabeløbe isuig kishib pønrrømøwa lataig pønrrøben, truba kasrag pønrrabeløbe chi kasrag pønrrømøwa lataig pønrrøben, chigøben penabeløbe chigucha penømøwa lataig pønrrøben, ³¹ katø yu pirau chine købigu tab kui mørøb amøñibeløbe ke truitø srua yailøgucha amøñimumig køn. Kaguende yu pirau øyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitø køn.

³² Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg amønaimbemab køtan. Kaguende kan kasharamíig nøtiibe Señorweimburabigwan katøguchinguen isun, Señor tab kui wanrrai maramigwan. ³³ Trune kasharaweibe yu pirau chigøben købigwan mas isun, nui srawan mandø tab kui wanrrai maramigwan. ³⁴ Incha nø chi martrab isuibe pabalø, pabalø isuim pasran. Inchen kan ishug kasharamíig, nøtiig, kabe kan srusrø nøtiibe Señorweimburab marøb megamigwan mas isun, nui asru lata, nui espíritu lata Señorweyasiitø kønrrab isua. Trune kasharawa ishuube yu pirau chi købigwan mas isun, nui kewan mandø tab kui wanrrai maramigwan.

³⁵ Iigwan na kerrigu ñimun trenchippe, ñimundøwei tab kønrrai trenchar. Kabe ñimun ke truyutø iløsrka melønrraingucha inchimøtø, masken mumay amønamiigwan treeg marøb amøña, Señorweimburabigwan tab chi iløsrkaimíig marøb melamig kønrrai inchar.

³⁶ Inchen mu møøba kimø srusran kan møg kasharanrrab misraig, nø tab marmurmab kørig isub, katø tru srusrøgucha yandø køligwein køben, treekkurri møøbe yandø kasharam kui ashabe, trube, maig maramdiig køben treeg maramig køn. Treebe chi kaig marøb pasraig kømøtø køn. Ka kasharay. ³⁷ Inchen kan møg nui manrrau nø maig isuigwane treeg martrab kandø isua pasrabig, katø nui asru maig marøg købig arruben, truig mumaygucha srua irramamø, tru nø maig isua tøgagúigwan isua møra tøgä pasrøwa, tru srusrøba kasharamønrrab nø treeg isua pasrabiibe, kasharamuig søl køn. ³⁸ Inchawei tru kasharanrrab misri srusrøba kasharaig søldøwein køben, katø kasharamuibe mas tabguen køn.

Piudameraimburab waminchibig

³⁹ Keg øsig uñene, sraimbe nøøøø kønrrab kømø, kandø køn. Inchen keg kwabeneguende, yandø nuin kuin køben, mubagøben ka kasharamig køn, Tiuswan ashibiibabe. ⁴⁰ Pøs na isuibe øyeeg køn: katøle kasharamø, nøtø kørromisrikken,

mayanguen tab kōnrrab kui. Nagucha Tiuswei Espíritun tōgagurmab isua, trenchib pasrar.

8

Cierton tius kōmeelan trani yaumeran mandø indamigwan waminchibig

¹ Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pōnsraigweimburappe nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashib kusreibe ka nōrrreelø misrøb pōnrrōnrrai maren, trune tru undag kōbig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimbura-bigu nōrrōram purugubig kōn. ² Mōikkøben maitøguen nebua ashibig kurmab isubiibe, tru maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø kōn. ³ Trune mōikkøben Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan. ⁴ Trube, tru taska mari tiusmeran pōnsraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe yu piraube chigucha kōmeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nōtø kandø kui. ⁵ Pøs srømbalatrø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø mōiløgøben kōbwei indan ('tiusmera kōn' cha, wamiiløba, katø chiwandøgucha nōm karub purrabelø cha wamiiløba truba nōrrø kōb lataitøwei). ⁶ Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandø nōtø kōn, tru Mōskai. Tru chigurrimbunø arrubiibe nuinukkurrindø arruben, katø nambe nuyasig øsig amøner. Katø Señor Jesucristo kandø kōben, chitøgucha kōbiibe nōgurriwei pōnrrøben, namgucha nōgurriwei øsig amøñibelø ker.

⁷ Inchendø mayeeløbabe iigwane chigúi nebua ashmeelø kōn. Mōiløbe katøgucha tru taska mari tiusmeran tōgagøm kusreelø kōbig kua, tru mamimeran mappe, tru tiusmeran trani mamig kōnmab isua mabelø kōn. Incha tru nōmui isub kebachib pasrabigu kullaguelø kuikkurri, yandø kaig mararmab isub kōrrømisrøbelø kōn. ⁸ Pøs mamibe Tiusweinug nam katøguchi kemalla pōnrramig kōnrrai marmøwei, katø nam tru mamuikkurri mas kailø misrtrab kōmøwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelø kōnrrab kōmøwein kōn.

⁹ Inchendø ñim tru chi kalø kōnrraitamab isumikkaig marøb tōgagúigwane kullaateeløbe truyu srurrengwanrrain kōmøtø ashiptø maray. ¹⁰ Kaguen mōikkøben nui isub kebachib pasrabigu kullaatiig tōgaig, ñi tru maig kuigwan yandø tab nebua ashib kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrø ñun mab wai ashabe, ¿nøgucha tru taska mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumønrrab kōh? ¹¹ Inchawei tru maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tōgagúig, truikkurrindø kan nuneg kullaatiibe yandø kebeña, pinab pinønrrun, Cristo nuyasig yamba purøgwaig kōbigwan. ¹² Inchawei øyamay tru nunelan kaig marøb, nōmui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kōrriincha kōrrømarøb pōnrrappe, ñimbe Criston kaig marøb pōnrran. ¹³ Inchawei mamibe nai nunewan kebenørkamitø kōnrrab kōbene, managuen nabe yauwane mamumønrrun, nai nunewan ka srurrengwangerumønrrappe.

9

Cristo nøashib karua ørig maig marøb pasramig

¹ ¿Maig maramdiig kōben treegwan maramig nabe tōgaig pasrømubra chindah? ¿Nabe Cristo nøashib karua ørig kōmubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig kuig kō chindah? ¿Señorweimburab na marøb pasraigu yell kōrrømisrøbeløbe ñimwein kōmøtirru? ² Pøs mōilaimbe nabe Cristo nøashib karua ørig lataig utig kōmuinaindøgucha, isa kōmøtø, ñimuimbeguende nøashib treeg karua ørig kur. Kaguende Señor nan nøashib karua ørig kui asamdiibe ñimwein kōn.

³ Nan mōiløgøben 'øyeeg marin kōn' chib, payibelane 'øyan kōn' chib, kusra lōtamønrrun. ⁴ ¿Kabe nam kōbgan mab, muchib indamig kōmuitarru? cha. ⁵ ¿Kabe nam kōbgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pōnrramig kōmuitarru? cha, tru katøganelø Cristo nøashib karua øriiløba, katø tru Señorwei trag nuneløba, katø tru Pedroba, truilø lataitøweingue.

⁶ ¿Kabe naba, Bernabébatøgan namui taska maramigwan elatsamig kømønrrain kuitarru, namui øsig waramig marøb kuigwan?

⁷ ¿Kan suldauma maig kuaasamø nø suldau pasraptøga, chi palabigwan nui andøgatøwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamø uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truigwanguen mamíibe? ¿Kan mu kuaasamø kabramerane ashíb tøgagøbendø, pitsøn sunna muchimíibe? ⁸ Kabe na øyeeg chib pasrappe, ¿møguelø isuimay trendaig tam-agueh? ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørikkucha treetøwein chibig kømuitarru? ⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeg chibig pørig pasran: Kan wey tirigun kwattrai itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgutsamig kømøn cha. ¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig kø chindah? ¹⁰ Øyeeg chippe, ¿namuimburab trendaig kømønrrab kø chindah? Pøs namuyasigwei pørig kuig køn. Kaguende pirøwan arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattrai itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan. ¹¹ Inchawei nama ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab kø chinderah? ¹² Tru kaneløma nømui chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nambe treetøguen kømø, utamigwein kømuitarru? Inchen køben, nambe tru treeg utamigwane managuen treebe marmuig køn, Cristoi tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønsmønrab, chigúindøgucha ka puraambub melaig køn. ¹³ ¿Ashmeelø kőtirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyuigwan maben, katø Tiuswei altaryu marøb pønrrabeløbe truyuigwan mabelø kui? ¹⁴ Inchawei Señorbe treetøwei karua pasrig køn, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbeløbe trutøga øsig warønrrain cha.

¹⁵ Inchendø øyeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe managuen trunune marmuig køn. Katø iigwan na pørøbgucha, nan treeg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treeg marmøwagurri na øyeeg purø tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraigwan nan mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan. ¹⁶ Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan na eshkab kusrenanøb pasraibe nainetø møg inchib waminchib pasramig kømøtø køn. Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¡Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshkab waminchimuinaisruandøbe, nane maig kuaasamø! ¹⁷ Inchawei maramigwan na naashib martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treeg kømøtø, ke nan trunun martrai inchendø marinaisruandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn chimønrraindø marig kørømisrtrun. ¹⁸ ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburo utiibe chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøppe, truburø chi tranrrain kømø, na ka yandø waminchib pasraig, truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uña, na miambuawei miamigwan treeg utab pasrømø kagøbasig.

¹⁹ Nabe mu karuig megamíig kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab pasramisrar, maya nebingatig Cristoyasig misag nørø nebua tøgagønrrab. ²⁰ Nabe judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø karuig natøweinguen ke treeg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treeg melabelai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben treeg melabelan Criston nebua ashchai martrab. ²¹ Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun nabe marøb megabig kur.) ²² Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig kur, tru kullaateelan Cristoin kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm mailø køben, treeg kønrrab inchibig kur, mõilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab.

²³ Iigwan na kerrigu øyeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeg marøbig kur, truyugurri purø tabig tøgag arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.

²⁴ ¿Ashmeelø kōtirru misaamera nōrrø tulaamba ashib purrainug mōig kanab luldashchab luløbeløma luløppe, sōteeløbawei lulendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurmab isua lulay.

²⁵ Inchawei mōikkøben treeg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr maig marøg kōtanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minchib pinønrrabigwan utønrraptø treeg maren, trune nambe corona managuen minchib pinønrrabig kōmīgwan utønrrab Tiusweiwan marøb meler. ²⁶ Inchawei nabe luløppe, chu pumgūinguen mōrmubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nōrøtø, nōrøtø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inchar. ²⁷ Treeg kōmøtø, nabe naasiitøwei nai asrwane purø murigu purayam kusrenrai kusrenanøb ke treegwan kōnrrai inchibig kur. Inchippa na katøganelan eshkaab kusrenanøb pera pasrøwa, natøweinguen kaiman tainab megamønrrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara tøgagømumig

¹ Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kōlli misag, judíosmera, mayeeløba wañi umbu melab, katø mayeeløba mar Rojoyu larraambub indigwan pesannamø, isua kōnrrai inchar. ² Incha nømbe mayeeløba tru wañimba, marba pinøgasrøb pinøbuliilø kuikkurri Moisésba kanbalatø pōnrran. ³ Incha katø treetøwei mayeeløba Tiusweimburab mamigwandøwei mab, ⁴ katø mayeeløba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig kōn. Kaguende tru nu srug nōmun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe mutsig kōn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig kōn. ⁵ Inchen treeg amrruig kuindøgucha, misagwane kerrigu lutauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig kōn. Incha nōmui asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig kōn.

⁶ Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn, nam ke chinchimmørø inchib chigøben kailan isub pōnrramig kōmōnrrai, israelitasmera ke chinchimmørø inchib isub pōnrrab lataitøwei. ⁷ Pøs nøm mōiløgøben chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nøm øyeeg marigwan treeg chibig pørig pasran: “Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe pailamburab pailanrrab kurrig kōn” cha. ⁸ Katø nambe menda mōgueløba, menda ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kōmumig kōn, tru mōiløgøben truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig købig kōn. ⁹ Katø Señorwangucha ke chinchibig kōtamørtrab kaig inchimumig kōn, tru mōiløgøben truilø ke chinchibig kōtashchab inchibelø latawei. Pøs truiløma ulmera tsatsiilø kwamig nebuig købig kōn. ¹⁰ Nilø waminchib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla mōrmøtay, tru mōiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib ángel arrua, nōmune pinisaig kōn.

¹¹ Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn. Incha nam kusremig kōnrrai pøriilø pōnrran, nam yandø tru srabe kwalømmera pui warab misaamerayasig. ¹² Inchawei mōikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab isua pasrabiibe, trube, peñchab kōmø, purø tab isua pasrau. ¹³ Ñim kebenørkōnrrai indinab chigøben puinab pōnrraibe, ke mun treeg nebui asiimīg kōmøtø, mundøgucha treeg nebui asig kōn. Inchendø Tiusbe managucha nø maig tabig kōppe, trendø treeg kua ¡katø! ke ñim kaima melønrraingatikkucha treeg pōnrrøbashmōnrrun. Ke chinchibelø kōtashchab puim pōnrrøbene, truguetøtø treegugurri wegørramigwan tøgatø tranøbig kōn, ñim kōrrømø, ka puraambamig kōnrrai.

¹⁴ Inchawei treeg købene, nai undaarailø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane kerriguwan tarømisray. ¹⁵ Nabe ñimun waminchippe, yandø tab chigúi mōrøbelan lataig

waminchar. Na wamindigwane səl kətashchab isub purray. ¹⁶ Tru copa mayanguen tabig, tru nam, ‘mayanguen pay’ tain copabe, ¿tru Cristoi ani namgucha kanguelarrøtø lata nøba pønrraig truig kømuitarru? Katø nam pirriwan pirisha maibe nam kanguelarrøtø Cristoi asru kanbalatø pønrraig ¿truig kømuitarru? ¹⁷ Kaguende pirrima kandø kuig køppe, namgucha truba nu købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø mabeløgurri.

¹⁸ Tru israelitasmeranma ñimnguen isua asay: Tru kweecha tranig animalmerai yauwan mabelø, treeg marøppe, ka yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøga marøb pønrrømutarru? ¹⁹ Iigwan na øyeeg chippe, tru taska mari tiuswan trani yaumbe chi køn chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig køn chib pasrømur. ²⁰ Pøs nabe treeg kømøtø, Tiuswan ashmø misaamera judíos kømeeelø tru animal kweecha traniibe Tiuswan kømøtø, kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe ñimune kwaimandziimeraba kanbalatø marøb pønrrømønrrai inchar. ²¹ Ñimbe Señorwei copayuigwan mutsamba, kwaimandziimerai copayuigwan mutsamba inchimumig køn. Katø Señorwei mishatsigúigwan mamba, kwaimandziimerai mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.

²² ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane ke larrø namishinrrab inchar kø? ¿Kabe nambe nø lataguen kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

²³ Pøs: “Chiwandøgucha meriimíg, ka maramdiig”, købendø, chiwandøgucha lutøgurri maramibe chi tabig kømøn. Pøs: “Chiwandøgucha meriimíg, ka maramdiig”, købendø, lutøgurri truiløbe Tiusweimburab nørøramigube chi purugunrrabgailø køn. ²⁴ Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøtø, katøganelaimburab tab kønrrai lamig køn.

²⁵ Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi paya mørøb pønrrømøtø. ²⁶ Kaguende: “Pirøba, truyu chi pønrrabeløbañau kerriguba Señorweindø køn.”

²⁷ Inchen møikkøben Tiuswan køremíg nui yamay manrrab ñimun amrrunrigay chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai pønrsøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi payib purrømøtø. ²⁸ Inchen ñimun møikkøben: “I yaumbe tru taska mari tiusmerai kweetsi yaun køn” cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn cha eshkabigwan mindisha kørøarmønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu kalø køn chibig tøgagømønrraimba. ²⁹ Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug pasrabigwan waminchib pasrømøtø, nabe tru katøganuinuguigwan waminchib pasrar. Na chi iløsrkaimíg pasraigwan katøgan møweinug isub kebachib pasrabig nan kalø marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagøn. ³⁰ Mamigwan na Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ cha maben, trube, ¿nane chindimbarre ‘kalø marøptiig køn’ tah, tru na ungwa taig mamigwan maikkurri? ³¹ Inchawei mabyu lata, muchibyu lata, kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai maramig køn ñimbe. ³² Pøs mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran lata, Tiuswei iglesian lata ka srurrengwanrrai marmøtay, ³³ na mundøgucha chiyutøgucha lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøtø, misaamera truba nørøwan tab kønrrai inchibig kur, nøm kaigyugurri wesrailø kønrrai.

11

¹ Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

² Nabe 'ñimune tabig marin kòn' chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø, tøgga pønrraimba. ³ Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya møguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur køben, katø møøbe ishuan nø ashibig, nø tur køben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui. ⁴ Mu møøtøgucha turwan nebetsa Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshka waminchib, treeg pasra-biibe, Cristo, tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran. ⁵ Inchen mu ishuan utøgucha chi nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshka waminchib, treeg pasra-biibe, møømisag, tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran. Kaguende pusrugwan mulla, parig lataitøwein køn. ⁶ Inchen ishug nebetsømíibe, trube, pusrugwan mulla, paramig køn. Inchen ishuan pusrugwan mulla, pariibe korig kønrraptiig købene, trube, turwan nebetsaig kømig køn. ⁷ Inchen møøbe turwan kasrøb nebetsamig kømøn. Kaguende møøbe Tius nø maig køben treetøwein køb, katø Tiuswei tru purø nuig torguegurnabigwan nuinug kenamarøbig køn. Inchen ishuumisaabe møwei tru torguegurnabigwan kenamarøbig, treeg køn. ⁸ Kaguende møøbe ishuumisagweinukkurri arrubig kømøtø, ishukken møweinukkurri arrubig køn. ⁹ Inchagucha tru srøsrø Tius mowan marøppe, ishuumisagweyasig marmøtø, ishuwanguen møømisagweyasig marig køn. ¹⁰ Inchawei treekkurri ishube møg maig chiben treeg megabig kui ashchai, ángelesmeragurri nui turwane nebetsaig kømig køn.

¹¹ Inchendø Señorweinuube møømisag ka nuimbura-ptø kønrrab kømøwei, ishuumisag ka nuimbura-ptø kønrrab kømøwein køn. ¹² Inchawei ishuma møweinukkurri arrub lataitøwei, mökkucha ishuumisagweinukkurri kal-labig køn. Inchendø kerriguba ar-ruppe, Tiusweinukkurri arrubig køn. ¹³ Inchawei ñimdøwei maig køtashchab isuy: ¿Ishug misaabe turwan chi nebetsømíig Tiusba waminchib pasramig søl købsru chin-derah? ¹⁴ ¿Inchen kan mowane pusrugwan yabig wanøsrkøb tøgagømibe trømbøtiig kørikken kønrraptiig købig kui, tru trendø treeg kønrrai chine mara pønrrailøtøweinguen kusrennøbig kømuitarru? ¹⁵ Trune ishuwane pusrugwan yabig wanøsrkamibe nuimbe truba tabig køn, kaguende ishuwane turyu nebetsig lataitøwei pusrugwan tranig kua. ¹⁶ Inchen møikkøben 'øyeelan treeg kømøn' chib, chinetø chib waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei maren, katø Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei marøbelø køn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan marøb

¹⁷ Na øyamay maramig køn chib yu wamindamigube, '¡kan waachaalleelø! yangucha tabig marøb melain køn' chinrrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbøig martrab tulundzunabelø kuin køn, chi tabig martrab kømøtø. ¹⁸ Na pølbasa wamin-damibe øyeemerrig kørre, ñim kan iglesiasun tulundzunøbendø, ka nøøø nøøø misra warønrraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe treegwein købwei inditamar. ¹⁹ Pøs øyeeg nømuin kui nøøø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu møilø sølwan isua marøbelø kuitashchab truyu asamig kønrrai. ²⁰ Pøs ñim kanbalatø lynchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunømøtø, ²¹ møitøgucha ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø køn, katøganelan munugumøtø, kane parøgwaig wamnebe, kane mutsiguikken wanrrab. ²² ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane korig purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab køh? ¿Kabe, ¡waachaalleelø, yangucha tabig marin køn! chinrrab kø chindah? ¡Øyeeg marigwane kan waachaalleelø truba tabig marin køn! chinrrab pasrømur.

*Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshka
(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)*

²³ Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig køn: Señor Jesúswan tru ashig kømui inchibelan tranrrab yem, nõbe pirriwan muta, ²⁴ yandø ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, trendaig køn: “Iibe nai asr køn cha, tru ñimuyasig kwanrrai tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isub kønrrab martrigay” cha. ²⁵ Incha tru mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig køn: “I copabe tru nai anindøga Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig køn cha. Iigwan mutsimørig, chu uraskucha nan isub kønrrab martrigay” cha. ²⁶ Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan muchib indimørig, Señorbe namuimburø kwaig købig køn cha ñimbe eshkab pønrran nõ arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sølwan maramig

²⁷ Inchawei mõikkøben maig købash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbøig marøb pasran. ²⁸ Inchawei mõitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugurrimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig køn. ²⁹ Kaguende mõikkøben Señorwei asrwane ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasitøwei lab pasran trømbøig nebui pasramig kønrrai. ³⁰ Inchawei øyeekkurri ñimui utube kwanrreelø, kullaarailø truba nõrrø køben, mõiløbe kwaig, mu kaagøn. ³¹ Inchendø nam namashib mõitøgucha nam mandø pønrramigwan treeg pønrrabraitashchab tab isubene, trube, Tius namun maig maramigwan asha mara, kørrø mariilø kømubsruinrrun. ³² Inchendø Señor namun maig maramigwan asha mariilø pønrrappe, nam kalø marigwan nõ namun ølmartrab mariilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu pønsrailø kømønrrab.

³³ Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurri kangurri muniiramig køn. ³⁴ Ñimun mõigwan køben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig køn, tru ñim tulundzuna waraibe Tius ñimun mõra pønrrønrrai marinab waramig kømønrraimbe. Inchen nõørø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kønrrabigwan tamara pønsramønrrun.

12

Espíritu Santo mõigwandøgucha Tiusweyasig peg peg marøbelø kønrrai pirisha ketig

¹ Nai nunelø, Tiusweimburabeløyu iglesiayasig marøbelø kønrrai Espiritu Santo keta tranigweimburappe, chigúinguen mõrmeelø kørrø misrmønrrai inchar.

² Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kømeelø Tiuswan ashmeelø køb urasbe, muy køben srua amrramabelø købig kuigwan tru chi wamgailø taska mari tiusmeraimay. ³ Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espiritu trendingaruben waminchibiibe, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesús wane kaig nebubash” chib. Katø Espiritu Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesúsbe tru Señor køn” cha.

⁴ Pøs Tiusweimburabigu marøbig kønrrai keta traniiløbe peg, peg købendø, tru traniiløbe Espiritu Santoinukkurrindøwei arrubig køn. ⁵ Katø chi purugub marameløgucha, peemay, peemay maramig kuindøgucha, Señorbe kandø køn. ⁶ Katø chi marameløgucha peemay, peemay maramig købendø, tru marameløyu chiwandøgucha trumørig mayee-lainug marøb pasrabiibe, tru Tiustøwein køn.

⁷ Inchendø Espiritu Santo nõ mõigweinuutøgucha øyamay marøb kena pasrabig køn, mayeelan kelarrappa tab kønrrai. ⁸ Kaguende mõigwane Espiritu Santo nõgurri nui wamindiiløyu maig kømigwan purø may isua waminchibig kønrrain tranøppe, katøganune maig kuigwan tab chigui mõra waminchibig kønrrai tranan tru Espiritu Santotøwei. ⁹ Inchen tru Espiritu Santotøwei katøganune nui isubigwan Jesucristoinug tøgagømburab

tøgagønrrai tranen, katøganune kwanrreelan tamarøbig kømigwan tru Espíritu Santotøwei tranan. ¹⁰ Katøganune Tius maramburab mariilan marøbig kømigwan tranen, katøganune Tius maig karuigwan eshkabig kønrrai trunun tranen, katøganune Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe treeg kømuintan kui tøgandø nebua ashibig kømigwan, trunun tranan. Inchen katøganune peg, peg wammera waminchibig kønrrain tranen, katøganune tru peg wammera wamindiilan: “Øyeeg tan” cha eshkabig kønrrai, treeg tranan. ¹¹ Inchen iilan kerrigu øyeeg marøb pasrabiibe, nøtø kandø, tru Espíritu Santotøwein køn, møigwandøgucha nun maig tranamdiig køben, treeg tranøbig.

Asrbe kandø købendø, truyube chine pønrran

¹² Asrma kandø købendø, tru asrube chine tøgagig køn. Inchen tru asru pønrrabeløbe truba nu købendø, kan asrtø køn. Inchawei Cristogucha treetøwein køn. ¹³ Kaguende nambe mayeeløba kan asrtø misrtrab kan Espíritutøgatø pinøbuliilø kuig køn, judíosmera lata, griegosmera lata, karuindiig melabelø lata, treeg melømeelø lata. Incha namune mayeelanba tru Espíritu Santondøwei utønrrai tranig køn.

¹⁴ Inchawei asrbe kanbaløtiig kønrrab kømøtø, chine, chine pønnsraig tøgagig køn. ¹⁵ Inchawei srøbma øyeeg taimbeh: “Tasig kømuiukurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? ¹⁶ Inchen kalugucha øyeeg taimbeh: “Nabe kab kømuiukurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? ¹⁷ Inchen asr ørøba kaptø kuimbe ¿trube, mandø incha mørøbsruerah? Inchen kerriguba kalutø kuimbe ¿trube, mandø incha irrømørøbsruerah? ¹⁸ Pøs Tiusbe asru chiwandøgucha nøm chu pønrrønrrabelan truyu, truyu pønrrønrrai pønnsraig køn, nun maig asønaben, treekke. ¹⁹ Kaguende asru chi pønrrabig kerriguba kanbaløtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrabsruerah? ²⁰ Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalø købendø, asrbe kandø køn.

²¹ Pøs kappe tasigwane øyeeg chinrraamøn: “Ñune chi palømøtan” cha. Katø tur chigucha srøbmeran øyeeg chinrraamøn: “Ñimune chi palømøtan” cha. ²² Inchawei treeg kømøtø, asru murguen kebatamgailøbe masken palabig køn. ²³ Inchen asru tre tabig kømø lataigwane nambe katøguchinguen tab tøgagøbelø ker. Inchen asru tre tabig kømíig asønabelane nambe masken tabig kasra tøgaguer. ²⁴ Pøs namui asru chi korig isumgaig tøgagúiløbe tre isua asamig palain kømøn. Inchendø Tiusbe namui asrwan øyamay pønrsøb tamaran, tru trengatig tab inchib tøgagúimeelane mas tab inchab. ²⁵ Øyamay mõiibe nøørø, nøørø kønrrain kømøtø, masken asru pønrrabeløbe møitøgucha ambugurri, igurri lata isunrrain køn. ²⁶ Asru pønrrabelø møikkøben pusrkwai inchene, truyu pønrrabeløgucha kerriguba truiaba pusrkwai møran. Katø asru møigwan køben tab inchene, truyu pønrrabeløbe mayamba truiaba tab kui mørøb kasraaran.

²⁷ Pøs inchawei ñimbe Cristoi asr kua, ñimbe møitøgucha kan kan nui asruelø køn. ²⁸ Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nøashib karua øriilan nømunnerrig wesrawa, pønnsraig køn. Incha tru wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa, pønnsraig køn. Incha trugurrimbe maramburab mariilø treeg marøbelan, trugurrimbe kwanrreelan tamarøbelø kønrrai keta traniilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe chi maramigwan asha marøb pønrrabelan, katø møilane peg, peg wammera waminchibelø kønrrai keta traniilan, treeg pønnsraig køn. ²⁹ ¿Kabe mayeeløba Cristo nøashib karua øriiløtø kuitarru? ¿Kabe mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabeløtø kuitarru? ¿Kabe mutøgucha kusrennøbeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba maramburab mariilan marøbeløtø kuitarru? ³⁰ ¿Katø mayeeløba kwanrreelan tamarøbelø kømigwan keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera waminchibeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg wammera wamindiilan ‘øyeeg tan’ cha, eshkabeløtø kuitarru? ³¹ Inchendø ñimbe tru keta traniilan mas tabigwan nebua ke tøgagønrrab isua lab melamig køn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag købig køn

Inchen nabe treetøguen kømø, kan may mas tabigwan eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

¹ Chi wammera køben møguelø wamindi wamwan na waminchib, katø ángelesmera wamindi wamwanguen na wamindindøgucha, tru na undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe kan tsandzøn wanrrøbig lataig, kabe kan tsandzøn platiloswan ichen ka wanrrøbig lataitø kømønrrun. ² Tius maig karuben na trunun eshkað pasramig keta tranig tøgagig køb, katø mu nebua asiimíig sörig pønrrabigwan kerriguba chigúi mörøb, katø nebua asamburab kerriguwan nebua ashibig køb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinuutø na tögagømburab tögagúikkurri nørø tunmeranguen nørøsrø puraamba pønrrønrai marøbig, na treeg tögagøb indinaindøgucha, undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe chigucha kømur. ³ Na chi tögagúilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kønrrai na tranøb indindøgucha, undag købigwan na tögagømuinairuandøbe, treeg maratøbe nabe chigúi wesramø.

⁴ Undag købiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kømig, larrø tab inchibig kømig, treeg køn. Undag købiibe katøgan chigøben tögagøben pusrkwai ashib pasrø míig kømig, katø purø møg inchib chib waminchimíig kømig, katø undag købiibe purab nuig misrøb pasrø míig kømig, treeg køn. ⁵ Undag købiibe larrø tsag inchib maig købash inchimíig kømig, nuimburaptø tab kønrrai inchimíig kømig, ke kuchingurrindø namø míig kømig, kalø marig chab purayeelan katøle isub namig kørørmisrø míig kømig, treeg køn. ⁶ Undag købiibe chigøben sølgandø tabig mariimeeløyu tab kui mörøb kasrag pasramig kømøtø, isa kømíig, søligube tab kui mörøb kasrag pasramig, treeg køn. ⁷ Undag købiibe ‘øyangatiitø kōtan’ chimø, awentabig kømig, kerrigu kørewa pasrabig kømig, katø chiwandøgucha ka muniirabig kømig, chine nebub arruben, treegu ka pureb megabig kømig, treeg køn.

⁸ Undag købiibe managuen patsønrraamøn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkameløbe patsab, katø peg, peg wammera wamindiiløbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiiløgucha patsab inchun. ⁹ Kaguende nambe newan kømø, mayandøwei nebua asha køben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kømø, mayandøwei nebua eshkailø køn. ¹⁰ Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kømíig mayandøwein købiibe yandø pinønrrun.

¹¹ Na unø køb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig købig kur. Inchen yandø kølig misrabe, unø kua maig købig kuigwane elachar. ¹² Møimbe nambe kan espejo tre tør kenamíigu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nambe malaugue asamig kønrrun. Møi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamønrrun, na maig kuigwan Tius nan asig køb lataitøwei.

¹³ Inchen møi yambe pøngatø pønrrabig pønrran: isubigwan Jesucristoinuutø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri tru undag købiiba. Inchendø tru i pøngatøyu purab nuibe tru undag købig køn.

14

Peg wammera waminchibig kønrrai traniløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

¹ Ñimbe undag købigwan tōga pønrrabig pønrrab, katø Tiusweimburabeløyu marøbelø kømig nø keta traniiilan tögagømigwan isub inday. Inchendø Tius tru maig karuigwan eshkabelø kømigwan, trunun tögagønrrab indamig køn. ² Kaguende peg wam mörimiig waminchibiibe møguelan kømøtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen mörmøn, pøs Espíritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen. ³ Trune Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nørørab

ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamindamigweyasiiba, chigúindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba. ⁴ Møikkøben kan peg wam møriimíg waminchibiibe Tiusweimburabigu nõasiitøwei nuraben, trune Tius maig karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nõrrøranrrai wamindan. ⁵ Pøs nane ñim mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig karuigwan ñim trunun eshkabelø kuimbe køtan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wamindigwan møikkøben ‘øyeg tan’ cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nõrrøranrrai. ⁶ Pøs inchawei, nai nunelø, na ñimuisrømay arrua, peg wam wamindimbe ¿ñimune chigúi purugunrrab kø? Tius maig kenamarigwan eshkamøwei, chigúi mørøb nebua asilan waminchimøwei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei inchene.

⁷ Kan chimera køben øsiguig kømeelanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan chi wanrri mørtrain kønømbene ¿trube, tru lus urrigwan chi urri møramgawei, arpa kønigwan chiwan køni møramgawei kømønrraitarru? ⁸ Inchawei katø kan trompetanma tru chi maramigwan chigúi mørtrau truigwan urrømbene ¿kwayanrrab webamrrab mu kuin tamartrab kø? ⁹ Inchawei ñimgucha treetøwein køn. Ñim tru peg wamwan wamindigu chi tai møramdiig treeg waminchimubene, ¿ñim waminchib pønraigwane mandiincha chi tai møriasamø? Ñimui wamindiibe isig ichibigu wamindi lataitø purainrrun. ¹⁰ Pøs yu pirauma chi wammera køben purø nõrrø køn. Inchendø chi wamdøgucha tru wamwan waminchibigweimbe chi taig møramdiig køn. ¹¹ Inchawei nama møikkøben peg wam wamindigwan ni chi tainguen mørtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibigweimbe nuim pirauig kømøtø, peesriig lataig kømønrrun. Inchen nõgurringucha naimbe peg pirausrriig lataig kønrrun. ¹² Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nõ keta tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday, iglesian Tiusweimburabigu nõrrøram purugumig.

¹³ Inchawei møikkøben kan peg wam møriimíg waminchibiibe, trube, tru peg wam wamindigwan ‘øyan tan’ cha katøburø eshkabig kønrrab, Tiuswan trunun tranrra cha miamig køn. ¹⁴ Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espíritube Tiusba wamindingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kørrømisrmønrrun. ¹⁵ ¿Trube, treeg købene, nabe mandø inchab køh? Nai espíritutøga na Tiusba waminchippe, nai turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espíritutøga cantappe, katø turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun. ¹⁶ Inchawei ñibe ñui espíritutøgatø ‘Tiuswan mayanguen tabig køn’ chib, ‘ungwa’ chib pasrøben, møikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremíibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen mørmuig køppe ‘treegwein køn’ chib, maana trenchinrrab kø. ¹⁷ Pøs ñibe Tiuswan mayangucha tabig ungwa taingucha, treeg mariibe kanune Tiusweimburabigu nuramig chi purugumøn.

¹⁸ Nabe Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ char; kaguende nabe peg wammera mas yanguen waminchibig kur, ñim mayeelø lataitøguen kømø. ¹⁹ Inchendø iglesiyube tratrøgatøtiitøgucha chi taig møramdiig treeg wamindinguen køtan, kaneløgucha chigúi mørøb kusrenrrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgunrriibe.

²⁰ Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kønrrab kømøtø, chigøben kaig maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig køn. Inchen maig isumigube yandø køleeløsun isubelø kømig køn. ²¹ Pøs tru maig maramigwan martrau Moisés pøriguma trenchibig køn:

“Señorbe trendaig køn cha:

‘I misaameran møguelø peg triimay wamindiiløtøga na wamindamba, peg pirausrø misaamera nõm wamindigu na wamindamba inchen,

ni treekken nane mORMONrrautan' ” cha.

²² Inchawei tru peg wammera mØriimÍg wamindiilØbe Tiuswan kØrebelayasig kØmØtØ, Tiuswan kØremØ misaamerain kØn, Tius truyu pasrain kui asamig kØnrrai. Trune tru Tius maig karuigwan eshkaibe Tiuswan kØremØ misaamerain kØmØtØ, Tiuswan kØrebelayasig kØn. ²³ Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba peg trimay mØriimÍg waminchib kØben, tru peg wammera waminchibig kØnrrai Tius keta tranigweimburabigwan kusremeelØ kui, kabe Tiuswan kØremeelØ kui mØin kebambatØ pØnrrabelØbe, ¿ñimune ‘chab lukiaian kØn’ chimØnrrab kØh? ²⁴ Trune ñim mayeelØba Tius maig karuigwan trunun eshkabene, Tiuswan kØremÍg kui, kabe mØikkØben Tiusweimburabigwan kusremÍg kui kebya pasrabiibe, mayeelØ wamindiitØga nØbe kaig marØbigwein kØbairrenmab isunrrai marØb, mayeelØ wamindiitØga nune kaig marØbig kuin kui asha kØrrØmarØb inchun. ²⁵ Inchen nui manrrau nuinetØ chi isua tØgagúilØbe tØrgandØ kenamarig kØnrrun. Inchen Øyeekkurri nØbe pirau srala, Tiuswan kØriibala tabig waminchib, trenchinrrun: “¡Isa kØmØtØ, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!” cha.

Tiusweyasig marØb tulundzuninug maig maramigwan tabig marØb

²⁶ Trube, treeg kØbene, nai nunelØ, ¿mandØ chinrrab kØh? PØs ñim tulundzunappe, mØitØgucha kane cantamig tØga kuin kui, kabe mØibe kusrennamig tØga kuin kui, kabe mØibe Tius nun kenamarigwan wamindamig tØga kuin kui, mØibe peg wam mØriimÍg wamindamig tØga kuin kui, kabe mØibe tru peg wam wamindigwan ‘i wamindiibe Øyeeg chibig kØn’ cha, eshkamig tØga kuin kui, ñimbe treeg purrabelØ kØn. Trube, truigwan marØppe, chiwandØgucha iglesiane Tiusweimburabigu mas nØrrØrab ambamig kØnrrai maramig kØn. ²⁷ Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailØ kui, kabe pØnelØgatig, treetØ wamindamig kØn. TreetØgucha kan kan waminchen, kane ‘i wamindiibe Øyeeg chibig kØn’ cha eshkamig kØn. ²⁸ Inchen tru peg wamwan wamindigwan ‘i wamindiibe Øyeeg tan’ cha eshkanrrabig mu kaabene, trube, iglesiyube truigwane esegappa, nuinetØ waminchib katØ TiusbatØ wamindamig kØn.

²⁹ Inchen katØ Tius maig karuigwan eshkabelØgucha pailØ kui, pØnelØ kui treetØ wamindamig kØn. Inchen kanelØbe tru wamindigwan Tiuswein kØh, kabe Tiuswein kØmØ chinderamab isub purramig kØn. ³⁰ Inchen mØigwan kØben truyu wabigwan inchippe, chigØben waminchai Tius eshkangaruben wamincheenchene, trube, tru waminchib pasrabiibe mas waminchimumig kØn. ³¹ Kaguende ñimbe mayeelØba Tius tru maig karuigwan eshkappe, kan kan wamindamig kØn, mayeelØba kusreb, katØ mayeelØba tab melamigwan utab inchai. ³² Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai espíritumerabe nØm maig kØnrrain kØben, treegwan martrab pØnrran. ³³ Kaguende Tiusbe chi maringuen asiimÍg marØb Tius kØmØtØ, ambugurri, igurri chi isumgaig lata tab kui mØramig, treeg Tius kØn.

Tru Tiuswei misaamera maya iglesiamera maig marØbelØ kØben, ³⁴ treetØwei ishumburmerabe iglesiyube nilØtØ purramig kØn. Kaguende truyube ishuumisagwane waminchimØnrrai indiilØ kØn. PØs tru maig maramigwan martrai Moisés pØrigu chigucha trenchibig kØn, nØmbe maig chiben treeg melamig kØn cha. ³⁵ NØm chiwan kØben nebua kusremig palØbene, nØmui kelan nØmui yau payamig kØn. Kaguende kan ishug iglesiyu waminchab indamibe chi sØl kØmØn. ³⁶ ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinukkurri pØlbasra arrig kØ chindah? ¿Kabe ke ñimuinuutØ puig kØ chindah?

³⁷ PØs mØikkØben ‘Tius maig karuigwan eshkabig treeg kurmab’ isub, kabe ‘Tiusweimburabigwan maramig keta tranig tØgaig kurmab’ isub inchabe, trube, tru iig na ñimun pØrigwane Señor nØ karua pasrØbwei indig kui, treeg isua asamig kØn. ³⁸ Inchen Øyeeg kui ashatØgucha, nØ ashmÍg misrene, nungucha treetØwei isua ashmuinab pasrØnrrun.

³⁹ Inchawei treeg kØbene, nai nunelØ, Tius maig karuigwan eshkamigwan martrab inchib melay. KatØ tru peg wammera mØriimÍg wamindamigwangucha merØmØtay.

⁴⁰ Inchendø chiwandøgucha marøppe, tabig sölwan marammay maramig køn, ambumay, imay ke chi maringuen asamgaig martrab kømøtø.

15

Cristo kwawa, katøle øsiiraigwan waminchibig

¹ Møimbe, nai nunelø, na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købigwan katøle ñimun isunanrrab inchar, ñim trunun uta, truigwan elachimø, truyu mur pønrraigwan. ² Ñimbe tru Tiuswei tabig srø wamgurriwei kaigyugurri wesrailø køn, na ñimun maig eshkab kusrenanigwan trunun elachimø, tindøga pønrrøwabe. Trengømuisruandøbe, tru ñim køreibe chi køremui lataitøwein kuin kønrrun.

³ Nabe ñimun kusrenanøppe, tru nan mas nuig purø tabig kusrenanig utig købigwan ñimun kusrenanig køn, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben, namui kaig mariiløgurri Cristobe treeg kwawa, ⁴ katø nøbe, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben, treeg sørig kua, pøn kwalømyube katøle øsiirawa, ⁵ Pedron kenamisrøb, katø trugurrimbe tru nøashib karua øriilø tru doceelan kenamisra, ⁶ trugurrimbe albiji nunelø quinientos menrrawan kenamisrig købigwan. Tru ashibeløbe mayeelø lutau ka øsig amønan, kan kandøwei yandø kwaig mu kaaben. ⁷ Incha trugurrimbe Santiagon kenamisra, trugurri mas wendøbe tru nøashib karua øriilan mayeelanba kenamisrig køn.

⁸ Incha yandø kerrigu srabebe katø nan kenamisrig købig køn, na tru kal-lam kwaløm kømø, kal-lawa lataigwan. ⁹ Pøs nabe Cristo nøashib karua øriilai utube truburab kømíig, purø lamíig kur. Trurrigu Cristo nøashib karua ørig køn cha trenchaguen wamig kønrrabgaikke, kaguende nabe Tiuswei iglesian larrø kaig marøbig købig kur. ¹⁰ Inchendø na møi øyah pasrappe, Tius nan ka yandø tab indiitøgatø na treeg pasrainatan. Inchen nui tru ka yandø tab indiibe kagatø purayaig kømøtø køn. Treeg kømøtø, nabe masken tru Cristo karua øriilø mayeelø nøm lataguen kømø, marinabig køn. Inchendø na marig kømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig naba pasraikkurri marig køn. ¹¹ Pøs na wamindig kui lata, kabe nøm wamindig kui lata, nambe iigwan eshkab kusrenanen, ñimbe iigwan treeg køreig købig køn.

Kwabelø katøle øsiiramigwan waminchib

¹² Pøs trube, Cristobe tru kwailai utugurri katøle øsiiraig købigwan eshkab kusrenanig købendøbe, trube, ¿ñim møiløgøben ñimui utu mandøgurriinre øyeeg chib køh, kwabeløbe katøle øsiirawa kurrømønrrun chibrrren kønrrappe? ¹³ Pøs, tru kwabelø katøle øsiirawa kurrømuig købene, trube, Cristogucha katøle øsiirawa, kurrømuig køn. ¹⁴ Trube, Cristo katøle øsiirawa, kurrømuig kuig købene, nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenaniibe ka yandiig kørrømisren, katø treetøwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkucha tøgagømuingueniitø purayan. ¹⁵ Katøgucha treetø kømø, nambe Tiusweiwan ka isatø waminchib pønrrabelø kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe 'Tiusbe Cristone katøle øsiirangaruig køn' chib pønrraig kuig køn. Inchen kwailø øsiiramønrrab kui cierton webibene, trube, Tiusbe katøle Criston øsiirangarumuig, treeg køn. ¹⁶ Pøs kwailø katøle øsiiramuiig købene, Cristogucha, trube, øsiiramuiig køn. ¹⁷ Inchen Cristo katøle øsiiramuiig købene, trube, ñimui isubigwan nuinug tøga pønrraikkucha, tøgagømuinguenig tøgagúig puraiben, trube, ñimbe katøgucha kaig marøb srø amønan. ¹⁸ Trube, treeg købene, Criston tru kørewa kwabeløgucha pinab pinamsrø pønrrønrrab amban. ¹⁹ Nam yu øsig amønaigu ka pirauweyasiitø Criston isub muniirabelø kuisruandøbe, nambe maya misaamerai utu trembe misag kømuinguenelø ker.

²⁰ Inchendø treeg kømøtø køn. Cristobeguende kwabelai utugurri katøle øsiirabwei indig køn, tru kwabelai utugurri ke srøsrøzhiitø ke nømerrig pølbasa øsiirab. ²¹ Pøs kwamima kan møkkurrindø arrig købene, katø kwabelø katøle øsiirawa kurramikkuha kan møkkurrindø arrig køn. ²² Inchawei Adángurrima mayeeløba kwaben, katø treetøwei

Cristogurri øsig kømigwangucha mayeeløba tøgagønrrun. ²³ Inchendø møitøgucha nøm mømerrig pølbasra øsiinrrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø nømerrig pølbasra øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arrubben nuielø øsiiranrrabelø køn. ²⁴ Trugurrimbe yandø tru srabe kwaløm punrrabig køn, Cristo tru nørreelø nøm asha karub purrabelan køben, mugucha manchinrraingai nøm karubelan køben, nørreelø maramburab marøb purrabelan køben, yandø truilan kerriguwan chigucha martrabgailø kørrømara, tru Cristo ashib karub waigwan yandø Tius Møskawan nø ashchai purøøren. ²⁵ Kaguende Cristobe nun tru ashig kømui inchibelø tsaleelan nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai, Tius nun pønramnegatig, nøbe ashib karub wanrrabig køn. ²⁶ Inchen tru ashig kømui inchib tsalø inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kønrrabiibe, tru kwamig køn. ²⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Chigurrimbunø købigwan kerriguba nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai Tius pønraig køn” cha. Pøs: “Chigurrimbunø købigwan”, nui srøb umbu pønraig køn chippe, Tiuswangucha truyu tōga pasrig køn cha trenchimuig kui tōrgandø asamdiig køn. Kaguende Tius nøwein køn tru chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai marøbiibe. ²⁸ Inchen Tius chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai, nun chab pønrsøbene, Cristo, tru Nusrkaindøweinguen, tru chigurrimbunø købigwan nø maig chiben treeg pønrrønrrai, nun pønrsøbig Tiuswan maig chiben, nøbe treeg pasrønrrab pasramisrtrun, chiyutøgucha kerriguwan Tius nø ashib karub pasrønrrai.

²⁹ Pøs trube, ¿tru kwabelayasig piu umbu ulsrailøbe chi martreerah? Tru kwabelø kerriguwan øsiiramønrrab købene, trube, ¿chinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu ulsrøbelø køh? ³⁰ Inchen ¿nambe chu urastøgucha chindimbarre kwam lab pønrrabrah? ³¹ Nai nunelø, nabe kwalømmørig ke kwamigu puitø, puitø ka megar. Iibe isatø kømøtø, namui Señor Cristo Jesúsweinug na purø nuig mørøraim pasramibe ñim køn. ³² Pøs mōg kuinawa, ka treekkurrindø tru Efesosrøma larrø namig animal lataig inchib misaameraba namig aleguiyab, na treeg marøb megaibe chi marmui lataitøwei webinrrautan. Pøs tru kwabelø katøle øsiiranrrab kømubene, mugøsrøn chibgunrrig, trube:

“¡Mab, muchib inchab køh,
pøs srønato kwamig købashtø!”

³³ Ñimbe chi isa køben sruamrramamøtay. Mugøsrøn chibgunrrig: “Kaig marøbeløba linchib pønrraibe tabelø kuigwan ka mindishibig køn.” ³⁴ Ñimbe katøle tab chugúi mōra sølgandø pønrrønrrab inday, mas kaig marøb pønrrømøtø. Kaguende mōiløbe Tiusweimburabigwane ni maig kuinguen ashmeelø køn. Iigwan na trenchippe, ñimun kwaarøsrøb kørig purøtrab trenchar.

Katøle øsiiraig asrbe øyeeg kønrrabig køn

³⁵ Pøs mōibe øyeeg chinraabe: “¿Kwabeløbe mandø øsiiranrrerah? cha. ¿Katøle øsiirawa amrruppe, maig asrmera tōgar amrrunrrerah?” cha. ³⁶ Kan ñi kui chugúinguen mōrmíig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamøwabe, øsig kømigwan tøgagønrraamøn. ³⁷ Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kønrrabigwan ellguamøtø, trulzhigwandø ellguan, tirigu kui lata, kabe katøgan chi peg yell kui lata. ³⁸ Pøs Tiusbe i yellwanma chi tusr kønrrai marøppe, nun maig maramdiig køben, treeg marig køn, chi yelldøgucha trumørig chi tusr kønrrabiibe tru tusr kønrrai. ³⁹ Chi asrmeratøgucha lata treeg asrmeratø kømøn, kane misag asr køben, kane animalmerai asr køben, kane illimerai asr køben, kane peskaumerai asr køn. ⁴⁰ Inchen katø treetøwei srømbala pønrrabelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb, katø pirauelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb indan. Inchendø tru srømbala pønrrabelai tabzhig tōr pilabiibe katøgan køben, yu pirau pønrrabelai tabzhig tōr pilabiibe katøgan peemayig køn. ⁴¹ Inchen nøsigwei tabzhig tōr pilabiibe peemayig køben, katø pølwei tabzhig tōr pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tōr

pilabiibe peemayig køben, tru utu mō estrellamerai tabzhig tōr pilabiibe katō peemayig køn.

⁴² Inchawei øyeetōwein køn tru kwabelō katōle øsiiramikkucha. Tru asrwan sōriibe treranrrabig køben, katōle truig øsiirabiibe yandō managuen treranrrabig kōmōtō køn.

⁴³ Yandō chigucha kōmīgwan pirau sōra trarrig, katōle truig øsiirappe, tōr pilab tabig øsiiranrrun. Chigucha martrabgaig pirau sōra trarrig, katōle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marōbig kurrōnrrun. ⁴⁴ Trendō yu pirau tōga pasrai asrwan sōrig, katōle øsiirawa kurrappe, asr espīritu kurrōnrrun. Asr yu pirauig køb, katō asr espīritugucha køn.

⁴⁵ Katō Tiuswei wamwan pōrigugucha treeg chibig køn: “Tru srōsrō mōg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn” cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espīritu køn, nōbe øsig kōmigwan tranōbig. ⁴⁶ Inchawei espīrituimburabiimerrig arrumōtō, asr trendō maig kōnrrabig truimerrig arruben, trugurrimbe yandō espīrituimburabig arrig køn. ⁴⁷ Tru srōsrō mōōbe pirōtōga marig yu pirauig køben, tru wendau mōōbe srōmbalāsō Tiusweisriig køn. ⁴⁸ Inchawei tru pirōtōga mari mōg maig købig køben, yu piraelōbe treelōtōwein køn. Inchen tru srōmbalāsō mōg maig køben, tru srōmbalāsreelōbe truig lataitōwein køn. ⁴⁹ Yu pirau mōg maig køben, nam treelō kōmigwanma tōgagūibe, katō tru srōmbalāsō mōg maig køben, nambe truig lataitōwei kōmigwangucha tōgagōmōnrrun.

⁵⁰ Inchawei nabe, nai nunelan, trendamōnrrun: Tius nō ashīb karub waigwane asr yaumbaig animbañauibe chincha tōgagōnrrab kaimanrrun cha. Katō tru trerawa patsōnrrabiibe tru mana trerab patsōnrrabig kōmīgwane chincha nebua tōgagōnrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandō srabe kanawa puraambamig

⁵¹ ¡Au! mōimbe kan chigōsrōn mu asiimīg sōrig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeelōbabe kwamig kōmōnrrab køn cha. Inchendō nambe mayeelōba yandō kerriguwan peemayelō kōnrrai yunōmariilō kōmig kōnrrun, ⁵² ¡katō! mōi mōi, kan kab kasrōb lataitōgue, tru trompeta srabe urrig wanrrōben. Kaguende trompeta wanrrōbene, kwabelōbe øsiirangaruilō kōnrrun katōbe managuen treranrrabelō kōmīikke. Inchen nambe mayeelōba yandō kerriguwan peemayelō kōnrrai yunōmariilō kōmig kōnrrun. ⁵³ Kaguende tru treranrrab asrbe trerab minchabgaitōga pinōbulig kōnrrain køben, katō iig tru patsōnrrabigwane tru patsōnrrabgaitōga pinōbulig kōnrrain køn. ⁵⁴ Inchen tru treranrrabigwane yandō tru managuen trerab minchabgaitōga pinōbulig køb, katō iig tru patsōnrrabigwane tru managuen patsōnrrabgaitōga pinōbulig kōrrōmisrōb inchene, iig tru øyeeg cha pōra pasriibe yandō treeg nebunrrun: “Tru kwamigwane yandō kanawa kenaguen kōmīg, pinisan” taig.

⁵⁵ “¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe mōimbe chu pasra? taig.

¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwanganōb pasraibe mōimbe chu pasra?”

⁵⁶ Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasrabiibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marōbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pōrig, truig køn. ⁵⁷ Inchendō Tiuswan ‘mayanguen unywa, unywa’ chinrrab, namui Señōr Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pōnrramig kōnrrai tranigwan.

⁵⁸ Inchawei treeg købene, nai undaraig nunelō, kōrrōnrrabgaig mur pōnrrab, mumaygucha wemalōsrkōnrraingaug pōnrrab, chu uratōgucha Señōrwei maramelōyube katōguchinguen, katōguchinguen marōb melay, kaguende Señōrweimburabelōyu ñim nōba marōb melaibe, ka treeg marōb melaitō puraimōnrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrō Tiuswei misaameran purugumig an utig

¹ Tru Jerusalénsrō Tiuswei misaamerayasig an purugúig utamigweimburappe, tru Galacia piraurō iglesiameran na mandō martrai karua pōnsraig køben, ñimgucha

treetøwei martrigay. ² Ñim mōitøgucha an maya tulishabe, truyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim ke mōin tulishib mendaptindamig kōmønrrai. ³ Incha ñim mōilan karua øramdeelo kui asha kōrrømarilian, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana øramig ñim an ketigwan nōmun trana ørøppe, kan kilga pøra, tōga trana øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga mōguelø kui nōm ashchai. ⁴ Inchen naimburab nagucha yamig söl kōnrraptiig kōbene, trube, na iben, nōmbe naba amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

⁵ Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun, kaguende nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua. ⁶ Inchippa kan maya yanagatig kōrrømisrisruandøbe, ñimba ka kōrrømisramønrrun, kabe tru pishim pølmera chab purayamnegatikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu ñim purugumig kōnrrai. ⁷ Kaguende mōimbe ñimun ke ka petø asha purainrraptø arrug kōmøtan. Pøs Señor nan treeg kōnrrain kōbene, kan maya yanagatig ñimba kōrrømisrtrab attrab isur. ⁸ Inchendø Pentecostés kwaløm pumnegatig nabe yu Efeso kōrrømisrtrab kur. ⁹ Kaguende yube kan yaskab purø nuig nayasig kurin kōn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke. Inchendø marmønrrai nan sötølulrrabelø truba truba kōn.

¹⁰ Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kōrig kui inchimønrrai inchigay. Kaguende nōgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb megabig kōn. ¹¹ Inchawei nune mōitøgucha palabinøtø inchib kōnrrab kōmø, masken chi isumø inrrai purugua ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende nabe namui nunelanba, nunba munig megar.

¹² Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay amrrabeløba nungucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, mōimbatøbe nøbe chi inrrab inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab kuinrrun.

Maig amønamiigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigüeh' tailøba

¹³ Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tōga pasra pønrraigu mur pønrrab, chishkandø mōgueløsun pønrrabelø kōb, trurrigu murelø kuy. ¹⁴ Incha chiwandøgucha ñim marøppe, undag kōbiitøga maramig kōn.

¹⁵ Nai nunelø, ñimbe ashibelø kōn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe ke srøsrøzhiitø nōmmerrig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaameran nōmbe purugunrrab pønrramisrigwan. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg melørrunrrigay chinrrab inchar, tru øyeeg melabelane nōm maig chiben mørøb melønrrigay cha, katø tru mayeelø i maramigwan purugub marøb melabelan treetøweingue.

¹⁷ Nane truba kasrag kōtan Estéfanas kōben, Fortunato kōben, Acaico kōben amrruin kōben. Kaguende ñim mu kaagua, purugunrrab kaimaigwan nōmbe nan purugua, ¹⁸ pøs truiløbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi isumikkaig, tab kōnrrai marig kōn. Øyeeg mōgueløbe mayanguen tab indig kōnrrabelø kōn.

'Ka amøñigüeh' taiba, 'ungwa' taiba

¹⁹ Tru Asia pirausrø iglesiamera ñim corintosreelan 'ka amøñigüeh' cha øran. Aquilaba, Priscilaba, katø iglesia nōmui yau tulundzunabelø, truilø chigucha Señorwei munchiyu 'mayanguen tab ka amøñigüeh' cha øran. ²⁰ Katø mayeelø nuneløgucha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran. Ñimbe kangurrin kangurri 'ka amøñigüeh' chib, Tiuswei undag kōbiitøga tasig traniyay.

²¹ I 'ka amøñigüeh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai taska pørar.

²² Møikkøben Señorwan undaguig kōmígwane Tiuswei namig kōbig nuim pala kōbash. ¡Namui Señor Jesucristo amø!

²³ Señor Jesúswei tru ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrai inchar. ²⁴ Cristo Jesúsweinug nai undag kōbiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kōnrrun.

2 Corintios

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri, na Pablo Cristo Jesús nõashib karua ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Corintosrø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba kuimburab Tiuswei misamera warabelanba i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba kønrrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

³ Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrun, tru lastima ashib pønrrabelø kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha isui inchimønrrai purugub Tiuswan. ⁴ Truibe nam chine puig meløben, namun tab kui mørtraai purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui meløben, Tius namun isui inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha purugubelø kømig kønrrai. ⁵ Criston tru chine, chine kaig nebuilø namuinug treetøwei itømaytø nebub arrubene, katø treetøwei tru isui inchimønrrai purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoinukkurrindøwei arrubig køn. ⁶ Inchendø namun chine puig melamig arrubiibe, ñim chi isui inchimø tab kui pønrramigweyasiiba, kaigyugurri wesrailø kømigweyasiiba køn. Inchen namun tru isui inchimø pønrramig kønrrai publiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kønrrain kua, tru namun isui melamig nebub lataitøwei ñimun treeg nebub arruben, ñim chigúingucha melabig melamig truiibe treeg attrun. ⁷ Inchawei nam ñimuimburab øyah kønrrunmab isuibe treeg kønrrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma treetøwei ñingucha pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui pønrrønrrab kui asha pønrrer.

⁸ Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui melaigwan ñim wammøra kønrrai inder. Yandø mu melamgaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chinha melamgaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab isubelø ker. ⁹ Pøs nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub melabelø ker. Pøs øyee puppe, nam namasiitø namdø tsabø kermab isubelø kønrrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle øsiirangarub kusrubigwan isua pønrrabelø kønrrain kuig køn, ¹⁰ tru øyee trømbøig ke kwamitø palab melaigugurri nõ namun ka puraambingarub, katø namun ka puraambub ambamig kønrrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui, ¹¹ ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra' chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kønrrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben løtigwan nam truba nu purugúig utikkurri.

Pablo Corintosrømay chindimba imuigwan eshkab

¹² Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebachib pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui utube katøguchinguen isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchiitøgaba, sørato kømø, sølwan marig Tiusweinukkurri arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nõrrø kusreelø møguelainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab indiitøga marøb. ¹³ Pøs nam ñimun kilga pørøppe, chi peg waminchibikkucha kønrrab kømøtø, ñim chi leb kuigwan ñim chigúi nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúi mørtraimab isua pører. ¹⁴ Inchawei namuimburab mayandøguen nebua chigúi mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúi mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kønrrai, tru nam ñimgurri tab kui mørøb pønrramig kønrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwaløm.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

¹⁵ Inchawei nabe iigwan treeg kørnraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig køn, ñim srøsrø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kørnrai. ¹⁶ Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe, ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan purugunrrai. ¹⁷ Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke møi møi martrab kurrig kørnrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø misaamera lataig martrab inchibig kua, møindø ke: “Martrab” taitø, katø: “Marmønrrab” taitø inchab inditamagueh?

¹⁸ Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun wamindiibe møindø: “Øn” taitø: “Ka” taitø indig kømøtø køn. ¹⁹ Kaguende ñimui utu na køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimbura eshkab kusrenanig køn: “Øn” tantø: “Ka” tantø indig kømøtø, nuinuube chu uraskucha: “Øn” taig. Nøbe truig køn. ²⁰ Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørømisriiløbe Cristoinuube: “Treeg martrab” taig, truig køn. Inchawei nambe Cristogurri: “Treeg køn” chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kørnrai. ²¹ Inchen Tius nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kørnrai marøbiibe namun lata, ñimun lata. Incha namune nuindø kørnrai tarømara pønsra, ²² nuielø kørnrai sellotøga sellawa, namui manrrau pasrønrrai Espiritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru tranrrab kørømisrigwan kutøguewan tranrrab kui asamig kørnrai.

²³ Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe, na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha. ²⁴ Kaguende ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub pønrrønrrab kømøtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer. Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

¹ Inchawei na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain kømøtø, attrab isuig kuig køn. ² Kaguende na ñimun isui inchai marene, trube, ¿nane mu kasraarantiasamø? ¿Tru na isui inchai mariiløtøwei kasraaranmønrraitarru? ³ Inchawei nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraaranrrabelø na trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha chiguen kømøtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraimab isuague. ⁴ Kaguende nabe ñimun pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manrraube purø tab kømui, truba kappin kørøgøb. Kabe na ñimun truba truba isui inchai martrab kømøtø, nabe ñimun truba truba undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

⁵ Tru øyeeg isuim pasrønrrai møikkøben treeg marøbiibe, nandø kømøtø, kan mayan-gatig ñim mayeelanba isui inchai mara pasran tamønrrun, ke menrra inchimønrraptø. ⁶ Inchawei tru møwan ñim mayeelø lutauelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha mariibe yandø tsabø køn. ⁷ Truigwane yandø ulø payib kømø, pesannab, masken kuñab purugumig køn, isubiitø yandø kerriguwan mandøguen kømui inchimønrrai. ⁸ Inchawei nabe ñimun tru møweimbura ñimui undag købigwan katøle tiusmanda ke-namaray tamønrrun, ñim undaguelø kui nø ashchai. ⁹ Kaguende na ñimun pørøppe, øyeegwan isua pørig køn, chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø køtashchab ashchab isua. ¹⁰ Inchawei chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø pesannanrrab isua kørømarene, nagucha nune treetøwei ulø paymø kørømisramønrrun. Pøs chi kalø marigwan na ulø paymø, pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig køk chindindøbe køben) ñimgurri treegwan marig køn, Señor Jesucristoi merrab, ¹¹ namun Satanás

kegørrørskøb nò kanailø kòmønrrab. Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nòbe chitø martrab inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

¹² Na Troas ciudasrø, Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrab pubene, Señorweimburabelan maramig yaskappe tabig kurøppe kurendø, ¹³ nai nuneg Tito trusrø mu kaagøptinchene, nane nai isubigube ni mumayguen kømuben, nabe trusrøngurri nòmun ungwa chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan 'ungwa, ungwa' taig

¹⁴ Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimíig tsimaytø puraambub ambamig kønrrai marøb, katø tru Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan. ¹⁵ Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may irrabzhig latailø ker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata. ¹⁶ Incha mõilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe tru irrabiibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wesrailaimbe tru may irrabiibe øsig kømigwan irrabig køn. ¿Inchen øyeegwan marøb pasrønrraptiibe mu kø chinderah? ¹⁷ Katøganelø misaamera truba nørø tru Tiuswei wamwan kan chigucha kømíig kui lataig an marøb srua llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø ker. Treeg kømøtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig wamindamigwan søra kømø, sølwan waminchib, Tius øriilø kermab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeg martrab' cha kørømisrig

¹ ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah? ² Nam mailø kuigwan treeg asønannrabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein køn, tru ñim purø tabig amønaig, tru namui manrrømerayu pørig pasrabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera køtashib, mailø køtashib ashib tøgagúilø. ³ Ñimbe tørgandø asamdeelø køn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailø, tru namui maramigwan marøb pønrrailøygurri ñim srøig kurrabelø, tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espíritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

⁴ Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treeg kuitamab isua pønrrer. ⁵ Kabe nam namashib øyeegwan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømøtø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. ⁶ Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønnsraig køn, tru acuerdo merrabsriig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espíritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martraim pørigwan mõrmíigweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espíritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

⁷ Inchen tru maig maramigu marøptøga pønrraig kwamigwan srua arrubig, srug tambalmerayu pørikken tørguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø tørguegwalmabig køben, tru tørguegwalmabiibe kwab yaindøgucha. ⁸ Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espíritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig tørguegwalmabig kuaasamø? ⁹ Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørømara pasrøbikken treeg tørguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¡kan treetøguen kønrrab kømø, mas

purø torig torguegwalmabig kòn! ¹⁰ Kaguende truig torguegwalmabig lataig kuikken tru iig purø torguegwalmabiibamara ashene, truike chi torguegwalmabig kòmøn. ¹¹ Inchawei tru torguegwalmabig kwab ibikken kan treeg torguegwalmabig tøgag arriibe, tru mana pinømø pasrabig pasrønrrabiibe jmas maig torguegwalmabig kuaasamørra!

¹² Inchawei tru tögagønrrurmab isuigwan nam tögaguen pønrraig kōppe, nambe chi kōrmø maig tamigwan tōrgandø waminchibelø ker. ¹³ Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel misaamera nui malau torguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi ashmønrrai, malø kasraitōga kasrøb lataig. ¹⁴ Inchendø nōmui turmerayube yandø chi wamindikken kebyainameelø murig misriilø kua, mōin kwalōmgatig tru merrabsrø Tius acuerdon marig kōbigwan leben, chi tainguen mōrmeelø kòn, tru malø pinøgasrøb pasrabiitōwei pasrabig pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotōwei ker-ranrrun. ¹⁵ Incha mōin kwalōmgatig tru maig maramigwan martrai Moisés pōriilan asiimōrig, tru malōwan pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nōmui manrrømerayube kasrain pasran. ¹⁶ Inchendø mōikkōben Señorweimay llirawa pasramisrene, tru pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerraig kōnrrun. ¹⁷ Kaguende Señorbe tru Espiritu kua, Señorwei Espiritu chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig tuyube chigucha ilōsrkōnrrabiibe chi kaagøn. ¹⁸ Inchawei nambe mayeelōba malōwan chi kasra kōmø lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei tru torguegwalmabigwan kegurnabelø, nō maig kōben nam treelōtōwei misrøb, katōguchinguen, katōguchinguen tōrelø misrøb amber. Treebe Señorweinukkurri arrubig kòn, tru nō Espirituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

¹ Inchawei nambe Tius namun lastima asiitōga i tru marøb pønrramigwan tōga pønrraig kōppe, nambe chi kullaarab melømer. ² Pøs chigōben ke kōrikken kōnrrapteelø sōratø mariilane nambe yandø wendøbasrar ker, sōratø larrø mōg isua marøb pønrrømōwei, Tiuswei wamwan lliiska peemaytø marøb pønrrømōweingue. Treeg marøb pønrrømōtø, tru newan ciertonigwane maig kuigwan tōrgandø kenamarøb pønrraikkurri, nam tabelø kuigwan namashib kenamarøb pønrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu ka inchib pasrømugumab isumig kaanrrai Tiuswei merrab. ³ Inchen tru tabig srø wamwan nam eshkab kusrenanig katōgucha pinøgasraig lataig chugúi mōriimīg kōrrōmisrōppe, tru yandø pinab pinannuumay amrrabelaimbe pinøgasraig lataig kōrrōmisran. ⁴ Kaguende tru mōin kwalōm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi kōremeelane nōm chigúi mōramig isubig tōgagúigwane chigúi mōrmeelø kōnrrai kasra pasrin kòn, tru Cristoi torguegwalmabigwei tabig srø wam tōrbilabigwan nōm nebua ashmønrrai; tru Cristobe Tius maig kōben, truig kòn. ⁵ Kaguende nambe namuimburabigwandōwei eshkab kusrenanmōtø, Cristo Jesúsbe mayeelaim pala nō ashib karub pasrabig kòn cha eshkab kusrenanøbelø ker. Katø nambe Jesucristoyasig ñimuimbe ka karuindø melabelø ker. ⁶ Kaguende: “Tru lōstōyugurri tōr pilōnrrain” cha, trenchib Tius nōtōwei namui manrrømerayu nui tōrtōga kebilin kòn, tru Tiuswei torguegwalmabig Jesucristoi malau pilabigwan nebua asam tōrwan namun tranig kōnrrai.

Chigōben trōmbōig puingucha mur pōnrrab

⁷ Inchendø nambe iig tru purø tabigwane namui asr kan pirø kōtsø lataigutø tōgaguer, tru iig maramburab marøbig purø nuig tabiibe namuin kōmōtø, Tiuswein kui kenamartrab. ⁸ Chiyutōgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke tuyutø tambal ambagucha warømer. Ke kan chindamermab isumig pui meløbendø, yandø ke kaimamuitamappe isuilōgucha melømer. ⁹ Namun kaig marøb amrruindōgucha, namundø elat-siilø melømer. Pōtiitsiiløbe kuinabendø, kerriguwan pinisailøbe kōmuinatan. ¹⁰ Inchawei

nambe chu ambuptøgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tōga amøner, katø Jesucristo øsig waikkucha namui asru kenamisrtrai. ¹¹ Kaguende nam øsig pønrrabeløbe Jesucristogurri chu urastøgucha ke kwaitø, kwaitø melamig nebutan, namui ka pinønrrab asru Jesucristoi øsig pasraikkucha kenamisrtrai. ¹² Inchawei namuinuube kwamig marøb pasrøben, trune ñimuinuube srøig øsig kømig marøb pasran.

¹³ Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Kørewa, treekkurri waminchar” cha. Pøs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetøwei pasra pønrrøwa, treekkurri nambe kørewa, Tiuswei wamwan waminder. ¹⁴ Pøs nambe ashibelø ker, Señor Jesúsban kwailai utugurri Tius tru katøle øsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru kanbalatø pønrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptøwei nam ñimba kanbalatø pønrramig kønrrai martrab kui. ¹⁵ Pøs kerrigu øyeeg pub arrubiibe ñimuyasig tab kønrrain køn, tru ka yandø tab indig misagwan katøguchinguen, katøguchinguen nebut ibene, ‘ungwa, ungwa’ tameløgucha nuramburab nuranrrai, Tiusweyasig maya nuguen tab kønrrai.

¹⁶ Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yaingucha, namui umbube kwalømmørig, kwalømmørig srøig misrøb inrrun. ¹⁷ Pøs nam chigøben puinab melamig ka petø pureb arrubig, kan yangucha murig kōtanmab isub mur kui melaibe managuen patsønrrabgaig kan tørguegwalmabig maya nuibaguen øyeeg lataig køn cha, kemesra trendamgaig tabigwan tōgaig arrubig køn. ¹⁸ Kaguen nambe namui kaptøga asigwan asha pønrrømøtø, chi nebua asiimigwan asha pønrrer. Kaguende kaptøga nebua asiiløbe ka purainrrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatigweyelø køn.

5

¹ Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig pønrraig tru namui asr ka petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katøgan srø asr purø tab ya lataig, mu mōguelø taska mari ya kømøtø, srømbalasrø managuen patsønrrabig kømíig Tius tranig tōgagømigwan. ² Inchawei nambe yu pønrrappe, tru srømbalasrø kewa purramitøga pinøbuliilø kømigwan, mana kønrrermab truba truba nuisrab isubelø ker. ³ Treebe namune srø asrtøga kenanen, nambe yandeeleø asr chigar kømø, tōgar kømønrrun. ⁴ Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam øsig pønrrabeløbe larrø tab kømui, truba truba nuisrab isuiig melabelø ker. Pøs namune kwamuinrrabna kōtan nam tōga pønrraig asrwan trubalatø srøig itøguenniilø kømøwatøbe, tru yandø pinab patsønrrabigwane tru srøig øsig kømibe yandø nōtø kerriguwan pinabgasra pasramisrtrai. ⁵ Inchen namun øyeeg pønrramig kønrrai marøbiibe Tius nō køn, tru treeg kønrrai Espíritu Santon katsig pasra namun tranøbguen inchibig, tru tranrrab kørømisrigwan kutøguewan tranrrab kui asamig kønrrai.

⁶ Inchawei nambe chu urastøgucha chi isumø pønrrer, tru namui asru øsig amøñippatøbe, Señorweim pulu kømøtø, nambe yabsrøndø pønrrabelø kui nebua asha. ⁷ Kaguende nambe amøñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitøgatø amøner, namui kabrawa nebua ashagurrin kømøtø. ⁸ Inchendø nambe treeg kønrraitamab chi isumø pønrrer, masken namune asrugurri tarømisra ambinrrabna kōtan, Señorba kanbalatø purrønrrab amrrab. ⁹ Inchawei namui asru øsig pønrrøwa lata, asrugurri tarømisra amba lata Señor nō tab kui mørøb wanrrai marøbelø kømig namuimbe truig køn. ¹⁰ Kaguende nambe tru maig maramigwan Cristo asha marøb wainug mayeeløba kemalamig køn, namui asru amøña tabig marig kuin kui, kaig marig kuin kui maig marigwan nam mōitøgucha truburø utønrrab.

Tiusba katøle tab kørømisramig

¹¹ Inchawei Señorwan mandø kørig tōga pønrramigwan nam ashibelø kuig kōppe, misaamera Señorwan kōrenrrai inchib melabelø ker. Pøs Tiuswei merrabma nam mailø kuigwan tōrgandø kenagūibe, katø ñimui isub kebachib pasrabigugucha treetøwei tōrgandø

kenagønrraimab isur. ¹² Kabe nambe namasiitø katøguen ñimui merrab ‘truba tabelø ker’ chib pønrrømøtø, ñim namgurri tab kui mørøb kasrag pønrramigwan tøgagønrrai treeg isua inchib pønrrer, ñim tru mandø lötamigwan tøgagønrrai, tru manrraugurri isua kømøtø, ka palatø treeg maranmab ashchaidø møg inchib chib pønrrabelan. ¹³ Namun ‘locos køn’ tainab pønrraibe, Tiusweyasig køn. Inchen maig pønrramigwan chugúi møra pønrraibe, ñimuyasig køn. ¹⁴ Kaguende Cristoi undag købiibe namune martrai trawaguchibig køn. Pøs iigwan nam isua ashene: Cristoma kwappe, mayeelaimburø kwaig købene, treekkurri mayeeløba kwaig køn. ¹⁵ Inchen Cristobe kwappe, mayelayasig kwaig køn, tru øsig amøñibeløbe ka nømuyasiitøwei øsig amøñimøtø, nuyasig amøñibelø kønrrai, tru kwawa, katøle nømuyasig øsiirabigwei.

¹⁶ Inchawei nambe yandø møingurrimbunøbe mundøgucha yu piraelø isuimay ka treetø isua ashib pønrrømeelø ker. Pøs nambe merrappe Cristone yu piraelø isua asimay ashibelø kuatøgucha, mømibe yandø treetø nebua asha tøga pønrrømer. ¹⁷ Inchawei møikkøben Cristoinug pasrabiibe, yandø nøbe kerrigu srøig køn; merrabiibe yandø chab puraiben, mømibe yandø kerrigu srøig marig peemayig køn. ¹⁸ Inchen kerriguba øyeeg arrubiibe Tiusweinukkurrin køn. Pøs nam kailø kua nøbatøwei tab kørrømisramigwan Cristo Jesús kurri treeg kønrrai mara, kailø kua, Tiusba tru tab kørrømisram wamwan nam marøb pønrrønrrai, nø tranig køn. ¹⁹ Tru wambe iig køn: Tiusbe nøbatøwei Cristogurri pirau maya misaameraba kailø kua, tab kørrømisramigwan marøb pasraig, nømui chi kaig mariilan ulø payrrab isua ashmøtø. Tru øyeeg nøba tab kørrømisram wamwane namun waminchai trana pønsraig køn. ²⁰ Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nø waminchib pasrab lataitøwei nui wamwan waminchib pønrrønrrai pønrrailø ker. Namgurri Tius nøashib treeg maray chib pasrab lataitøwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanda øyeeg martrunrrigay tamønrrun: ¡Tiusba tab kørrømisramigwan maray! cha. ²¹ Cristobe chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburo nune kaig marøbig kui lataig treeg mara pasrig køn, nam kaig marmua lataig pønrramig kønrrai Cristogurri treeg martrab.

6

¹ Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig kōppe, ñimune øyeeg marøb kørrunrrigay chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi martraamøbendø uta tøgagømøtay cha.

² Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig køn:

“Yandø tru purugum kwalømmerra puim pasrøben, ñun mørig køn cha.

Kaigyugurri wesrailø køm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig køn” cha.

¡Møi yan køn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan køn, tru kaigyugurri webambam kwalømbe!

Pablon chine chine nehub arriilø

³ Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig køn chib wamindig kømønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srurrengwanganarub pønrrømer.

⁴ Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø kønrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine palai mørøb, isui melamig arrubigu lata,

⁵ ichagutsiilø kømig nebui lata, kailan pønsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbalatømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraambub melamig nebui lata, ⁶ chi kaig marmø chishig amønamigu lata, nebua ashib ambigu lata, chine indindøgucha tammay ka melabig melab, tab inchibelø kømigu lata, Espíritu Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib kømø, cierton undaguelø kuigu lata ⁷ cierton wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab

marøbiitøga marøb, tru chigurrimbunø tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kusrmayba, atsimayba srua kwayab pønrrer, kan suldau kwayab turiamig kusrmaybe espadan atsimaybe escudon srua kwayab pasrab lataitøweingue. ⁸ Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig købash indinab, kanmaywane truba tabelø køn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø may wamincha isapteelø kui marinab, ⁹ nambe mumera kui nebua asiilø kuinabendø, asiimeelø kui lataig tøgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tøgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø, trømbøig ichabetiilø kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø, ¹⁰ truba isuilø meløbendø, purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørrowan tabigwan tøgagømburab tøgagønrrai marøbelø, chugurringuen kømeeelø kerrigu chiga latailø kuinabendø, kerriguh tøgar treelø kuinatan.

¹¹ Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tørgandø treeg waminder. Nam ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasran. ¹² Ñimuimburab nam isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinrre kasrøb tøgagøn namuimburab. ¹³ Ambugurri igurri lata treeg kønrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tøgagørrunrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

¹⁴ Ñim Tiuswan kørebeløbe Tiuswan lata køremeeløbabe lincha maramgaigube chi lincha maramig kømøn. ¿Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kømø mariibabe chincha kandø kønrrab kø? ¿Katø løstiiba, tøbabe chincha trubalatø kønrrab kø? ¹⁵ ¿Cristoba, Belialbabe chincha kandø isunrrab kø? ¿Criston kørebiiba, Criston køremíibabe chincha kandø isub pønrrandiig kønrrab kø? ¹⁶ ¿Katø Tiuswei yaba, taska mari tiusmerababe chincha trubalatø kønrrab kø? Kaguende nambe tru managuen kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig køn: “Nabe yandø nømuintug pasrabig pasrab, nømui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nømui Tius køben nømgurrimbe nai misaamera kønrrun” cha.

¹⁷ “Inchawei treeg købene:

Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,
yandø nøørømisray” cha,

Señorbe nui misaameran trendan.

“Chigøben køsongømdiigwane katøramøtay cha.

Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun” cha.

¹⁸ “Incha nabe ñimuimbe møskai misren,

ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,

nai nimbasrmera misrtrabguen” cha,

Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

¹ Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius tranrrab misra kørrømisriilan tøgarbe, namui asru lata, namui espíritu yu lata, kaig marig køsongønrrapteelan kerriguwan chish misrkun, Tiuswan køriibala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kønrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

² Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha mindisha kørrømarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamisrmøwei indig køn. ³ Nabe iigwan ñimun øyeeg chippe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøga pønrrer cha, øsig amøña lata, kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab. ⁴ Nabe ñimune chi isumgailø kui isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar. Nan truba tab

kønrrai mari pasrar, chine isui pønrramig puindøgucha, kasrag købigwan tøgagømburab tōga.

⁵ Nam Macedoniasrø puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb tøgagømig nebumiig kōn. Treeg kōmōtō, chiyutøgucha ka isui melamitō, isui melamitō arrubig kōn namune, namuim pōtōgatanbe chinetō indinab melamig arruben, namui manrraube kōrig isub melamig. ⁶ Inchendø Tius tru larrø kullaarai isui melabelan isui inchimønrrai marōbiibe, Tito arriitōga namune truba tab kui melønrrai marig kōn. ⁷ Katō Tito arrikkur-rindø kōmōtō, nōgucha ñimgurri truba tab kui mōrōb pasramigwan utikkurrimba kōn. Nōbe namun wammōrōsrkōtan, ñimbe nan truba ashig kui melaigwanba, ñim tru merrab kalø marig købigwan isua mōra kappin kōrrōgaigwanba, ñim naimburab truba truba isub melaigwanba. Treekkurri nane katōguchinguen kasraaranrrai martan.

⁸ Pōs na ñimun tru kilga pōra øriitōga ñimun truba isuilō kōrrōmisrtrai marig købigwane nane chi isumōtan. Pōs tru urasbe nane isubwei indig kōn, kaguende tru na kilga pōra øriibe kan maya yanagatiitōbe ñimun isui melønrrai marōbwei inchen. ⁹ Mōimbe nane kasrag kōppe, tru ñim truba isui melaigwan, trunun isua kasrag kōmōtō, tru ñim truba isui indiibe ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliranrrai marikkurri nane kasrag kōtan. Pōs ñim truba isui inchib pønrrappe, Tius trendø treeg kōnrrain kōben kuig kua, nambe ñimune chigucha chi kalø punrraimbe marmuig kōn. ¹⁰ Tius maig palain kōben nam trumay isui inchib pønrraibe ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliranrrai marōbig kōn, kaigyugurri wesrailō kōmigweyasig trembe kaabashmōtōmab isumig chigaikke. Trune isui inchib pønrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe tōgaig arrubig kōn. ¹¹ Tius maig palai inchen, ñim trumay isui inchib pønrraigwan ñimguen asay: ñimuinug truba marōg kui inchib pønrramig arrub, øyeekkōlig kalø marōbrain kōn chib tōr marōb pønrramig arrub, kalø maren namig isub pønrramig arrub, kōriibala pønrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib pønrramig arrub, tabigweimburab ke chinsraatō inchib pønrramig arrub, kaig marōbigwane mōra meganrrai marōb pønrramig arrub, treeg arrin kōn. Inchawei kerrigu øyeeg purayaigu ñimbe chi kalø mara pønrrōmuin kui kenamarōb pønrran. ¹² Inchawei tru kilgawan pōrōppe, tru sōlwan marmō kaig marōbigwan isua, truikkurrim pōrmōwei, kabe tru kalø marinabigwan isua, truikkurrim pōrmōwei indig kōn. Treeg kōmōtō, tru ñim namuimburab truba isubelō kuigwan ñimui utu Tiuswei merrab nebua asig kōnrrai indig kuig kōn. ¹³ Inchawei nambe chi isumō tab kui pønrramig kōnrrai mariilō ker.

Nam tru treeg tab kui pønrraig kōmnetō, Titon truba truba tab kui pasrai ashabe, nambe larrō tab kui truba kasrag pønrrer. Kaguende Titone nui isubigu katōle truba tab kui mōrōb pasrønrrai, ñim sōteelōmisra purugúin kōn. ¹⁴ Pōs ñim corintiosmeraimburab truba tab kuim pasrar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi kōriimisra kōrrōmismur. Nam ñimun kerriguba chigōben wamindiima chi isa wamindig kōmuig kōppe, ñimuimburab truba tab kui mōrōb Titon nam waminchib pønrraikkucha treetōwei isa kōmō wamindig webyan. ¹⁵ Inchawei Titobe mōimbe ñimune katōguchinguen undaguig kōn, tru nō maig karuigwan ñim mayeelōba mōrōb, nun utabgucha, kōriibala ke itōnab utig købigwan isua. ¹⁶ Chiyutøgucha ñimbe chi isumgailō kuimba mayanguen nane tab kōtan.

8

Merø kōmō, tranamburab tranigwan waminchibig

¹ Trube, mōimbe ñim nai nunelō, wammōra kōnrrai inder, tru Macedonia pirausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab indigwan øyeeg tranigwan. ² Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututō, nōmui kasrag købigwan kasrag kōmburab tøgagúiba, larrō chugurringuen kōmuilō melaibabe, merōbala kōmō, tranamburab tranōbelō kōnrrai marin kōn. ³ Inchawei nabe maig kuigwan wamindamønrrun, tru

nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebumgaigwanguen nebua tranig køn cha, nømun mu tranrrai indig kømøtø. ⁴ Pøs namune truba rugabelø køn: “Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaameran namgucha truilan tōga purugúig kønrrai treeg marbashibsrømøgue” chib. ⁵ Incha nam treeg martraitamab isuigwandø marmøtø, nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nømashib pønrramisra, trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisrøbelø køn, Tius maig kønrrain køben treeg. ⁶ Inchawei nambe Titone øyeegwan martrunrrig cha waminchibelø ker: “Iig truba tab indigwan ñi maig marøb pølbasriibe, katø treetøwei tru corintiosmera jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig” cha. ⁷ Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagømigu lata, Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata, Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuimburab undag købig tōgagúigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya merrabgugen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu chigucha iyu treetøwei merrabgugen webamrrab inchigay.

⁸ Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cierton tōgagúitashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab marøbelø køn cha trunun eshka. ⁹ Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømiig tōgaig købendø, ñimun undag købiitø larrø waacha misra, tru nø treeg waacha misriitōga ñimun Tiusweimburabigwan chigucha chi palømeelø kønrrai marigwan.

¹⁰ Incha iigube nabe ñimun øyeeg maramdiig køn chinrrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø, maramigwan ñimwei isuig kuig købene, ¹¹ trube, ñim pølbasra marigwane mømibe tabig marøb patsøgamig køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma ñim ke martraptø pønrraig køppe, trube, tru maramigwane treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun maig nebubendø. ¹² Kaguende møikkøben ke tranrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrin kømuingucha tranrrai inchimøtø.

¹³ Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairailø kørromisren, ñimbe purugub meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kønrrain kømøtø, ¹⁴ mumaytøgucha lata kønrrai inchar. Møin kwaløm ñim chigucha chi palømiig uncha tōgagúibe nømun purugumig køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tōgagúibe ñimun purugumig kønrrai. Trumaybe mumaytøgucha lata kønrrun. ¹⁵ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Nu tulishiibe ke unchagøm tōgagømøwei, lamøtø tulishiibe palappuin kømøwein køn” taig.

Titon Corintosrømay karua ørøb

¹⁶ Namui Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan. ¹⁷ Pøs na nun Corintosrømay ya, øyeeg maramdiig køn cha, na wamindigwan ka møriitø kømøtø, nøbe maramigwane ke marøg kuindø megaig kuig køppe, nøashib treeg martrab isua, ñimuisrømay yan.

¹⁸ Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasraigu, chu iglesiameratøgucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai ører. ¹⁹ Incha katø treetø kømøtø, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig køn, tru jerusalénsreelai tab indig purugúigwan nam srua amben, nø namun lincha attrai. Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kønrraimba, nam purugug kui pønrraigwan katøganelan kenamartrappa, tru an tulisaigwane nam asha marøb pønrrabelø ker. ²⁰ Mugøben namun ‘øyeeg kalø marøpteelø køn’ tainab pønrramig kømønrrai inder, tru yeeg nørro keta traniilan nam asha marøb tōga pønrrønrrai tranigwan. ²¹ Kaguende nambe chiwandøgucha maig maramigwan sølwan martrab inchib melabelø ker, Señorwei merraptø kømø, misaamerai merrabgucha treetøweingue.

²² Incha nabe katøgan namui nunewan nømun lincha inrrai ører, nui mariiløyu chiyugøben ke martraptø pasrabig kui katø katø treeg møg kui nam asigwan. Incha møimbe nøbe katøguchinguen tru maramigube ke martraptøweim pasran, ñim chi isumgailø kui nø truba isua tøgagúikkurri. ²³ Pøs Titobe, naimbe nan lincha megabig, katø ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg køn. Inchen tru katøgan lincha ambub nuneløbe, tru iglesiamera karua øriilø, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kønrrai pønrrabelø, nømbe treelø køn. ²⁴ Inchawei ñimbe tru møguelane truba undaguelø kuin kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeeløba asha kønrraingue. Katø na ñimuimburab tab kui mørøb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisai

¹ Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimburappe ñimune chi pøramikken palømøtan. ² Pøs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke mu-niitø pønrrabelø kui nabe ñimune ashibig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai utu truba tab kui waminchib pasraig køn, ñim acayasreeløbe tru tranamigwane marig pilasrøwei tranrrab chab tamara kuig købene. Inchen tru maramigwan ¡katø! marig kørrømisrtrai isua ñim marøb kuibe, nøm tru macedoniasreelø truba yamelø treetøwei martrab isunrrai indin køn. ³ Øyeeg kuindøgucha tru ñimuimburab nam øyeegu truba tab kui mørøb waminchib pønrraibe, ka wamindiitø pureptinchib-gunmab isua, i nunelan ørar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kønrrai, ⁴ inchippa macedoniasreelø møiløgøben naba amrrub chi inchene, ñim chigucha marmø, pesan køben puinab melømønrrai. Pøs, kan treeg pubene, namune purø nu køriimisram nebunrrab køn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammørøsrømøikkurrindø. Pøs, ñimune masken køriimisram nebunrrun. ⁵ Inchawei øyeekkurri, i nunelan ñimuisrømay merrab ashchab amrrai øramig nabe palai asig kuig køn tru purugumburab purugunrrab misrig købigwan tulisam purugua yandø ke chab tamara munig kønrrai. Trumay tru ñim purugumig tulisaiibe merøbala kømø, tranig kui asamdiig kønrrai, ke tranrrai inchendø, tranig kømøtø.

‘Merø kømø, purugumigwan øyeeg maray’ chib wamindig

⁶ Incha ñimbe iigwan isua kuy: møikkøben ke kagømønrraindiig ellguabiibe, katø treetøwei kagømønrraindiig tulishinrrun. Inchen møikkøben ellguamburab ellguabiibe, katø ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun. ⁷ Ñim møitøgucha tranamigwan tranøppe, ñui manrrau maig tranrrab isua tøgagúig køben, treeg tranamig køn, ke tranmuinrrabna købendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig køn. ⁸ Inchen Tiusbe maramburab marøbig køn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig kønrrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palømø tøgagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai. ⁹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:

“Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig køn cha.

Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran” cha

¹⁰ Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig palabigwan tranøb, ñimui yellwan nørrø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nørrø larrøbichib inrrai martrun. ¹¹ Trumaybe ñimbe chiyutøgucha chi palømíig tøgagønrrai mariilø kønrrun, chiyutøgucha purugumigu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai. Inchen ñim tru purugúigwan nam nømun tranen, nømbe Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib kømig kønrrun.

¹² Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø kørromismøtø, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib kømikkucha truba truba kønrrun. ¹³ Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asiilø køn. Katø nømbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wamyu pønrrøwa, truig maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nømun merøbala kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba. ¹⁴ Katø nøm tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba nu undaatoğa martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai ñimun tranikkurri. ¹⁵ ¡Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, wamindiitøgabe kan mandøguen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nø marøb pasraigwan chinhaingaug waminchib

¹ Na Pablo ñimun øyeeg martrigay chib waminchar, Cristoi tru purø tammayig kuitøgaba, purø tab inchibig kuitøgaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish waminchib pasrømig køn tainab, trube, peesrøn pasrappe, maig tamigwan kelarrab, kelarrab trenchibig køn tainabig. ² Na ñimun trenchinrrab inchar, na ñimuisrømay arrua, namun møiløgøsrøn ka namuimburaptø isub yu pirau maig købashtiiig amøñibelø køn chibelan kelarrab, kelarrab tamig tøgagúigwan tiusmanda ñimun trendamig kømønrrai inchunrrigay cha. ³ Pøs nambe misag kuinabwei inchendø, yu pirauelø maig kwayabelø køben, treeg kwayab amøñimeelø ker. ⁴ Kaguende tru chitøga kwayamig nam tøgagúibe, møguelain kønrrab kømøtø, trube Tiusweinug maramburab marøbig, treeg køn, ni muygucha chindanga murelø nugwaimandzig pønsraig pønrrabelan pøtiitsamig. ⁵ Pøs truitøga nambe tru kusremburab kusrewa wamindiilanba, katø tru purab nørreelø isuilø misaamera Tiusweimburabigwan nebua ashmønrrai sötø pasramisrøb kurrabigwanba pøtiitser, tru chigurrimbunø isuilane Cristo maig kønrrai inchen, treegu pønrrønrrai merrarrawa pønrsøb. ⁶ Incha ñim newan mørøbelø misra pønrramisrene, tru maig taigwan mørmeelane nambe møra melønrrai mara kørromartrab pønrrer.

⁷ Ñim kui ñimui kabyu maig kenagøben, ka palatø isua ashibelø. Møikkøben, isa kømø Cristoin kurmab isua pasrøwabe, trube, iigwan isua kømig køn: Nøma Cristoin kuig købene, namgucha Cristoieløtøwein kuin kui. ⁸ Maig maramigwan nam karub tøga pønrrønrrai Señor namun trana pønsraigwan, iigwan na purø møg inchib waminchib pasrab lataig indinaindøgucha, nabe chi kørig misrabe pasrømumønrrun. Pøs tru maig maramigwan karub pønrrønrrai Señor namun trana pønrsøppe, ñimun mindishaugen kørromartrain kømøtø, Tiusweimburabigu nørøram purugunrrainguen tranig kuig køn. ⁹ Pøs na kilgamera pøra, ñimun truiløtøga ke kwaarøsrøg køb lataikkucha indig kømønrrai inchar. ¹⁰ Pøs møiløbe trenchibelø køn: “Tru Pablo kilga pøriiløbe purø murtø tranøbig, ke menrra mur waminchibig treelø køn cha. Inchendø nøashib namba pasrappe, chi trengatig kømøøllig, waminchibgucha chi may waminchimíig køn” cha. ¹¹ Pøs tru treeg chibeløbe, trube, iigwan isua kømig køn: nam yabsrøm pønrrøwa, kilga pørigu mandø chib pørøbeløbe, ñimui utu amrrua, marøbgucha treetøwei martrab kui.

‘Nuig misrøb møg inchibig køn’ taigwan løtab

¹² Pøs nambe tru nømasiitø ‘truba tabelø ker’ chib pønrrabelø truilø mailø køben, namgucha nømbe latailø ker chib pønrrømøwei, kabe nøm maig tabelø køben namgucha treeløtøwein tabelø købraitashchab inchib pønrrømøwei inder. Trune truiløbe nømasiitø kangurrin kangurri mayangatig køtashib, katøganelø lataitøwein købraitashchab inchib pønrrappe, chugúinguen mørmeelø køn. ¹³ Inchen nambe møg inchib ke purabgucha waminchib pønrrønrrab kømøtø, Tius namun mayangatig martrai pønsraigwan nambe treegwandø marøb pønrrer, katø ñimuisrøngatikken pumig kønrrai tranigwan marøb.

¹⁴ Kaguende nambe namuinukkurri webunagucha pønrrømer, pøs nam ñimuisrø pumuig kuig lata. Pøs nambe ñimuisrøngatig Cristoï tabig srø wamwan nammerrigwei srua amrruig købig køn. ¹⁵ Kabe katøganelø nørreelø marigu kebamba, purab møg inchib waminchibgucha pønrrømer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kømøtø, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu katøguchi nørørørab amrraimab isua muni-irab meler, namui maramig ñimui utube nørø larrøbichib inrrai, ¹⁶ Tiuswei tru tabig srø wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrønguen eshkab kusrenanig kønrrai; peenug katøganelø kebamba marinug trusrø nam kebuna møg inchib waminchib pønrrømønrrab.

¹⁷ Inchen møikkøben nui misrøb møg inchib waminchib pasrag købene, nøasiitø kømø, Señorweiwane tab kui mørøb tabig waminchib pasrøbash. ¹⁸ Kaguende nøasiitø ‘truba tabig kur’ chib, nuimburaptø waminchibigwan tabig kui asha kørømarig kønrrab kømøtø, tabig køn cha, Tius nø wamindig, trube tabig køn.

11

Pabloba, ‘Cristo nøashib karua øriilø ker’ chib ka isatø inchibeløba

¹ Ke na chugúi mørmíig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trunun ka awentaimbe køtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inchar. ² Kaguende ñim møigweyasig pønrrappe, ke truigweindø kønrrai, na treeg inchib truba isub pasrappe, Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inchib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø kasharanrrai nabe ñimun treeg mara tøga pasrar, trube tru Cristoba, tru nø perainrrab arrub kwaløm nui merrab kan mu møøbagucha kimø srusrø newan chishig lataitøwei na ñimun nun treeg kenamartrab. ³ Inchendø nane kørig isutan, tru ul purø may kebenøsrkamig tøgagúitøga tru Evan kebenøsrkøb lataitøwei ñimungucha mumay køben ñimui isubigu peløsrkøngarunrraitamab tru ñim isa kømø pønrraigwanba, tabig chishchig Cristoinug pønrraigwanba. ⁴ Kaguende møikkøben ñimun tru nam eshkab kusrenani lataig kømøtø, Jesúsweiwane peemay eshkab kusrenanøb arrin kui, kabe tru ñim Espíritu Santo uta tøgagúigwan kømøtø, katøgan peg espíritun waminchib arrin kui, kabe Tiuswei wamwan ñim uta tøgagúigwan kømøtø, pegwan waminchib arrin kui inchibigwane, trube, ñimbe chi chimø melabelø køn. ⁵ Cristo nøashib karua øriilø misrøb, tru purab nørreelø chib pønrrabelai merrab chiyugucha lamíig kømur nagucha. ⁶ Pøs nabe nai wamindigube kan mørøptø purramdiig, may waminchimíig kuinaindøgucha, nebua kusreb asigube nabe maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane chiyutøgucha ñim tørgandø ashchai kenamarig køn.

⁷ Ñim nørreelø misrtrai, nabe naasiitø chigucha kømíig misrøb, Tiuswei tabig srø wamwan truburø chi utømø eshkab kusrenanøb pasrappe, ¿kabe nabe kaig marøb pasrabraig kø chindah? ⁸ Na ñimun purugub pasrønrrab, nabe katøgan iglesiameranguen kerrab lataig utamig nebug køn, nai chi palab arrubigwan tøgagønrrab. ⁹ Pøs na ñimui utu Corintosrø uñib urasma nan chi palab arringucha, munguen tranrra cha, miamuig køn. Kaguende nan chi palab arrubigwane namui nunelø Macedoniasrøngurri amrrua, tranig køn. Chiyutøgucha nabe ñim ke nan tranrraindø, tranrraindø inchimønrrab, nabe purø ashiptø megaig køn. Pøs katøgucha mun miamø, nabe treetø ka megabig megamønrrun. ¹⁰ Cristoï newan ciertonig nainug pasrai møra lataitøwei, na chi an purugúig utømø, tru møg inchib tab kui mørøb waminchib pasraigwane Acaya pi-rausrøngucha nane muguen waminchimønrrai katønrraamøn. ¹¹ ¿Chindimbagurri? ¿Pøs kabe na ñimun undaguig kømubra chindah? ¡Pøs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!

¹² Nabe tru purugurray chib miamø maig marøb arrigwane marøbig maramønrrun, an utab pønrrøbendø, tru nam lataitøwei marøbelø ker chi køptø tru kemesratøguen møg inchib waminchib pønrramigwan labelan marbashmø kanmaytø kata pasrtrab.

¹³ Kaguende tru treeg inchibeløbe, Cristo cierton nøashib karua øriilø kømøn. Tru marøbeløbe ka may wamincha isatø marøbelø, Cristo nøashib karua øri latailø misrøb treeg inchibelø køn. ¹⁴ Inchen øyeegwane ke kwaara asamikkucha kømøn. Kaguende Satanástøweinguen kan ángel tabig tørigwan tøgagig lataitøwei misrøbig køn. ¹⁵ Inchawei øyeebe kwaaramdiikkucha kømøn, pøs tru Satanás karuigwan marøb pønrrabeløgucha tru sølgandø tabigwan marøbelø misrøb pønrrøben. Pøs nømui kaig marimburø maig utamig køben, treegutøweim patsønrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

¹⁶ Pøs nabe katøle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúi mørmíig kui lataikkucha mara srua kømørrunrrigay cha. Inchendø ñim nan treeg isua tøgaguabe, trube, na chugúi mørmíig kuingucha, nan treeg ka utørray chinrrab, na maitøguen møg inchib pasramig kønrrai. ¹⁷ Tru na naasiitø truba tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraibe, nan Señor wamindingaruben wamindig kømøtø, chugúinguen mørmubendø wamindi lataig, treeg køn. ¹⁸ Pøs truba yamelø møiløgøbenma pirauig maig køben treegu nømasiitø purø nørreelø mørørai inchib pønrrøbene, nagucha treetøwei purø nuig kui mørørai inchib pasrønrrab. ¹⁹ Ñimbe ya kusrebelø købendø, chugúinguen mørmeelane, trube, ñimbe ke mørøguen isrømøzhig melabelø køn. ²⁰ Møikkøben ñimun maig martrain chippe, ke treeg marøb melønrrai inchibigwanba, ñimun sətø pønsra nø tøgä kørørmisrtrab marøbigwanba, ñimun chi isa køben kerrawa, nui marøbigwanba, ñimune chigucha kømeeelø marøb nuig misrøb pasrabigwanba, ñimun maløbøtø pashaguchib, treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane ñimbe ke chi chimøzhiitø melabelø køn. ²¹ Pøs nambe øyeeg kenamarøb pønrramibe yangucha kullaguelø købrain køn tamig, nane kørikken køtan.

Kaneløma ke nømasiitø chinetø møg inchib wamincha mørene, treetøwei nagucha martrab, treeg wamindamibe na chugúi mørmøgølig lataig wamindig kuindøgucha. ²² ¿Nømbe hebreosmera kø chindah? Nagucha hebreotøwein kur. ¿Nømbe Israelwei misaamera kø chindah? Nagucha Israelwei misaatøwein kur. ¿Nømbe Abrahamwei misaamera kø chindah? Nagucha Abrahamwei misaatøwein kur. ²³ ¿Nømbe Cristoiwan marøb melabelø kø chindah? (Pøs chugúi mørmíig lataitøwei waminchar) Nabe nøm lataitøguen kømø, masken marøb, marameløyugucha mas mur marøb, kailan keeri yau nømun lataitø kømø, katø katø merrarrawa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagutsamigwan nømun lataitø kømø, ichagutsamburab ichagutsinab, katø katø ke yandø øsig kømurmab isui megamig pub, ²⁴ katø trattrø pijibe judíosmera maig ichaguchibelø kuigwan treinta y nuevebatø ichagutsinab megabig kur. ²⁵ Katø pønmay tsiitøga ichib srua kuinab, katø kan pijibe kwetchab sruutøga petinab, katø pønmay barco pitis misrøb chab mincha, piu asentaben, kan pijibe kwalma y mawa nane mar tøbøtaasrø pi srua yaig megamig neubig køn. ²⁶ Chu urastøgucha naimbe webya yamitø, yamitø nebuben, kanmaywane nørø pimerayu chine purayaig megamig nebuben, kanmaybe nileelai utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nebuben, kanmaybe naim pirau misaameratøwei chigøben marinanrraptiig pureb yamig nebuben, kanmaywane judíos kømø misaamera chigøben marinanrraptiig purayamig neubig køn. Inchen kanmaywane ciudayu kørig kømndiig inchibeløyu purayamig nebuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimøsrø kørig kømndiigu purayamig nebuben, kanmaywane maryu chigøben kuinanrraptiig treegu pureb megamig nebuben, katø kanmaymerawane ka isatø ‘Cristogurri nunelø ker’ chibelø chigøben marinanrraptiig, treeg unamig neubig køn. ²⁷ Marameløgucha purø murig, trurrigu ni mandøguen kømui megamig, treeg neubig køn. Katø katø kibguen kimøwei, katø parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb, katø katø chigucha mamíig megamig nebub, kørrag kui megamig nebub, asru kemig chigagúinab megamig nebub inchibig køn.

²⁸ Inchen tru kømnetø kwalømmørig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba chinchib kermab isub pasramig, truig købig køn. ²⁹ Møikkøben kullaarain pasrøbene, nan kullaaraig kui lataig købig køn. Inchen møikkøben kaigu srurrengwanguarunab megabene, nan pusrkwabig køn. ³⁰ Na møg inchib waminchib pasramig nebubene, na truburab kømíig kullaguig kuigu, tuyube møg inchib waminchib pasramønrrun. ³¹ Namui Señor Jesucristoi Møskai, Tius tru managurri managatig mayanguen tabig wamindinabiibe nabe ka isatø inchib pasrømui asha pasran. ³² Rey Aretas karuigwan marøb wabig, tru Damasco ciudayu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pøtøgatan laringaruin købig køn, nan kemørtrab. ³³ Inchen nane tru ciudayu pøtøgatan srug pirøbanrrig marigugurri kan pendanayu kørørøbelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimíig pønrrabelan kenamarøb

¹ Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi purugumíig kuindøgucha. Nabe piab lataigu na chigøben asiilanba, Señor nuimbura-belan nan kenamariilanba, trunun waminchab. ² Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa pasrabigwan, mõi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalasarngatig srua yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan. ³⁻⁴ Tru møwane tru srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe wamindi mørig køn, treegwane kan møwane waminchimønrrai meriilan. ⁵ Pøs nabe tru møweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs truiibe nawein kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømíig kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun. ⁶ Pøs nan møg inchib waminchib pasrag køben, na treeg inchib pasrainguen, nabe ke chugúi mørmíig lataig indig kømubsruinrrun. Kaguende nabe cierton waminchisrubrainrrun. Inchendø nabe treebe marmumønrrun, na maig kuigwan asig tre lataitø kømøwei, na waminchen ñim møri lataitø kømøwei, mas nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.

⁷ Øyeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truilø nan purab nuig kurmab isub pasramig marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kømui pasramig kønrrai martrabig, na purab nuig misrøb pasramig kømønrrai. ⁸ Inchen nabe iigwan Señorwan pønmay ‘tiusmanda kerrarra’ cha miaben, ⁹ Señorbe nane trenchibig køn: “Tru nai ka yandø tab indig truitø ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kømíig kullaguig kuigu masken tab kenamisran” cha. Inchawei treeg købene, na truburab kømíig kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inchib waminchib pasramønrrun, Cristoi maramburab marøbig nainug pasrønrrai. ¹⁰ Inchawei nabe na truburab kømíig kullaguig kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabigu lata, Cristogurri nan kaig martrabgøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraarar.

Pablo corintosreelan isub

¹¹ Pøs nabe kan chugúi mørmíig lataig indig køn. Inchen na treeg inchaimbe nane ñimweinre indig køn. Naimburab tabig waminchippe, ñimguen tabig wamindig kønrraptiig kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrrabelaimbe nabe chiyugucha lamíig kømur, nabe maya chigucha kømíig kuinaindøgucha. ¹² Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamig, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashchai mariilø marøb,

kwaara asamdeelø marøb, maramburab mariilø marøb, treeg. ¹³ Tru katøgan iglesi-ameran lataguen kømø, ¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørøra pønsohra? Na ñimun tranrrai miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan ulø paymø pesannarrai chinrrab inchar. ¹⁴ ¡Au! Nabe katøguen chab tamaraguen megar ñimun ashchab attrab, møimbabe chabguen pønmayguen kønrrab køben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kømø arrumønrrun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs kaguende uremera møskalayasig esegab tulisamig kømøtø, uregweyasig esegab tulishib melamibe møskalainguen køn. ¹⁵ Inchawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrigu kastamønrrun, naasiitøweinguen ñimuyasig patsønrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene, ¿ñimgurrimbe nane tre undaaramønrrapteh?

¹⁶ Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun tranrrai miamuigwan. Inchendø nabe ke chi maramdiig køtashib ashib megabig køndainabig kuig køppe, trube, ¿ke chi isa køben kabe ñimun chi wesrabraig køppeendi? ¹⁷ ¿Kabe na tru møilan køsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa køben, kabe ñimun chi wesrabraig kø chindah? ¹⁸ Nabe Titone: “Tiusmanda ashchab irrunrrig” cha, Cristogurri namui katøgan nunewanba nun lincha inrrai ørig kuig køn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa køben chi wesraig køppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba yamba tru maywandøwei pønrrammørgøppeh?

¹⁹ Nambe ñimui merrab ka tab wegørrag køptørre inchib pønrrabelø kui, ¿ñimbe katøgucha møi øyangatig kabe treeg asønain pønrrøgueh? Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Cristoinug pønrrabelø kui asamdiig Tiuswei merrab waminchib pønrrer. Inchen nam kerrigu mariiløbe, ñim, nai undaarailø, Tiusweimbura ñim nørørab amrrain køn. ²⁰ Pøs nane køristø køtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kønrrai isua pasraig ñim treelø kømøwei, katø ñimgurri nan maig kønrrai isua pønrraig treeg kømøwein køptinchen tsaatø indinab pønrrainabgunmab. Nane køristø køtan ñimui utu aleguiyam lailø, møikkøben chi tøgagøben pusrkwai asiilø, purø trømbøig namig kui indiilø, nørøø katøgan sötømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimbura wam kusrub wamindiilø, isa wamincha møriilø, purø nørreelø misrøb pønrrailø, mumaygucha kømíig mara pønrrailø, treeg kønrraitamab. ²¹ Incha nane kørig isutan na ñimun katø ashchab puben, Tiusbe ñimui merrab nan kørig purøøren, truba yamelaimburø nan kismig nebunrraitamab isua, tru merrabwan nømui køsøngønrrapitiig mariilanba, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilanba, mu mandimíig chi marøg køben trømbøig maramitø srua ambiilanba isua mørmuin køben.

13

‘Isua ashiptø melønrrigay’ chib wamindiilø srabeig

¹ Na ñimun ashchab arrumig møimbabe pønmayguen kønrrab køn. Chigøben kalø puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pønelø kui ‘maig purayaigwan treeg køn’ cha nømashib eshkabendøwei, maig kønrrabigwan asha maramig køn. ² Nabe tru pamay kønrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kønrrai eshkaig købig kuig køn. Na møi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar, tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kømur cha, ³ kaguen ñimbe Cristo nagurri waminchib pasrabig kuitashchab ashig køb ñimbe trurre lab kuig køben. Cristobe ñimba mumay kømigwane chi martrabga kaizhikkucha kømøtø, nøbe ñimui utu maramburab marøbig køn. ⁴ Pøs isa kømø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurusyu mesrøben, kwaig køn. Inchendø Tiuswei maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø treetøwei nambe Cristoinuube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.

⁵ Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib, maig kōbraitashchab ñimasiitōwei paya mōrōb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig kuin kui ñimbe ashmeelō kō chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu chi kalō webammuikkurrimbe. ⁶ Pōs namui isubigwan Cristoinug pasra tōgar kua nam tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun. ⁷ Incha nambe Tiuswan purugurra cha mier, ñim chigucha chi kalō marōb kōmōnrrai. Kabe tru namun mailō kuitashchab ashen, tab webambigwan ashchai isua kōmōtō, ñim tabigwan marōbelō kōnrrai isua inder, ñimuin kabyube nambe kegōrra pōnrrai lataig asōnaindōgucha. ⁸ Kaguende nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kōmōnrrai martrab indamgaig kōn. Treeg kōmōtō, tru ciertonigweimburab nam marōb pōnrramibe kōn. ⁹ Inchawei namun kullaatō mōrōraingucha, ñim tabig mur pōnrrōbene, kasraarabelō ker. Incha nambe Tiuswan iigwan miabelō ker: ñim newan tabelō kōnrraimab isua. ¹⁰ Inchawei ōyeekkurri nabe yabsrō pasrappatōwei iigwan pōrar, tru na ñimuisrō pua, nai maramigwan na tsakkandō marōb pasrōnrrab arrumig kōmōnrrai. Señor nan ashib karub pasrōnrrai tranōppe, pinishib inrrain kōmōtō, kusrua pōnsrōbguen inrrai tranig kōn.

‘Ka amōñiguh’ chib wamindiilō srabeig

¹¹ Trube, mōimbe yandō, nai nunelō, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelō kōnrrab inchib, na ‘ōyeeg, ōyeeg melōnrrigay’ chib wamindigwan mōra marōb, katō pōnrrabgucha kandō isua pōnrrōnrrigay. Katō kangurrin kangurri tab warōnrrigay. Tius tru undag kōbig tru chi isumgaig tab kōbiibe ñimba pasrōnrrun. ¹² Kangurrin kangurri ‘ka amōñiguh’ chib tabig wamab, Tiuswei undag kōbiitōga tasig tranay. ¹³ Tiuswei misaamera mayeelōba yuelō ñimun ‘ka amōñiguh’ chib wam ōran.

¹⁴ Señor Jesucristoi ka yandō tab indiiba, Tiuswei undag kōbiiba, Espiritu Santoi tru trakkandō lincha pasraibabe ñim mayeelōba pasrōnrraimab isur.

Gálatas

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, mu møguelø nõmuimburab karua ørig kømøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kømøwein kur. Treeg kømøtø, Jesucristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwaitai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur. ² Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na pørar. ³ Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñimun tranrrun. ⁴ Truibe nam kaig mariilaimburab nõashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigugurri namun wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay. ⁵ Truigwan tørguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

⁶ ¡Paare! Kan øyeeg misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan peemay yunømara srua pønrrønrrab, tru Cristo ka yandø tab inditøga ñimun wamabig Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben. ⁷ Tabig srø wam katøgan peg kuimba kømøtø, møiløgøben ñimune ke ka iløsrkøb, Jesucristoi tabig srø wamwane ke kan mumaygucha kømíig kønrrai mindisha pønsrøg køb indan. ⁸ Namdøwein kui lata, kabe kan ángel srømbalasriig kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun eshkaib kusrenani lataig kømøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash. ⁹ Nam ñimun eshkaigwan, mõi katøle katø nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kømøtø, møikkøben tru tabig srø wamwan yunømara peemaytø eshkaib kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash cha.

¹⁰ ¿Nabe misaamera nan tab inchamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inchai lab pasrabrah chindah? ¿Kabe misaamera tabzhig inchai lab pasrabra chindah? Pøs na katøgucha misaamera tab kui mørtra na nõmun tabzhig inchib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristo marøb megabig kømubsrubrainrrun.

Pablon Tius martrai karua pasrig

¹¹ Iigwan ñim, nai nunelan, wammørsrkønrrab inchar, tru tabig srø wamwan na eshkaib kusrenaniibe møguelø nõmdø isua wesruigwan wamindikkucha kømøn. ¹² Pøs nabe, kan møwan utig kømøwei, katø kan møg kusrenanig kømøwein kur. Treeg kømøtø, nan Jesucristo ashchai kenamaren, treeg utig købig køn.

¹³ Kaguende ñimbe manawei nane wammørbøbelø kuinrrun, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyu, na trunun marøb uñib uras na merrabsrø maig inchib uñibig kuigwan: kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inchib, Tiuswei iglesian kaig martrab wendautø llirab, nõm tru treeg marøb tøgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba inchib unig købigwan. ¹⁴ Namui misag utu, naba ketøtø nõrrørawarwei utu møilan køben nabe kanab kusrebig købig kur, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyube, kaguende nabe merrabsrø namui kølli misaamera maig marøb amrruigwane maikken purøbuniimíig kønrrai inchibig købig kua. ¹⁵ Inchendø Tiusbe nane nai usrai patsø umbu wabenbatøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab inditøgatø nane wamig køn. Incha nun tabig asønaben, ¹⁶ nui Nusrkawan na nebua ashchai kenamarig køn, judíos kømø misaamerai utu nuimburabigwan na eshkaib kusrenanamig kønrrai. Inchen nabe tru urastø mu møwan paya mørmøwei, ¹⁷ katø naguen treeg kømøwatø Cristo nõashib karua øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebimøwei indig køn. Treeg inchimøtø, Arabia pirausrømay ya, trugurrimbe katøle Damascosrømay arrig købig køn.

Jesucristo nõashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

¹⁸ Indiibe yandø pøn pila puraiben, Jerusalénsrø nabe Pedroba waminchab ya, trusrø nõba parru kørromisrøbig kur. ¹⁹ Cristo nõashib karua øriilan nabe trusrømbe møigwangucha ashmur. Ashippe, Señorwei nuneg Jacobondøh ashar. ²⁰ Na ñimun pøriibe, Tiuswei merrab isa kømøtø, treeg køn cha, treeg pørar.

²¹ Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia pirausrømayba ibig kur. ²² Nane Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe ashmeelø srø købig køn. ²³ Truiløbe øyeegwandøwei wammørøbelø køn: “Tru merrabsrø namun kaig marøb llirab uñibig købiibe, mømibe tru Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb unan taig, tru merrabsrømbe nõ pinishinrrab inchib unig købigwan.” ²⁴ Incha nagurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

2

Cristo nõashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

¹ Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø Titongucha tøgato pera. ² Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan kenamaren, nabe treekkurri yaig køn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kømø misaameran na mandø eshkab kusrenanøb unigwan nõmun eshkabig kur. Nabe truigwan marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nõrreeløba, namdø nõørø tulundzuna trunun wamindig køn, na tru mõi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig købigwanba, ka treeg marøb uniitø puraimønrrai. ³ Inchendø na pera yaig Titon købenguen griego kuingucha, nune circuncidaweig kønrrai inchimuig køn. ⁴ Tru treegwan martrai inchibeløbe ka isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sølwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø, ashmøwatø nilø kegørrin købig køn, nam Cristogurri chi iløsrkaimeelø melaigwan maig inchibelø køtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab. ⁵ Inchen nambe nõm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam newan ciertoniiibe ñimui utu maig købiibe treetø pasrabig pasrønrrai.

⁶ Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nõrreeløbe, nane øyeeg martrig cha, srøibe chigucha eshkawa pasrmuig køn. Tru truilaimburappe, nõm nõrreelø kuigwane naimburappe trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømíig køn. ⁷ Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kømø misaamera, tru circuncidameelan na eshkab waminchib unamig kønrrai, nan trana pasrig kuin kui ashibelø køn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron pasrig køb lataitøweingue. ⁸ Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nõashib karua ørig kønrrai, tru nõ marøb uniiløyu marøb pasrab Tiustøwei na marøb uniiløyugucha marøb pasraig køn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nõashib karua ørig kønrrai. ⁹ Nan øyeeg kønrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø kui asiilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagúiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrmay tasigwan tranøbelø køn, yandø mømibe lata lincha marøb amøñibelø kønrrab cha, treeg kenamarøb, nambe judíos kømø misaamerairsømay amben, nõmbe judíosmera circuncidailaimay ambamig kønrrai. ¹⁰ Namune eshkappe, waachameraimburab pesannamø isua kønrrai, trunundøh eshkabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig kur.

Pablo Antioquíasrø Pedron ‘kalø marin køn’ cha namab

¹¹ Inchendø wendø Antioquía ciudasrø Pedro puben, nabe nun malaugue ‘øyebe maig margu’ chib truba mur namabig kur, kaguende nõ treeg mariibe, pella marøb pasraig køben. ¹² Kaguende Jacobo karua øriilø møiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nõørøtø inchib, yandø linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig køn chib, treeg inchib søtømeran kørig køptø. ¹³ Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø katøgan

judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru nømguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraigu Bernabéguen tøga kebeña pasrabig køn. ¹⁴ Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayeelai merrab Pedrone trenchibig kur: “Ñi ya judíoguen yandø kan judío kømíg lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane, trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?” cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagúikkurri kaigyugurri webambamigwan tøgagøb

¹⁵ Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig marøbelø kømøtø. ¹⁶ Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig truig maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kømíg lataig tabig kørrømartrab kaimaigwan. Treeg kømøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg køn. Namgucha Cristo Jesúsuan køreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri chigucha chi kaig komeelø lataig kørrømarig kønrrab, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig martrain chibig køben trunun mara kømøtø. Kaguende tru maig maramigwan pørig, truig maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kømíg kui lataig tabig kørrømarig kønrraamøn.

¹⁷ Pøs nambe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kønrrab inchib meløben, trube, mõi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube, ¿Cristobe kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. ¹⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab pasraig webinrrun. ¹⁹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi martrabgaikkurri truigweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig pasrønrrab. ²⁰ Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurusyu mesraig lataig kuig køn. Incha mømimbe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Mõi ya na øsig uniibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøbe nan undaarawa, nøashib nayasig kwaig køn. ²¹ Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kømíg lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kuimbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig lataig webibsrinrrun.

3

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹ ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúi mørmø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mumaygucha wegønønrraingaug lataig melønrraimbe ñimune murre may søtiicha pønrsøta? Jesucristone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan øyeeg martraimbe. ² Nabe ñimuimburab chi mas kømøtø, iigwandøh wammørinrrabna køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara, Espíritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan mørikkurrin kø chindah? cha. ³ ¡Kan ñim kui, larrø chugúi mørmø misaamera! Espíritu Santotøga marøb pølbasa, ¿trube, mømimbe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab ka ñim mariiløtøgatø punrrab inchib køtirru? ⁴ ¿Ñim chinetø chinetø maig kuig mørøb puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugumuig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei indig kuinrrun. ⁵ ¿Kabe Tiusbe nui Espíritun ñimun tranøb, katø tru maramburab mariilan ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig chibig køben trunun ñim marikkurri treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kómíig lataig tabig kui asig

⁶ Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kómíig lataig tabig kørromarig købig køn. ⁷ Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønstrøbeløbe si, Abrahamwei ureemera kuin kui. ⁸ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig købig køn: Isubigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kómø misaamerangucha chi kaig komeelø lataig tabig kørromariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: “Judíos kómø misaamera chu pirausreelandøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun” cha. ⁹ Inchawei kørebeløbe tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.

¹⁰ Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig maig chibig køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig pønrrønrrai pønstrailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: “Mundøgucha trømbøig nebuig pønrrønrrai pønstrailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu maig taigwan marøbig marmeelane.” ¹¹ Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig komeelø lataig muguen tabig kørromismruig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: “Sølgandø tabig uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun.” ¹² Inchen tru maig maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumíig køn. Treeg kómøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: “Truig maig karuilan marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun” cha.

¹³ Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai pørig namun trømbøig nebuig pønrrønrrai indigugurri, tru nø namuimburab nøashib larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn: “Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun” cha. ¹⁴ Øyeeg marøppe, Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig købiibe Cristo Jesúsukurri tru judíos kómø misaameran tøga nebunrrai indig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra, Espíritu Santon tranrrab kørromisrig købigwan nam utamig kønrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius tranrrab misriiba

¹⁵ Nai nunelø, mømibe misag maig waminchibelø køben nabe trumay isua waminchab inchar: ‘Øyeeg marig kørromisrtrai treeg martrab’ cha, kan møg wamindigwan købenguen yandø treeg marig kørromisrtrai pøra kørromarigwane, utsøgutsamig kómøwei, kabe srøitø nemaramig kómøwein køn. ¹⁶ Inchawei Tiusbe Abrahamwan ‘øyeeg marig kørromisrtrai treeg martrab’ cha kørromisriilane Abrahamweinukkurri arrub misagwein kønrrai tøga trencha pasrig køn. Nui wambe: “misaamera srøig srøig kurrab amrrubelø” chimíig køn, purø nørrø kui lataig. Treeg chimøtø: “ñuinukkurri kandøzhiitø arrub misagwein” taig køn, trube Criston. ¹⁷ Inchawei nabe trenchinrrab inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha kandø isua nø kørromisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años puraiben wendau arrubiibe, treeg marig kørromismønrrai martrab kaimanrrun cha, Tius tru øyeeg martrab cha kørromisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kørromartrab. ¹⁸ Inchawei tru namun keta tranamig tøgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig truikkurri utamig kønrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru ‘tranrrumøn’ cha kørromisrikkurri utamig kómubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig tøgagúigwan ka yandø keta tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørromisrig truikkurri.

¹⁹ Trube, treeg købene ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chindamigweyasig kerah? Pøs trunune tranøppe, tru kalø marigwan chigúi nebua ashchai treekkurri tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørromisrig, tru Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kómig kønrrai. Inchen tru maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan møg katøganelayasig

purøwaminchabigwan tranrrai tranig køn. ²⁰ Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru ‘treeg martrab’ cha wamincha kørrømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kømøtø marig køn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

²¹ Trube, treeg købene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru ‘treeg martrab’ cha kørrømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe søtø pasramisrøb nøørøtø kutchab inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kønrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai tøgagúig, tru øsig kømigwan tranrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe tru maig maramigwan martrai pørikkurrin købsruinrrun. ²² Inchen Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarrawa tøgagúilø køn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraikkurri Tius tru tranrrab misrigwan nun kørebelane tranamig kønrrai.

²³ Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømig arrumøwatøbe, tru maig maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarrawa tøga pasrabig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kømnegatig wegønømo pønrrønrrai. ²⁴ Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab nø pereb pasrabig lataig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri nam chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

²⁵ Trune mømibe yandø tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø melømer. ²⁶ Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe mayeeløba Tiuswei ureemera køn. ²⁷ Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin køn. ²⁸ Mømibe yandø ‘judío køn’ tamig kawei, ‘griego køn’ tamig kawei, ‘karuindiig megabig køn’ tamig kawei, ‘mu karuimíig nuimburab uñibig køn’ tamig kawei, ‘møg køn’ tamig kawei, ‘ishug køn’ tamig kawein køn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø køn. ²⁹ Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamera køn, Tius tru keta tranrrab misrig truig maig køben treeg ketig utønrrabelø.

4

Mømibe karua srua kuindiig melabelø kømøtø, yandø nusrkalø ker

¹ Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab unø lamíig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein køn cha, tru chig-urrimbunø købigwan puaiibe nøwein købendø. ² Masken treeg kømøtø, tru unøbe nøm møilø ashib pera kønrrab kørrømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan nøm ashib kønrrab pønrramisrøbeløba truilø ashib pera kuindiig køn, møskai tru maya yanagatig treeg kønrrain cha pasrig truig nebunnegatikke. ³ Inchawei namungucha treetøwei, nam ureemera latailø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa tøgagúig melabelø købig ker. ⁴ Inchen ke yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig køn, ishug misagweinug kallaweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan marøb megabig. ⁵ Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig køn, nam nui trendø trag ureemera latailø kømigwan utamig kønrrai. ⁶ Incha yandø mømibe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe nui Nusrkawei Espíritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig køn. Inchen tru Espíritu Santobe truba truba miabig køn: “Abba, nai Møskain” chib. ⁷ Inchawei treeg købene, mømibe yandø ñibe karuindiig megabig kømøtø, nusrkain køn, trube, yandø nusrkai misra kørrømisrikkurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kønrrai marig køn Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srua ambiilø melømønrrai wamindiilø

⁸ Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cierton tiusmera kømeelan karuindiig melabelø købig køn. ⁹ Trune mømimbe yandø ñim Tiuswan nebua ashen, kabe Tius ñimun yandø mumera kui asiilø kuig køppe, trube ¿yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa pasrabigwan katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig, kaizheeløyu, ¿ñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru? ¹⁰ Ñimbe katøgucha mõ kwalømmerawane øyeeg marmumig køn chib, i pølmerawane iigwan maramig køn chib, øyeeg pølmera arrubene, øyeelan maramig købig køn chib, i pilamera pubene, iilan maramig køn chib, ñimbe treeg inchibelø køn. ¹¹ Nane ñimuimburab truba kørig isutan, na ñimuimburab tab kønrrai marøb megaipe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø chindermab isua.

Nun chitø purayailø

¹² Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørrunrrigay chinrrab inchar, nama ñim lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaibe marmuig køn. ¹³ Pøs ñimbe ashibelø køn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshka kusrenanøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig købigwan. ¹⁴ Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig køn, masken ñimbe treeg inchimøtø, nane kan Tiuswei ángel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig købig køn. ¹⁵ ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, mømimbe chu chinha pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen wesrua, nan tranamdiig kuimbe tranømmørø inchibelø købig kuig køn cha. ¹⁶ Maig købig kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre inchib pasrabra chindah?

¹⁷ Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø køn, chi tabig isua kømøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøørø misrtraí inchib køn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrai isua. ¹⁸ Pøs tab kønrraimab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein køn, na ñimui utu uñendø kømøtø. ¹⁹ Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan tab pasramisramnegatig. ²⁰ Kan mõiwei nane ñimui utu pasrammørø køtan, øyeeg murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimburab ni chi isumgúinguen mõramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

²¹ Tru maig maramigwan martraí pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag kui inchibeløbe, trube, ¿tru martraí Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah? ²² Kaguende Abrahambe pagatø nusrkalø tøgagúig køn chibig pørig pasran Moisés pørigu: kan nusrkaimbe tru karuindiig megab ishüwein købene, kane mu karuimíig megab ishüwei nusrkai. ²³ Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíig megabig tru srawei unøbe, Tius 'treeg tranrrumøn' cha kørrømisrig købig kua treeg kal-laig købig køn. ²⁴ Iig tru øyeelø purayaibe 'øyeeg lataig køn' cha eshkabig køn: Tru i pagatø ishumburmerabe Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig køn: Agar tru ureemera karua srua kuindiig melabelø kønrrai tøgagøb ishübe Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha kandø isua kørrømisrig, truig køn. ²⁵ Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig purayaigwan eshkabig kua, tru mõin kwaløm Jerusalénwan eshkabig køn, truipe truyu nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan. ²⁶ Trune

tru Jerusalén srømbalasriig tru namui usrimbe, mu karua srua kuig kømøtø køn.

²⁷ Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:

“Ureg tøgagønrrab kaimab ishug,
managuen ureg tøgagømíibe,

truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,

unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui mørmíibe.

Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu køn,

keg tøgga ishuwei lataguen kømø.”

²⁸ Trube, møimbe nai nunelø, Isaac latawei ñimgucha Tius ‘treeg tranrrumøn’ cha kørrømisrig tru ureemera køn. ²⁹ Inchendø tru urassrøma mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-lab unøbe Espíritu Santo maig kønrrain køben treeg kal-lab unane ashig kømui inchib kaig martrabgøba inchibig køn. Møingucha treetøwein køn. ³⁰ Inchendø ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh? “Karuindiig megab ishuwane unanbañau weguchi chibig køn. Kaguende tru karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru mu karuimíig megab ishuwei nusrkawan chi købigwan keta tranamigwan tøgatø utamibe managuen chi kaanrrun” cha. ³¹ Inchawei, nai nunelø, nambe tru karuindiig megab ishuwei ureemera kømøtø, tru mu karuimíig megab ishuwei ureemera ker.

5

Cristo chigucha iløsrkaimeelø kønrrai marigu wemallmø pønrramig køn

¹ Cristo namun chigucha iløsrkaimeelø kønrrai mara, treegu pønrrønrrai pønnsraigugurri mur pønrray. Katø tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig karuben trunun martrab kebamba, tryutø srua kuindiig melønrrab kømøtø.

² ¡Au ñimguen mørtrai! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim asru circuncidarramaysruandøbe, trube, Cristobe ñimune chiweingucha chi purugumíig kui lataig webibsruiinrrun cha. ³ Nabe katøle maig tamigwan katø trendamønrrun: Møikkøben circuncidarramabiibe, trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan kanguen pinab marmø, kerriguwan martrai indig kønrrun cha. ⁴ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan ñim treeg mara, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømistrab inchibeløbe, Cristoinukkurri tarømisrøb, katø Tius ka yandø tab indiitøga pønrramigugurrimbe tarømisramba indin køn. ⁵ Kaguende nambe isubigwan Cristoinuutø pasra truba muniirab meler, Espíritu Santogurri chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariilø kømigwan muniirab. ⁶ Kaguende nam Cristo Jesúsba pønraikkurrimbe circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra undag købiitøga marøb pønrraig treeg mariibe tabig køn.

⁷ Ñimbe yamba tsabøtø tab ambub melaigwan, ¿tru newan ciertonig maig taigwan ñim mørøb melømønrraimbe, ñimune murre iløsrkøb sètø pønrramisrta? ⁸ Øyeeg maramne inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabigweinukkurri arrumíig køn. ⁹ Pøs: “Levaduran kan lamøzhig pusriitø harinawan maya sømarimba kerrigu larrøbig køn.” ¹⁰ Nabe Señortøgabe ñimuimburab chi isumø pasrar, na maig isubig køben ñimgucha treetøwei isunrrab kui. Inchen ñimun øyeeg punrrai marøbigwane mu kuindøgucha møra meganrrai marig kønrrun.

¹¹ Nai nunelø, naimburamma na katøgucha circuncidamig køn chib eshkab kusrennøb unimbe, ¿trube, nane kaig martrab lliramubsruinrrun? Pøs na treeg inchib uñibig kuimbe, trube, tru Cristo kurusyu kwaigwan wamindiibe nømune yandø chi iløsrkøb namishimubsruinrrun. ¹² Ñimun asrwan circuncidangarub, iløsrkøb sètø pønrramisrøb llirabelane, nømundøweinguen kanmaytø kapainguen køn.

Asr maig marøg kui mariiløba, Espíritu Santogurri mariiløba

¹³ Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha iløsrka melønrrain kømøtø wamig køn. Inchendø tru ñim chigucha chi iløsrkaimeelø kømig tøgagúigwane, treelø ker chiptø tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig maramigweyasig tøgagømumig køn. Masken treeg inchimøtø, undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay. ¹⁴ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu pøriibe iigwan martrai karua pasrigu chishtø tøga pasran: “Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau” cha, trendaigu. ¹⁵ Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri lasruyab ke chab mab lataig inchib amøñabe, ñimbe kangurrin kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrrun.

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amønaig

¹⁶ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espíritu Santo maig martrain køben trunun marøb amønay cha, trumaybe ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø kønrrabguen. ¹⁷ Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espírituimburabigwane chi marbashmø katøben, katø Espíritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø katan. Inchawei møikkurrindøgucha sötø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran, ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai. ¹⁸ Trune tru Espíritu Santo maig martrai isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig kømøtø marøb melønrrun.

¹⁹ Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn: møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab trømbøig mariilø, ²⁰ chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna kwaimandzigweimburabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiiyailø, kwayam lailø, naiwan katøgan kerranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchimmørø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nørø katøgan sötømisrøb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø, ²¹ møikkøben chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latailan nabe ñimun treeg marøb kømønrrai kanmaytø waminchar, marigwansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

²² Trune tru Espíritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig, kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine arringucha tammay ka megamig, maig købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømismø megamig, ²³ chish inchimíig, tammayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan ‘kalø køn’ chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn. ²⁴ Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab elachar køn, tru kurusyu tøgatø mesrøb lataig. ²⁵ Inchen mømbe nam Espíritu Santogurri øsig amøñibeløbe, trube, Espíritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan amøñigun.

²⁶ Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrin kangurri namisiyab, kanikkurri kanikkurri chigurrin køben ka pusrkwai asiyab.

6

Kangurrin kangurri puruguyamig

¹ Nai nunelø, inchippa møikkøben chiyugøben kaig mara kebeña megabene, Espíritu Santo maig maringaruben ñim treeg pønrrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtrai maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasitøwei ashiptø mar, ñigucha treegutøwei kebeñib megamønrrappe. ² Chinetø puig meløben kangurrin kangurri lata

kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martrai karua pasrigwan ñimbe marøb kønrrabguen.

³ Kaguende møykkøben truburab kømíg købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe, chi treeg kømubendø incha, nõtøwei ka kebeñib pasran. ⁴ Inchawei ñim møyitøgucha chi marigwan ñuimburabigwan søl køtashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasitø tab kui mörøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig køtashchab ashíb pasramig kømøtø. ⁵ Kaguende møyitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig kømøtø, nõashib srua yamig køn.

⁶ Tiuswei wamwan kusrebig kønrrai møykkøben ñun kusrenanøbigwane chigurrimbunø ñi tabig tøgagúitøga nun purugub pirisamig køn.

⁷ Chigøben kømønrraitamab ñimnguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig købash inchib ka indzatø mörtraingucha kømøtø køn, kan møg nõ maig ellmara kørrø mariibe katøburø trunundøwei tulishinrrun. ⁸ Kaguende ñim asrwan tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espíritu Santon tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkurrimbe managatig øsig kømigwan uta tøgagømig kønrrun. ⁹ Tabig maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø marøb meløwabe. ¹⁰ Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayeelanba tabig margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgarmarane katøguchinguen tabig maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

¹¹ ¡Au, ñimnguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nõrriig pørar. ¹² Møyiløgøben truba tabig marøbelø kønmab asiilø kønrrab inchibeløbe, ñimune asru circuncidamne inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø kømønrrab. ¹³ Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nõmbe ñimune asrwan circuncidanrrai indan, nõmbe ñimui asru truba tab kui mörøb, ka møg inchib pønrramig kønrraindø. ¹⁴ Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweimburab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan. Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben, katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur. ¹⁵ Asru circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíg kui chi kønrrab kømøwein køn, treeg kømøtø, kerrigu srøig peemay amønamiig truibeguende tabig købwei indan. ¹⁶ Tru iig maig karuigwan treeg amøñibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nõmuim pala kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.

¹⁷ Møyngurrimbunøbe mugucha nan chinetø pui pasramig kønrrai marmørrunrigay. Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøga pasrar.

¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur. Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pablo, Tius trendø øyeege kønrrain kuikkurri Cristo Jesús nõashib karua ørig, Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan tarømisrmø pønrrabelø, Efesosrø warabelan, truilayasig i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka yandø tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

³ Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrun, srømbalasarø tru chigurrimbunø nuimburabelø tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga mayanguen tab kuilø kønrrai marøbigwan. ⁴ Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan nõ mara pønrsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wesraig købig køn, tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig inchar kømeeleø, nui merrab pønrramig kønrrai. ⁵ Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg kønrrai maramig manasrøwei nõ treeg mara tøgagúig købig køn, tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig truig maig køben treekke, ⁶ tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaaraig Nusrkaingurri namun ke ka yandø tab indig tranigwan. ⁷ Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúig truig maig køben treeg. ⁸ Tru ka yandø tab indigwan tranøppe, Tius namun tøgagømburab tøgagønrrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam purø tab asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø chigúi mørøbelø kømigwanba. ⁹ Nøbe tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig tru muguen asiimíig pasrabigwan namun kenamarig køn, Cristoinug nõ treeg maramig nun maya nuguen tabig asønaben tru treeg tøga waig købigwan, ¹⁰ tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg maramig pasrønrrai: tru srømbalasarø chi pønrrabigwan lata, katø pirauigwan lata kanbalatø mara, maig maramigwan Cristo kerriguwan nõ asha martraí pønrsønrrab.

¹¹ Katø nambe tru namuimburabigwan nõ ketig tranamig tøgagúigwane Cristoinu-utøwei utig købig køn, manasrøwei namun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru chiwandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg kønrrai marøbig, maig martrab asig køben trumay treeg. ¹² Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya nuguen tabig wamindig kønrrai. ¹³ Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig, tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan ñim møra, nun køreben, tru tranrrab misra kørømisrig Espíritu Santotøga Tiusweyelø kuin kui asiilø kønrrai ñimbe sellailø kuig køn. ¹⁴ Truibe tru namuimburabig kønrrabigwan ketig utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn, tru Tius nuyasig tøgagønrrab wesrailan ke tab webamba pønrramnegatig, nui tørguegwalmabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

¹⁵ Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayeelanba ñim truba undaguelø køn taig na wammørabe, ¹⁶ chu urastøgucha na Tiusba wamindigu tøgatø isub palømø, ñimuimburab 'ungwa' chibig kur. ¹⁷ Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru tørguegwalmab Møskawan miabig kur, ñimun Espíritu Santogurri øyeege tranrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua asiimíigwan tørgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua asamig kønrrai.

¹⁸ Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu törgandø kebiilø kua, tru ñim tögagønrrurmab isua muniirab melønrrai ñimun wamigwan, øyeeg købig kuin kui nebua ashchaimba, tru nui misaameran keta tranrrab misrig chigucha palømiig purø nuig purø tabigwan øyeeg købig kuin kui nebua ashchaimba, ¹⁹ katø tru nam nun kørebelainug maramburab marøbiibe, purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur. Inchen tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe, ²⁰ Tius tru Criston kwailai utugurri katøle øsiirangarua, tru srømbalasrø nø wainug nui kusrmay wamisrtraï maramburab mariitøgatøwei marøb pasran. ²¹ Mayeelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø mugucha manchinrraingaiig karubelaim pala køben, katø maramburab marøbelaim pala køben, katø maya misagwan nøm asha karubelaim pala køben, nørrø kusrebelø kuikkurri nørrø munchimera tögagønrrai tranilaim pala køben, kerrigu iilaim pala nun wannig køn, møi i kwalømwendø kømøtø, katø wendøsrø attrabiguwein chigucha. ²² Incha Tiusbe tru chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra, iglesiaimbe chiyutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn. ²³ Inchen truiibe Cristoi asr køn, Cristo nøtøwei tru chigucha chi palømiig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu mumaytøgucha nøtø netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

¹ Ñimbe ñimuimburappe, martraï karua pønsrailan mørmø, itøbunab marmuiløyubah, katø kaig marøb amønailøyubatø kwailø købig køn. ² Kaguende ñimbe merrabsrømbe yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø købig køn, tru møi ya Tiuswan mørmø misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig. ³ Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen nømui utu treetøwei marøb amøñibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru kuindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tögagúikkurri, Tiuswei purø trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei. ⁴ Inchendø Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig tögagúitøga namun undag køptø, ⁵ tru martraï karua pønsrailan møra marmuiløyutø kwailø amøñibenbatøsrøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tögagønrrai namun tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgatø ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

⁶ Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøtø øsiirangarua, nøba srømbalasrø Tius waisrø purramisringaruig købig køn, ⁷ tru wendøsrø attrabigu nui ka yandø tab indig tögagømburab tögagúigwan kenamartrab, nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri. ⁸ Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri. Iibe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe ka yandø keta tranig køn. ⁹ Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, ‘tabig marikkurrin køn’ cha, mugucha møg inchib pønrramig kaanrrai. ¹⁰ Kaguende nambe Tius nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amøñibelø kønrrai Tius manasrøwei pønsrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

¹¹ Inchawei ñim tru trendø judíos kømø misaamerane merrabsrømbe tru judíosmera nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: “Circuncidaimø misakkølleelø” cha wamab tögagúilan isua kuy. ¹² Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera chitø marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui misagwan øyeeg tranrrab kørrømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø chiwan muniirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn.

¹³ Inchendø møyimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

¹⁴ Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe Jesucristo nøywein køn, tru pa sötø købigwan kan sötötø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui indiyab waraig købig kan pirøbanrrig sötøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe, ¹⁵ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn chibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig kuig køn, Cristo nøykursyu kwawa, tru pa sötø nøyörötø købelan nuinug srøig kandø mara pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørromisrtrai marøb. ¹⁶ Incha katø Cristobe tru pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørromisrtrai marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nøykursyu kwaitøga patsøga kørromarøb.

¹⁷ Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshkab kusrenanig køn: ñim judíos kømeeleø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judíosmeran lata. ¹⁸ Kaguen nøygurriwei nam lata, nøy m lata, Tius Møskawan tru Espíritu Santotøgatøwei kemalamig tøga pønrrer. ¹⁹ Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni pestø ka pua puramrraptø amrruateelø kømøwein køn. Møyimbe treeg kømøtø, Tiuswei misaameraba kanguelarrötø marøb tögagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø latailø, ²⁰ Cristo nøyashib karua øriilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim palaba ñimbe pølbasa kusrub mariilø køn, tru katsigugurri niga pasrab sruube Cristo nøyötøwein køben. ²¹ Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarø mari ya kønrrab kurrab yan. ²² Inchen tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø køn, Espíritu Santogurri Tius truyu nøy pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos kømeeelan waminchib inrrai Pablon Tius pasrig

¹ Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweiwan marøb megabig kuikkurri kailan keerig yau pasrar, ñim judíos kømeeelayasig tab kønrrai. ² Pøs ñimbe manawei wammøraguen kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inchibig köptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan martrai pasrigwan. ³ Iibe tru mu asiimíig pasrabigwan nan ashchai Tius kenamarig truig køn, tru na ñimun landøtiig pørøbguen indig. ⁴ Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe, muguen asiimíig pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigúi møyramgailan nabe nebua ashibig kuin kui ñimbe wetøgørrønrrabguen. ⁵ Iig, tru muguen asiimíig pasrabigwane merrabsrø misaamerane munguen kenamarmuig købig køn, tru møy ya Cristo nøyashib karua øriilø, Tiusweindø tarø mariilanba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espíritu Santotøga kenamarøb lataibe. ⁶ Iig, tru muguen asiimíig pasrabiibe, tru judíos kømø misaameragucha judíos misaameraba tögatø tru ketigwan utamig tögagøb, tru asryutøwei pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru tranrrab misra kørromisrigwan tögatø utamig tögagøb indamig truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri. ⁷ Nane Tius ka yandø tab incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui maramburab marig maig køben truitøga.

⁸ Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine chine purø tabig, kan øyangatiitø køn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran, ⁹ katø trugurri tru mu asiimíig pasrabigwan maitø marøb attrabigwan, Tius tru chiwandøgucha mara pønrsøbigweinug tru manasrøngurri sörig pønrrabigwan. ¹⁰ Iigwane tru iglesiagurri ker-riguba møy ya asig kønrrai kenamartrab isua indig kuig køn, nui tru muguen nebua isum-gaig purø nuig kusrebig kuigwan tru srømbalasrø nøy m asha karubelanba, katø mugucha manchinrraingaig karubelanba. ¹¹ Tius øyeeg marøppe, tru nøy trendø manasrøngurri

treeg martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig køn namui Señor Jesucristoinug. ¹² Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø nøgurri Tiusweinug kemalamig tøgaguer namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri. ¹³ Inchawei nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan, trunun isuptø kullaaramørrunrigay chinrrab inchar. Masken nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain køn.

Cristoi undag købig

¹⁴ Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømønrsøbig kur, ¹⁵ tru srømbalasarø lata, yu pirau lata, kan sötø, kan sötø købelan trumørig munchi pønsra wamabigwei merrab. ¹⁶ Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømiig maya tøgagúig, truig maig køben, truyugurri tru ñimui manrrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espiritugurri maramburab mariitøga martrai miar, ¹⁷ Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagúikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu srøl keetiilø, undag købigutø pønrramisra, ¹⁸ Jesucristoi undag købig maya nuig kuigwan ñim mayeelø nui misaameraba kanbalatø pønrramisra, tru Cristoi undag købiibe lendømay treetøwei, yammay treetøwei, palamay treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab chigúimørrai miar. ¹⁹ Katø tru Cristoi undag købig mu newan nebua isumgaigwan ñim nebua ashchai miar, ñim øyamaybe Tius nø maya nu kømburab kuig truig ñimuinug netsiig pasrønrrai.

²⁰ Inchen tru chiwandøgucha nøbe marøppe, tru nam miaigwandø kømøwei, kabe nam isuigwandø kømøtø, ke uñcha køm tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb pasrabig maig køben namuinug treeg marøb pasrabigwan, ²¹ Tiuswei iglesiyuba, Cristo Jesúsweinuuba tørguegwalmabig kønrrun, managatig. ¡Treeg kønrrun!

4

Criston kørebeløbe Espiritugurri kandø køn

¹ Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na pasrabiibe, ñimun trenchinrrab inchar: Tius ñimun treeg amøñinrraiwei wamiilø kuig køppe, maig amønamiigwan trumay treeg amøñirrunrigay cha, ² maig køben inchimeelø larrø kørroteelø, maig købash indingucha larrø tammayelø, maig køben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimøtø undag købiitøga chi kømui lataig pønrrabelø. ³ Espiritu Santoinug newan kanbalatø pønrrønrrab indamiigwan treeg pønrrønrrab inday, tru kanbalatø pønrramig ambugurri igurri tab købiitøga, ⁴ kan asrtø, kan Espiritu Santotø køn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø køb lataitøwei. ⁵ Señor kandø køb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pønrramikkucha treetøwei kandø køb, piu umbu ulsraikkucha treetøwei kandø køb indan. ⁶ Tius kandø, trurrigu mayelai Møskai, nøbe mayelaim pala nø pasrabig køb, mayelainug trumørig nø pasrab, mayelainug pasrabiibe nøtø køn.

⁷ Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranig køn, Cristo pirisha keta tranig maig køben, treeg. ⁸ Inchawei Tiusbe trendaig køn:

“Tru srømbalasarømay ippe,

tru merrarrawa srua kuig melabelan

nø merrarrawa, nø pera yaig køn cha.

Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranøb indig køn” cha.

⁹ Tru øyeeg: “nebyaig køn” cha trenchippe, ¿tru wallibirø umbugatig kørrebmerriig kørroyaig køn cha trenchimuitarru? ¹⁰ Tru kørrebiibe nøtøwein køn, tru maya srømbalamera pønrrabigu purø palasarø nebibig, kerriguwan nøtø netsiig pasrønrrab.

¹¹ Incha truig nøtøwei møilane nøashib karua øriilø kønrrai marøb, møilane Tius maig karuigwan eshkabelø kønrrai marøb, møilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua llirabelø kønrrai marøb, møilane tru Criston kørebelan tab ashib pera pønrrabelø kønrrai

marøb, katø kusrenanøbelø kønrrai øyeeg pønsraig køn, ¹² tru Tiuswei misaamera nømui marøb pønrramigu purø may kusrenniilø kønrrai isua, Criston kørebelø, tru nui asr, nurab inrrai martrab. ¹³ Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra kanbalatø pønrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø pønrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig køben treeg misramnegatig nebumig kønrrai.

¹⁴ Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø kømumønrrun, kan pi latøgushibig amburab iburab srua ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan isig ichibig lataig arrubig punø, panrrø sruabetiilø, møguelø kaig maramigwandø isubelø kaigu kegørrøsrkamig purø may isua pønrrailøtøga kegørrøsrkaimeelø. ¹⁵ Masken treeg kømøtø, tru newan ciertonigwan undag købiitøga waminchib, chiyutøgucha nørøragun tru tur Cristoinug nøba kanbalatø. ¹⁶ Pøs nøgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kønabigu merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene, nøm møitøgucha chi maramigwan trunun trunun marøb pønrramisren, nurab yan, katø undag købiitøga nørørab ambamig kønrrai.

Cristogurri srøig peemay amønarnigwan tøgagøb

¹⁷ Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø kømø, martrai karunrrab inchar Señorwei munchiyu: mømibe yandø amønñippe, Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamera nøm chiweingucha chi purugunrrabgaig isub amønailøyu ñimgucha amønñimøtay cha. ¹⁸ Nømui isubiibe løstørailø, nømui manrrømera purø murelø kuikkurri chugúinguen mørmeelø kua, øsig kømig Tius tøgagúigugurrimbe nømbe purø yab pønrran. ¹⁹ Yandø chi kørikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig maramigwandø martrab kebambubelø køn, chigurrimbunø køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kømug marøbig marøb pønrrønrrab. ²⁰ Trune ñimbe Cristoiwan kusreppa, øyeeg marøbelø kømønrrab kusreig køn. ²¹ Ñimbe isa kømø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasrabigwan cierton mørøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun. ²² Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb uras marøb tøga amønnaig købigwane wegutsay, tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig, chi tabig pummørø chull isubig purø trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui umbu kaig pasrabigwan, ²³ tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kønrrab. ²⁴ Ñimbe tru srøig øsig kømigwan kewa pønrray, truiibe Tius nø maig køben treetøwein kønrrai marig køn, cierton sølgandiitøgaba, newan chishchig tabiitøgaba.

²⁵ Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø elacha, masken ñim møitøgucha ñimui mendaigwane isa kømø, sølwan wamindamig køn. Kaguende nambe mayeeløba kangurri kangurri kan asrtø ker.

²⁶ Namappe, namubendø, namig køtanmaptø chigøben kaig marmøwei, namig købigwane ke pørr pinayamnegatikkucha tøga amønñimøwei indamig køn. ²⁷ Katø nug-waimandzig ñimuinug kelulrrain kømøwein kuy.

²⁸ Nilaptiig købiibe yandø mas nilømøta. Masken treeg inchimøtø, ñui tasiitøga chigøben tabig maramigwan mar, møikkøben chi palai inchene, purugumig tøgagønrrab.

²⁹ Ñimui trigugurrimbe mørøbguen mørangaig trømbøig webinrrain kømøtø kuy. Treeg kømøtø, Tiusweimburabigu maig palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wamindamig køn, mørøbelanguen purugunrraptiig, treeg kønrrai. ³⁰ Tiuswei Espíritu Santon isuim pasrønrrai marmøtay, tru kerrigu yandø newan kaigygurri wesram kwalømweyasig truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kønrrai sellailø køn.

³¹ Ñimui manrrau chu uraskucha møbraindø pønrramig kønrrai marøb pasrabigwanba, ke chab srurab namig købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba, trømbøgølig namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab indamigwanba, chigurrimbunø kaig pønrrabigwan kerrigu truilanbañau chishtø elatsay. ³² Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe larrø tab inchibelø, lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig

marigwan ulø paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri ñimgucha ulø payiyab pønrrømumig køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønamig

¹ Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig køppe, nø maig køben treetøwein kønrrab inday. ² Amøñippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun maig undaguig køben treetøwei. Nøbe nøashib namuyasig purøbasramisra kwaig køn, kan animal kweecha purø may irrabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.

³ Ñimbe ñimui utube, møgueløba, ishumburmeraba chigøben trømbøig maramigwanba, katø chinetø køsongønrrapteelanba, katø chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø indamigwanba, øyeelane mørøguen wamincha mørmumig køn, Tiuswei misaamera kuig køppe. ⁴ Mørøbguen møramgaig wamincha ashib pønrrømøwei, chugúinguen mørmubendø wamincha mørmøwei, trømbøig wamindamgailan wamincha indza mørmøwei indamig køn, treeg indamgailan maraashib pønrrømøtø, masken ñimbe Tiuswan ‘ungwa’ chib kømig køn. ⁵ Kaguende ñimbe yandø iigwane tsabø ashibelø køn: møguelø ishumburmeraba trømbøig marøbeløba, katø chigøben ashikken kønrrabgaig trømbøig marøbeløba, chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø inchib, pønrramigwane ke tius mara tøgagøbeløba, treeløbe Tiusba, Cristoba nøm ashib karub purraisrømbe mugucha chi ketig utamig chigar kønrrab kuin kui.

Tørwei ureemera maig amønamigwan waminchibig.

⁶ Chiweingucha chi purugunrrabgailø wamindiiløtøga mugøben kegørrøsrkainab kønrrab kømø, kaguende øyeekkurrindøwei Tiuswei purø trømbøig namig købiibe tru mørmø misaameraim pala arrubig køn. ⁷ Inchawei ñimbe treeg marøbeløba lincha tøgatø marøb kønrrab kømø. ⁸ Kaguende ñimbe merrabsrømbe løstøyuelø købig kuig, mømibe Señorweinuube toryuelø køn. ¡Ñimbe amøñippe, tørwei ureemerasun amønay! ⁹ Kaguende tru toryugurri chi arrubiibe maya nuguen purø tab indiiba, sølgandø tabig mariiba, ciertoniiba øyeeg køn. ¹⁰ Señorwan tab kui wanrrai maramigwan, mumay maren tab kui mørtashchab treegwan lab melamig køn. ¹¹ Chi tabig marig kørrømisrtrabig chigaig løstøyuigwan mariilan ñimgucha tøgatø marøb kønrrab kømø, masken ñimbe treeg inchibgunrriibe øyeebe kalø køn cha eshkabguen pønrramig køn. ¹² Kaguende nømui chigøben søratø mariiløbe wamindamikken kørig kønrraptiig trømbøig mariilø køn. ¹³ Inchen tru chigurrimbunø købigwan toryu pønrsøbene, maig kuigwan tørgandø asamig kenamisran. Pøs tru chiwandøgucha maig kuigwan asha kømig kønrrai tørgandø kenamarøbiibe tru tør køn. ¹⁴ Inchawei øyeeg chibig køn:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwailai utugurri kurrø cha.

Cristobe ñun kebilønrrun” cha.

¹⁵ Inchawei tab isuamøra amønay ñim mandø amønamigwane. Kan chugúinguen mørmeelø lataig amøñimøtø, maig amønamigwan tab isuamøra amøñibelø kuy. ¹⁶ Chigøben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtay. Kaguende purø kaig kwalømmera køn. ¹⁷ Inchawei ñimbe ke chugúinguen mørmeelø kømøtay. Treeg inchimøtø, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua ashchab indamig køn. ¹⁸ Vino mucha; mutsiiramøtay. Truibe chugatig kaig marøg køben kaig martrai srua ibig køn. Masken treeg kømøtø, Espíritu Santotø netsailø kømig køn.

¹⁹ Ñimbe salmostøga, himnostøga, Tiusweimburabelan cantailøtøga kangurrin kangurri waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nuguen tabig

køn chib waminchib. ²⁰ Chu uragucha Tius Møskawan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tay chiwandøgucha lutøgurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandø kømigwan waminchibig

²¹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.

²² Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue.

²³ Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nõtøwein køn. ²⁴ Cristo nø maig karuigwan iglesia møra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb melamig køn chiyutøgucha.

²⁵ Keløbe nømui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui øsig kuigwan nøashib tranig køn, ²⁶ tabig nuyasiitø tarø mari misaamera kønrrai martrab, tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara, ²⁷ iglesia tørguegurnabig, kaig mariitøga chigucha chillig inchaig kømiig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei, chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga chillig inchaig kømiig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig køn. ²⁸ Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nømui asrwan lataitøweingue. Nui srawan undaguibe nøasiitø undaaran. ²⁹ Kaguende mugucha nui asrwane managuen nøasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue. ³⁰ Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn. ³¹ “Inchawei treekkurri møøbe usri møskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun.” ³² ¡Øyeebe mandø kuinguen møramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, ‘Cristonba, nui iglesianba treeg køn’ cha waminchar. ³³ Inchawei treeg købene, ñim keløbe møitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

¹ Señorwan undag købiitø ureemerabe ñimui møskalane mandø chiben treeg møramig køn. Kaguende iibe treeg maramig søl køn. ² “Ñui usri møskawane maig købash kømø, purø tab inchib tøgagu, ³ yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kønrraimba, øsig køllirab tsumig kønrraimba.” (Tru maig maramigwan martrai karua pønrrailøyu iimerig køn, tabig tranrrab misra kørrømisrigwan utamibañauibe.)

⁴ Inchen ñim møskaløbe ñimui uregwane namishib namig køtanmaptø menrra inchimøtay namig isumønrrai. Treeg kømøtø, sølwan maram kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga ‘øyee maramig køn’ chib waminchib kusrenanamig køn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

⁵ Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane møramig køn, køriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mørøb melab lataitøweingue.

⁶ Marøppe, nømbe ka tab kørrømisrtraptø marmumig køn, nøm ñimun ke ashib pønrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben palabinøtø kømø, tabig martrurmab isua maramig køn. ⁷ Maramigwane ka palabinø inchib, møguelayasig marøb pønrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasig lataig maray. ⁸ Yandø ñimbe ashibelø køn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimig nuimburab uñibigwan lata, møigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nø tranrrab kui.

⁹ Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig mørøb melabelane ñimgurringucha tabig tøgaguy ‘yee gwane chigøben martrumøn’ chib, chinetø chimøtø. Kaguende ñimbe

ashibelø kòn, tru nòmun ashib karub pasrabig tru Señortøwei ñimun ashib pasrabiibe srømbalasrø wabig kui. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb, kandarøtø inchimíig kòn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai traniilo

¹⁰ Trube, mømbe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tøgagúig purø nuiguba kørønrrabgaig mur pønrramisray. ¹¹ Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniiløtøga tamara pønrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrøsrkønrrab tamara pønsra kua kegørrøsrkønrrab inchen, maig kuingucha kørømø kwayawa, truyu puraambub ambamig kønrrai. ¹² Kaguende nambe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kømøtø, tru nøm asha karubeløba, katø mugucha manchinraingaig karubeløba, tru løstøyu nøm muba karumburab karub pønrrabeløba, tru kwaimandziimera larrø trømbøig marøbelø srømbalasrø pønrrabeløba, treeløba kwayamig kòn. ¹³ Inchawei øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai traniilane truigwane kerrigu tøga pønrray, kaig kwaløm pubene, kullaaramø pønrramig kønrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pønrramisrikkurrimbe kørønrrabgaig mur pønrrønrrab.

¹⁴ Inchawei kørønrrabgaig mur pønrray, tru newan cierton wamindiitøga pørønawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amønaitøgabe, tru pechoburab chinchimønrrai katabigwan kewa lataig pønrray. ¹⁵ Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pønrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pønrray. ¹⁶ Kerrigu iilø kømnetø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwane sølburramamønrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pønrray, tru nugwaimandzig flechameran piløga petiilø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kønrrai. ¹⁷ Katø tru kaigyugurri wesraig kømig tøgagúigwane chinchimønrrai turyu petsig kan tsandzøn cascon lataig tøga pønrray. Espíritu Santoi espadane srua pønrray, truike Tiuswei wamwan. ¹⁸ Tiuswei Espíritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, nui misaamerai mayelayasig maikkucha pesannab kønrrab kømøtø.

¹⁹ Katø naimburabgucha Tiuswan ‘purugurra’ chib miarrunrrigay, na ke waminchab inchen, tru na maig tamelan nan tranrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sørig pasrabigwan nebua ashchai chigucha chi kørig kuin kømø, wamindamig kønrrai. ²⁰ Truigwan Jesucristo nø waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nui wamwan na waminchib pasrønrrai pasrig kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan chigucha kørømø wamindamig kønrrai Tiuswan miarrunrrigay.

‘Ka amøñiguh’ cha wamindig srabeilø

²¹ Trube, treeg købene, Tíquico, namui undaaraig nuneg, Señorwei maramigu chu uragucha tarømisrømø, chi maramelan nø asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba, katø na chi marøb megaigwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam srua inrrun. ²² Nabe nune truweiwei ørar, nam mandø melaigwan ñimun wammørøsrønrraimba, ñim truba tab kui mørøb kørømisrtraimba.

²³ Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ambugurri igurri tab købig arrubigwan nunelan tranrrai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwanbañau. ²⁴ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Jesucriston undaaramigwane managucha patsønrraingaig undaarabelø mayeeløba pasrønrrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

¹ Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan marøb melabelø Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelø Filipos ciudatrø warabelan pørar, tru Tiusweimburabelan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai wesrawa pønrrailanbañau. ² Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab

³ Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib, ⁴ chu uraskucha na Tiusba wamindimørig ñim mayeelaimburab kasraatø miabig kur, ⁵ kaguende ñimbe tru Tiuswei tabig srø wam tabigweimburabigu srø pølbaserøb kwalømgurri moin kwalømgatig lincha marøb melabeløgurri. ⁶ Nabe iigwan treegwein kønrrab kui asha indig køn: ñimuinug tabig marøb pølbaserøbiibe Jesucristo arrum kwalømgatig ñimune newanelø kønrrai tamarøb pasrønrrab kui. ⁷ Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn. Kaguende nabe ñimune nai manrraube tøgä pasrabig kur. Na kailan keeri yau pasraigu lata, mui merraptøgucha Tiuswei tabig srø wamwan purømisrøb, maig kui ashchai 'øyeeg køn' chib, waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane ñimbe naba tøgatø utab køn. ⁸ Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesannamø, truba truba isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag købiitøga. ⁹ Inchawei na Tiusba waminchippe, ñimui undag købiibe katøguchinguen katøguchinguen nurab inrraimba, katø purø nu nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan tøgandø nebua ashib amrraimba miabig kur. ¹⁰ Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig chigar chishelø 'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig chigar kønrrai, Jesucristo katø arrub kwaløm. ¹¹ Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig, treeg ellmarig arrubiitø netsaim pønrrønrrai inchar, Tiusweyasig maya nuguen tab indig kønrraimba, purø tabig wamindig kønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

¹² Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø wamweimburappe masken purugubguen inchib arrin kui, ñim wammøra kønrrai inchar. ¹³ Inchawei tru palacioyu suldaamera lata, katø maya misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri keirim pasrai asha køn. ¹⁴ Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe, kerrigu lutauba, chigucha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei wamwan chigucha chi kørmø waminchibelø køn.

¹⁵ Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshkaab waminchippe, pusrkwai ashib tsalø køppah, ka kwayam lag køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua, marammay maran. ¹⁶ Incha iiløbe Cristoimburab eshkaab waminchippe, undaguelø isuar kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai, nan pasrig kui asha. ¹⁷ Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshkaab waminchippe, ka kwayam lag køptø maran, tabigwan isua kømøtø, ka indzaashig køptørre marøbelø køn, kailan keeri yau na pasramnebe katøguchinguen isuim pasrønrrai martrab isua. ¹⁸ ¡Inchendø chigúin kønrrautah! Ka isatø inchib Cristoimburabigwan ka wamincha møri lata, kabe cierton wamindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusrenanene, nane kasrag køtan. Incha nabe katøgucha kasraarabig kasraaramønrrun, ¹⁹ ñim Tiuswan nayasig miab melaikkurrimba, Jesucristoi Espiritu nan purugúikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na øyeeg keerig pasraigugurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha pasrar.

²⁰ Chiyugucha na chi korig mismø purayamuitamab isua pasraig, treeg punrrab kui, masken chi kullag isumøtø, møi lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig marøb tabig wamindig kønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala lata. ²¹ Kaguende naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe maya nuguen tabig tøgagig køn. ²² Inchen na asru øsig uniibe, Tiuswei marameløyube tsabøtø truba nørø kønrrai maramdiig kønrrautan. Trube, ¿nabe møyigwan merrarrawa pasramisrtrab køh? Pøs mandøguen kømøtan. ²³ Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar. Nane yugurri webya, Cristoba wanrrab yainrrabna køtan. Kaugen trumaybe naimbe masken tab kønrrautan. ²⁴ Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab køn ñimuimburappe. ²⁵ Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø, ñimba unamuitamab isur, ñim mayeeløba kørømisrtrab, katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag tøga pønrramig kønrrai. ²⁶ Ñim naimburab Cristo Jesúsweinug maya nuguen tab kui pønrramig punrrai, na ñimui utu katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamiig køn

²⁷ Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg amønamiirre mas palan, na ñimun ashchab arri lata, ashchab arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra, tru isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei srø wam tabigweimburappe, ñimbe kanbalatø mayeeløba ke kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna køtan. ²⁸ Katø ñimun ashig kømui inchibelø ‘chigøben martrumøn’ cha, kwaarøsrta tøgagúilø kømøweingue. Tru ñim truilø kwaarøsrtaimíig pønrraibe nømuyasiibe managatig pinønrrab ambamnuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren, trune ñimbe truyugurri wesrailø pønrrain kui asamig kenamisran. Inchen iibe Tiusweinukkurri arrubig køn. ²⁹ Pøs ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrønrrai marøppe, nun ka kørøwatø pønrrønrrai marmøtø, nuimburab chinetø nebuig melamiig kønrraingucha marig kuig køn. ³⁰ Nan maig kaig nebub arri asigutøwei ñingucha melan. Katø møi ya nan øyeeg kaig puig pasraigwangucha ñimbe wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

¹ Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab purugumig tøgagøb, nui undag købig chi isumig kaanrrai marøbig tøgagøb, Espíritu Santogurri kanguelarrøtø lincha pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelø, trurrigu lastima ashibelø kømigwan ñim tøgagøb indig købene, ² trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrrigay, mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba trunundøwei tøgagøb, kandø lataig pønrrab, kandø lataig isub tøgagøb indiitøga. ³ Chiyutøgucha ke nøtø kønrrab inchimøwei, purø nuig kømørø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken treeg kømøtø, larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen kømø, katøguchinguen nørreelø kønmab asha tøgagømiig køn. ⁴ Møitøgucha ke nømuyimburabigwandø tab kønrrai marøb kebamøtø, katøganelayasikkucha tab kønrrai maramig køn.

Cristobe managuen nuig mismøtø, masken lamíig misrig

⁵ Cristo Jesús maig isubig købig køben, ñingucha treetøwei isubelø kømig køn:
⁶ Nøbe trendø Tius købendø, nø treeg kuagucha,
 Tiusba lataig kønrrab inchimuig køn, treeg kurmaptø elachimønrrab.
⁷ Masken treeg inchimøtø,
 nø treeg kuigwane mendamara pasrøb,
 kan karuindiig megabig lataig kønrrab treeg misra,
 møguelø mailø køben treetøwein kørømisra,
⁸ yandø møg lataitøwei misra pasrøwabe,

nuiḡ kurmab inchimøtø,
 nøasiitø chigucha kømíḡ lataig misra,
 maig taigwan mørøbig køptø,
 kwamnegatig maig taigwan marig køn,
 trurriḡu kurusyu mesraig kwamig.

- ⁹ Inchawei treekkurri Tiusbe nune purø nuiḡ kønrrai mara,
 maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui nebua asig kønrrai tranig køn,
¹⁰ Jesúswei munchiwan wamindi møra, mutøgucha tømønramig kønrrai,
 srømbalårøm pønrrabelø lata, yu piraelø lata, pirø umbuelø lata.
¹¹ Mu misaameratøgucha Jesucristobe Señor tru Mayeelaim Pala Nø Ashib Pasrabig køn
 chib waminchain kuig køn,
 Tius Møskawan maya nuguen tab indig kønrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tør latailø kømig køn

- ¹² Inchawei ñim nai undaarailø, na ñimba pasrøben, chu uratøgucha mørøb melabelø,
 na mõi ñimba pasrømubene, katøguchinguen mørøb melabeløbe, kaigyugurri wesruig-
 wan ñim tøga pønrraigu nørrørabig nørrøranrrab marøb ambay, køriibala, purø isuptø.
¹³ Kaguende Tius, nø køn, tru maramigwan martrab isunrraimba, katø marøbelø kønrrai
 ñimuinug tranøb inchiibe, tru nø maig martrab isuigwan treeḡ marig kønrrai.
¹⁴ Chiwandøgucha marøppe, ñimuinetø chinetø chib mulla mørmøwei, chinetø
 aleguiyab pønrrømøtø maray. ¹⁵ Mugøben ñimun 'ñibe øyeeg køn' tainab pønrrømeelø,
 kørrøteelø, misamera larrø minchar, purø kaig misaamerai utu, ñimbe Tiuswei
 ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kømeeelø, ñimbe truilai utube yu pirau
 pala pilab pønrrabelø latailø kuy, ¹⁶ Tiuswei wam øsig kømig tranøbigwane elatchab
 kømø, tab tøga pønrrabelø. Treekkurrimbe Cristo katø arrub kwaløm truba truba tab
 kui pasramig kønrrautan nane, na larrø muraaraig pasrønrrab luløb lataitøwei, na truba
 muraaraig marøb megaibe ka yandiig kørrømisrmøwei inchen. ¹⁷ Ñimui isubigwan ñim
 Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri marøb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta
 tranøb lataig marøb tøgagúig køben, trubala na øsig kuigwan itølusig kønrrai tranamig
 nebuinguen mayanguen tab kuimørøb tranamønrrun, ñim mayeeløba mayanguen
 kasraarab. ¹⁸ Inchawei ñimgucha treetøwei mayanguen tab kui mørøb, naba mayanguen
 kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

- ¹⁹ Señor Jesús treeḡ kønrrain købene, Timoteowan petø ørtrab isur, ñimuisrøngurri
 wam srua arrubben nagucha ñim maig waraigwan wammørabe, katøle tab kuimørøb
 wamig kønrrai. ²⁰ Pøs katøgan munguen nø lataibe tøgagømur, ñimuimburab tab kønrrai
 inchiib, treeḡwan martrab truba truba isubig, trurriḡu ka isatø inchiib pasrømíḡ.
²¹ Kaguende mayeeløba nømuimburab tabig pub attraingøba labelø køn, Cristoimburab
 tab kønrrain kømøtø. ²² Pøs ñimbe Timoteowane yandø mu kui ashibelø køn, kan nusrkai
 møskawan lataitøwei Tiuswei tabig srø wamwan wamindamigu naba marøb pasrabig
 køn. ²³ Inchawei yu naimburab chi pub arrubig maig kørrømisri ashabe, nun ørtrab
 isur. ²⁴ Inchendø nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumigwan isua tøga pasrar,
 Tius naba pasraikkurrimbe. ²⁵ Treeḡ kuindøgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay
 katøle øramig truba palai ashar, maramigu nan purugub, kan suldau lataitøwei tru
 maramigu naba lincha megabig, katø ñimuisrøngurri naimay wam srua arrubig, na chi
 palai megaben nan ashchai ñim ørigwandøwei.
²⁶ Nøbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchiib unig kuig køn, kaguende nø kwanrrø
 tsuin kui ñimbe wammøra kuimba trurrewei isub. ²⁷ Isa kømøtø, yandø ke kwamdø
 palabig tsubwei indig kuig køn. Inchendø Tiusbe Epafroditon lastima asig køn. Katø
 nundø kømøtø, nangucha lastima asig køn, na yeeg isuig megamne, srøitø srøitø isuig

megamig arrumønrrai. ²⁸ Inchawei nabe nune mas peba ørtrab isur, ñim katøle Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumø tab wamig kønrrai. ²⁹ Señorgurri nune truba kasraatø utay. Katø Epafrodito lataitøwei melab møguelane truba tab inchib tøgagømig køn. ³⁰ Kaguende Cristoi maramelan marøb megaikkurri nøbe yandø ke patsønrraptiig tsuig kuig køn, ñim ñimashib trugatig nan purugunrrab kaimailøyu kwam lab nøguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitøgatø Tiuswan nebunrrab inchimumig

¹ Møimbe trube, nai nunelø, Señorweinug truba kasraaray. Nane chigucha chi pesriig kømøtan, na ñimun pørigwan katøle trunundøwei pøramibe, øyamaybe ñimuinguen chi isub kørrømisramig kaanrrai tabguen køn.

² Tru wera lataig inchib misaamera, chi tabigwan kømø, kaigwan marøb amøñibelø, tru asrwan parøb mindishibelan ñimbe purø ashiptø kuy. ³ Kaguende tru treeg circuncidailøbe nam ker, Tiuswei Espiritutøga køriibala tabig waminchibelø, Cristo Jesúsweinug purø tab kui mørøb kasraarabelø, asru chi mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pønrrømeelø. ⁴ Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pasramig tøgagur. Pøs asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib møg inchib pasrønrraptiig mube købwei inditarru køben, nabesi katøguchinguen 'treeg kur' tamig tøgagur. ⁵ Naneguende kal-laig trune kwalømyube circuncidaig købig køn. Nabe katø israelitasmerai misagugurri arrubig, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig køb, hebreo, trendø hebreomerai anin nusrkain køb, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun purab punømø marøb pasrabig, katøgucha fariseo købig kur. ⁶ Inchen na maig chull isuigwan ke chinchimmørø inchib maramibe, tru iglesiyuelan kaig maramig naimbe truig købig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben truigwan na sølgandø tabig kuigube 'kalø maran' chib muguen chi tainamø møg købig kur.

⁷ Merrappe øyeeløbe naimbe truba truba nørriig tabig købig kuig, Criston nebua asikkurrimbe mømbe truiløbe chigucha kømíig købig kuin kui mara tøgagur. ⁸ Inchagucha treetøguen kømø, Cristo Jesús nai Señorwan na nebua asiibe, kan chibaguen øyeeg køn cha, kemesra eshkamgaig purø nuig purab tabig køben, tru na tøgagúigwane chigucha kømeeelø mara tøgagur. Inchawei nøgurri nabe kerrigu trunune chi asamig kaanrrai, wendøbasra øyee gwane chigucha kømíig kan køsøngømdø shau lataig mara tøgagur, Criston na nebua tøga pasramisra, ⁹ nuinug na pasramig kønrrai. Tru na naashib tabig sølgandø marøb taig tru maig maramigwan martrai pørigugurri arrubiitøga inchimøtø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri arrubigwan tøgagønrrab inchar, tru tabig sølgandø marig Tiusweinukkurigwan. ¹⁰ Nane Criston mas nebua ashib, nø kwawa, katøle øsiiranrrai maramburab marøbigwan nebua ashib indinrrabna køtan, katø nø chine isumdiig puinab megamigu treetøwei puinab megawa, kwamigugucha nø lataitøwein kømig nebuben, ¹¹ nagucha mumay køben kwailai utugurri øsiirawa kurramigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Nabe tru pumsrø pumigwandø asha yar

¹² Nabe øyeeg chippe, 'kerrigu newan yandø nebua tøga pasrar' cha, kabe 'yandø chigucha palømíig newan tabig kur' cha trenchimur. Inchendø nabe ibig ibig yamønrrun tru nebumigwan nebuinatashchab, kaguende Cristo Jesús nømerrig nan nebua tøga pasramisrig købig køn. ¹³ Nai nunelø, kabe nabe 'iigwan yandø nebuaguen pasrar' chimur. Inchendø nabe iigwan marinabig køn: yandø wendau kørrømisrøb arrubigwane pesannawa, nai pumsrø pumigwan nebunrrab tranrrab megar. ¹⁴ Incha nabe chu pumsrø pumigwan punrrab isua luløb megar, tru lulimburø na kanaigwan

utamig kōnrrai, tru treegwan utamig kōnrraiwei Tius nan Cristo Jesús kurri srōmbalasarōmay wamisrōmay.

¹⁵ Nam mayeelōba Tiusweimburabelōyu newan nōrrōrawarbe ōyamay isumig kōn. Inchen ñim chigōben peemay isua kuin kōbene, trube, Tiusbe ñimune trunungucha tōrmarōb kenamartrun. ¹⁶ Inchen nam yandō nebua tōga pōnrramisrigwane truig maig kōben trunun tarōmismō, amōñibig amōñigun.

¹⁷ Nai nunelō, na maig uñibig kōben, treetōwei amōñib, katō nam maig amōñibelō kōben treetōwei amōñibelane asha kuy. ¹⁸ Nabe mōindō kōmōtō, ñimune katōle, katōle eshkaig kuig kōn, mōimbe kappin kōrrōgōbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelō ashig kōmui inchibelō truba nu amōnaimba. ¹⁹ Nōmuimbe pōnrrōnrrab ambamibe, pinab pinōnrrab ambamsrōmay ambamig pasran. Nōmuimbe mab muchib waramibe kan tius lataig kōben, kōrikken kōnrraptiig mariitōga nōmbe purō nōrreelō misrōb pōnrrabelō, nōmbe ka yu pirauigwandō isua pōnrrabelō kōn. ²⁰ Trune tru nam purramibe srōmbalasarōn kōn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesucristo, trusrōngurri tru nō arrumigwan nam truba truba munig melaig nō waisrō. ²¹ Nōbe namui asr trengatig kōmīgwan peemayelō kōnrrai yunōmara, nui asr tōrguegwalmabig lataitōwein kōnrrai martrun, tru chiwandōgucha nō ashīb karub wamig kōnrrai tru nui maramburab marōbig truitōga.

4

¹ Inchawei, nai nunelō, truba undaarailō, na truba asinrrabna kui inchib isub uniilō, ñimgurri na truba kasrag kui indiilō, katō ñimbe naimbe kan corona lataig tōgagūilō, ōyeetō Señorweinug tarōmismō melabig melōnrrigay.

‘Ōyeeg melōnrrigay’ chib wamindiilō

² Evodianba, Síntiquenba Cristogurri numōsralan peg peg isub pōnrrōmōtō, Señorgurri kandō isua pōnrrōrunrrigay chinrrab inchar. ³ Katō nai maramigu elachimō maram purugub megabigwan ñungucha purugurrinrrig chinrrab inchar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srō wamwan waminchib uñen, nōmbe nai mendig lata tranrrab lincha llirab melaig kōbig kōn, katō Clemente kōben, katōganelō naba lincha marōb melabelō kōbengue. Truilai munchimerabe tru managatig ōsig purrōnrrabelai munchimeran pōri libroyu pōrig pōnrran.

⁴ ¡Chu uraskucha Señorba pōnrraikkurri kasraaray! Katōyug trendamōnrrun: ¡Kasraaray! cha. ⁵ Ñimbe truba tab inchibelō kuigwane mayeelō nebua asig kōnrrai inday. Señor arrumibe lutau kōn.

⁶ Ke ka yandō chinsraatō inchib, ke chab pureb kui lataig inchimōtay. Masken treeg inchimōtō, chiyutōgucha Tiuswei merrab, ‘ōyeeg palai meler’ chib, nōba waminchib, ‘ōyeeg purugurrinrrig’ chib miamig kōn, trurrigu ‘ungwa, ungwa’ chib. ⁷ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kōbig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrrōmeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pōnrrōnrrai tōga pasrōnrrun.

⁸ Trube, mōimbe yandō, ñim nai undaarailō, chiyutōgucha ciertonigwanba, chiyutōgucha maig kōbash inchimumigwanba, chiyutōgucha sōlgandō tabigwanba, chiyutōgucha newan tabig chishigwanba, chiyutōgucha larrō tammayig kōmigwanba, chiyutōgucha yeeg tabig kōnrrab chib wamindigwanba isumig kōn. Katō chigōben purō tabig tōgagūin kui, kabe tabig wamindig kōnrraptiig treeg kōbene, trunungucha, trube, tōga isuy.

⁹ Na chigurrimbunō kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashīb, ñim mōrōb indiilanba, iilane marōb ambamig kōn. Inchen Tius tru chi isumgaig tab kōbiibe ñimba pasrōnrrun.

Filipossrō Cristogurri nunelō Pabloyasig an purugūig

¹⁰ Nabe Señorweinug truba kasraarar, ñim katøle nan isunrrab indin køben. Pøs ñimbe isuppe, isubwei inchendø, tru øyeeg maramibe pumø srø kuig kuinrrun. ¹¹ Nabe øyeeg chippe, palain pasraptø trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindøgucha treegu kasraatø purayam kusrewa kur. ¹² Chi palaim pasramig maig kui mørøb, chigucha palømø uncha tøgga pasramig maig kuig mørøb inchibig kur. Maig pub arrindøgucha kerrigu treegu purayamigwan kusreweig kur: patsau chi palønrraingaug tøgga wamig nebui lata, parø purayamig nebui lata, uncha tøgga wamig nebui lata, chugurringuen kømui wamig nebui lata. ¹³ Cristo naba pasrøbene, chiwandøgucha kaimamø maramønrrun, kaguende nø nan purugub pasraikkurri. ¹⁴ Inchendøgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetøwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig køn.

¹⁵ Katø ñim filipossreelø isua kuinrrun, Tiuswei tabig srø wam ke srø kebyaindø køben, tru Macedoniasrøngurri na yandø inrrab inchen, mu katøgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguende nan an purugub, nagurri purugúigwan utab indamig kønrrai marig købig køn. ¹⁶ Incha trutø kømøtø, na Tesalónicasrø uñenguen, ñimbe pamayguen purugua ørig købig køn, nai chi palabeløyu nan purugunrrab. ¹⁷ Kabe ñim nan ke ka tranrraindø isua trenchimøtø, tru ñim mariiløbe katøguchinguen ñimuindøwei nurab inrraimab isua trenchar. ¹⁸ Inchendø nabe chi palabigwan kerriguh uta tøgagur, unchaguengue. Tru ñim nan keta trana øriilø Epafrodito srua arrua traniløbabe, ¡katø! chigucha palømøzhig tøgagur. Tru ñim keta tranibe kan animal kweecha Tiuswan tranig, purø may ir-rabzhig lataig køn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig. ¹⁹ Inchawei nai Tiusbe ñimune chi palabigwan lutøgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunø chigucha palømíig tørguegwalmabigu maya købigwan Cristo Jesúsukurri. ²⁰ Namui Tius Møskawan managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

Wamindiilø srabeig

²¹ Cristo Jesúsukurri Tiuswei misaamera mayeelanba ‘ka amøñigueh’ chirrunrrig. Katø namui nunelø naba amøñibelø chigucha ‘ka amøñigueh’ cha øran. ²² Katø Tiuswei misaamera katøganeløgucha ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran, trugurri katø mas ‘ka amøñigueh’ cha ørøppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau purrabelø, truilø øran.

²³ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius trendø treeg kønrrain køben na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig nai nuneg Timoteoba misra, i kilgawan pørar, ² ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømismø melab nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelø Colosassrø warabelan. Namui Møskai Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

³ Chu uraskucha nambe ñimuyasig Tiusba waminchippe, nun 'ungwa, ungwa' chibelø ker Señor Jesucristoi Møskawan. ⁴ Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe truba undaguelø kuigwanba wammører, ⁵ tru ñimuyasig srømbalassrø esegaig pasrabigwan ñim muniirabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig srø wam newan ciertonigwan waminchen, ñimbe mørig købig køn, ⁶ tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau chutøgucha tru tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib lataitøwei, ñimui utugucha treetøwei larrøbichib arrun, tru ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø Tiuswei tru ka yandø tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin kwalømgurrimbunø. ⁷ Epafra maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn. Truibe namui undaaraig, tru marameløyu namba lincha marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø, ñimuyasig tab kønrrai marøb megabig køn. ⁸ Katø, Espíritu Santogurri ñim undag købig tøgagúigwan nøgucha namun eshkatan.

⁹ Incha treekkurri namgucha trunun wammørin kwalømgurrimbunø chu urastøgucha ñimuyasig elachimø, Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nõ maig martrai palai waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kønrrai Tiusweimburabigu, newan nebua asamig kusreitøgaba, katø tab chigúi møriitøgaba. ¹⁰ Amøñippe, Señorweyelø kui asamdeelø amøñinrrai miabelø ker, chiyutøgucha nõ tab kui mørøb wamig kønrrai marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib ib, katø Tiusweimburabigwan nebua asamigu nõrrørab ambamig kønrrai. ¹¹ Nui mayanguen tabig maramburab marig kerrigu maya tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kønrrai martrai miabelø ker, maig pub arrindøgucha mur isua melaptø melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay melabig melamigweyasiiba. ¹² Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru nõ ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig utamigwan ñim tøgatø utønrrabelø kønrrai tamara pønsraigwan. ¹³ Kaguende nugwaimandzig løstiigu nõ karub pasrabigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai nõ ashib karub waisrø purøørig køn. ¹⁴ Nø nuielø kønrrai nambe kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

¹⁵ Tius, tru namui kaptøgabe asiimíigwan øyeeg kuitamab asamig, Cristobe truig køn, chigurrimbunø pønrrabigwan marmøwatøsrøwei tru srøsrø nõmerrig pasrabig. ¹⁶ Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara pønsraig køn tru srømbalassrø chi købigwan lata, pirau chi købigwan lata, kaptøga asigwan lata, asiimíigwan lata, reymera purramisra karub purraigwan lata, kerriguwan nõm merrarrawa karuigwan lata, katø nõm asha karuigwan lata, katø mugucha manchinraingaig karuigwan lata, kerriguba nøgurri mara pønsraig køn, trurrigu nuyasig kønrrai. ¹⁷ Nøbe chiwangucha marig kaabenbatøsrøwei manawei købig kua, chigurrimbunø pønrrabiibe pinømø, nøgurri pønrrabig pønrran. ¹⁸ Inchagucha nõbe asrwei tru tur køn, tru iglesiai. Nusrkaimbe manawei nõmerrig købig, kwailai utugurri katø nõmerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nõ purab nuig

kømig kønrrai. ¹⁹ Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nø maya nu kømburab kuigwan Nusrkaweinug pasrønrrai pasramig. ²⁰ Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau chigurrimbunø købigwan lata, srømbalaserø chi købigwan lata katøle nøba katø tab kørrømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusu kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kønrrai marøb.

²¹ Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe nøørø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig marameløyugøba pasra tøgar kua, Tiuswane ashig kømui inchibelø købig køn. ²² Treeg købig kuigwan mømibe katøle ñim nøba tab kørrømisrtrai kørrømarig køn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui merrab tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig incha kømeele, ñimbe øyeeg køn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab. ²³ Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwan ñim Cristoinuutø pasra tøgagúigu tuyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørrønrrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwan ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømismø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshkab kusrenanig køn. Inchen na Pablobe tru wamwan waminchib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwan waminchai wesrawa pasrig

²⁴ Na ñimuimburab chine kaig nebuinab megaigwan mømibe nane kasrag køtan, Cristo nui asr, tru iglesiayasig chine kaig nebuinab megaigu tru palabigwan nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya. ²⁵ Nabe tru mayeelø nun kørebelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nø karuig, nui wamwan maig kuigwan newan waminchib pasrønrrai, ²⁶ tru manasrøngurri maya misagwan mungucha Tius kenamariimíg tøgagúigwan. Inchendø truigwane mõi yasrømbe nui misaameran kenamaran. ²⁷ Tru judíos kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíg tøgagúigu tru tørguegwalmabigwei chigurrimbunø palømíg pønrrabigwan Tiusbe nømune asingarunrrab isuig kuig køn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truig køn, ñim munig melaig tørguegwalmabig.

²⁸ Nambe tru Criston eshkab kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay chib, kusrenanøb, maig kuigwan tab chigúi mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswan kenamartrab. ²⁹ Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasrabiitøga.

2

¹ Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab marøb megaigwan ñim nebua asimbemab isutan. ² Undag købigu kanbalatø pønrramisra, nømui manrrømerayu tab kui mørøb kørrømistrai inchib megabig kur, tru chigurrimbunø palømíg pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimíg Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashchai, truibe tru Criston. ³ Kaguende chigúi mørøb kusrebig kømiba, chigúi nebua asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sørig pønrran. ⁴ Nabe øyeegwan øyeeg chippe, ñimun may wamincha mugucha kegørrørskømønrrai waminchar. ⁵ Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pasrar, ñim maig købendiig kømø, maig amønarnamigwan amøñib, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elachimø, tøga pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha ilørkaig kømumig

⁶ Ñim Cristo Jesúswan ñimun nø asha karub pasrabig kui asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay, ⁷ umbusrø srøl keyatab lataitøwei, nuinug pølbasa kusrub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb ambamigwan tøga, tru ungwa tamigwane katøguchinguen nuramburab

nurab inrrai marøb. ⁸ Isua tab ashiptø melay, møguelø nørro kusreelø chi purugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrabgailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera nøm merrabsrøngurri trendø isub amrruiløyugurrimba, katø chinetø yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúiløyugurrimba arrubig køn, Cristoinug maig køben, treeg kømøtø.

⁹ Kaguen Tius maya nu nø kømburab kuibe, Cristoi asru pasran. ¹⁰ Inchawei ñimbe chigucha palømig kerriguwan neilø pønrran, Cristoinuube. Tru nøm asha karuigu lata, katø mugucha manchinrraingaug karuigu lata Cristobe nø pasrabig, chiyutøgucha nø asha karubig nø tur køn. ¹¹ Katø trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kønrrai mariilø køn, tru møguelø tasiitøga asru circuncisión marig tøgagømøtø, tru mu kui ashchai kørrømariibe Cristoinukkurri arrubiitøga. ¹² Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø søriilø lataig kuig køn. Incha tru piu umbu ulsraigugurri kurrappè, ñimbe nøba kegøtø øsiirawa kurrig køn, Criston kwailai utugurri kusrubig Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu pasrikkurri.

¹³ Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan kerrab tru asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim kwailø srø købenbatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig kømigwan ñimune tranig køn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab. ¹⁴ Tru nam 'øyeeg, øyeeg ulø køn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei købigwanba, katø truyutøwei 'øyeeg maramig køn' chib pøri latalø pønrrabigwanba, Criston tru kurussyu mesrøben tøgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig køn. ¹⁵ Incha katø tru kailø nøm asha karuigwanba, katø mugucha manchinrraingaug karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrtrai kørrømara, nømune mayeelø ashig kui ashchai marig køn, tru kurussyu kwawa, yandø nø kanawa pasramisra.

¹⁶ Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø kogue chib ñimun mugucha wamincha ashmønrrai maray. ¹⁷ Inchen øyeeg mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyeeg kønrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø køn. Inchen tru cierton maig kønrrabiibe, Cristo, nø køn. ¹⁸ Ñim ketig utamigwan mugøben utøbashmuinab pønrrønrrab kømø. Nømbe ka isatø, purø tabzhig misrøb, ángelesmeran køriibala tabig waminchib tømønnsrøb, truiløbe 'piab lataig kenamisrigu chigøben aser' chib wamin-damburab waminchib, nømui trendø kaig isub turyu ke purab nørreelø isumuinguenig isubelø køn, ¹⁹ tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandø pønrrømøtø, ka nøørøtø misra ambub. Kaguen tru turwein køn, tru asr ørøba truba tabig chishmisrøb, katø asru truørø kønab pønrrabelanba, truyu ambumay imay kandø kønrrai merrarrab srølmeranba asrwan kandø misrøb inrrai marøbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pønrraikkurri srøig peemay amønamiig tøgagøb

²⁰ Tru chinetø marøb kømig yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilan marøb kømønrrab, ñim Cristoba yandø kwawarbe, katøgucha yu piraelø kua lata tru maig martrai wesrawa pønrrailan, ¿chindimba tru kuindø marøb pønrrabelø kogue ²¹ tru øyeeg tailan: "Øigwane kusrawa ashmøta" tamba: "Iigwane mamøta" tamba: "Katøramøta" tamba indiilan? ²² Truiløbe ka katørab, srua kuinuutø pinønrrai mariilø køn, pøs øyeeg marameløbe møguelø nøm karua pønrrailøyugurrimbah, katø nøm isua kusrenanigugurrimbatø arrubig kua. ²³ Inchawei øyeelan marøb kuibe, ciertonwei purø may isua mari latalø asønan, tru nøm Tiuswan yangucha isub chib pønrraiba, chigucha kømeeelø misrøb pønrraiba, nømui asrwandøweinguen murigu puraambingarub

pønrraibabe. Inchendø tru nøm øyeeg marøb pønrrailøbe nømui asru tru kaig marøg købig arrubigwan kerramibe chiweingucha chi purugumíg køn.

3

¹ Inchawei yandø ñimbe Cristoba øsiirawar kuig køppe, ñimbe srømbalasriigwan lamig køn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan. ² Ñimbe isuppe, srømbalasreelan isuy, yu pirauelan kømøtø. ³ Kaguende ñimbe yandø kwaig latailø kua, mømimbe ñimui øsig kømibe Cristoba Tiusweinug søra tøgagúig pønrran. ⁴ Inchen Cristo tru ñim øsig pønrraig kenamisrene, ñimgucha nøba tørguegwalmabigu tøgatø kenamisrtrun.

Møin kwaløm amønaibe merrabsrø amønaig lataig kømøn

⁵ Inchawei ñim trendø kaig marøb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsøga pasray: ishuuba, møøba trømbøig kaig maramelanba, køsøngønrraptiig maramelanba, ke chinsraatø inchib trømbøig marøg købigwanba, chigøben kaig maramig isumelanba, parø indamigwanba (tru parø indiibe tius mara tøgagúí lataig køn). ⁶ Øyeelan marikkurriwei tru mørmeelaim pala arrubig køn Tiuswei namig købiibe. ⁷ Ñimgucha merrabsrømbe øyeelandøwei marøb amøñibelø købig køn. ⁸ Ñimbe mømimbe iilane kerriguh elatsay: trømbøig namig købig pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, katøganun kaig maramigwangøba isumigwanba, trømbøig wamamelanba, chine møramguengaig trømbøig wamamelanba elatsamig køn. ⁹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimøtay. Tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetø treetø marøb tøgagúílanbañau ñimbe wesrua kutsig køn. ¹⁰ Incha ñimbe tru srøigwan kewa pønrran. Tius nø marøbig maig køben treetøwein kønrrai marigwan, tru srøibe kerriguwan tab nebua asamnegatig srøitø srøitø yunømarøb arrun. ¹¹ Trube, mømimbe, griego køn tamig kawei, judío køn tamig kawei, asru circuncidaweig køn tamig kawei, circuncidaimíg køn tamig kawei, peg pirausriig køn tamig kawei, escitamera køn tamig kawei, karuindiig megabig køn tamig kawei, mu karuimíg nuimburab uñibig køn tamig kawein køn. Treeg kømøtø, Cristobe chiyutøgucha kerriguwan nøtø køb, katø mayeelainug nø pasran.

¹² Inchawei Tius lawa wesruilø, ñim newan tabig chishelø, trurriugu undaarailøbe iigwan kewa lataig pønrray: lastima ashibig kømigwan køben, larrø tab inchibelø kømigwan køben, kørøteelø kømigwan køben, larrø tammayig kømigwan køben, maig køben kuingucha tammay megabig kømigwan køben, ¹³ kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimumigwan køben, møikkøben 'øig øyeeg inndan' chib pønrramig tøgaguabe, kanikkurri kanikkurri chi ulø paymø, pesannab inchibelø kømigwan købengue. Señor ñimun ulø paymø, mandø pesannaig køben, ñimbe treetøwei maray. ¹⁴ Inchen køben iilø kerrigu kømnetø tru palabe, undag købigwan itøguewa pønrramig køn, tru undag købiibe mumaytøgucha kanbalatø newan purø tabig pønrramig kønrrai marøbig køn. ¹⁵ Inchen Cristo tru chi isumgaig tab købiibe ñimui manrrau maig maramigwan nø karub pasrønrrai inday. Kaguende ñim kan asrtø kuig køben, øyeegumay wamig køn. Ñimbe 'mayanguen ungwa, ungwa' chibelø kønrrigay.

¹⁶ Cristoi wambe ñimuinuube maya nu pasramburab pasrønrrai inday, purø tab isua asha, kanikkurri kanikkurri kusrenanøb 'øyeeg, øyeeg marøb melay' chib waminchib. Tiuswan ñimui manrraugurri 'mayanguen ungwa, ungwa' chib nuyasig salmoswan, himnoswan, nuimburab cantailan cantab inchigay. ¹⁷ Inchawei chigøben marøppe, wamindigu lata, chigøben mariiløyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nøgurri Tius Møskawan 'ungwa, ungwa' chib.

Tiuswei ureemera nømui yau maig kømigwan waminchibig

¹⁸ Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señor nø maig martrai indig køben, trumay. ¹⁹ Keløbe, ñimui sralane undaguelø kømig køn, namikkølig inchib tsag inchimøtø.

²⁰ Ureemerabe, chiyutøgucha nømui møskalane maig chiben møramig køn. Kaguende øyeeg mariibe Señorwane truba tabig asønan. ²¹ Møskaløbe, ñimui uregwane purø trømbøig inchib namig kui inchai marmøtay, chine isub kullaarai inchimønrrai.

²² Ñim karuindiig melabeløbe, yu piraelø ñimun karub pera købelane chiyutøgucha møramig køn. Møgueløba ka tab kørromistraptø marøbelø latawei nøm ñimun ashib pønrrøbendø martrab kømøtø, ñimui manrraugue tabigwan isua, Tiuswan køriibala maramig køn. ²³ Chiwandøgucha marøppe, martrab isua maramig køn, møguelayasig kømøtø, Señorweyasig lataig marøb, ²⁴ truburø ketig uta tøgagømigwan tranrrabiibe Señor nø tranrrab kui ashibeløbe. Kaguen ñim chi marøb pønraibe Cristo tru Señorweiwane marøb pønrran. ²⁵ Inchen møikkøben maig maramigwan marmøtø, kalø marøbigwane nui kalø marig maig køben truburø nøgucha treetøwei kaigwan utønrrun. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb kandarøtø inchimíig køn.

4

¹ Ñim karub pera købeløgucha ñimui karuindiig melabelane sølgandø tabig marøb tøgaguy, ñimgucha srømbalsrømbe ñimun Ashib Karub wabig tøggar kua mørabe.

² Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trunune marøppe, nøørøtø isub palabinø kømø, tab isua marøb, Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ chib.

³ Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimíig sørig pasrabigwan eshkab wamindamig kønrrai. Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar. ⁴ Katø Tiuswan miarrunrrigay, nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tørgandø treeg waminchab.

⁵ Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønamig køn, tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømtø. ⁶ Ñim waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibelø kømig køn, kan mamigu tre may larri lataig, chull møramdiikke, mundøgucha mandø løtamigwan tab løtabelø kønrrab ñim tøgagømig kønrrai.

Pablobe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

⁷ Tíquico, namui undaaraig nuneg, Tiusweiwane maizhikken elachimø marøbig, Señorwei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø waminchun. ⁸ Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub arrigwan ñimun wammørsrkønrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kønrrai martraimba. ⁹ Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaaraig nuneg, maikkucha elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

‘Ka amøñiguh’ chib Pablo wam øriilø

¹⁰ Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun ‘tab ka amøñiguh’ tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai eshkaigwan ñimbe wammøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.) ¹¹ Katø Jesús, tru Justo cha wamig, truikkucha ‘ka amøñiguh’ tan. Tius nø ashib karub waigweimburabeløyu nan maram purugub melabelø, judíosmera kørebeløbe i pøneltø kuig køn, nayasiibe truba truba tab kønrrai marøbelø. ¹² Katø Epafraskucha ñimun ‘ka amøñiguh’ tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan truba truba miab megabig køn, ñim kørønrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimbura-beløyu newan nørørawar, Tius kerriguwan maig palai waben, chiyutøgucha palømíig, newanelø kønrrai. ¹³ Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba isuaig kui nabe ñimun

eshkamønrnun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolisreelaimburappa purø isua marøb megaigwan. ¹⁴ Lucas, tru mø marøbig undaaraig, truikkucha ‘ka amøñiguh’ tan, katø Demaskucha.

¹⁵ Katø namui nunelø Laodiceasrø warabelan chigucha ‘ka warøgue’ tan chirrunrigay, Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzunabelanba. ¹⁶ I kilga pørigwan ñimui utu chab lebene, Laodiceasrø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiasrøngurri kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrrigay. ¹⁷ Ñim Arquipone trenchinrrigay: “Señor ñun chi martrai karua pasrigwane isuptø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara kørrømartrab.”

¹⁸ Iig ‘ka amøñiguh’ chib pøriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrnun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan. Tius nui ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemerasun Tiuswan 'ungwa' taig

² Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimburab tøga isuppatø melabelø ker. ³ Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø ker, tru ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurri chigøben marigwanba, tru undag købigwan tøga pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muniiraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba. ⁴ Namui nunelø, Tiuswei undaarailø, ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser. ⁵ Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espíritu Santotøgaba puig købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig købigwan ñimbe ashibelø køn.

⁶ Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønamiigwan treeg amõñibelø misrin køn, Espíritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha. ⁷ Øyamay ñimbe Macedonia piraua, Acaya piraua mayeelø Criston kørebelaimbe, truiløguen asha kusremdiig ñimbe treelø misrin køn. ⁸ Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin køn. Katø trutø kømøtø, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan chigucha nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig køtan. ⁹ Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigweiwan marøb pønrrønrrab, tru taska mari tiusmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba, ¹⁰ katø Tius tru kwailai utugurri øsiirangaruig tru srømbalsrøngurri nui Nusrkai arrumigwan muniiranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb uniilø

¹ Namui nunelø, ñimdøweinguen ashibelø køn, nam ñimuisrømay amrruibe, ka amruitø webimuigwan. ² Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipossrømbe merrabwane chine purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, namui Tius purugúitøgabe nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig katingucha. ³ Kaguen nam ñimun 'øyeeg marøb meløgun' chib wamindiibe, peemaytø pella kusrenaniiløyugurri arrubig kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig kømøwei, kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri arrubig kømøwein kuig køn. ⁴ Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai pønrsøppe, maig wamindamigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asiilø købelø ker nambe. Inchawei nambe waminchippe, mu misaamera tab kui mørtra tabzhig inchib

pønrrørrab kømøtø, Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø kõtashchab ashibigwan. ⁵ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtrai isatø tabzhig waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb amrrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran. ⁶ Nambe Cristo nøashib karua øriilø kōppe, ñim namun tab inchai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera tabelø kønmab asha tab inchai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.

⁷ Masken treeg inchimøtø, nambe purø tammay inchibelø købig ker, kan usri nui shush uregwan maig køben inchimø ashib nørøranøb lataitøweingue. ⁸ Namui undag købigwan ñimuyasig purø nuig tøgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun tranrrab inchimøtø, nam namashibguen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe namuimbe purø undag kømdeelo misrin køben. ⁹ Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun, nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun chi palabigwan ka tranraindø purrømønrrab, yem, kwaløm truba marøb melaig købig køn, Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb amønippe.

¹⁰ Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønag købigwan, ñim Criston kørebelai utu. ¹¹ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha kan møkai nui uregwan waminchib lataitøwei, ¹² ‘øyeeg marøb melamig køn’ chib, ‘chigúingucha ka meløgun’ chib, ‘Tius wamabigwei ureesun amønay’ chib, Tius nø ashib karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei ureemeran kaig martrab kurrig

¹³ Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ chibelø ker. Kaguen tru Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø mara utømøtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim kørebelainuube ka pasrømøtø, marig misrøb pasran. ¹⁴ Kaguende ñim, nai nunelø, tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø pønrrabelø lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea pirauelan nøm judíosmera kaig indinab melab lataitøweingue. ¹⁵ Tru judíosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuinukkurri webetamba indig købig køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig kømuingøba inchibelø køn, ¹⁶ tru judíos kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai waminchab inchen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig mariilane katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inchendø Tiuswei namig købig arruppe, nømuim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

¹⁷ Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsrøn tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tōga pønrrøwa, ñimun malaugue ashchab amrrug købiitø truba truba inchib melaig køn. ¹⁸ Incha nambe amrrunrrab inchib melaig køn. Na Pablobe, katø katø attrab inchib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka pønrsøbig køn. ¹⁹ Pøs tru nam tøgagønrrurmab isua munig melamiba, namui kasrag købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab nam kan corona lataig kanawa nam uta, purø tab kui mørøb pønrramibe ¿ñimwein kømøtirru? ²⁰ Pøs ñimwein køn tru nam maya nuguen tab kui mørøb pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

¹ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø melømønrrab, Atenassrømbe trembe namdøgucha ka kørromisrtrab isuer. ² Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø wamwan larrøbichib inrrai wamindameløyu Tiusweimburabelan marøb, namba lincha marøb megabigwan nambe ñimun ashchai ører, tru ñim kørromnrrabgaig mur isua melønrraimba, ñimui isubigwan Jesucristoinug pønsra tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab isunrrai martraimba. ³ Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha mandøguen kømuilø melømønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, namune øyeeløyu puraambub melønrraiwei marigwan. ⁴ Inchawei nambe ñimba amønñipatøwei, øyeeg chine isumdiig puig melamig kønrrun cha, kanmaytø eshkaig købig køn, truike mømimbe ñimguen ashen treeg purebweindan. ⁵ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig melaitashchab ashchai ørar. Inchippa Satanás, tru kebenøsrkønrrab inchibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimíig kui lataig kørromisrtraitamab isua.

⁶ Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, namuyasig tru tab wam wammørøsrkønrrab srua arrin køn ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønnaigwanba, truba undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune pesannamø, tabig isub tøgagøbelø kuin køn chib, namgurri ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha treeg isub melabelø kuin køn chib wamindan. ⁷ Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun purø kaig nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra amønnaigu treeg tabig melan taig nam wammøriibe, namuimbe truike purø nu tab køtan. ⁸ Ñim Señorweinug tarømiscrmø melan tai wammørene, namune ke kan øsiirab lataig køtan. ⁹ Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe nun mandø incha unywa tamburab newan unywa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

¹⁰ Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malaugue ashchab amrrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigu ñim ke truburab nebuimíig palabigwan nemartrab isua. ¹¹ Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura trattraimab isuer. ¹² Ñimui undag købig tøgagúigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai martrun, ñim kangurri kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaaramigwan chigucha, namgurri ñimun undaarab lataitøweingue. ¹³ Ñimui manrrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun 'øyeeg marøbelø køn' tainanrrabgailø, Tius namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nuyasiitø tarømariilø mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag kømndiig amønñib

¹ Mømimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb llirab amønnamig nam mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amønñibeløbe, treegwane katøguchinguen katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay chib, tiusmanda øyeeg martrurrurrigay chinrrab inder. ² Ñimbe ashibelø køn, Señor Jesús treeg martrai karua pasriitøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan. ³ Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømiscrar kønrrai: peg ishuba, peg møøba trømbøig marmeelø. ⁴ Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø. ⁵ Judíos kømeeelø Tiuswan ashmø misaamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmørø inchib, truitø srua ambiilø pønrramig kømøn. ⁶ Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin kui lataig merrarrawa marmøwei, ke chi chimíig kønmaptø marmøwei indamig køn, Señorbe kerrigu

øyeeg trømbøig mariiløgurri nòmune mōra melønrrai martrun. Nambe kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha. ⁷ Kaguende Tiusbe namune wamappe, køsongønrrapteelø marøbelø kønrrai wamømøtø, masken newan tabig amøñibelø kønrrai wamig kuig køn. ⁸ Inchawei i kusrenaniilan kaashibiibe, mu mōwan kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espiritu Santon ñimun tranøbigwan.

⁹ Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø kømig køn chib, ñimun pōramibe chi palømøn. Kaguende Tius kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim undaguelø kønrrai. ¹⁰ Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab nunelø warabelan mayeelanba undaguelø køn. Inchen køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan 'øyeeg melønrrigay' chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab inrrai. ¹¹ Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab wamigwan isumig køn, mu mendaigweiwan kømø, ñimuimburabigwan isub, ñimui taska ñimui marmelan marøb, nam ñimun maig martrain karuig treekke, ¹² ñim treeg waraigwan menda misaamera tabikken kui asig kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

¹³ Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø warabelaimburabigwan mandø inchab kuinguen mørmeelø kørrømisrønrrai nambe eshkanrrab inder, katøganelø tru isua muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui inchimønrrai. ¹⁴ Jesucristo kwawa, katø øsiiraigwanma nam køreibe, treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø warabelane Tiusbe Jesucristoba pera attrab kui nambe kørewa ker.

¹⁵ Señor nø maig taig, nambe nø arrumnegatig nam ka øsig amøñibeløbe kwabeløguen ammøwatø nammerrig ambamibe kaanrrun cha trendamønrrun. ¹⁶ Kaguende Señorbe srømbalasarøngurri wamab kørraaruppe, nø wamigwane mørtraikandø wamab kørrattrun, kan arcángel tru ángelesmeran nø karub pera pasrabigwei wamdøgaba, Tiuswei trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kørewa kwabeløbe nømmerrig øsirawa, katøle chab kurrønrrun. ¹⁷ Inchen nam ka øsig amøñibeløbe tru kwaig warøwa kiagasrabeløba kanbalatø wañiyu srua ambiilø kømønrrun Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay nambe managatig Señorba purramig kønrrun. ¹⁸ Inchawei kangurrin kangurri øyeeg wamindiiløtøga waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig køn

¹ Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan, na chi pōramig palømøn. ² Tru Señor arrum kwalømbe kan niliig yem arrub lataitøwei punrrab kui ñimbe tab ashibelø køn. ³ Misaamerabe 'ambumay imay tab waramdiig køb, møimbese yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig køn' chib købene, kagøppa, møi møi nømuim palabes pinisailø kømig attrab køn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan kagøb, møi møi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe mumaygucha wegørramibe kaanrrun.

⁴ Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig arrub lataitøwei, ke chi isumø køben arrinab pønrrønrrain kømø. ⁵ Kaguende ñimbe mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø køn. Nambe løstiigwei ureemera kømøwei, yemyuelø kømøwein ker. ⁶ Inchawei treekkurri, nambe katøganelø lataitøwei kib lataig amøñimøtø, pesannamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague. ⁷ Kaguende tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran. ⁸ Inchen tru nam kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimønrrai katabiitøga kasra lataig. Inchen nam kaigyugurri wesrailø kømig munig melaitøgabe petsamig kan tsandzøn casco lataig mara tøga pønrramig køn. ⁹ Kaguende Tiusbe namune nui purø trømbøig kørig

kømdiig namig købigwan utønrrai mara pønsmøtø, kaigyugurri wesraig kømigwan nebua utønrrain kuig køn, namui Señor Jesucristogurri. ¹⁰ Nøbe namuyasig purøbasramisra kwaig kuig køn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nøba kanbalatø purramig kønrrai. ¹¹ Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaig køppe.

Pablo Cristoielan øyeeg martrigay cha waminchib

¹² Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrrabelane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu tru pera marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig køn chib waminchibelane. ¹³ Nømune maya nuguen tab inchib, undaguelø kømig køn, nømui maramelan marøb melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønyay.

¹⁴ Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kømui inchib pøilane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømønrrai waminchib, katø chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelanba larrø tammay inchunrrigay cha.

¹⁵ Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømønrrab isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inchibelø kønrrab inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.

¹⁶ Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amønib, ¹⁷ chu urastøgucha Tiusba wamin-damigwane elachimø, nøba waminchib, ¹⁸ chi pub arrindøgucha, Tiuswane ‘ungwa, ungwa’ tamig køn; kaguende Tiusbe ñim øyeeg marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesúskurri.

¹⁹ Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasrabigwane kwabashmøtay. ²⁰ Katø ‘chigøben pub attrun’ chib Tius maig karuigwan waminchen kashmumig køn. ²¹ Chiwandøgucha maig køtashchab isua ashibmerrig asamig køn. Incha chi tabigwane elachimø, marøb tøgagørrømisrøppe, ²² chigurrimbunø kaigwane marmumig køn.

²³ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kønrrai marøbig, nøtøwei ñimune newan nuindø kønrrai tarømartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui møsigwan, ñimui asrwan kaig mariitøga chigucha chillig inchar kømeelø, chishcheelø tøga pasrønrrun, tru namui Señor Jesucristo arrumigweyasig. ²⁴ Tru ñimun wamabiibe, nøbe maig taigwan treeg marøbig køn. Incha nøbe treegwan martrab kuinrrun.

‘Ka amønigueh’ taiba, ‘mayanguen tab kønrrain’ taiba srabeig

²⁵ Namui nunelø, namuyasig Tiuswan tøga miarrunrrigay.

²⁶ Ñimbe namui nunelan mayeelan purø tab wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranøb ‘ka amønigueh’ chinrrigay.

²⁷ Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramønrrun, i kilgayu na pørigwan namui maya nunelan lemønrrab kømø, lenrrai.

²⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan, ² Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

³ Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig køtan, namui nunelø, nam treeg marambuawei maramig søl kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug pasriibe maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim mõitøgucha kanikkurri kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain køn. ⁴ Inchawei treekkurri nambe Tiuswei iglesiamerayu ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba, chine kaig indinab melamig arrubigu, ñim truba isuig puraambub melamig nebuindøgucha. ⁵ Pøs kerrigu iibe tru maig kønrrabigwan Tius nø asha mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai kenamaran, Tius nø ashib karub waisrø ñim kebamrrabgailø købigwan kebambamig kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe truigweimburab mõi ya yeeg kaig indinab melan.

⁶ Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai marøbelane, nõmungucha treetøwei mõra melønrrai martrun. ⁷ Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø namun lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús nui ángelesmera maramburab marøbeløba, srømbalasarøngurri naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg punrrun. ⁸ Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi tabig srø wamwan mõrøg kømui inchibelanba Tiusbe maig kønrrabigwan mõra melønrrai martrab attrun. ⁹ Truilane tru managatig pinisainug mõra pønrrønrrai pønrsailø kønrrun. Incha Señorwei merrabgurrimba, tru nui maramburab marigwei tørguegwalmabigugurrimba webusriilø kønrrun, ¹⁰ tru nui misamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa, tru mayeelø nun kørebelø yeekkucha kønrrabmab kwaara asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimigucha tru utu tøgø pønrrønrrun, kaguende nam maig eshkab wamindigwan ñim køreikkurri.

¹¹ Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miabelø ker, ñim treeg kønrrabgailø kuigwan Señor wamigwane nø wamiilø kui treeg mara tøgagønrrai. Incha nui maramburab mariitøga ñim chigøben tabig martrab isua tøgagúilanba, katø isubigwan Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan treeg marig kørrømisrtrai, ¹² namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaybe ñimgurri maya nuguen tab indig køben, ñimbe nõgurri maya nuguen tab indiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø tab indig namui Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshkab

¹ Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa, katø nam nõba tulundzuanamigweimburappa, ñim namui nunelan, ² tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke mõi mõi peetø isub yunømarøb, ke chinsraatø inchib pønrrønrrai kwaarøsrainab pønrrønrrab kømø chinrrab inder. 'Tru arrum kwalømbe yandø pun' chib, 'Tius treeg wamindingarutan' chib wamindi lata, kabe 'treeg køn' chib eshkaig lata, kabe 'treeg kønrrun' chib 'nam kilga pørig køn' chib waminchib kui lata mõrmønrrigay. ³ Ñimbe muygucha kegørrøsrkainab pønrrønrrab kømø, melay. Kaguende tru Señor arrum kwaløm

pumøwatø, misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandø wendøbasrøb, katø tru newan larrø kaig, tru managatig pinisaig kørnrabigu pasrønrrai pasrig kenamismøwatøbe treeg pumønrrun. ⁴ Tru møøbe tru chimerandøgucha ‘tius kørn’ chib tøgagúilanba, katø chiwan køben kørribala tabig waminchib tøgagúilanba, ashig kømui inchib sötø pasramisrøb, purab nuig misrøb pasrønrrun. Incha treetø kørnrab kuindø, Tiuswei yauguen kebya wamisra, nøashibguen ‘Tius kur’ chib wanrrun.

⁵ ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan isumuitarru? ⁶ Tru kaig martrab møg treeg maramig puben tru uras kenamistratru tru merrarrab sötø pasrabiibe chi sötø pasrain kui ñimbe ashibelø kørn. ⁷ Kaguende tru mu asiimíg purø kaig pasrabiibe chabguen marøbguen pasran. Inchendø tru treeg marmønrrai mõi ya merrarrab sötø pasrabiibe, sötø katab pasrabig pasrønrrun tru utugurri wesramnegatig. ⁸ Inchen yandø tru newan larrø kaibe kenamistrun. Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urriitøgatø kweecha, tru nø tørguegwalmabig arriitøga pinishinrrun. ⁹ Tru larrø kaig arrua mariibe, Satanás purugúitøga marøb attrun, marøppe, Satanás maramburab mariiløtøgaba, nø pasrain kui ashchai mariilan mariitøgaba, tabig kømíitøga kwaara asha kørnratru marøb pasrailøtøgaba. ¹⁰ Incha tru kaigyu pønrramsrømay amrrabelan kegørrøsrkamig nøbe chigurrimbunø sølwan kømø, kaløwan marøb kaig martrai pønrsønrrun, kaguende tru kaigyugurri wesrailø kørnrab tru newan ciertonigwan undaaramø, kaashibeløgurri. ¹¹ Inchawei Tiusbe tru peløsrkøb kegørrøsrkøbigwan maramburab martrai ørtrun, isa wamindiilan kørenrrai, ¹² katø tru newan ciertonigwan køremøtø, sølgandø tabigwan mariimeeløyu truba tab kui inchib marøb pønrrabelane mayeelanba kaigyu pønrrønrrai pønrsramig kørnratru.

Kaigyugurri wesrailø kørnratru lawa wesrailø

¹³ Inchendø nambe chu uraskucha Tiuswan ñimuimburab ‘ungwa, ungwa’ chib kømig køtan, Señor undaaraig nunelø. Kaguende srøsrøgurri kaigyugurri wesrailø kømig kørnratru Tiusbe ñimune lawa wesraig købig kørn, Espíritu Santogurri tabig chishmarikkurrimba, katø ñimui isubigwan newan ciertonigu pasra tøgagúikkurrimba. ¹⁴ Tru øyeeg kørnratru isuawei, Tiusbe ñimun wamig kørn, tru tabig srø wamwan nam eshkab wamindiitøga, tru namui Señor Jesucristoi tørguegwalmabigwan ñimgucha nebua tøgagønrrai.

¹⁵ Treeg købene, namui nunelø, maig pønrrabeløbe truyutø tarømismø melay, namashib pønrrøwa kusrenaniilan lata, kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane elatchab kømø, tab tøga pønrray. ¹⁶ Namui Señor Jesucristo nøtøwei, namui Tius Møskaimba tru nø namun undaarawa, tru nui ka yandø tab indiitøga managatig chi isumig kaanrraimba, munig melamig truba tabigwan tranøbiibe, ¹⁷ ñimui manrrømerayu purø tab kui pønrrønrraimab isub, ñimui chigurrimbunø tabig marigu lata, tabig wamindigu lata tabig marig kørrømisratru treeg martrun.

3

‘Tiuswan namuyasig tøga miab kørrunrrigay’ cha Pablo miaig

¹ Pøs treeg købene, yandø mømibe, namui nunelø, namuyasig Tiuswan miab melørrunrrigay chinrrab, Señorwei wam petø truørø larrøbichib inrrai, trurriigu tru wambe maya nuguen tabig kui mørøb utig kørnratru, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue. ² Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig møguelai tasku nam kegørrab melamig kømønrratru tøga miarrunrrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwane mayeeløbabe tøgagømøn. ³ Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømismíg kua, nøbe ñimun kørrømø, mur pønrrønrratru purugub, Satanás, tru larrø kaigwei tasku kegørrømønrratru ashib tøga pasrønrrun. ⁴ Nambe Señorøgabe treeg kuitamab isua pønrrer, martrai nam karua pønrsraigwan ñim mõi ya marøb melaigwan lata, katø maramigwan ñimbe marøbig martrab kui. ⁵ Tiuswei undag købigwanba, maig

kuingucha yaandø, yaandø melamig Cristo tøgagúigwanba, Señorbe ñimui manrrømeran trunun nebua tøgagønrri martraimab isur.

Maramigwane martrai waminchib

⁶ Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi munchiyu, marmø kømø, treeg martrai ñimun karumønrrun, tru Cristogurri ñimui nunelø møikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchabgøba inchib, nam ñimun maig kusrenanig køben treegwan møra marmíibabe linchimøtay cha. ⁷ Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, nam mandø waraig købigwan ñimgucha treetøwei waramig kønrri. Nambe ñimui utu warappe, chi marmø ka warønrrabgøba inchimøwei, ⁸ kabe namma møigweiwan køben mappe, chi marmø ka purrøwatø mamøwei indig køn. Masken treeg kømøtø, namma maramigwane isua møra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø ker, ñimun møilan køben kagatø ka tranrraindø munig purrømønrrappe. ⁹ Nambe mu mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun ‘purugurra’ chinrrab kaima pønrrømøtø, ñimguen namun asha kusrenrai isua, øyeeg muraara marig købig køn. ¹⁰ Nambe ñimba amøñib urassrøweinguen øyeeg kønrrain cha iigwan karua pasrig købig køn: møikkøben maramigwan chi marøg kømui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig køn cha. ¹¹ Nambe wammøra ker, møiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amøñinrrabgøba inchibelø kuin kui, nømuimbura kømubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb. ¹² Treeg inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kømø, martrai karua pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nømun waminder: warappe, nømuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mappe, nømuiwan manrrab.

¹³ Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig maramigwane muraarab melønrrab kømø, maray. ¹⁴ Møikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaigwan mørmíigwane ñimbe trunune trendø treeg kui yandø asha tøgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchimumig køn, treenchene kwartrai. ¹⁵ Inchendø kaig kønmab ashiptø ashig kømui inchib treeg inchib tøgagømøtø, nuneg kui ashabe, ‘ashiptø megau cha; øyeebe marmumig køn’ chib, eshka wamindamig køn.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁶ Señor tru chi isumgaig tab købigwan tranøbig, nøtøwei manatøgucha maig kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab købigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba pasrønrrun.

¹⁷ Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun ‘ka amøñigueh’ chib. Kilgamera møitøgucha na pøriiløbe na pørig kønmab asamdeelø kønrri, øyamay pørøbig kur. ¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amõñiguet' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiiba, Cristo Jesús, tru nam nundø isua munig melaig truiba karua pasrig, ² nui isubigwan Jesucristoinug pasra tõgaig, tru cierton nai nusrkai lataig ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba nui ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ørtraimab isua inchar.

Ashiptø kønrrai wamindig

³ Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tiusmanda ñune Efeso kørrømisrtra' cha eshkaig købig kuig køn, tru mõiløgøsrøn sølwan kømø, ke peemaytø kusrenaniløtøga kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai merab ashib pasrønrraimba, ⁴ katø chi treeg kømubendø nõmdø isua wamindiilanba, katø nõmbe 'i misaamerainukkurri amrrubelø ker' chib, tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubigwanba, tru kuindø mørøb pønrrømønrrai ashib pasrønrraimba. Treeløbe ka kwayab waramigweindø køn, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tru Tiusweimburabelan marøbig marøb ambamigwan purugunrrab kømøtø.

⁵ Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru manrrau chishchigugurrimba, isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, tabigugurrimba, katø isubigwan Jesucristoinuutø ka inchib kømø, cierton pasra tõgagúigugurrimba undag købig arrubiitøga undaaramig. ⁶ Inchawei mõiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø pella tarømisra, nõmuimburab ke ka chine wamincha mørøb kuiløyutø chab tarømisrin køn. ⁷ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane ke nõm kusrenanøbelø køg kui inchibelø køn, nõm wamindigwane nõmdøweinguen ni chigúinguen mørmøwei, katø 'iibe treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha chigúinguen mørmøwei inchendø.

⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabigwein kui ashibwei inchibelø ker, tru chiyuwei maramigwan treegweyasig merrarrawa marene. ⁹ Inchawei tru maig maramigwan pøra warøppe, tru tabig sølwan marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe ashibelø ker. Treeg kømøtø, tru larrø kailaimba, mørmeelaimba, chigucha Tiuska misaameraimba, kaig marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb misaameraimba, Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri mõskalan kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amõñibelaimba, ¹⁰ møguelø ishumburba nõmui asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø møgueløbe møgueløasiyitø trømbøig marøbelaimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba, isa waminchiptelaimba: 'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isapteelaimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan chigurrimbunø kaitøga itøøra pønrsøbelaimba køn, ¹¹ Tius mayanguen tabigwei tru tørbilabig tabig srø wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib tõga pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen ungwa' chib

¹² Cristo Jesús namui Señorwan na 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, muraaramø marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui marameløyu chi isumgaig marøb meganrraptiig kui asha nan pasrigwan. ¹³ Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig wamaptiig, katø Tiuswei ureemeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri. ¹⁴ Inchendø namui Señorwei tru ka

yandø tab indiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagømiba, undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweinug pasrabig.

¹⁵ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig: Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben, tru truilai utu purab kaibe na kur. ¹⁶ Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn, tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nø nan tammay ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrab, tru wendøsrø nun kørenrrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai. ¹⁷ Inchawei managurri managatig mayeelaim pala nø ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe asiimígwan, Tius nø kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

¹⁸ Timoteo, nai nusrkai lataig, ‘i maramigwan martrunrrig’ cha na ñun karua pasrar. Tru ñi maig kønrrabig kuigwan merrabsrøwei ñuimburab Tius maig karuben eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kømø, may kwayanrrig, ¹⁹ isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, isub kebachib pasrabigu ‘chi kalø køn’ chibig chigaig kømigwanbabe tindøgague. Pøs møiløma nømui isub kebachib pasrabigu ‘kalø køn’ chib kebati mørendøgucha mørmøwa, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane kan nubi itøgasrai lataig kørømisra, yandø trubisan. ²⁰ Truilai utube, Himeneoba, Alejandroba treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanás nø asha martrai nui tasku pønsrar, Tiuswan purø trømbøig wamumum kusrenrrai.

2

Tiusba mandø wamindamig

¹ Inchawei iilanmerrig marøb kønrrai eshkawa pasramønrrun: ‘øyeeg, øyeeg palai meler’ chib Tiuswan miab, katø Tiusba waminchib, katøganelayasig Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, katø mu møguelayasiitøgucha Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ tamig køn, ² reymerain køben, katø nørreelø misagwan ashib karub purrabelain køben. Masken chi isumø tab waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kømø, Tiusweimburabelan tabig marøb, chiyutøgucha mu chi tamgaig waramig kønrrai. ³ Kaguende øyeebe tabig køn, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig. ⁴ Kaguende nøbe maya misaamera kaigyugurri wesrailø kønrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai. ⁵ Kaguende Tiusbe kandø nøtø køben, katø Tiusba misaameraimba tøbøtag pasramisra purø waminchibikkucha kandø køn, Jesucristo møg. ⁶ Truibe nøashib maya misagwan kaigyugurri wesranrrab nø kwaitøga pagaraig køn. Incha iigwane yandø ke treeg maramig puben, eshkab wamindig købig køn. ⁷ Inchawei øyeegweyasig nabe Señorwei wamwan waminchib kusrenanrrai wesrawa pasrig, katø Jesucristo nøashib karua ørig kur, judíos kømø misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, newan ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

⁸ Inchawei chutøgucha møgueløbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasigwan chishig kusrub pønrramig køn, truba namig kuim palatø kømøwei, muba aleguiyawa kømøweingue. ⁹ Katø ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig kemumig køn, maig kemigwan treetøgue. Pusrugwangucha tamarøppe, ke purø tabig tamarmøwei indamig køn, orotøga, kabe tab sruuzheeløtøga. Katø keiløgucha ke purab nørøweyelø kemøwei indamig køn. ¹⁰ Treeg kømøtø, chigøben tabig mariiløyu tabig kønrrab indamig køn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitø martrab pønrramisøbelø maig kømig køben treekke. ¹¹ Ishuumisaabe kusreb wappe, niløtø wamig køn, trurriugu maig købendiig inchimø nømun mørøb. ¹² Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmønrrai inchar, katø møwan ke nø karunrrain kømøweingue. Treeg kømøtø, niløtø wamig køn. ¹³ Kaguende Tiusbe srøsrø marøppe, Adánwanmerrig marig køn, trugurrimbe Evan. ¹⁴ Inchagucha isa waminchen truyu kebeñippe, Adán kømøtø, Eva kebenig køn. Incha

yandø kaig srua irramaikkurrimbe, yandø kaigyu kebenig køn. ¹⁵ Inchendøgucha ishube ureg tøgagua, kaigyugurri wesraig kønrun, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøbig tøgagøb, undag købigwan tøgagøb, Tiusweyasiitø tarømarig, trurrigu maig kømigwan tōga uñabe.

3

Tiuswei ureemeran mandø pera pasramigwan wamindig

¹ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Møikkøben Tiusweimburabelan ashib pera pasrønrrab isubiibe, tabigwan marøb meganrrab isun. ² Trube treeg købene, tru Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe, mugøben ‘ñibe øyeeg køn’ tainanrrabgaig kømig køn. Kan sraindø tōgaig, chigøbendø incha ashmøtø, maig pasramigwan pasrabig, maig unamigwan tab isua mōra uñibig, katøganelø ‘øyeeg køn’ cha, chi tainanrrabgaig, katø mugøben nui yau pubelane, yaambumay wamønrrab muniitø wabig. Katø kusrenanrrab kaimabig kømø, kusrennøbig, ³ vino menrra mucha mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, treeg kømøtø, purø tab inchibig, kwayamigwan kømø, tab kømigwangøba labig, anwan larrø chullig kømøwei, treeg kømig køn. ⁴ Katø nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nō maig taigwan mōrøbelø tōgaig kømig køn, maig købash inchimeeløgue. ⁵ Kaguende nui yaambuguen mandø maramigwan asam kusremiibe, ¿Tiuswei iglesiayuelane kan mandø asha marøb pasraiasamø? ⁶ Tru Tiusweimburabelan asha marøb pasrabiibe, Tiusweiwan ke mōi srø nebua ashib megabigwan pasramig kømøn, ke purab nuig kurmab inchib kebya, inchippa tru nugwaimandzigwan mōra pasrønrrai pasrinuutøwei kebeñib megamønrrai. ⁷ Katø nōbe Tiuswan ashmø misaamera mendailø chi tamgaig chiyutøgucha sōlwan uñibig kømig køn, nōguen treeg kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø nugwaimandzig chiyugøben kebeñchai pasrigu, truyu kebeñib megamøwei inchai.

Iglesiyu purugub pønrrønrrai pønrrailan maig kømigwan wamindig

⁸ Katø diáconosmera, tru iglesiayu purugunrrai wesrawa pønrrailø chigucha, mugøben chine cha asinamø mōguelø kømig køn, chigøben martrab chippe, ka wamindiitø kømø, martrab waminchibelø, katø vinon menrra mucha mutsiirapteelø kønrrab kømøweingue, maramgaigwan mara, ke chinchka køben an nōrrø katøramigwangøba lamøwei inchibelø. ⁹ Tru isubigwan Cristoinug pasra tōgagúigwei sōrig pasrabigwane tin tōga pønrramig køn, nōmui isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tōgague. ¹⁰ Tru iglesiayu purugub pønrrønrrabelane maig kōtashchab ashibmerrig asiilø kømig køn. Inchen yandø ‘chi køn’ tamgailø kuikkurrimbe, iglesiayu purugunrrab diáconosmera pønrramisrtrun. ¹¹ Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asinameelø kømig køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga lliramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø, maig pønrramigwan pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø kømig køn. ¹² Iglesiayu tru diáconosmerabe kan sraindø tōgar kømig køn, katø nōmui ureemeran tab asam kusreb, nōmui yaambu chitø maramigwan asam kusreb inchibelø. ¹³ Kaguende tru diáconosmera nōmui maramigwan tabig marøb pønrrabeløbe truba tab pera marøbelø kui asiilø køb, katø tru nōmui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tōgagúigwane masken chigucha chi kōrig isumø eshkaab pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimíig pasrabig

¹⁴ Na iigwan ñun pōrar, petø ñun ashchab attrab isua. ¹⁵ Inchippa nan petø arrum nebumub chi inchene, trube, Tiuswei yaelai utu ñi mandø megamigwan tab isua pasramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru newan ciertonigweyasiibe pilar lataig, merrarrab pasrabig, truig køn. ¹⁶ Inchawei mu ‘treeg kømøn’ chib pønrramga, nam Tiusweimburabelan marøb pønrrraig mu nebua asiimíig pasrabiibe, purø nuig køn: Cristobe kan mōg lataig asrbaig kenamisrøb,

Espíritu nune chigucha kalø marmíg,
 tabig kui kenamarig køb,
 katø nøbe ángelesmera asig køb,
 judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,
 yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,
 katø nune srømbalaserø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

¹ Pøs Espíritu Santobe tørgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane mõiløgøben nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra, kwaimandziimera kegørrøsrkøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandzi-imeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha. ² Treeg kusrenaniiløbe tru purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn, kørig tøgagønrrai tru nømui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgar, kan tsandzøn pachibiitøga parri latailø. ³ Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø mõ mamimerane mamønrrai meramba inchun, tru newan ciertonigwan nebua asha kørebelø, ‘truba unywa’ chib manrrai Tius mara pønrrailan. ⁴ Kaguende chiwandøgucha, Tius nø mara pønrraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan ‘mayanguen unywa, unywa’ chib utigwane nambe chiwangucha kashmumig køn. ⁵ Kaguende Tiuswei wamgurrimba, Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kønrrai marig køn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

⁶ Inchawei namui nunelan iilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba chishkandø pasramig kønrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb megabig kønrrabguen.

⁷ Chi treeg kømubendø, nømdø isua chugúinguen mõrmubendø wamindiilanba, ishum-burmera køllizheelø kagatø ka wamincha mõriilanba, mørøb pasrømumig køn.

Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb meganrrab isu. ⁸ Asr chishtø kønrrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kønrrai purugubig køn. Kaguende yu mõi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan tranrrab mis-rig tøgagig køn. ⁹ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeelø treeg kuitamab isua chi kashmø utamig. ¹⁰ Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayeelan kaigyugurri Wesrabigwan, nun kørebelaneguende wesrabwei inchibigwan.

¹¹ Iilane ñibe maringarub kusrenanrrig. ¹² Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelayasiibe ñi chi wamindiiløyu lata, maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nømguen ñun asha kusrenrrai megamig køn. ¹³ Na arrumnegatiibe mayeelai merrab, Tiuswei wamwan pørigwan leb, ‘maig melamigwan treeg marøb melay’ chib, kusrenanøb indamig køn. ¹⁴ Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nøm mayeelø misra nømui tasiimeran ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kønrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig købigwan.

¹⁵ Iilandø ñiguen tab isub kebya, truigwandø martrab pasramisr, Tiusweiwan ñi katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai. ¹⁶ Pøs maig kømigwan

ñiasiitø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha. Truigwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb megawabe, ñiasiitøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mørøbelan chigucha kaigyugurri wesrab inchabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

¹ Kølli misagwane tsakkandø namig wamømøtø, masken tammaytø, wamindamig køn, maig melamigwan treeg marøb megamig køn chib, kan møskawan lataitøweingue. Inchen ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig køn. ² Inchen ishumbur køllizheelane ñui usrin kui lataig inchippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig køn, chigøben kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

³ Inchen piudamera kerriguwan nømdø kørømisrar kerrigu mugucha ashchaptiig chigarwane tabig purugunrrig. ⁴ Inchen kan piuda nusrkalø kui, kabe awelumera kui tøgag købene, trube, tru ureemerabe Tiusweimburabigu maig maramig køben treeg marøb, trube, tru nusrkaløbe nømui yauelei chi palabigwane nømwei ashib purrønrrabelø køn, nømunma maig tabig marig købig køben, kølleelan treetøwei marøb. Kaguende øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn. ⁵ Inchen piuda tru kerriguwan nøtøzhig, yandø nøtø kørømisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm Tiusba waminchib, purugunrrig chib miab megabig megan. ⁶ Trune piuda tru nøtø kørømisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasrabiibe, øsig uningucha nøbe kwaig lataig køn. ⁷ Øyeege marmelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø køn' tainab pønrramig chigargønrrai. ⁸ Pøs møikkøben nui nømmissagwan lata, katø nui naachaguelandøweinguen isua ashmíibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan køremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

⁹ Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta añoskurrimbuniigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan. ¹⁰ Truibe chigøben tabig mariiløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nørøranøbig, katø mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebuilø melabelan purugub megabig, katø chine tabigwane marøb megabig treekke.

¹¹ Inchendø tru piudamera ureeteelø nømdø kørømisrøbelane, tru munchimeran pøra tøgagúigu nømungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nømui asru kaig marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø køn.

¹² Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nøba pønrrønrrab misrig købigwan treeg martrab kaima, kaigyu pønrsailø kønrrab pønrramisrøbelø køn. ¹³ Inchagucha ke yamørig, yamørig llirab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø misrmøtø, katø aumbumay imay wamniga lliramba, katø chiyugøben kegalamørøb, chi wamin-damgailan wamincha møramba inchibelø køn. ¹⁴ Inchawei treekkurri piudamera ureeteelø nømdø kørømisrarbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø nømui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui inchibig, chinetø tainab pønrramig chigagønrrab. ¹⁵ Inchawei piudamera mõiløma, pella chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab aumbubguen indin køn. ¹⁶ Kan ishug Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nø asamig køn, iglesia ke tranrraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguwan mugucha ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.

¹⁷ Iglesiayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane nøm mandø tabig indig kønrrabelø køben treegwandø tab inchimøtø, maya nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba,

kusrennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan. ¹⁸ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Kan wey, tirigun kwattraï itøbunab megabigwane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn” cha. Incha katø trenchibig køn: “Chi maramigwan marøb megabiibe tru nø marøb megaimburø pagar utamigwein køn” cha.

¹⁹ Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, pønelø kui nømashib ashibelø treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.

²⁰ Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane ‘øyeeg marmumig køn’ cha, mayeelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treegwei marmønrrab køriimatønrrai.

²¹ Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ángelesmeran Tius lawa wes-railai merrappa, iig øyeeg marmelan marmø kømø, ñi martraï karua pasrar, kabe møigwane purømisrøb trugatøtø inchab kømøwei, møigwandøgucha lata asha maramig køn. ²² Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke mõi mõi tab ashmubendøbe, møigweim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nømui kaig mariilan ñigucha tøgatø marøb pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.

²³ Møingurrimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben katø katø webarrinabig køn.

²⁴ Kaig mariilø kan utu møguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin kui nebua asiilø køn. ²⁵ Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø mõi mõi kenamismø pønrrabikkucha, asiimíig treetø kørrømisrmøtø, kenamisrøbig køn.

6

¹ Ñim møitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei munchiwanba, katø tru tabig kusrenaniilanba purø trømbøig wamindig kømønrrai. ² Inchen ñim møiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgarbe, Cristogurri nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nømui marmelan ñim mara tranin-abeløbe Jesucriston kørebelø undaarraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeg marøb kømig køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømíig purø tabig ciertonig

³ Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimíig tabiiba, katø Tiusweimburabelan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, møikkøben ka peemaytø chi tabig kømíig kusrenanøbiibe, ⁴ nøasiitø purø kusrebig kurmab indan, chigucha chi kusremíig købendø. Incha maig kø chib payib aleguiyamig, chigøben wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrrø lataig nigaig køn. Incha øyeekkurrindøwei truyugurri arruppe, katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai asamig arrumba, kwayam lamig arrumba, katøganun trømbøig marøb tsalø wamamig arrumba, chigøben kemesra trømbøig isub amønamiig arrumba, ⁵ katø tru kaig maramig isubiitø nømui turmera mindiilø tøga misaameraba ke chi kømubendø ka kwayab kømig arrumba indan. Truiløbe tru newan ciertonigwane kerraig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marøb tøgagúigwane nømbe trutøga an marøb pønrramigweyasig tøgar køn.

⁶ Inchen nam maig tøgagúizhiitøgatø kasraatø melabelaimbe tru Tiusweimburabelan marøb tøgagúigugurri, chigurrimbunø tøgagømig arrubwei inchibig køn. ⁷ Kaguende nambe yu piraumayma, chigucha chigar yandiig amrruig køppe, katø treetøwei

chigucha chigar ambamig kørnrun. ⁸ Inchawei nam mamig tøgagøb, asru kemig tøgagøb indinukkurrimbe, trutøgabe kasraatø amønami kørn. ⁹ Kaguende pua misrøg kui inchi-beløbe, chine tabig lataig kenamisrøb arruben, treegwan chull asha kegørran. Incha chine chine nebunrrab isuptø maramgaigwan mariiløyuba, katø ka trømbøig mincha pønrramig kørnrai mariiløyuba kegørra pønrramisren, truiløbe møguelane yandø chin-damikkuchagaig misra pønrrørnrai kegørrørskøb, managatig kaigu kegørra pønrramig kørnrai mara pønrsran. ¹⁰ Kaguende chigurrimbunø kaig maramig arrubiibe, anwan ¡katø! ke kan chinchimmørø inchi chull indiiløyugurri arrubig kørn. Inchawei mõiløgøbenma an tøgagug købiitø yandø pella, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurri tarømisra, nømasiitøwei chine chine purø isumdiig puig melønrrab tøga pønrramisran.

Kørrømisrmø ibig inrrai wamindig

¹¹ Trune ñi Tiusweyasiitø pasrab mõøbe treeg indameløyugurrimbe tarømisramig kørn. Sølgandø tabig kømigwanba, Tiusweimburabeløyu tabig kømigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, undag købig tøgagømigwanba elachimø marøbig marøb megamigwanba, katø maig købendø inchimø, purø tammay megamigwanba, iilan martrig. ¹² Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane ñi tøga pasrønrrab isua kwayab, tru managatig øsig kømig tøgagúigwane pachamørtrab kømø tab tøga pasrau, Tius trunun tøgagønrrai wamøben, tru ñi truba yamelai merrab, purø tabig pasrønrrab waminchib pasraig købigwan. ¹³ Katø chigurrimbunø pønrrabigwan øsig kørnrai tranøb Tiuswei merrappa, katø Poncio Pilatoi merrab, purø tabig nø maig kuigwan ‘nabe treeg kur’ chib, waminchib eshkab pasrabig Cristo Jesúswei merrappa, nabe ñune karua pasrar: ¹⁴ tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitøga chillig indig chigaig, katø chigøben ‘kailø kørn’ tainab pasramig chigaig, treeg tøgagønrrai namui Señor Jesucristo kenamisramnegatig. ¹⁵ Yandø tru treeg maram kwalømmera puben, trunun nø kenamartrab kuinrrun, tru nø mayanguen tab indig, tru nøtø Mayeelaim Pala Pasrabig trurriugu maya reymeraim pala nø Rey, katø maya misagwan ashib karub pønrrabelaim pala Nø Karub Ashib Pasrabig. ¹⁶ Managuen kwanrrabig kømíig, muguen kemalamgaigu tørguegwalmabigu wabig, nune mu mõkkucha asiimíig, katø mugucha nune ashchab kaimaig, Tius nøtø kørn. Treegwan purø tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub wamibabe nuyasig kørnrai inchar. Treeg kørnrun.

¹⁷ Møin kwaløm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptø, purab nørreelø kermab inchi, tru chigurrimbunø tøgagúilø treetø kørnraitamab isumgailøyu ke truyutø isua pønrrømønrrain karunrrig. Masken treeg inchimøtø, nam kasraatø tab kui warønrrai Tius tru chigucha palønrraingaug tøgagømburab tøgagønrrai namun tranøbigweinug isua pønrrørnrai inchi. ¹⁸ Tabigwan marøbelø kørnrain karunrrig, truba puarmera misrøppe, nømui chigøben tabig mariiløyu puarmera misrtrai. Tøgagúigwane chigucha merø kui inchimø, lata pirishib purugunrrab muniitø købelø kørnrai. ¹⁹ Øyamaybe tru wendøsrø attrabigweyasig, tabig pølbasa marøb esegab kebamrrun, øsig kømig, tru managatig cierton øsig kømigwan nebua tøgagømig kørnrai.

Timoteowan wamindiilø srabeig

²⁰ ¡Au! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua mõra tøgagu, Tiuswane chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha mõriilanba, katø tru nømui nørro nebua ashib kusreb taig chi cierton kømíigwanba, treelan mõrøb pasrønrrab kømø meganrrig. ²¹ Pøs mõiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.

Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig, øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug tranrrab misra kørromisrigwan eshkanrrai ørig, ² nai undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui Señor Cristo Jesúsweimba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kønrrai isur.

Cristoimburabigwan kørmo waminchib

³ Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru merrabsrø nai kølli misamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei. ⁴ Ñi kappin kørrogaigwan isubene, nane katø malaugue asinrrabna køtan, na purø tab kui mørøb truba truba kasrag pasramig kønrrai. ⁵ Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø inchib kømø, ñui isubigwan Jesucristoinug cierton pasra tøgagúigwan. Truigwane ñui awela Loidaba, ñui usri Euniceba truilømerrig pølbasa tøgagúig købig køn. Incha mømibe ñuinukkucha trube pasrømø kømø, pasraitamab isua pasrar.

⁶ Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kønrrai, Tius keta tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar. ⁷ Kaguende Tiusbe namune kørriiteelø kønrrain kømøtø, chishkandø marøbig kønrrain tranig køn, undag købigwan tøgar kønrraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kønrraimba. ⁸ Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei, namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wamgurri na maig kaig nebuig megaben, treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg. ⁹ Kaguende namun kaigyugurri wesrawa, newan tabig chishig amøñinrrai wamabiibe nøwein køn, kabe nam chigøben mariiløgurriin kømøtø, nø trendø treeg martrab isuitøgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø tab indigwane Tiusbe Cristo Jesúskurri tranig købig køn, chigurrimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei. ¹⁰ Inchen mømibe Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kønrrai marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wamgurri tru øsig kømig managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.

¹¹ Inchen nabe truigwan eshkaab waminchibig kønrraimba, Jesucristo nøashib karua ørig kønrraimba, kusrenanøbig kønrraimba wesrawa pasrig kur. ¹² Incha øyeekkurri nabe øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur. Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømweyasig na nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab maramigwan tøgaig kui, nabe ashmø kømø, asha pasrar.

¹³ Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun merrarrawa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba, undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúiguba. ¹⁴ Tru purø tabigwan ñun marøb tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espiritu Santo purugúitøga tab asha tøga pasrau.

¹⁵ Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, truilai utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn. ¹⁶ Onesíforoi yauelan Tius lastima tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesíforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai

purugubig kòn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue. ¹⁷Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig kòn. ¹⁸Señor Onesiforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai tranrrai isua inchar, tru srabe kwaløm puben. Ñibe yandø tsabø ashibig kòn Efesosrøma nøbe namun yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kømig

¹Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur isua pasrau. ²Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mørig købigwane katøganelan chi isumgaig martraptø møguelan martrai karua pønrsø, nømgurringucha katøganelan kusrenanrrapteelan.

³Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu, Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig. ⁴Kan suldauma chi maramelan marøb meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nøørø peg marameløyube kebya megamøn, nun suldau kønrrai pasrøbigwan purø tab kui mørtrai martrab. ⁵Katø møig kanab luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig køben treegwan marmøwabe, tru lulimburø coronan utønrrab kaimanrrun. ⁶Katø kan kwallibig chigucha pøsra, pøsra kwallabe, ellmarig misrøbigwane nømerrig tulishinrrabigwein kòn. ⁷Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pøs Señorbe chiwandøgucha ñi tab chigúi møramigwan tranrrun.

⁸Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwailai utugurri katøle kurrigwan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshkab kusrenanig, treegwan. ⁹Inchawei tru wamgurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kømøtø pasran. ¹⁰Inchawei treekkurri chinetø kaig nebub arrubigwan treegwan kerrigu ka pureb megar, Tius nø lawa wesrailayasig tab kønrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kømig Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabigwanba nømgucha nebua tøgagønrrai.

¹¹Iig trendaibe chi isumgaig, isig kømøtø kòn:

Nam nøba kwawabe,

katø nøba øsig purramig kønrrun.

¹²Maya kaig nebub arringucha, melabig meløwabe,

katø nø ashib karub waisrøn chigucha nøba ashib karub purramig kønrrun.

Nam nun ‘ashmeelø ker’ chibene,

namungucha nøbe ‘ashmíig kur’ chinrrun.

¹³Nambe nøba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha,

nøbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig kòn,

kaguende nøbe maig køppe, managucha treetø kua.

Sølwan marøbig kui asig kønrrab inchi

¹⁴Iilane pesannamønrrai isunanøppatø, isunanøppatø meganrrig, ‘øyeeg martrigay’ chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke larrøbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kømønrrai. Treeg mariibe chi tabig purugumøtø, tru wamindigwan mørøbelane ka trømbøig mindishatø kørømarøbig kòn. ¹⁵Ñibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab asha isuptø marøb meganrrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha køríimisra pasrønrrabgaig tru wam newan ciertonigwane, maig kønrrabigwan sølgandø kusrenanøb pasrabig treeg kønrrab. ¹⁶Tiuswane chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka

wamincha mōriilanba, treegwan martrab kōmō isua pasrōnrig. Kaguen treeg waminchibelōbe nōmui kaig mariilōyu mas kegōrrab ambubelō kōn. ¹⁷ Inchen nōmui treeg wamindiilōbe kan pill-llab pisrō asrwan trerangarub larrōbichib ib lataitōwei martrun. Treeg marōb pōnrrabelai utube Himeneoba, Filetoba kōn. ¹⁸ Pōs truilōma tru newan ciertonigugurri pella tarōmisra, tru kwailō ōsiiranrrun taibe yandō chab ōsiirabguen indin kōn chib, trumay waminchib kebamba, mōilanma tru nōmui isubigwan Jesucristoinug pasra tōga melaigwane yandō mumaygucha kōmuelō melōnrrai mindisha kōrrōmarōb kebambin kōn. ¹⁹ Inchendō treeg kuingucha, Tius purō may tamara pōlbasra pasriibe muguen kōnōgamgaig pasran. Truyube ōyeeg chibig pōrig tōgaig: “Señorbe mōilōtō nuielō kuigwan ashibig kōn” chibiiba; katō: “Mōitōgucha ‘Señorwei munchiyu uñibig kur’ chib waminchibiibe kaig marigugurri tarōmisramig kōn” chibiiba.

²⁰ Kan nu yauma pasumera, kōtsōmera pōnrrappe, orotōga mariilōtō pōnrrōmōwei, andōga mariilōtō pōnrrōmōwei indan. Treeg kōmōtō, tsiitōga mariilō kōben, pirōtōga mariilō kōben pōnrran. Mōilōbe purō tabig marōbyutō katōrab srua kōmig kōben, mōilōbe ka chi marōbyu kōben katōrab srua kōmeelō kōn. ²¹ Inchawei mōikkōben ōyeeg kaig mariilōyugurri chish misrabe, purō tabig maramigweyasig kan pasun lataig tōgagōmig kōnrrun, tabigweyasiitō tarōmarig, chiyutōgucha Señorweimbe tabig martrabig, chigōben tabig maramigweyasiibe kaima pasrōnrrabgaikke.

²² Matsōrelō chinetō kaig marōg kui indiilōyugurrimbe ñibe tarōmisr. Incha tru sōlgandō tabigwanba, isubigwan Cristoinuutō pasra tōgagōmigwanba, undag kōbigwanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tōga uñ, tru nōmui manrrōmeran chishchitōga Señorwan ‘purugurra’ chib wamab tabig waminchibelōba kanbalatō. ²³ Ke chi wamindamgailan aleguiyam lailōyugurrimba, chugúinguen mōrmubendō chinetō cha mōriilōyugurrimba tarōmisr. Kaguende treeg indiibe ka kwayab kōmigweyasiitō marig kōrrōmisrōbig kui ñibe ashibig kōn. ²⁴ Kaguende Señorweiwān marōb megabiibe kwayam laptiig kōmōtō, masken mayeelan larrō tab inchibig, trurrigu may kusrenanōbig, chigōben pusrkwanrraptiig taingucha namig mōrmíig kōmig kōn. ²⁵ Katō mōrōg kōmub chinetō cha mōrōbelane, mōi mōi tsag wamōmōtō, tammaytō sōlwan isunrrai purugumig kōn. Nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay liramigwan inchippa Tius tranōbgunmab isua, tru newan ciertonigwan nōm tab chigúí mōrtrai. ²⁶ Incha katōle tab isua mōra, tru nugwaimandzig chinetō mara pōnsra nōmun kegōrrōsrka, nō maig martrain kōben, treeg marōb melōnrrai merrarrawa tōgagúigugurri wegōrrōnrrai.

3

Srabe kwalōmmerawan misaamera mailō kōnrrabelan waminchib

¹ Katō ñibe iigwangucha isua asha kōmig kōn, srabe kwalōmmerawane tabguen waramga kwalōmmera attrab kui. ² Mōguelō ka nōmuimburaptō tabig kōnrrai inchibelō, anwane ke chinchimmōrō inchib chull inchibelō, purō nōrreelō misrōb waminchibelō, purab nōrreelō misrōb katōganelane keeshaguen ashmeelō, trōmbōig tsalō wamamba inchibelō, nōmui mōskalan larrō mōrmeelō, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúí lataig inchib misaamera kōnrrun. ³ Ka trendō treeg undaguelō kōmigwane chigucha chiga misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelō, wam kusrupteelō, trōmbōig maramigwane ke treeg maratōweim puraambubelō, nōmun kōmōbashtō trōmbōig mara petab misaamera, chigurrimbunō tabigwane larrō tsaleelō, ⁴ chi kōmubendō tabelan kailai tasku purōrā pōnsrōbelō, chi maramigwan tabguen isumubendō mōi mōi marōbelō, nōrreelō kermab isubiitō ke chinsraatō inchibelō, chine tab kuimōrōb maramigwangōba undaarabelō kōnrrun, Tiuswan kōmōtō. ⁵ Tiusweimburabigu truba tabig amōñib lataig inchendō, tru maramburab marōbig Tiusweiwane chigucha kōmíig mara tōgar kōn. Ōyeeg misaamerane tarōmisr. ⁶ Kaguende tru treeg marōb mōguelai utuelō mōilōgōben kōn, ishumburmera chiyu kōben mur isua

pønrømwø, chigurrimbunø kaig marøg købig arrubig srua ambiilø, kaig mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran kegørrøsrka treetø treetø melønrrai srua købelø. ⁷ Inchen tru ishumburmerabe chu uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab kaiman. ⁸ Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai sötøluløbelø latawei, tru møgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei sötøluløbelø køn. Truiløbe nømui turyube trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri tarømisra misaamera køn. ⁹ Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun. Kaguende nøm chigúinguen mørmubendørrer marøb kuigwane mayeelai malau tørgandø tørmariig kønrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

¹⁰ Inchendø ñibe ñuimburappe na maig kusrenaniilan tab ashibig køn, na mandø unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan, maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub ar-ringucha tarømismø, megabig megaigwan. ¹¹ Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan chigucha, purø isuig megamig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine trømbøig puig isuig megaben, kerrigu øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kømø ka purayamig kønrrai mariig køn. ¹² Inchawei mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrrab inchi-beløbe, isa kømøtø, kaig indinab melamig kønrrun. ¹³ Trune tru larrø kaig møgueløba, katø tabzhig wamincha kaigyu kegørrøsrkøbeløbabe treetøguen kømø, purø kailøguen misrøb amrrun, nømguen may wamincha kegørrøsrkailøtøwein købendø, may wamincha katøganelan kegørrøsrkøb.

¹⁴ Trune ñibe tru ñi kusrewa tøgagúigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg kuitamab kørewa tøgagúigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig købigwan. ¹⁵ Inchagucha ñibe unøgurri Tiuswei tru newan tab wam pøriilan yandø ashibig køn, truiløbe ñune kusrebig kønrrai martrun, tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasrikkurri kaigyugurri wesraig kømig kønrrai. ¹⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriibe ker-riguba Tius nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pøriilø køn, trurrigu kusrenanamibe purø tabig, kalø mariigwan nebua ashchai wamindamig lata, kalø maren sølwan martrai watsamig lata, tru sølgandø maramig kønrrai kusrenanamig lata, ¹⁷ Tiuswei møøbe chigurrimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømiig newanig kønrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

¹ Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub wamigwan nø tøga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kønrrabigwan nø asha martrabigwei merrappa, marmø kømø martrai ñun karua pasrar: ² Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kømui lata nui wamwane waminchab muniitø pasrabig kønrrig. Katø øyeeg maramig købig kuin kui nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrønrrai purugub, trurrigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrønrrai pasrar, ñune. ³ Kaguende tru chi kalø kømø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mørøg kømui inchib pønrram kwalømmø punrrab køn. Nømbe ke chine peetø mørøg køb mendindø kuig køppe, nømui trømbøig isuiløyu maig køben treegwan marøb kømig, kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nørøø pera kønrrun, nøm chi mørøg kuin køben treegwan waminchabelø. ⁴ Incha tru newan ciertonigwane mørøg kømub tarømisra, chi treeg kømubendø nømuinetø isua wamindiilan mørøb kønrrab chab lliranrrun. ⁵ Trune

ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tøgagúigwane newan martrig.

⁶ Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta tranrrab kweetsig kømig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pasran. ⁷ Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane maig tøga pasrabig kuig treetø ka tøga pasrar. ⁸ Inchawei maig kønrrabigwan sølgandø tabig marimburø utam corona esegaig tøgagur. Truigwane Señor, tru maig kønrrabigwan sølgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø, katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba tranrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

⁹ Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig. ¹⁰ Kaguende Demasbe i pirauigwangøba undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn. ¹¹ Yube ke Lucastøwei naba kørømisran. Marcoswane lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nøbe tru nai marameløyu truba nu purugunrrautan. ¹² Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudasrømay ørig køn. ¹³ Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørømarig, nai pala itøgueigwanba, kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrrabelane pesannanrrab kømø.

¹⁴ Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig marig køn, nø maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan tranrrab kuinrrun. ¹⁵ Tru møwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam waminchimønrrai truba truba sötøluløb kurrig køn.

¹⁶ Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrø nan payib srua kønrrab pølbarendø, tru naimburab ‘na treeg mara pasrømur’ chib, megabenma, nane mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn. ¹⁷ Treeg kuindøgucha, Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn, Tiuswei wamwan nagurri eshkab kusrenanig kørømisren, mayeelø judíos kømø misaamera truigwan truyu nebua mørig kønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri kerraig køn. ¹⁸ Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø, ka purayamig kønrrai, chi indiimíig ashib tøgagønrrautan, srømbalasarø nø ashib karub waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiuswein kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁹ Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba ‘tab ka amøñiguh’ tan chirrunrrig. ²⁰ Erastobe Corintosrø kørømisren, Trófimone Miletosrø kwanrrø kørømarar. ²¹ Pishim pølmera kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eubulo køben, Pudente køben, Lino køben, Claudia køben, katø nunelø mayeelø truilø chigucha ñun ‘ka uñguh’ chirrunrrig cha, øran.

²² Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nø ka yandø tab indikkucha ñimba pasrønrraimab isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

¹ Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nøashib karua ørig kur, Tius nø lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amønami gumay amrrai marøb pasrabigwan. ² Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúiba, tru maig kuigwan nebua ashib ambiibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimíg, chig-urrimbunø købigwan marmøwatøsrøwei tru nø tranrrab misra kørrømisrigu. ³ Inchen mømibe yandø truigwan maram kwalømmera pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan martrai karua pasren, trunun na eshka kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisran. ⁴ I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrøtø Jesucristoinug pasra tøgag, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

⁵ Na ñun tru Cretasrø kørrømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørrømisriilan lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patsø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamer-ayu Tiusweiwan pera marøb pønrrønrrabelø wesrawa pønrrønrrai, ñune trusrø treeg kørrømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai. ⁶ Tiusweiwan pera marøb pasrabiibe mugøben ‘chi køn’ tainanrrabgaig, kan sraindø tøgag, katø ure-emeragucha Jesucriston kørebelø tøgag kømig køn, nømun ‘maig marøb amønig køben amønibelø køn’ chib wamindinabelø, kabe ‘mørmeelø larrø kailø køn’ chib wamindinabelø treeg ureg kømøtø. ⁷ Kaguende Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe ‘øyeeg køn’ tainanrrabgaig kømig køn. Ke nø maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig køn. ⁸ Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø wabig kømig køn. Tabigwane undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø tabig marøbig, Tiusweimburabeløyu newan tabig uñibig, asr mumay srua itanmaptø uñmíg kømig køn. ⁹ Tiuswei wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane, tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan ‘maig maramigwan treeg maray’ chib wamindamiba, katø ‘kalø maran’ chibgøba waminchibelan, nømguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamin-damiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

¹⁰ Kaguende nøm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø nigarmera køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nørrø køn. Tru treeg inchibeløbe judíosmera tru asru circuncidawarmera, truilørre mas inchibelø køn. ¹¹ Inchawei treelane waminchib kømønrrai mera, nømui trigwane kandø kasra pasramig søl køn. Kaguende chi maramíg mara an nørrø tøgamisrøg køb, ke yaba, yaba yandø mandøgucha kømuielø melønrrai mara kørrømarøb amrrun, chi kusrenanamgailan kusrennøb.

¹² Tru Cretasrø kan møg nømui utuig nømui tiusmeraiwan waminchibiitøwei nøm tøgagúima trendaig købig køn: “Cretasrø misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptø warabelø, animal lataitøguen kømø purab kailø, kan mabgucha ¡katø! mamburab mabelø, trurrigu pøgølelø køn” cha. ¹³ Truig trencha wamindiibe isa kømø, sølwei

wamindig køn. Inchawei nòmune waminchippe mormø kømø, mørtrai mur waminchig, tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan chi kaiba lindiimíg chishig tabig tøgagúigwane, ¹⁴ judíosmera ka nòmdø isua wamindiilø tøgagúilan tru kuindø mørøb pønrrømøwei, katø møguelø tru newan ciertonigugurri tarømisrar chi maramigwan nòmdø pønrrailan tru kuindø marøb pønrrømøwei inchai. ¹⁵ Chi trømbøig isumeelø chishig tabig isubelaimbe chitøgucha tabig chishig køn. Trune Tiuswan chigucha køremeelø, larrø trømbøig isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi kaagøn. Kaguende nòmui turyu isubiiba, isub kebachib pasrabiiba truiløbagen larrø trømbøig mindiilø tøgar køn. ¹⁶ Tiuswei mayu amøñibelø ker chibendø, nòmui chigøben marøb amønaitøgabe chi ashmeelø kui lataitøweih marøbelø køn, ashikken kønrrabgaig køsøngønrraptiig marøbelø, larrø mormø misaamera, chigøben tabig maramigwane martrabga misaamera køn.

2

Chi kalø kømø tabig kusrenanigwan waminchib

¹ Trune ñibe waminchippe, tru chi kalø kømø tabig kusrenanig, truig maig køben treegwan waminchig. ² Møguelø kølleeløbe chigøben incha ashmø, maig pønrramigwan pønrrabelø kønrraimba, mugøben chine cha asinab pønrrømeelø kønrraimba, isua møra misaasun amøñibelø kønrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane chi kaiba lindiimíg chishig tabig tøgagønrraimba, undag købigwan tøgar kønrraimba, chine pub arringucha melabig melønrraimba waminchig.

³ Katø treetøwei ishumburmera kølleeløbe, Tiuswei ureemerasun maig amønarnigwan amøñibelø kønrraimba, wam kusrab wamniga llirapteelø, vino mutsamigwan larrø chulleelø kømønrraimba, tabigwane katøganelanguen kusrenanøbelø kønrraimba waminchig. ⁴ Øyamay nømbe tru keløbar ureetø ishumburmeran: isua møra misaasun amønarnigwan, nòmui kelan, nòmui uregwan undaguelø kømigwan, ⁵ tab isua møra amønarnigwan, chi kaig marmø chishig amønarnigwan, nòmui yaambu chi marmelan asha marøb purrabelø kømigwan, tab inchibelø kømigwan, nòmui kelø maig chiben treeg melarnigwan waminchibelø kønrrai, ‘Tiuswei wamwan chi tabig kømøn’ chib kaig wamindig kømønrraingue.

⁶ Katø matsørelan chigucha ‘øyeeg, øyeeg marøb kømig køn’ chib, isua møra amøñibelø kønrrai waminchig. ⁷ Ñi chiyutøgucha tabig mariiløyu nømguen trunun asha kusrennrai marøb kenamar. Incha ñui kusrenanarnigu ñibe kusrenanøppe, maig kusrenanarnigwan isa kømø sølwan kusrenanøb, ka indzab marøb lataig kømøtø tab kusrenanøb, ⁸ katø waminchibgucha wamindamgailan waminchimøwei, mu ‘øyeeg kalø køn’ tamgaig waminchib kusrenanrrig. Tru namun tsalø kuin pønrrabeløguen namun møigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, kørig misraguen kørrømisrrai.

⁹ Katø tru karuindiig melabeløbe, nòmun karub pera købelø nøm maig karuben, ‘chiyutøgucha treeg marøb melarnig køn’ chib waminchig, karub pera købelø tab kui mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu løtapteelø kømønrraimba, ¹⁰ katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø kui asiilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm chi marigutøgucha purø tab kui asig kørrømisrrai. ¹¹ Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambarnig kønrrai.

¹² Inchen tru ka yandø tab indiibe møi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra misaasun amønarnig kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø marnig kønrraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønarnig kønrraimba kusrenanøbig køn, Tiusweimburb trømbøig kaig marmelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtanmaptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai, ¹³ tru nam isua munig melaig mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namui purø nu Tius namun Kaigyugurri

Wesrabigwei torguegwalmabig kenamisramigwan muniirab. ¹⁴ Kaguen nõbe nõashib namuyasig kwaig kòn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wesranrrappa, katø ker-rigu newan chishelø, nui misag sètømera nuyasiitø kònrrai martrappa, katø tabig maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kònrrai. ¹⁵ Ñibe iilan waminchig ‘øyeeg, øyeeg marøb kømig kòn’ chib; ‘øyeeg maramibe kalø kòn chib; marmøtay’ chib. Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kònrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamigwan waminchibig

¹ Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purrabelan lata, truילו maig chiben treeg melabelø kònrrai, isunanøb waminchig, chi karuben mørøbelø kònrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kònrraimba, ² mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kònrraimba, kwayam lapteelø kømøtø, masken tab inchibelø kònrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig marøbelø kònrraimba. ³ Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø chugúi mørmeelø, Tiuswan mørøg kømui inchibelø, pella amøñibelø, chigurrimbunø trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambilø, kaig maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun pusrkwai ashib, namun katøganelø larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amøñibelø købig ker. ⁴ Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka yandø tab indiiba, nui undag købiiba maya misagweyasig yandø kenamisren, ⁵ nam chigøben sølgandø tabig marøbelø kuimba kømøtø, nõbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig kòn. Treeg marøppe, srøilø kònrrai pillmaikkurrimba, Espíritu Santo namun peemayelø kònrrai srøig yunømarikkurrimba kòn. ⁶ Nøbe Espíritu Santon tøgagømburab tøgagønrrai namuim pala ørig kòn, namui Kaigyugurri Wesrabig Jesucristogurri. ⁷ Nui ka yandø tab indiitøga namune chi kaig kømeeelø lataig tabig kørømara, ketigwan utønrrab ureemera kònrrai kørømarig kòn, nam tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaig truiig maig køben treeg. ⁸ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø kòn. Inchawei iigwan waminchippe marmø kømø, treeg martrai waminchig Tiuswan kørewa pønrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba marøb melønrrab inchai. Kaguende tru iig tabig mariiløbe misagwan truba tabig purugunrrabig kòn.

⁹ Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i misaamerainukkurri amrrubelø ker chib wamindiilanba, kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg chibig kòn chatø ambugurri igurri tru wamindiilanba, treelan tru kuindø mørøb pasrønrrab kømø. Øyeebe chi purugunrrabgailø waminchimuinguen wamindiilø kòn.

¹⁰ Møikkøben Tiuswei ureemeran nõørø katøgan sètø marøb uñibigwane ‘øyeebe maramig kømøn’ chib kan pamaygatig wama wamincha, wamindigwan mørøg kømui inchene, yandø treeg mowane chi asamig kaanrrai tarømisramig kòn.

¹¹ Kaguende øyeeg møøbe yandø nõasiitø tsabø minchaig, kaig marøbig, nui kaig mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig kòn.

Nunashib wamindiilø srabeig

¹² Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene, Nicópolisrømay nan ashchab, petø attrab inchunrrig. Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusrø tsunrrab inrrab isur.

¹³ Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne ashibig kusreb møg, Zenaswanba, Apoloswanba, nõmui ambamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kømø, purugunrrig.

¹⁴ Pøſ chigøben ke purugundiig pub arruben treegu purugunrrab, namuieløgucha tabig maramigwane kusreb ambamig køn, ke chigucha marmeelø kønrrab kømøtø.

Wamindiilø srabeig

¹⁵ Mayeeløba naba amøñibeløbe ‘tab ka amøñigueh’ cha wam øran. Nam lataitøwei nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrrøwa namun undaarabelan ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Filemón

Pablo Filemónwan pørøb

¹ Na Pablo Cristo Jesúsweimburabelan marøb megaikkurri kailan keeri yau pasrabiibe, namui nuneg Timoteoba misra, ñi nai undaraig namui maramigu lincha marøbig, Filemónwan køben, ² katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru namui marameløyu, marig kørromisrtrai tranrrab megabigwan køben, katø tru iglesia ñui yau tulundzunabelan køben pørar. ³ Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

⁴ Tiusba waminchippe, chu urastøgucha ‘ungwa, ungwa’ chibig kur ñun isub. ⁵ Kaguende ñui isubigwan Señor Jesúsweinug pasra tøga megaigwanba, katø Tiuswei misaameran ñibe truba undaguig køn taigwanba wammørikkurri. ⁶ Inchawei tru ñui isubigwan Jesucristoinug namba lata tøgagúig, trube truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan miabig kur, tru Cristo Jesúsweinug nam chigurrimbunø purø tabig tøgagúigwan nebua ashchai. ⁷ Kaguende nane truba truba kasrag køb, truba tab kuig kuig køn, tru ñui undag købikkurri. Kaguende Tiuswei misaamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig kasraatø pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

⁸ Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinraingaig, ñi maig maramigwan treegwan martrai karua pasramig tøgagøbendø, ⁹ treeg inchibgunrriibe tammay undag købiitøga tiusmanda treeg martrurrnrig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø køllig, na mõi ya Cristo Jesúsweiwan marøbig kuikkurri kailan keeri yau pasrabig. ¹⁰ Nai nusrkai lataig Onésimoyasig ñui merrab purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrøwa, nai unø lataig misra pasrabigweyasig.

¹¹ Onésimobe merrappe chigucha kømíig købig kuig, mømibe ñuyasig lata, nayasig lata, chiyutøgucha ke nø purugub megabig misrin køn. ¹² Incha nabe katøle nune ñuimay ørar, tru nai manrraugurri undaraigwan. ¹³ Pøs naba kørromisrtrai nune, nabe kørromarømmørø isuig køn, Tiuswei tabig srø wamgurri nan merrarrawa keerig pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai. ¹⁴ Inchendø ñimerrig maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimug køn. Tru na ñun øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kømøtø, uyube ñi maig maramdiig køben treeg asha martrai inchar. ¹⁵ Onésimo kan maya yanagatig ñun øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua, øyeeg tarømisrig kuitamab isur. ¹⁶ Mømibe yandø nune karuindiig megabig kui lataig kømøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaraig nunewan lataikke, nøbe naimbe truba undaraig køn. Trune ñibe treetøguen kømø, katøguchinguen isua undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.

¹⁷ Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagørrunrrig. ¹⁸ Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrrig. ¹⁹ Na Pablo naashib nai tasiitøga iigwan pørar: ‘Ulø chigúin købene, trube, na purø waramønrrun’ chib, ñuimburab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørø ulø kuigwan tru-igwanguen chi kebachimøtø. ²⁰ Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.

²¹ Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague. ²² Tru kømnetø katø na

ñimuisrømay arrua, na chu pua kørømisramigwangucha tamarøb megarrunrrig chinrrab inchar, na ñun ashchab arrumig kørrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

²³ Cristo Jesúscurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafaskucha ñimun ‘tab ka amøñiguh’ cha øran. ²⁴ Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben nai maramigu maram purugub melabelø, truiløgucha ‘tab ka amøñiguh’ cha øran.

²⁵ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kørreamab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

¹ Merrabsrømbe Tiusbe namui kōlli misaamerane Tius maig karuigwan eshka-beløgurri, mumay køben, katø katø wamindig købig kōn. ² Incha mōi i srabe kwalømmerawane nui Nusrkaingurri namun wamindan. Tru pirøwanba, katø srømbalærø kerrigu chigurrimbunø købigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb, katø nundøwei tru chigurrimbunø pønrrabigwan kerrigu keta, nø ashib tøgagønrrai kørømarig købig kōn. ³ Nusrkaimbe Tius maig törguegwalmabig køben, treetøwei tørig törguegwalmabig kōn, chiyutøgucha Tius maig køben nø treetøweingue. Katø nøbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane nui maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tøga pasran. Incha nøbe misaamerai kaig mariilan chab chishmarabe, yandø srømbalærø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusrmaygatø wanrrab wamisrig kōn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kōmø, purab nuig kōn

⁴ Pøs øyamay Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kōmø, purab nuig misrig kōn, “Tiuswei Nusrkain” cha, wami munchin nø uta tøgagúibe, “ángeles” cha wami munchi lataitøguen kōmø, purab nuig utig køb lataitøwei. ⁵ Pøs Tiusbe kan mø ángelwan køben managuen øyeebe chimuig kōn:

“Ñibe nai Nusrkain kōn cha;
 nabe mōi ñui Møskai misrar” cha.
 Katø mø ángelwangucha øyee chimuig kōn:
 “Nabe nui Møskain køben,
 nøgurrimbe nai Nusrkain kōnrrun” cha.

⁶ Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebattraí ørøb urasma katø trendaig købig kōn:

“Tiuswei ángelesmerabe mayeeløba nun kōriibala tabig wamindamig kōn” cha.

⁷ Inchen tru ángelesmeraimburappe Tiusbe trenchibig kōn:

“Nui ángelesmerane kan isig ichibig latailø kōnrrai maran cha,
 katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø kōnrraingue.”

⁸ Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig kōn:

“Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe
 managatig pasrabig pasrøben,
 tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe
 ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,
 truig kōnrrun cha.

⁹ Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,
 kaigwane ashig kōmui indig kōn cha.

Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,
 tru ñui lynchibelan lataguen kōmø,
 purab nuig kōnrrai mara,
 ñune aceite srølig kōn cha
 maya nuguen kasraaranrrai.”

¹⁰ Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig kōn:

“Ñi Señorbe srøsrøzhiitø pirøwane
 ñi mara pasrig køben,
 srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara
 pønsrailø kōn cha.

¹¹ Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,

ñibe wabig wanrrun cha.
 Srømbalamerabe kerriguba asru kewagúilø lataitøwei
 chab kølliranrrun cha.
 12 Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib lataitøwei kirra,
 kewagúilan lataitøwei katøle peemay
 srøig yunømartrun cha.
 Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,
 treetø treetø køben,
 ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn” cha.
 13 Tiusbe mø ángelwan køben managuen trendaig kaagøn:
 “Nai kusrmaygatø wamisr cha,
 ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
 ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna
 wamig kønrrai pønsramnegatig.”
 14 ¿Ángelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb pønrrabelø, kaigyugurri
 wesraig kømigwan ketig uta tøgagønrrelan purugub pønrrønrrai karua øriilø treelø
 kømuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøga pønrraigwan chinchaindø elatsamig kømøn

1 Inchawei treeg købene, nam wamindi mørigwane mas tab møramig palan, nam
 amønaig mayugurri inchipa pella ambinabgunmab. 2 Kaguende Tius ángelesmeragurri
 wamindikken maig chippe, treeg kønrrain kuig kua, tru maig taigwan mørog kømub
 itøbunabelanba, møra marmeelanba truburø møra melamigwan maig utamigwan
 utønrrai pønsraig købig køn. 3 ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig tøga pønrraigwan nam
 chinchaindø elacha, amøñabe, trube, nambe tru møra melamigugurrimbe, mandø incha
 wegørrønrrab? Kaguende kaigyugurri wesraig kømig purø nuigwane Señor Jesús nøashib
 nømerrig eshkaben, trugurrimbe tru nø wamindigwan mørobelø, truigwane ‘øyeeg køn’
 cha, namun eshkaig købig køn. 4 Katø Tiusbe nø pasrain kui ashchai mariiløtøgaba,
 kwaara asha kønrrai mariiløtøgaba, maramburab mariiløtøgaba, Espíritu Santogurri
 peg, peg marøbelø kønrrai nun maig tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru
 wamindigwan Tiusbe treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig køn.

Jesucristo køn nam kaigyugurri webamba pønrramibe

5 Nam møi tru waminchib amrruigwan, waramig katøgan tru wendøsrø srøig attra-
 bigwane ángelesmera nøm karub tøgagønrrei, Tiusbe treeg marig kømøn. 6 Treeg kømøtø,
 kanbaløsrø Tiuswei wamwan pøriguma møikkøsrøn Tiuswan trencha payig køn:
 “¿Misaabe ñuimbe chi kønrrab køh cha,
 ñi ya isunrraimbe?
 ¿Ka møwandø ñi truba isua ashib attraimbe,
 nøbe chi køh cha?
 7 Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kømø,
 møwane katøguchindø lamiig kønrrai mara,
 nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
 purø tab indiitøgaba,
 treetøga corona petsøsrøb lataig purø nuig kønrrai marig køn cha.

8 Incha kerriguba nui srøb umbu pønsraig køn” cha.
 Incha kerriguba nui srøb umbu pønrrøppe, Tiusbe chiwan kørrømara kømøtø, kerriguba
 nø ashchai pønsraig køn. Treeg kuingucha, møi yambatøbe kerrigubabe møg nø ashib
 tøgagømuin kui aser. 9 Inchendø Jesús wane, kan maya yanatø ángelesmera lataguen kømø,

katøguchindø lamíig kønrrai marin kui aser, Tius tru ka yandø tab indikkurri mayee-layasig kwamigwan maig kuig mørøb pasramig kønrrai. Møimbe tru nø kwaikkurri tørguegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøga kan corona petsøsrøb lataig marig køn.

¹⁰ Pøs tru chigurrimbunø pønrrabigwan marøb, katø truilan nuyasiitøwei pønrrønrrai marøb inchib Tiusbe nui ureemeran truba nørrowan nui tørguegwalmabiisrømay pera ippe, Tiusbe tru Jesucristo nømerrig nømun kaigyurri pera webibigwan tru chine kaig indinab pureb megaitøga chi palømíig newanig kønrrai maramig, Tiusbe søl kui asig køn.

¹¹ Kaguende Cristo tru Tiusweindø kønrrai tarømarøbig lata, katø Tiusweindø kønrrai tarømariilø lata, mayeeløba kan Møskaweyeløtø køn. Inchawei treekkurri Jesúsbe nømunne, “nai nunelø” cha, wamamig chi kørig kuim pasrømon. ¹² Tiuswei wamwan pøriguma Cristobe Tius Møskawan trenchibig køn:

“Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamønrrun cha.

Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig waminchib cantamønrrun” cha.

¹³ Katø Cristobe treekkucha chibig køn:

“Nabe ke Tiuswandø isua pasramønrrun” cha.

Incha katø trendaig køn:

“Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasrar” cha.

¹⁴ Pøs ureemerama asr tøgar, animbar kuig købene, Jesucristogucha treeg asrtøwei tøgaig kørromisrig køn, nø kwaitøga tru kwamig kønrrai nugwaimandzig mu chin-damgaig marøb pasrabigwan pinishib, ¹⁵ katø nømui øsig amønaigu chu urastøgucha tru kwamigwan kørig kuindø, kørig kuindø melabelan tuyugurri wesrailø kønrrai marøb inchab. ¹⁶ Pøs nøbe purugumma, ángelesmeran purugumøtø, tru Abrahamweinukkurri amrrub misaameran purugun. ¹⁷ Inchawei treekkurri chiyutøgucha nui nunelø Tiuswei misaamera lataitøwein kømig kuig køn, kan maya Sacerdotesmeran Nø karub Sacerdote lastima ashibig kømigwanba, katø Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marøb pasrabig kømigwanba, treeg kønrrab, incha tru maya misagwei kaig mariilan chi ulø payamig kømønrrai kweetsigwan tranrrab. ¹⁸ Pøs chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab nøtøweinguen yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben kegørrønrrai indinab melabelan purugumig nøbe maramburab marøbig køn.

3

Jesucristobe Moisés lataitøguen kømø, mas nuig køn

¹ Inchawei treeg købene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø tarømariilø, nø srømbalasarngurri wamigwan ñimgucha lata tøgagønrrai wamiiløbe, Jesúswan, Tius tru Nøashib Karua Ørig, katø tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tab isua asay, tru nam nun kørewa pønrrer taigu tuyutø pønrraigwan. ² Pøs Jesúsbe nun wesra pasrøbig Tiuswan kerriguba maig taigwan møra marig køn, Tiuswei misag israelitasweimburab Moisés kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasrab lataitøweingue. ³ Inchendø Jesúsbe purabguen tab indig køn, Moisés lataguen kømø, kan ya marøbigwan mas tab indig køn, tru yawan lataguen kømø. ⁴ Pøs chi yatøgucha pasrappe, mugøben marigweim pasrainrrun. Inchendø lutøgurri chiwandøgucha mara pønrsøbiibe, Tius køn. ⁵ Pøs Moisésbe maramigu marøb megabig køppe, israelitasmera Tiuswei misagweimburab kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasraig købig køn. Incha wendøsrø Tius wamindig kønrrabigwan nøbe kenamarøbig køn. ⁶ Trune Cristobe, nø Nusrkain kua, Tiuswei yau chi maramelan elachimø marøb pasran, kerriguwan nø ashib. Inchen tru yabe namdøwein ker, treetøgucha nam kullaaramø mur pønrramigwanba, nam truba tab kui mørøb isua munig melaigwanba elachimø, nam tøga pønrrabig pønrrøwabe kønrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tøgar køn

⁷ Inchawei Tiuswei wamwan pørigu Espíritu Santobe øyeeg taig køn:

“Ñim møin kwaløm Tius maig taigwan mørabe,
⁸ mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
 tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim mørøg kømub namig inchib
 kurrab uras,
 Tiuswan ke chinchibig køtashchab inchib lataitøwei,
⁹ tru ñimui merrabsrø kølli misaamera nan truyu ke chinchibig køtashchab lataig inchib
 namisainug,
 tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan ashatøgucha.
¹⁰ Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig køben,
 na trendaig købig køn: ‘Nømui manrraube chu uraskucha ka pellatø, pellatø
 pønrrabelø kua,
 nai maymeran ashmeelø kuig køn’ cha.
¹¹ Inchawei nabe nømun namig køben,
 ¡katø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn:
 ‘Isramig na tøgagúinug nømbe managuen kebamrraamøn’ ” cha.
¹² ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu møikkøben Tiuswan køremø kaig manrrø
 tøgag kua, Øsig Wab Tiuswan tarømisrøb megabgunmab. ¹³ Masken treeg kømøtø,
 kangurrin kangurri øyamay meløgun chib kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan
 pørigu tru “Møin Kwaløm køn” taig truig pasrøbenbatø, pøs kaig maramibe ñimun truba
 tabig asønaben, ñim møitøgucha larrø mørmíig misra pasrømønrrappe. ¹⁴ Kaguende
 Cristoba namgucha tøgatø melamigwan tøga pønrrer, treetøgucha tru srøtø ke truyu isua
 pønrraigwan srabegatig tøga pønrrøwabe kønrrun.
¹⁵ Inchawei Tiuswei wamwan pøriguma trendan:
 “Ñim møin kwaløm Tiuswei wamwan mørabe,
 ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
 Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei.”
¹⁶ ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunabeløbe
 mumera kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri mayeelan pera webarrig, truilø
 kømuitarru? ¹⁷ ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe numeranrre tab kømui waig
 køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimøsrø kwabelø, truilørre namisaig
 kømuitarru? ¹⁸ Incha Tiusbe tru isramig nø tøga wainug, “¡Katø! kebamrraamøn” cha.
 Trenchippe, pøs ¿numeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nømunwein kuig køn.
¹⁹ Inchawei nømbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø
 kuikkurri.

4

¹ Pøs treeg købene, tru isramig Tius nø tøgagúinug nam kebambamigwan tøgagønrrun
 cha tranrrab misra kørrømisrig pasrøbenbatø, trunune purø isuptø tøga amønami
 køn, inchippa ñim møikkøben kebamubgunmab. ² Kaguende tru misag warab
 waraimøsrø mørøg kømui inchibelan lataitøwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan
 wammørsrkaig købig køn. Inchendø tru wamwan nøm wamindi møriibe chiwein-
 gucha chi purugumuig køn, kaguende tru mørøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra
 mørmuikkurri. ³ Inchendø tru nam kørebelaimbeguende tru isramig Tius nø tøgagúinug
 kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:
 “Nabe namig køben, ¡katø! treeg kønrrun cha,
 trendaig kuig køn cha:
 ‘Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn’ ” cha,
 nui chi marameløbe pirøwan chi købigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru
 urasrøngurri pasrig kuindøgucha. ⁴ Pøs Tiuswei wamwan pørigu kanbaløsrø tru
 kwalømmera siete nemisrøbigweimburab trendaig køn:

“Nui chi maramelan chab mara, kwalømmerra siete nemisren Tiusbe isrig køn” cha.

⁵ Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:

“Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn” cha.

⁶ Inchen truilø kømøtø, katøganeløbe katøgucha isramig tru nø tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru srøsrø nømunnemerrig wammørøsrkainabeløbe møra marmeelø kuikkurri kebammuig køn. ⁷ Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana purøguchen, Tiusbe katøle katøgan srøig “Møin Kwaløm” cha pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei na chab trendaim pala:

“Møin kwaløm ñim Tiuswei wamwan mørabe,
mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran
mur marmøtay” cha.

⁸ Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig købig kuig kuimbe, trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendøsrø tru isramig Tius tøga waig katøgan kwalømigwan waminchimubsruig kuinrrun. ⁹ Inchawei treeg købene, tru kwalømmerra siete nemisren, Tius tru isrin kwaløm lataitøwei isramig nui misaameraimbe katøgucha truike ka pasran. ¹⁰ Kaguende isramig Tius nø tøgagúinug møitøgucha kebibiibe nui chi maramelan israb wamisran, Tius nui chi maramelan chab mara israb wamisrøb lataitøwei. ¹¹ Inchawei treeg købene, isramig Tius nø tøgagúinug kebamrrab tranrrønrrab inchigun, inchippa møikkøben tru mørmeelø marigwan asha, treegwandøwei marøb pønrrøwa, tru isramigu kebambamigwan kaimamønrrai.

¹² Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kømba, ka pasrømø, marøb pasrabig kømba, treeg køn. Kan espada pinrrøba katsig lataitøguen kømø, purø trøsrøig lataikke, namui møsiiba, namui espírituba pønrraisrøngatig kebibig køn; namui asru kønabimørig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. Incha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab isua tøgagúilanba tørgandø kelarrab kenamara pønrsøbig køn.

¹³ Chigurrimbunø kerrigu mara pønrsailø pønrrabiibe Tiuswei merrappe chigucha søriibe pønrrømøn. Treeg kømøtø, tru nam chigøben mariilan eshka pønrramig Tiuswein kabyube chitøgucha kuragutsiilø tørguelarrø kena pønrran.

Jesucristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹⁴ Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun. ¹⁵ Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn. ¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi kørig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugumdiig kui asiilø kønrrappa.

5

¹ Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu piraugwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimburabeløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig mariilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai. ² Inchen tru sacerdotebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugúi mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun. ³ Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig mariilø nuimburabigweiwan chigucha. ⁴ Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdote kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune

togagønrnun. ⁵ Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kørnrab nøasiitø purø nuig misrmøtø, nøbe Tius øyeege chibigweinukkurringuen utig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køben,
møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar” chibigwan.

⁶ Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:

“Ñibeguende managatigwei sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

⁷ Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørrogøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri. ⁸ Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan møramig købig kuin kui treegwan kusreig køn. ⁹ Incha Kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun mørøbelaimbe managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane nøgurrin kørnrai, treeg misra pasramisrig køn. ¹⁰ Inchen Tiusbe nune maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote kørnrai wesrawa pasrig købig køn, tru Melquisedec maig køben treetøweingue.

Subigwan Jesucristoinug pasra togagúigwan elachib melønrab kømø, isuptø togaguy

¹¹ Pøs øyeege weimburab wamindamibe truba truba nu togaguer. Inchendø ñimun ni kan mandø chaguen øyeege køn tamgailø køn, pøs ñim chi taig møramigwane purø tsøndailø kuikkurri. ¹² Pøs ñim kusreb melaibe yeeg yanaguen køben, ashene, ñimbe manawei kusrenanøbeløguen kørnrapteelø købendø, katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø mandø pølbasa kusrenanigwan katøle møikkøben trunundøwei srøig kusrenanamig palain køn. Ñimbe palain køppe, tranrrø mamig kømøtø, katøgucha pitsøbe palain køn. ¹³ Inchen møitøgucha pitsøtø muchibiibe katøgucha tru sølgandø tabig maram wamwane ni mandø kuinguen mørtrab kaimabig køn, katøgucha unøzhig lataig srø kua. ¹⁴ Inchen tru tranrrø mamibe tru Tiusweimburabigu yandø ne nørrørawarwein køn, tru chi maramigwan yandø trendø mara ashibelø tru tabigwanba, kaigwanba maig kuigwan tab chigúi mørøbelai.

6

¹ Inchawei ke ne nørrøramnegatig ambubig amgun, tru Cristoimburabig ke srøsrø pølbasa kusrenanig købelane nøøro wemalsrøppa pønsra. Incha tru pølbasa kusrenaniilø: tru kaig marmønrab isua møramigwanba, kwamigumay srua inrrabig kaig mariilan elachib amrruigwanba, subigwan Tiusweinug pasra togagúigwanba, treeg kusrenanigutø katøle truigwandøwein kusreptø warømugun, ² katø pitøga chishmarøb kømeelelan kusrenanigwanba, Tiuswei ureemeraim pala tasiimeran estsaramigwanba, kwabelø katøle øsiiramigwanba, kaig marimburø tru managatig maig kørnrabigwan kørromaramigwanba, katøle truilandøweih, truilandøwei waminchib. ³ Pøs Tius treeg kørnrain købene, trube, nørrøram maywan amrrab inchab.

⁴ Kaguende yandø tru Tiuswei tørtrowa tørt mariilø, srømbalasarøngurri ketigwan tab kui mørøb utarmera, katø Espiritu Santoiwan utarmera, ⁵ katø Tiuswei wamyu tabigwanba, tru wendøsrø attrabigu maramburab marøbelø truilanba nømbe purø tab kui mørøb inchibelø købendø, ⁶ Criston Kerriguwan wendøbasra katøle kørøbene, nømune katøyuube nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrai indamibe kaimamdiig køn, kaguende nømdøwei Tiuswei Nusrkawan katøle kurusu mesrøb lataig maramba, misaamera nune kan chigucha kømíig kui lataig inchib ka indzatø mørtrai maramba inchibelø kua. ⁷ Kaguende sre puimørig tru pirø sre piwan muchibiima tru kwalib melabelai tab kørnrai mamig tusrchig kørnrai tranene, Tiusbe tru pirøzhigwane mayanguen tab inchun. ⁸ Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatø misrøb pirø tru

ellmarig chi misrmíbe, ke kaig puindø mørtrabig køn. Incha yandø srabebe parrig kønrrun.

⁹ Pøs nambe øyamay wamindindøgucha, nai undaarailø, ñimuimburappe mas tabig munig pasrain kui nambe asha pønrrer, tru kaigyugurri wesraig pønrrabigugurri arrubig.

¹⁰ Pøs kaguende Tiusbe kalø marøptiig kømøtø, sølgandø tabig køppe, ñim chigøben marigwan pesannanrrab kømøwei, katø nui munchiwan ñim undaatøga kenamarigwan pesannanrrab kømøwein køn, Tiuswei misaameran ñim purugua, katøgucha purugubig purugub kuimba. ¹¹ Ñim møitøgucha maig marøb melaigwan srabegatig treetø treetø kenamarøb melaimbemab isuer, tru ñim Cristoba tørguegwalmabigu purrønrrab isua munig melaigwan ke treeg kømnegatikke. ¹² Pøs nambe ñimun pøilø misrtrain kømøtø, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, tammay melabig melaitøgaba Tius tru tranrrab kørrømisrigwan utab pønrrabelø lataitøwein kønrrai inder.

Tius tranrrab misrig chi isumgaig

¹³ Kaguende Tius tru Abrahamwan ‘øyeeg martrab’ cha kørrømisrøb urasma, katøgan mas nuigwei merrab ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, trendamdiig mu katøgan kaabene, pøs Tiusbe nøasiitøwei pasramisra, ¹⁴ trendaig købig køn: “Isa kømø, cierton nabe ñun mayanguen tabig kønrrai marøb, katø ñuinukkurri maya nu misag larrøbichib kønrrai maramønrrun” cha. ¹⁵ Inchen Abrahambe tammay muniirabig muniirab megawa, Tius tru tranrrab misrigwan utig købig køn.

¹⁶ Pøs møgueløbe nøm lataguen kømø, mas nuigwei merrab pønrramisra, martrai indigwan ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib pønrrabelø køn. Inchen tru nuigwei merrab nøm trenchib pønrraigwane nøm trenchib pønrraitøwei treeg marig kørrømisrtrai marøbig køn, yandø mas wamindamikkaikke. ¹⁷ Inchawei tru tranrrab kørrømisrigwan ketig utønrrabelan Tiusbe nui isuigwane yunømartrab wamíig kuin kui ashchai tørgandø kenamartrappe, nøbe, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha kørrømisriitøga treeg kønrrai mara pasrig køn. ¹⁸ Inchawei iig tru pabaløwane chinchaguen yunømaramgaig, tru tranrrab kørrømisriitøgaba, tru ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taitøgaba marig kua, Tiusbe chincha isønrraamøn. Treeg købene, nambe kullaaramø, mas mur pønrrønrrab inchigun, tru Cristoba tørguegwalmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab tøga pønrramisra, Tius purømisrøb wainug nam kemendønrrab luløbeløbe. ¹⁹ Iig tru tørguegwalmabiisrø purramigwan isub munig melaibe kan ancla piumbu ellgwawa barcon merrarrab pasrabig lataitøwei namui møsiizhigwan yandø chi isumikkaig treeg pasrønrrai merrarrabigwan tøgaguer. Tru muniirab melaibe, tru “Kerriguba Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrøngatig kebya pasran, ²⁰ tru yandø managatigweyasig, tru Melquisedec maig køben treetøwei Jesúsbe Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrøb nømerrig kebyaisrø.

7

Melquisedec tru sacerdote

¹ Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey køb, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei sacerdote kuig køn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nø kanawa arruben, trube katønrrab webya, Abrahamwan ‘mayanguen tab kønrrun’ chibig køn. ² Inchen Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: “Tabig sølgandø marøb rey køn” cha wamig køn. Katø nøbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: “Ambumay imay tab kønrrai marøbig køn” chibig kua, nøbe: “Chi isumgaig tab kønrrai maramigwan tøga rey køn” cha treeg munchigucha wamig købig køn. ³ Melquisedecbe møskai usringawei, kølli misaamerai munchi pøra wariiløyu pørig kawei, nø kal-laigwan wamindig kawei, katø

kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua, nõbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.

⁴ Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru namui merrabsrø kølli misag Abrahamguen tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranig købig køn. ⁵ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg kønrrain købig køn, tru Levíwei misagugurri amrrubelø sacerdotes kømigwan utabelaimbe tru cienyu diez wesraigwan israelitasmeran utamig, tru nõmui nunelandøwei, truiløbe Abrahamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha. ⁶ Inchendø Melquisedecbe Levíwei misagugurri arrumíikken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesruigwan uta, Abraham Tius tru ‘øyeelø maramønrrun’ cha kørrømisriilan uta tøgaignanguen tru Melquisedecbe ‘mayanguen tab kønrrun’ cha trendaig køn. ⁷ Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ cha, trenchibiibe, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ tainabig lata kømø, mas nuig kui. ⁸ Tru Levíweinukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe, tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe møguelø ka pinønrrabeløtø køben, trune tru utabig Melquisedecweimburappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg waminchibig køn. ⁹ Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Leví tru cienyu diez wesruilan nõ utabig købenguen, tru cienyu diez wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru Leví mu kaabenbatøsrøwei traniibe, tru Leví nõguen trani lataig købig kuin kui tru Melquisedecwan. ¹⁰ Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab webarrub urasbe, Leví tru srøig kurrønrrabiibe nui kølli misag Abrahamwei asrugurri attrab srø købig køn.

¹¹ Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kømigwan tru levitas sacerdotesmera Tiusweimburabigu marøb pønrraitøga nebua tøgagømig kønrrai marig kuig kumbe, trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig køben, treeg tøgagømig srøig palømubsruinrrun, tru Aaróngurri amrrub sacerdotesmerayugurri arruaig kømíig. (Pøs tru israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru levitasmera Tiusweiwan marøb pønrraigugurri arrubig købig kuindøgucha). ¹² Kaguende tru sacerdotesmera truyugurri amrrubelan yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuigwangucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig køn. ¹³ Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan wamindinabiibe tru Levíwei misag sötømerayugurrin kømøtø, katøgan misag sötøyuig køben, tru misagugurrimbe muguen trunune tru altaryube marøb pasrømuig køn. ¹⁴ Kaguende trendø asig køn, namui Señor Jesucristobe Judáwei misag sötømerayugurrin kal-lawa arrig kui. Tru misaameraimburappe sacerdotesmera kønrrun cha Moisésbe treebe chigucha waminchimug køn.

¹⁵ Inchen iibe mas tøgandø asamdiikken køn, tru sacerdote katøgan kenamisrøbig, Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein kui. ¹⁶ Truibe tru nõ sacerdote kømigwan tøgagøppe, tru karua pøra pasrig, ‘ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote kønrrun’ cha, trendaitøga kømøtø, tru maramburab marig øsig kømig mana pinønrrabig kømíitøga kuig køn. ¹⁷ Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein chibig køn:

“Ñibe managatig sacerdote køn cha,

Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

¹⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsriibe misaameran tabelø kønrrai chi martrabgawei, chi purugunrrabgaweyig køben, yandø menda mara pasrøppa, kagøbashiitindig køn, ¹⁹ kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chiwangucha newanig kønrrai marmuig kua. Inchendø mõimbe nam isua munig melamig katøgan mas tabig tøgaignanguen Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúswan Maya Sacerdotemeran Nø Karub Sacerdote kønrrai wamig

²⁰ Inchen iigwan treeg kønrrai marøppe, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, Tius trendaitøga marig køn. Inchen merrabsrø katøgan sacerdotesmerane ‘¡katø!

marmø kømø, nabe maramønrrun' cha, trendaitøga kømøtø, mariilø købig køn. ²¹ Trune Jesúswane sacerdote kønrrai neera wannøppe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taitøga treeg mara wannig køn, tru øyeeg chib uras:

“Señor Tiusbe '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' cha,

Tius nø treeg isuigwane yunømarig kønrraamøn cha:

‘Ñibe managatigwei sacerdote køn’ ” chib.

²² Incha øyeeg taikkurri, tru srøsrø acuerdo lataig kømøtø, mas purab tabig marigwan treeg kønrrai, Jesús nø purøbasramisrig køn. ²³ Pøs tru merrab katøgan sacerdotesmerabe nørrø nemisrøb ambubig køn, kaguende nømuimbe tru nøm marøb amrruigwan chu uraskatig marøbig marøb purrømøtø kwamig kuikkurri. ²⁴ Trune Jesúsbe managatig øsig wabig køppe, tru sacerdotesmera marøb amrruigwan nøbe managatig marøbig marøb wamig tøgagøn. ²⁵ Inchawei treekkurri katø nøgurri Tiusweimay kemallibelane nøbe managatigwei kaigyugurri wesrabig køn, kaguende nøbe nømuimburab purøwaminchib managatig øsig wabikkurri.

²⁶ Kaguende Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegweim palai melaig kuig køn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marøbelainukkurri tarømarig, purø pala srømbalamerasrønguen puraya wanrrai kusruig. ²⁷ Tru katøganelø maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmera pønrrabeløbe møitøgucha nømui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburø kwalømmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nøm lata Cristobe treeg maramig palain kømøn; kaguende nøbe nøasiitøwei tranøppe, kan pijitø managatigweyasig tranig køn. ²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmerane møguelø newan tabig kømeeelan neera purrønneilø køben, trune tru Moisés pørigwei wendau arrubig, Tius '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taig wambe, newan tabig kønrrai kørrømarri Nusrkawan managatigweyasig neera wannig køn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹ Tru nam møi waminchib amrruppe, øyeeg chibrre amrruer: Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe tøgaguer cha, tru srømbalasarø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan, ² tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.

³ Kaguende tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn. ⁴ Nø yu pirau unimbe, sacerdoteguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdotesmerabe købguen indan. ⁵ Inchen tru sacerdotesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasarø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbarrab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasarø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue. ⁶ Inchen Jesúsbe sacerdotesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig tranrrab misriilø purab nørreeløygurri wesrawa, pønsrai tru srø acuerdo Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

⁷ Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan martraptiig kuig kuimbe, truigwan kørrømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun. ⁸ Inchendø Tiusbe nui misagu kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

“Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmøra attrun cha,

Israelwei misaameraba, Judáwei misaameraba,
na nomba katøgan srøig acuerdo maramig.

⁹ Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrrab kwaløm,
tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun cha.

Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,
nabe nømune isua ashmuptindig køn” cha,
Señorbe trendaig køn.

¹⁰ “Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig køn cha, tru kwalømmerawangurrimbunøbe,

Señorbe trendan cha.

Na maig martrai karua pønrsrailane
nømui isuiløyu na pønrsrøb,

na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømuimbe Tius køben,
nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.

¹¹ Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun
nui mendaigwan lata,

nui nunewan lata: ‘Señorwan nebua ash’ chib,
kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,
chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.

¹² Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumulan lastima tøgagøb,
katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur” cha.

¹³ Inchawei iig tru srø acuerdo, “srøizhig” cha wamappe, tru srøtø marig købigwane,
“køllig køn” cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab arrubiibe yandø ke
pinamitø palab arrun.

9

Srømbalasarø santuariobe yu piraugig lataig kømøn

¹ Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala tabig waminchib mandø
maramelan nøørø wesruigwanba, katø tru pirau Tiuswei carpa ya tabzhigwanba
waminchibig treeg tøgagig købig køn. ² Tru carpa yabe øyeeg marig købig køn: tru umbu
kebiyutø, tru “Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartuyube, kandileruba, mishatsiiba,
Tiusweyasiitø tarømarim pirrimera tøgagig. ³ Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig
wendau trusrømbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartu wamig, truig
pasrabig køn. ⁴ Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mariiba, tru acuerdo
mara kørrømarin caja kerriguba orotøga pinøbulig truibu pønrrabig køn. Inchen tru
cajayube tru køtsø orotøga marigu tru mamig maná taigwan pusriiba, Aarønwei pørøtsig
tru ishiizhig weguchibig købiiba, katø Tius tru acuerdo marigwan pørig tøgagig tru tambal
sruuzheelø køben tøgagig treeg pasrabig køn. ⁵ Inchen tru caja palabre querubinmera
Tiuswei tru tørguegwalmabig pasrai asamig treeg pønrrabelø køn, tru israelitasmera kaig
mariilan Tius nø ulø payimíig kønrrai marinug nømui kwaldzariimeran trubalawan
larrøbicha. Kerrigu øyeelane mømbe lutøgurrimbe wamindamgaig køn.

⁶ Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotesmerabe Tiusweimbura-
belan maramigwan martrab katø katø kebambubelø køn, tru “Tiusweindiig Kønrrain”
cha marin kwartuyu kebambubyutøbe. ⁷ Trune tru umbusrø tru “Kerriguwan
Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyube pilayutø kebyamig køn, tru maya sac-
erdotsmeran nø karub sacerdote nøtø aningaig kømøtø, ani srua, trutøga nuyasi-
itøwei tranamiba, katø chugúi mørmøwa misaamera kaig mariilaimburø tranamibague.
⁸ Incha Espíritu Santobe namune øyamay kuitamab isumig tør maran, tru santuario
srøtiig ka pasrøbenbatøbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinuumay

misag umbusrø kebambam maybe kuriimíg srø køn cha. ⁹ Iig øyeeg marig pasrabiibe tru mõi øyan kwalømwei øyan kønrrabig køn cha eshkanrrabig kuig køn, Tiuswan tru keta tranøb, katø animal kweecha Tiuswan tranøb, øyamay nun køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub kebachib pasrabigwan newan chish martrab kaimabig kuin kui ashchai. ¹⁰ Tru mamimeran, mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø karua pønrsailøbe asru ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasramnegatiitø kuig køn.

Cristo nø kwaitøga purab nuig marig

¹¹ Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu newan tabigu kebyaig køn, mu taska marig, yu pirauig kømígu. ¹² Nøbe tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebippe, kan pijitø managatigweyasig kebyaig køn, møg cabramerai aniwan srua kømøwei, toro-ureemerai aniwan srua kømøweingue. Treeg kømøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø kønrrai misagwan managatig kaigyugurri wesrabig køn. ¹³ Tru møg cabramerai aniwan kui, tru toro-ureemerai aniwan kui, ishug waara-unøzhigwan parri usrøwan kui, tru chish misramigweimburab Moisés maig martrai pørigwan trumay treeg chish misrmeelaim pala trunun wiitikken, tru nømui asru pala chish kørrømisrtraima treeg marøbig kuibe ¹⁴ treetøguen kømøtø ;tru Espíritu Santo managatig pasrabig, truikkurri Cristo Tiuswei merrab newan chishchig nøashib tranøbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu kaig mariilø kwamyumay srua ibig pønrrabigwan chishmarmønrraitarru, nam Øsig Wab Tiusweyasig marøb pønrramig kønrrai!

Møimbe øyeeg martrab cha wamindig srøig

¹⁵ Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srø acuerdo marigwan misagweimburø tru purøbasramisra marøbiibe nø køn, tru keta tranrrab misrig managatigweyigwan tru wamiiløbe utønrrai, tru merrab srøsrø acuerdo marigu pønrrøwa, tru nø kwaikkurri kaig mariiløyu melabelan nuielø kønrrai wesranrrab.

¹⁶ Pøs møikkøben kan testamento marigweimburabma, truigwan marøbig kwan cha kilgamerayu yandø treeg eshkabendøwei truyu pøriibe maig taig treeg pub attrun. ¹⁷ Inchawei yandø tru testamento mara kørrømariibe trunun mara kørrømarøbig kwabendøwei tru pøriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamøwatø kømøtø. ¹⁸ Pøs tru srøsrø marig acuerdoguen anindøga treeg kønrrai mara kørrømarig køn, aningaig marig kønrrab kømøtø. ¹⁹ Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua pønrsailan trumørig tru maya misaameran waminchib chab eshkawabe, toro-ureemerai aniwanba, møg cabramerai aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchiiba, pigø isiizhiibamara, tru lindisaitøga tru maig martrai pørig kilga welan kirrigwanba, katø nui maya misaameranba itøtsurøb, ²⁰ trenchibig køn: “I anin køn cha, tru acuerdo marigwan yandø treeg marig kørrømisrtrai marøbiibe, ñim martrai Tius nø karua pasrig.” ²¹ Incha katø treetøwei tru carpa yawan lata, Tiusweimburab marøb pønrraigu nøm chigøben marøb lutøgurri srua pønrrailan lata, tru anindøga itø tsurøbig køn. ²² Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe kerrigu lutauba anindøga chish marig kønrrain kua, chi ani lusha kømíibe tru kaig marigwan ulø paymø, ka kørrømarig kømibe kaagøn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan kerrabig køn

²³ Inchawei iilø, tru srømbalasarø pønrrabelø lataig asønabelanma animal kweecha trani anindøga chish maramig palaig kuibe, trune tru srømbalasarøngue trendø truyu pønrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniiløtøga chish mariilø kømig kuig køn, tru animal kweecha keta trani lataitøguen kømø. ²⁴ Kaguende Cristobe tru santuario ciertonig maig køben møguelø ka tre lataig asønabig mara pasrinuutø kebinøtø,

nøbe srømbalasarøngue kebyaig køn, mõi ya namuyasig Tiuswei merrab purøwaminchib wanrrab. ²⁵ Tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan pijitø tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu ani nuin kømíigwan tranrrab srua kebiben, trune Cristobe katø katø nøasiitø tranrrab kømøtø kebyaig køn. ²⁶ Incha Cristo tru sacerdotesmera lataitøwei maramig kui kuimbe, tru pirøwan mara pasrinukkurrimbunø katø katø kwamig nebusruig kuinrrun. Incha mõi ya kerriguwan srabe kwalømmerawan nøbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nøashib kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab. ²⁷ Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørrømarig kømig, truig attrun. ²⁸ Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nø purøbasramisra kan pijitø kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig mariilan nø kerranrrab. Incha katøle arruppe, chigøben kaig mariilan nø niirrab kømøtø, nø arrumigwan truba truba munig melabelane kaigyugurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

¹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru wendøsrø ciertonig attrabigwan øyeeg kuitamab asamig ka tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuindøgucha. Incha øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal kweecha traniilø trutø trutø marøb melaitøgabe newan tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig køn, tru Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane. ² Inchawei øyeeg mariitøga tru newan tabelø kønrrai marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan øyangatiitø tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala tabig waminchibelø tru nømui kaig mariilan kan pijitø kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru kaig marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig kuinrrun. ³ Inchendø tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar ker-mab isungarubig køn. ⁴ Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai animbabe tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nø kwaitøga kanmaytø newanig marig

⁵ Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig køn:

“Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata
utag kømui indig køn cha.

Inchendø kan asr tøgagønrrai,
ñibe nayasig tamarig køn cha.

⁶ Parra keta traniilanba,
kaig mariilaimburø traniilanba
chigucha chi tabig asønamuig køn cha.

⁷ Inchen nabe ñun trendaig køn cha:

‘Nabe yu pasrar cha, nai Tius,
ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab,
tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.’ ”

⁸ Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: “Ñibe kweecha traniilan lata, ketig traniilan lata, parra keta traniilan lata, kaig mariilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha chi tabig asønamuig køn” cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig køben treeg traniilø kuingucha). ⁹ Inchabe katø trendaig køn: “Nabe yu pasrar cha, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab”. Tru animal kweecha tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau srøig arrubigwan mara pasrtrab. ¹⁰ Tius tru maig kønrrain køben treegu nambe

nuindø kōnrrai tarømariilø ker, Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikkurri, tru kan pijitø managatigweyasig kwaitøga.

¹¹ Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pas-rappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig kōn, tru kaig mariilan managuen kerranrrabgailan. ¹² Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig kōn. ¹³ Incha trugurrimbunøbe nui ashig kōmui inçhibelan nui srøbmeran truilaime pala nebuna wamig kōnrrai Tius treeg maramnegatig, truigwan muniirab wan. ¹⁴ Kaguende Cristobe kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig kōn tru Tiusweindø kōnrrai tarømariilane. ¹⁵ Katø Espíritu Santogucha ‘treeg kōn’ cha namun truigweimburab eshkawabe, øyeemerrig chibig kōn:

¹⁶ Señorbe trendan cha:

“Tru na nømba acuerdo maramibe iig kōn cha:

Tru kwalømmerrawangurrimbe na maig martrai karua pønsrailane nømui manrrømerayu pønsrøb,

nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun” cha.

¹⁷ Incha katøgucha trenchibig kōn:

“Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba nabe managuen katøle isub wanrrab kōmur” cha.

¹⁸ Inchawei iilan yandø chi ulø payamig kōmíig kørrømarene, tru ka i mariilaimburøbe keta tranamig yandø chi palømon.

Tiusweimay kemallgun

¹⁹ Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalårø Señor Jesúswei aningurri chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer, ²⁰ srø may tru managatig øsig kōm maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwan nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan. Tru tab llensuzhiibe nui asr kōn. ²¹ Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran kerriguwan nø ashig pasrabig nam tøgar kuig køppe, ²² nambe namui manrraube chi søra kōmø kandø isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kørmø tøga, kaig isub kebachib pasrabig tøga manrrømeran chishmartrab anindøga itøtsura, chish pizhiitøga namui asrwan chish marague. ²³ Tru nam munig melaigwan treeg kørewa tøgagúigwane tab tøga pønrrøgun, ambumay imay srua ambinab kōmøtø, kaguende tranamigwan Tius tranrrab misra kørrømisrøbiibe maig taigwan tranmø kōmø, tranøbig kōn. ²⁴ Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua asiyagun, undag købigwan tøgagømig kōnrrai martrappa, chigøben tabig maramig kōnrrai martrappa. ²⁵ Nambe kanbalatø linçhib Tiusweiwan marøb tulundzunamigwane elachimugun, tru møiløgøben amrrug kōmub elachib kebambubelø latawei. Treeg inçhimøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib puruguyagun tru Cristo Arrum kwaløm yandø pub arri ashabe, masken traatø melab.

²⁶ Pøs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan nam nebua asigwan utappe, utøbendø, kaigwan ke ka marøg køppa marøb uñene, tru kaig mariilaimburø chiwan kweecha Tiuswan keta tranøptamibe yandø chigagøn. ²⁷ Treeg kōmøtø, tru kørig kōmdiig maig kōnrrabigwan Tius asha marinab pønrramiba, katø tru Tiuswan ashig kōmui inçhibeløbe nag purø trømbøig naarabiitøga pinisailø kōmiba, treegwandø muniirab pønrran. ²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan mørmø, kaashibigwanma pailø kui, pønelø kui ‘kalø maran’ chibelø werrubene, chigucha lastima asiimíig truiibe kwamig købig kōn. ²⁹ Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kōmíig kui lataig itøbunab, katø tru acuerdo marigwan Tiusweindø kōnrrai nømun tarømarøb aniwan larrø trømbøig kui lataig mara tøgagøb, tru ka yandø tab inçhib Espíritun tsalø wamamba inçhibigwane kan treetøguen kōmø, purø trømbøig møra meganrrai marøbwei inçhimønrraitarru.

³⁰ Kaguende nambe øyeeg chib Tiuswan ashibelø ker: “Kaig marøbigwan møra meganrrai

maramigwane na maramig køben, truburø pagarwane na pagaramønrrun” chibigwan. Katø treekkucha taig køn: “Nui misagwan maig maramigwan asha kørrømarøppe, Señor nø asha kørrømartrun” cha. ³¹ Øsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, jpurø trømbøig kørig kømdiig køn!

³² Ñimguen tru merrab kwalømmerasriigwan katøle isumbala, Cristoi tru srø wam tabig ñimun kebiløbengurrimbunø, kwayamigu lataitøwei purø trømbøig nebuinab, isui pønrramig arruben, tru uras ñimbe ka melaig købigwan. ³³ Ñimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab indza asamig chine marinab, kaig indinab, katøganelan katø øyeetøwei marøb srua køben, ñimgucha treegutøwei tōga puraambub lincha pønrrabelø køn. ³⁴ Katø kailan keeri yau pønrrabelø lastima isuim pønrrøbene, ñimbe ñimun kui lataitøwei isub, ñimui chi tōgagúilan kerrailø melamig nebuingucha, treegu kasraatø ka melab inchibelø køn, kaguende mas purø tabig mana patsønrrabig kømíigwan tōgar kermab isua ñimbe asha melabelø kuikkurri. ³⁵ Inchawei ñim ke Tiusweinuutø kemenda pønrraigwane elachippa amrrab kømø, kaguende truike purø nuig tabig utamig kønrrabigwan tōgaig køn. ³⁶ Pøs ñimbe chi isumø tammay melabig melay, Tius maig maramig palai waben trunun ñim chab marikkurrimbe, nø tranrrab misra kørrømisrigwan utamig kønrrai. ³⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn, pøs kan maya yanazhigutø,

“tru attrabiibe attrun cha. Chi srarrønrraamøn cha.

³⁸ Inchendø tru sølgandø tabig naimbe

nui isubigwan nainuutø pasra tōgagúikkurri øsig uñchun cha.

Inchen nø køriimata wendømay yabe,

trube, nøbe nane tab kui wanrrai martraamøn” cha.

³⁹ Inchendø nambe tru pinisailø kønrrab køriimata tru wendømay ambupteeløgucha kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra tōgarmera kaigyugurri wesrailø, truilø ker.

11

Merrab misaamera nømui isubigwan Tiusweinuutø pasra tōgagúig

¹ Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúibe tru munig melaigwan ke treeg kønrraitamab isua pønrramig køb, katø nam chi asiimíigwan chabguen ke asha lataig pønrraig, treeg køn. ² Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri namui merrabsrø misaamerabe Tius nømun tabig wamindinabelø køn.

³ Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri kerrigu chi købigwane Tius nui wamdøga mara pasrig købig kuin kui wetøgørra pønrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi asiimíigugurri mara pasrig køn.

⁴ Isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri Abelbe animal kweecha Tiuswan purø tabig tranig køn, Caín traní lataitøguen kømø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri nøbe sølgandø marøb møg køn cha Tius wamindinabig køn, tru nø keta tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri Abelbe kwaig mu kaabendø, katøgucha nøbe wamindan.

⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri Enocwane yu piraugurri Tius srua iben, nøbe tru kwab tamigwane maig købig kui mørmuig køn. Incha nune wetørranrrab kaimaig købig køn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kømøwatø, nøbe wamindinabig køn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb møg køn cha. ⁶ Inchawei isubigwan Tiusweinug pasra tōgagømøwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mørtraí maramgaig køn. Kaguende Tiusweimay møikkøben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui køreb, katø nun labelane nøbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui køreb indamig køn.

⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tōgagúikkurri Noéma chi asiimíig attrabigwan isua kønrrai Tius eshkabenma, nun truba køriitøga arcan marøbig køn, nui yaelø kwamø, øsig webamrrai. Noébe tru øyeeg mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius møra

pønrørrai mariilø købash cha kørrømara, chi kaig kømíg lataig Tius tabig kørrømarig kømigwan nõbe utig køn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.

⁸ Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utam-srømay webya inrrai wamøben, nõbe møra, webya yaig købig køn, chumay yam kuinguen mørmubendø. ⁹ Nøbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kønrrai tru tran-rrab misrim pirau Abrahambe ka peesrøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø tsuig købig køn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacba, Jacobpa, truilø lataitøwei kan carpa yamerayu. ¹⁰ Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrønrrabig tøgagúig tru srømbalasriigwan muniirabig købig kua. Inchen tru ciuda maig kønrrabigwan tregwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nõ køn.

¹¹ Abrahambe nõbe yandø maya køllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri unøtiig latawei chish kømigwan utig købig køn unø møskain kønrrab, (Sarabe ureg tøgagønrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru tranrrab misrøbig Tiusbe tru tranrrab misrigwane tranmø kømø, tranrrab kui, Abrahambe treg isua tøgá pasraig kua. ¹² Inchawei tru unø tøgagømigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru kan møweinukkurrindø uremera srøig larrøbichib mendappe, nu køptø srømbalasrø estrellam-era lataig, pi menda pisrum lataig købig køn, mu nebua mundzamgaig.

¹³ Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig køn nõmui kwam kwalømgatig. Tius tru nõmun tranrrab misra kørrømisriilane utømuindøgucha, Tius tranrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabsrøngurrindø ke kan asha lataig kasraabelø køn, ‘nambe srømbalasreelø, peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø warer’ chib, tørgandø trenchib waminchib. ¹⁴ Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan pirø nõmuin kønrrabigwan lab ambubelø kui, nõmbe tørgandø asamig kenamaran. ¹⁵ Pøs tru nõm werrua amrruin pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei llirawa ambimbe, ka ambamdiig købsruinrrun. ¹⁶ Inchendø nõmbe treg marmøtø, waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagønrrab isub pønrraig køn, truike tru srømbalasriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kørig kuin kømøn ‘nõmui Tius køn’ taig kømig, pøs nõbe nõmuyasig kan ciuda tamarig kua.

¹⁷ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tius Abrahamwan maig inchibig køtashchab marenma, nõbe Isaacwan tranig køn. Tius tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke kweecha tranamitø palabig køn ¹⁸ Abrahamwane: “Tru ñuinukkurri amrrub misaamer-ane Isaackurrin kønrrabelø køn” cha, Tiusbe øyeeg taig købig kuindøgucha. ¹⁹ Kaguende Abrahambe isua pasrabig køn, Tiusbe kwaitai utugurringuen katøle kusrumig maram-burab marøbig kui. Pøs kwaitai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treg utig køn.

²⁰ Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nõmune mayanguen tabig pub attrai marig køn tru wendøsrø attrabigwan.

²¹ Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan køriibala tabig waminchibig køn.

²² Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwamig lutaurab arruben, israelitasmera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsut-siimeran mandø indamigwan eshka karua pasrig køn.

²³ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moiséswei møskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tøgagúig køn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi køriimatømtø.

²⁴ Moisésma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kølig misrabe, tru Faraónwei nimbasrwei nusrkain køn cha wamig kømigwan kaasig køn. ²⁵ Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig køn, tru kaig mariiløyu tab

kui mørøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe. ²⁶ Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chigurrimbunø tøgagüilan kerrigu tøgagüi lataikken kømø, purø nuig kui isua pasrabig køn, kaguende nøbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

²⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig køn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørmøtø, nøbe webya inrrab kandø isua pasraig køn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe. ²⁸ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalamerawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

²⁹ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larramrrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

³⁰ Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrimerabe chab kegørrig køn, nøm tru pøtøgatanwan kwalømmerna siete nemisramne lliraben. ³¹ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru mørmø misaameraba kanbalatø nøgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn køtashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab utikkurri.

³² ¿Masbe chiwan waminchab køh? Pøs nane Gedeónweimburab køben, Baracweimburab køben, Sansónweimburab køben, Jeptéweimburab køben, Davidweimburab køben, Samuelweimburab køben, katø Tius maig karuigwan eshkabelaimburab køben wamindamikken nebumøtan. ³³ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri katøganelø nøm ashib karub tøgagüigwan nøm kanab, tabig sølgandø maig maramigwan marøb, Tius tranrrab misra kørrømisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasrøb indig køn. ³⁴ Nag kørig kømdiig naarabelan naaramønrrai kweechib, espatatøga kweetsiilø kømigugurri wegørra ambub, truburab chi martrab kaimabelø købig kuig chisheelø misrøb, katø kwayabyugucha kwayamburab kwayabelø misra, peg pirausrøngurri amrrub suldaumerane luløsrkøb inchibelø køn. ³⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri ishumburmera nømui kwabelan katøle øsiiraniilø utabelø kuig køn. Inchen møiløbe kwamnegatig purø trømbøig marøb srua kuinabelø køn, elatchab indingucha, elatchamamøtø, kaguende nømbe katøle øsiirawa srømbalasrø purø tabigwan nebunrrab isubelø kua. ³⁶ Inchen katøganeløbe kaig marøb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastøga lusrinab, kailan keeri yau merrarrawa keerinab melabelø køn. ³⁷ Inchen kaneløbe sruutøga peta kweetsinab, serruchotøga sølbinab para kweetsinab, espatatøga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibah cabra kaluschibatø kewar amøñibelø køn, larrø waachamera kømig nebuilø, isubiitø kappinbalatø amønarnig nebuilø, katø larrø kaig indinab melamig nebuilø. ³⁸ Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nømun tøgagømibe nømbe purø nu palabelø købig køn. Nømbe mu misag warab waraimøsrø, nørrø tunmerawansrø chu pumgúinguen mørmeelø amøñibelø køn, nørrø srug yaambumerasrø, lendegørrab pirørrabmerasrø, øyeesrø kebamba warab.

³⁹ Inchen nømbe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagüigube tabig wamindiilø købendø, tru Tius tranrrab misra kørrømisriilane møikkucha tranig utømuig køn.

⁴⁰ Kaguende Tiusbe nømui lata kømø, namuyasiibe purø tabig tøgagüig kua, tru nømbe namba kanbalatø misratøwei tru newan tabig kønrrai indig kuig køn.

12

Maramga murelø amrruben, chi isumø, namgucha mur pønrramig

¹ Inchawei øyeeg købene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgargøbelø nørrø køptø kan wañi lataig namuim pøtøgatan namun ashib purrabelan namgucha tøgagüig køppe,

namun chiguen tab ambamgaig chigøben kwatsiiranøbelanba, tru kaig marøbig namun iløsrkøptø iløsrkønrrai marøb pasrabigwanba webetøgun. Incha tru nam luløb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tøga pønrraiwan maikkucha kørrømisrmø, luløbig lulgun, ² namui kaptøgabe Jesúswan ashib, tru nømerrig treegwan pera marøb, katø tru namui isubigwan nuinug pasra tøgagúigwan newanig kønrrai marøb inchibigwan. Pøs Jesúsbe nø pumsrø kasrag kømndiig pasrabigwan asha pasraikkurri kurusyu mesraig kweetsig kwamigwan awentawa, tru kørig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmøtø, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatømay wamisrig køn.

³ Incha tru kaig marøb misaamera Jesúswan chine kaig maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen isuy, ñim chi muraaramøwei, chi kaima kørrømisrmøwei indamig kønrrai. ⁴ Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha ñimui aniwana lusamnegatiibe mara pønrrømon. ⁵ ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib purugúigwan ñimbe yandø pesannabguen inda chindah?

“Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan kusrennene, kagatørre inditamab treeg isua tøgagømwøwei, Señor ñun isua mørtraï marene, truyutø kørrømisrmøwei indamig køn.

⁶ Kaguende tru nui undaaraigwane

Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb, mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane nøbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbig køn” cha, trenchibig køn.

⁷ Maramga murig latailø Señor ñun maringaruigwane mur pasram kusrenrrai kusrenrrab inditamab isua awentau. Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran. ¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenniimíg mu treeg nusrkai kø chinderah? ⁸ Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kusrenniilø latawei ñimun kusrenniimeelø kuisruandøbe, trube, Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin kønrrun. ⁹ Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur pasram kusrenrrai kusrennøbelø nambe tøgar kua, truilanma maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru namui espíritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan tøgagømig kømønrraitarru? ¹⁰ Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nømbe kan maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn, nømun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai maran, nø newan tabig kuigwan namgucha tøgagønrrai. ¹¹ Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene, ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømndiig kømøtø, mur kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabig amønamiba, chi isumgaig tab amønamiba tøgag arrubig køn.

Tius wamindigwan kaasamibe kørig kømndiig køn

¹² Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrtraï kønøgøb, ñimui tømmera itønapeelan katøle mur misrtraï maray. ¹³ Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur maymeran ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrtraï. ¹⁴ Ñimbe maya misaameraba ambugurri igurri lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønamiigwanba martrab inchib kuy. Kaguende Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønømowabe, muguen Señorwane ashchaamøn. ¹⁵ Ñimbe purø tab isua ashib amønay Tiuswei tru ka yandø tab indigwan ñim møikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab, inchipa ñim møigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawa nurab ya, truig pesriig iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan tru kaitøga mindisailø kømønrrai. ¹⁶ Mugucha møg lata ishug lata trømbøig marøb uñchab kømøwei, kabe Tiusweimburabigwane

chigucha kòmui lataig inçhibig kòmøwein kuy, tru Esaú latawei. Truima kan mamig nindagweindø kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yanig køn. ¹⁷ Kaguende ñimbe yandø asiinrrun, Esaúbe mas wendøbe tru mayanguen tab indig kønrrai keta tranigwan katøle møskawan utønrrab inchen, nune yandø ka taig købigwan. Tru mayanguen tab indig kønrrai tranigwan tøgagønrrab kappin kørrøgøb lawa, yandø treeg kønrrai chab marigwane ni chinchaguen lliskamgaig kuig køn.

¹⁸ Pøs ñimbe, israelitasmera Sinaí Tunyu kemalla pønrrab latawei, kan nu tun katøramdiigu nagurømera naarabig tøgaiigu kemalla kòmøwei, kabe løstiig, tru purø trømbø løstiigu kemalla kòmøwei, kabe kørig kømndiig isig ichibigu kemalla kòmøwein køn. ¹⁹ Katø ñimbe tru trompeta mur wanrrøbigu kemalla kòmøwei, kan wam wamindiilan mørtrab kemallmøwei indig køn. Inchen tru wam wamindiilan mørøbeløma: “Tiusmanda yandø waminncha” chibelø køn, ²⁰ kaguende yandø mas awentawa pønrramgaig køben, Tius tru øyeeg karua pasren: “Kan animaldøguen tru tunwan kebachibiibe sruutøga peta kweetsig kønrrabig køn cha” trenchiben. ²¹ Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purø trømbøig kørig kømndiig køben, Moisésbe trenchibig køn: “Kwaarøraig kørig købiitø ke itønab pasrar” cha.

²² Ñimbe treegu kemalla pønrrømøtø, mømbe ñimuimburappe tru Sion Tun tainug, Øsig wab Tiuswei ciudasrø, srømbala Jerusalénsrø, muguen mundzamgaig ángelesmera tulundzuna kasrag purraisrø, treegu kemalla pønrran. ²³ Katø Tiuswei tru srøsrø kallawa ureemera nømui munchimeran srømbalasrø pørig tøgarmera kanbalatø purraisrø, katø Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marøbig waisrø ñimbe kemalla pønrrab, katø mayeelø sølgandø tabig misaamerai espíritumera yandø newan tabelø kønrrai kørrømarilø purraisrø kemalla pønrran. ²⁴ Katø tru srø acuerdo marigwan misagweimburø purøbasramisrøbig Jesús wangucha kemalla pønrrab, katø tru Abelwei ani ‘tru kaig marøbigwan ñi, Tius, ulø pay’ chib, ani lataikken kømøtø, Jesúswei tru ani itøtsurig mas purø tabig ‘tru kaig marøbigwan ulø paymø, ñi, Tius, pesannau’ chib waminchib aniyu kemalla pønrran ñimbe.

²⁵ Inchawei tru waminchibigwan kaashib kønrrab kømø ashiptø kuy. Kaguende Tius Moiséskurri isuptø kønrrai wamindigwan kaashibeløma yu pirauguen chi indiimiig ka yandø wegørrømuibe, trube, tru srømbalasrøngurri isuptø kønrrai waminchibigwan tarømisrabe, nambe truyugurrimbe ni chinchaguen wegørramgaig kønrrun. ²⁶ Tru Moisés tsub urassrøma Tiuswei wamdøgabe pirøwane kønøgagutsig kuibe, mømbe øyamay maramønrrun cha kørrømisrig køn: “Nabe katøle pirøwane kønøgagutsamønrrun cha, trurriugu pirøwandø kømøtø, srømbalameranbañau.” ²⁷ Tru, “katøle kønøgagutsamønrrun” cha, tru trendaibe, tru ka mara pønrsaindeelø kønøgagutsiilane kerranrrab kui tørgandø eshkan, tru kønøgagutsamgailø, truiløtø pønrrabig pønrrønrrai. ²⁸ Inchawei tru nam ashib tøga purramig tru kønøgagutsamgaigwan nambe utab kuig købene, nambe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marøppe, nun køriibala tabig waminchib, kan yeeg tabig kønrrabmab isub. ²⁹ Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig køn, chigucha kørrømisrtraingaig parrøbig.

13

Cristoieløbe mandø amønamiig

¹ Ambugurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelø lataitøwei. ² Ñimui yau asiimeelø pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamøtay. Kaguende møiløma øyamay marøb meløwa, ángelesmeranguen ya pebøbelø køn, chi truilø kuitamab isumøtø.

³ Katø kailan keeri yau purrabelane ñimbe nømbe kanbalatø keerig purrøwa lataitøwei isub, katø kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig køn.

⁴ Kasharamibe purø tabig købig kui mayeeløba treeg isua tøgagøb, katø kasharawarmerabe nømui kiainuube mu pegwan pera kiamig kømøtø køn. Kaguende

møg lata, ishug lata trømbøig marøbelanba, katø itøluløpteelanba, Tiusbe nømun maig kønrrabigwan asha martrab køn.

⁵ Ñim amøñippe, anwane ke chinchimmørø chull inchib amøñimøtø, ñim møi maig tøgagúitøgatø tab kui mørøb kasraatø amønamig køn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig køn:

“Managuen ñundø elachimøwei,

chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarømismøwei indamønrrun” cha.

⁶ Inchawei øyeeg taig købene, nambe treeg kønrraitamab isua, chi isumø trenchinrrun:

“Nan purugubiibe Señor nø køben,

nabe chigucha kørmmumønrrun cha.

¿Møøbe nane chigúi martrautah?” cha.

⁷ Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb pønrrabelane isua kømig køn. Nømui tru tabig amønaigu asha kusrenrrai mandø tabig kørromarig købigwan tab isua asha, tru nøm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagúigwane treetøweih tøgaguy.

⁸ Jesucristobe merrabsrø lata, møiyen kwaløm lata, katø managatig nøbe yunømarmig, treetø køn. ⁹ Chigøben peemaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab iburab srua ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui manrrømera Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga mur pønrramigwan utiibe tabig køn, tru chi mamimeran manrrai karua pønrrailan marøb megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha chi purugumeelan.

¹⁰ Nambe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu marøb pønrrab sacerdotemerabe tru altaryuigwane mamig kømíg. ¹¹ Pøs tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdote tru, “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tannug tru animal kweetsilai aniwane tru kaig mariilaimburø tranrrab umbusrø srua kebyaindøgucha, tru animal kwaigwei asrmerane nøm warainukkurri nøørøsrø srua webamba, parrilø købig køn. ¹² Inchawei treetøwei Jesús kucha ciuda yaskabyugurri wambig nøørøsrø kwaig købig køn, nui anindøga Tiusweindø kønrrai misaameran chish martrab. ¹³ Inchawei namgucha nuimay nun katønrrab webamgun ciudayugurri wambig nøørøsrø, nun maig trømbøig indinab megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab. ¹⁴ Kaguende nambe yu piraube kan ciuda managatig pasrab pasrønrrabig chigar kua, nambe tru attrabigwan lab ker. ¹⁵ Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan nam animal kweecha lataig tranøppe, purø tabzhig wamindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru trigugurri webarrubiitøga. ¹⁶ Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagúigwan pirishib kømigwanbabe pesannanrrab kømø melay. Kaguende kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan keta traniilø øyeeg traniiløbe nø purø tab kui wanrrai marøbig, treeg køn.

¹⁷ Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb, nøm maig chiben treegwan melay. Kaguende ñimun chi kømønrrai chu uraskucha ashibeløbe nømwein køn, nømui chi mariilan nøm Tiuswan eshkab pønrrønrrabelø kua. Nøm maramigwan marøb melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø, marøb kønrrai inchigay. Kaguen trengømuisruandøbe, ñimune chiguen chi tabig kønrraamøn.

¹⁸ Namuimbura ñim Tiuswan miarrunrrigay. Pøs nambe namui isub kebachib pasrabigu chi ‘kalø køn’ chibig chigar pønrrab, katø chiyutøgucha nambe tabig marøb melønrrab isua meler. ¹⁹ Nabe ke tiusmanda Tiuswan miab kørnunrrigay chinrrab inchar, na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

²⁰ Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatigwei acuerdo mari anindøga tru Ubishameran Ashibig purø nuig, namui Señor Jesús wan kwaitai utugurri kusrubiibe ²¹ tru nø maig maramig palai waigwan martrai chigurrimbunø tabig palabigwan ñimun tranrrun, Tius nø purø tab kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nø marøb pasraitøga. Jesucristone managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

²² Na øyamay melamig køn chib wamindi wamwane, nai nunelan, tiusmanda tammay utørrunrrigay chinrrab, pøs nabe landøtiig pørar. ²³ Namui nuneg Timoteobe kailan keeri yaugurri webyain kui ñim wammøra kønrrai inchar. Incha nø petø arrubene, nabe nøba ñimun ashchab arrumønrrun.

²⁴ Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeelanba, katø mayeelø Tiuswei misaameranba ‘tab ka amøñiguh’ tan chirrunrrigay. Katø italiasreeløgucha ñimune ‘tab ka amøñiguh’ cha øran.

²⁵ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

¹ Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nusrkaløgurri misag nørrø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñigüeh' chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

² Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray, ³ kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan maig kətashchab marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe. ⁴ Inchendø ñim tru treeg tammay kullaaramø, ka melaibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.

⁵ Ñimun mõigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene, Tiuswan miau, nøbe tranrrun. Kaguende nøbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tranmøwei, katø chi miabene, namømtø, tammay tranøbig køn. ⁶ Inchendø miappe, ke Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømønrrab kø chindermab isubiibe kan maryu pi welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn. ⁷ Møikkøben treebe Señorwan chigøben utamuitamappe isumøta. ⁸ Kan møg mõindø øyeeg martrab isub, katøguen srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.

⁹ Kan truburab chiga nunezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig køn. ¹⁰ Inchen puaibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig marene. Kaguende puaibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman. ¹¹ Pøs pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø pinan. Øyeetøwei puaikkucha nui chigøben penab, yanøb uniiløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

¹² Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn. Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta tranrrab kørømisrig tru øsig køm coronan utønrrun. ¹³ Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenøsrkønrrab inchimøwei inchibig køn. ¹⁴ Treeg kømøtø, mõigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig lataig asønangarua kebenøsrkaim pasran. ¹⁵ Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe, kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.

¹⁶ Nai undaaraig nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømøtay, ¹⁷ chitøgucha tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalasarngurri arrubig køn, tru srømbalasarø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe nø maig køppe, manatøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tørmisrøb lata inchib, inchibiibe chigagøn. ¹⁸ Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nø kerrigu misagwan ellmara pønrrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga møriitø kømø, maramig køn

¹⁹ Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba møramigwane muniitø purramig køn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tsøndatø isuptø maramig køn. ²⁰ Kaguende kan møg namig kətanmaptø mariibe Tiuswei sølgandø tabigwan marmøn.

²¹ Inchawei treeg købene, ñimbe ashikken kønrrabgaig marigwanba, chigøben kaig mariilo trutø netsaig tøgagúilanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane mur kurrashmø, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marøbig køn, ñimui møsigwan wesramig.

²² Pøs Tiuswei wamwane maig martrain taigwan ñimbe marøbelø kømig køn, ka mōratø, mōratø kønrrab kōmōtø. Trengømuisruandøbe, chi mōrmui lataitøwei ñimasiitø ka kegørrab pōnrraig webinrrun. ²³ Kaguende mōikkøben Tiuswei wamwan mōrøptø mōra, tru maig taigwan mōra marmíbe, kan mōg nui maløwan espejoyu ashibig lataig køn, ²⁴ nui malø maig kuigwan asha, katø llirawa, ippe, pesannab lataitøweingue. ²⁵ Inchen mōikkøben Cristo maig martrai karua pasrig newan sølgandiig, tru chi iløsrkaimíig kønrrai marøbigwan ke tab asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesannapt-inchimøtø marøbigweimbe, nui mariiløyu mayanguen tab kuig kønrrun.

²⁶ Ñim mōikkøben, Tius martrai karua pōnsrailøyu maizhikken purø punømo marøbig kurmab isubendø, nui niløtøgabe maig kurrøbashtø waminchibiibe nōasiitø kebeñib pasran. Inchen tru nø Tiusweiwan maizhikken purø punømo marøb pasrab taibe chi marmui lataitøwei webyan. ²⁷ Tius Mōskawei merrab tru nø karuilan maizhikken pinab marmø, chillig indiimíig mariibe, iig køn: usri mōskai, peta kwailanba, kelø peta kwailanba chigøben isuig meløben isua ashchab ambub, katø yu pirau kaig trømbøig arrubiitøga chillig incha pōnrrømoøwei indamig.

2

Misaameran mōilandøgucha lata wamamig

¹ Ñim nai nunelø, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tørguegwalmabigweinuutø tōga pōnrrøwabe kanundø tab wamab inchimø, mundøgucha lata kømig køn. ²⁻³ Ñim tulundzuna purrøbenma, kan truba pua mōg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene, truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: “Yu katøguchi tab wamdønug warra” cha. Inchen trunetø katøgan, kwa waacha, truba shautøzhig chilliguig keweig pubene, ñimbe trunune trenchinrrun: “Ñibe øsrøndø, ka pasrau” cha; kabe: “Uyu pirau wamisir” cha. ⁴ ¿Treeg marøppe, ñimui utu ñimdøweinguen kanune yandø nøørø marøbguen pōnrrømoøtirru? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pōnrrømoøtirru?

⁵ Nai undaaraig nunelø iigwan mōray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa wesruig kømuitarru? ¿Nømbe isubigwan Jesucristoinuutø pasra pōnrraigwan tøgagømburab tøgagøb, katø nun undaguelan tru nø ashib karub waigwan Tius tranrrab misra kørrømisrigwan chigucha utønrrabeløbe nømwein kønrrai marig kømuitarru? ⁶ Trune ñimbe waachamerane chigucha kømíig marøb ka kørig maran. ¿Tru puarmerawein kømuitarru ñimune mōra melønrrai marøb, katø misagwan ashib karub purrabelaimay ñimun uñchib waram srua ambubeløbe? ⁷ ¿Tru Cristoi purø tab munchiwan ñimun pasra wamigwan nømweinrre purø trømbøig wamabelø kømuitarru?

⁸ Tius tru martrai karua pasrig purø nuig, nui wam pørigu pasrabigwan, maig chibig køben ñim treeg mōra marøb pōnrrøwabe, søl marøb pōnrrønrrabguen: “Tru mendaigwangucha, ñiasig lataitøwei undaarau” cha trendaigwan. ⁹ Inchen ñim kanune tab inchib, kanune maig købash inchib pōnrrappe, ñimbe kaig marøb pōnrran. Inchen tru maig maramigwan martrai pōra trarriitøwei ñimune ‘kalø marøb itøbunab pōnrran’ cha ñimundøwei itøøra pasrtrun. ¹⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan mōikkøben kerriguh mōra marøppe, marendø, tru utu kanundøguen kalø marøb itøbunikurrimbe mayamba kalø mara pasraig kørrømisran. ¹¹ Kaguende: “Itølulamig kømøn” chibiitøwei, treekkucha taig køn: “Kweetsamig kømøn” cha. Inchawei mōikkøben itølulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane itøbunan. ¹² Ñimbe wamindiiløyu lata, amønailøyu lata tru maig maramig chi

iløsrkaimíig kōnrrai marøbig nōmun maig asha maramigwan marig kōmig, ke yandø treeg maramig puim pōnrrab misaamera lataig kōmig kōn. ¹³ Katøganelan lastimaguengaig marøbelane, nōmungucha treetøwei lastimagaig marøb asha kōrrømariilø kōnrrun. Trune, tru lastimabaig marøbeløbe, kōrmø, tab kui webamba pōnrrønrrun, tru maig kōnrrabigwan asha maren.

Subigwan Jesucristoinuutø pasra kuiba, chigøben tabig mariiløba

¹⁴ Nai nunelø, ñim mōikkøben ‘subigwan ke Jesucristoinuutø tōga pasrabig kur’ chibendø, chigucha tabig marøb kenamarmubene, tru ‘subigwan pasra tōgagur’ taibe, ¿chiwein kuin purugunrrab kō? ¿Kabe tru subigwan Jesucristoinuutø tōga pasrab taig, truitø ñun kaigyugurri wesranrrautah? ¹⁵ Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig truburab chigawei, kwalømmerawan chi mamig chigawei megamne, ¹⁶ ñimma mōikkøben trendaimbeh: “Chi isumø, tab inrrig chib. Pachiitø kōnrrai tsitsø keb, øska mab, muchib uñchig” cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tranmubendøbe, niløtø pasrainguen kōnrrun. ¹⁷ Inchawei øyeetøwein kōn, ‘subigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagur’ taig, chigøben mariilø chigaibe, nōasiitø kwaig kōn.

¹⁸ Inchendøgucha mōibe trenchinrrun: “Subigwan Jesucristoinuutø ñibe tōga pasrøben, nabe chigøben tabig mariilø tōgagur cha. Ñui subigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúigwan chigucha tabig mariilø chigaig nan kenamartra cha. Inchen nai subigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúigwane nabe chigøben tabig mariiløtōga ñun kenamartrumøn” cha. ¹⁹ Pøs Tiusbe kandø kōnmab isub, ñi kōrewa pasraibe, trumaybe sølwein kōn. Inchendø kwaimandziimeragucha Tiusbe kandø kōnmab kōrewa, katø kōrig kōb itønab inchibelø kōn. ²⁰ Au, ñi chugúí mōrmíig, nebua ashchab inchi, subigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúig, chi tabig mariilø chigaig, ka yandiibe chigucha kōmíig kuin kui. ²¹ ¿Namui merrabsrø mōskai Abrahamma nui nusrkai Isaacwan tru altar marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab trarren, nune chi kaig kōmíig lataig tabig kōrrømarig kōmuitarru? ²² Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmøtirru, nui subigwan Tiusweinuutø pasra tōgagúibe tru chigøben mariiløba truiba misra kanbalatø marøb pōnrrabig kui? ¿Inchen nui subigwan Tiusweinuutø pasra tōgagúibe tru mariiløgurri kerrigu newan marig kōrrømismruitarru? ²³ Inchen Tiuswei wamwan pørigu øyeeg taibe nebuig kōn: “Abrahambe Tiuswan kōreikkurri Tiusbe nune sōlgandø tabig kui asha tōgagúig kōn” taig. Incha nune ‘Tiusba truba tab linchibig’ cha, wamig kōbig kōn.

²⁴ Inchawei ñimnguen ashen, Tiusbe kan mōwane nui tabig mariiløgurrimba chi kaig kōmíig lataig tabig kōrrømaran, subigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kōmøtø. ²⁵ Katø treetøwein kuig kōn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru maig kōtasha asha wam sruamrrunrrab ambubelan nøbe ya pebamba, katøgan peg maywan amrrai eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kōmíig lataig tabig kōrrømarig kōmuitarru? ²⁶ Kan asrma chi espíritugaibe kwaig kōn; katø treetøwei subigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagøppe, tōgagøbendø, chi tabig mariilø chigaibe kwaitøwein kōn.

3

Niløbe truba kaig marøbig kōn

¹ Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløtø kōnrrab isumøtay, nam kusrenanøbelane maig kōnrrabigwan asha marøppe, ka palatiig kōmø, martrab kui ashibelø kuig kōppe. ² Kaguende nambe mayeeløba chiyugøben kalø marøb pellibelø ker. Inchen mōikkøben nui wamindigu pellmíibe, tabigwan newan sōlgandø marøb møg kōn. Treebe nui asrwangucha kerriguba maig kōbash kōmønrrab isua mōra tōgagøn.

³ Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain kesruben mōrtrai muusrøbelø ker, asr ørøba kōnørramamø merrarramig. ⁴ Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg nørreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai

inchib pasrabig kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nøm muwan ambug køben truwan øran. ⁵ Katø niløgucha øyeetøwein køn: Asru purø lamíig købendø purø nuig misrøb, chigøben purø nørreelø martrab waminchibig køn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba kuimburab parrøbig køn! ⁶ Inchawei niløbe kan nag lataig køn, namui asru kaitø netsaig, asr ørøba trømbøig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru møra melamnug naarab pasrabiitøgatøwei piløga pasrig køn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnegatig pilab pasrabig pasrønrrun.

⁷ Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran køben, illimeran køben, ulmeran køben, maryu purrabelan køben kusrenanamdiig køn. Inchawei misaamerabe merrarrawa kusreezheelø marøbelø køn. ⁸ Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen treeg marmønrrai merrarrawa tøgagønrrab kaimaig, kweechib larrø trømbø mètø netsaig køn.

⁹ Nambe niløtøgabe namui Tius Møskawan tabig wamindamba, katø Tius nø lataitøwein kønrrai mari misaameran tru niløtøgatøwei trømbøig nebunrrai wamindamba inchibelø ker. ¹⁰ Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kønrrai wamindamba, trømbøig nebunrrain chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kømøn. ¹¹ ¿Kan pigabyugurrindøwei chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchautah? ¹² Nai nunelø, ¿kan higuera tusr købendø, aceitunas niguen, katø kan uvas tusr købendø, higos niirrautah? Katø treetøwei kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

¹³ Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigúi mørøbig kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø, larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri arrubiitøga. ¹⁴ Inchen treeg kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha ke nømerriig kønrrab indiibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nørreelø kusrebelø kermab inchimøwei, tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday. ¹⁵ Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig ka møwei isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn. ¹⁶ Kaguende ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha møig kanab marøbig køtashchab indiibatø pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashtiibah, katø chigurrimbunø ka trømbøig mariiløbatø pønrran. ¹⁷ Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub iimerrig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai indamig, katøganelø chigøben indingucha tammayig kømig, tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig kømig, katøganun chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig, tabig marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab inchimíig kømig, ka treeg kønmab ashchindø kømø, maig maramigwan marøbig kømig, treeg køn. ¹⁸ Inchen ambumay imay tab kømigwan tøgagønrrab tru ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø tabig ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

¹ Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha møriiløbabe ñimui utube ¿chugurrinre arrubig køh? ¿Ñimui umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømíig pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinre arrubig kømuitarru? ² Ñimbe chigøben tøgagønrrab inchendø, tøgagønrrab kaiman. Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø indamba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman. Incha ñimbe chinetø chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman, kaguende Tiuswan miameeløgurri. ³ Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman, kaguende søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab kømigwayasiitø

miabelø kuikkurri. ⁴ ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab inchib chull inchibiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui ashmeelø køtirru? Inchawei mõikkøben i pirauigwangøba tab kui mørøb llirabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran. ⁵ Kabe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig køptø trendaitamab isutirru ‘tru espíritun Tius namui umbu pasrønrrai traniiibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab undaaran’ chibigwan? ⁶ Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune katøguchinguen tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig køn:

“Nuietø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe sötøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeeelø tammayelane

nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.

⁷ Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møyay. Trune nugwaimandzigwane mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg pønrrøbene, ñimuinnukkurrimbe lulrrun. ⁸ Ñim Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun. ¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan chish maray! ¡Ñim Tiuswan undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui manrrømeran newan chish maray! ⁹ ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeeg kailø kermab truba isub, katø kishib inday! Ñimbe indzabgunrriibe kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday. ¹⁰ Ñim Tiuswei merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

¹¹ Nai nunelø, kangurrin kangurri katøganun chigøben kaig wamincha ashmøtay. Møikkøben kan nunewan kaig waminchib, kabe ‘øyeeg søl marmíg køn’ chib, waminchibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kaig waminchib ‘søl marmøn’ chib pasran. Inchen ñi tru Moisés pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra marøbig kømøtø, ñiguen ‘øyeeg køn’ chib asha marøb pasran. ¹² Inchawei mu katøgane kaaben, Tius nøtø køn tru maig maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø kaigyugurri wesruin kui, kabe kaigyu pasrin kui nø ashchabig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun ‘øyeeg søl marmíg køn’ chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

¹³ Inchen ñim: “Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasrømay amba, trusrø pila ørøba warøwa penamba, yanamba, an nørø maramba inchib warønrrab” chibeløbe, mõimbe iigwan mørtrai: ¹⁴ Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønamigu ni chi punrrab kuinguen mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø køn, mõindø kenagúitø, katø yanayube kenamuptinchibig latailøgue. ¹⁵ Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: “Señor treeg kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb waramønrrun” tamig. ¹⁶ Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn. ¹⁷ Møikkøben tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

¹ ¡Au, ñim puarmera, iigwan møyay! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab pasrøben, kishib, trashib inday. ² Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagúiløbe treerailø køben, ñimui keilane pullilla mailø køn. ³ Ñimui oroba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru i mugusiitøwei ñimune ‘øyeeg marøbelø køn’ chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru tsamdzuraiibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø tulishib tunbønsrain køn ñimbe, mõi ya srabe kwalømmerawan. ⁴ Ñimui

ellmariilan tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune ‘øyeelø kømøgue’ chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuinabelø trashib wamigwan mørin køn. ⁵ Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai inchen, ñimuimbe treeg marøb waramig tōga, ñimbe waarameran lataig tsal-lana køn ñimui manrrømeran, kweetsam kwalømbe yandø punrrabguen køn. ⁶ Ñimbe tru sølgandø tabigwane kaig nebunrrai kørømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martraindø nøbe chigucha inchimui køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

⁷ Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn. Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srabe sre attrabzhigwanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulish-inrrappe. ⁸ Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørørrab kømø, mur pønrray. Kaguende Señor arrumibe laturab pasran. ⁹ Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben ‘øyan køtan’ chib; ‘treeg inndan’ chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu kørømara pønrrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.

¹⁰ Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tōga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig karuigwan tru Señor Tiuswei munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø, yaandø, yaandø tammay melaigwan.

¹¹ Pøs nambe mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kullaaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay ka megaptø megaigwan ñimbe wammørøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurriigu tammay purugub inchibig køn. ¹² Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib, pønrrømøtø, ñimbe ‘treeg martrab’ chippe, treeg maramig køn. Inchen ‘marmønrrab’ chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønrrailø kømønrrappe. ¹³ Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen møikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.

¹⁴ Inchen møikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan ‘purugurra’ chib mianrrai.

¹⁵ Inchen nømbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe puraiben, Señorbe tab uñchai kusanrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe truigwan pesannab ulø paymønrrun.

¹⁶ Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammsriilø kønrrappe. Kan sølgandø marøb møg Tiusba wamindiibe truba nørreelø marøbig køn.

¹⁷ Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn, tru sre pumønrraima, Tiuswan ‘sre pumønrrai martrunrrig’ chib nøba wamindiibe, pøn pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.

¹⁸ Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, piraube ellmariilø misrig købig køn. ¹⁹ Nai nunelø, ñimui utu ñim møikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri pella, tarømisra iben, ²⁰ katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui møsog yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nørø kaig mariilan kasrøb inchun.

1 San Pedro

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pedro Jesucristo nan nõashib karua ørig i kilgawan pørar misag nõmuim pirau kømõtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben, ² Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nõ lawa wesrailan, tru Espíritu Santogurri ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga chish-marøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

³ Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kal-langaruig køn, tru treeg kønrraitamab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrrai, tru Jesucristo kwabelai utogurri katøle øsiiraikkurri. ⁴ Tru patsønrrab kømíig Tius namun keta tranamig tøgagúibe pinønrrabig kømøwei, chigøben kaiba linchabig kømøwei, merguranrrabig kømøwein køn, tru ñim tøgagønrrai srømbalasarø ñimuyasig esegaig pasrabig. ⁵ Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri Tiusbe nui maramburab mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.

⁶ Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchipa kan maya yanatø chigøben, chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha. ⁷ Kaguende isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra pønraibe kan oro lataitøguen kømø, purø tabig køn. Tru oronma managatig kønrrabig kømígwanguen maig kõtashchab ashchappe, nagu parramig køn. Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønraigwan maig kõtashchab asha kørømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba, maya nuguen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.

⁸ Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø mõimbe nun kaptøga ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab købiitø ni manchaguen chi tamgaikke, ⁹ pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig yandø tru nebumigwan nebuben, tru ñimui mõsiimera kaigyugurri wesrailø kørømisrig.

¹⁰ I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nõm waminchibeløbe manasrøwei maig kõtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn. ¹¹ Cristoi Espíritube truilan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba, katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nõmbe mu kõtashchab ke ashimmørø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espíritu nõmuinug pasrøwa eshkaigwan. ¹² Inchen tru nõm eshkab wamindigwane nõmuyasig kønrrain kømõtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nõmun kenamarig køn. Tru srømbalasarøngurri Espíritu Santon ørig treeg maringaruitøga tru mõin kwaløm srøig purø tabigwan ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrabsrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ángelesmeratøweinguen nebua asinrrabna kui indan. ¹³ Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua, tab asha maray, tru Jesucristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta tranamigwane ¡katø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

¹⁴ Maig karuigwan mōra marøb nusrkalo latailo amōnay, Tiuswan ashmeelø køb uras maig amōñig køben amōñib lataig kōmøtø. ¹⁵ Treeg kōmøtø, kaiba lindiimíig chishig newan tabig amōnay. Kaguende Tius nø wamabiima newan tabig kōn. ¹⁶ Inchawei nui wamwan pøriilo yuma Tiusbe trenchibig kōn: “Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan tabig kur” cha.

¹⁷ Møigwandøgucha atsi marmøtø, nøm maig mariilan maig kōnrrabigwan marøb Tiuswan ñim: “Namui Møskain” cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig kōmø, ka petø warabeløbe, nune kōriibala amōnamig kōn. ¹⁸ Kaguende Tiusbe ñimune chi tabig marig kōrrømisrtrabgaigwan marøb amōnaigugurri wesraig kōn, tru treegwane ñimui merrabsrø kōlli misaamera marøb amōnaigwan ñim tōga kōrramisrig kōbigwan. Inchawei ñimbe tru øyeegugurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabøtø ashibelø kōn. Truigwane mana pinønrabgaitōga purø tranig kōn, kan oro lataitōga kōmøwei, kabe an lataitōga kōmøwei, treeg kōmøtø. ¹⁹ Cristobe kwawa, nui purø tab anindōga ñimuyasig treeg marig kōn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan kweetsi lataitøwei. ²⁰ I pirøwan marmøwatø Cristone manawei wesrua pasrig kōbig kōn øyeegweyasig. Incha mōin kwalømmerawan kenamisran, ñimuyasig tab kōnrrai. ²¹ Inchawei ñimbe nøgurri Tiuswan kōrewa pønrramisran, tru Criston kwailai utugurri øsiirangarua, katø nune tørguegwalmabig kōnrrai marøbigwan. Inchawei treeg kōbene, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tōgagúigwanba, truba truba munig melamigwanba Tiusweinuutø pønsra kōnrrain kōn.

²² Incha mōimbe, tru newan ciertonigwan ñimbe mōra marikkurri ñimui mōsiimeran chish marin kōn, nunelan ka undaaranmab ashchaindø kōmøtø, undaaranrrab isua, undaarabelø kōnrrab. Inchawei kangurrin kangurri manrraugurri newan isua undaaramburab undaaray. ²³ Pøs ñimbe katøyug kal-lawar kōn, mōskalø pinønrabelainukkurrin kōmøtø, Tiuswei wam øsiguig, managuen pinønrabikkaig pasrabig pasrabigugurri. ²⁴ Kaguende Tiuswei wamwan pøriilo yube trenchibig kōn:

“Maya misaabe kan kau lataig køben,
nøm purø nørreelø tabig kuibe
kauyu kan u lataitø kōn cha.

Tru kaube mul-laben, ube peñen,

²⁵ Trune Señorwei wambe managatig kōnrrabig kōn” cha.

Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig kōn.

2

Tiuswei misaamera

¹ Inchawei treeg kōbene, chigurrimbunø kailan køben, katø chine may wamincha isi- ilan køben, ka palatø tab indiilan køben, mendaigwan chigurrin køben pusrkwai asiilan køben, chigurrimbunø wam kusrub indiilan køben elatsay. ² Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø muchig kuinchib lataitøwei, tru Tiusweimburabig pitsø chi peebe lindsaimíig lataigwan ñimbe ke chindamdø kui inchib lay, truikkurri nørørawa, kaigyugurri wesraig kōmigwan tōgagønrab. ³ Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui tsabø ashibelø kōn.

Cristobe tru ya marøbelø pølbasrtrab katsigu wayi srug lataig

⁴ Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane misaamera kaashippe, kaasig købendø, Tiusweimbe lawa wesruig, purø tab sruuzhig kōn. ⁵ Inchawei ñim øsig sruumera Tiuswei yayu ñimgucha marøb kusrunrrain kuy, sacerdotemera Tiusweindø tarømariilo kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb pønrramig kōnrrai, Jesucristogurri Tiusweyasig chull indamdeelø. ⁶ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kōn:

“Sionsrø kan srug trarrar cha.

Truibe katsigu pølbastrab wayi srug,
lawa wesruig, purø tabzhig køn cha.

Trunundø isua pasramisrøbiibe
køriimisra kørrømisrtraamøn” cha.

⁷ Ñim nundø kørebelaimbe tru sruube purø nuig tabig køn. Inchen tru nundø
køremeelaimburappe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah taibe nebun:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube
niga pasrønrrai katsigu pølbastrab
wayig srukken misrig køn” taig.

⁸ Katø øyeekkucha chibig køn:

“Kan srug srurrengwangerumba,
katø penøsrkamba inchib srug køn” taig.

Pøs nømbe Tiuswei wamwan maig taigwan mørmeeløgurri srurrengwan. Nømune trendø
øyeeg nebuig melønrrai marig købig køn.

⁹ Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sacerdotessmera, newan tab
misag purø nørrø, Tius tru nui truba tabig mariilan eshkab misaamera kønrrai mariilø
køn, tru ñimun purø løstøygurri nui purø tørigu pønrramig kønrrai wamabigweiwan.

¹⁰ Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kømuig køn. Trune mømbe si, nui misaamera
køn. Merrappe ñimbe Tiuswei lastima asigwan utønrrab kaima kuig, mømbe lastima
asigwan yandø ñimbe nebua uta pønrran.

Tiuswei karuig melabeløsun amønay

¹¹ Nai undaarilø, yu piraube kan peg pirausrøngurri ka petø amrruatø latailan
ñimun waminchar, ñimui møsigwan kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg købig
arrubigwan tiusmanda marmøtay cha. ¹² Judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelai
utube nømguen ñimun asha kusrenrrai amønay, ñimune ke larrø kailø kui lataig wa-
mindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe, mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm
truiløbe Tiuswan truba tabig waminchai.

Misagwan asha karub purrabelan møramig

¹³ Ashib karub purrønrrai møguelø purrønnilane nøm maig chiben møray, namui
Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib karub wabig, reywan lata, ¹⁴ katø
kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane mørøsrkøb, katø sølgandø marøbelane
nømdøwei tabig waminchai Tius øriilø kuimba, treetøwei nømune møramig køn.
¹⁵ Kaguende Tiusbe ñimune sølgandø martraiwei isun. Trumay marene, tru chugúinguen
mørmubendø waminchibelø chinetø wamindiilane ñimbe mu mandamgaig kasra
pønrsønrrun.

¹⁶ Ñimbe amøñippe, chi iløsrkøbig chigaig ñimuimburab amøñibeløsun amønay. Inchendø
‘chi iløsrkaimlig namuimburab amøñibelø ker’ chiptø, trunune kaig maramigweyasig
merrarrawa, marøb kømumig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei maramigu marøb melabelø
latailø tab isua amønay. ¹⁷ Mundøgucha maig købash inchimø, tab indamigwan treeg tab
inchib, nunelan undaarab, Tiuswane køriibala amøñib inday. Katø tru reywan chigucha
maig købash inchimub tab indamig køn.

Cristo maig købash indinab megaigwan nam asha kusrenrrai kørrømarig

¹⁸ Karuindiig melabelø, ñimun karub pera købelane maig købendø inchimø, køriibala
møramig køn. Tabelø chinchimeelandø kømøtø, martrain chippe, ke kandø kandø
wamabelan chigucha treetøwei møramig køn. ¹⁹ Kaguende øyeebe tabig køn, møigwan
køben isumdiig arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendø, maig købash puinab
megamig kuindøgucha Tiuswan isua pasrabig kuikkurri. ²⁰ Inchen ñimun chigøben
kaig marikkurri ichabetøbene, ñim tammay ka melaptø melaindøgucha, ¿ñim treeg
melaigwane Tiusbe chincha tabig kui ashchab kø? Inchen ñim sølgandø marikkurri

maig kōbash indinab tammay melaptø melaibe, treebeguendø Tiusweimbe truba tabig kōn. ²¹ Tiusbe ñimun wamappe, øyeeg nebunrraiwei wamig kōn. Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig kōbig kōn. Nōma maig uñibig kōben, ñim treetøwei asha kusrenrrain kuig kōn, ñim truwandøwei amøñibelø kōnrrai.

²² “Nōma chigucha chi kaig marmøwei,

ni mana kwaløm mungucha may wamincha isømøwei inchibig kōn.”

²³ Chigøben tsalø wamab trømbøig wamøbene, Cristobe treetøwei lètømuig kōn. Nun chigøben truba isumdiig maringucha, nøgucha ‘chigøben maramønrrun’ chimøtø, maig kōnrrabigwan Tius sōlgandø asha marøbigwan nø asha martraim pasrøbig kōn.

²⁴ Namui kaig mariilane Cristo nøtøwei nui asru niga yaig kōn, kurusyu mesrøb uras, kaig maramigweimburappe nambe yandø kwailø latailø kōrrømisra, sōlgandø tabig amønamigu øsiguelø kōnrrai. Ñimbe Cristoi kōrriindiiløtøga tamariilø kuig kōn. ²⁵ Kaguende ñimbe merrabsrømbe kan ubishamera pella, nøørøtø amøñib latailø kuig, mømibe katøle Ubisha Ashibigweimay amrruin kōn, tru ñimui møsiimeran chu uragucha chinchimønrrai Ashibigweimay.

3

Kasharawarmera mandø amønamig

¹ Inchawei treetøwei ñim sraløgucha ñimui kelan maig chiben tammay mørøb melay. Kelø møiløgøben Tiuswei wamwan kōremeeløguen, kan triitøguen wamindamig palain kømø, ñim maig kōbash kømø, mandø tab melaigwan ashatø, Tiuswei mayu punrrai,

² tru ñim chishig tabig amønaigwanba, kōriibala melaigwanba nøm nebua asha. ³ Ñimui tabzhiibe asru pala tamarikkurrin kōnrrain kømøtø kuy, pusrugwan purø tabig tamarøb, oromera tabzheelø pønsrøb, purø nørrøweyelø keb indiiløyu. ⁴ Treeg kømøtø, ñimui manrrau kōnrrai inday; mana patsab minchabgaig, larrø kōrrøtiig kuiguba, larrø tam-

mayig kuiguba kōnrrai. Inchen øyeebe si, Tiuswein kabyube purø tabzhiig kui asig kōn.

⁵ Pøs merrabsrøngucha øyeegwein kōbig kōn, ishumburmera Tiusweyasig tarømariilø tru tabzhiig nøm tøgagúibe. Nømbe Tiuswandø muniirabelø kua, nømui kelø maig chiben treeg melabelø kōbig kōn. ⁶ Inchawei Sarama treeg kuig kōn. Abrahamwan mørøbig

køptø: “Ñi, nai ashib karub” cha wamabig kōn. Inchawei ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin kōn, ñim treeg sōlgandø marabe, chiwangucha chi kōrig kui pønrrabig chigar.

⁷ Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugúi mørmíig lataig kømøtø, tab isua møra pera kuy, nømun maig tab tøgagømig kōben, trumaygue, ishuumisaabe møg lata kømø, mas kullaguig kuimba, kaguende nømgucha ñimba kanguelarrøtø øsig amønamigwan Tius keta tranig tøgar kuikkurri. Øyeeg maray, ñim Tiusba waminchen, chiyugucha iløsrkaimíig kōnrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

⁸ Trube, mømibe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha pønrray. Chigøben kanelan nebubene, nan kui lataig isub, nunelø lataig undaarab, tab inchibelø kōb, kōramgailø tammayelø kuy. ⁹ Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei, tsalø wamøbene, lata treetøwei lètømøwei inday ñimbe. Treeg kømøtø, ñimgurrimbe ‘mayanguen tabig kōnrrun’ chinrrigay. Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig kōn. ¹⁰ Kaguende:

“Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,

tab kwalømmera tøgagug kōbene,

nui niløwane isua møra tøgagømig kōn,

kaig waminchimønrrab,

nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømøweingue.

11 Kaigyugurri wemallib, tabig sölwan maramig køn.

Ambugurri igurri tab kønrrabigwan lab, truwan unamig køn.

12 Kaguende Señor Tiuswei kabmerabe sølgandø tabelaim pala ashib pasrøben, nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø pasrabig køn.

Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn.”

13 Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchib meløbene, ¿ñimune mu kui kaig martrautah? 14 Inchendø treeg sølgandø tabig maramigwan marøb melaindøgucha, isumdiig nebubene, ñimbe mayanguen tab kuilø køn. Tru kaig inchibelan kørig kui inchimøwei, kwarmøwei inday. 15 Masken treeg kømøtø, Cristone ñimui manrraube nø ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiusweimburabigwan muniirab melaigwan mugøben: “¿Treebe maig kø?” cha ñimun payene, mandø lötamigwan chu urastøgucha isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig købash inchimøtø, kwa tammay maray. 16 Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi ‘kalø køn’ chibig chigar kømig køn, ñim Cristoinug tabig amønraigwan ke ka indzatø ashibelø nømguen køriimisra kørrømisrtraingue.

17 Tius trendø treeg kønrrain købene, sølgandø marøb megawa, kaig indinab megamikken søl køn, kaig mara kømøtø. 18 Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sølgandø tabig kuagucha, tru sølgandø tabig kømeelayasig kaig indinab megawa, kaig mariiløgurri kwaig køn, kanmaytø managatigweyasikke, katø, katø kwanrrab kømøtø, namun Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espíritune øsig kungaruig køn. 19 Incha nøbe espíritu kuig køppe, tru espíritumera merrarrawa, keerilø pønrrabelan Tiusweimburabigwan eshkab kusrenanig køn. 20 Tru espíritumera trusrø pønrrabeløbe, merrabsrø tru Noé tsub kwalømmerawan mørøg kømui inchibelai espíritumera købig køn. Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniiraig købig køn, tru nu barcon marøb kømne. Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig køn, ochoeløtø. 21 Inchen tru pibe tru møi ya piu umbu ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkabig kuig køn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig kømønrrai ‘chishmarøbig køn’ cha eshkabig kømøtø, Tiusweimburab namui isub kebachib pasrabigu chi ‘kalø køn’ chibig chigaig møingurrimbe nøbatø pasramigwan eshkabig kuig køn. 22 Incha nøbe mømimbe srømbalasarømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø ángelesmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniiløbe trunun maray

1 Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mariimaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe tru kaig maramigwane yandø nøørø mara pasran, 2 katøguchi øsig unamig arrubigube yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg uñchab. 3 Tru judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben, merrabsrø ñim treegwei marøb amønabe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig indiiløyu amønib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestamerayu amønib, katø tulundzuna mutsiiramburab mutsiirab, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø larrø kailø køn, nømbe. 4 Inchawei nømune mømimbe pesriig asønan yandø nømun ñim treetøwei nøm trømbøig marøb llirab pønrrainug lincha marøb pønrrømubene. Incha treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn. 5 Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla, chi mariilan eshkamig kønrrun. 6 Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig srø wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui espírituyu øsiguelø kønrrai, nømui

asrwane misagwan maig asha maramig køben yu piraube treeg asha mara, kørromarig kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

⁷ Chitøgucha yandø patsønrrabig pumibe luturaab arrun. Inchawei ke tab asha, tab isua pønrray, Tiusba tab wamindamig kønrraimbe. ⁸ Ñimui utube undag købigwanmerrig masken tøgagømig køn. Kaguende undag købiibe purø nørro kalø mariilan chishtø kasrøbig køn. ⁹ Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mormøtø. ¹⁰ Ñim møitøgucha Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai puruguy, Tius ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane kan chigøben købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei maray. ¹¹ Møikkøben waminchippe, tru wamindiibe Tius wamindigwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara tranøppe, ñui asrwan Tius maya fuerzas traniitøga mara tranø. Chiwandøgucha marøppe, Jesucristogurri Tiusbe maya nuguen tabig indig kønrrai maray. Tørguegwalmabiiba, maramburab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

¹² Nai undaarailø, kan maig inchibig køtashchab purø murig nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre øyeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumíig kui lataig isumøwei inday. ¹³ Treeg kømøtø, masken Cristoimburab nøba treetøwei kaig nebuinab puraambub ambamig tøgaguabe, kasraaray, Cristo tørguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig kønrraimbe. ¹⁴ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn, ñimun Cristogurrindø mugøben tsalø wamøbene. Kaguende tørguegwalmab Espíritu, tru Tiuswei Espíritube ñimuim pala pasran. ¹⁵ Ñim møikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø kaig kua kui, kabe nuimburab kømubendø, marøb kegala kui, treekkurri kaig nebuinab megabgun. ¹⁶ Treeg kømøtø, møikkøben Cristoin kua kaig nebuig megawabe, kørig kui inchimøta. Cristoi munchiwan ñimun pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig køn.

¹⁷ Pøs kaguende yandø treeg kønrrabiibe pubguen inchen, Tiuswei yaelainuutøwei maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab pølbasrtrun. Tru namunmerrikken maig kønrrabigwan asha marøb pølbasriibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelane mas maig martreerah? ¹⁸ Inchen,

“Sølgandø tabig pasrab møwanguen

kaigyugurri wesraig kømibe truba murig kuibe,

¿Tiuswan køriibala pønrrømeelaimba,

kaig marøbelaimbabe mas maig kønrrerah?”

¹⁹ Inchawei Tius maig kønrrain køben kaigyu puraambub melabeløbe sølgandø tabigwan marøbig marøb melamig køn, nømui møsiimeran Tius tru Chiwandøgucha Marøbigwei tasku pønsrøb. Pøs nøbe managucha elachimíig køn.

5

Cristoielø mandø amønamiigwan waminchib

¹ Møimbe ñimui utu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan nabe mandø amønamiigwan waminchab inchar, nagucha nøm lataitøwei Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, katø Jesucristo maig købash indinaben ashib, katø Cristo tørguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tøgatø pasrønrrabig. ² Tius nui ubishameran ñim ashib tøgagønrrai nø ñimun traniilane tab ashib tøgaguy, ke martrai inchendø kømøtø, ñimashib treeg martrab isua marøb, Tius maig palain køben, treeg. Katø ke anwandø chull inchimø, ñimui maramigwan marøppe, palabinø kømø, tab maramig køn. ³ Ñim ashib tøgagønrrai ñimun traniilane ñimuielø kui lata, ke ñim karua srua kømøtø, ñim

mandø amønaitøga nømguen asha kusrenrrai maray. ⁴ Treeg marabe, tru Maya Ubisha Ashibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona tørguegwalmabzhig managuen minchabgaigwan utønrrun.

⁵ Katø treetøwei ñim matsøreløgucha tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane maig chiben trunun møray. Søteeløba kangurrin kangurri maig køben inchimøtø, tru tammayig kønrrai marøbiitøga truitø pinøgasrailø amønay. Kaguende: “Nuietø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe sötøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeelø tammayelane

nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.

⁶ Tiuswei maramburab marøb tasig umbu nørreelø misrøb pønrrømø, utsøbasray, yandø nø treeg maramig puben, ñimun nørreelø martraimbe. ⁷ Ñim chigøben truba isub tøga pønrrailane Tiuswandø pønrray. Kaguende nøbe ñimuimburab tab kønrrai isua martrab wabig køn.

⁸ Mumaygucha srua irramamø isuamøra amøñib, chu uragucha pesannamø, isuatø amønay, kaguende ñimun ashig kømui inchibig, tru nugwaimandziibe kan león pøtøgatanwan namig mullib uñib lataig unan, møigwan køben manrrab lab. ⁹ Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraitøga truigwane kørtrab kømø, ñimbe mur isua pønrray, yu pirau chusrøndøgucha ñimui nuneløgucha treetøwei kaig nebuinab puraambub melai ashabe. ¹⁰ Inchendø kan maya yana køsrøndø ñim treeg kaig puraambub melaikkurrimbe tru chiyutøgucha ka yandø tab inchib Tius managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabiisrø Cristoba kanbalatø purramig kønrrai wamabiibe, nøtøwei ñimune katøle tamara pønrsrøb, chiyugucha kørrønrrabgailø marøb, katø trurrigu kullaaramø murelø kønrrai marøb, yandø treeg pønrrønrrai kørrømarøb inchun. ¹¹ Tius nø ashib karub tøga pasraibe managatig nuin kønrrun. Treeg kønrrun.

Srabe wamindiilø

¹² Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe nun landøtiig pøringarur, øyeeg, øyeeg amønay chinrappa, Tius tru ka yandø tab indig ciertoniiibe, iig køn cha, eshkanrappa. Inchawei truyu mur pønrray.

¹³ Tru iglesia Babiloniasrø ñimun latawei lawa wesruig pasrabiibe ñimun ‘ka warøgueh’ cha øran, katø Marcos nai nusrkai lataikkucha. ¹⁴ Katø kangurrin kangurri undag købiitøga muchab ‘manguen ka amøñigueh’ tay.

Ñim Jesucristoieløbe mayeeløba chi isumgaig tab købigwan tøgagønrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nõashib karua øriibe, tru namui Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrrabelan iigwan pørar. ² Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

³ Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi pal-abigwanba, nuyasiitø tabig amønarnig kønrraimba namun tranig køn, nõ trendø tørguegwalmabig kuitøgaba, nõ purø tab indiitøgaba nõ namun nebua asingarua. ⁴ Tru øyeeløgurri Tiusbe truba nõrreelø, trurrigu purø tabelø namun tranrrab misri-ilan tranig køn. Incha tru traniiløgurri ñimune Tiusbe, nõ maig køben, treeløwein kømigwan tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsøngønrraptiig purø trømbøig marøg købig mindishib treranøb pasrabigugurri wegørrønrrai. ⁵ Inchawei treeg købene, iilan tøgagønrrab truba tranrrarnig køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane iigwan nemarnarnig køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønarnigwane Tiuswan nebua asiitøga nemaray. ⁶ Tiuswan nebua asigwane asr maig miaben tru kuindø marmuitøga nemaray. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tammay yandø, yandø melarnitøga nemaray. Tru tammay yandø, yandø melaig-wane Tiuswan maikken tarøismørø tabig amønaitøga nemaray. ⁷ Tiuswan tarøismørø amønarnigwane trag nunelø lataig tab indiitøga nemaray. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab indigwane undag købiitøga nemaray.

⁸ Iilø ñimuinug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø kønrrain kømøwein kønrrabguen. ⁹ Inchen iilan chigaiibe kan kabgaig lataig, kabe kan yab nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig mariilan chish marigwane yandø chab pesannaweig. ¹⁰ Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamigwanba, lawa wesrub indigwanbabe, ñimuinug tab pasrønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende iilan marabe, managuen srurreng-wamønrrabguen. ¹¹ Trumaybe si, namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuimbe kebambarnig yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandarngaig kusrenaniilø

¹² Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppatø, isungaruppatø megamønrrun, tru newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun kusrenarnig købigwan. ¹³ Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai kuñappatø megarnig søl kuitarnab isur. ¹⁴ Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshkaben, nabe petø kwam kui mørar. ¹⁵ Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasig marnarnidigwane martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha iilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

¹⁶ Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nõ arrumigwanba nam kusrenanøppe, misaamera ka nõmdø isua wesrua wamindiilan kusrenarnuig køn. Treeg kømøtø, nambe namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkab waminder. ¹⁷ Kaguende Tius Møskai nun truba tab indigwanba,

tørguegwalmabigwanba utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam ar-ruppe: “Iibe nai undaaraig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war” cha, trenchiben, ¹⁸ nambe mørøbelø ker tru wam srømbalasarøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarømara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa. ¹⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Ñim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør kønrrai tør-rramnegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kallanrrai. ²⁰ Trurrigu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, ‘øyamay køn’ chib pasramig kømíig kuin kui. ²¹ Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaptø isuabe waminchimug køn. Treeg kømøtø, møguelø waminchippe, Espíritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøtø, peetø kusrenanøbelø

¹ israelita misaamerai utuma ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønrrønbabelø. Katø treetø kømøtø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømíig kui lataig mara kørømaran, nømuyasiitøwei mõi mõi pinisaig kømigwan lab. ² Inchen mõiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptiig marøb amønaigu marøb amøñinrrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun. ³ An parelø køptø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønrraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømune pini-sailø kønrrai pønrrailø kua.

⁴ Tiusbe tru ángelesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melamnug kebata, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrawa, keerøppa pønrraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømwegasig. ⁵ Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørømisrtrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkab waminchibig Noéwanba, katøgan sieteeanbatø chinchimug købig køn, yu pirau kaig misaameraim pala pi pulabigwan arringarub uras. ⁶ Katø Tiusbe Sodoma ciudadan lata, Gomorra ciudadan lata pinisaig kønrrai marig købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørømarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrrai marig købig køn. ⁷ Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøñiben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn. ⁸ Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

⁹ Inchawei Señorbe nuyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig køtashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmeelane esegappa pønrrøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig. ¹⁰ Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørømø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømørø inchib, srømbalasarø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørikkengar køn. ¹¹ Trune ángelesmera murelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen

kòmø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalasrø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig mōra pōnrrøbash chib.

¹² Trune tru i mōgueløbe chigúinguen mōrmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmera købgunrriguelø, chugúinguen mōrmeelø, ka merrarrawa tōgagōnrraimba, pinisailø kōmigweyasiibatø kal-lawar køn, nōmui kaig marøb pōnrrainuutø chab pinōnrrabelø.

¹³ Nōmbe sōlgandø tabig marmuimburobe nōmbe sōlgandø tabig mariimítøwei utōnrrun. Kaguende nōmbe kwalōmguen nōmui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig mōrørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe kōsōngōnrrapteelø, chillig inchib mindishibelø treelø køn. Nōm ñimba lincha mab warainug, kaig kegōrrōsrkøbigu purø tab kui mōrøb nōmbe warabelø køn.

¹⁴ Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøtø, truibā itōlulrrab isua ashib, katø chigøben kaig maramigwane muraaraig mōrmø marøbelø køn. Katø Tiusweimbura-beløyu kullaateelane chull asingarua purø may kegōrrōsrkøb, katø parø indamigwan-gucha neyu kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pōnrrōnrrai pōnsraig misaamera køn.

¹⁵ Sōlgandø tabig amōnaig mayugurri tarōmisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan undaaraben, ¹⁶ tru nō treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimíig købendø, mōwei wamdōga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen mōrmø marigwan pasram merrarraig køn.

¹⁷ Tru treeg misaamerabe kan kōlōmø piguamera chi pigaig, purgōlig latailø køn, kan wañimera mur isig icha srua ambi latailø. Truilane purø trømbø lōstøyu pōnrrōnrrai pōnsrailø køn. ¹⁸ Nōmui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig kōptø wamincha, asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig treeg mariiløtōga kegōrrōsrkøbelø køn, kailai utu melōwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegōrrarwan. ¹⁹ Nōmbe katōganelan ‘chi ilōsrkaimíig elatsiilø kōnrrai martrumōn’ chibelø køn, nōmdōweinguen trømbøig asamguengaig kōsōngōnrraptiig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende mōitøgucha nō chi marøb pasrailø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasran.

²⁰ Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau kōsōngōmdiig maramigugurri yandø wegōrra, katōyug øyeeg kaig mariiløyutøwei ilōsrka, truitø srua irramabeløbe, katøbe srōsrø lataguen kòmø, purø kailōguen kōrrōmisran.

²¹ Trembe tru sōlgandø tabig amōnam maywan nebua ashmuig kuinguen sōl kōbsruinrrun nōmuimbe, yandø truigwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan tabigugurri katøle tarōmisra ibgunrriibe. ²² Inchendø nōmune misaamera øyan taibe ciertonwei nebuin køn: “Werabe nuña, katøle trunundøwei man” taig. Inchen: “Kuchibe chab pirendø, katøle chilligutøwei latōgusan” taig.

3

Señor katø arrumig

¹ Nai undaarailø, na ñimun srōsrø pørig kōmnetø katōgan na ñimun pōrtrab inchar. Srōsrø pørigu lata, mōim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melōnrrigay chib watchab inchar, ñimui tabig chishchig isuiløyu. ² Katø Tiusweindø tarōmariilø Tius maig karuigwan eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nōashib karua øriilø ñimun kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesannamø isua kōnrrai ñimun pōrar.

³ Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalōmmerawane misaamera Tiusweimbura-bigwane ka indzatø ashib, chigøben cha mōrøbelø treeg inchib amrrunrrun, nōmui asr maig palai inchen treeg marøbelø. ⁴ Inchabe trenchinrrun: “Cristo tru katø attrab cha kōrrōmisriibe ¿mandiindah? cha. Chima tru merrabsrø namui kōlli misaamera kwaikkurrimbunø, katø srōsrø pirōwan marikkurrimbunø maig kōbiibe trubatø kagōn” cha. ⁵ Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø

køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimerayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig kui. ⁶ Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua, chab pinisaig købig køn. ⁷ Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø trendaikkurrindøwei møin kwaløm pønrrabeløbe, naatøga parramig kønrrai esegain pønrran tru maig maramigwan Tius asha maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pinisailø køm kwalømweimba.

⁸ Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe kan kwalømdø mil años lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø lataig køn. ⁹ Señorbe nø treeg martrab misra kørømisrigwane, peguen marmø ka pinapinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab taigwan peguen marmønma isua tøgagúindøgucha. Treeg kømøtø, nøbe ñimun tammay muniitø, muniitø wabig køptø, mugucha ka pinønrrain kømøtø, mayeeløba nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai indan.

¹⁰ Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei chi isumø køben attrun. Inchen srømbalamerabe purø trømbøig kørig kømðiiig wanrrøb nørøtø misren, katø truyu chine pønrrabeløbe naarab pill-llanrrun. Inchen pirøba, truyu chigurrimbunø pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrrun.

¹¹ Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømíig chab mindishib pinisaig kønrrabig købene, ¡Tiusweyasiitø tarømisra amøñib, katø ke nundø isub tabig llirab amønamiig trurren palan! ¹² Tius tru arrum kwalømwan muniirab, ke petø punrraimab inday. Tru kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru naarabigu chab piranrrun. ¹³ Tius tru tranrrab misra kørømisrigwan nambe munig meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru sølgandø tabig marig tøgagigwan.

¹⁴ Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø, chishchig, ñimbe mu mandamgailø, nøba chi isumgaig nui merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray. ¹⁵ Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba tammay muniitø, muniitø waibe, nam kaigyugurri wesrailø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaaraig nuneg Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai traniitøga. ¹⁶ Nui pøriiløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan, truiløyu kanbalømerabe tab chigúinguen møramgailø køben, truburab nebua ashmeeløba, tab pønrrømeeløbabe Pabloi pøriilan ke ka kalø marøb, peemaytø kusrenanan, Tiuswei wam pøriilan katøganbalømerasrø lataitøwei. Nøm treeg marøppe, nømdøwei pinisailø kømigwan lab pønrran. ¹⁷ Inchawei nai undaarailø, iigwan yandø kanmaytø chab wammørarbe, tab asha amønay, tru larrø kailø may wamindiitøga ñimun peløsrka, ñim tabig mur pønrrainukkurri kørøsrkainab pønrrømønrrappe.

¹⁸ Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan katøguchinguen tab nebua ashib, katø nui ka yandø tab indigu nørørab inday. Purø nuig, purø tøriibe, møiya lata, managatig nuyasiitø kønrrun. Treeg kønrrun.

1 San Juan

Øsig kømigwan tranøb wam

¹ Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan tru nam mørigwan, namashib namui kaptøga asigwan; maig kōtashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga katørab indigwan, tru Øsig køm wamweimburab pører. ² Tru øsig kømibe yandø ashchai kenamisren, nambe trunun asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørøsrkøb eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba pasrøwa, namun kenamisrig køn. ³ Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe ñimungucha wammørøsrker, ñimgucha namba kandø lataig kandø isua pønrrønrrai. Inchen tru nam kandø lataig kandø isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig, truig køn. ⁴ Iilan nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

Tøryu amøñib

⁵ Jesucristo namun wammørøsrkøb kusrenanigwan mõi ñimun nam eshkaibe iig køn: Tiusbe tør køben, nuinuube chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig. ⁶ Nambe nøba kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø indig webiben, tru newan ciertonig maig køben treeg amønaig kømøtø webinrrun. ⁷ Tius tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, trumaybe nambe kangurrin kangurri kandø isua lincha pønrrer. Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristoi animbe chigurrimbunø namui kaig marigwan chish maran.

⁸ Nambe ‘chi kaig marig chigar ker’ chib pønrrøwabe, namasiitøwei kegørrab pønrrøben, tru newan ciertoniibe namuinug pasrømøn. ⁹ Nam chigøben kaig mariilan ‘treeg marøbwei inchar’ cha Tiuswan eshkabene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø pesannab, chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb indamig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig køn. ¹⁰ Inchen nam ‘chigucha kaig mara kømeele ker’ chib pønrrøwabe, trube, nambe Tiuswane ka isaptiig kui mara tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburø purøwaminchibig Jesucristo

¹ Nai ureezheelø, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig marmønrrai. Møikkøben kaig marindøgucha, namuimburab Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer, Jesucristo tru sølgandø tabigwan. ² Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø uta pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurriugu namuiwandø kømøtø, yu pirau maya misaamerai kerriguelaimba.

³ Tius maig maramigwan martrai pønrrailan nam møra marabe si, trube, nam nun nebua ashibelø kermab asamig kønrrun. ⁴ Inchen møikkøben: “Nabe Tiuswan ashibig kur” chibendø, nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, truibe isaptiig kui webiben, tru newan ciertoniibe nuinuube pasrømøn. ⁵ Trune Tiuswei wam maig karuigwan møra marøbig, truibe si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn. Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha pønrrermab aser. ⁶ Møikkøben Tiusba kanbalatø lincha pasrar chibiibe, Jesucristo nø maig uñibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

⁷ Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan na ñimun pøriibe srøig kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø tøgagúig truitøwein køn, tru martrai karua pasrig tru trendø merrabsrøngurri tøgagúig tru wamwan ñimbe møra køn. ⁸ Inchen køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig pørar, nuinug lata, ñimuinug lata ciertonig.

Kaguende tru løstiibe yandø pureb iben, tru tør newan ciertoniiibe yandø pilabguen pasran.

⁹ Møikkøben ‘tøryu pasrar’ chibendø, nui nunewan tsalø inchibiibe katøgucha løstøyu srø pasran. ¹⁰ Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha nuinuube srurrengwangerubiibe chigagøn. ¹¹ Inchen nui nunewan ashig kømui inchibiibe løstøyu pasrab, katø løstøyu unan. Incha nõtøwei chumay ib pasrarmabguen ashmøn, kaguende løstiibe nui kabmeran ashmønrrai kasrøben.

¹² Ñim ureezheelan, na ñimun pørar.

Kaguende Jesucristoi munchigurri ñimui kaig mariilan ulø paymønrrab pesannaig køn.

¹³ Na ñim møskalan pørar,

kaguende srøsrøgurri manawei nø pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørar,

kaguende Satanás, tru larrø kaigwan ñim kanaig kuimba.

Na ñimun ureezheelan pørig køn,

kaguende Møskawan ñim nebua ashibelø kuimba.

¹⁴ Na ñim møskalan pørar,

kaguende nun srøsrøgurri manawei pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørig køn,

kaguende ñimbe kørrømø,

mur pønrrabelø kuikkurri,

katø Tiuswei wam ñimui manrrau pasrøben,

Satanás, tru larrø kaigwan kanaig kuimba.

¹⁵ Yu pirauigwan purø undaaramøwei, katø yu pirau chi købigwangøba undaaramøwei indamig køn. Møikkøben yu pirauigwangøba undaarabene, Tius Møskawei undag købiibe nuinuube kaagøn. ¹⁶ Kaguende yu piraugurri arrubiibe, øyeeg køn: asr maig marøg køben mariilø, kaptøga chigøben chull asiilø, katø namui chigøben købiitøga truba nørreelø kømmørø indiilø. Øyeeløbe Tius Møskaweinukkurri arrumøtø, yu piraugurrindøwei arrubig køn. ¹⁷ Inchendø pirøbe, katø truyu chigurrimbunø chull indiiløbañau patsab iben, trune Tius maig kønrrain køben treegwan marøbiibe managatig øsig kønrrun.

Criston ashig kømui inchibelø

¹⁸ Ureezheelø, yandø srabe kwalømmera puin køn. Tru Criston ashig kømui inchibig attrab kui ñimbe wammørøbelø køn. Inchawei mõi yangucha tru ‘Cristo ker’ chibelø truba truba amrruin køn. Treekkurri nambe yandø srabe kwalømmera kui aser.

¹⁹ Truiløbe namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendø, namuielø kømui køn. Pøs namuielø kui kuimbe, namba pønrrabig pønrrabsruig kuinrrun. Inchendø webambuppe, ke mayeeløbabe kerrigu namui utuelø kømuiin kui tørgandø ashchain kuig køn.

²⁰ Inchendø ñimbe Espíritu Santoiwan itølusig tøgar kua, treekkurri ñimbe chiwandøgucha ashibelø køn. ²¹ Nabe ñimun pøroeppe, newan ciertonigwan ashmeelø kuimba kømøtø, ñim ashibelø kuimba pørar. Katø ñimbe ashibelø køn, chitøgucha isatø indiibe tru newan ciertonigugurri arrumíig kuin kui. ²² ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe Jesúswan ‘Cristo kømøn’ chibig kømuitarru? Iig køn tru Criston ashig kømui inchibiibe, tru Møskawan lata, Nusrkawan lata ‘Tius kømøn’ chibig, truig. ²³ Mutøgucha Nusrkawan ‘ashmíig kur’ chibiibe Møskawangucha chigaig køn. Inchen møikkøben Nusrkaweimbura ‘nøbe mu kui ashig kur’ chibiibe, truiibe Møskawangucha treetøwei tøga pasran.

²⁴ Inchawei ñim srøsrøgurri wamindi mørigwane truyutø pønrrabig pønrrønrrab in-day. Tru ñim srøsrøgurri wamindi mørøb amrruig ñimuinug pasrabig pasrøbene, trube,

ñingucha Nusrkaweinuuba, Møskaweinuuba pønrrabig pønrrønrrabguen. ²⁵ Inchen Jesucristo tru namun trannrrab misra kørromisriibe iig køn, tru managatig øsig kømig.

²⁶ Na ñimun iigwan pørøppe, isatø may wamincha ñimun kegørrørskønrrab inchi-belaimburab pørar. ²⁷ Pøs ñimuimburappe, tru Espiritu Santoi itølusigwan ñim nun uta tøgagúig ñimui manrrau pasrabig pasraikkurri, ñimbe mu katøgane chi kusrennamig palain kømøn. Kaguende tru itølusiitøwei ñimune chiwandøgucha kerriguh kusrenanen, tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatø indig kømøwein køben, nui Espiritu ñimun maig kusrenanen, trumay Cristoinug pønrrabig pønrray.

²⁸ Inchawei ureezheelø, mømibe nuinug kanbalatø pønrrabig pønrray, nø kenamisren, chi isumø, nui merrab pønrrab, katø, nø arruben, nui merrab kørig misra kørromisramig kaanrrai. ²⁹ Jesucristobe sølgandø tabig kui ñim ashibelø kuabe, trube, mutøgucha sølgandø marøbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig køn.

3

Tiuswei ureemera

¹ ¡Au ñimnguen asay! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ureemera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri pirau misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nømbe Tiuswan ashmeelø kua.

² Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune mømibatøbe tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo kenamisrene, nø lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nø maig kuigwan yandø tuyube nam nebua asam kønrrab køn. ³ Møitøgucha nuinuube treeg punrraitamab isua munig megamig tøgaiibe nøasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn, Jesucristo chishchig køb lataitøwei.

⁴ Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treeg køn. ⁵ Ñimbe yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab arrig kui. Katø nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn. ⁶ Mutøgucha nuinuutø pasrabig pasrabiibe kaigwan marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibiibe nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmíig køn. ⁷ Ureezheelø, mugøben ñimun peløsrkainab pønrrønrrab kømø. Sølgandø marøb uñibiibe, sølgandø tabig køn, Cristo nø newan sølgandø tabig køb lataitøwei. ⁸ Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein køn. Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig køn. Inchawei Tiuswei Nusrkai kenamisrøppe, tru nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig køn.

⁹ Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb uñmøn, kaguende tru øsig kømig Tiusweinug pasrabig nuinug pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab kaiman, kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri. ¹⁰ Møilø Tiuswei ureemera kuin kui, katø møilø nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua asamdiig køn: mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø tabigwan marøb uñmøwei, katø nui nunewan undaaramøwei inchiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

¹¹ Kaguende Tiuswei wamwan srøsrøgurri ñim wamindi møriibe iig køn: nam kangurrin kangurri undaarayamig. ¹² Caín lataitøwein kømugun. Truima tru kwaimandzig, larrø kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin kweetsig køh? Kaguende Caín nø mariiløbe kaig mariilø køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurriin kuig køn.

¹³ Nai nunelø, kan ¿øyebe chincharre? treeg kermab isumøtay, pirau misaamera ñimun ashig kømui inchene. ¹⁴ Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan nam undaarabelø kuikkurri.

Nunewan undaaramíbe kwamigugurri webimø, srø pasran. ¹⁵ Mutøgucha nui nunewan ashig kømui inchibgøba uñibiibe kweechiptiig køn. Ñimbe ashibelø kuinrrun kan kweechiptiibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui. ¹⁶ Jesucristobe nui øsig kuigwan namuyasig trana, kwaben, øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua aser. Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig pønrraigwan tranamig køn. ¹⁷ Inchen møikkøben yu pirau chi palømiig tøgagig købendø, nui nuneebe palaig megamne trunun ashatøgucha merø kui inchib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag købiibe nuinuube chinchá pasrønrrab kø? ¹⁸ Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamdøgatø kømøwei, ka wamincha møriitøgatø kømøwei, ñimui mariiløtøga kenamarøb, cierton undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

¹⁹ Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tøga pønrramig kønrrun. ²⁰ Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene, Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn. ²¹ Undaarailø, namui manrrø chiyu køben ‘kalø køn’ chib namun kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer. ²² Incha katø nam chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan martrai pønrrailan nambe møra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun kasrag kømdiig marøbelø kuikkurri. ²³ Inchen martrai tru nø karua pønrraibe iig køn: nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurriin kangurri nø maig karuig køben treeg undaarab indamig. ²⁴ Nui maig maramigwan martrain pønrrailan møra marøbeløbe Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben, katø treetøwei Tiusbe nømuinug pasrabig pasran. Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espiritu Santon namun tranig truikkurri.

4

Espiritumeran Tiuswei Espiritu køtashchab tab asamig

¹ Nai undaarailø ‘nambe Tiuswei Espiritutøga waminchibelø ker’ chibelan mundøgucha ke chi tain kuindø køreb pønrrømøtay. Treeg kømøtø, nøm espiritu tøgagúigwan maig køtashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espiritu kuin kui, kabe peg espiritu kuin kui. Kaguende yu piraube webambin køn ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibelø. ² Ñimbe Tiuswei Espiritun øyeegu ashchun: chi espiritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrig køn’ chibiibe si, truiibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui. ³ Inchen chi espiritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrumig køn’ chibiibe, truiibe Tiusweinukkurri arrubig kømøtø køn. Truiibe tru Jesucriston ashig kømui inchib tsalø inchibigwei espiritu køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha mømibe yandø chabguen yu pirau pasrabguen indan.

⁴ Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa waminchipteelan ñimbe chinchamamø, kanawa puraambin køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig kømø, mas purø nuig køn. ⁵ Nømbe yu piraeløtø kua, yu pirau chi købigwan nøm waminchen, yu piraeløbe nømune ke tru kuindø møran. ⁶ Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei mutøgucha Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmíbe namune mørmøn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton Espiritunba, katø tru isa peløsrkøptø espiritunba.

Tiusbe tru undag købig køn

⁷ Nai undaarailø, kangurriin kangurri undaarayagun. Kaguende undag købiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-laweig køb, katø Tiuswan nebua ashib inchibig køn. ⁸ Undag købigwan chigaibe Tiuswan nebua

ashmíg kòn, kaguende Tiusbe tru undag kòbig kòben. ⁹ Tius nui undag kòbigwan namun kenamarøppe, øyamay kenamarig kòn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra, nøgurri nam srøig øsig kòmigwan tøgagønrrai. ¹⁰ Tru undag kòbiibe øyeeg marigu pasran: Tiuswan nam undaguelø kuig kuimba kòmøtø, nø namun undaarawa, nui Nusrkawan nam kaig mariilaimburø Tiuswei namig kòbigwan nø utab namuyasig kwanrrai ørigu.

¹¹ Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaarraig kòbene, namgucha treetøwei kangurrin kangurri undaarayamig kòn. ¹² Mugucha Tiuswane managuen asiibe kaagøn. Inchendø nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug pasrabig pasrøben, nui undag kòbiibe namuinug kerrigu newan tabig pasramisrin kòn. ¹³ Nambe nuinug nøba pønrrabig pønrrab, katø nøbe namba pasrabig pasranmab asamig kønrraimbe, nø namun nui Espíritun tranikkurrin kòn. ¹⁴ Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker, Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kønrrai ørigwan. ¹⁵ Møikkøben 'Jesúsbe Tiuswei Nusrkain kòn' chibiibe Tiusweinuutø pasrabig pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasrabig pasran.

¹⁶ Tius nui undag kòbigwan namuimburab tøga pasraigwan nambe nebua ashib, kòreb inder. Tiusbe tru undag kòbig kòn. Inchen møikkøben undag kòbigwan tøga pasrabiibe Tiusweinug pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasran. ¹⁷ Øyamaybe Tiuswei undag kòbiibe namuinug kerrigu newan tabig kørromisran, Tius tru maig kuigwan asha marøb kwaløm nambe nun chi kørmo pønrramig kønrrai. Kaguende Jesucristo maig kòben, nambe yu pirau treelø ker. ¹⁸ Inchawei undag kòbig pasrøbene, kørig kòbiibe chigagøn. Masken treeg kòmøtø, undag kòbig kerrigu newan tabiibe kørig kòbigwane kerrigu tarømaran. Kaguende kørig kòbiibe tru purø trømbøig attrabigwan utam kønrrab kuimba køriiran. Møikkøben kørig kòbigwan tøgaiibe katøgucha tru undag kòbigwan kerrigu newan tøgagømø, palab pasran.

¹⁹ Nambe undaarabelø ker, kaguende Tius nømerrig namun undaarraig kua. ²⁰ Møikkøben: "Nabe Tiuswan undaguig kur" chibendø, nui nunewan tsalø ashibiibe, truiibe treeg kømubendø, isaptiig kòn. Kaguende nui nunewan nui kaptøga asigwanguen undaaramiibe mas Tiuswan kaptøga mana asiimíigwane ¿chinha undaaranrrab kø? ²¹ Katø tru martraí Tius nø karua pasrig iigwan tøgaguer: Tiuswan undaguibe katø nui nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúitøga chi arrubigutøgucha puraambub

¹ Mutøgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kòrebiibe Tiusweinug kal-laweig kòn. Incha mutøgucha Møskawan undaarabiibe katø truigwei uregwangucha undaaran. ² Nambe øyamay tru Tiuswei uremeran undaguelø kermab wetøgørrer, Tiuswan nam undaaraikkurrimba, katø nui tru maig maramigwan martraí pønrsailan møra marikkurrimba. ³ Tiuswan nam undaaraiibe nui tru maig maramigwan martraí pønrsailan nam møra marig, truig kòn. Inchen tru martraí nø karua pønrsailøbe ke martrab kaimamdiibe kømøn. ⁴ Mutøgucha Tiusweinug srøig kal-lawaiibe yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, purayan. Tru namun pirau treegu kebeñmø, kanawa purainrrai marøbiibe tru namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, truig kòn. ⁵ ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, kanawa puraibiibe mu køh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kòrebig, truitøwein kòn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshka

⁶ Tru pitøgaba, anindøgaba arrubiibe, tru i Jesucristo kòn, pitøgatø kòmøtø, pitøgaba, anindøgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espiritu Santo eshkan, kaguende tru Espiritube tru newan ciertonig kua. ⁷ Inchawei pøn kòn, tru 'treeg kòn' cha eshkabeløbe. ⁸ Truiløbe Espiritu Santoba, piba, animba kòn. Inchen tru pønbe chi pegwan waminchimøtø,

trunundøwei wamindan. ⁹ Møguelø 'treeg køn' cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe, Tius namun 'treeg køn' cha, eshkawa pasriibe treetøguen kømø, purø nuikken køn. Kaguende Tius 'treeg køn' cha, nø eshkawa pasrøppe, nui Nusrkaweimburab wamindig køn. ¹⁰ Tiuswei Nusrkawan kørebiibe, Tius nui Nusrkaweimburab 'treeg køn' cha, eshkaigwane nøasiitø nui manrrau tōga pasran. Trune Tius maig taigwan køremíibe Tiuswane ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nusrkaweimburab 'treeg køn' cha, wamindigwane treeg kuitamab køremuikkurri. ¹¹ Inchen Tius tru 'treeg køn' cha, wamindiibe iig køn: 'Tru managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig kømibe nui Nusrkaweinug pasran' taig. ¹² Inchawei Nusrkawan tōgaibe tru øsig kømigwan tōgagøben, Tiuswei Nusrkawan chigaibe tru øsig kømigwan chigaig køn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

¹³ Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa pønrrabelan nabe ñimun iigwan pørar, managatig øsig kømigwan ñim tōgar kui ashchai.

¹⁴ Inchawei nambe Tiuswane chi kørmø kemalla miamdiig kui aser, kaguende nam nun chigøben miappe, nø maig kønrrain køben nam trumay miabene, nøbe namune mørøbig kuimba. ¹⁵ Trube, nam chigøben miailan nø mørøbig kui ashibelø kuig køppe, namun chigøben paløtan cha, nam miawa pønrrailane, trube, utabguen indermab isumig køn.

¹⁶ Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru managatig mōra pasramsromay srua inrrabgaig købene, nuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miamig køn. Inchen tru-igwane Tiusbe nui øsig kuigwan tōgagønrrai tranrrun. Iibe kalø marig ke kwamigugatig srua inrrabgaigwan marøbelayasig køn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha køn. Truigweimburappe, Tiuswan 'purugurra' cha, nabe miay chimur. ¹⁷ Chigurrimbunø sølgandø tabig mariimíibe kaig marig kørrømisran. Inchendøgucha tru kaig mariilø mōiløbe tru managatig mōra pasramsromay srua inrrabgailø køn.

¹⁸ Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaiibe kaig maramigwan marøbig marøb uñmuin kui aser. Kaguende tru Tiuswei Nusrkai nune ashib tōga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø kaibe nune chinchab kaiman. ¹⁹ Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe nø merrarrawa, nø ashib karub pasran. ²⁰ Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi mōramigwan tranin kui aser, tru newan ciertonigwan nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pønrrer tru newan ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru cierton Tius køb, katø managatig øsiguig køb køn. ²¹ Nai ureezheelø, tru taska mari tiusmerane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag købiiba

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig i kilgawan pørar, Tius lawa wesrua tøgagúig ishuumisagwan nui ureemeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katø natø kømøtø, mayeeløba tru newan ciertonigwan nebua ashibeløbe truiløgucha ñimune undaaran. ² Nambe ñimun undaarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkurrin køn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrønrrun. ³ Tius Møskaweimba, katø Señor Jesucristo, tru Møskawei Nusrkaweimba, nui ka yandø tab indig køben, namun lastima asig køben, chi isumgaig tab købig køben namuim pala pønrrønrrun, tru newan ciertoniguba, undag købiguba.

Undaguelø kømigwan karua pasrig

⁴ Nabe truba truba kasraarar ñimui ureemerai utu mõiløgøben Tiuswei newan ciertonigu amønain kuimba, Tius Møskai namun maig karua pasrig køben, treekke. ⁵ Ñi, ishug misagwan, na mõi ñun pørigwan, martrai kan srøig karua pasra pørig kuig lataig inchimørrunrrig chinrrainchar. Treeg kømøtø, tru srøsrøgurri namun maig karua pasrigwan trunundøweim pørar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan. ⁶ Iig køn nam tru undag købigwan tøga pønrramibe, Tius tru maig maramigwan martrai pønrrailan trunun møra marøb amønavig. Inchen tru martrai karua pasrigwan ñim srøsrøgurri mõriibe undag købigu amøñinrrain taig, truig kuig køn.

Namui isubigwan Cristoinug pønsra amønaig

⁷ Pøs yu piraube isa may wamincha kegørrøsrkøbelø truba truba webambin køn 'Jesucristobe yu piraumay møg lataig misra arrumuig køn' chibelø. Øyeeg inchibiibe tru may wamincha kegørrøsrkøbig, tru Criston ashig kømui inchib tsalø ashibig, truig kønrrun. ⁸ Ñimasiitøwei tab asha melay, ñim chigøben tabig marøb melailan kaptøasha pønrrømønrrappe. Treeg kømøtø, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kønrrai melay.

⁹ Møikkøben Cristo kusrenanigutø pasrønrrab inchimøtø, nuinetø nemarøb purab kusrennrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig køn. Trune Cristo maig kusrenanigutø pasrabig pasrabiibe, truike si, Møskawanba, Nusrkawanba tøgaig køn. ¹⁰ Møikkøben ñimuinug arrua, tru treeg kusrenanigwan kømø kusrenanene, ñimui yau 'amø' cha, kebermøwei, ni katø 'manguen arrin køn' tamig kømøwein køn. ¹¹ Kaguende 'manguen arrin køn' chibiibe tru nø kaig mariiløyu nøgucha tøgatø marøb pasran.

Srabe wamindiilø

¹² Nabe ñimun truba truba pøramig tøgagøbendø, kilgayu tintatøga pørmøtø, nabe ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

¹³ Tru ñui lawa wesruig numøsrawei ureemerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam øran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab linchibig Gayon pørar, newan ciertonigu na undaaraigwan. ² Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub attraimba, katø ñui asrugucha kwanrrø kømø, tab unamig kønrraimba miabig kur. ³ Nabe truba truba kasraarar møiløgøsrøn namui nunelø amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab, katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben. ⁴ Tru newan ciertonig maig køben, nai ureemera treeg amønan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri lataitøguen kømø, purø nu tab køtan.

⁵ Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pasraibe, ñi purø tabig marig køn, ñuimbe asiimeelø kuingucha katøguchinguen tabig marøb. ⁶ Truiløbe iglesiyuelai merrab ñi treeg undaguig køn cha wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambub amrrai puruguabe, Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martrabguen. ⁷ Kaguende nømbe Jesucristoi munchin undag køb webambamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi purugúig utømø. ⁸ Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane purugub asamig nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweimburab namgucha purugúig kørrømisrtrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

⁹ Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø Diótrefesbe na karuilan mørmíig køn, kaguende nømui utu chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua. ¹⁰ Inchawei treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa wamincha wam kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei, katø utønrrab inchibelan meramba, iglesiyugurri webetamba inchibig køn.

¹¹ Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan asha mar. Tabig marøbiibe Tiuswein køn. Inchen kaig marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.

¹² Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn. Tiuswei tru newan ciertonitøweinguen nune treeg marøbig køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe 'treegwein køn' chib eshkan waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

¹³ Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pørog kømøtan. ¹⁴⁻¹⁵ Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.

Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amøñibeløbe ñune 'ka uñgu' tan. Katø ñigucha namui asiilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrrig.

San Judas

¹ Na Judas, Santiagoi nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai ashib tøgä pasrailan na pørar. ² Purø lastima asigwanba, chi isumgaig tab købigwanba, undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

³ Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø, ‘øyeeg, øyeeg melay’ chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru Tiuswei misaameran Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesucristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai kanmaytø tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab. ⁴ Kaguende møiløgøben mu ashmøwatø ñimui utu nilø kebambin køn. Truiløbe kaigyu pønrramig kønrrai manasrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig møgueløbe namui Tiuswei ka yandø tab indigwane nømum maig marøg køben maramigweyasig merrarrawa tøgagøn. Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor Jesucristone nømbe ‘ashmeelø ker’ chibelø køn.

⁵ Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarunrrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru køremeelane pinisaig købigwan. ⁶ Katø ángelesmeran chigucha nømune srøsrø chiyu pønrrønrrai pønrsøben, truyutø pønrrømøtø, trunun elachippa, tarømisrøbelane purø trømbø løstiigu pønrrønrrai Tiusbe managatig cadenastøga merrarrawa pønnsraig køn, tru maig maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig. ⁷ Katø Sodoma misaameraba, Gomorra misaameraba, tru puluwan ciudadameraba treetøwei, ishumburba, møgueløba trømbøig kaig marøb, katø møgueløbe nøm møgueløasiyitø trømbøig marøb kømig, trutø srua ambiilan managuen kwamø nagu møra melønrrai kebeta, pønnsraig køn, trunun katøganelø isua asha kømig kønrrai.

⁸ Katø øyeeg købenguen tru møguelø piaig lataigutø amøñibeløbe nømui asrwan kaig kønrrai marøb, katø ashib karub purrabelane mørmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn. ⁹ Trune tru arcángel Miguel købenguen, tru nugwaimandziiba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truiikken tsalø wamab kaig nebubash chinrrab inchimøtø: “Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash” cha. Trutøh taig købig køn. ¹⁰ Trune tru i møgueløbe nøm chigúinguen mørmubendø, tsalø wamabelø køn. Nømum tre lataig asønaigutø nøm chigúi mørigwane, animalmera chugúi mørmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib treramig.

¹¹ ¡Ay, nømuiimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarrawa amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mørmuikkurri Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn. ¹² Ñim Tiuswei undag købigwan tøgä kasraatø lincha mab waramig tøgagúiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn. Nømbe chigucha kørikkar ka nømuiburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø. Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø køn. Katø mamig nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbañau kitiilø, pamay kwailø køn. ¹³ Nømbe maryu pi welarmera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall weguchib latailø køn, tru nømui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nømui ambamwan kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai pønnsramig tamariilø pønrran.

¹⁴ Adánweinukkurrimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig

købig køn: “Au, Señorbe nui tarø mari ángelesmeran purø nørrø sətø peraig arrun cha, ¹⁵ maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai pønrsønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha treeg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi wammeratøga nun waminchibelan treeg kørrømartrappa arrun taig køn.” ¹⁶ Nømbe chiwandøgucha kaig køtangøba chib, chiwandøgucha səl marmø, kalø marangøba chib waminchibelø køn, nømui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø nømui triitøgabe nømasiitø purø nørreelø misrøb wamindamba, katøganelane truba tabzhig misrøb wamindamba inchibelø køn, nømuyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrrai waminchib

¹⁷ Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrab-srøwei wamindigwan isua kuy. ¹⁸ Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: “Yandø srabe kwalømmerawane misaamera tabigwane ke ka indzatø mørøbelø, nømun maig amøñig køben treeg trømbøig marøb amøñibelø kønrrun” taigwan. ¹⁹ Iiløwein køn, tru misaameran ka nøørøtø marøb pirisha pønrsøbelø. Nømbe nømui asr maig palai inchen, treeg marøbelø, Tiuswei Espiritune chigar køn.

²⁰ Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan chishchig Tiusweinuutø tøga pønrraigu katøguchinguen nørrørab ambay, Espiritu Santo maig wamindingaruben trumay Tiusba waminchib. ²¹ Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, truyutø amønay, namui Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig kømigwan tranrraitamab isua muniirab.

²² Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg kømuitamab isumba inchibelane ñimbe lastima tøgaguy. ²³ Katøganelane nagugurri wesruy, trumay kaigyugurri wesrub. Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn. Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig marøg købigu nøm trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindiilø srabeig

²⁴ Tru ñim kaigyu kørrømønrrai asamig maramburab maramig tøgagig, katø truba truba kasrag nui tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim kemalla pønrramig kønrrai tøga pasrabig, ²⁵ Tius kandø wabig, namun Kaigyugurri Wesrabigwan namui Señor Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig muguen nebua isumgaiba, mayeelaim pala asamburab ashib pasraiba, mugucha manchinrraingag karuiba, iilan nuin kønrrai inder, manasrøngurri, møyia lata, katø managatig. Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan torgandø ashchai kenamarig

¹ Iibe Jesucriston Tius torgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai, tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan ángelwan øra, kenamarig køn. ² Inchen Juanbe nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.

³ Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigweimbe. Katø trunun leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pørøb

⁴ Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru mõi ya køb, merrabsrø køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba, ⁵ katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan. Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkabig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan. Truibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga elatsørka, ⁶ katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønsraig køn, sacerdotemera Tius nui Møskaweyasig. ¡Tørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.

⁷ ¡Au! Cristobe wañiyu arrun.

Inchen mayeelø ashen,

katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.

Inchen pirau maya misaamerabe

truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.

Øø, øyeeg kønrrun.

⁸ Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: “Srøsrība, Srabeibabe na kur cha, Aba, Zetaba latawei, tru mõi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig.”

Juan kan piab lataigu Criston asig

⁹ Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius nø ashib karub wainug lata, chigúindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig kur, Tiuswei wamgurrimba, katø Jesucristoimburabigwan eshkaikkurrimba. ¹⁰ Kan isrin kwaløm Espiritu nan tøga pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrrøb lataig nan truba mur trenchibig køn:

¹¹ —Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmirnamayba, Pergamomayba, Tiatiramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodiceamayba.—

¹² Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, tryube oro kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn. ¹³ Inchene tru siete kandilerumerai tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig køn, nui kewagúibe katsig søchi kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro købig køn. ¹⁴ Turyu pusruube kan pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nagurø lataig køben, ¹⁵ nui srøbmerabe broncen nagu pill-llanen tørbilabig lataig pilabig køben, nui wambe kan nu pi mullib wanrrøb lataig købig køn. ¹⁶ Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig,

nui trigugurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrīg tøgāig webarrubīg kōn; nui maløbe nōsig tōr kōptō pilamburab pilab lataikke.

¹⁷ Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabīg kōn. Inchen nōbe nui kusrmay tasiitōga nan trenchib estsarōbig kōn:

—Chi kōrig kui inchimōta cha. Nabe Srōsriiba, Srabeiba, ¹⁸ tru Øsig Wabīg kur cha, kwain tsubīg kua. Inchendø ash, chibīg kōn, øsiguig war cha, managatīg. Nabe kwamigwei llavimeranba, katø tru kwabelø pōnrrainug llavimeranba tōgagur cha.

¹⁹ 'Inchawei ñi chi asigwane pōr chibīg kōn, mōi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø maig kōnrrabīgwanba. ²⁰ Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimburappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimīg pasrabiibe øyeeqwan eshkabīg kōn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera kōben, tru siete kandilerumerabe tru siete iglesiameran eshkabīg kōn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

¹ 'Efeso iglesiai ángelwan iigwan pōr:

Tru siete estrellameran kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha: ² Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabīg megaigwanba. Katø ñibe kaig marøbelane ka tōgagōmig awentanrrab kaimab, katø truilo kōmubendø, 'Cristo nōashib karua øriilo ker' chibelan, nōm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø kuin kui merrarrab indi ashar. ³ Katø maya kaig nebuindøgucha ñibe megabīg megab, nagurrindø treegu kōrrōmismø megain kui ashar.

⁴ Inchendø nabe ñun chiyu kōsrøn kalø kōn tamīg tōgagur: ñibe srōsrøbe truba undaguig kuig, mōimbe trunun elatsin kōn. ⁵ Inchawei mandøgurri peñibrermab isu, tru srōsrø undag kōbigwan, ñui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirawa, srōsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune pasrainukkurri kusramōnrrun, ñi isua mōrmubene. ⁶ Treeg kuindøgucha, ñibe ñuimburappe iigwan tōgagōn: Nicolaítasmera marigwane tsaliig kōben, nagucha truilo marigwane tsaliig kur.

⁷ Kalubaiibe mōr Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane tru øsig kōm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamōnrrun, Tius nō waisrø purø tabzhiisrø tru tōbøtag pasrabīgwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

⁸ 'Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pōr:

Tru Srōsriig kōb katø Srabeig kōb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan cha: ⁹ Nabe ñi truba truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba ashar cha. Inchendø ñibe waacha kōmøtø, puaiig kōn. Katø tru 'judíos ker' chibelø ñuimburab truba truba chigøben kaig waminchen ashar cha. Inchendø nōmbe treelø kōmōn, nōmui tulundzuni yaeløbe mayamba nōmbe Satanáswein kōn. ¹⁰ Ñimbe kōrig kui inchimōtay, maya yana kōmowatø chigøben nebuinab pōnrramigwan. Au, nugwaimandziibe mōilan kōben ñimui utugurri kailan keeri yau kebetōnrrun, maig inchibelø kōtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig indinab melamig nebunrrun. Kwamnegatīg megabīg megau, nabe øsig kōm coronan tranamōnrrun cha.

¹¹ Kalubaiibe mōr Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe katøle kwangarunrrabīg mindisaig kōnrraamōn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

¹² 'Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pōr:

Tru espada pinrrøba purø trøsrigan srua pasrabiibe øyah tan cha: ¹³ Satanás nø wamisra merrarrowa karub wainug ñibe truyu pasrabig kui nabe ashar cha. Inchendø ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan elachib ‘trugatiig kømur’ chib pasrømøwei indig køn, tru Antipas nan elachimø pasrabig naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nø marøb uninug.

¹⁴ Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø køn tamig tøgagur: møiløgøsrøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martrai kusrenanig køn, Israelwei misaameran srurrengwangerub taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarumba, katø møgueløba, ishumburmeraba trømbøig martrai karumba inchib. ¹⁵ Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn møiløgøsrøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan. ¹⁶ Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrrun.

¹⁷ Kalubaiibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamig maná taig sorig pasrabigwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhig tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhigube kan munchi srøig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asiimíig tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

¹⁸ Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latailø tøgag, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabig lataig tøgaiibe øyah tan cha: ¹⁹ Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø mømibe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.

²⁰ Inchendø kan chigøsrøn ñun kalø køn tamig tøgagur: isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgag kuingucha ka tøgagøn cha, nøbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba, møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarub inchibigwan. ²¹ Nabe nune maya yana køsrøn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai. Inchen nøbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua mørøg kømuidan.

²² Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kutsamønrrun. Katø nøba itøløløpteelane nabe truba truba trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun, tru ishuubamisra nømui kaig mariilan nøm isua mørmuisruandøbe. ²³ Incha katø tru mendig amøñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweetsamønrrun. Nabe isuigwan lata, manrrøwan lata nabe tørguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun møigwandøgucha ñimui mariilø maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun. ²⁴ Trune ñim katøgan sötø Tiatirasrø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanáskurri purø nørø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha. ²⁵ Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.

²⁶ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nørø pønrrabelan truilaim pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun, ²⁷ nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei.

‘Inchen tru treeg karumigwan utabiibe

tru misag nørø pønrrabelane

kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun,

nømune kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.’

²⁸ Incha katø tru tør-rrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun. ²⁹ Espíritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

¹ Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Tiuswei siete espíritumeranba, siete estrellameranba tøgaiibe øyah tan cha: Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn. ² ¡Kiagasrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kømui ashar. ³ Inchawei kusrenaniilan ñi møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliirab inchi. Ñi kiagasrømuissruandøbe, kan niliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab kuinguen mørmøwatø.

⁴ Inchen køben misaamera Sardissrø kan mamdø køn nømui kewagúilan chillig incha kømeeelø. Truiløbe naba amøñinrrun puløzheelan kewar, kaguende nømbe øyeeegwanwei kenrrabelø køn. ⁵ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe puløzheelø kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig libroyugurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai Møskawei merrappa, nui ángelesmerai merrappa, øibe nain køn cha, nui munchiwan eshkamønrrun. ⁶ Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

⁷ Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene, mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai marøbiibe, øyah tan cha: ⁸ Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua marøppe, marmubendø, nai wamwan møra marøb, ñibe nai munchiwan ‘ashmíg kur’ chib isømøn. ⁹ Au, nabe Satanáswei tulundzuni yaelø ‘Judíosmera ker’ chibendø, judíos kømeeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømønrrai indamønrrun. Incha nabe ñune undaguig kui nebua ashchun. ¹⁰ Kaguende na karuilan tammay marøbig marøb megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab misaameran maig inchibelø kõtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig puben.

¹¹ Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katøgan merrarramønrraimbe. ¹² Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrraamøn. Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø Jerusalén, nai Tiuswei srømbalasarøngurri kørararrubigwei munchiwan pørøb, nai srø munchin pørøb indamønrrun. ¹³ Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

¹⁴ Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan eshkabig, tru Tius chiwandøgucha pølbasa maren, nømerrig trendø pasrabiibe ilan øyah tan cha: ¹⁵ Ñui chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei, pachibig kømøwein køn. Pishin kui, kabe pachibig kui, treeg kuikken søl købsruinrrun. ¹⁶ Inchawei pishin kømøwei, pachibig kømøwei, mørøtø kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun. ¹⁷ Ñibe trendan: “Nabe puai, truba tøga misraig, chigucha yandø palaimíg kur” cha. Inchendø ñibe uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin kønmab asamdiig, katø waacha

chiguchagaig, ashchab kaimabig, kōsaatiig, øyeeg kōbendø, ñibe ashmøn. ¹⁸ Inchawei nabe ñun øyeeg mar tamønrrun. Nagu parra purøørig oro chishchigwan naiwan penø cha, trutøgabe puaig kōnrrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha, ñui asr kōsaatiig kōrig kōmdiigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig misramig kabyu srølamig møgucha naiwan penø.

¹⁹ Mayeelan na undaarailane øyeeg marmøta chib nabe namab, katø ichaguchib inchibig kur, søl martrai. Maig isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mari- ilan isua mōra, Tiusweimay llirau. ²⁰ Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai wamwan mōra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nōba maben, nōbe naba manrrun.

²¹ Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra karub wainug naba wan- rrai tranamønrrun, maig kuindøgucha na truyu puraarrub arrua, nai Møskaimba nō wainug wamisrøb lataitøwei wamig kōnrrai. ²² Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

¹ Øyeelø chab puraiben, na ashene, kan yaskab srømbalasrø kurig pasraptinchibig kōn. Inchen kan wam trompeta wanrrøb lataig srøtø tru na mōriibe nan øyah waminchib trenchibig kōn:

—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun kenamartrumøn— cha.

² Inchen tru urastø Espíritu nō nan tōga pasramisren, srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig kōn. ³ Inchen truyu wabiibe kan jaspe sruuba, cornalina sruuba lataig kōbig kōn. Inchen tru nō waim pøtøgatanbe kan kōshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig kōn. ⁴ Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub purrailø katøgan veinticuatro pōnrrai ashibig kur. Truiløyube kōlli misaamera veinticuatro purrabelø kōn, puløzheelø kewar, nōmui turyube corona orotōga mariilø petsargue. ⁵ Inchen tru nō wamisra karub wainug truyugurrimbe sre pilabelø kōben, wammera kōben, palaig trashibelø kōben webambubig kōn. Katø tru karub waig merrappe lámparamera nag pilabelø siete pilab pōnrrabig kōn, truiløbe tru Tiuswei siete espíritumera kōn. ⁶ Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig kōn, pigriu tōrguelarrøzhig lataig.

Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendaumayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pōnrrabelø kōn, truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø net- seelø. ⁷ Inchen tru øsiguig srøsriibe kan león lataig kōben, tru wendauibe kan toro lataig kōben, katø tru wendauibe kan mōwei malø lataig kōben, tru pib kōnrrabyuibe kan wasrø pala uñib lataig kōbig kōn. ⁸ Inchen tru pibgatø øsigueløbe mōitøgucha kwaldzariimera seisbatø tōgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømø, trenchibelø kōn:

“Newan tabig, newan tabig, newan tabig

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;
tru kōbig, mōi ya wabig, tru attrabig” chib.

⁹ Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabigwan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kōnrrun chib, tabig kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø kōn.

¹⁰ Incha trendaimørig tru kōlli misaamera veinticuatroeløbe nui merrab tōmbønsrcøb sraløptø sraløbelø kōn kōriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan. Incha nōmui coronameran tru nō karub wainug merrab trenchib petabelø kōn:

¹¹ “Señor namui Tius,
ñibe maya nuguen tabigwanba,
tabig kui asha tab indigwanba,

maramburab maramigwanba
 utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,
 kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,
 Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,
 treeg pønrran” chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

¹ Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay taskube kan libro palamay umbumay pørigwan nabe srua wai ashibig kur, truike siete sellostøga melsra kasraig.

² Inchen kan ángel maramburab maramig tøgag truba mur trenchib payibig køn:

—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ¿treegwan martraptiig tabiibe mu kerah?— cha.

³ Inhendø ni srømbalårø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig køn.

⁴ Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbumay pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein køben. ⁵ Inchen møikkøsrøn tru utuig kan kølli misaabe nane trenchibig køn:

—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag sötøyugurriig, tru Davidwei misagugurri arrubiibe nun tru ashig kømui inchibelan nømun kerriguwan chi inchaingag kanawa kørrømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb inchabig.

⁶ Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig købig lataig asønabendø, katøle kurra pasrai ashibig kur, tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe. Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba tøgag købig køn. Inchen tru kabmerabe tru Tiuswei siete espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truøø øriilø. ⁷ Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay taskugurri libron utabig køn. ⁸ Inchen nø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru veinticuatro kølli misaamerababe tru Ubisha-unai merrab tømønørøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa sruartø, katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn. Tru may irrabzhiibe Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilø truig købig køn. ⁹ Katø kan cantaig srøig øyeeg cantabelø køn trenchib:

“Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe

ñitøwein køn chib.

Kaguende ñibe kweetsig kua,

ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,

chi misaamerandøgucha,

chi wam waminchibelandøgucha,

chi misag sötømerandøgucha,

misaamera nørø pønrrabelø

chu pirausreelandøgucha.

¹⁰ Incha ñibe nømunne namui Tiusweyasig reymera latawei karub purrabelø kønrraimba, sacerdotemera kønrraimba mara purrønnen, nømbe pirau karumburab karunrrun” chib.

¹¹ Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe ángesmera truba nørø pasrabigwei wamwanba, tru øsigelai wamwanba, tru kølli misaamerai wamwanba mørøbig kur. Truiløbe purø nørø køptø, millones y millones købig køn. ¹² Incha truba truba mur trenchibelø køn:

“Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe

tru maramburab maramigwan køben,

chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,

muguen nebua kusremgaigwan køben,

maramburab maramigwan køben,
 tabig kui asha tab indigwan køben,
 tørguegwalmabigwan køben,
 purø tabig wamindigwan køben,
 utambuawei utønrrabiibe ñitøwein køn” cha.

¹³ Incha katø tru srømbalasarø lata, pirau lata, pirø umbu lata, maryu lata tru chigur-rimbunø Tius marig øsiguig pønrrabeløbe øyah taig mørøbig kur:

“Tru wamisra karub wainug wabigwanba,

katø tru Ubisha-unanbabe,
 tru purø tabig wamindiiba,
 tabig kui asha tab indiiba,
 tørbilabiiba, maramburab maramibabe,
 managatig patsømíig nuin kønrrain” chib.

¹⁴ Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø køn: “¡Treeg kønrrun!” chib. Inchen tru kølli misaamerabe tømboñsrøb srala, køriibala Tiuswan tabig waminchibelø køn.

6

Tru siete sellosmera

¹ Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kølsra, kuren, na ashene, tru pibgatø øsiguelai utuig, møikkøsrøn kan wam palaig trashib lataig truba mur trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— chib.

² Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truigwan itøgwana wabiibe nui taskube kan arco sruaig købig køn. Inchen nune petsamig kan corona tranen, nun ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchangaig kanawa kørrømarøb pureb yaig køn, katø kanabig kananrrab.

³ Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru øsiguig srøsriigwei wendauiibe nane:

—¡Amø!— chibig køn.

⁴ Inchen katøgan kaulli webiptinchibig køn, piguiig. Inchen truyu itøgwana wabigwane pirau muba kuimburab ambumay, imay tab waramigwan kerranrrai nune mu katønrraingaig treegwan martrai tranig køn, kangurrin kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu espadagucha tranig køn.

⁵ Inchen Ubisha-unø tru pøn kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pøn kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe tasigube palansa sruaig købig køn. ⁶ Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe mørøbig kur: “Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pib kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

⁸ Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe, “Kwamig” cha wamig køben, tru wendaube, tru kwabelø pønrraig, “Hades” cha wamig, truig arrubig køn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai tranilø købig køn espadatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø, pib milyube milbatø, kwetchai.

Trattrøgatø kønrrabyu selloba, seis kønrrabyu selloba

⁹ Inchen Ubisha-unø tru trattrøgatø kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, tru Tiuswei wamgurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsiilai mõsiimerane altar umbu ashibig kur. ¹⁰ Inchen truiløbe mur trashib trenchibelø køn: “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?” cha.

¹¹ Inchen nømune kanun kanun kemig puløzheelø tranabe: “Maya yanatø katøguchi ka israb munuguy chibig køn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan treetøwei kweetsiilø nemisramnegatig.”

¹² Inchen Ubisha-unø tru seis kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, purø trømbøig mur pirø kønøben, pørrbe ¡katø! yaliig misrøbig køn, kan yalø llensu lataikke. Inchen pølbe kerriguba ani lataig misrøbig køn. ¹³ Inchen estrellamerabe srømbalaserøngurri pirausrø kørrabelø køn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha kørrøsrøb lataitøweingue. ¹⁴ Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben, nørrø tunmeraba, katø pi tøbøtag pønrrab pirømeraba truiløbe mayamba nøm pønrrainukkurri nøørøsrø malsrailø købig køn. ¹⁵ Inchen pirau reymera køben, nørrø kusreb møguelø køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pønrrabelø køben, puarmera køben, mas nørriig marøbelø køben, karuindiig melabelø køben, karuindiig melømeelø køben, søteeløba pirø trabmerayuba, nørrø tunmerayu tru nørrø srug utuwanba trubabelø køn.

¹⁶ Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø køn:

—¡Namuim pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug wamisra wabigwei maløwanba, tru Ubisha-unai purø trømbøig namig købigwanba ashmønrrab sørørray chib. ¹⁷ Kaguende tru purø trømbøig kørig kømdiig nø namig wam kwaløm puin køn cha. ¿Kan treegube mu kuim pasramisra pasramdiig kønrrab kø?— chibelø køn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kønrrai marcailø

¹ Øyeeg chab puraiben, nabe pibgatø ángelesmera pørr kal-labgatømay køben, pørr kebibgatømay køben, kandarøgatømaysrøn køben, imaygatømaysrøn køben, pirau pib palø pønrrai ashibig kur, tru pib paløyugurri isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu lata, chi tusrmerandøgucha isig ichimønrrai katab. ² Inchen katøgan ángel, pørr kal-labgatøsrøngurri nebarri ashibig kur. Truibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru pibgatø ángelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab maramburab maramigwan utabelan mur trashib trenchibig køn: ³—Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata mindishimøtay cha, namui Tius tru marøb melabelan nuielø kui asamdiig kønrrai nømui kappalømerayu chab marcamnegatig.—

⁴ Inchen tru marcailø mam køn chitamørtrab na mørene, 144.000 mil køn, chibig køn, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri nørrø karrab misaamera,

⁵ Judáweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁶ Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁷ Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁸ Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 køn taig mørøbig kur.

Truba truba nu misag sətø puliig kewar

⁹ Øyeeg chab puraiben, na ashene, møyimbe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzamgaig pønrrabelø køn, misaamera nørø pønrrabig chu pirausreelø køben, nørø kanbalatø warabelø chi misaamera køben, peg peg misag sətømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue. Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera sruar, ¹⁰ mayeeløba trenchib mur trashibelø køn:

“Kaigyugurri wesraibe namui Tius,

tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba,

tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig køn” chib.

¹¹ Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kølli misaameraimba, tru pibgatø øsiguelaimba, truilaim pøtøgatan pønrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tømboñsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ¹² trenchibelø køn:

“¡Treeg kønrrun! cha.

Purø tabig wamindiiba,

tørguegwalmabiiba,

muguen nebua kusremgaiba,

maya nuguen ungwa, ungwa taiba,

tabig kui asha tab indiiba,

maramburab mariiba,

mugucha chindamgaiba,

iiløbe managatig namui Tiuswein kønrrain chibelø køn.

Treeg kønrrun.”

¹³ Inchene møykkøsrøn kan kølli misag nan payibig køn:

—¿I puløzhig kewarbe mumera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.

¹⁴ Inchene nabe:

—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen— chibene, nøbe nan trenchibig køn:

—Iiløbe tru purø trømbøig isumdiigugurri purørruwar køn cha. Nømbe nøyui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar køn cha.

¹⁵ Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pønrran cha.

Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pønrran cha.

Inchen tru karub wainug wabiibe,

nøyumim pala nø sətø pasraitøga

nøyumun chinchimønrrai ashchun cha.

¹⁶ Yandø nømbe parøgwai mørmøwei,

pimulgwai mørmøwei, pørr pati mørmøwei,

kabe katøgan pekkurri pachig kui mørmøwei inchun cha.

¹⁷ Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe

nøyumne kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,

tru øsig kømigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.

Inchen Tiusbe nøyui kabmerayu kappiwan pinømrøtrun— cha, trenchibig køn.

8*Tru siete kønrrabyu sello*

¹ Ubisha-unø tru siete kønrrabyu sellon kølsra kurene, srømbalasrømbe kan media ura wasrønzhig kørrømisrøbig køn.

² Inchene ángesmera sieteelø Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen nøyumne siete trompetas tranøbig køn. ³ Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig køn, truiibe may irrabzheelø pusramig, orotøga marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig køn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar

orotøga marig pasrabiibala tranrrai. ⁴ Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nõba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebibig køn tru ángelwei tasigugurri. ⁵ Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsøgana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kønamba inchibig køn.

Trompetamera siete

⁶ Inchen tru ángelesmera sieteelø tru siete trompetameran sruarbe urrønrrab yandø tamara pønrramisrøbelø køn.

⁷ Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, animba lindisaig arruben, pirau trunun kørøbetig købig køn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig køn.

⁸ Inchen tru ángel pagatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren, ⁹ truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcomera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig køn.

¹⁰ Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan truba nu estrella srømbalasarøngurri nu nag tulu lataig naarab peñippe, pimera kuimørig nõrrø pimeran køben, katø kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø, partø ka kørømisren, kane itøbenig kørømisrøbig køn. ¹¹ Tru estrellabe Ajenjo munchi købig køn. Inchen pimera tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig misren, misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nõrrø kwabelø køn.

¹² Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, nõsig lata, katø pøl lata tøbøtag lutau mindisailø kørømisren, katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag lutau mindisaig pilømeeelø kørømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib urabatø purø løstiig kønrrai.

¹³ Inchen na mømbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab arri mørøbig kur, mur trashib, øyah chib: “¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Pirau warab misag waachameran maig kønrrer! chib, tru katøgan pøngatø ángelesmera trompetan urrøbene.”

9

Tru tratrøgatø kønrrabyu trompeta

¹ Inchen tru ángel tratrøgatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan estrella srømbalasarøngurri pirausrø peni ashibig kur. Inchen tru estrellane tru purø trømbø umbu trabyu llaviwan tranig køn. ² Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugurrimbe naguish kan nu hornoyugurri lataig nebarrubig køn. Inchen nõsiiba, pala srønzhigh chishchig pasrabiibabe tru trabyu naguishkurri løstørabig køn. ³ Inchen tru naguishyugurrimbe chapullmera piraumay werruben, truilane pirau alacránmera lataitøwei mu chindamgaig martraí tranig køn. ⁴ Incha truilane pirau puwan lata, kauwan lata, chi tusrwandøgucha mindishimønrrain karuig køn, tru Tiuswei sel-lon kappaløyu chiga misaamerandø mindishinrraingue. ⁵ Inchendø kweechippe, kweechimøtø, tratrø pøl ørøba purø trømbøig pusrkwaig melønrrain købig køn. Inchen tru pusrkwabiibe misagwan kan alacrán kwanen pusrkwabig lataig købig køn.

⁶ Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane labendø, chinchagucha kwanrrab kaimanrrun. Kwag kuimbe inchendø, kwamibe nõmuinukkurrimbe tarømisrtrun.

⁷ Tru chapullmerabe kaullimera guerrayu kwayamig tamariilø lataig asønabelø købig køn. Nømui turyube orotøga marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nõmui maløbe kan misag malø latailøgue. ⁸ Inchen nõmui pusruube ishuwei lataig køben,

nømui trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgær købig køn. ⁹ Nømui asrwan mer-rammay chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgær, katø nømui kwaldzarig ichen wanrrøbiibe, kan guerrayu kwayanrrab carretillameran kaulli sötø srua lulen wanrrab lataig trømbøig wanrrabig køn. ¹⁰ Inchen tru mørrmerabe kan alacránwei lataig køben, katø kalmera kwanøbig tøgær købig køn. Inchen nømui mørrmerayube misaameran trattrø põl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgær købig køn. ¹¹ Inchen nømun ashib karub pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ángel købig køn, hebreomaybe Abadon munchi køben, griegomaybe Apolión munchi.

¹² Tru i trømbøig kørig kømdiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig kømdiig attrabig par palabig køn.

Seis kønrrabyu trompeta

¹³ Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri mørøbig kur, ¹⁴ tru seis kønrrabyuig trompeta srua ángelwane trenchib:

—Tru pibgatø ángesmera Eufrates nu pi menda lusrig põnrrabelan lelachi— cha.

¹⁵ Inchen tru pibgatø ángesmeran ke yandø treeg pumweimba, tru kwalømweimba, tru põlweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamariilø põnrrabelan pirau muba kuimburab maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ángesmerane elatsiilø købelø køn. ¹⁶ Inchen tru suldaumera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.

¹⁷ Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru itøgwanarbe nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabiibe, nag lata piguig køben, pillizhig køben, øskøig azufre lataig køben tøgær købig køn. Tru kaullimerai turmerabe leónmerain tur latailø køben, nømui trigugurrimbe naaba, naguishba, azufreba webar-rubig køn. ¹⁸ Inchen pirau muba kuimburab misaamera põn millonyube millonbatø kwaben, põn milyube milbatø kwabig køn, tru i põngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba kaullimerai trigugurri webarruben. ¹⁹ Pøs tru kaullimera mu chindamgaig maramig tøgagúibe nømui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nømui mørrmerabe ulmera latailø turmera tøgær købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.

²⁰ Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben, kwamø kørrømisrøbeløbe øyeeg puraibenguen nømui taska mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø køn, tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata, nømui taska mari tiusmeran lata, tru nøm orotøga mariilan lata, tsandzøn andøga mariilan lata, bron-cetøga mariilan lata, sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig kømub, truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan. ²¹ Katø kweetsamigwan lata, misag wanna trømbø maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig maramigwan lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

¹ Inchen katøgan ángel maramburab marøbig srømbalærøngurri kørraarubig køn. Tru-ibe wañindøga pinøgasraig, tur palabe kan køshømbøtø tøgæg, nui maløbe kan nøsig lataig pilabig køben, nui srøbmerabe ølneb kan nag pilabig lataig købig køn. ² Taskube kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha kusrmay srøbwane mar pala punappe, atsimay srøbwane pirau puna pasramisrøbig køn. ³ Inchabe truba mur trashibig køn, kan león trashib lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru trasaigwan treetøweih trashib lötabelø køn. ⁴ Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe põrtrab inchene, srømbalærøngurri nane kan wam treeg mørø waminchibig køn:

—Tru siete palaig trashibelø wamindigwane põrmøtø, ñuinetø esegau— cha.

⁵ Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe kusrmay tasigwan srømbalaneb kusrawabe, trenchibig køn:

⁶ “Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru pirau pønrrabelan lata, marwan lata, truyu chine purrabelan lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen, truigwei merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srarrønrraamøn cha. ⁷ Pøs tru ángel siete kønrrabyuig trompetan urram kwalømmera puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørrømistrun cha, tru nui marøb melabelø tru nø maig karuigwan eshkabelø maig eshkaig, treeg.”

⁸ Tru srømbalasrø wam na møriibe nan katøyug waminchib trenchibig køn:

—Inrrø cha. Incha tru ángel mar palaba, pirø palaba puna pasrabig tasku libro-unø kura srua pasraigwan utø— cha.

⁹ Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan tranrra chibene:

—¡Cha! chibig køn. Inchabe, ¡Ma! chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui patsaube møbig misrtrun— cha.

¹⁰ Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn. ¹¹ Inchabe nane trenchibelø køn:

—Ñibe misaamera nørrø kanbalatø warabelanba, misag nørrø pønrrabelanba, peg peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg kønrrun chib katøyug eshkamig nebunrrun— cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

¹ Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:

—Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelan munchi cha. ² Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe tru Tiusweindø tarø mari ciudadwane pøn pila y tøbø pilaba itølulrrab køn cha. ³ Inchen nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai. Truiløbe yaliig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne naimburab eshkab waminchun— cha.

⁴ I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb, tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab pønrrabelø. ⁵ Møikkøben chigøben nømun kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe nag webarringarua, nømune kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømun mindishinrrab inchibeløbe øyeeg kwamig nebunrrun. ⁶ Tru Tiusweimburabigwan eshkabeløbe srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshkab amøñib kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera misrtrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai, kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømun mammay mindishig køben mindishinrrai.

⁷ Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshkabene, tru purø trømbø umbu trabyugurri animal purø trømbøgølig nebarrua nømbe kwayam lawa, nø kanawa, truilane kwetchun. ⁸ Inchen kwailai asrmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu waramisrtrun tru nømui Señorwan kurusyu mesraig nu ciudayu, truike Sodomaba, Egiptoba lataig asønabig køn cha waminug. ⁹ Inchen misag nørrø kanbalatø warabeløba, peg peg misag sötømeraba, peg peg wam waminchibeløba, chu pirausreelø køben misag nørrø pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra tru kwailai asrmerane ashib kønrrun. Incha truilai asrmerane sørinrrabmerayu sørøbashmønrrun. ¹⁰ Inchen misaamera pirau

warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købiitø kangurrin kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig karuigwan eshkabeløbe tru nòmune mumaygucha kòmíig ;katø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.

¹¹ Indiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig Tiusweinukkurri arrubig nòmuginug kebiben øsiiranrrai Tius nòmun urrøben, katø kurra, pønrramisrøptinchen, mayeelø ashibelane purø trømbøig kørig købig arrubig køn. ¹² Inchene tru pailøbe srømbalasarngurri kan wam truba mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha. Inchen nòmun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe kan wañiyu srømbalasarømay nebamben. ¹³ Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig arruben, tru pirø kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu misaamera siete mil kwabelø køn. Inchen kwamø kørørmisrøbeløbe truba trømbøig kørig kuilø, Tius srømbalasarø wabigwan truba truba tabig waminchibelø køn.

¹⁴ Srøsrøigwei wendauig trømbøig chab puraibendø, tru kørig kømðiig pøn kønrrabyuibe petø attrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

¹⁵ Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, srømbalasarømbe wammera purø mur trenchibelø køn:

“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagúiløbe namui Señorweimba, nui Cristoimba misran cha.

Inchen nøbe managatig ashib karub wanrrun” cha.

¹⁶ Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub purrainug Tiuswei merrab purrabeløbe pirau tømønørøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ¹⁷ trenchibelø køn:

“Mayanguen ungwa, ungwa,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
møi ya pasrabig, katø manawei købig.

Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga
ñibe ashib karub pølbasaran cha.

¹⁸ Misaamera nørø pønrrabeløbe truba truba namig kurrig køn cha.

Inchendø ñui purø trømbøig namig købig pub,
katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha yandø pub indin køn cha.

Inchen ñui marøb melabelø

tru ñi maig karuigwan eshkabelanba,

katø tru ñui misaameranba,

ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,

nørø kusrebelanba, treeg kømeealanba,

truilan truburø ketamikkucha puin køn cha.

Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha pinisamig puin køn” cha, trenchibelø køn.

¹⁹ Inchene Tiuswei ya tru srømbalasarø pasrabig kurene, tru israelitasmeraba Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena pasrabig køn. Inchen palaig pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben, katø kan truba mur pirø kønabig køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

¹ Inchene srømbalasarømbe kan truba nuig chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asrwan pøsrøga pinøbuli lataig, srøb umbube pølwán tøgáig, turyu corona estrellamera doce tøgáig petsaig købig køn. ² Tru ishube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab trømbøig pusrkwai inchib, truba trashibig køn.

³ Inchene srømbalaserøbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan dragon piguiig purø nuig, turmerabe siete tøgag, katø kigulmera diez tøgag, turmørig tabzheelø petsartø købig køn. ⁴ Incha srømbalaserø estrellamerane kanbalø ørøba nui mørrtøga srua, tøbøtag lutau pirau pinøbetabig køn. Incha tru dragonbe tru unø tammisrtrab ishuweim pinrrøgue pasramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab. ⁵ Inchen tru ishuube kan møg-unø tammisren, truipe misag nørrø pønrrabelan chue-landøgucha ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu kurraasamgaig karub martrabig købig køn. Inchendø nui nusrkawane kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba nune srua yaig køn. ⁶ Inchen ishuube mu misag warab waraimøsrømay luløbig køn, tru ishug tsumig Tius tamara pasriisrømay, kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne trusrø mannøb tøgagønrrai.

⁷ Inchen trugurrimbe srømbalaserøbe Miguel nui ángelesmeraba purø trømbøig kwayabelø køn tru dragonba. Inchen dragonbe nui kaig ángelesmeraba kwayabendø, ⁸ chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben, yandø trugurri srømbalaserøbe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig køn. ⁹ Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig køn, truigwane nugwaimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrøsrkøbigwan. Truigwane nui kaig ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.

¹⁰ Inchen nabe srømbalaserø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur:

“Møimbe yandø kaigyugurri wesraiba,
katø maramburab maramiba,
namui Tius nø ashib karub wamiba,
katø nui Cristo mu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.

Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm
namui nunelan ‘yeeg kailø køn’ chib,
‘øyeeg marøbelø køn’ chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.

¹¹ Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba,
nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba
kanawa pønrramisran cha.

Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha,
nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.

¹² Inchawei treekkurri, srømbalameraba,
katø kerrigu truyu pønrrabelø
chigucha truba kasraaray cha.

Inchendø jnusiarnus, pirau chi øsig købelø lata,
marmerayu lata øsigueløbe chincher! cha.

Kaguende nugwaimandzig ñimuimay
ke ne namig kuin kørrayan cha,
nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba.”

¹³ Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø tøgagøbigwane pasraarøb mendøben, ¹⁴ tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø kwaldzariimeran tranig køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsumsrømay pala kurra inrrai tru mu misag warab waraimøsrømay. Tru pøn pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay. ¹⁵ Inchen ulbe ishuwan pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru ishuwan pi srua yaig kønrrai. ¹⁶ Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri nu pi wegutsigwane anchippa kerrigu piñiptinchibig køn, tru ishuwan purugunrrab. ¹⁷⁻¹⁸ Treenchene, dragonbe ishuwan purø trømbøig namaptø, tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba kwayam lanrrab ibig køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø, Jesucristoimburbigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba. Incha tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøggøleelø

¹ Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøggølig webarrubig køn, turmera siete, kigulmera diez tøgagig, kigulmørig purø tabzhig petsargue. Inchen turmørig munchi pøriibe Tiuswan purø trømbøggølig wamabig pørig tøgag købig køn. ² Inchen tru trømbøggøligwan na asiibe kan tiiri lataig købig køn, srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leónwein trig lataikke. Trunun tru dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra karub waigwanba, mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru animal trømbøggøligwan tranøbig køn. ³ Inchen tru trømbøggøligwei turmerabe, mø tur køsrønbe purø trømbøggølig kørriindig kwanrraptiig lataig købendø, tru treeg kørriindiibe tammisrin køben, mayeelø yu pirauelebe truba kwaara ashib, tru wendautø ambubelø køn. ⁴ Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala tabig waminchibelø køn, kaguende dragonbe tru trømbøggøligwan nui karumburab karumigwan martrai tranikkurri. Katø tru trømbøggøligwangucha treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—¿Kan i trømbøggølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin kwayam lanrrautah?— chib.

⁵ Incha tru animal trømbøggøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wamindamba, purø trømbøggølig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig martraimba. ⁶ Inchen tru animal trømbøggøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø trømbøggølig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalasarø purrabelanba purø trømbøggølig wamabig køn. ⁷ Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha, nø ka kanabasig køn. Incha chi misag sötømeran køben, kanbalatø warabelø chi misaameran køben, peg peg wam waminchib misaameran køben, nørrø misag pønrrabig chu pirausreelan køben, truilaim pala mu manchinrraingag karumigwan tøgagønnraingucha tranig køn. ⁸ Tru animal trømbøggøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala tabig waminchibelø køn, tru chiwangurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purrønrrabelan pørigu nømui munchimeran truyu chigarbe.

⁹ Møikkøben kalubaibe mør.

¹⁰ Merrarrawa srua ambinanrrabelane,
merrarrawa srua amben,
espatatøga kweetsinanrrabelane,
espatatøga kwetchun.

Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgag pønrramiguba masken treegutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøggølig

¹¹ Inchen katøgan animal trømbøggølig piraugurri nebarri ashar. Truibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tøgag købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn. ¹² Truibe tru animal trømbøggølig srøsriigwei mu manchinrraingag marøb karuigwan nø tøgag pasramisra, nui merrab treetøweih marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøggølig srøtiig tru purø trømbøggølig kørriindig tøgag købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan køriibala tabig waminchai inchibig køn. ¹³ Incha katø nøgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalasarøngurringuen piraumay nag kørraarringarub. ¹⁴ Tru treeg asha kømig tru animal trømbøggølig srøsriigwei merrab marbasikkurri, nøbe pirau warabelan peløsrka chab kegørrøsrkøbig køn. Incha tru trømbøggølig srøsriibe tru espatatøga truba kørro kørriindig købendø, kwamø, øsig købigwan tab inchab, trunun asha, treetøwei mara pasrtrai pirau

misaameran karubig kòn. ¹⁵ Incha tru trømbøgølig srøtiigwan treetøwei mara pasrigwane øsig kømigwan nøbe tranøbig kòn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun køriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai. ¹⁶ Incha trutø kømøtø, nørrø kusreb møguelan køben, treeg kømeeelan køben, puarmeran køben, waachameran køben, karuindiig melabelan køben, karuindiig melømeelan køben mayeelanba kusrmay tasigu kui, kappaløyu kui marcangarubig kòn, ¹⁷ tru trømbøgøligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaibe mugucha yanmøwei, penømøwei inchai.

¹⁸ Yubesi chigúi ashchappe, purø nu isumig pasran. Tab chigúi mørøbiibe, tru trømbøgøligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan møwei numero kòn. Tru numerobe 666 kòn.

14

144.000-elø cantaig

¹ Inchen na ashene, Ubisha-unøbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nøba pønrrabeløbe Ubisha-unai munchiwanba, Møskawei munchiwanba nømui kappaløyu pørig tøgar pønrrabelø kòn. ² Inchen srømbalaserøngurrimbe kan wanrrøbig mørøbig kur, kan truba truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelø arpas kønabelø kønøben wanrrøb lataig wanrrøbig kòn, truiibe. ³ Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatø øsiguelai merrappa, kølli misaamerai merrappa tru 144.000-eløbe kerrigu srøig mana møriimøzhig cantabelø kòn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kønrrai wesruiløtøwei cantabelø kòn, trunune. ⁴ Iiløbe ishumburmeraba trømbøig marmøwar, nømui asrwan trømbøig marøb mun katørameelø, chishelø kòn. Iiløbe Ubisha-unø chu iben, chu uragucha elachimø, mendig amøñibelø kòn. Iiløbe maya misagwei utugurri nømune nuin kønrrai wesruilø kòn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nømumerrig pølbasa traniilø. ⁵ Nømui trigube chigucha isa wamindiibe chigar købig kòn, mu mandamgaig chishelø.

Pøngatø ángelesmera eshkaab wamindiilø

⁶ Inchen katøgan ángel srømbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srø wam mana patsømíigwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelanba, chi misag sötømera køben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba, kanbalatø warabelø chi misaameran køben truulanba. ⁷ Inchabe truba mur waminchib øyah chibig kòn: “Tiuswane køriibala marøb, truba truba tabig wamin-damig kòn chib. Kaguende tru maig kønrrabigwan asha maramig yandø pun chib. Srømbalawanba, pirøwanba, marwanba, kølømø pimeranba marøbigwane køriibala tabig waminday” chib.

⁸ Inchen katøgan ángel tru wendau øyah chib, ibig kòn: “¡Babilonia truba truba nuibe yandø penan, yandø penan! chib, truørø tru misag nørrø pønrrabelan kerriguba nui trømbøig marøg købiitø keerøba chinchimmørø indi vinon mutsamne incha, mutsi-iranøbig.”

⁹ Inchen tru wendau katøgan ángel tru pøn kønrrabyuibe truba mur øyah trenchib ibig kòn: “Møikkøben tru trømbøgøligwanba, tru nø maig kuig treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchib, katø nui marcan kappaløyu kui, tasku kui utab inchibiibe ¹⁰ nøgucha tru mumaygucha kømui møra melønrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubigwan mutchun cha, Tiuswei namig købigwan truigwandø tamara copayu usrigwan. Katø Tiusweindø tarø mari ángelesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui meganrrun. ¹¹ Tru purø trømbøig kui melønrrai marøb naguishbe managatig nebarrub pasrøben, nømumibe yem kwaløm pishindø tab purramibe managuen kaagøn, tru trømbøgøligwanba, katø nundøwei asha treezhigwei

marigwanba kōriibala tabig waminchibelaimba, katø tru nui munchitøga marcarrama-belaimba.” ¹² Incha øyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan mōra marøb, Jesúswan tarømisrmø trag pulu melabelaimbe.

¹³ Inchen nabe srømbalasarøngurri kan wam trendaig mōrøbig kur:

—Iigwan pør cha: “Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuilø køn cha, Señorwan kōrewa kwabelaimbe.”—

“Øø, treegwein køn tan, Espíritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøb melailøygurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømbe lincha pasrabig pasrønrrun” cha.

Pirau ellmariilan tulishib

¹⁴ Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses purø trøsrig sruaig. ¹⁵ Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib, tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: “Ñui usestøga parøb tulishi cha. Kaguende piraube paramig yandø srønø køben, parøb tulisamig nebun” cha.

¹⁶ Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu nui usestøga parøb pu-raibene, tru pirau ellmariibe tulisaig kōrrømisrøbig køn.

¹⁷ Inchen katøgan ángel srømbalasarø Tiuswei yaugurri webarruppe, truikkucha kan uses truba trøsrig sruaig købig køn. ¹⁸ Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri truike nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane truba mur trenchib wamabig køn: “Ñui trøsr useswan srua, pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb tulishi cha. Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn” cha.

¹⁹ Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya, pirau tru uvas tusryu uvas lusrømeran parabe, tru uvas kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan wesraig kønrrai. Truike Tiuswei tru purø trømbøig kōrig kōmdiig namig købigwan eshk-abig køn. ²⁰ Tru uvas pi wesraibe ciudayu kōmøtø, wambig nøørsrøn pasrøben truyu piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe, kaullimeran frenossrøngatig neguchibig webarrubig køn, trescientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan sruar

¹ Srømbalasarømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kōmig truba nuig ashibig kur kwaara asamdiig, siete ángelesmera siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelø yandø srabeelan tøgar. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig købiibe truyu yandø newan patsøgaig kōrrømisrøbig køn. ² Katø kan mar pigriu lataig naaba lindisaig ashibig kur. Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chinchamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius arpas traniilan srua pønrrabelø køn. ³ Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba, katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:

“Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,

kwaara asamdeelø mariilø køn chib,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maymerabe tabig sølgandeelø,
newan ciertonelø køn chib.
¡Chusrøn køben misag purø nørreø pønrrabelai
ñi Rey køn! chib.

⁴ ¡Ay Señor! ¿Ñun kōrmíibe mu kuaasamø? chib.

¿Ñui munchiwan tabig waminchimíibe mu kua asamø? chib.
Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,

truørø tru misag nõrrø pønrrabelø kerriguba
ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.

Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran” chib cantabelø
køn.

⁵ Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasrø Tiuswei yaambusrø tru Tius nõ
pasramig nuyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur. ⁶ Inchen truyugurrimbe tru
siete ángelesmera tru siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan sruar werrui
ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pørønaig orotøga
marig pechoburab pørønawar købig køn. ⁷ Inchen mõikkøsrøn tru pibgatø øsiguelai
utuibe tru siete ángelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig
wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan. ⁸ Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei
tørguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtø tinbuløben,
mugucha kebamrrab kaimabelø køn truyube, tru ángelesmera siete tru chine kaig
nebunrrai marøb amrrunrrabelan ángelesmera kan kan srua ambiilø maig punrrabig
chab purayamnegatig.

16

Copamera tiuswei namig købiitø netsailø

¹ Inchen kan wam truba mur wamindi mõrøbig kur, Tiuswei purø tab yaugurri tru
siete ángelesmeran trenchib:

“Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purø trømbøig kørig kømdiig
namig købig tøgäig arrubigwan pirau lushchigay” cha.

² Inchen tru srøsrø ángelbe ya, nui copan pirø palawan lushene, tru animal
trømbøgøligwei marcan tøgäwanba, nun tru treetøwei asha marigwan køriibala tabig
waminchibelanba kan pisrø purø trømbøig pusrkwab pill-llabig webarrubig køn.

³ Inchen tru ángel par kønrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan
kwaigwei ani lataig misrøbig køn. Inchen maryu chine øsiguig purrabeløbe mayamba
chab kwabig køn.

⁴ Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui copan nõrrø pimerayuba, pigabmerayuba
lushene, kerriguba anindø misrøbig køn. ⁵ Inchen tru pimeran ani misrtraí marøb
pasrab ángelbe trendaig mõrøbig kur:

“Ñi, Señor, tabig sølgandø marøbig,
møi ya køb, katø manasrøngurri købig,
Tius Newan Tabig ñibe treeg køn cha.

Kaguende ñibe iilan maig kønrrabigwan asha maran cha.

⁶ Pøs tru pirau misaamerabe tru ñui misaameranba,
Tius maig karuigwan eshkabelanba

kweecha aniwan lusikkurri,
møimbe nõmungucha ñibe ani mutsøsrain køn cha.

Kaguende nõmune øyeeg maramigweim palaig kuig køn” cha.

⁷ Inchen tru altaryugurri trendaig mõrøbig kur:

“¡ØØ, treegwein køn cha,
kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,
ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn!” chib.

⁸ Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui copan nõsig pala itølushene, tru nõsiibe nui
pachibiitøga misagwan parrøbig køn. ⁹ Inchen misaamerabe tru purø trømbøig pachibi-
itøga parrig kørrømisra, Tiuswei munchiwan tsalø wamabelø køn, tru øyeeg chine kaig
neub attrai arringarub maram purab marøbigwan. Treeg kuindøgucha nõmbe isua
møra, Tiusweimay llirameelø køn, nun truba tabig waminchab.

¹⁰ Inchen tru ángel trattrøgatø kōnrrabyuig nui copan tru animal trømbøggølig wamisra karub waigwan itølushene, nø ashib karub tōga waibe kerriguba løstiig kōrrømisrøbig kōn. Inchen misaamerabe pusrkwabiitø nilømeran ke tsachatø mōrøbelø kōn. ¹¹ Incha tru srømbalasarø wab Tiuswan tsalø wamabelø kōn, tru chine nōmun pusrkwabeløgurrimba, katø trømbøig pill-llab pisrømeragurrimba. Treeg indingucha, nōmui kaig mariilan isua mōra Tiusweimay llirameelø kōn.

¹² Inchen tru ángel seis kōnrrabyuig nui copan tru Eufrates purø nu pi pala kelushene, tru pimerabe kōlaptinchibig kōn, pōrr kal-labsrøngurri amrrub reymera puraambamig kōnrrai may kura kōrrømartrab.

¹³ Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trømbøggøligwei trigugurrimba, tru ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwei trigugurrimba pōngatø trømbøig marøb kwaimandziimera urututuimera lataig asōnabelø werrubelø kōn. ¹⁴ Iiløbe kwaimandziimera mōsiimera kōbig kōn, nui maramburab marigwan kenamarøbelø. Truiløbe pirø ørøba maya reymeraisrømay webambubelø kōn, kwayamig truilan tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marøbigwei tru purø nu kwaløm kwayamig.

¹⁵ “Au, nabe kan niliig lataig arrumōnrrun. Mayanguen tab kuig kōn pesannamø, ashiptø megabigweimbe, nui keigwan tab asha tōgagøb, katø ñi kōsaatiig uñen, ñui kōsagwan misagasinab, kōrig puraimōnrrappe.”

¹⁶ Incha truiløbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedón tainug tulundzuningarubelø kōn.

¹⁷ Inchen tru ángel siete kōnrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srønzhiig pala lushene, srømbalasarø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur trenchibig webarrubig kōn:

—Yandø chab patsøgaig kōrrømisran— cha. ¹⁸ Inchen palaig pilabelø kōben, sre mullibelø kōben, palaig trashibelø kōben arruben, pirøbe purø trømbøig kōnabig kōn, misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeeg lataibe managuen kōnømuinrrunikke. ¹⁹ Inchen tru purø nu ciudadabe pōnbaliig misrøb lanrra, pirisaig kōrrømisren, yu pirau ciudadamera pōnrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegørrabelø kōn. Inchen Tiusbe tru Babilonia purø nu ciudadawan isua, tru nui copayu purø trømbøig namig kōbig tōgaigwan mutsøsrøbig kōn. ²⁰ Inchen tru pirø pi tøbøtag pōnrrabeløbe mayamba trubab chab lulen, katø nōrrø tunmera chigucha chab trubabelø kōn. ²¹ Inchen srømbalasarøngurrimbe misaameraim pala sre srug ibig kōn, truba nōrreelø, pib arroba lutau kuatsiguelø. Inchen mōgueløbe tru treeg trømbøig srug kōrrøben, Tiuswan tsalø wamabelø kōn. Kaguende tru treeg kaig nebul arrubiibe ¡katø! purø trømbøig kōbig kōn.

17

Tru trømbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrōnrrai pasrøb

¹ Inchen tru siete ánglesmera tru copas siete srua pōnrrabelai utuig kan ángel arruabe, nan trenchibig kōn:

—Amø cha. Tru nōrrø pi palamerawan wabig tru nui asrwan mōguelan anwei yanøb ishuwan nun chu pasrōnrrai pasramigwan eshkarrumøn cha. ² Pirau reymerebe tru ishuuba purø trømbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain kōn cha, nø tru treeg trømbøig mariibe vino lataig kōben trunun mucha.—

³ Inchen Espiritu nø nan tōga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimøsrømay nan srua iben, trusrømbe kan ishug kan animal piguiig trømbøggøligu itøgwana wai ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purø trømbøig wamabig munchimera pōriitø netsaig, truike turmera siete, kigulmera diez tōgaig kōbig kōn. ⁴ Tru ishuube piguiiba, yalø piguiiba keweig kōbig kōn, orotøgagøben, tab sruuzheeløtøgagøben, perlastøgagøben tabzhiig tamarai. Tasigube kan oro copa mutaig kōbig kōn, tru

møgueløba trømbøig marøptø kōsøngømdiig mariiba, ashikken kōnrrabgaig mariibatø netsiigwan. ⁵ Katø nui kappaløyube kan munchi øyeebe mandø termab muguen nebua isumgaig pørig tōgaig købig kōn:

Babilonia purø nuig,

møgueløba kaig marøptø warab ishumburweimba,

pirau trømbøig kōsøngønrraptiig mariilaimba usrin kōn.

⁶ Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweetsilai aniwamba, katø Jesúsweimburab waminchibelan kweetsilai aniwamba mucha.

Inchen nabe ashippe, truba kōrrø kwaarig kōrrømisrinaben, ⁷ tru ángelbe nan trenchibig kōn:

—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trømbøgølig ishuan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tōgaigweimburappa, øyeebe mandø chibig kermab mu nebua isumgaigwan chi chibig kui eshkarrumøn cha. ⁸ Tru animal trømbøgølig ñi asiibe merrabsrømbe øsig købig yandø treeg kōmøn cha. Inchendø tru purø trømbø umbu trabyugurri nebatrun cha, tru managatig mōra pasramnumay inrrab. Inchen chiwangurrimbunø marøb urassrøwei yu pirau warab misaamera nōmui munchimeran tru managatig øsig purrønrrabelai pørig libroyu pørig chigarbe, tru animal trømbøgøligwan ke kwaara ashchun cha, srøtøbe øsig kua, mōi yambe pinig mu kaagua, katøyug attrabig kui ashippe.

⁹ 'Ilgwan tab maig kōtashchab ashchappe, yube purø may isubig kōmig palønrrun: Tru siete turmerabe tru siete tunmera kōn, tru ishug pøtø waig. Katø tru turmeratøwei siete reymerangucha eshkabig kōn. ¹⁰ Tru siete reymerai utu trattrøgatøbe chab kōrrabguen inchen, kan mōikkōsrøn truiløyuibe mōin kwaløm ashib karub pasrøben, kane katøgucha arrumø, srø kōn cha. Inchendø yandø truig arruabe, nune maya yanatø kōrrømisramig nebunrrun. ¹¹ Tru animal trømbøgølig, merrabsrømbe øsig pasrabig købig, mōi yambe øsig pasrømibe, tru ocho kōnrrabyu rey kōn, tru sietelai utugurri webarrub reytøwei, truike tru managatig mōra pasramnumay inrrabig.

¹² 'Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utømø srø pønrrab reymera kōn cha. Inchendø tru animal trømbøgøliiba kegøtø, truiløbe reymera lataitøwei mugucha manchinrraingaug karumigwan kan uratø tōgagømig utønrrun cha. ¹³ I tru reymera diezøbe ke kandø isua pønrramisra, nōmui maramburab maramig tōgagúigwanba, mugucha manchinrraingaug karumig tōgagúigwanba tru animal trømbøgøligwan tranrrun cha. ¹⁴ Inchen nømbe Ubisha-unøba kwayaben, Ubisha-unøbe nōmune kananrrun. Kaguende nøbe Maya Misagwan Karub Ashib Pønrrabelaim Pala Nø Karub Ashib Pasrabig, katø Maya Reymerai Nø Rey kua. Inchen nøba pønrrabeløbe Tius wamiilø, lawa wesruilø, nun elachimø melabelø købig kōn— cha.

¹⁵ Katø ángelbe nane trenchibig kōn:

—Møgueløba kaig marøptø tsub ishug wamisra wainug, tru pimera ñi asiibe, tru chi misaamera køben, misaamera purø nōrrø pønrrabelø køben, misag nōrrø pønrrabig køben, peg peg wam waminchibelø køben, truilø kōn cha. ¹⁶ Inchen diez tru kigulmera ñi asiiba, tru animal trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan mõguelan anwei yanøbigwane ashig kōmui inchib tsalø asha, nundø mu keesha asiimíig tsunrrai mara, kōsaatiig yandiig kōrrømarabe, tru ishugwei yauwane ma, naatøga patrun chibig kōn. ¹⁷ Kaguende Tiusbe nø maig martrab isuigwan trunun nøm isua martrai nōmui manrrømerayu pasrin kōn cha. Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrramisra, tru animal trømbøgøligwan nōmui ashib karub purraigwan tranøb inchai, Tius nø mandø wamindig treeg nebunnegatig. ¹⁸ Tru ishug ñi asiibe tru purø nu ciuda kōn cha, pirau reymeran nø merrarrawa karumburab karub tōga pasrabig.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

¹ Øyeeg chab puraibene, katøgan ángel srømbalasarøngurri kørraarri ashibig kur, mu mandamgaig karub maramigwan purø nuig tøgäig. Inchen pirøbe tru ángelwei tørguegwalmabiitøga tørgwaløm kørørmisrøbig køn. ² Incha truba mur wamab trashib trenchibig køn:

“¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe

yandø penan, yandø penan! chib.

Møimbe kwaimandziimera yandø nøm waramig nømui misrøb,

chigurrimbunø kaig møsiimerai warain trab misrøb,

kaig illimera køsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig le misrøb indin køn chib.

³ Kaguende misaamera nørrø pønrrabelø mayamba,

nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig maringarub vinon mucha, mutsi-
irain køn cha.

Inchen pirau reymerabe tru ishuuba trømbøig maren,

pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn cha,

tru nun maig marøg køben trømbøig marøb pasrai anmeratøga.”

⁴ Inchen srømbalasarøngurri katøgan wam trendaig mørøbig kur:

—Ñim nai misaamerabe tru ciudayugurri webambay cha,

nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb melømøwei,

katø chine kaig nebunrrai marøb arrubig nebumøwei inchain chib.

⁵ Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalasarøngatig tunbasrig pasrøben,

Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuulan isua pasran cha.

⁶ Nø kanelan maig tranig,

nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.

Mutsamig nø katøganelai tamarin copayutøwei

nuimbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray chib.

⁷ Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,

katø nø maig isuigwan maig købash tsuig købene,

møimbe treetøwei mandøguen kømui møra meganrraimba,

kishib meganrraimba maray chib.

Kaguende nøbe nui manrraube trenchibig køn:

“Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.

Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,

katø managen isub kisamig chigawein kømønrrun” cha.

⁸ Inchawei treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabeløbe

itømaytø attrun cha:

kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.

Nun naatøga patrun.

Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe maig maramigwan truig nø

asha maran cha, nune.

⁹ Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb, chull køtanmaptø chine palømiig purø tabigu nøba warabeløbe nun isub, truba truba wamab kishchun nun tru

parrig naguishwan ashippe. ¹⁰ Nun øyeekkatig nebui meganrrai maren, nømbe trunun kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda,

chigøben nørriig marøbig!

¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pasramig nebuita!” chib.

11 'Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub wamab kisan, kaguende yandø nømui yanamelan mugucha penønrrabig kaaben. 12 Nømui chine nørrø yanamelø, oro køben, an køben, tab sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llen-suzheelø køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben, pigø llensuzheelø køben, chine tsiimera may irrabzheelø køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløtøga mariilø køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, marmoldøga mariilø køben, 13 canela køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso køben, mirra køben, asru srøliilø may irrabzheelø køben, vino køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niisrai animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben, kaulli sruig karrumera køben, karuindiig melabelan køben, misaameran køben, øyeelan yandø mu penønrrabig kaaben.

14 'Incha ciudawane trenchinrrun cha: "¡Ñi purø chull inchib lurra maig mamimerabe ñuyasiibe kaanrrai chab pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trur-rigu tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø managuen katøbe asamikkaikke!" 15 Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua misra købeløbe, ciudawan øyeekkatig trømbøig nebunrrai maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun cha, truba truba wamab, kishib, 16 trenchib:

"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!

¡Kan yeeg purø nu ciuda,
kemig lino llensu purø tabiitøga marig,
yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben,
orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba
tabzhig tamarigwan keweig købig!

17 ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nørrø købig yeekkucha chab pinita!" chib.

'Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø maryu amburab iburab misag llirabeløba, barcon ashib truyu purugub llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba, truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha. 18 Incha tru Babilonia ciuda parrig naguishwan ashabe, trenchib trashibelø køn cha: "¡Øyeeg nu ciudatøweimbe katøgane chuguen kaagúig køn!" chib. 19 Incha nømui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab kishibelø køn cha:

"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!

¡kan yeeg purø nu ciuda chib,
mayeelø maryu barcos tøgarmerebe truyu yeeg chine købiitøga puarmera misrig!
¡Møimbe ke kan urayutø chab pinisaig kørrømisrin køn! chib.

20 ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau! chib.

¡Ñim Tiuswei misaameraba,
katø Cristo nøashib karua øriiløba,
Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.

Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,
ñingurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin køn."—

21 Inchen kan ángel purø murig, kan tirigu kichib srug lataig, purø nuigwan kusrawa, muta, maryu trenchib keguchibig køn:

"Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra keguchen,
katøbe managuen asamig kaanrrun cha.

22 Yandø ñuinuube arpas kønabelø kønøben møramig kawei,
chigøben kønabelan tabzhig køni møramig kawei,
lus urrabelø urri møramig kawei,
trompetas urrabelø urri møramig kawei,
katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,
tirigu kichib srug tirigun kichen

katøbe managuen wanrri møramig kawein kønrrun chib.
²³ Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,
 tru tørwan asamig kawei,
 katø kasharabyu keg misrtrabiiba,
 srai misrtrabiiba kasrag waminchen,
 trunun møramig kawein kønrrun cha.
 Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe
 yu pirau purø nørreelø købig køn chib.
 Katø ñibe trømbø marøb piimailøtøga
 pirau misag nørrø pønrrabelan mayamba
 chab kegørrøsrkaig køn cha.
²⁴ Babilonia ciudayube
 Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsilai aniwamba,
 Tiuswei misaameran kweetsilai aniwamba,
 katø yu pirau mayeelan kweetsilai aniwamba
 wetørraig køn.”

19

Srømbalasrø cantailø

¹ Øyeelø chab puraiben, srømbalasrømbe kan wam purø nu søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:
 “¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
 ¡Kaigyugurri wesraiba, tørguegwalmabiiba,
 maramburab maramibabe namui Tiuswein køn! chib.
² Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,
 ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn chib.
 Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøig marøb ishug
 tru nui trømbøig mariiløtøga pirau mindishibigwan
 møra pasrønrrai pasrin køn chib.
 Katø Tiuswei karuindiig melabelan
 nø ani lusingaruigwan
 nungucha ulø payib treetøwei maran” chib.
³ Incha katøyug trenchibelø køn:
 “¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
 Tru ishuwei parrig naguishbe
 managatig nebib pasrabig pasrønrrun” chib.
⁴ Inchen tru veinticuatro kølli misaameraba, tru pibgatø øsig purrabeløbabe pi-
 rausrøngatig tømboñsrøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan køriibala tabig
 waminchib trenchibelø køn:
 “¡Treeg kønrrun! chib.
 ¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn!” chib.
⁵ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig køn:
 —¡Ñim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,
 katø Tiuswan køriibala pønrrabeløba,
 tru nørreelø kusrebelø køben,
 katø treeg kømeeelø køben,
 namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwaløm

⁶ Inchen kan truba nu søteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrrøb lataig,
 kabe kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur:

—¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.

⁷ Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,

katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.

Kaguende mømimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.

Nui srain kønrrabiibe tamara pasran cha.

⁸ Incha srain kønrrabigwane lino llensu,

chishig tørbilabigwan kenrrai tranig køn— chib.

(Pø s tru lino purø tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nøm sølgandø tabig mariilan eshkabig køn.)

⁹ Inchen ángelbe nan trenchibig køn:

—Igwán pør cha: “Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailøbe mayanguen tab kuilø køn”— cha.

Inchabe nane treekkucha chibig køn:

—Iiløbe Tius nø newan cierton wamindiilø køn— chib.

¹⁰ Inchen nabe ángelwei merrab tømboñsra køriibala tabig waminchab inchene, ángelbe nane trenchiptinchibig køn:

—¡Au, øyee marmøta! cha. Ñiba, ñui nuneløba tru ciertonigwan Jesús kenamarigwan treetøwei elachimø, pønrrabelø lataitøwei, nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru ciertonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshkabelan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitøwein køn— cha.

Pulø kaulli itøgwanaig

¹¹ Inchen srømbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube kan kaulli puliig kenamisrøbig køn. Inchen truyu tru itøgwana wabigwane trencha wamig købig køn: “Nø maig køppe, Managucha Treetø Tabig, katø Newan Ciertonig” cha, treeg wamig, kaguende nøbe sølgandø tabig mariitøga maig maramigwan asha marøb, katø kwayab inchibig køn. ¹² Nui kabmerabe kan nagurø pilab lataig pilabelø køben, nui turyube coronamera truba yam petsaig, kan munchi pørig tøgaig købig køn, trunune chi chibig kuigwane nõtøwei asha købig køn. ¹³ Nui kewagúibe anindøga pisig keweig købig køn. Inchen nui munchibe “Tiuswei Wam” cha wamig købig køn. ¹⁴ Inchen tru nørrø sötø srømbalasreelø mayamba pasrabiibe lino llensuzheelø puløzhig chishcheelø kewar, pulø kaulli itøgwanar nui wendautø amrrubelø køn. ¹⁵ Inchen nui trigugurrimbe kan trøsr espada webarrubig køn, trutøga misaamera nørrø pønrrabelan kørrinchab. “Incha nøbe ashib karuppe, kan tsandzøn pørotsiitøga karub lataig ashib karunrrun.” Incha katø nøbe tru uvaswan pi wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab Marøbigwei purø trømbøbig namig købiitøga tru uvas piwan wesrunrrab pusøbunønrrun.

¹⁶ Incha nui kewagúiguba, srøptsimburappa øyee munchi pørig tøgaig købig køn:

Maya Reymeraim Pala Nø Rey;

Maya Misagwan Ashib Karub Pønrrabelaim Pala

Nø Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trømbøgøligwan chinchamamub

¹⁷ Inchen kan ángel nøsigu pasramisrabe, maya illimera srømbalawan llirab amøñibelan mur wamab trendai ashibig kur: “Amrrua, tulundzunay cha, mamig purø nørrø, Tius tamarigwan manrrab. ¹⁸ Reymerai yauwan køben, maya suldaumeran ashib pønrrabelai yauwan køben, chiwangucha kørmø kwayam møguelai yauwan køben, kaullimerai yauwan køben, tru itøgwanabelai yauwan køben, mayeelai yauwan, tru karuindiig melabelai yauwan køben, karuindiig melømeelai yauwan køben, kusreb møguelai yauwan køben, katø treeg kømeelaiwan købengue.”

¹⁹ Inchen tru animal trømbøgøligwanba, pirau reymeranba, nømui suldau sötømeranba tulundzunin kui ashibig kur, truiløbe tru pulø kaulli itøgwanaiba, truigwei suldaumeraba kwayanrrab. ²⁰ Inchen tru animal trømbøgøligwane merrarraig købig køn, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanbañau. Truibe tru trømbøgøligwei merrab tru maramburab mariilan asha kønrrai marøbig købig køn. Tru treeg mariitøga peløsrka chab kegørrøsrkaig købig køn, tru trømbøgøligwei marcatøga marcarramabelanba, katø tru trømbøgøligwan treezhigwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba. Inchen tru animal trømbøgøligwanba, tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendø, peemaytø marøbgøligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu øsiiba kebusriilø købig køn. ²¹ Inchen tru katøganelø kørrømisrøbelane tru kaulli palaigwei trigugurri espada webarubig chab kweechen, maya illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelø køn.

20

Tru mil años

¹ Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llaviwanba, truba nu cadenanba tasku sruaig srømbalårøngurri kørraarri ashibig kur. ² Incha tru ángelbe tru dragon trømbøgølig, tru ul merrabsriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil añoswei merrarrawa, lusra pasrøbig køn. ³ Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha, yaskabwane muguen kurtraingaig kasra pasrøbig køn, misaamera nørrø pønrrabelan peløsrkøb kegørrøsrkømonrrai tru mil años nebumnegatig. Yandø treeg chab puraiben, katø kan maya yanatø picha, elatsamig kømig palønrrun.

⁴ Katø purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen truyube maig maramigwan asha marøb purramigwan utabeløbe purramisrøbelø køn. Katø Jesúsweimburabigwan eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nømui turmeran pariilø købelai møsiimerangucha ashibig kur. Truiløbe tru trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei inchar købig køn. Incha truiløbe katøle øsiirawa, Cristoba mil años ashib karub purrabelø køn. ⁵ Inchen tru kwabelø katøganeløbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelø køn. Iig køn, tru kwawa katøyug srøsrø øsiiraiø. ⁶ Mayanguen tab kuilø køn trurrigu Tiusweindø tarømariilø, tru kwawa katøyug srøsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab kwanrrai katøle kwangarub arrubiibe nømune chigucha chi martrab kaimanrrun, nømbe masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotemera kua, nøba mil años ashib karub purrønrrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørrømarøb

⁷ Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrawa keera waninukkurri elachen, ⁸ nøbe pirau misaamera nørrø pønrrabelan kegørrøsrkønrrab webinrrun, yu pirau walligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan —tru Gog taigwanba, Magog taigwanba— kwayamig tulundzunønrrab. Inchen tru kwayanrrabeløbe nu køptø mar mendawan kan pisrum lataig købig køn. ⁹ Incha Tiuswei misaamera warainug tru pøtøgatanba, Tiuswei undaarraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nømbe algønab amrrua tulsruben, nag srømbalårøngurri kørraaruppe, chishtø parrøbig køn. ¹⁰ Inchen tru nugwaimandzig chine mara peløsrka nømun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig azufreba naarabigu kegutsig købig køn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nømune yem, kwaløm managatig purø trømbøig kui møra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig køramdiig

¹¹ Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashibig kur, truyu wabigwanba. Inchen nui merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab lulen, nømumbe chuguen pønrramig kaabig køn. ¹² Katø truyube tru kwabelø

nørrø kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri librongucha kurøbig køn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig køn, nøm maig mariilø køben treekke. ¹³ Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelø købelan tranen, katø tru kwangarubig taiba, tru kwabelø pønrraig “Hades” taiba, truilø chigucha nømuinug tru kwabelø pønrrabelan tranen, nømunne møigwandøgucha maig maramigwan treeg asha mariilø købig køn, nøm maig mariilø køben treekke. ¹⁴ Inchen tru kwangarubigwanba, tru kwabelø pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn. Inchen tru nag pisu lataibe tru srøsrø kwaig kømnetø katøyug kwamig, truig køn. ¹⁵ Inchen tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nømui munchimeran truyu wetørramuinabeløbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

¹ Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashibig kur. Kaguende yandø srømbalaba, pirøba srøteelø købeløbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig køn. ² Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalaserøngurri kørraarri ashibig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudadabe kan srai misrtrabig tabzhig keweig tamara pasrab lataig pasrabig køn nui keg kønrrabigweyasig. ³ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib øyah taig mørøbig kur: “¡Au! mømibe Tius nø pasraig yabe yandø misaameraba pasran cha.

Tiusbe nømbe pasrønrrab pasrøben,
nømgurrimbe nui misaamera kønrrun cha.

Inchen Tiustøwei nøashib truyu nømbe pasrøwa,
nømui Tius kønrrun chib.

⁴ Incha nøbe nømui kappimeran kerrigu pinømrøtrun cha.
Inchen yandø kwamig kawei, kisamig kawei,
wamab trasamig kawei, pusrkwabig kawein kønrrun chib.

Kaguende merrab chi købiibe chab purayan” cha.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig køn: “Nabe chiwangurrim-bunø srøitø maramønrrun” cha. Inchabe katø nane trenchibig køn:

—Pør cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn— cha.

⁶ Inchabe katø nan trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørømmisran cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srøstriiba, Srabeiba kur cha. Møikkøben pimulgwaigwane øsig kønrrai tranøb pi, tru kølømø pigabyu piwan, ka yandø ketig mutchai tranamønrrun cha. ⁷ Møikkøben chine nebuingucha truyu pureb ibiibe iilan keta tranamig tøgagúigwan ketig utønrrun chibig køn. Inchen nabe nui Tius køben, nøgurrimbe nai nusrkain kønrrun cha. ⁸ Inchen chigøben kaig puben kørab llirawa ambubeløba, chiweingucha køremeeløba, ashikken kønrrabgaig trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, møguelø ishumburba trømbøig marøbeløba, kwaimandzigweimbura-belan marøb, trømbø marøb piimabeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, mayeelø isapteeløba, mayamba iiløbe nømuimburappe tru nag pisu lataig azufreba naara-bigumay ambamig kønrrun cha. Truibe tru srøsrø kwaig kømnetø tru katøyug kwamig truig køn— cha.

Tru srø Jerusalén

⁹ Inchen kan ángel tru sietelai utuig tru srabeig chine kaig nebunrrai marøb amrrun-rrabelan tru siete copas netsiig mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig køn:

—Yusrø amø cha. Ubisha-unai srai misrtrabig, tru sawan eshkarrumøn— cha.

¹⁰ Inchen Espíritu nõ nan tōga pasramisren ángelbe kan truba nu tun trurrigu pala tunsrōmay pera ya, nane Jerusalén, tru ciuda Tiusweindø tarōmarigwan kenamarōbig køn, srōmbalasarōngurri, Tiusweinukkurri kōrraarubigwan. ¹¹ Tru ciudabe Tiuswei tōrguegwalmabigwan tōgaig tōrbilabig kōrraarubig køn, kan purø tab sruuzhig, kan jaspe srug tōrbilabzhig lataig, kabe kan pigriu tōrguelarrøzhig lataikke. ¹² Tru ciuda pōtōgatanbe srug pusrig lendiig trurrigu palaig kusraig købig køn, yaskabmera doce tōgaig. Tru yaskabmōrig kan ángel pōnrrōben, tru yaskabmerayube munchimera pōriilø pōnrrabig køn, Israelweinukkurri karrab misaamerai tru doceelai munchimeran. ¹³ Ciudayu tru yaskabmerabe pōrr kal-labgatōmay pōn, kandarōgatōmay pōn, katōgandarōgatōmaysrø pōn, pōrr pinebgatōmay pōn købig køn. ¹⁴ Inchen tru ciudayu pōtōgatan tru srug pusrig palaig kusruigwan niga pasrōnrrabig pōlsrugu pōtōburab doce warig tōgaig købig køn. Inchen trumōrig tru Ubisha-unai tru doce nõashib karua øriilai munchimeran pōriilø købig køn.

¹⁵ Incha tru naba waminchibiibe ciudawan køben, truyu yaskabmeran køben, tru sruutōga pusrig palaig marigwan køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn. ¹⁶ Tru ciudabe mumaytōgucha atsi kōmíig latazhig købig køn, lendōmay lata, yamay lata. Angelbe tru ciudawan cañatōga unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yamay lata, lendōmay lata, mumaytōgucha latazhig købig køn. ¹⁷ Incha tru pōtōburab palaig marigwan palamay mayan kōtashchab unaashene, 75 metrosig købig køn, tru ángel misag unaasimay unaashen.

¹⁸ Tru pōtōburab palaig kusrub mariibe jaspe sruutōga marig køben, ciudabe orotōgatø marig kan pigriu tōrguelarrøzhig lataig købig køn. ¹⁹ Inchen tru ciudayu palaig marigwan niga pasrōnrrabig katsigwan pusriiløbe chi sruutōgagøben tabzheeløtōga purø tabzhig kønrrai marig købig køn:

Srøsriibe jaspētōga marig køben,

tru wendauibe zafirotōga marig køben,

pōn kønrrabyuibe ágatatōga marig køben,

pib kønrrabyuibe esmeraldatōga marig køben,

²⁰ trattrōgatø kønrrabyuibe ónicetōga marig købig køn.

Inchen seis kønrrabyuibe cornalinatōga marig køben,

siete kønrrabyuibe crisólitotōga marig køben,

ocho kønrrabyuibe berilotōga marig køben,

nueve kønrrabyuibe topasiotōga marig køben,

diez kønrrabyuibe crisoprasatōga marig køben,

once kønrrabyuibe jacinto taig sruutōga marig køben,

srabeig doce kønrrabyuibe amatistatōga. Øyeeg sruumeratōga marig købig køn.

²¹ Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig køn, yaskabmōrig kan perlatōgatø marig kandiig kemesraimøzhikke. Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotōgatø marig købig køn, ¡katø! kan pigriu tōrguelarrøzhig lataikke.

²² Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nõmashib tru ya købig køn. ²³ Tru ciudabe tōr kønrrai pōrr pilamig palain kōmøwei, pøl pilamig palain kōmøwein køn; kaguende Tiuswei tōrguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab pasrabiibe Ubisha-unø køn.

²⁴ Inchen misamera purø nõrrø pōnrrabelø tru kaigyugurri wesrailøbe tru ciudawei tōryu amøñiben, pirau reymerabe nõmui chigurrimbunø purø tabzheelø tōgagúilane srua amba, tranrrun. ²⁵ Kwalømbø chu uraskucha yaskabmerabe kurindø pōnrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun. ²⁶ Misag nõrrø pōnrrabelø nõmui chigurrimbunø purø tabzheelø tōgagúigwanba, maya nuguen tab indigwanba ciudayumay srua amrrunrrun. ²⁷ Truyube chishig kōmíig kaiba, katø ashikken kønrrabgaig marøbeløba,

katø isapteeløbabe managuen kebamrraamøn. Truyu kebambuppe, tru Ubisha-unai libroyu managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamrrun.

22

¹ Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kømig tranøb piwan nan eshkabig køn. Truibe tørguegwalmabzhig kan pigriu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub wainukkurri webarrubig køn. ² Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu pi mendabe øsig kømigwan tranøb tusr ambumay imay pinøgasrøbig pasrabig køn, truibe mamimera peg, peezhig doce nigabig køn, pølmørig, pølmørig lurramig. Inchen tru tusryu ishiimerabe misag nørø pønrrabelai kwanrrømeran tamaramigweyasig købig køn. ³ Tru ciudayube Tius kaig nebui warønrrun tainamig kaanrrun. Inchen Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe truyu køriibala tabig waminchun. ⁴ Malaugue nun ashib, nui munchiwan nømui kappalømerayu pørig tøgagøb inchun. ⁵ Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tør kønrrai piløgamig palain kømøwei, nøsig pilam palain kømøweim purrønrrun. Kaguende Tius Señorbe nømune nø pilønrrun. Inchen nømbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau køn

⁶ Angelbe katø nan trenchibig køn:

—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn cha. Señor, tru nø maig karuigwan eshkabelan nø maig tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ángelwan ørin køn cha, tru petø chigøben pureb attrabigwan nuiwan marøb melabelan eshkanrrai.—

⁷ “¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan i libroyu pøriilan møra marøbigweimbe mayanguen tab kuig køn” tan.

⁸ Iigwan ashib, mørøb inchibiibe, Juan, na kur. Incha yandø tru chab ashib, chab mørabe, tru ángel nan kenamarøbigwei merrab nun køriibala tabig waminchab tømønrsrøb sralene, ⁹ nøbe nane trenchiptinchibig køn:

—¡Øyeeg marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha, ñiba, ñui nunelø, tru Tius maig karuigwan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan møra marøbeløba, truilø lataitøweingue. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi!— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø nane trenchibig køn:

—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pønrrabelane kasrøppa, esegamøta cha. Kaguende tru treeg nebunrrabiibe yandø lutau pasran cha. ¹¹ Sølgandø tabig marmíibe, trube, katøgucha treegwan ka marøb uñ cha. Trømbøig ashikken kønrrabgaig marøbiibe, trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø tabig marøbig kuabe, trube, katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø pasrabig pasrau— cha.

¹² “Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrrun cha, nøm møitøgucha maig marig køben, truburø na tranamig tøgagúigwan tranrrab srua. ¹³ Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøsriiba, Srabeiba, katø Pølbasrøbiiba, Patsabiiba, truibe na kur cha.

¹⁴ ’Mayanguen tab kuilø køn, nømui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuigwan mu merønrraingaug mamig tøgagøb, tru ciudayu yaskabmerawan kebambub indamig. ¹⁵ Trune tru wera lataig inchibeløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, mutøgucha isa wamindamigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba, iiløbe wambig kørømisrtrun.

¹⁶ ’Na, Jesúsbe, nai ángelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesiamerayasig. David kønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha arrubig kur, tru løtsø tør-rram uras tørguegwalmab estrella.”

¹⁷ Inchen Espíritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: “¡Amø!” tan. Iigwan mørøbikkucha: “¡Amø!” chi. Inchen møikkøben pimulgwaibe, amø. Katø møikkøben mutchappe, tru øsig kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

¹⁸ Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi mørøbelane mundøgucha, isuptø martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan. ¹⁹ Katø møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarø mari ciudawanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i libroyu truilaiburab chi pørig pønrrabigwan.

²⁰ Iilan maig kønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: “Arrumø kømø, nabe petø arrumønrrun” cha.

Treeg kønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

²¹ Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.